

မိနီဆိုတီဆန် ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ် အလံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲ

မိနီဆိုတီဆန်ကမ္ဘာၤတၢ်ပုၤဖျဲးအဝဲၤကျိၤ (MINNESOTA
ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဒီးသိလ့ၣ် အတၢ်မၤစၢၤတဖၣ် ဝဲၤဒဲး
drive.mn.gov

တင်ဘျာသဲစး ဒီးတင်ဂုာ်တင်ကျဲအသီ

ပြုနိုင်သည့် အလဲးစ့ာ်တင်ပျဲ ဒီးတင်အုာ်သးဟ်ပနီာ်ခး အဘျူးအလဲ ဟဲအါထီာ်တဖာ်

ဖဲလါယူာ်လံ 1 သီ, 2023 န့ာ်, လံာ်တင်အုာ်ကီာ်သးခဲလက် အဘျူးအလဲတဖာ် (ပာ်ဃုာ်ဒီး ပြုနိုင်သည့်အလဲးစ့ာ်တင်ပျဲတဖာ်, တင်အုာ်သးဟ်ပနီာ်ခး တဖာ်, ပနံာ်ကတင်မာ ပုာ်မာလီတင်ဖိ အလံာ်တင်ပျဲ ဒီးလံာ်ကွဲးဒိတဖာ်) ဟဲအါထီာ်ဝဲ \$6 န့ာ်လီာ်. တင်ဃုာ်အါထီာ်အဘျူးအလဲ 75 မျးကယာ် (အပူာ်ကွံာ် ဘာ်တင် သ့ာ်ညါအီာ် ဒ်အမ့ာ် တင်ဃုာ်အါထီာ်အဘျူးအလဲ လာ် REAL ID အဂီာ်) အံာ် ဘာ်တင်ထာ်န့ာ် အါထီာ်အီာ်ဖဲ ပြုနိုင်သည့်အလဲးစ့ာ်တင်ပျဲ အဘျူးအလဲ ခဲလက်အပူာ် လာ်အဘျူးအလဲ ဟဲအါထီာ် ခဲလက်ဟ်ဖျိာ် \$6.75 လာ်ပြုနိုင် သီလ့ာ် အလဲးစ့ာ်တင်ပျဲ အဘျူးအလဲတဖာ် အဂီာ်လီာ်.

ဖဲလါအီးကထီဘာ် 1 သီ, 2023 န့ာ်, တင်ပတံထီာ်အဘျူးအလဲလာ် တင်အုာ်သး ဟ်ပနီာ် အလံာ်ပထံထီာ်အသီအဂီာ်အံာ် ဘာ်တင်မာအါထီာ်အီာ် \$16 ဒီးတင်ပထံထီာ် အဘျူးအလဲ လာ်တင်ကွဲးမသီထီာ် အလံာ်ပတံထီာ် တဖာ်အံာ် ဘာ်တင်မာအါထီာ်အီာ် \$11 န့ာ်လီာ်. ဝံသးစူာ်န့ာ်လီာ်ကွံာ်ဖဲ ပပာ်ယဲာ်သန့ လာ်ကကွံာ်ဘာ် အဘျူးအလဲ လာ်ကတီာ်ခဲအံာ်တဖာ်အဂီာ် တကွံာ်.

ပြုနိုင်သည့်အလဲးစ့ာ်တင်ပျဲလာ်ပုာ်ကီးဂါဒဲးအဂီာ်

စးထီာ်လာ် လါအီးကထီဘာ် 1 သီ, 2023 န့ာ်, DVS ကမာ်လာ်ထီာ်ပျဲထီာ် ပြုနိုင်သည့်အလဲးစ့ာ်တင်ပျဲ လာ်ပုာ်ကီးဂါဒဲးအဂီာ်န့ာ်လီာ်. တင်ဘျာသဲစး အသီအံာ် ပျဲပုာ်မံာ်နံာ်စီထာ်ဖိတဖာ်လာ် ဒ်သီးကဒီးန့ာ်ဘာ် မိန့်ခွင့်စီထာ် တင်အုာ်သးဟ်ပနီာ်ခး, တင်ဟ့ာ်ပျဲ မ့တမ့ာ် လဲးစ့ာ်တင်ပျဲ လာ်တင်ဟ်ပတီာ်

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလုင် အလံင်တင်နီင်ကျဲ

တဖင် ဖဲလါအမ့မ့ ပှါနီင်လီ၊ အိင်ဆိးလါ ထံင်ပှါတဖင်ဒင်လဲင်နီင်လီ၊ တင်ဘျါသဲစးအံင် ပတုင်ကွံင် တင်ကဘင် ဒုးနဲင်ဖျါထီင် တင်အိင်လါ ကီင်အမဲရကပူ၊ လါအဖိးသဲစး ဒီး တင်မါသီထီင် လံင်တင်ကွဲးနီင်ကွဲးပါ လါပှါတဂါစု၊စု၊ ကဘင်တီင်ထီင်အီ၊ လါကဒီးန့င်ဘင်ခး အဂီင်လီ၊

REAL ID တင်အိင်ဆိးလီင်အတင်အုင်သး အတင်ဆိတလဲတဖင်

လံင်တင်ကွဲးနီင်ကွဲးပါတဖင် လါပှါပတံထီင်တင်ဖိ ဟ်ဖျါထီင်အီ၊သ့ လါကဟ့င် တင်အုင်သး လါအတင်အိင်တင်ဆိးအလီင် လါ REAL ID အဂီင်အံင် ဘင်တင်မါ သီထီင်အီ၊ ဖဲလါအီကူး 1 သီ၊ 2023 န့င်လီ၊ လံင်တင်အုင်သး အသီတဖင်အံင် ပင်ပုင်ဒီး အ့ထါနဲးအဘူးအလဲ လံင်ဖှိတဲင်တဖင် ဒီးကွဲးဟူဖျါအဘူးအလဲလံင်ဖှိတဲင် လါတင်ကစူးကါအီ၊ ဒ်အမ့ တင်သူတင်စွဲ အဘူးအလဲလံင်ဖှိတဲင်၊ ဒီးပုင်ဒီး တင်ဟ့င်ပျဲ လံင်တင်ကွဲးဖျါတဖင် လါတင်တိစါမါစါလါပံင်ပှါပှါသးပှါ ဆုင်ချု၊ တင်ကွဲးထွဲဟံင်နီင်လီ၊ လီင်အိင်ဆိးထံး လါတင်အိင်တင်ဆိးလီင် အလံင် တင်အုင်သးအပူနီင် ကဘင်ဘင်လီင်သးဒီး လီင်အိင်ဆိးထံး ဖဲလံင်ပတံထီင် အပူနီင်လီ၊ ဝံသးစူ၊န့င်လီ၊ကွဲး ပပှင်ယဲ၊သန့လါ လံင်တင်အုင်သး အတင်ကွဲးရဲင် လါတင်မါသီထီင်အီ၊တဖင်အဂီင်တကွဲး

ပှါကွဲးထွဲတင်ဖိ အတင်ဂုင်တင်ကျိ၊ ပင်ပုင်ဖဲ ပှါနီင်သိလုင် အလဲးစုင်တင်ပျဲ မ့တမ့ တင်အုင်သးဟ်ပနီင်ခး အတင်မါနီင် မါပါအပူ

အဲခဲအံင် ပှါမံင်နံင်စိထံင်ဖိတဖင် ထါန့င်တင်ဂုင်တင်ကျိ၊ ဖဲအ DVS တင်မါနီင် မါပါအပူသ့ဝဲ ဒ်သိးကဘိးဘင်သ့င်ညါ ပှါဒုးလူ၊ပိင်မါထွဲ တင်ဘျါသဲစးလါ အဝဲသ့င် မ့ပှါကွဲးထွဲတင်ဖိ လါပှါတဂါစု၊စု၊အဂီင်နီင်လီ၊ ဖဲတင်ဘင်တီင် ဘင်ထံး

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလုင် အလံင်တါနံင်ကျဲ

ကဲထီင်သးအကတီင်နံင်, ပှါဘင်မူဘင်ဒါ လါအဒုး လူဟိမ်ထဲ တါဘျါသဲစး တဖင်အံါ ကသုင်ညါဝဲလါ ပှါအိင်တုင်လါဟံင် အိင်ဒိးဝဲ တဂါဂါ လါအဒိးသန့ထီင်သးလါ ပှါကွင်ထဲတါဖိအံါအဖိခိင်နံင်လီါ. တါအံါအခိပညီမုင်ဝဲ ပှါဘင်မူဘင်ဒါ သုင်တဖင်အံါ ကသုခိဆါတါ လါအဆိအချ့ ဒ်သိးကမါလီါတံင်ဝဲလါ ပှါလါ အဒိးသန့သးတဂါအံါ ဒ်သိးအသုတအိင်လီါတံင် လါတါတကွင်ထဲ အပူါ ကသုအဂီါလီါ. လီါအိင်ဆိးထံး လါတါအိင်တါဆိးလီါ အလံင် တါအုင်သးအပူါနံင် ကဘင်ဘင်လိင်သးဒီး လီါအိင်ဆိးထံး လါလံင်ပတံထီင် အပူါနံင်လီါ.

တါအဘူးအလဲ ဒီးတါခိတါသွဲအတါပျဲပူါတဖင် လါပှါသုးဖိလီါလံါ ဃုင်ဒီးကွဲင်လါအဘင်ထဲဒီး သုးတါဖိးတါမါခဲလင်ခဲဆွဲ (Total Service-Connected Disability)

တါဘျါသဲစးအသီအံါ ပျဲပူါသုးဖိလီါလံါတဖင် လါအအိင်ဒီးကွဲင် လါအဘင်ထဲဒီး သုးတါဖိးတါမါခဲလင်ခဲဆွဲ 100 မျးကယါ လါတါက ဆဲးလီါမံါ အဂီါ ဒီးသိလုင် အခိအသွဲ ပါင်တုါသိလုင်ခံခိင်အဂီါ, သိလုင်ကစါ အဘူးအလဲ တဖင် ဒီးအဘူးအလဲ လါအဘင်ထဲဒီး ပှါနီင်သိလုင် အလဲးစ့င်တါပျဲ ဒီးတါအုင်သးဟံင်ပနီင်အခး, ပင်ဃုင်ဒီး တါပတံထီင် အဘူးအလဲတဖင်နံင်လီါ.

တါမါအါထီင် တါကြါးတါဘင် လါတါဟံထီင်ထီ ပှါသုးဖိ အလီါအလါ အတါအုင်ကီါ

တါဘျါသဲစးအသီအံါ မါအါထီင် ပှါသုးဖိလီါလံါအကလုင် လါအသု ဒီးနံင်ဘင် ပှါသုးဖိလီါလံါ အတါဟံပနီင်တဖင်, ဃုင်ဒီးတါအုင်သးလါ လံင်တါကွဲးနီင် ကွဲးဃါ လါတါဟံင်ပျဲဟံင်အဂီါနံင်လီါ. တါဘျါသဲစးအံါ ပျဲအါထီင် မံင်နံင်စိထံင် သုးဖိ လီါလံါတဖင် လါကဟံဖျါထီင် သုးဖိလီါလံါ အတါဟံပနီင် လါအပူါ

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှံင် အလံင်တင်နံင်ကျဲ

နီင်သိလှံင် လဲးစှံင်တင်ပျဲ မှတမ့င် တင်အှံင်သးဟ်ပနီင်ခးအလိၤန့င်လီၤ. အဲခဲအံၤ ပှါပတံထီၣ်တင်ဖိ လၢအကြါးအဘၣ် သ့ၣ်တဖၣ် ပှံဃုာ်ဒီး ထံလီၢ်ကီၢ်ပှါ ပှါပၤသးသမူ (National Guard) လၢအအိၣ်ဘျးလၢတၢ်မၤတဖၣ် မှတမ့င် ကီၢ်အမဲရကၤသးဖိ လၢတၢ်ဟ်ကီၤ ဃာ်အီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢ DD-214 လၢအဟ်ဖျါထီၣ် တၢ်လၢတၢ်ကပီၤ မှတမ့င် တၢ်လၢတၢ်ကပီၤ အတၢ်အိၣ်သး တဖၣ် ဃုာ်ဒီး တၢ်အိၣ်လၢ သးတၢ်မၤပှါ တပယုာ်ဃီ 181 သီအမံင်ညါန့ၣ်, တၢ်အှံင်သးအလံင်တၢ်ကွဲးနီၣ် ကွဲးဃါတဖၣ်အံၤ ပှံဃုာ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဘျးလၢ သးတၢ်မၤ ID ခးတဖၣ်, ပှါသးဖိလီၢ်လံၤ ID ခးတဖၣ် ဒီးပှါသးဖိ လီၢ်လံၤ ဆူၣ်ချ့ ID ခးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤစ့ၤလီၤကွံာ် တၢ်ကွဲးလံာ်တၢ်ဒီးစဲးအတၢ်လိာ်ဘၣ် လၢပှါအသီ လၢအအိၣ်ဆိးလၢ မံင်နံင်စိထံင်တဖၣ်အဂီၢ်

ပှါပတံထီၣ်တင်ဖိလၢ မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှံင်အလဲးစှံင်တင်ပျဲ လၢအ သးနံင် ပှါထီၣ် 21 နံင် ဒီးဆူအဖိခိၣ် ဒီးလၢအအိၣ်ဒီး လဲးစှံင်တင်ပျဲ လၢ ကီၢ်စဲၣ်အဂၤတဘျုး လၢအဖိသဲစး, လၢအသးနံင်တလၢာ်ဒီးဘၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်တလိာ်ဘၣ်အီၤလၢ ကဒီးစဲး တၢ်ကွဲးဟ်လံာ်အတၢ်ဒီးစဲး လၢာ်ဘၣ်.

တၢ်ဘျုးသဲစးအသီအံၤ ကပတုာ်ကွံာ်စ့ၢ်ကီၤ လံာ်တၢ်ကွဲးဟ်အတၢ်ဒီးစဲး အတၢ်လိာ်ဘၣ် ဖဲလၢပှါပတံထီၣ်တင်ဖိအံၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤဆိာ်ထွဲ လၢစဲးဖိကဟၣ်လၢအိၣ်ဒီးအပှံးရံးခံၤ (သိလှံင်ယီၢ်) လၢအဖိးသဲစး အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဃုထၢလၢ ကဟံၣ်ဖျါထီၣ် ကလုာ်ဒုၣ်အတၢ်လီၤစၢၤ ဒီးကလုာ်ဒုၣ် အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဃုာ်ဒီးလံာ်ပတံထီၣ်တဖၣ်

စးထီၣ်လၢ လါယနူၤအါရံၤ 1 သီ, 2023 န့ၣ်, တၢ်ပတံထီၣ်လၢ ပုၤနီၣ် သိလ့ၣ် အလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲတဖၣ် ဒီးတၢ်အုၣ်သးဟံၣ်ပနီၣ်ခးအသီတဖၣ် အဂီၢ်အံၤ ကဃု ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိတဖၣ်လၢ ကဟံၣ်ဖျါထီၣ် ကလုာ်ဒုၣ် အတၢ်လီၤစၢၤ ဒီးကလုာ်ဒုၣ် အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်မုာ်သးမၤကလီၤ ဒီးဘၣ်တၢ် ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤ ဒ်နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ခူသ့ၣ်တခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤ တၢ်ကဟ့ၣ်နီၤလီၤအီၤ ဃုာ်ဒီး ကမျါတၢ်ပူၤဖျဲးဝဲၤကျိၤ (Department of Public Safety) သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်ပူၤဖျဲး ဝဲၤဒါး (Office of Traffic Safety (OTS)) လၢတၢ်ပညိၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်ကမၤလိန့ၢ် တၢ်မၤကမၣ်သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်ဘျါ အလံာ်ဖှိတံာ် တဖၣ်, ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဖိ တဖၣ် အတၢ်ကူၣ်သ့တၢ်သ့ၣ်ညါ ဒီးအဂၤတဖၣ် အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်မၤလဲၢ်ထီၣ်အါထီၣ် ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ် အလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢဆူၣ်ချ့ တၢ်ဂ့ၢ်အဂီၢ်

ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်ဃုထၢလၢ ပုၤသးနံၣ်အိၣ် 15 နံၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် ဒ်သိး ကဒီးန့ၢ်ဘၣ် ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢအဘၣ်ထွဲဒီး အနီၣ်ကစၢ်ဆူၣ်ချ့ တၢ်လိာ်ဘၣ် တဖၣ်, ဆူၣ်ချ့တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢ အဘူးအတံာ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် လၢဘူးတံာ် လၢအက့ၤကွဲၣ် လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢ ကနီၣ်သိလ့ၣ် အဂီၢ်လီၤ. ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိ ကဘၣ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဒီး တၢ်လိာ်ဘၣ် တဖၣ်

မုံနံနံစိထံ ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် အလံာ်တၢ်နံၣ်ကျဲ

ဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ် လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ လၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ဆူညါ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃး တၢ်ပျဲပူၤလၢ သးနံၣ်စၢ်ကတၢၢ် အတၢ်လိၣ်ဘၣ်အံၤ တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤသ့ၤ အဆၢဒိၣ် 1 န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိးထီၣ်အါထီၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ အိၣ်ဒီး တၢ်ဖိၣ်ဃံး လၢတၢ်သ့ၣ်ဖျးဘျးဘျးအိၣ် တၢ်ဖိးတၢ်မၤအဂီၢ်

အိးထီၣ်အါထီၣ် တၢ်ကြးတၢ်ဘၣ် လၢတၢ်သ့ၣ်ဖျးဘျးဘျးအိၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ အိၣ်ဒီး တၢ်ဖိၣ်ဃံးအဂီၢ် (ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဖိ အသးနံၣ်တပျဲတဖၣ်) ဒ်သိး ကဒုးပၣ်ဃုာ် ပှၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိတဖၣ် လၢအမၤတၢ်ဖဲ တၢ်သ့ၣ်ဖျးဘျးဘျးအိၣ် တၢ်မၤအပူၤ ဖဲလၢ အမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိအံၤ န့ၢ်ပၢဘၣ် မ့တမ့ၢ် တန့ၢ်ပၢဘၣ် စံာ်ပျဲအံၤ အခါဒၣ်လဲာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖိၣ်ဃံးအဂီၢ် လၢတၢ်သ့ၣ်ဖျး ဘျးဘျးအိၣ် အလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ အဂီၢ်အံၤ အိၣ်ဒ်သိးအလီၢ်လီၢ်လီၤ.

ဆူညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃး တၢ်ပျဲပူၤလၢ သးနံၣ်စၢ်ကတၢၢ် တၢ်လိၣ်ဘၣ်အံၤ တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤသ့ၤ အဆၢဒိၣ် 1 န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပတံထီၣ်လၢလီၢ်ယံၤအတၢ်ဃုထုၤ လၢပှၤလၢ အအိၣ်လၢ တၢ်ဖိၣ်ဃံးပူၤတဖၣ်အဂီၢ်

ဟ့ၣ်ပျဲတၢ်မၤသီထီၣ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် အလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ဒီးတၢ်အုၣ်သး ဟံပနီၣ်ခး တဖၣ် လၢလီၢ်ယံၤ လၢပှၤလၢအလီၤလၢပာ်ပူၤ ယံာ်န့ၢ်ဒိး ဃုလါ မ့တမ့ၢ် ပှၤလၢအဘၣ် တၢ်ဒုးဃာ်အီၤဖဲ တၢ်ဘျီဘၣ်က့ၤသကံာ်ပဝး အလီၢ်အကျဲ လၢအတအိၣ်ဟံဒီး တၢ်အာ်လီၤအီၤလီၤ ဃုာ်ဒီး DVS လၢကဘၣ် လၢကဟ့ၣ်လီၤတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤအံၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်က့ၤတူၢ်လိာ်က့ၤ အလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ

တၢ်ဘျၢသဲးစးအသီအံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိ အကြး အဘၣ် လၢအဘၣ်တၢ်ပျဲပူၤအီၤလၢယီၤပူၤ ဒ်သိးကဒိးန့ၢ်ဘၣ် ပုၤနီၣ် သိလွန် အလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢအဖိသဲးစး လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ် အဘူးအလဲ လၢစ့တၢ်စံၣ်ညီၣ် အိၣ်လိးလၢအအိၣ်တ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်က့ၤဒီးန့ၢ်က့ၤ လံာ်တၢ်ပျဲ လၢအသးန့ၢ်လၢကံာ်ကွံာ် အဘူးအလဲတဖၣ်န့ၢ်လီၤ. ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိတဖၣ်အံၤ ကဘၣ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဒီး တၢ်ကြးတၢ်ဘၣ် အတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. ခးအံၤ အသးန့ၢ်ကလၢကံာ်ကွံာ် ဖဲတၢ်ဟ့ၣ် လီၤအီၤဝံၤ 15 လၢ ဒီးတၢ်က ပတုာ်ကံာ်အီၤ ဖဲလၢပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိအံၤ လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢအကကဲထီၣ် တၢ်ပတုာ်ကံာ် တၢ်နီၣ်သိလွန် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လီၤဆီတဖၣ် အခါန့ၢ်လီၤ.

ပုၤနီၣ်သိလွန် လံာ်တၢ်န့ၣ်ကျဲ ဒီးတၢ်မၤလိလံာ်လဲာ်တဖၣ်

တၢ်ဘျၢသဲးစးအသီအံၤ န့ၣ်လီၤ DVS လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤလိ လံာ်လဲာ် တဖၣ် လၢလံာ်တၢ်ကွဲးဟ် ဒီးတၢ်နီၣ်သိလွန်အတၢ်ဒိးစဲးမၤကွၢ် တဖၣ်အဂီၢ် ဒ်သိးကမၤစၢၤ ပုၤတဂၤလၢလၢ လၢကအိၣ်ကတဲာ်ကတီၤအသး လၢကဒိးစဲး တၢ်နီၣ်သိလွန် တၢ်ဒိးစဲး လၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. လံာ်လဲာ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်ဒိးန့ၢ်အီၤ လၢ DVS ပုၤယဲၤသန့အလိၤန့ၢ်သ့လီၤ.

**တင်ဆဲးလီမံလတင်ဟ့င်တင်ဖးအဂီင် အတင်ဆိတလဲတဖင်
လါပှါနီင်သိလုင် အလဲးစ့င်တင်ပျဲ ဒီးတင်အုင်သးဟ်ပနီင်ခး
အလံင်ပတံထီင်တဖင်အဂီင်**

လါ "တင်ဃုထါ" လါကဆဲးလီမံ ဒ်သိးကဟ့င်တင်ဖး ဖဲတင်ပတံထီင် မ့တမ့င် တင်က့မါသီထီင် ပှါနီင်သိလုင် အလဲးစ့င်တင်ပျဲ မ့တမ့င် တင်အုင်သး ဟ်ပနီင်ခး အလီန့င်, တင်ဂုင်ထါဖိုင်လါ ပှါလါအဟ်ဖျါထီင် တင်ကဲထံဖိကီဖိ အလံင် တင်ကွဲးနီင်ကွဲးဃါ (ကီဖါမဲရကါ လံင်ဒီကီ, ကီဖါမဲရကါ အိင်ဖျဲင် လံင်အုင်သး, ထံဖိကီဖိလံင်အုင်သး, အဂါတဖင်.) အံါ တင်ကဆှါခီအီါ ဒုင်တင် ဆူကီဖဲင်နံင်ရွဲင်ဝဲါဒါး (Office of Secretary of State) အအိင် လါတင်ကဆဲးလီန့င်ပှါတဂါလင်လင်အမံါ လါတင်ကဟ့င်တင်ဖးအဂီင်လီါ.

လါအပူါကွံင်ပှါတဂါလင်လင် မ့င်ပတံထီင်တုင် ပှါနီင်သိလုင် အလဲးစ့င်တင်ပျဲ မ့တမ့င် တင်အုင်သးဟ်ပနီင်ခး လါမံင်နံင်စိထံင်အပူါန့င်, ဘင်သုင်သုင် DVS တအိင်ဒီး တင်မါနီင်မါဃါ ဘင်ဃးလံင်တင်ကွဲးနီင်ကွဲးဃါလါ အဝဲသုင်စူးကါ တုင်အီါ လါကဟ့င်တင်အုင်သး လါအမ့င်မတါတဂါလဲင်အဂီင်လါါဘင် န့င်လီါ. ပှါတဂါအံါ ဟ်ဖျါထီင် လံင်တင်ကွဲးနီင်ကွဲးဃါ လါအဒုးနံင်ဖျါထီင် တင်ကဲ ထံဖိကီဖိ ဒ်သိးကစးထီင် တင်ဆဲးလီမံလတင်ဟ့င်တင်ဖးအဂီင် အကျါအကျဲ လါတင်ရဲင်တင်ကျဲါအသီအဖိလင်သုဝဲန့င်လီါ. ပှါပတံထီင် တင်ဖိ မ့င်ဟ်ဖျါထီင် လံင်တင်ကွဲးနီင်ကွဲးဃါသုင်တဖင်အံါ တချုး လါအီးကထိဘင် 1 သီ, 2023 န့င်, DVS တဆှါတင်ဂုင်တင်ကျါဆူ ကီဖဲင်နံင်ရွဲင်ဝဲါဒါး အအိင်ဘင်.

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှိုင် အလံင်တင်နံင်ကျဲ

ပှါတကစုင်စုင်အံါ မှိုင်တဘိုင်သးဆဲးလီါမံါလါ တင်ဟ့င်တင်ဖးအဂီါ
ဖဲအဟ့င်လါ တင်ကဲထံဖိကီါဖိ အလံင်တင်ကွဲးနီင်ကွဲးညါဆူ DVS အအိုင်
ဝံါအခါနံင်, အဝဲသ့င် ကဘိုင်မါသကိးတင်ဒီး ကီါစဲင်နံင်ရွိုင်ဝဲါဒါး
လါကဗုထါလါအတပင်ဃုင်အဂီါလီါ. ဆူညါတင်ဂွဲင်တင်ကျဲါဘိုင်သး
တင်ဟ့င်တင်ဖးအံါ တင်ထံင်န့င်အီါသ့ဖဲ - [www.sos.mn.gov/elections-
voting/register-to-vote](http://www.sos.mn.gov/elections-voting/register-to-vote) နံင်လီါ.

မံင်နံင်စိထံင်ကမုါင်တင်ပူါဖျဲးအဝဲါကျိါ (MINNESOTA DEPARTMENT OF PUBLIC SAFETY)

ပှါနီင်သိလှိုင်ဒီးသိလှိုင် အတင်မါစါတဖှင် (DVS) ဝဲါဒ့အံါ

အင်္ဂါလီါအီါသး လါကဒုးအိုင်ထီင် **ခိုင်ဃါလီါကဝါလါအပူါဖျဲး**

လါပ **ပှါစူးကါတင်ဖိတဖှင် ဒီးပှါမါတင်ဖိတဖှင်**အဂီါလီါ.

တင်မါတံင်တင် DVS အပှါမါတင်ဖိ အတင်ဖဲးတင်မါအံါ မှိုင်တင်မါကမုါ ကွိုင်မှိုင်သဲးနံင်လီါ.

မံင်နံင်စိထံင် ကီါစဲင် 609.50, Subd.5.

တင်သကံင်ပဝးလါလံင်သ့င်တဖှင်အံါ

လုါတက့ါတင်တဝံသးစူါအီါဘိုင် -

1. သကံင်ပဝးလါအလီါရဲါလီါစါ မ့တမ့ါ မါတံင်တင်တင်, ပင်ဃုင်ဒီး ထးခိုင်တင်ကတီါမါတံင်တင် ပှါမါတင်ဖိ မ့တမ့ါ ပှါစူးကါတင်ဖိတဖှင်.
2. ကျိါ, နီါခိအဒါအတံင် မ့တမ့ါ တင်ဟူးတင်ဂဲါ လါအဘိုင်အါဘိုင်သီ မ့တမ့ါ တရီတပါတဖှင်.
3. နံင်လီါမါတံင်တင်တင်ဖဲ တင်တီါစါမါစါ လါတင်ဟ့င်လီါအီါတဖှင် အပူါ.
4. တင်လီါတူင်လီါကင် လါကလူါပိင်မါထွဲ ပှါမါတင်ဖိ အတင်နံင်ကျဲတဖှင်.
5. သကံင်ပဝးလါအလှိုင်သ့င်ခါပတင်တင်သိုင်တင်သီ, ပင်ဃုင်ဒီး တင်ဖဲးတင်မါ လါအဒုးကဲထီင် တင်ဘိုင်ယိုင်လါ ပှါမါတင်ဖိတဖှင် မ့တမ့ါ ပှါစူးကါတင်ဖိ တဖှင်အဂီါ, မ့တမ့ါ တင်မါဟးဂီါ ကီါစဲင်တင်စူါလီါခိုင်ခိုင်.

တင်မၤကမံင်ကွီမ့င်သဲစး လၢတင်မၤတံင် DVS ပှါမၤတၢ်ဖိ အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအယိ

တင်မၤတံင်တံင် DVS အပှါမၤတၢ်ဖိ အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤကမံင်
ကွီမ့ၢ် သဲစး န့ၣ်လီၤ. မံင်နံင်စိထံင် ကီၢ်စဲၣ် 609.50, Subd. 5.

တင်မၤလၢပှဲၤဆိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ တချုးတၢ်ပထံထီၣ်အံၤ မၤချ့ထီၣ် တၢ်ဟဲထံၣ်လိာ်သးလၢဝဲၤဒၢးအဂီၢ်လီၤ

တချုးတၢ်ပထံထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ DVS လီၤပှ်ယဲၤအဖိခိၣ်တၢ်မၤစၢၤ
တဖၣ်န့ၣ် ကဟ့ၣ်ပျဲန့ၣ်လၢ နကထၢန့ၣ်ပှဲၤထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဒိၣ်အအါ
ဖဲနလံာ်ပထံထီၣ်လၢ အ့ၣ်ထၢၣ်နဲးအပူၤ ဒီးကမၤစ့ၤလီၤတၢ်ဆၢကတီၢ် လၢနက
စူးကါအီၤ ဖဲတၢ်မၤလၢပှဲၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢဒိထၢၣ်စိၣ်နီၤခိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

DVS အ့ထၢၣ်နဲးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်လၢတၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤသ့ စ့ၢ်ကီၤလၢ လီၤတဲစိပီးလီ
စိာ်စ့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤအံၤ ပၣ်ဃုာ်ဒီး လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါ လၢတၢ်လိာ်
ဘၣ်အီၤ အမံၤကွဲးရဲၣ် လၢလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ တခါစ့ၣ်စ့ၣ်အဂီၢ်အယိ နကတံာ်
ကတီၢ်ဃုာ် လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါလၢတၢ်ကလိာ်ဘၣ်အီၤခဲလၢာ် တချုး
နဟဲဆူ ပှါနီၣ်သိလုင် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲဝဲၤဒၢးအခါသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဝံသးစ့ၤ
မၤလီၤတံာ် လၢ နကဟဲစိာ် တၢ်ဟံဂၢ် ဟံကျဲၤ လံာ်ကဘျံးပၤ ဒီးလံာ်
တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါတဖၣ် လၢအဘၣ်တၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤ ဟံအီၤ ဖဲတၢ်ဟံဂၢ်
ဟံကျဲၤ အလံာ်ကဘျံးပၤအပူၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

လၢကမၤစ့ၤလီၤ တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်မၤပှဲၤတၢ်ပထံထီၣ် လံာ်ကဘျံးပၤ
အဂီၢ်, စးထီၣ်နတၢ်ပထံထီၣ်လၢ အ့ထၢၣ်နဲးလီၤ ဒိဖျိတၢ်စူးကါ တၢ်ချုး

မိန့်နံ့စိထန် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် အလံာ်တၢ်န့ၣ်ကျဲ

တၢ်ပတံထီၣ် အကျိၤအကျဲ လၢအတဘၣ်ဆိန့ၢ်အသီ 30 တချုးလၢနဟဲဆူ
ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် အလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲဝဲၤဒၢးအခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တင်ကစီင်ပရုလါ

ကမျါင်တင်ပူဖျဲး ပဒိင်ပပှါမူဒါခိင် (Commissioner of Public Safety) အအိင်

ဆူ - ပှါမံင်နံင်စိထံင်ဖိတဖင်အအိင်,

နမ့မ့ ပှါနီင်သိလှိုင်လါအအိင်တင်လံဒီးတင်လဲဒီဖျိ လါအနီင်လါအဆံတဖင် မှ်ဂ့ၤ, နမ့မ့ပှါဆံဆဲင်နံင်ဖိ လါအစးထီင်မၤလိ ကျဲမ့တင်သိင်တင်သီ လါ အဆိကတင် တဘျီမ့ဂ့ၤန့ၤ, မံင်နံင်စိထံင်ကမျါင်တင်ပူဖျဲးဝဲၤကျိၤ ပှါနီင်သိလှိုင် ဒီးသိလှိုင် အတင်မၤစၢၤတဖင် (DVS) အံၤ အာ်လီၤအီၤလီၤဝဲ ဒ်သိးကမၤလီၤတံၤလါ ပှါအိင်ဒီး တင်နီင်သိလှိုင် လဲးစ့ၣ်တင်ပျဲတဂၤလၢ်လၢ် ကသ့ၣ်ညါ တင်ဘျါသဲးစးတဖင် ဒီးအလှ် အလၢ်တဖင် လါအဒုးကဲထီင် တင်နီင်သိလှိုင်လါအပူဖျဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လါမံင်နံင်စိထံင်အပူန့ၣ် ပှါနီင်သိလှိုင် လါအအိင်ဒီးလဲးစ့ၣ်တင်ပျဲ အိင်ဝဲ ပှါအဂၤ 4.5 ကကွဲၢ်, ဒီးပှါနီင်ဂံၢ်နီၣ်ဒွဲးအံၤ ကဟဲအါထီၣ်ဝဲ ဖဲပမၤလါထီၣ် ပျဲထီၣ် တင်ဘျါသဲးစးလါအမ့ၢ် ပှါနီင်သိလှိုင် အလဲးစ့ၣ်တင်ပျဲလါပှါကိးဂၤအဂီၢ် လါအဘၣ် တင်ဟံဂၢ်ဟံကျါၤအီၤဖျိ မံင်နံင်စိထံင် ပဒိင်ပပှါဒုးအိင်ထီၣ် သဲးစးတင်ဘျါအခါ န့ၣ်လီၤ. ပတၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်န့ၣ် မှ်ဒ်သိးပှါနီင်သိလှိုင်ခဲလၢ် ဃုာ်ဒီး ပှါဟးလါခိၣ်ဖိ တဖင် ဒီးပှါဒီးလှိုင်ယီၢ် လါအလဲၤဃုာ်သကိးတင်တဖင် ကအိင်ဒီးတင်ပူဖျဲး ဖဲအလဲၤတင်လါ ပကီၢ်စဲၣ်ကျဲမ့ပှါအကတီၢ် ဒီးကက့ၤတုၤဘၣ်ဆူဟံၣ် ဆူပှါလါ အအဲၣ်ဝဲတဖင်အအိင်ကသ့အဂီၢ်လီၤ.

လံာ်တင်နီၣ်ကျဲအံၤ ဟံလီၤတင်အဒိအတံာ်လါ ပဝဲကိးဂၤ ပမၤလါပျဲပမူပဒါ ဒ်သိး ပကတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဆူ တင်ပညိၣ်ဖိတၢ်အံၤကသ့ဒ်လဲၣ်, ဃုာ်ဒီး

မိန့်နံ့စိထုပ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် အလံာ်တၢ်န့ၣ်ကျဲ

အကျိၤအကျဲလၢ တၢ်ကကဲထီၣ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီး လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ
လၢမိန့်နံ့စိထုပ်ပူၤအဂီၢ်လီၤ. DVS ဟံးထီၣ်ဒိၣ်ခါဖးလဲၣ် ဒ်သိးကမၤလီၤတံာ်
ဝဲလၢ ပှၤမိန့်နံ့စိထုပ်ဖိ လၢအိၣ်ဒီး အတၢ်စံာ်စိၤဂံၢ်ထံးအကလုာ် ကလုာ်ကိးဂၤ
ကဒီးန့ၣ်ဘၣ် ပတၢ်မၤစၢၤလၢအကဒါဒိၣ် သပှၢ်ကတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.
န့ၣ်လီၤကွၢ် ဖဲ drive.mn.gov ဒ်သိးကဒီးန့ၣ်ဘၣ် ပကၣ်ၣ် ခံကၣ်ၣ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ
လၢအ့ထၢၣ်နဲးလီၤ လၢအဲကလံးကျိၣ်, စပ့ၣ်ကျိၣ်, စိမၤလံၤကျိၣ် ဒီးမိၣ်ကျိၣ်အဂီၢ်
ဒီးဒ်သိးကဒူးအိၣ်ထီၣ် န MyDVS အစရီၤ လၢကယိထံလူၤပိာ်ထွဲ နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ
ဒီးတၢ်ဆဲးလီၤမံၤအဂ့ၢ်အကျိၤ လၢအ့ထၢၣ်နဲးအလိၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

သ့ၣ်နီၣ်လၢ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လီၤဆီတခါ လၢအဟဲန့ၢ်ဃုာ်ဒီး
တၢ်ဟံးန့ၢ်မ့ၢ်လၢပှၤအဂၤလၢကျဲမ့ၢ်ပူၤအဂီၢ်လီၤ. ဝံသးစူၤ ထီၣ်ထီၣ် လီၢ်ဆ့ၣ်နီၣ်
ယီၢ်တကိး, လူၤပိာ်မၤထွဲ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အချ့ အတၢ်ဘျၢသဲးစး ဒီးတဘၣ်နီၣ်
သိလ့ၣ် ဖဲတၢ်အိၣ်သိးမ့ၢ်အခါ နီတဘျီတဂ့ၤ. တၢ်ယူးယီၣ်ဟံကဲ သိလ့ၣ်အတၢ်လဲၤ
တၢ်က့ၤ တၢ်ဘျၢသဲးစး ဒီးတၢ်ယူးယီၣ်ဟံကဲ ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အဂၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢ
အကဒူးပူၤဖျဲး ပဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ယီၣ် လၢကျဲမ့ၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပဲၤတၢ်သးတီ,

Bob Jacobson
ကမျၢၢ်တၢ်ပူၤဖျဲး ပဒိၣ်ပပှၢ်မ့ၢ်ဒါခိၣ် (Commissioner of Public Safety)
အအိၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်တီတဖၣ်

လံာ်တၢ်ကွဲးဟံးဒီးတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဒီးစဲးအတၢ်ကွဲးရဲၣ်လၢတၢ်သမံသမိးထံအဂီၢ်.....I-II

အဆၢဒိၣ် 1 နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢကနီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ် 11

အဆၢဒိၣ် 2 နသိလ့ၣ် 28

အဆၢဒိၣ် 3 သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကျၢ တၢ်ဘျုးသဲးစးတဖၣ် ဒီးတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် 33

အဆၢဒိၣ် 4 တၢ်လဲၤသကိးတၢ်လၢကျဲမုၢ်ပူ 51

အဆၢဒိၣ် 5 တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, မ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီးကျဲမုၢ်တၢ်တီၢ်နီၣ်တဖၣ် 67

အဆၢဒိၣ် 6 တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် 85

အဆၢဒိၣ် 7 နတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အခွဲးယၢ်လီၤဆီတဖၣ် 103

အဆၢဒိၣ် 8 တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ဖဲအိၣ်ဒီးနီၣ်ခိၣ်ဂံၢ်စၢ်တၢ်ဘၣ် တံာ်တၢ်အကတီၢ် 107

အဆၢဒိၣ် 9 တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အလံာ်နံၣ်ကျဲ ဒီးလံာ်ရဲၣ်ထံး 114

ဘၣ်ယးဒီးလံာ်တၢ်နံၣ်ကျဲတဘျုးအံၤအဂီၢ် -
 လံာ်တၢ်နံၣ်ကျဲတဘျုးအံၤဘၣ်ထွဲဒီး မုံနံနံစိထာ်တၢ်ဘျုးသဲးစးတဖၣ် ဒီးတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဟံပတီၢ်
 လၢလၢပျဲပျဲအဂီၢ် တၢ်ပျဲတၢ်ပီ တၢ်ပီ မုံနံနံစိထာ်ကီၢ်စဲၣ် သဲးစး တၢ်ဘျုးတဖၣ် ဒီးတၢ်သိာ်တၢ်သီတဖၣ်တက့ၢ်.
 လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယၢ်အံၤ တမ့ၢ်လံာ် တၢ်က့ၢ်ဘၣ်ဖးသ့ဖိးသဲးစး အကြၢးအဘၣ်တဘျုး လၢတၢ်ကယၢ်ထီၣ်သယဲးအီၤ
 လၢကွီၢ်ဘျီၣ်ပူအဂီၢ်ဘၣ်.

မုံနံနံစိထာ်ကီၢ်စဲၣ် ကမ္မာ်တၢ်ပူၤဖျဲးအဝဲၤကျိၤ (State of Minnesota Department of Public Safety)
 မုံနံနံစိထာ်လံာ်တၢ်နံၣ်ကျဲအံၤ ဘၣ်တၢ်စးကျဲးထုးထီၣ်အီၤ ဒီဖျိတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလၢ မုံနံနံစိထာ်ကီၢ်စဲၣ်
 ကမ္မာ်တၢ်ပူၤဖျဲးအဝဲၤကျိၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤ တၢ်ဆီတလဲက့ၢ်အီၤဆူ အကျိၤအကျဲအဂၤတဘိ လၢပှါက့ၢ်ကွဲၣ်ဖိ
 တဖၣ်အဂီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်, ကိး - 651-297-3298 မ့တမ့ၢ် (TTY) 651-
 282-655

ကျဲမုၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကဝီၤကျိၤအဂီၢ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒုး အိၣ်ထီၣ်အီၤဒီဖျိ လီၢ်ကဝီၤကျဲမုၢ်
 တၢ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်ညါ မၤလီၤ ကမံးတံာ်မိၢ်ပှါန့ၣ်လီၤ.
 လံာ်အိၣ်နီၣ်ဂံၢ် 30000-33 (11/2021)

လံာ်တၢ်ကွဲးဟံတၢ်ဒီးစဲး အတၢ်ကွဲးရဲၣ် လၢတၢ်သမံသမိးထံ အဂီၢ်

လၢနလံာ်တၢ်ကွဲးဟံတၢ်ဒီးစဲးအဂီၢ်မ့ၢ်နအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခဲလၢကံၤခါ.

အအံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကွဲးရဲၣ်လၢတၢ်သမံသမိးထံအဂီၢ် လၢကမၤ၁၈၁ၤနၤ ဒ်သိး

နကကတံာ်ကတီၤနသး လၢနတၢ်ဟဲထံၣ်လိာ်သးအဂီၢ်လီၤ -

- ယရဲၣ်ကျဲၤတၢ် တၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်ဖဲ Class D လံာ်တၢ်ကွဲးဟံ အတၢ်ဒီးစဲး အဂီၢ်လီၤ.
- ယမၤပဲၤတၢ် တချုးတၢ်ပတံထီၣ် လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးပါ လၢအ့ထၢၣ်နဲးလိာ် ဖဲ drive.mn.gov လၢအတဆိန့ၢ်ဒီးအသီ 30 တချုးယတၢ်သ့ၣ်ဆၢ ဖးကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ယအိၣ်ဒီး တၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ်လၢတၢ်လိာ် ဘၣ်အီၤ(ကွၢ်ဖဲ လံာ်ကဘျဲးပၤ 4-6) န့ၣ်လီၤ.
- ယသ့ၣ်ညါ ယပှါဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢနီၣ်ဂံၢ် (SSN) ဖဲယမ့ၢ်ကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲ လၢ SSNအခါန့ၣ်လီၤ.
- ယအိၣ်ဒီးကျိၣ်စ့လၢယကဟ့ၣ်အဘူးအလဲလၢ အကြၢးအဘၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

နသးနံ့မ့ၢ်အိၣ် 18 နံ့ဆူအဖီလၢန့ၣ် -

- ယသးနံ့မ့ၢ်အိၣ် အစ့ၤကတၢ် 15 နံ့န့ၣ်လီၤ.
- ယအိၣ်ဒီး တၢ်ဆဲးလီၤမံၤအလံာ်အုၣ်သး ("ခးအလွဲၤလါအဲး (Blue Card)") လၢအဟံဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် ယမၤလၢပဲၤ တီၤဒးပှါတၢ်သိၣ်လိ ဒီးယဆဲးလီၤဟံမံၤလၢ တၢ်သိၣ်လိလၢတၢ်နီၣ်သိလှ်အဂီၢ်, မ့တမ့ၢ် ယအိၣ်ဒီး ယတၢ် ဆဲးလီၤမံၤ အလံာ်အုၣ်သး ("ခးအလွဲၤဂီၤစၢ် (Pink Card)") လၢအဟံဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ အခဲအံၤ ယဆဲးလီၤဟံမံၤ ဖဲပှါနီၣ်သိလှ်ကူၣ်သ့တၢ်မၤလိ လၢအကဲထီၣ်သး လၢဆၢကတီၢ် တကတီၢ်ဃီအပူၤဒီးယမၤလၢပဲၤတၢ်တီၤဒးပှါတၢ်မၤလိ ဆၢကတီၢ် အဆိကတၢ် 15 နံ့ရံၣ်လၢလံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်အဂီၢ်လီၤ.

မိခင်နှင့်ဖခင်တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် အလံာ်တင်ပြရန်

- တာ်မာ်မလၢပဲၤအစီၤန့ၣ်, ယကဒီးန့ၣ်ဘၣ် တာ်မလၢပဲၤ တာ်ဟံၣ်ဖျါအါထီၣ် လံာ်ညီၣ်သိၣ်ဒိၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးမိၣ်ပာ် (Supplemental Parental Curriculum) အလံာ်အုၣ်သးန့ၣ်လီၤ.
- ယမိၣ်ပာ်, ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိလၢ ကွီၢ်ဘျီၣ်န့ၣ်လီၤ, မိၣ်ပာ်ကွၢ်လုၢ်ဖိလၢ ခီၣ်ထံၣ် ဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ကဒုဖဲတၢ်လဲလိာ်အကတီၢ် အတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤ လၢယအိၣ်အီၤအခဲအံၤန့ၣ် ကဆဲးလီၤမံၤ ဒီးအၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ် ယလံာ်ပတံထီၣ် န့ၣ်လီၤ. လံာ်ပတံထီၣ်အံၤ တၢ်မ့ၢ်ဆဲးလီၤမံၤ ခီၣ်ဖျါပုၤအကၤ လၢတမ့ၢ် ယမိၣ်ပာ်ဘၣ်န့ၣ်, ယအိၣ်ဒီး လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ လၢအကြး အဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သုၣ်ကျဲၤအတၢ်ဒီးစဲး အတၢ်ကွဲးရဲၣ် လၢတၢ်သမံသမိးထံ အဂီၢ်

မ့ၢ်န့ၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခဲလၢာ် လၢနတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ် အဂီၢ်ၤၤ.

အအံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကွဲးရဲၣ်လၢတၢ်သမံသမိးထံအဂီၢ် လၢကမၤ၁၈၁ၤန့ၣ် ဒ်သီးနကကတံာ် ကတီၢ်န့ၣ်သး လၢနတၢ်ဟဲထံၣ်လိာ်သးအဂီၢ်လီၤ -

- ယမၤဟံ တၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ် လၢတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ် အဂီၢ်လီၤ.
- ယမၤလၢပဲၤတ့ၢ် တချုးတၢ်ပတံထီၣ်အလံာ်လၢအ့ထၢၣ်နဲးလီၤဖဲ drive.mn.gov, လၢအတယံာ်န့ၣ်ဒီး အသီ 30 တချုးယတၢ်သ့ၣ်ဆၢ ဖးကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ယအိၣ်ဒီး ယတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလၢတၢ်မလိအဂီၢ်လၢအဖိးသဲးစး လၢယက ဟ့ၣ်လီၤအီၤ ဆူပုၤသမံသမိးမၤကွၢ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ယကလဲၤစိာ် သိလ့ၣ်တခိၣ် လၢအမၤတၢ် လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် အပူၤ ဒ်သီးယကဟံးန့ၣ်တၢ်ဒီးစဲးအဂီၢ်လီၤ.
  - ပဲတြီသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်အိးထီၣ်အီၤလၢ အပူၤ ဒီးအချၢကဘၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

မိန့်နာမိထာ် ပှါနီၣ်သိလ့ၣ် အလံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲ

- လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤယီၢ်တကူးတဖၣ် ကဘၣ်မၤတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်လီၤ.
- သိလ့ၣ်မဲာ်ညါမ့ၣ်အူတဖၣ်, အလီၢ်ခံမ့ၣ်အူတဖၣ်, တၢ်ယီၢ်ပတုၣ် အမ့ၣ်အူတဖၣ် ဒီးတၢ်ဃၣ်ခိၣ်ဃၣ်ခံမ့ၣ် အူပနီၣ်တဖၣ် ကဘၣ်မၤတၢ် ဒ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.
- သိလ့ၣ်အတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ (လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲဘ့ၣ်ဘၣ် ဒီးလံာ်က့ကျးစဲတဖၣ်) အံၤ ကဘၣ်အိၣ်ဒီးအမ့ၢ်န့ၤမ့ၢ်သီလၢ ကတီၢ်ခဲအံၤ မ့တမ့ၢ် သိလ့ၣ်အံၤ ကဘၣ်ဟ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ 21 သီန့ၣ်လီၤ.

☐ သိလ့ၣ်လၢယကစူးကါအီၤ လၢတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အဂီၢ်, ယအိၣ်ဒီး တၢ်အုၣ်ကီၤ အတၢ်အုၣ်သးလၢကတီၢ်ခဲအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အုၣ်ကီၤ အတၢ်အုၣ်သး လၢတၢ်တူၢ်လိာ်အီၤသ့တဖၣ် ပၣ်ဃုာ်ဒီး - တၢ်အုၣ်ကီၤခး အခီၣ်ထံးတဘျီ လၢဒီပနံၣ်ဟ့ၣ်လီၤ, လံာ်ကဘျးပၤလၢ ကွဲးဖျါထီၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ, အိၣ်လဲး ထြီနံးလံာ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢဘၣ်တၢ် စဲးကျဲး ထုးထီၣ်န့ၢ်အီၤလၢ တၢ်အုၣ်ကီၤ ဒီပနံၣ်အပှၢ်ယဲၤသန့အိၣ်မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ်ဖျါ ထီၣ်အီၤလၢ အိၣ်လဲးထြီနံး ပီးလီၤအပူၤ.

☐ ယအိၣ်ဒီးကျိၣ်စ့လၢ ကဟ့ၣ်အဘူးအလဲလၢအကြၢးအဘၣ်တဖၣ်လီၤ.

နသးနံၣ်မ့ၢ်အိၣ် 18 နံၣ်ဆူအဖီလၢန့ၣ် -

- ☐ ယသးနံၣ်အိၣ် အစ့ၤကတၢ် 16 နံၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ☐ ယအိၣ်ဒီး ယလံာ်အုၣ်သးလၢ တၢ်မၤလၢမၤပျဲတၢ်မၤလီ ("ခးအလွဲၢ်ဝါ") လၢအဟ်ဖျါထီၣ် ယမၤလၢပျဲတၢ် ပှါနီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်မၤလီန့ၣ်လီၤ.
- ☐ ယအိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလၢတၢ်မၤလီအဂီၢ် လၢအစ့ၤကတၢ် ဃုၤလါအတီၢ်ပူၤ လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်ကမၣ်လၢ တၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ် သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤ တၢ်က့ၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ် သံး မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်မူၤဘျီးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှံင် အလံင်တင်နံင်ကျဲ

- ယတင်နီင်သိလှံင် အတင်လဲဒီဖျိ ဃုလါအကျါ တနီ၊ မ့တမ့ ခဲလက်န့င် မ့မ့လါ ကီဝဲင်အဂါ လါတမ့ မံင်နံင်စိထံင်ဘင်န့င်, ယအိင်ဒီး တင်နီင်သိလှံင် အတင်မနီင်မာဃါ လါဘင်တင်အုင်အသး လါကီဝဲင် အဝဲန့င် ဒ်သီးကဟ်ဂါ ဟ်ကျါလါ ယကြားဝဲဘင်ဝဲဒီး လဲးစုင်တင်ပျဲ လီလီဆီဆီ အဂီလီ.
- ယမာလါပဲတုင် တင်နီင်သိလှံင်လါအိင်ဒီး တင်အံးထွဲကွဲထွဲ အတင်မနီင် မာဃါ (my Supervised Driving Log) ဒီးဘင်တင်ဆဲးလီမံး ဒီဖျိ မိပ် မ့တမ့ ပှါကွဲထွဲတင်ဖိတဂါန့င်လီ.
- တင်မ့မာလါပဲအါန့င်, ယကအိင်ဒီး တင်မာလါပဲ တင်ဟ်ဖျိအါထီင် လံင်ညိင်သိင်ဒိင်လါအဘင်ထွဲဒီးမိပ် အလံင်အုင်သးန့င်လီ.
- ယမိပ်, ပှါကွဲထွဲတင်ဖိလါ ကွဲဘျိန့င်လီ, မိပ်ကွဲလုင်ဖိလါ ဒီထံင် ဟ့င်မူဟ့င်ဒါ မ့တမ့ တင်အိင်ကဒုဖဲတင်လဲလိင်အကတီ အတင်ရဲင် တင်ကျဲ လါယအိင်အါအခဲအါန့င် ကဆဲးလီမံး ဒီးအါလါတုင်လိင် ယလံင်ပတံထီင်န့င်လီ. လံင်ပတံထီင်အံး တင်မ့ဆဲးလီမံး ဒီဖျိပှါအဂါ လါတမ့ ယမိပ်ဘင်န့င်, ယအိင်ဒီး လံင်တင်ကွဲနီင်ကွဲဃါ လါအကြား အဘင်န့င်လီ.

သးနံင်မ့ပှါန့င် 18 နံင် -

- ယအိင်ဒီး တင်ဟ့င်ပျဲလါတင်မာလိအဂီ လါအစုကတင် သါလါန့င်လီ.

သးနံင်မ့အိင် 19 နံင် မ့တမ့ ဆူအဖီခိင် -

- ယအိင်ဒီး တင်ဟ့င်ပျဲလါတင်မာလိအဂီ လါအစုကတင် သါလါန့င်လီ.

လံာ်အဆၢအံၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃး တၢ်ကဒိးန့ၢ်ဘၣ် မံၣ်နံၣ်စိထံၣ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့တပျဲလဲၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဒိးန့ၢ်ဘၣ် နလဲးစ့တပျဲ လာကနီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ်

ပှၤတဂၤလၢလံာ် လာကနီၣ်စဲးဖိကဟၣ် လာကမျါၣ်ကျဲဖိ မ့တမ့ၢ် ကျဲမ့ၢ်တဖၣ်အလီၤ လာမံၣ်နံၣ်စိထံၣ်အပှၤန့ၢ် ကဘၣ်စိာ်ဃုာ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့တပျဲ လာအဖိးသဲစး ဒီးအသးနံၣ်တလၢကဒိးဘၣ်န့ၢ်လီၤ.

နမ့ၢ်ဒိးန့ၢ်ဘၣ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့တပျဲ လာကီၢ်စၣ် မ့တမ့ၢ် ဒိၣ်ထံၣ်အဂၤ နီတဘျီဒိးဘၣ်န့ၢ်, နကဘၣ်ဖျါ လံာ်တၢ်ကွဲးဟံတၢ်ဒိးစဲး ဒီးမံၣ်ချဲတၢ်ထံၣ် အတၢ်မၤကွၢ်, ပတံထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလာတၢ်မၤလိအဂီၢ် ဒီးဖျါတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဒိးစဲးမၤကွၢ်န့ၢ်လီၤ.

နမံၣ်နံၣ်စိထံၣ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့တပျဲ အမုၢ်နံၣ်မုၢ်သီမုၢ်လၢကံၣ် ယံာ်န့ၢ်တနံၣ် ဘၣ်ဆၣ် စ့ၤန့ၢ် ယဲးနံၣ်န့ၢ်, နကဘၣ်ဖျါ လံာ်တၢ်ကွဲးဟံတၢ်ဒိးစဲး ဒီးမံၣ်ချဲတၢ်ထံၣ်တၢ်မၤကွၢ် တချုးနပတံထီၣ် လဲးစ့တပျဲလာအသီအခါန့ၢ်လီၤ.

နသးနံၣ်မုၢ်အိၣ် 21 နံၣ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၢ် ဒီးနမ့ၢ်သုးလီၢ်အိၣ်ဆိးဆူ မံၣ်နံၣ်စိထံၣ် လာကီၢ်စၣ်အဂၤတဘျီ, ကီၢ်အမဲရကၤ လီၢ်ကဝီၤလီၤဆီ မ့တမ့ၢ် ကီၢ်ခဲနဒၣ်န့ၢ်, နဒိးန့ၢ်ဘၣ် လဲးစ့တပျဲသ့ဝဲ ဒီဖျါ တၢ်ဖျါထီၣ် မံၣ်ချဲတၢ်မၤကွၢ်န့ၢ်လီၤ. ဖဲနကံထီၣ် ပှၤအိၣ်ဆိးလၢ တၢ်လီၢ်အခါန့ၢ် နအိၣ်ဒိးတၢ်ဆၢကတီၢ် ပါၣ်တုၤ အသီ 60 လာကဒိးန့ၢ်ဘၣ် နမံၣ်နံၣ်စိထံၣ် လဲးစ့တပျဲညါန့ၢ်အဂီၢ်, ဒီးပါၣ်တုၤ အသီ 30 လာပနံၣ်ကၤတၢ်မၤ လဲးစ့တပျဲအဂီၢ်လီၤ. နကဘၣ်ဟံဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကီၢ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့တပျဲ လာအဖိးသဲစး, အမုၢ်နံၣ်မုၢ်သီ တလၢကံၣ်တဘျီ မ့တမ့ၢ် အမုၢ်နံၣ်မုၢ်သီမုၢ်လၢကံၣ် လာစ့ၤန့ၢ်ဒိးတနံၣ် ဖဲကီၢ်စၣ်လာ နအိၣ်ဆိးဟံ လာအပူၤကံၣ်န့ၢ်လီၤ. ကီၢ်စၣ်လာနအိၣ်ဆိးဟံလာအပူၤကံၣ် အလဲးစ့တပျဲ သးနံၣ်မုၢ်လၢကံၣ် အါန့ၢ်တနံၣ်န့ၢ်, နကဘၣ်ဖျါ လံာ်တၢ်ကွဲးဟံတၢ်ဒိးစဲး ဒီးတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်ဒိးစဲးမၤကွၢ်န့ၢ်လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ဒိး သိလ့ၣ်ယီၢ် အတၢ်အာၣ်လီၤမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤ ဖဲနလဲးစ့တပျဲ လာကီၢ်စၣ်အချၢ လာအဖိးသဲစး ဒီးအမုၢ်နံၣ်မုၢ်သီမုၢ်တလၢကံၣ်ဒိးဘၣ်န့ၢ်, နဒိးန့ၢ်ဘၣ် မံၣ်နံၣ်စိထံၣ် တၢ်အာၣ်လီၤမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤ ဒီဖျါတၢ်ဟ့ၣ်အဘူးအလဲလၢ

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှံင် အလံင်တင်နံင်ကျဲ

အကြားအဘဉ်သ့ဝဲန့င်လီၤ. နလဲးစ့င်တင်ပျဲ အမု်န့ၤမု်သီ မ့ၢ်လက်ကွံင် ဒီးနမ့ၢ်ဘဉ်သးဒီးန့ၢ် သိလှံင်ယီၢ် အတၢ်အာၣ်လီၤမၤကၢၢ်မၤကျၢၤန့ၣ်, တၢ်ကလိၣ်ဘဉ်န့ၤလၢ နကဘဉ်ဖျိ လံာ်တၢ်ကွဲးဟံတၢ်ဒီးစဲး, တၢ်နီၣ်သိလှံင် တၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ် ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်အဘူးအလဲလၢ အကြားအဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်ဟဲသးလီၢ်သးကျဲအိၣ်ဆိး ဖဲမံင်နံင်စိထံင် လၢကီၢ်အဂၢၤတဖၣ် လၢတမ့ၢ် ကီၢ်အမဲရကၢၤ မ့တမ့ၢ် ကီၢ်ခဲနဒၣ်ဘဉ်န့ၣ်, နကဘဉ်ဖျိ လံာ်တၢ်ကွဲးဟံတၢ်ဒီးစဲး, မံာ်ချံတၢ်ထံၣ် တၢ်မၤကွၢ် ဒီးတၢ်နီၣ်သိလှံင် တၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ် ဖဲနမ့ၢ်အိၣ်ဒီး လဲးစ့င်တင်ပျဲလၢအဖိးသဲစး လၢထံကီၢ်လၢန့ၣ်အိၣ်ဆိးတ့ၢ်အခါဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

နတကြားဝဲဘဉ်ဝဲလၢ ကဒီးန့ၢ်ဘဉ် နမံင်နံင်စိထံင် ပှါနီၣ်သိလှံင်လဲးစ့င်တင်ပျဲ ပၢ်တုၤလၢ နဟံဖျိထီၣ် ပှါနီၣ်သိလှံင် လဲးစ့င်တင်ပျဲအဂၢၤတဖၣ် ဒီးတၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ်ခး အိၣ်ဒီးန့ၢ် တဖၣ် ဆူကမုၢ်တၢ်ပူၤဖျဲးဝဲၤကျိၤအအိၣ်တစုန့ၣ်လီၤ.

မတၢတဂၢၤ တလိၣ်ဘဉ် မံင်နံင်စိထံင် လဲးစ့င်တင်ပျဲဘဉ်လဲၣ်.

နနီၣ်သိလှံင် လၢကမုၢ်ကျဲမုၢ်တဖၣ်အလီၤ ဖဲမံင်နံင်စိထံင်အပူၤ လၢတအိၣ်ဒီး မံင်နံင်စိထံင် လဲးစ့င်တင်ပျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလၢအဖိးသဲစးသ့ဝဲ ဖဲနမ့ၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဒီး တၢ်ပျဲပူၤ တဖၣ်အကျါတခါန့ၣ်လီၤ -

- နတမ့ၢ်ပှါအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်အံၤ လၢအသးနံၣ်အိၣ် အစ့ၤကတၢၢ် 15 နံၣ် ဒီးန့ၢ်အိၣ်ဒီး လဲးစ့င်တင်ပျဲ လၢအဖိးသဲစး လၢအဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၣ် လၢကီၢ်စဲၣ် မ့တမ့ၢ် ဒီၣ်ထံၣ် လၢန့ၣ်အိၣ်ဆိးအီၤအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- နကဲထီၣ် ပှါမံင်နံင်စိထံင်ဖိ ဒီးအိၣ်ဒီး ပှါနီၣ်သိလှံင် လဲးစ့င်တင်ပျဲ လၢအဖိးသဲစး လၢအဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤ ဒီဖျိ ကီၢ်စဲၣ်အဂၢၤ, ကီၢ်ခဲနဒၣ် ကီၢ်ရဲၣ် မ့တမ့ၢ် ကီၢ်အမဲရကၢၤ သးအပှါန့ၢ်ဖိန့ၢ်ကမီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲနကဲထီၣ်ပှါအိၣ်ဆိးလၢတၢ်လီၢ်ဝဲၤန့ၣ်, န့ၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ် ပၢ်တုၤ အသီ 60 လၢကဒီးန့ၢ်ဘဉ် နမံင်နံင်စိထံင် လဲးစ့င်တင်ပျဲ လၢညီန့ၢ်အဂီၢ်လီၤ.

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှဲင် အလံာ်တါနံင်ကျဲ

- နအိင်ဒီး ပနံင်တါကါတါမါ ပှါနီင်သိလှဲင် လဲးစ့င်တါပျဲ လါအဖိးသဲးစး လါကီါစဲင် အဂါတဘျင်. လါတါအိင်သးဒ်အံါန့င်, နအိင်ဒီးတါဆါကတီါ ပါတုါ အသီ 30 ဖဲနကဲထီင်ပှါမံင်နံင်စိထံင် ဝံါအလီါခဲ လါကဒီးန့င်ဘျင် မံင်နံင်စိထံင် ပနံင်ကါတါမါ လဲးစ့င်တါပျဲအဂီါလီါ.
- နဘင်တါဒီးလဲးနါ မုတမ့ါ မါတါလါ ကီါအမဲရကါပဒိင်အဂီါ ဒီးနနီင်သိလှဲင် မုတမ့ါ နနီင် (လါသးအတါပညိင်တဖင်အဂီါ) ပနံင်ကါတါမါ သိလှဲင်စဲးဖီကဟင် လါကီါအမဲရကါပဒိင်အဂီါ.
- နတမ့ါပှါမံင်နံင်စိထံင်ဖိ လါအသးနံင်အိင်စ့ါကတါ 18 နံင်, ထံကီါလါနအိင်ဆိးအီါ တလိင်ဘျင် ပှါနီင်သိလှဲင်ဖိတဖင် လါကအိင်ဒီး လဲးစ့င်တါပျဲ, ဒီးသိလှဲင်လါ နနီင်အီါ တခိင်အံါ ဘျင်တါဆဲးလီါဟ်အမဲလါတါနံင်အံါ ဖဲထံကီါလါနအိင်ဆိးအီါအပူါ. နမ့ါတအိင်ဒီး လဲးစ့င်တါပျဲ မုတမ့ါ တါဟ့င်ပျဲ လါအဖိးသဲးစးဘျင်န့င်, နနီင်သိလှဲင်အံါ ပှါတါဖိးသဲးစး လါမံင်နံင်စိထံင်အပူါ လါတါအါန့ါ အသီ 90 ဖဲတနံင်လါလါ သုဝဲန့င်လီါ.
- နနီင်စံင်ပှါတါမါလီါသိလှဲင်ဖးဒိင် မုတမ့ါ စံင်ပှါတါမါလီါ တါပီးတါလီါအဂါ တစါတလီါ လါကမျါင် ကျဲမ့ါအပူါ.
- နနီင် မူခိင်ဖိသိလှဲင်စဲးဖီကဟင်. လါကမါလီါဘျင်သး တါဘျုင်သဲးစး လါအဘျင်ထွဲဒီး တါနီင် မူခိင်ဖိသိလှဲင်စဲးဖီကဟင်တဖင်အဂီါန့င်, နလီါကွင်ဖဲ န့ဆါင်တါအိင်ယါ ဝဲါကျဲါ (Department of Natural Resources) အပှင်ယဲါသန့ ဖဲ www.dnr.state.mn.us. တကွါ.
- နမ့ါပှါနီင်လှဲင်မ့ါအူ လါအနီင်လှဲင်မ့ါအူစဲးခိင် မုတမ့ါ လှဲင်မ့ါအူ, မုတမ့ါ လှဲင်မ့ါအူ စဲးဖီကဟင် လါလှဲင်မ့ါအူကျဲါလီါ. တါအံါပင်ယုင်ဒီး တါနီင်စဲးဖီကဟင်ပီးလီါ ဖဲလါ ဒီကဲကျဲါမ့ါဖိ မုတမ့ါ ကျဲါမ့ါဖးဒိင် လါကမျါင်တါလီါမ့ါဂ့ါ နီါတဂါပါတါလီါမ့ါဂ့ါ န့င်လီါ.

ပှါလါတါဟ့င်အီါ လဲးစ့င်တါပျဲတသ့ဘျင်န့င် မ့ါမတါတဂါလဲင်.

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှဲင် လဲးစ့င်တါပျဲ မုတမ့ါ တါဟ့င်ပျဲလါတါမါလီါအံါအံါ တါတဟ့င်လီါန့ါ ဖဲလါ -

- နလီါတူင်လီါကါလါ ကဟ်ဖျါထီင် တါအုင်သးဟ်ပနီင် လါအကြါးအဘျင်.

မည်နည်းစိထည် ပြုနိုင်သလျှင် အလံာ်တင်နည်းကျ

- နလီတူာ်လီကင်လါ၊ ကမလါပွဲ၊ မုတမ့ာ် ကဖျိထီာ် ပြုနိုင်သလျှင် လဲးစ့ာ်တင်ပျဲ အတင်ဒီးစဲး လါတင်လိာ်ဘာ်အီ၊ တခါလင်လင်.
- နဖးလံာ်တသ့ ဒီးနင်ပာ် ကျဲမုာ်တင်ပနိုင် လါအဖိးသဲးစးတဖာ် တသ့မုတမ့ာ် နင်ပာ် ကီာ်စဲာ် သိလ့ာ်တင်လဲးတင်က့၊ တင်ဘျါသဲးစးတဖာ်တသ့အခါန့ာ်လီ.
- နသးနံာ်စာ်နံာ် 15 နံာ်.
- နသးနံာ်စာ်နံာ် 18 နံာ်, တအိာ်ဒီး လဲးစ့ာ်တင်ပျဲဖိးသဲးစး လါကီာ်စဲာ်အဂါတဘာ်, ဒီးဟ်ဖျိထီာ် လံာ်အုာ်သးလါ အဒုးနဲာ်ဖျါထီာ်ဝဲ နမလါပွဲ၊ တွာ် ပြုနိုင်သလျှင် တင်က့ာ်ဘာ်က့ာ်သ့တင်မလီ လါတင်အာ်လီတူာ်လီာ်အီ၊ တသ့ဘာ်.
- နသးနံာ်အိာ် 18 နံာ် မုတမ့ာ် စာ်န့ာ်အန့ာ် ဒီးအိာ်ဒီးတင်ပျဲလါတင်မလီအဂီာ် လါစ့၊ န့ာ်ဒီး ဃုလါ.
- နသးနံာ်အိာ် 19 နံာ် မုတမ့ာ် အါန့ာ်အန့ာ် ဒီးအိာ်ဒီးတင်ပျဲလါတင်မလီအဂီာ် လါစ့၊ န့ာ်ဒီး သါလါ.
- နလဲးစ့ာ်တင်ပျဲအံ၊ တင်မုာ်ထူးသံကွံာ်အီ၊ ဒီးဖဲနမ့ာ်တတူ၊ ထီာ်ထီာ်ဘးဒီး တင်ဟ့ာ် ကဒါက့၊ အတင်လိာ်ဘာ်တဖာ်အခါ.
- နလဲးစ့ာ်တင်ပျဲအံ၊ ဘာ်တင်ပတုာ်ကွံာ်အီ၊ ဒီးဖဲနမ့ာ်တတူ၊ ထီာ်ထီာ်ဘးဒီး တင်ဟ့ာ် ကဒါက့၊ အတင်လိာ်ဘာ်တဖာ်အခါ.
- နလဲးစ့ာ်န့ာ်တင်ထူးသံကွံာ်အီလီ.
- ကွီာ်ဘျီာ် စံာ်ညီာ်ဝဲဒာ်လါ နါအံ၊ ခိာ်န့ာ်သးတင်သ့ညါ တအိာ်လါအိာ်ပွဲ၊ ဘာ်, ဒီးကမျါတင်ပူ၊ ဖျဲးဝဲ၊ ကျါ၊ ဆါတင်ဝဲလါ နတင်သ့တင်ဘာ်တအိာ်လါပွဲ၊ လါကနီာ် သိလ့ာ်စဲးဖီကဟာ် လါအပူ၊ ဖျဲးဒီးတင်ဘာ်ယိာ်အဂီာ်ဘာ်.
- ကမျါတင်ပူ၊ ဖျဲး ပဒိာ်ပပုာ်မူဒါခိာ် ဆါတင်ဝဲလါ နတင်သ့တင်ဘာ် တအိာ်လါပွဲ၊ လါကနီာ်သိလ့ာ်စဲးဖီကဟာ် လါအပူ၊ ဖျဲးဒီးတင်ဘာ်ယိာ်အဂီာ် မ့ာ်လါ နီာ်ခိ မုတမ့ာ် နီာ်သးက့ကွဲာ်အပီ.
- ကမျါတင်ပူ၊ ဖျဲး ပဒိာ်ပပုာ်မူဒါခိာ်အံ၊ အိာ်ဒီးတင်ဂုာ်ဂံာ်ထံးဂု၊ လါအနာ်ဝဲဒာ် တင်ဟ့ာ်ပျဲနါလါ နကနီာ်သိလ့ာ်စဲးဖီကဟာ်အံ၊ ကကဲထီာ် တင်လီ၊ ဘာ်ယိာ် လါကမျါတင်ပူ၊ ဖျဲးအဂီာ်.

နလဲးစ့ာ်တင်ပျဲ လါကနီာ်သိလ့ာ်အဂီာ်

နုၤလဲၤစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢကနီၣ်သိလ့ၣ်အခါ

ဟဲစိတၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ်

နကဘၣ်ဟံပျီထီၣ် တၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ် အကြးအဘၣ် လၢဟံဂၢ်ဟံကျၢၤ နမံၤခီၣ်ထံး၊ မံၤခါၣ်သး ဒီးမံၤလီၤစၢၤ၊ ဒီးနအိၣ်ဖျါၣ်မုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီ လၢကဒီးစး လံာ်တၢ်ကွဲးဟံတၢ်ဒီးစး ဒီးတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဒီးစးမၤကွၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နမံၤလၢနတၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ် လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါတဖၣ် အပူၤမ့ၢ်တဘၣ်လိာ်သးဘၣ်န့ၣ်, နကဘၣ်ဟံပျီထီၣ်စ့ၢ်ကီး တၢ်အုၣ်သးလၢ နမံၤလၢအဖိးသဲစး အတၢ်ဆီတလဲ(တဖၣ်) န့ၣ်လီၤ. တၢ်အုၣ်သးလၢ တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤသ့တဖၣ်အံၤ ပၣ်ဃုာ်ဒီး ဖျီသးလံာ်အုၣ်သး လၢတၢ်ဟံဂၢ်ဟံကျၢၤအီၤ, တၢ်လီၤဖးအတၢ်စံၣ်ညီၣ်ခါလီၤအကလုာ် လၢတၢ်ဟံဂၢ်ဟံကျၢၤအီၤ မ့တမ့ၢ် ကွီၢ်ဘျီၣ် အတၢ်န့ၣ်လီၤအဂၤ လၢတၢ်ဟံဂၢ်ဟံကျၢၤအီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤဖးအတၢ်စံၣ်ညီၣ် အကလုာ် မ့တမ့ၢ် ကွီၢ်ဘျီၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤအဂၤတဖၣ်အံၤ ကဘၣ်ဟံပျီလီၤတံၢ် မံၤအတၢ်ဆီတလဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲနပတံထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလၢတၢ်မၤလိအဂီၢ်, ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ, မ့တမ့ၢ် ကီၢ်စံၣ်တၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ်ခးအခါန့ၣ်, နကဘၣ် ဟံပျီထီၣ်စ့ၢ်ကီး တၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ် လၢအကြးအဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါလၢ တမ့ၢ်အဲကလံးကျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ကဘၣ်ဟံပျီဃုာ်ဒီး အဲကလံးကျိၣ်တၢ်ကွဲးကျိၣ်ထံ လၢတၢ်ဟံဂၢ်ဟံကျၢၤအီၤန့ၣ်လီၤ (ကွၢ်ဖဲ ကဘျးပၤ 4). လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါတဖၣ်အံၤ တၢ်ကဘၣ်ဟံဂၢ်ဟံကျၢၤဒီးအီၤ ဒီးဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤ ဖဲတၢ်မ့ၢ်ကျးကကြၢၤအီၤဒီးဖျးစတံး မ့တမ့ၢ် တၢ်မ့ၢ်ဆီတလဲအီၤအခါ န့ၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ကွဲးဒိတဖၣ် လၢတၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ် အလံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါအဂီၢ်အံၤ တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤတသ့ဘၣ်. လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါ လၢတမ့ၢ်တတီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ကဖိၣ် ဟံးန့ၢ်ဃာ်ကွၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢနကဘၣ်ဟဲစိတၢ်အီၤ ဖဲနပတံထီၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် ID အခါ - ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် ID လၢတၢ်ဟံပတီၢ်အီၤ

- နမ့ၢ်ပတံထီၣ် ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢတၢ်ဟံပတီၢ်အီၤ, တၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ်ခး, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲအခါန့ၣ်, နဟံပျီထီၣ် မိန့်နံနံစိထည် ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ, တၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ်ခး, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ လၢကတီၢ်ခဲအံၤ မ့တမ့ၢ် လၢအမုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီ တလၢကွၢ် လၢယဲၣ်န့ၣ် မ့တမ့ၢ် စ့ၢ်န့ၢ်အန့ၣ် ဖဲအမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဂီၤအခါ, မ့တမ့ၢ် အမုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီတလၢကွၢ် တနံၣ် မ့တမ့ၢ် စ့ၢ်န့ၢ်အန့ၣ် ဖဲအမ့ၢ်တအိၣ်ဒီး တၢ်ဂီၤအခါ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

မံနံနံစိထံ ပှါနီနံသိလှံ အလံတံနံကျဲ

- နမ့တအိဉ်ဒီး တံကွဲးနီနံကွဲးပါ လါတံဟံဖျါထီဉ်အီလါထးအကျါတခါဘဉ်န့ဉ်, နကဘဉ်ဟံဖျါထီဉ် လံတံကွဲးနီနံကွဲးပါခံဘဉ်, ပဉ်ဃုာ်ဒီး လံတံကွဲးနီနံကွဲးပါ တဘဉ်လါ အအိဉ်ဃုာ်ဒီး နမံလါပှါ ဒီးနအိဉ်ဖျဉ် အလါ, အနံ, ဒီးအနံနံလီလါ. DVS ဟံပနီဉ်လံတံကွဲးနီနံကွဲးပါသ့ဉ်တဖဉ်အံ ဒ်အမ့ လံတံကွဲးနီနံကွဲးပါ အခိဉ်ထံး တဘဉ် ဒီးခံဘဉ်တဘဉ်န့ဉ်လီလါ. လံတံကွဲးနီနံကွဲးပါသ့ဉ်တဖဉ်အံ ပဉ်ဃုာ်ဒီး အိဉ်ဖျဉ်လံအုဉ်သး, လံခိဉ်ကီ မ့တမ့ ပှါဂ့ဝီတံဘဉ်တံဘါခးသ့ဝဲန့ဉ်လီလါ.
- မံလါ နပှါနီနံသိလှံ လဲးစ့ဉ်တံပျဲ, တံအုဉ်သးဟံပနီဉ်ခး မ့တမ့ တံဟ့ဉ်ပျဲအလါ မ့ဆိတလဲသး မ့တမ့ နမံလါ နလံတံကွဲးနီနံကွဲးပါတဖဉ်အပူ မ့တဒ်သိး လံအသးန့ဉ်, နကဘဉ်ဟံဖျါထီဉ်စ့ဉ်ကီး တံအုဉ်သးလါ နမံဖိးသဲစး အတံဆိတလဲ(တဖဉ်)န့ဉ်လီလါ.

[လံတံကွဲးနီနံကွဲးပါလါတံလိဉ်ဘဉ်အီတဖဉ် အတံကွဲးရဲဉ်အလါအပှါ လါပှါနီနံသိလှံ လဲးစ့ဉ်တံပျဲ မ့တမ့ ID လါတံဟံပတီအဂီ](#)

REAL ID

တံပတံထီဉ် REAL ID တံလူထံမံထွဲတံသိဉ်တံသိခးအံ လိဉ်ဘဉ်အါထီဉ် လံတံကွဲးနီနံကွဲးပါ ဖဲနမ့ထီဉ်သတြါအီဒီး တံလိဉ်ဘဉ်တဖဉ်လါ မံနံနံစိထံ ပှါနီနံသိလှံ လဲးစ့ဉ်တံပျဲ လါတံဟံပတီအဂီအခါန့ဉ်လီလါ. နကဘဉ်လဲဟံဖျါထီဉ် တံဂ့ဝီတံကျါလါလံအံ လါနနီကစံ ဖဲနမ့ပတံထီဉ် -

- လံတံကွဲးနီနံကွဲးပါတဘဉ် လါအဟံဖျါထီဉ် နီကစံဂ့ဝီကျါ, အိဉ်ဖျဉ်မုနံမုသီ ဒီးတံအိဉ်လါကီအမဲရကါ လါအဖိးသဲစးအဂီအခါ.
  - o ဖဲမံလါ နနီကစံဂ့ဝီကျါ လံတံကွဲးနီနံကွဲးပါအပူအံ မ့တဒ်သိးလိဉ်သးဒီး နမံခဲအံအခါန့ဉ်, တံကဘဉ်ဆုာ်ထီဉ် မံအတံဆိတလဲ လံတံကွဲးနီနံကွဲးပါန့ဉ်လီလါ.
- လံတံကွဲးနီနံကွဲးပါတဘဉ် လါအဟံဖျါထီဉ် ပှါဂ့ဝီတံဘဉ်တံဘါနီဉ်ဂံ.
- လံတံကွဲးနီနံကွဲးပါခံဘဉ် လါအဟံဖျါထီဉ် နတံအိဉ်တံဆိး လါမံနံနံစိထံအပူ လါကတီခဲအံ.

[လံတံကွဲးနီနံကွဲးပါလါတံလိဉ်ဘဉ်အီသ့တဖဉ် အတံကွဲးရဲဉ်အလါအပှါ လါ REAL ID အဂီ](#)

ပုၤနီၣ်သိလုၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် ID လၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်အုၣ်သး

တၢ်ပတံထီၣ် EDL မ့တမ့ၢ် EID အံၤ လိၣ်ဘၣ်အါထီၣ် တၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ် ဒီးလံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ် ကွဲးဃါတဖၣ် ဖဲနမ့ၢ်ထီၣ်သၤတြီၤအီၤဒီး မိန့်နံနံစိထုတ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢတၢ်ဟံပတီၢ်အီၤအခါ န့ၣ်လီၤ.

- ထဲဒၣ်ပုၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိလၢ အဟံဖျါထီၣ် တၢ်အုၣ်သးလၢ နီၣ်ကစၢ်ဂ့ၢ်ကျိၤ, မံၤလၢပဲၤလၢအဖိးသဲးစး, ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢနီၣ်ဂံၢ်, နီၣ်ကစၢ်ဂ့ၢ်ကျိၤလံာ်တၢ်ဂီၤခိၣ်, တၢ်အိၣ်ဆိးဖဲ မိန့်နံနံစိထုတ်ပုၤ ဒီးကီၢ်အမဲရကၤထံဖိကီၢ်ဖိသ့န့ၣ်, ကကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီး မိန့်နံနံစိထုတ် EDL မ့တမ့ၢ် EID န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကဘၣ်ဆုၤထီၣ် လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါ ခံကလုာ် ဒ်သီးကဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်သးလၢ တၢ်အိၣ်ဆိးဖဲ မိန့်နံနံစိထုတ်အဂီၢ်လီၤ. အဒိ, လီမ့ၢ်အူအဘူးအလဲလံာ်ဖှိတဲာ် မ့တမ့ၢ် လီတဲစိအဘူးအလဲ လံာ်ဖှိတဲာ် ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့ အလံာ်တကီၢ်ဒီး.
- EDL/EID ကဘၣ်ကွဲးရဲၣ်လီၤ နုၤလီၢ်အိၣ်ဆိးထံး လၢမိန့်နံနံစိထုတ်န့ၣ်လီၤ.
- နကဘၣ်မၤလၢပဲၤ တၢ်သံကွၢ်သံဒီး ဖဲတၢ်ပတံထီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- လၢပုၤနီၣ်သိလုၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ဒီး ID ခး အဘူးအလဲ အမဲာ်ညါန့ၣ် တၢ်ကလိၣ်ဘၣ် အဘူးအလဲ \$15 န့ၣ်လီၤ.

[လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါအတၢ်လိၣ်ဘၣ် တၢ်ကွဲးရဲၣ် လၢလၢပဲၤပဲၤလၢ EDL မ့တမ့ၢ် EID အဂီၢ်](#)

တၢ်ဟံဂၢ်ဟံကျၢၤလၢ မံၤဆိတလဲးအဂီၢ်

နမ့ၢ်ဆိတလဲးနမံၤ ဒ်အကျိၤအကျဲဖိးသဲးစးအသိ ဒီဖျိလၢ တၢ်ဆိဟံၣ်ဆိဃီ, တၢ်လီၤဖး, မ့တမ့ၢ် ကွီၢ်ဘျီၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤန့ၣ်, နကဘၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဆိတလဲ အတၢ်အုၣ်သးန့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်ဟံဖျါထီၣ် ဖျိသးလံာ်အုၣ်သး လၢတၢ်ဟံဂၢ်ဟံကျၢၤအီၤ, ကွီၢ်ဘျီၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ လၢတၢ်ဟံဂၢ်ဟံကျၢၤအီၤ လၢအဟံဖျါလီၤတံာ် မံၤအတၢ်ဆိတလဲ, မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤဖး အတၢ်စံၣ်ညီၣ်အကလုာ် လၢတၢ်ဟံဂၢ်ဟံကျၢၤအီၤ မ့တမ့ၢ် ကွီၢ်ဘျီၣ်အတၢ်ဟံပတုာ် တၢ်ဆိဟံၣ်ဆိဃီအလံာ်အုၣ်သး လၢအဟံဖျါလီၤတံာ် မံၤအတၢ်ဆိတလဲန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ဆိတလဲတ့ၢ်မံၤအါဘျီန့ၣ်, နကဘၣ်ဟံဖျါထီၣ် လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါလၢ တၢ်ဆိတလဲ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်ခဲလၢာ်လီၤ.

နုၤလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲၤ လၢကနီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ်

တၢ်ကျိးထံလံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတဖၣ်

လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါခဲလၢက လၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤ လၢတမ့ၢ်အဲကလံးကျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ကဘၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဃုာ်ဒီး အဲကလံးကျိၣ်တၢ်ကျိးထံန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကျိးထံလံာ်အုၣ်သး အလံာ်ဒိအံၤ တၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤသ့ ဖဲအံၤ. ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်ဒီးစဲးအလီၢ်တဖၣ် ဒီးဖဲပှၤနီၣ် သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲၤဒၢးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤကျိးထံတၢ်ကဘၣ်အာၣ်လီၤမၤလီၤတံာ် တၢ်လၢလံာ်ခဲလၢကလီၤ-

- လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအံၤ တၢ်ဆုၢ်ဃုာ်အီၤဒီး အဲကလံးကျိၣ်တၢ်ကျိးထံ အလၢအပျဲၤ တခါလီၤ.
- လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ အတၢ်ကျိးထံအံၤ မ့ၢ်အမ့ၢ်အတီၤ ဒီးအဘၣ်န့ၣ်လီၤ. (အဘၣ် စံးတၢ်န့ၣ် လံာ်ဖျါခဲလၢကလၢအအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ လံာ်လဲၤတခါအံၤအလီၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ကျိးထံဃာ်အီၤ အဘၣ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ.)
- ပှၤကျိးထံတၢ်ဖိန့ၣ် တဘၣ်ထွဲဒီး လံာ်အကစၢ်တဂၤအံၤ ခီဖျါတၢ်ဒီးဘူးဒီတံာ်လၢသ့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးတုၤဒီးဖျါအသးဘၣ်.
- ပှၤကျိးထံတၢ်ဖိအံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢလၢပျဲၤပျဲၤ လၢကကျိးထံ (ကျိၣ်လၢ လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ လၢတၢ်ယၤထီၣ်အမံၤလၢထး) ဆူ အဲကလံးကျိၣ်အဂီၢ်လီၤ.
- ယန့ၢ်ပၢ်ဝဲဒၣ်လၢဖဲတၢ်ကျိးထံအကူၢ်တခါလၢလံာ်တၢ်မ့ၢ်မၤကမၣ်အီၤပျဲၤတၢ်ပညိၣ် တံာ်ဟံၣ်လီၤလီၤန့ၣ်,ယကဘၣ်တၢ်စ့ၣ်ညိၣ်ဟ့ၣ်ယၤတၢ်ကမၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢနီၣ်ဂံၢ်

ပှၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိလၢ မံနံနံစိထာ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် ဒီးသိလ့ၣ်အတၢ်မၤစၢၤဒးတဖၣ်အဂီၢ်အံၤ တၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤလၢ ကဟံၣ်ဖျါထီၣ် အပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢနီၣ်ဂံၢ် (SSN) လၢလံာ်ပတံထီၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိလၢ တၢ်တဟ့ၣ်လီၤဘၣ်ဒီးအီၤ SSN တဖၣ် ကဘၣ်ဃုထၢ ဝဲလၢ တဟံၣ်ဖျါလီၤတံာ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤ လၢလံာ်အဒိပူၤအဂီၢ်လီၤ. နပှၤဂ့ၢ်ဝီ တၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၢနီၣ်ဂံၢ်န့ၣ် မ့ၢ်နီၣ်ကစၢ်တဂၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢတၢ်ကဟံၣ်ဘၣ်ဟံၣ်ဘၢအီၤဖဲ ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အကျိၤအကျဲအပူၤ ဒီးတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤသ့ ထဲဒၣ် ပှၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤအီၤ လၢအကျိၤအကျဲလၢအဖိးသဲစး လၢကဒီးန့ၢ်ဘၣ်အီၤ အဂီၢ်လီၤ. ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢနီၣ်ဂံၢ်အံၤ တၢ်တကွဲးလီၤဟံၣ်အီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်တထၢန့ၣ်လီၤ

မိန့်နံ့စိထုပ် ပှါနီင်သိလှင် အလံာ်တင်နံ့ကျဲ

ဟ်အီ၊ ဖဲပှါနီင်သိလှင်လဲစးတင်ပျဲ မ့တမ့ာ် တင်အုင်သးဟ်ပနီင်ခးတဖင်အလီ၊ဘာင်. လာ 42 U.S.C. § 405(c)(2)(C)(i) အဖီလာ်န့င်, ကီာ်စဲင်အံ၊ တင်နံ့လီ၊ဟ့င်စိဟ့င်ကမီ၊အီ၊ လီ၊တံာ် လီ၊ဆဲး ဒ်သိးကယုဝဲလ၊ တင်ကဟ်ဖျါထီင် ပှါဂုာ်ဝီတင်ဘံင်တင်ဘာနီင်ဂံ၊ ဖဲတင်ပာဆှာ ရဲင်ကျဲ၊ ပှါနီင်သိလှင် လဲးစ့င်တင်ပျဲ အတင်ရဲင်တင်ကျဲ၊တဖင်အပူ၊န့င်လီ၊. နမ့ာ်တဟ်ဖျါ န SSN ဖဲလ၊နဒီးန့ာ်ဘာင်အီ၊အခါန့င်, မိန့်နံ့စိထုပ်ပှါဘာင်မ့ဘာင်ဒါ ရဲင်ကျဲ၊ နလံာ်ပတံထီင်လ၊ ပှါနီင်သိလှင် လဲးစ့င်တင်ပျဲ မ့တမ့ာ် တင်အုင်သးဟ်ပနီင်ခးအဂီာ်တသ့ဘာင်.

လံာ်တင်ကွဲးဟ်တင်ဒီးစဲး

နဒီးစဲး လံာ်တင်ကွဲးဟ်တင်ဒီးစဲး ဖဲပှါနီင်သိလှင်တင်ဒီးစဲးလီ၊တဖင် လ၊အအိင်သ့င်လီ၊သးဖဲ ကီာ်စဲင်ဒီတဘုင်အပူ၊သ့ဝဲန့င်လီ၊. လာ Class D လံာ်တင်ကွဲးဟ်တင်ဒီးစဲးအဂီာ်န့င်, တင်က လိင်ဘာင် တင်သ့င်ဆ၊ဖးကတီာ်တဖင်န့င်လီ၊. လ၊ကရဲင်ကျဲ၊ တင်သ့င်ဆ၊ဖးကတီာ်အဂီာ် လဲ၊ဆူ drive.mn.gov. တက့ာ်. လံာ်တင်ကွဲးဟ်တင်ဒီးစဲးအံ၊ ပင်ယုင်ဒီး တင်သံကွာ်လ၊ တင်ကဘာင်ဃုထ၊အစ၊လ၊အဘာင် ဒီး "ဘာင်" မ့တမ့ာ် "ကမ့ာ်" တင်သံကွာ်တဖင် လ၊အက သမံသမိးဝဲ နလံာ်တင်ကွဲး ဒီးနတင်သ့င်ညါန့ာ်ပာ် မိန့်နံ့စိထုပ် သိလှင်တင်လဲ၊တင်ကွဲး တင်ဘျဲသဲစး ဒီးကျဲမ့ာ်အတင်ပနီင်သ့င်တဖင်အဂီာ်လီ၊. လံာ်တင်ကွဲးဟ်တင်ဒီးစဲးအံ၊ တင်ဒီး ဒီးစဲးအီ၊လ၊ လံာ်ကဘျဲးပ၊ မ့တမ့ာ် လ၊ခီဖျါထာ်ပူ၊ သ့ဝဲန့င်လီ၊. ဖဲတင်ဒီးစဲးသန့တဖင် ဖဲလ၊တင်ဒီးစဲးလဲးစ့င်ဖျါထာ်အလီ၊န့င်, နဒီးစဲးတင်ဒီးစဲးလ၊ အဲကလဲးကျိင်, ကျိင်အဂ၊ တဖင်အကျါတကျိင်, မ့တမ့ာ် အမဲရက၊တင်နံ့စိထုပ်နီင်ကျိင် (ASL) သ့ဝဲန့င်လီ၊. နီင်ဒီနံာ် သ့င်တဖင်အိင်ဝဲ ဒ်သိးကဟ့င်ပျဲန့၊လ၊ နကနာ်ဟူဘာင် တင်သံကွာ်တဖင် ဖဲနဖးအီ၊အခါ န့င်လီ၊. နမ့ာ်လိင်ဘာင်တင်မ၊စ၊လ၊ လီ၊လီ၊ဆီဆီတဖင်န့င်, ဝံသးစူ၊ ဃုန့ာ်အီ၊ဖဲ တင်ဒီးစဲး သန့အအိင်တက့ာ်. နဒီးစဲးလံာ်တင်ကွဲးဟ်တင်ဒီးစဲးသ့ဝဲ ထဲဒုင်တနံ၊တဘျီန့င်လီ၊. နကဘာင် ဒီးန့ာ်အမး 80 မျးကယု၊ လ၊ကဖျိတင်ဒီးစဲးအဂီာ်လီ၊.

နကဘာင်ဒုးနံင် တင်အုင်သးဟ်ပနီင်အကြားအဘာင် တချူးတင်ကပျဲန့င်လီ၊န၊ လ၊တင်ဒီးစဲး အခါန့င်လီ၊. နသးနံင်မ့ာ်စာ်န့ာ် 18 နံင်န့င်, နကဘာင်ဒုးနံင်ဖျါထီင်စ့ာ်ကီး တင်ဆဲးလီ၊မံ၊ အလံာ်အုင်သး ("ခးအလွဲင်လါအဲး" မ့တမ့ာ် "ခးအဂီ၊စာ်အလွဲင်") လ၊ပှါနီင်သိလှင် တင်ကူင်ဘာင်ကူင်သ့တင်မ၊လီ လ၊တင်အာ်လီ၊တူာ်လိာ်ဟ်အအိင် လ၊အဟ်ဖျါထီင်ဝဲဒုင်လ၊ နမ၊လ၊ပု၊ တီ၊ဒေးပူ၊တင်သိင်လီ လ၊အကြားအဘာင် ဒီးဆဲးလီ၊ဟ်မံ၊ဖဲ တင်သိင်လီလ၊ တင်နီင်သိလှင်အဂီာ်န့င်လီ၊.

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလုင် အလံင်တါနံင်ကျဲ

နသးနံင်မုင်အိင် 18 နံင် မုတမုင် ဆူအဖီခိင်နံင်, တါတလိင်ဘင် တီဒါဒါးပူတါသိင်လိဘင်. တါဂုင်တါကျဲဘင်ဃးဒီး တါမလိလံင်လါဟံင် အတါသိင်တါသီတဖင် ဒီးအကျိအကွင် တဖင်အဂီင် တါဒီးနုင်အီသု **ဖဲအံ** နံင်လီ.

နမုင်လီတဲာ် လံင်တါကွဲးဟံင်တါဒီးစဲး ခံဘျီတပယုင်သီနံင်, တါကမုနုဒါအဘူးအလဲ \$10 လါကဒီးစဲး သါဘျီတဘျီ ဒီးလံင်တါကွဲးဟံင်တါဒီးစဲး လါအဟိင်ထွဲထီင်အခံတဘျီလါလါ အဂီင်လီ.

မံင်ချဲတါထံင် အတါမကျော

ဖဲနပတံထီင် မုတမုင် မလီထီင် နပှါနီင်သိလုင် လဲးစုင်တါပျဲ မုတမုင် တါဟံင်ပျဲလါ တါမလိအဂီင်အခါနံင်, တါကမကျော နမံင်ချဲတါထံင်နံင်လီ. တါအံတမုင် ဆူင်ချဲ တါသမံသမိးမကျောဘင်. တါအံမုင်ဒင် တါသမံသမိးမကျော လါကဆါတံင်ဝဲဒင် မုင်နမံင်ချဲတါထံင်အံ တုထီင်ထီင်ဘးဆူ တါဟံပတီင်အဖုင်ကတါတဖင်အဂီင်လီ. နမံင်ချဲတါထံင်ညီနု မုတမုင် လါတါမကျောထီင်အီအံ ကဘင်မုင်ဝဲ အစုကတါ 20/40, ဒီးနမံင်ချဲတါထံင်လါတါနုင်ထံးနံင် အစုကတါကဘင်မုင်ဝဲ 105 ဒါကရံင်နံင်လီ.

နမံင်ချဲတါထံင်လါတါနုင်ထံးအံ မုင်စုဒါဒီး 105 ဒါကရံင် မုတမုင် နမုင်လီတဲာ် မံင်ချဲတါထံင် အတါမကျောနံင်, တါကမနုကလဲထံင်လိင်သးဒီး မံင်ချဲကသံင်သရုင် ဒီးဟဲကုစိင် ကသံင်သရုင်အတါကွဲးပျဲ ဆူပှါနီင်သိလုင်ဒီးသိလုင် အတါမကျောတဖင် အတါသမံသမိးထံ ပှါနီင်သိလုင်အလီတကွင်. လံင်တါကွဲးပျဲအံ အတါပညိင် မုင်ဒါသီး ကဆါတံင်ဝဲလါ မုင်နထံင်တါဂုဒါလါ လါကနီင်သိလုင်လါတါပူဖျဲအပူ မုတမုင် တါလိင်ဘင်လါ တါကမကျော နမံင်ချဲတါထံင် မုတမုင် တါတြီဃာ်အဂါ မုင်ကအိင် တမံမံအဂီင်လီ.

တါနီင်သိလုင်အတါဒီးစဲးမကျော

တါနီင်သိလုင် အတါဒီးစဲးမကျောအံ ပင်ဃုင်ဒီး တါဒုးနံင်ပျဲထီင် နသိလုင် အတါပူဖျဲး ပီးလီ, နတါပလါသိလုင် အတါသုတါဘင်တဖင်, ဒီးတါနီင်သိလုင် အတါဒီးစဲးမကျောနံင်လီ. တါကမကျောနုဘင်ဃး ကျဲမုင်အတါသိင်တါသီတဖင် ဒီးနတါသုတါဘင် လါတါနီင်သိလုင် ပူဖျဲးဒီးတါဘင်ယိင် ဖဲသိလုင်တါလဲတါကွဲးအတါအိင်သးညီနုပူအဂီင်လီ. ပှါဒီးစဲး မကျောတါဖဲအံ ကသမံသမိးထံ နတါသုင်ညါပလိင်သးလါ တါဘင်ယိင်တဖင် ဒီးနတါဒါဆါ တါသုင်တဖင်အံနံင်လီ. တါကသမံသမိးထံနုဘင်ဃး နတါသုတါဘင်လါ ကစူးကါ

နလဲးစုင်တါပျဲ လါကနီင်သိလုင်အဂီင်

မိန့်နိဉ်စိထုာ် ပှးနီၣ်သိလ့ၣ် အလံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲ

တၢ်ဃိထံသ့ၣ်ညါ ဖဲကျဲကံာ်တၢ်ဖၣ်အပူၤ၊ ဖဲတၢ်ဆိတလဲ ကျဲလဲၤတၢ်ကျိၤတဖၣ်အခါ၊ ဒီးဖဲတၢ်အိၣ်သးအဂၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ။ ဖဲတၢ်ဒီးစဲးမၤကျွၢ်အခါန့ၣ်၊ ပှးတမၤနမၤတၢ်လၢ အတဖိးသဲးစး နီၣ်တမံၤဘၣ်။

ဖဲနမ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤတဖၣ် ဒီးမ့ၢ်တုၤထီၣ် ထီၣ်ဘးဒီး တၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်၊ နအိၣ်ဒီးတၢ်ကတီၢ်ကတီၤသး လၢကဒီးစဲးမၤကျွၢ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကျွၢ်အဂီၢ်လီၤ။ တၢ်ကလိာ်ဘၣ် တၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ် ဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤအီၤ လၢအ့ထၢၣ်နဲးလိၤသ့ဝဲ ဖဲ drive.mn.gov မ့တမ့ၢ် (ဖဲဒိၣ်ထံၣ်နွံဘၣ် အဝုၢ်ခိၣ်လီၢ်ကဝီၤအဂီၢ်) ကိး 651-284-1234 တက့ၢ်။

လၢတၢ်ကဒီးစဲးမၤကျွၢ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကျွၢ်အဂီၢ်၊ နကဘၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် နတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလၢတၢ်မၤလိၤအဂီၢ် လၢအဖိးသဲးစး ဒီးတၢ်အုၣ်ကီၤလၢကတီၢ်ခဲအံၤအတၢ်အုၣ်သး လၢတၢ်အုၣ်ကီၤအတၢ်အုၣ်သးဟံၣ်ပနီၣ်ခး လၢအခိၣ်ထံးတဘျီ မ့တမ့ၢ် အလံာ်တၢ်သိၣ် တၢ်သီန့ၣ်လီၤ။ နသးနံၣ်မ့ၢ်စ့ၤန့ၣ် 18 နံၣ်န့ၣ်၊ နကဘၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ အိၣ်ဒီး တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးညါ ဒီးတၢ်မၤလၢပှဲၤတၢ်မၤလိၤ အလံာ်အုၣ်သး ("ခးအလွဲၤဝါ") လၢအအုၣ်သးလၢ နမၤလၢပှဲၤတၢ် ပှးနီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်မၤလိၤ လၢတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အီၤ ဒီးတၢ်သိၣ်လိၤလၢတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ နကဘၣ်ဟံၣ်ဖျါ နနီၣ်ကစၢ်သိလ့ၣ် လၢကဟံးန့ၢ်တၢ်ဒီးစဲးမၤကျွၢ်အဂီၢ်လီၤ။ လၢတၢ်ဒီးစဲး မၤကျွၢ်အံၤအဂီၢ် တၢ်စူးကါ အံၣ်လဲးတြိးသိလ့ၣ် လၢတၢ်ဒီးအီၤလၢဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ဃၢၤတဖၣ် (NEVs) တသ့ဘၣ်။ တၢ်မ့ၢ်စူးကါ သိလ့ၣ်လၢတၢ်ဒီးလဲအီၤ လၢကဒီးစဲးမၤကျွၢ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်ဒီးစဲးမၤကျွၢ်အဂီၢ်န့ၣ်၊ ပှးလၢကဒီးစဲးမၤကျွၢ်တဂၤအံၤ တၢ်ကဘၣ်ကွဲးရဲၣ်လီၤဟံၣ်အမံၤ ဒ်ပှးနီၣ်သိလ့ၣ်တဂၤအသိး ဖဲတၢ်ဒီးလဲအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ။ သိလ့ၣ်အပဲတြိ တဖၣ် တၢ်အိးထီၣ်အီၤလၢ အပူၤ ဒီးအချၢ ကဘၣ်သ့ခံၣ်ခါလၢန့ၣ်လီၤ။ လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤယီၢ်တက့ၢ် တဖၣ် ကဘၣ်မၤတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်လီၤ။ သိလ့ၣ်မိာ်ညါမ့ၢ်အူတဖၣ်၊ အလီၢ်ခဲမ့ၢ်အူတဖၣ်၊ တၢ်ဃုာ်ခိၣ်ဃုာ်ခဲမ့ၢ်အူပနီၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ယီၢ်ပတုာ်အမ့ၢ်အူတဖၣ် ကဘၣ်မၤတၢ် ဒ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ။ ဖဲနမ့ၢ်တက့ၢ်ကျဲးစးလၢ တၢ်ကထုးထီၣ်ကွံာ် တၢ်တြိဃာ် သ့ၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်၊ တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢ တၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤ ခီဖျိတၢ်တြိဃာ် လၢနလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်နီၣ်လိၤသိလ့ၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲတခါလၢလၢအံၤ ကဘၣ်မၤတၢ် ဒ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲအသိး န့ၣ်လီၤ။ သိလ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီး ခဲမရၣ်ကွၢ်လၢလီၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဟ့ၣ်အီၤတၢ်ပျဲ လၢတၢ်ကစူးကါအီၤ ဖဲတၢ်ဒီးစဲးမၤကျွၢ်အကတီၢ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်အံၤတကြးမ့ၢ် အကျိၤအကျဲ ထဲတဘီၤလီၤ လၢတၢ်ကဃိထံသမံသမိးကွၢ်တၢ် ဖဲတၢ်ဂုၤက့ၤလီၢ်ခဲအဂီၢ်ဘၣ်။

ဖဲတၢ်ဒီးစဲးမၤကျွၢ်အခါန့ၣ် တၢ်တဟ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢတၢ်အိမိာ်ထုာ်ဘၣ်၊ ဒီးသိလ့ၣ်အံၤ တဘၣ်အိၣ်ဒီး မိာ်ထုာ်အလုာ် တချုးလၢပှးဒီးစဲးမၤကျွၢ်တၢ်ဖိ န့ၣ်လီၤလၢသိလ့ၣ်အခါဘၣ်

မိန့်နိဉ်စိထံ ပှါနီဉ်သိလုဉ် လံာ်တၢ်နီဉ်ကျဲ

န့ဉ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အခါန့ဉ် တၢ်တဟ့ဉ်တၢ်ပျဲလၢ တၢ်ကစူးကါ စဲးဖီကဟ့ဉ်ပီးလီ တဖဉ် မ့တမ့ၢ် လီတဲစိဘဉ်. ဖဲနဟံးန့ဉ်တၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အခါန့ဉ်, တၢ်တဟ့ဉ်တၢ်ပျဲလၢ ပှါဒီးသိလုဉ်အဂၤ လၢတမ့ၢ်ပှါဒီးစဲးမၤကွၢ်တၢ်ဖိ ကဒီးဃုာ်သိလုဉ်ဘဉ်. တၢ်အံၤပာ်ဃုာ်ဒီး ဆဉ်ဖိကီၢ်ဖိတဖဉ်, ဖိသုဉ်တဖဉ်, ဒီးပှါကျိးထံတၢ်ဖိတဖဉ်န့ဉ်လီၤ. တချုးလၢတၢ်နီဉ်သိလုဉ် အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အခါန့ဉ်, တၢ်ကဘဉ်ထူးထီဉ်ကွံာ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ အလီၤကျီ လၢအကၢသ့ မ့တမ့ၢ် အကဲထီဉ်တၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးသ့တဖဉ်န့ဉ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ် တၢ်ဟံာ်သိလုဉ်သဃဲၤအခါန့ဉ်, သိလုဉ်လၢ အအိဉ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤ လၢတၢ်ဟံာ်သိလုဉ်သဃဲၤ တဖဉ် တၢ်စူးကါအီၤတသ့ဘဉ်.

ဖဲနမ့ၢ်လီၤတၢ်တၢ်နီဉ်သိလုဉ် တၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ် ခံဘျီပိာ်ထွဲထီဉ်အခံန့ဉ်, တၢ်ကဃုနၤ အဘူးအလဲ \$20 လၢကဒီးစဲးမၤကွၢ် သၢဘျီတဘျီအဂီၢ် ဒီးတၢ်နီဉ်သိလုဉ် အတၢ်ဒီးစဲး မၤကွၢ် လၢအပိာ်ထွဲထီဉ်အခံတခါလၢလၢအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်မၤဒုးနံဉ်ဖျါ သိလုဉ်တၢ်ပှါဖျဲးပီးလီ

တၢ်ကမၤနမၤ တၢ်သမံသမိးမၤကွၢ် တၢ်ပှါဖျဲးပီးလီ လၢနသိလုဉ်အဂီၢ် တချုးလၢနစးထီဉ် တၢ်နီဉ်သိလုဉ် အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အခါန့ဉ်လီၤ. တၢ်အံၤကဘဉ်မၤတၢ်လၢ အပှါဖျဲးဒီး တၢ်ဘဉ်ယိဉ် ဒီးအိဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢ တၢ်လိဉ်ဘဉ်အီၤ ခဲလၢန့ဉ်လီၤ. တၢ်ကမၤ နဟံာ်ဖျါထီဉ် တၢ်သ့ဉ်ညါန့ဉ်ပာ် ဘဉ်ဃး -

- တၢ်မၤဘဉ်လီာ် လီာ်ဆ့ဉ်နီၤ.
  - သိလုဉ်ယိာ်တကိးတဖဉ်.
  - ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ (တၢ်ဟံာ်သိလုဉ်) တၢ်ဟံာ်ပတုာ်သိလုဉ်.
  - တၢ်မၤကပီၤထီဉ် သိလုဉ်မံာ်ညါမ့ဉ်အူတဖဉ် (မ့ဉ်အူ ကစီၤထီ ဒီးကစီၤဖုဉ်).
- သိလုဉ်လၢအိဉ်ဒီး သိလုဉ်မံာ်ညါမ့ဉ်အူတဖဉ်လၢ အကပီၤဒ်အတၢ်ခဲလၢာ်အံၤ လိဉ်ဘဉ် ပှါနီဉ်သိလုဉ်လၢ ကမၤကပီၤထီဉ် သိလုဉ်မံာ်ညါမ့ဉ်အူ ကစီၤထီ ဒီးကစီၤဖုဉ် လၢအနီၢ်ကစၢ်န့ဉ်လီၤ.
- တၢ်မၤကပီၤထီဉ် တၢ်ဟ့ဉ်ပလီၢ်တၢ်ဘဉ်ယိဉ် မ့ဉ်အူတၢ်ကပီၤ (တၢ်ကပီၤမ့ဉ်မုဉ် လၢလွဲၢ်န့ဉ်လၢာ်).
  - သိလုဉ်တၢ်ဟ့ဉ်တၢ်ကလုာ်.
  - နီဉ်ထွါကဆီ သိလုဉ်မံာ်ကလၢဒီသဒါကလံၤတဖဉ်.
  - တၢ်မၤကဘုဉ်လီၤထံလီၤသကၤ လၢသိလုဉ်မံာ်ကလၢဒီသဒါကလံၤ ဒီးတၢ်ပၤယာ် ကလံၤအူကသ့ဉ်.
  - မံာ်ထံကလၢတဖဉ်.

နလဲးစ့ဉ်တၢ်ပျဲ လၢကနီဉ်သိလုဉ်အဂီၢ်

မိန့်နိဉ်စိထဉ် ပှၤနီဉ်သိလဉ် အတၢ်တၢ်နီဉ်ကျဲ

- သိလဉ်အသိနီဉ်ထီဉ်.

တၢ်ကွဲးရဲဉ်အံၤ တပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ပီးတၢ်လီ ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤခဲလၢကံ လၢတၢ်လိဉ်ဘဉ်အံၤ ဒီဖျိတၢ်ဘျၢသဲစးဘဉ်.

နမ့ၢ်တဖျိ တၢ်မၤဒုးနီဉ်ဖျါ တၢ်ပူၤဖျဲးပီးလီၤအံၤဘဉ်န့ဉ်, တၢ်တဟ့ဉ်ပျဲန့ၤလၢ နကမၤဝံၤကွံာ် တၢ်နီဉ်သိလဉ် အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ် ဖဲနံၤအဝဲန့ဉ်ဘဉ်.

တၢ်ပၤဃာ်သိလဉ်အတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်တဖဉ် ဒီးတၢ်မၤဒုးနီဉ်ဖျါ တၢ်နီဉ်သိလဉ်

ဖဲတၢ်နီဉ်သိလဉ် အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်ကတီၢ်န့ဉ်, တၢ်ကဒီးစဲးမၤကွၢ်န့ၤဒီးသမံသမိးထံန့ၤလၢ န -

- တၢ်ပၤဃာ်သိလဉ်.
- တၢ်သ့တၢ်ဘဉ် လၢကဟံသဲသဲသိလဉ်.
- တၢ်သ့တၢ်ဘဉ် လၢကဟံသိလဉ် လၢတၢ်လူၢ်ခိဉ်.
- တၢ်နီဉ်ဆၢ သိလဉ်အတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ ဒီးကျဲမုၢ်တၢ်အိဉ်သးတဖဉ်, သိလဉ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ အတၢ်ပနီဉ်တဖဉ် ဒီးတၢ်နီဉ်ပနီဉ်တဖဉ်.
- တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်လၢ ကဒုးနီဉ်ဖျါတၢ်ပနီဉ် ဒီးတၢ်ဃုာ်သိလဉ်လၢအစ့ဉ် မ့တမ့ၢ် လၢအထွဲ လၢအကြးအဘဉ်.
- တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်လၢ ကစူးကါ သိလဉ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤကျိၤ လၢတၢ်တီၢ်နီဉ်ဃာ် မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်တီၢ်နီဉ်ဃာ်ခံခါလၢကံ.
- တၢ်ဃိထံသမံသမိး ဒီးတၢ်တီၢ်သ့ဉ်ဟံသး ပှၤဟးလၢခိဉ်ဖိတဖဉ် ဒီးပှၤနီဉ်သိလဉ် အဂၤတဖဉ်.
- တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်လၢ ကမၤတၢ်သုးလီၤလီၤခံ 90 ခံဉ်ကရံဉ် လၢတၢ်ပလီၢ်သ့ဉ်ပလီၢ်သးအပူၤ. တၢ်အံၤ ကဘဉ်မၤတၢ်သုးလီၤလီၤခံ အဒိအတံာ် ဖဲကျဲမုၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံသိလဉ်အလီၢ် လၢအလဲၤအိဉ် တဆံခိဉ်ဃိန့ဉ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢလၢာ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ကဒုးကဲထီဉ် တၢ်လီၤတံာ် တၢ်နီဉ်သိလဉ် အတၢ်ဒီးစဲး မၤကွၢ် တကတီၢ်ဃိန့ဉ်လီၤ -

- တၢ်တလူၤဟိံမၤထွဲ သိလဉ်တၢ်ဘျၢသဲစး.
- တၢ်နီဉ်သိလဉ်လၢအလီၤဘဉ်ယိဉ်, တပလီၢ်သး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံကဲတအိဉ် ပဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတခါလၢလၢ လၢအကဲထီဉ် သိလဉ်အတၢ်ဘဉ်ထံးလီၢ်သးသ့တဖဉ်.
- တအိဉ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်လၢ ကပၤဃာ်န့သိလဉ် မ့တမ့ၢ် ကမၤလၢပျဲၤ တၢ်ဟူးဂဲၤမၤတၢ် လၢတအိဉ်ဒီး တၢ်တီၢ်စၢၤမၤစၢၤ လၢပှၤဒီးစဲးမၤကွၢ်တၢ်ဖိအအိဉ်.

မုံနံနံစိထာ် ပှါနီၣ်သိလ့ၣ် အလံာ်တၢ်နံၣ်ကျဲ

- တၢ်ဒုးပုၣ်ဃုာ်နသိလ့ၣ် ဖဲတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးအကျါ ဖဲနဟးဆဲးအီၤသ့အကတီၢ်၊ ဖဲလၢတၢ်အံၤတမ့ၢ် နတၢ်ကမၢ် လၢအဖိးသဲစးဒုၣ်လဲာ်အခါ.
- တမၤသကိးတၢ်ဒီး ပှါဒီးစဲးမၤကွၢ်တၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ဂ့ၢ်လိာ်လၢကမၤ တၢ်လၢပှါဒီးစဲး မၤကွၢ်တၢ်ဖိ မၤအီၤတဖၣ်.

နမ့ၢ်လီၤတံာ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်န့ၣ်, နက့ၤဒီးစဲးအီၤဆူညါတဘျီသ့ဝဲ ဖဲနမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ ကမၤလိသးအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤန့ၣ် တၢ်မၤလိ အဆၢကတီၢ် လၢနကဘၣ်မၤလၢပဲၤအီၤ တချုး တၢ်ဟ့ၣ်ဒုးဒီးစဲးန့ၣ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ် ဆူညါတဘျီအခါန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်လီၤတံာ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်ဒီးစဲး မၤကွၢ် ခံဘျီန့ၣ်, တၢ်ကထၢန့ၣ်အါထီၣ် အဘူးအလဲ \$20 လၢတၢ်ကက့ၤဒီးစဲး တၢ်နီၣ် သိလ့ၣ် အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်ဆူညါတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. နမ့ၢ်လီၤတံာ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်ဒီးစဲး မၤကွၢ် 4 ဘျီန့ၣ်, နကဘၣ်မၤလၢပဲၤ တၢ်သိၣ်လိလၢတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ် အစ့ၤကတၢ် ဃုနုာ်ရံၣ် ဃုာ်ဒီးပှါသိၣ်လိတၢ်ဖိ လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ တချုးနက့ၤဒီးစဲး တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ဖဲနမ့ၢ်ဖျါထီၣ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အခါန့ၣ်, နပတံထီၣ် မုံနံနံစိထာ် ပှါနီၣ် သိလ့ၣ် အလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. နသးနံၣ်မ့ၢ်စၢ်န့ၣ် 18 နံၣ်န့ၣ်, နမိၢ်ပၢ်, ပှါကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိ လၢအဖိးသဲစး, မိၢ်ပၢ်ကွၢ်လုာ်ဖိလၢ ခိၣ်ထံၣ်ဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ကဒု ဖဲတၢ်လဲလိာ် အကတီၢ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အပှါန့ၣ်တၢ် လၢနအိၣ်ကဒုအခဲအံၤန့ၣ် ကဘၣ်ဆဲးလီၤမံၤ ဒီးအၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ် နလံာ်ပတံထီၣ်န့ၣ်လီၤ. နတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အမး တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါ လၢတၢ်ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျါၤအီၤ ဒီးနလံာ်ပတံထီၣ် အလံာ်ဖှိတံာ်အံၤ ကကဲထီၣ် နတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ တစိၢ်တလီၢ် ပၢ်တုၤလၢ နဒီးန့ၢ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အလဲးစ့ၣ် တၢ်ပျဲ ဂၢ်ကျါၤ လၢလံာ်ပရၢတစုန့ၣ်လီၤ.

နီၢ်ခိနီၢ်သးဆူၣ်ချုတ်ဆူးတၢ်ဆါတဖၣ်

တၢ်ပတံထီၣ်လၢ တၢ်နီၣ်လိသိလ့ၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲအဂီၢ် မ့တမ့ၢ် ပှါနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ် တၢ်ပျဲအံၤ ပုၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်သံကွၢ်တဖၣ် ဘၣ်ဃး နီၢ်ခိနီၢ်သးဆူၣ်ချုတ်ဆူးတၢ်ဆါတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါၤလၢအကမၢ် ဖဲလံာ်ပတံထီၣ်အပူၤအံၤ ဒုးကဲထီၣ် တၢ်တဒီးန့ၢ်လၢာ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အခွဲးယာ်လီၤဆီတဖၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး နီၢ်ခိနီၢ်သးဆူၣ်ချုတ်ဆူးတၢ်ဆါတခါန့ၣ်, တၢ်ကယုလၢ နကဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကွဲးဖျါ လၢကသံၣ်သရၣ်အိၣ် လၢအကဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒုၣ် တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအံၤ မ့ၢ်မၤတံာ်တံာ် နတၢ်သ့ တၢ်ဘၣ်လၢ ကနီၣ်သိလ့ၣ်လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် သ့တသ့အဂီၢ်လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ဒီးတၢ်မၤကွၢ်လၢနအိၣ်ဒီး တၢ်ဆါထိးပျုၢ် မ့တမ့ၢ် နီၢ်ခိနီၢ်သးဆူၣ်ချုတ်.

မိန့်နံနံစိထာ် ပှးနီၣ်သိလ့ၣ် အလံာ်တၢ်နံၣ်ကျဲ

တၢ်ဆူးတၢ်ဆါတခါ လၢအဒုးကဲထီၣ် တၢ်သးသပှးသ့န့ၣ်, နကဘၣ်ဆှာထီၣ် လံာ်တၢ်ကွဲးဖျါ လၢကသံၣ်သရၣ်အအိၣ် ဖဲတၢ်ယုထံၣ်န့ၣ်တၢ်ဆါဝံၤအသီ 30 အတီၢ်ပှးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးဖျါအံၤ ကဘၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ မ့ၢ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအံၤ မၤတံာ်တၢ် နတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ ကနီၣ်သိလ့ၣ် ပှးဒီးတၢ်ပှးဖျါး သ့တသ့အဂီၢ်လီၤ. ဆူၣ်ချ့ဂ့ၢ်ကျိၤအတၢ်ကွဲးဖျါအံၤ တၢ်ကဘၣ်ဆှာထီၣ်အီၤဆူ ပှးနီၣ်သိလ့ၣ်ဒီးသိလ့ၣ်အတၢ်မၤစၢၤတဖၣ် (Driver and Vehicle Services), တၢ်သမံ သမိးထံ ပှးနီၣ်သိလ့ၣ်အလီၢ် (Driver Evaluation Unit) 445 Minnesota Street, Suite 170, St. Paul, Minnesota 55101-5170 န့ၣ်လီၤ. ဆူညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်, ဆဲးကျိး တၢ်သမံသမိးထံ ပှးနီၣ်သိလ့ၣ်အလီၢ် ဖဲ 651-296-2025 တက့ၢ်.

နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢကစီၣ်သိလ့ၣ်အစီၢ်

မိၢ်ပာ်တၢ်အာ်လီၤဟ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢပှးလၢသးနံၣ်စၢ်န့ၣ် 18 နံၣ်

နမ့ၢ်ပှးလၢသးနံၣ်စၢ်န့ၣ် 18 နံၣ်န့ၣ်, နမိၢ်ပာ်တဂၤ, ပှးကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိလၢ ကွီၢ်ဘျီၣ်နံၣ်လီၤ, မိၢ်ပာ်ကွၢ်လုၢ်ဖိလၢ ခီၣ်ထံၣ်ဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ကဒုဖဲတၢ်လဲလိာ်အကတီၢ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အပှးနဲၣ်တၢ် လၢနအိၣ်ကဒုအခဲအံၤန့ၣ် ကဘၣ်အာ်လီၤဟ့ၣ်ပျဲ နတၢ်ပတံထီၣ် ပှးနီၣ်သိလ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်နီၣ်လိသိလ့ၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နမိၢ်ပာ်တဖၣ် မ့ၢ်လီၤဖးန့ၣ်, နမိၢ်ပာ်လၢအကွၢ်ထွဲန့ၣ် မ့တမ့ၢ် နမိၢ်ပာ်ယၢ် လၢအဆီဟံၣ်ဆီဃီဒီး နမိၢ်ပာ်လၢအကွၢ်ထွဲန့ၣ်တဂၤအံၤ အာ်လီၤဟ့ၣ်ပျဲ နတၢ်ပတံထီၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. နမိၢ်ပာ် မ့တမ့ၢ် ပှးကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိလၢအအိၣ်မူ မ့ၢ်တအိၣ်နီတဂၤ မ့တမ့ၢ် နမ့ၢ်ဆီဟံၣ်ဆီဃီ မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်ပှးအိၣ်သဘျ့ လၢအဖိးသဲစးန့ၣ်, ဟံၣ်ဖိဃီဖိဘူးတံာ်, တၢ်မၤကစၢ်, မ့တမ့ၢ် မါဝၤလၢ အသးနံၣ်အိၣ်အစ့ၤကတၢ် 18 နံၣ်တဂၤ ဆဲးလီၤမံၤ ဖဲနလံာ်ပတံထီၣ်အပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အာ်လီၤဟ့ၣ်ပျဲအံၤ တၢ်ပတုာ်ကွံာ်အီၤ ခီဖျါ ပှးတဂၤလၢလၢ် လၢအဆဲးလံၤမံၤ ဖဲလံာ်ပတံထီၣ်အံၤအပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. လံာ်တကွီၢ်ဒိတဖၣ် တၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤသ့ဖဲ တၢ်မၤသီထီၣ် ပှးနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲဝဲၤဒးတဖၣ် ဒီးတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်သန့တဖၣ်, ဒီးဖဲ [ပှးနီၣ်သိလ့ၣ်ဒီးသိလ့ၣ် အတၢ်မၤစၢၤတဖၣ် \(Driver and Vehicle Services\)](#) [အဟ့ၣ်ယံၤသန့ \(Driver and Vehicle Services\)](#) အလီၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်ပှးပှးကွၢ်ဖိလဲလိာ်ထီၣ်ကွီၢ် လၢတခီထံတခီကီၢ်န့ၣ်, နပှးဟ့ၣ်စ့ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဖိ တဖၣ်အံၤ တၢ်တဟ့ၣ်အီၤ တၢ်ဖိတၢ်ကမိၤ လၢကဆဲးလီၤမံၤဖဲ နလံာ်ပတံထီၣ်အပူၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီး တၢ်ပျဲလၢကအံၤထွဲကွၢ်ထွဲန့ၣ် ဒ်အမ့ၢ်ပှးလၢသးနံၣ်တပှးတဂၤ

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှိုင် လံင်တင်နီင်ကျဲ

အခါ (တင်ကဘင်ဟ်ဖျါထီင် လံင်တင်ကွဲးနီင်ကွဲးဃါန့င်လီၤ) ဘင်. နကလိင်ဘင် လံင်ပတံထီင်ခံဘုင် ဒ်သိးနကဆှါအီၤဆူ နမိင်ဟ်တဖှ်အအိင် လၢလံင်တင်ဟ်ဂါဟ်ကျါ တင်ဆဲးလီၤမံၤတဖှ်အဂီၢ်လီၤ. တဘုင်န့င် မ့ၢ်ဝဲ လၢတၢ်နီၢ်လိသိလှိုင်အတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲအဂီၢ် ဒီးအဂၢၤတဘုင်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲလၢ လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢအိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်သးလီၤဆီတဖှ်အဂီၢ်လီၤ.

GDL တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲ

မံင်နံင်စိထံင် အိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ပှါနီၢ်သိလှိုင် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢပှါဖျါထီင်တၢ်မၤလိပတီၢ်တဖှ် အဂီၢ် (GDL) အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲ လၢအဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ ဒ်သိးကမၤညီထီၣ်န့ၣ်တၢ်လၢ ပှါနီၢ်သိလှိုင်ဖိလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခီဖျါတဖှ်အဂီၢ် ဖဲတၢ်နီၢ်သိလှိုင်ခိၣ်ဃါလီၢ်ကဝီၤအပှါ န့ၣ်လီၤ. ဖဲ GDL တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအဖီလၢန့ၣ်, ပှါလၢအသးနံၣ်အိၣ် 18 နံၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူအဖီလၢတဖှ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလၢတၢ်မၤလိအဂီၢ် အစ့ၤကတၢ် ဃုလၢ တချုးအဒိးစဲး တၢ်နီၢ်သိလှိုင်အတၢ်ဒိးစဲးမၤကွၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲနမ့ၢ်ဖျါထီၣ် တၢ်နီၢ်သိလှိုင် အတၢ်ဒိးစဲးမၤကွၢ်အခါန့ၣ်, နပတံထီၣ် နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

နတၢ်နီၢ်လိသိလှိုင်အတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ

တၢ်ကကဲထီၣ် ပှါနီၢ်သိလှိုင်လၢအအိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအဂီၢ် အဆိကတၢ်တပတီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကဒိးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်နီၢ်လိသိလှိုင်အတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲအံၤ တၢ်စူးကါအီၤသ့ ခံနံၣ် ဖဲတၢ်မၤလိတၢ်နီၢ်သိလှိုင် ဃုာ်ဒီးပှါနီၢ်သိလှိုင်လၢအိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ အတၢ်အံးထွဲ ကွၢ်ထွဲ လၢအကဘၣ်ဆ့ၣ်နီၤဖဲ ပှါဒိးသိလှိုင်ဖိအလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ ဖဲတၢ်မံၤညါန့ၣ်လီၤ. တၢ်နီၢ်လိ သိလှိုင် လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလၢတၢ်မၤလိအဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအတဖိးသဲးစးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲနနီၢ်သိလှိုင်အခါ နကဘၣ်အိၣ်ဒီး နတၢ်နီၢ်လိသိလှိုင်အတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ ဖဲနကပၤ လၢနဟံးန့ၢ်အီၤညီအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်သိးကကြးကဘၣ် ဒီးဒိးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်နီၢ်လိသိလှိုင်အတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲအဂီၢ် န -

- သးနံၣ်ကဘၣ်အိၣ် အစ့ၤကတၢ် 15 နံၣ်.
- ကဘၣ်မၤလၢပျဲ တီၤဒးပှါတၢ်မၤလိ အနံၣ်ရံၣ် 30 ဒီးဆဲးလီၤဟ်မံၤဖဲ တၢ်နီၢ်လိသိလှိုင် အတၢ်သိၣ်လိ, မ့တမ့ၢ် ဆဲးလီၤဟ်မံၤဖဲ ပှါနီၢ်သိလှိုင် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်မၤလိ လၢအကဲထီၣ်သးတဘျီဃီ ဒီးမၤလၢပျဲ တီၤဒးတၢ်မၤလိ လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ် အဆိကတၢ် 15 နံၣ်ရံၣ်. နသးနံၣ်မ့ၢ်အိၣ် 18 နံၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူအဖီခိၣ်န့ၣ်, တီၤဒးပှါ တၢ်မၤလိ ဒီးတၢ်နီၢ်လိသိလှိုင် အတၢ်သိၣ်လိအံၤ တၢ်တလိၣ်ဘၣ်အီၤဘၣ်.
- ကဘၣ်လူၤဟိံမၤထွဲ တၢ်အုၣ်သးဟ်ပနီၣ် အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖှ်.

နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢကနီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ်

- ကဘၣ်ဖျါ မဲာ်ချဲတၢ်ထံာ်တၢ်မၤကွၢ် ဒီးလံာ်တၢ်ကွဲးဟံာ်အတၢ်ဒီးစဲး.
- ကဘၣ်မၤလၢပဲၤ လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအလံာ်ပတံထီၣ် ဒီးဟ့ၣ်လီၤ တၢ်နီၣ်လိသိလ့ၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲအဘူးအလဲ လၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤ.

၁၈ နီၣ်ဆူအဖီလၢာ်

နသးနီၣ်မ့ၢ်စၢ်န့ၣ် 18 နီၣ်န့ၣ်, ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် လၢအအံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ်တၢ်အံၤ ကဘၣ်မ့ၢ် ပှၤ 21 နီၣ်ဖိ မ့တမ့ၢ် သးနီၣ်ပှၤန့ၣ်အန့ၣ်, ပှၤဒီးသိလ့ၣ်ဖိကိး၈၁ ကဘၣ်သိးဃာ် လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤယီၢ်တကိး မ့တမ့ၢ် စူးကါတၢ်ထုးဃံးဖိသ့ၣ်ဒီးသိလ့ၣ် အကျါအကျဲ, ဒီးနတဘၣ်စူးကါ မ့တမ့ၢ် ကတီၤတၢ်လၢလီၤတဲစိ ဖဲနနီၣ်သိလ့ၣ်အခါ ဖဲနဘၣ်ဖိဉ်ဃာ် မ့တမ့ၢ် တဘၣ်ဖိဉ်ဃာ် လီၤတဲစိဒၣ်လဲာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

18 နီၣ် ဒီးဆူအဖီခိၣ်

နသးနီၣ်မ့ၢ်အိၣ် 18 နီၣ် ဒီးဆူအဖီခိၣ်န့ၣ်, ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢ အအံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ် တၢ်အံၤ အသးနီၣ်ကဘၣ်အိၣ် အစ့ၤကတၢ် 18 နီၣ် ဒီးပှၤဒီးသိလ့ၣ်ဖိကိး၈၁ ကဘၣ်သိးလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤယီၢ်တကိး မ့တမ့ၢ် စူးကါတၢ်ထုးဃံး ဖိသ့ၣ်ဒီးသိလ့ၣ် အကျါအကျဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်မၤလိနီၣ်သိလ့ၣ် လၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤ ဃုလါ (သၢလါ, ဖဲနသးနီၣ်မ့ၢ်အိၣ် 19 နီၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူအဖီခိၣ်အခါ) မ့ၢ်ဝံၤန့ၣ်, နဒီးစဲး တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဘၣ်ဃး တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အဂီၢ် ကွၢ်ဖဲ လံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲအံၤအပူၤ အဆၢဒိၣ် 9 တက့ၢ်. တချုးတၢ်ဟ့ၣ်နၤဒီးတၢ်ပျဲလၢ နကဒီးစဲး တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အခါ, နကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤ နတၢ်နီၣ်လိသိလ့ၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢအဖိးသဲစး ဒီးကတီၢ်ခဲအံၤ သိလ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤအတၢ်အုၣ်သး ဆူပှၤဒီးစဲးမၤကွၢ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဖိအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. နတၢ်နီၣ်လိသိလ့ၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲအံၤ မ့ၢ်လီၤမၤကွၢ် မ့တမ့ၢ် မုၢ်နဲၤမုၢ်သီ မ့ၢ်တလၢကွၢ်န့ၣ်, နပတံထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ လၢအသီ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ အသီအံၤ တၢ်စူးကါအီၤကသ့ လၢခဲနီၣ်အတီၢ်ပူၤ စးထီၣ်ဖဲ မုၢ်နဲၤမုၢ်သီလၢနပတံထီၣ်အီၤ အခါန့ၣ်လီၤ.

နလဲးစ့င်တင်ပျဲ လာအိင်ဒီးတင်အိင်သးလီၤဆီ

လဲးစ့င်တင်ပျဲ လာအိင်ဒီးတင်အိင်သးလီၤဆီအံၤ မ့ၢ်ဝဲ GDL တင်ရဲင်တင်ကျဲၤ ခံပတီၢ်တပတီၢ် န့ၣ်လီၤ. လဲးစ့င်တင်ပျဲအံၤ တင်စူးကါအီၤသ့ လာခဲနံင်အတီၢ်ပူၤ စးထီၣ်လာတင်ပတံထီၣ် အမုၢ်နံၤမုၢ်သီ ဒီးအိင်ဒီးတင်တြီၤဘာ်တဖၣ် လာအတဘၣ်ထွဲဒီး ပှါနီင်သိလှဲင် လဲးစ့င်တင်ပျဲ လာအလာအပွဲၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှါဒီးသိလှဲင်ကိးဂဲၤဒဲး ကဘၣ်သိးလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤလီၢ်တကိး မ့တမ့ၢ် စူးကါတင်ထူးယံး ဖိသၣ်ဒီးသိလှဲင်အကျိၤအကျဲ ဒီးဖဲလာနီၣ်သိလှဲင်အခါန့ၣ် တစူးကါ မ့တမ့ၢ် ကတီၢ်တင်လၢ လီတဲစိတသ့ဘၣ်. တင်အံၤပၣ်ဃုာ်ဒီး တင်စူးကါ လီတဲစိပိးလီ လာတင်တဘၣ်ဖီၣ်အီၤလၢစုတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. **ဒ်သိးကကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒီး နလဲးစ့င်တင်ပျဲ လာအိင်ဒီးတင်အိင်သးလီၤဆီအဂီၢ် န -**

နလဲးစ့င်တင်ပျဲ လာကနီၣ်သိလှဲင်အဂီၢ်

- သးနံင်ကဘၣ်အိင် အစ့ၤကတၢ် 16 နံင်.
- ကဘၣ်မၤလာပွဲၤ တီၤဒီးပူၤတင်မၤလီ ဒီးတင်နီၣ်လိသိလှဲင်အပတီၢ် လာပှါနီၣ်သိလှဲင် တင်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်.
- ကဘၣ်အိင်ဒီး တင်နီၣ်လိသိလှဲင်အတၢ်ဟ့ၣ်တင်ပျဲ လာဃုလါ လာတဘၣ်အိင်ဒီး တင်ကမၣ် အိင်ဖျါလၢ တင်နီၣ်သိလှဲင်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် တင်လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ် သံး/ကသံၣ်မုၢ်ဘိး လာတင်တဟ့ၣ်ပျဲအီၤတဖၣ်.
- ကဘၣ်ဆုၤထီၣ် တင်နီၣ်သိလှဲင်လာအိင်ဒီးတင်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အတၢ်ကွဲးနီၣ်. မိၢ်ပၢ်တဖၣ်/ ပှါကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိတဖၣ် အိင်ဒီးတင်ဃုထၢခါ ဘၣ်ဃးဒီး တင်နီၣ်သိလှဲင် လာအိင်ဒီး တင်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အတၢ်ကွဲးနီၣ်အဂီၢ် -
  - မၤလာပွဲၤ တင်ဟ်ဖျိၣ်အါထီၣ်တင်သိၣ်လိလၢမိၢ်ပၢ်အဂီၢ် တင်မၤလီလၢ အဘၣ် တင်သိၣ်လိအီၤ ခိဖျါ ပှါနီၣ်သိလှဲင်တင်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အတၢ်ရဲင်တင်ကျဲၤ လာတင်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ဟ်အီၤ ဖဲမံင်နံင်စိထံင်, ဝံၤဒီး ဆုၤထီၣ် တင်နီၣ်သိလှဲင် လာအိင်ဒီးတင်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အတၢ်ကွဲးနီၣ် လာအဒူးနံင်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ အဖိသးနံင်ဆဲးနံင်နံင်အံၤ မၤလာပွဲၤ တင်နီၣ်သိလှဲင်လာအိင်ဒီးတင်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အစ့ၤကတၢ် အနၣ်ရံၣ် 40, ဒီးလၢအကျါ 15 နၣ်ရံၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတင်နီၣ်သိလှဲင်လာမုၢ်နၤဒီ, မ့တမ့ၢ်
    - မိၢ်ပၢ်/ပှါကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိ မ့ၢ်ဃုထၢလၢ တမၤလာပွဲၤ တင်ဟ်ဖျိၣ်အါထီၣ်တင်သိၣ်လိ လာမိၢ်ပၢ်အဂီၢ် တင်မၤလီဘၣ်န့ၣ်, တင်နီၣ်သိလှဲင် အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအံၤ ကဘၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ အဖိသးနံင်ဆဲးနံင်နံင်အံၤ မၤလာပွဲၤ တင်နီၣ်သိလှဲင်အိင်ဒီးတင်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အစ့ၤကတၢ် အနၣ်ရံၣ် 50, ဒီးလၢအကျါ 15 နၣ်ရံၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတင်နီၣ်သိလှဲင်လာမုၢ်နၤဒီ.
- ဖျါထီၣ် တင်နီၣ်သိလှဲင်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်.

မိခင်နှင့်ဖခင်တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နေကြပါက

မိခင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထုတစ်ဖွဲ့လုံး၊ ကိုယ်တိုင်နှင့်လူ၊ မိခင်ကွပ်ကဲလုပ်ငန်း၊ ခိုင်ခံ့တောင့်တင်းမှုတို့ပါ မှတစ်ဖွဲ့ တစ်အိမ်ကဒုတိယလဲလှယ်အကူအညီ အတိုးပေးရန်တိုးကြား၊ အပူပေးရန် လာအိမ်ကဒုတိယအခဲအံ၊ ကဘန်ဆေးလီမံ၊ ဒီးတူလီယံတစ်ဖွဲ့၊ နတ်ပတ်တိုက် လဲလှယ်ပေးရန်လီ၊ ဖဲနမာလာပွဲ၊ တစ်လိပ်ဘန်သွပ်တဖန်အံ၊ ဝံအခါနဲ့၊ နကဘန်ပတ်တိုက် နလဲလှယ်ပေးရန် လာအိမ်ဒီး တစ်အိမ်သးလီဆီ ဒီးတူလီယံအကူအညီလဲလှယ် အကြားအဘန်နဲ့လီ၊

လဲလှယ်ပေးရန် လာအိမ်ဒီးတစ်အိမ်သးလီဆီအံ၊ ဘန်ထွဲဒီး တစ်ကြိမ်လဲလှယ် မှန်နီ ဒီးတစ်ကြိမ်လဲလှယ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့တဖန်အကူပေးရန်လီ၊ ဖဲတစ်ဖွဲ့လဲလှယ်လဲလှယ်ပေးရန် အဆီကတစ် ယုလီအခါနဲ့၊ တစ်ကြိမ်လဲလှယ် တစ်ကနီသိလှန် စးထိပ်လဲလှယ် ဖဲဖဲမု၊ တုဂီမီ 5 နှစ်ရံ၊ မှတစ်ဘန်လဲလှယ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လဲလှန်လဲလှန်ဒီးတစ်ပွဲလီဆီအံ -

- ဘန်တစ်လဲလှန်ဒီးအံ၊ ဒီဖျိ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဒီးလဲလှန်ပေးရန် တစ်လဲလှန်အိမ် အစုကတစ် 25 နှစ်၊
- နီသိလှန် လဲလှန်ဒီးတစ်မာအဘန်စာ၊
- နီသိလှန် လဲလှန်ဒီးကွဲအမူးအဘန်စာ၊ လဲလှန်တစ်ဖွဲ့လဲလှန်တစ်ဝံစိတ်တီဆု၊
- တစ်နီသိလှန်လဲလှန် တစ်ဖဲတစ်မာအတစ်ပညိပ်တဖန်အကူ၊

လာအိမ်အမိခင်၊ ဖဲတစ်ဖွဲ့လဲလှန်လဲလှန်ပေးရန် အဆီကတစ်ယုလီအခါ၊ မိခင် မှတစ်ဖွဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထုတစ်ဖွဲ့ မှတ်ပတ်ပိတ်ထွဲအခဲဘန်နဲ့၊ တစ်ပွဲထဲပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့ လာအိမ်နဲ့အနီ အနီ 20 ထဲတစ်ဖွဲ့နဲ့လီ၊

ဖဲအဆီကတစ်ယုလီဝံ၊ ဒီးဆုညါ ယုလီအတီ၊ မိခင် မှတစ်ဖွဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထုတစ်ဖွဲ့ မှတ်ပတ်ပိတ်ထွဲ အခဲဘန်နဲ့၊ တစ်ပွဲ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့ အသးနဲ့အနီဒီး အနီ 20 လဲလှန်အိမ် သာဂါ ဘန်နဲ့လီ၊

တစ်နီ - ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့ လာအိမ်နဲ့အနီဒီးအနီ 20 လဲလှန်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့ လာအိမ်ဒီး တစ်ဖွဲ့ပွဲလဲလှန် အမိခင်ပုဂ္ဂိုလ်အံ၊ တစ်ဖွဲ့ပွဲအံ၊ ဖဲတစ်ဆဲကတစ် ခံခါလဲလှန်အကူတစ် နဲ့လီ၊

ဘန်စန် (Vanessa) အတိတ်ဘဝသဲစး

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့နီသိလှန် လဲလှန်အိမ်ဒီးလဲလှန်ပေးရန် လာအိမ်ပုဂ္ဂိုလ်ထု တစ်လဲလှန်ခါပတ် တစ်နီသိလှန်တစ်သိတစ်သီ လဲလှန်အဘန်ထွဲဒီး သိလှန်အတိတ်ဘန်ဒိဘန်ထံအပူ၊ မှတစ်ဖွဲ့ လဲလှန်ခါပတ် တစ်သိတစ်သီ လဲလှန်အဘန်ထွဲဒီး သံ/ကသံမူဘိုးလဲလှန်တစ်ကြိမ်အံ၊ (တစ်လဲလှန်ခါပတ် တစ်သိတစ်သီ တထံ မှတစ်ဖွဲ့ အိမ်ကထံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထုဒီး DWI (နီသိလှန် မူဘိုးအခါ၊ တစ်ဆီကမိခင်ဒီးအိမ်ဖျိထိပ် တစ်ဖွဲ့ပွဲ၊ တစ်အိမ်ထိပ်သံပလီ၊

မုံနံနံစိထု ပှါနီနံသိလုဂ် အလံာ်တါနံဂ်ကျဲ

မုတမုာ် ဖိသုဂ်သးနံဂ်တပှဲ၊ နီဂ်သိလုဂ် ဒီးအိသံး/တါတြီဃာ် ပှါသးနံဂ် 21 နံဂ်ဆူအဖီလံာ် အိသံးဒီးနီဂ်သိလုဂ်တါဘျုးသဲစး) အံ၊ အသးနံဂ် မုာ်တပှဲထီဂ် 18 နံဂ်ဘုဂ်နုဂ်၊ တါဟ့ဂ်လီ၊အီ၊ လဲးစုဂ်တါပျဲ၊ တါနီဂ်လိသိလုဂ်အတါဟ့ဂ်ပျဲ မုတမုာ် လဲးစုဂ်တါပျဲ လါအိဂ်ဒီးတါအိဂ်သးလီ၊ဆီ တသ့ဝဲဘုဂ်. ဖဲသးနံဂ် 18 နံဂ်နုဂ်၊ ပှါနီဂ်သိလုဂ်အံ၊ ကဘုဂ် -

- ဖျိ Class D လံာ်တါကွဲးဟံတါဒီးစဲး.
- မါလါပှဲ၊ တါဟ့ဂ်လီ၊ကွါအတါလိဂ်ဘုဂ်တဖုဂ်၊ ပုဂ်ဃုာ်ဒီး တါဟ့ဂ်အဘူးအလဲ ပါဂ်တု၊ \$680 သ့ဝဲ ဒီးသနု၊ထီဂ်သးလါ တါအိဂ်သးတဖုဂ်အဖီခိဂ်နုဂ်လီ၊.
- ဒီးနုာ် တါနီဂ်လိသိလုဂ်အတါဟ့ဂ်ပျဲ ဒီးပါဃာ်အီ၊ အစု၊ကတါဂ် ဃုလါ.
- ဖျိထီဂ် တါနီဂ်သိလုဂ်အတါဒီးစဲးမါကွါ ဒီးမါတါပတံထီဂ် လါလဲးစုဂ်တါပျဲအသီအဂီ၊ ပှါဆဲခဲဂ်နံဂ်ဖိနီဂ်သိလုဂ် အိဂ်ဒီးလဲးစုဂ်တါပျဲလါအိဂ်ဒီးတါအိဂ်သးလီ၊ဆီ လါဘုဂ်တါ ဟံးနုာ်ကွံာ် အတါနီဂ်သိလုဂ် ခွဲးယာ်လီ၊ဆီ ဒီဖျိ တါလု၊သ့ဂ်ခါပတံ တါနီဂ်သိလုဂ် တါသိဂ်တါသီ လါအဘုဂ်ထွဲဒီး သိလုဂ်အတါဘုဂ်ဒိဘုဂ်ထံး မုတမုာ် လု၊သ့ဂ်ခါပတံ တါသိဂ်တါသီ လါအဘုဂ်ထွဲဒီး သံး/ကသံဂ်မူ၊ဘျိုးလါတါတြီဃာ်အီ၊တဂါအံ၊ ဒီးနုာ်ကွါ အလဲးစုဂ်တါပျဲ ပါဂ်တု၊သးနံဂ် 18 တသ့ဝဲဘုဂ်. ဖဲနုာ်အခါ၊ ပှါတဂါအံ၊ ကဘုဂ်မါလါပှဲ၊ အပတီ၊လါလံာ်သ့ဂ်တဖုဂ်အံ၊ ဒ်သိးကဒီးနုာ်အံ၊ ပှါနီဂ်သိလုဂ် လဲးစုဂ် တါပျဲ လါလါပှဲ၊ပှဲ၊ အဂီ၊လီ၊ -
- မါလါပှဲ၊ တါဟ့ဂ်လီ၊ကွါအတါလိဂ်ဘုဂ်တဖုဂ်ခဲလက်၊ ပုဂ်ဃုာ်ဒီး တါဟ့ဂ်အဘူးအလဲ ပါဂ်တု၊ \$680 သ့ဝဲ ဒီးသနု၊ထီဂ်သးလါ တါအိဂ်သးတဖုဂ်အဖီခိဂ်
- မါလါပှဲ၊ တါဒါးပူ၊တါမါလိ ဖဲပှါနီဂ်သိလုဂ် တါကုဂ်ဘုဂ်ကုဂ်သ့အတါမါလိ ဒ်လု၊လါ အိဂ်ဝဲအသိးအပူ၊.
- ဖျိထီဂ် Class D လံာ်တါကွဲးဟံအတါဒီးစဲး ဖဲနုလဲးစုဂ်တါပျဲ အတါဆါကတီ၊ မုာ်တလါကွံာ် အါနု၊ဒီးတနံဂ်အခါ.
- ဒီးနုာ်ဘုဂ် တါနီဂ်လိသိလုဂ်အတါဟ့ဂ်ပျဲ ဒီးပါဃာ်အီ၊ လါသါလါအတီ၊ပူ၊.
- မါလါပှဲ၊ တါနီဂ်လိသိလုဂ် ဖဲပှါနီဂ်သိလုဂ် တါကုဂ်ဘုဂ်ကုဂ်သ့အတါမါလိအပူ၊ ဒီးမါတါပတံထီဂ် လါလဲးစုဂ်တါပျဲအသီအဂီ၊.

နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢကနီၣ်သိလုၣ်အဂီၢ်

တၢ်ဒီးန့ၢ် န Class D ပုၤနီၣ်သိလုၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢပုၤသးနံၣ်စၢ် 21 နံၣ်အဂီၢ်

ဒ်သီးကကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီး န Class D ပုၤနီၣ်သိလုၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢပုၤသးနံၣ်စၢ် 21 နံၣ်အဂီၢ်, နသးနံၣ်ကဘၣ်အိၣ် အစ့ၤကတၢၢ် 18 နံၣ်, မ့တမ့ၢ် ဖီၣ်ဃာ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်သးလီၤဆီ လၢအစ့ၤကတၢၢ် 12 လါတပယုၣ်ဃီ လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ကမၢ် လၢတၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ်သံး, တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ် ကသံၣ်မူၤဘျီလၢတၢ်တြီၤဃာ်အီၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ် တၢ်နီၣ်သိလုၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢအဘၣ်ထွဲဒီး သိလုၣ် အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး, ဒီးအိၣ်ဒီး တၢ်ကမၢ်လၢ တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ် တၢ်နီၣ်သိလုၣ် အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢတဘၣ်ထွဲဒီး သိလုၣ်အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး တအါန့ၢ်တခါန့ၢ်လီၤ. နသးနံၣ်မ့ၢ်စၢ်ဒီး 18 နံၣ်န့ၢ်, နကဘၣ်ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျၢၤလၢ နနီၣ်သိလုၣ်ဃုာ်ဒီး ပုၤလၢ အိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢအသးနံၣ်အိၣ် အစ့ၤကတၢၢ် 21 နံၣ် အတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲအဖီလံာ် လၢတစ့ၤန့ၢ် အန့ၢ်ရံၣ်တဆံဘၣ်န့ၢ်လီၤ.

နကဘၣ်မၤလၢပုၤလဲၤ လံာ်ပတံထီၣ်လၢ ပုၤနီၣ်သိလုၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအဂီၢ် ဒီးဟ့ၣ်အဘျးအလဲ လၢလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအဂီၢ်လီၤ. နမ့ၢ်ဆီတလဲမၤဂ့ၤထီၣ်အီၤ လၢလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ အိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်သးလီၤဆီအလီၢ် ဒီးမ့ၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဖဲနတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါအပူၤန့ၢ်, နကဒီးန့ၢ်ဘၣ် ခရဲးဒီး \$3.50 လၢတၢ်ဟ့ၣ် အဘျးအလဲ အဂီၢ်လီၤ.

နသးနံၣ်မ့ၢ်စၢ်ဒီး 21 နံၣ်န့ၢ်, နကဒီးန့ၢ်ဘၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢအကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါ "21 အဖီလံာ်" န့ၢ်လီၤ. လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအံၤ အဆၢကတီၢ်ကလၢကံာ် ဖဲနသးနံၣ်ပုၤထီၣ် 21 နံၣ်အခါန့ၢ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၢ်, တၢ်အံၤအဆၢကတီၢ်ကလၢကံာ် လွံၢ်နံၣ်တဘျီ ဖဲနအိၣ်ပျဲၣ် မ့ၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ပျဲပူၤတဖၣ် လၢသးနံၣ်စၢ်ကတၢၢ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်အဂီၢ်

ပုၤသးနံၣ်အိၣ် 15 နံၣ်တဂၢအံၤ ကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီး စံာ်ပုၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအိၣ်ဒီး တၢ်ဖီၣ်ဃံး, ဆူၣ်ချ့ပုၤနီၣ်သိလုၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲလီၤဆီ, မ့တမ့ၢ် စဲးလုၣ်ယီၢ်ဖိ (moped) အတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ ဖဲတၢ်မၤလၢပုၤ ပုၤနီၣ်သိလုၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်မၤလီၤ ဒီးဖျိထီၣ် တၢ်နီၣ်သိလုၣ်တၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အခါန့ၢ်လီၤ.

စံာ်ပုၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအိၣ်ဒီးတၢ်ဖီၣ်ဃံးအံၤ ဟ့ၣ်ပျဲပုၤတဂၢစုာ်စုာ် လၢအဖဲးတၢ် မၤတၢ်ဖဲ စံာ်ပုၤအပူၤ ဒ်သီးကမၤစၢၤ ပုၤမၤစံာ်ပုၤဖိ, မိၢ်ပာ်, မ့တမ့ၢ် ပုၤမၤတၢ်ဖိ လၢစံာ်ပုၤ အလီၢ် ဖဲလၢအမိၢ်ပာ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတဖီအံၤ န့ၢ်ပၤဘၣ် စံာ်ပုၤအလီၢ်ဒၣ်လံာ်န့ၢ်လီၤ.

မုံနံနံစိထာ် ပှါနီနံသိလှာ် အလံာ်တါနံာ်ကျဲ

ပှါလါအိာ်ဒီးလဲးစ့ာ်တါပျဲအံာ် နီာ်သိလှာ်ထဲတဂါ လါကမါစံာ်ပှါတါဖဲးတါမါ ဖဲမုာ်ဆါခီ တါမါနံာ်ရံာ်အကတီာ် ဖဲစံာ်ပှါအိာ်လီာ် ကပါကပါ မဲးလံာ် 40 အပှါသ့ဝဲန့ာ်လီာ်.

လါကဒီးန့ာ်ဘာ် စံာ်ပှါတါဖဲးတါမါ ပှါနီာ်သိလှာ် လဲးစ့ာ်တါပျဲ လါမိာ်ပာ်တဖာ် မ့တမုာ် ပှါကွါထွဲတါဖိ စံာ်ပှါအလီာ်အဂီာ်, ပှါပတံထီာ်တါဖိ အမိာ်ပာ် မ့တမုာ် ပှါကွါထွဲတါဖိ လါအဖိးသဲးစးအံာ် ကဘာ်မါလါပှါ လံာ်အဒိန့ာ်လီာ်. လံာ်အဒိလါတါမါလါပှါအီာ်အံာ် တါကဘာ်ဟ်ဖျါထီာ်အီာ်ဆူ ပှါဒီးစဲးမါကွါ ပှါနီာ်သိလှာ်အအိာ် ဖဲတါနီာ်သိလှာ် အတါဒီးစဲးမါကွါအကတီာ် ဃုာ်ဒီး တါစုလီာ်ခိာ်ခိာ်ခိသ့ အတါကွဲးဖျါ လါအဟ်ဖျါထီာ် တါစုလီာ်ခိာ်ခိာ် ဒ်အမုာ် တါသ့ာ်တါဖျါအလီာ်န့ာ်လီာ်. မိာ်ပာ် မ့တမုာ် ပှါကွါထွဲတါဖိ မုာ်ဒီးလဲ စံာ်ပှါန့ာ်, တါကလိာ်ဘာ် တါဒီးလဲအတါအာ်လီာ်အီာ်လီာ် ဒီးတါစုလီာ်ခိာ်ခိာ်ခိသ့ အတါကွဲးဖျါန့ာ်လီာ်.

လါကဒီးန့ာ်ဘာ် စံာ်ပှါတါဖဲးတါမါ လဲးစ့ာ်တါပျဲ ဖဲပှါသးနံာ်တပှါတဂါ ဖဲးတါမါတါလါ ပှါမါစံာ်ဖိ လါတမုာ် အမိာ်ပာ်-ပှါကွါထွဲတါဖိအခါန့ာ်, ပှါမါစံာ်ဖိ, စံာ်ပှါကစာ် ကဘာ် မါလါပှါစုာ်ကီး လံာ်တကွါဒိဟ့ာ်တါအုာ်သး လါပှါပတံထီာ်တါဖိ လိာ်ဘာ် လဲးစ့ာ်တါပျဲ လါစံာ်ပှါတါဖဲးတါမါအဂီာ်, ဒီးဟ်ဖျါထီာ် တါစုလီာ်ခိာ်ခိာ်ခိသ့အတါကွဲးဖျါ လါတါစုလီာ် ခိာ်ခိာ်အဂီာ် လါအနီာ်ဖးလီာ် တါစုလီာ်ခိာ်ခိာ်အံာ်ဒ်အမုာ် တါသ့ာ်တါဖျါလီာ်အသိးန့ာ်လီာ်. ပှါပတံထီာ်တါဖိတဖာ် တဘာ်အိာ်ခိးဃုလါ တချုးကဒီးစဲး တါနီာ်သိလှာ်တါဒီးစဲးမါကွါ လါလဲးစ့ာ်တါပျဲအံာ်အဂီာ်ဘာ်ဆာ် ကဘာ်ပတံထီာ်လါ တါနီာ်လိသိလှာ်အတါဟ့ာ်ပျဲ အဂီာ်လီာ်. ဖဲအမုာ်အိာ်ကတံာ်ကတီာ်သးလါ အတါနီာ်သိလှာ်တါဒီးစဲးမါကွါအခါန့ာ်, ပှါပတံထီာ်တါဖိအံာ် ကဘာ်ဟ်ဖျါထီာ် တါမါလါပှါအလံာ်အုာ်သး လါတါနီာ်လိ သိလှာ်အိာ်ဒီးတါအာ်လီာ်တူာ်လိာ် ပှါနီာ်သိလှာ်အတါကူာ်ဘာ်ကူာ်သ့ တါမါလီ ဒီးတါနီာ်သိလှာ်အိာ်ဒီး တါအံးထွဲကွါထွဲ အတါကွဲးနီာ်ကွဲးဃါအအိာ်န့ာ်လီာ်. စံာ်ပှါ တါဖဲးတါမါအတါဖိာ်ဃံးအံာ် တါပတုာ်ကွါအီာ်သ့ ဖဲပှါနီာ်သိလှာ်အိာ်ဒီး လဲးစ့ာ်တါပျဲ လါဃုလါ ဒီးအသးနံာ်ပှါဒီး 16 နံာ်အခါန့ာ်လီာ်. စံာ်ပှါတါဖဲးတါမါအတါဖိာ်ဃံးအံာ် ကအိာ်ဒ်အလီာ်လီာ် ပါတုာ်လါ ပှါနီာ်သိလှာ် ပတံထီာ်လါ တါကပတုာ်ကွါအီာ်တစုန့ာ်လီာ်.

ပှါနီာ်သိလှာ်လဲးစ့ာ်တါပျဲလီာ်ဆီ လါဆူာ်ချုတါအိာ်သးအဂီာ်အံာ် တါဟ့ာ်လီာ်အီာ်ဆူ ပှါ 15 နံာ်ဖိသ့ဝဲ ဖဲလါ ပှါနီာ်သိလှာ်အိာ်ဒီးလဲးစ့ာ်တါပျဲလါဟံာ် တါအိာ်နီတဂါအခါ, ဒီးပှါပတံထီာ်တါဖိအံာ် ကဘာ်နီာ်သိလှာ် လါနီာ်ကစာ် ဆူာ်ချုတါလိာ်ဘာ်တဖာ်အဂီာ် မ့တမုာ် လါဘူးတါတဖာ်အဂီာ်, မ့တမုာ် ဘူးတါကွဲးကွဲး လါတါအိာ်ဒီး လဲးစ့ာ်တါပျဲ ဒီဖျါလါကွဲးကွဲးအဃိန့ာ်လီာ်.

ပှါပတံထီာ်တါဖိအံာ် ကဘာ်တုာ်ထီာ်ထီာ်ဘးဒီး တါလိာ်ဘာ်တဖာ် ဒီးဆုာ်ထီာ်ဟ်ဖျါ လဲးစ့ာ်တါပျဲ လါဆူာ်ချုတါအိာ်သးအဂီာ်တါပျဲပှါ (License for Medical Reason

Exemption) အလံာ်တက့ၢ်ဒိ လၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤ လၢတၢ်ကအာ်လီၤတူၢ်လိာ်အဂီၢ် တချးလၢ တၢ်ဟ့ာ်ဒီးစဲးအီၤ တၢ်နီာ်သိလ့ာ်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အခါန့ၢ်လီၤ. ကမုၢ်တၢ်ပူၤဖျဲး ပဒိာ်ပပှၢ်မူဒါခိာ် (Commissioner of Public Safety) ဟံာ်နီာ်ဃာ် တၢ်အိာ်သးတဖၣ် ဒီးတၢ်အဒုာ်အဆၢတဖၣ် ဒ်သိးကမၤလီၤတံာ် ကမုၢ်တၢ်ပူၤဖျဲးအဂီၢ် သ့ဝဲန့ၢ်လီၤ. ပှၤပတံထီာ်တၢ်ဖိအံၤ တဘၣ်အိာ်ခိး ဃုလၢ တချးဒီးစဲး တၢ်နီာ်သိလ့ာ်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ် လၢလဲးစ့ာ်တၢ်ပျဲအံၤအဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ် ကဘၣ်ပတံထီာ် တၢ်နီာ်လိသိလ့ာ်အတၢ်ဟ့ာ်ပျဲန့ၢ်လီၤ. ဖဲအမ့ၢ်အိာ်ကတီာ်ကတီၤသးလၢ အတၢ်နီာ်သိလ့ာ်တၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အခါန့ၢ်,

ပှၤပတံထီာ်တၢ်ဖိအံၤ ကဘၣ်ဟံာ်ဖျါထီာ် တၢ်မၤလၢမၤပဲၤအလံာ်အုာ်သး လၢတၢ်နီာ်လိ သိလ့ာ်အိာ်ဒီးတၢ်အာ်လီၤတူၢ်လိာ် ပှၤနီာ်သိလ့ာ်အတၢ်ကူာ်ဘၣ်ကူာ်သ့ တၢ်မၤလိ ဒီးတၢ်နီာ်သိလ့ာ်အိာ်ဒီး တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အတၢ်ကွဲးနီာ်ကွဲးဃါအအိာ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်တြီဃာ်အံၤ ကအိာ်ဖျါဖဲ လဲးစ့ာ်တၢ်ပျဲအပူၤ ဒ်အမ့ၢ် MEDLIM န့ၢ်လီၤ.

ပှၤ 15 နံာ်ဖိတဂၤ ဒီးန့ၢ်ဘၣ် သိလ့ာ်ဃီာ်တၢ်ဟ့ာ်ပျဲ ဖဲအမၤလၢပဲၤ သိလ့ာ်ဃီာ် တၢ်ပူၤဖျဲးတၢ်မၤလိ ဒီးဖျါထီာ် လံာ်တၢ်ကွဲးဟံာ်တၢ်ဒီးစဲး, မာ်ချဲတၢ်ထံာ်အတၢ်မၤကွၢ်, ဒီးတၢ်နီာ်လိ အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်ဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၢ်လီၤ.

ပှၤနီာ်သိလ့ာ်လဲးစ့ာ်တၢ်ပျဲ တၢ်နီၤဖးအကလုာ်တဖၣ်

နပှၤနီာ်သိလ့ာ်လဲးစ့ာ်တၢ်ပျဲအံၤ ဟ့ာ်ပျဲန့ၢ်လီၤ နကနီာ်သိလ့ာ်ဖဲ ကမုၢ်ကျဲဖိတဖၣ် ဒီးကျဲမုၢ်ဖးဒိာ်တဖၣ်အပူၤန့ၢ်လီၤ. ဖဲနမ့ၢ်နီၤသိလ့ာ်အခါန့ၢ်, နကဘၣ်စိာ်ဃုာ် နလဲးစ့ာ် တၢ်ပျဲ ကိးဆၢကတီၢ်ဒီးန့ၢ်လီၤ. နကဘၣ်အိာ်ဒီး လဲးစ့ာ်တၢ်ပျဲအကလုာ် လၢအကြး အဘၣ် ဒီးတၢ်အာ်လီၤမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤ လၢသိလ့ာ်လၢနနီာ်အီၤအကလုာ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃး နလဲးစ့ာ်တၢ်ပျဲအကလုာ် ဒီးတၢ်အာ်လီၤမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်တြီဃာ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ကကွဲးရဲာ်လီၤဟံာ်အီၤ ဖဲနပှၤနီာ်သိလ့ာ်လဲးစ့ာ်တၢ်ပျဲ အလီၢ်ခဲန့ၢ်လီၤ.

မံာ်နံာ်စိထံာ်ပှၤနီာ်သိလ့ာ်ဖိတဖၣ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ် ပှၤနီာ်သိလ့ာ်လဲးစ့ာ်တၢ်ပျဲသ့ဝဲ လွံာ်ကလုာ် ဒီးတၢ်အာ်လီၤမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤတနီၤန့ၢ်လီၤ. လၢလံာ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ကွဲးဖျါလၢအဖုာ် ဘၣ်ဃး လဲးစ့ာ်အကလုာ်လၢလီၤဆီလိာ်သးတဖၣ် ဒီးတၢ်အာ်လီၤမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤန့ၢ်လီၤ.

Class D လဲးစ့င်တင်ပျဲအကလှံင်

တင်အံးမ့င်ဝဲ လဲးစ့င်တင်ပျဲ လါမံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှံင်ဖိတဖှံင် စူးကါအီၤအအါကတင်နံင်လီၤ. နမ့င်အိင်ဒီး Class D လဲးစ့င်တင်ပျဲအကလှံင်န့င်, နနီင် -

- သိလှံင်အိင်ထဲတခိင်ခဲလက် (သိလှံင်ဖိတဖှံင်, သိလှံင်ပဒါးခံပျီတဖှံင်, ဒီးသိလှံင်ပဒါးဆံးတဖှံင်) လါတပှံင်ဃုာ်ဒီး သိလှံင်လါ အတယါးဃါခဲလက်ဟံင်ဖှိင် 26,001 ပီင် မ့တမ့င် အါန့င်အန့င်, သိလှံင်လါဘာ်တင်တုအီၤ လါပှါဒီးသိလှံင် 15 ဂါအဂီၢ် (ပှံင်ဃုာ်ဒီး ပှါနီင်သိလှံင်), ဒီးသိလှံင်လါအစိာ် တင်ဖိတင်လံၤလါ အလီၤဘာ်ယိင်တဖှံင်.
- စံင်ပှဲၤသိလှံင်ပဒါး လါအဝံစိာ်တီဆုာ် တင်သ့င်တင်ဖျဲးပီးလီတဖှံင်, စံင်ပှဲၤစဲးဖိကဟာ်, မ့တမ့င် စံင်ပှဲၤတင်ဖိတင်လံၤတဖှံင် (ပှံင်ဃုာ်ဒီး တင်ဖိတင်လံၤလါ အလီၤဘာ်ယိင်တဖှံင်) လါစံင်ပှဲၤအကပိၤကပၤ 150 မံးလ်အပူၤ. စံင်ပှဲၤသိလှံင်ပဒါးအံၤ တင်ကဘာ်နီင်အီၤ ဒီဖျိပှါမၤစံင်ဖိ, အမိာ်ပာ်ဒီပုာ်ဝဲ, မ့တမ့င် ပှါမၤစံင်ဖိအပှါမၤတင်ဖိန့င်လီၤ.
- ဂါဂီၢ်အူၤသိလှံင် လါဘာ်တင်ဟ့င်စိဟ့င်ကမီၤအီၤ ဖဲလါသိလှံင် အတယါးဃါ ခဲလက်ဟံင်ဖှိင်အိင် အါန့င်ဒီး မ့တမ့င် တအါန့င်ဒီး 26,000 ပီင်.
- သိလှံင်လါတင်ကဟးကသ့င်ကသီအဂီၢ် (သိလှံင်ဟံင်တဖှံင် ဒီးသိလှံင်တွံင်လါ တင်ဟးကသ့င်ကသီဆီလီၤဒဲတဖှံင်) လါဘာ်တင်နီၤအီၤ လါနနီၢ်ကစၢ်ကစူးကါအီၤအဂီၢ်.
- သိလှံင်ယီၢ်ဖိတဖှံင်.
- သိလှံင်ယီၢ်တဖှံင် ဃုာ်ဒီး လဲးစ့င်တင်ပျဲအကြားအဘာ် လါတင်အာ်လီၤ မၤဂါမၤကျါၤဟံ်အီၤ.
- အံင်လဲးထြဲးသိလှံင်လါတင်ဒီးအီၤလါဟံင်ခိင်ဟံင်ဃါတဖှံင် (NEVs).
- သိလှံင်လှံင်ပှံင်သါပှံင်တဖှံင်.

နနီင်ထူးသိလှံင်တွံင် မ့တမ့င် သိလှံင်အဂၤတဖှံင်သ့ဝဲ ဖဲလါ -

- အမ့င်အိင်ဒီး အတယါးဃါ ခဲလက်ဟံင်ဖှိင် 10,000 ပီင် မ့တမ့င် စ့ၤန့ၤအန့ၤ, မ့တမ့င်
- အမ့င်အိင်ဒီး အတယါးဃါ ခဲလက်ဟံင်ဖှိင် အါန့ၢ် 10,000 ပီင် ဘာ်ဆာ် သိလှံင် ဒီးသလှံင်တွံင်ခံခိင် အတယါးဃါ ခဲလက်ဟံင်ဖှိင် မ့ၢ်အိင် 26,000 ပီင် မ့တမ့င် စ့ၤန့ၤအန့ၤအခါ.

န့ၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢကနီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ်

လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ တၢ်အၢၣ်လီၤမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤတဖၣ်

န့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်အၢၣ်လီၤမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤတခါ ဖဲန့ၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအပူၤ ဒ်သိးကနီၣ် သိလ့ၣ်ယီၤ, ဘၢး(စ), က့ၣ်ဘၢး(စ), သိလ့ၣ်တွံၢ်ခဲဆီ ဒီးသၢဆီတဖၣ်, သိလ့ၣ်ထးဒၢတဖၣ်, ဒီးဖဲန့ၣ်မ့ၢ်စိာ်ဃုာ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤ မၤဂၢၢ်မၤကျၢၤခဲလၢာ်အံၤ လိာ်ဘၣ်အါထီၣ် လံာ်တၢ်ကွဲးဟ်တၢ်ဒီးစဲးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၢး(စ), က့ၣ်ဘၢး(စ), ဒီးသိလ့ၣ်ယီၤ တၢ်အၢၣ်လီၤမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤတဖၣ် လိာ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ် လီၤလီၤဆီဆီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢပနံာ်တၢ်ကၤတၢ်မၤအဂီၢ်

Class A, B ဒီး C လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ ပုၤနီၣ် သိလ့ၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢပနံာ်တၢ်ကၤတၢ်မၤအဂီၢ် (CDL) န့ၣ်လီၤ. သိလ့ၣ်အကလုာ် လီၤလီၤဆီဆီ လၢအပၣ်ဃုာ်ဖဲ ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအကလုာ်အမဲာ်ညါန့ၣ်, CDL တဘျုးအံၤ ဟ့ၣ်ပျဲန့ၣ်လၢ န့ၣ်ကနီၣ် Class D သိလ့ၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ.

Class C လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအကလုာ်

ဃုာ်ဒီး တၢ်အၢၣ်လီၤမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤ လၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, ပုၤလၢအိၣ်ဒီး Class C လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲတကလုာ်အံၤ နီၣ်ဆုၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤ လၢအလီၤ ဘၣ်ယိၣ်တဖၣ် ဖဲ Class D သိလ့ၣ်အပူၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဃုာ်ဒီး တၢ်အၢၣ်လီၤမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤ လၢသိလ့ၣ်ထးဒၢအဂီၢ်န့ၣ်, န့ၣ်ဆုၢ် တၢ်ထံတၢ်နီၣ် မ့တမ့ၢ် ကံသဝံပီးလီ လၢအလီၤဘၣ်ယိၣ် တဖၣ် ဖဲထးဒၢလၢတၢ်မၤကဖိာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်စိာ်ထီၣ်စိာ်လီၤအီၤညါအပူၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

Class B လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအကလုာ်

ဃုာ်ဒီး တၢ်အၢၣ်လီၤမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤ တၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤန့ၣ်, Class B လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲတကလုာ်အံၤ ဟ့ၣ်ပျဲပုၤအိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢ ကနီၣ် Class C ဒီး D သိလ့ၣ်ခဲလၢာ် ဒီးသိလ့ၣ်အိၣ်ထဲ တခါအဂၢၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအိၣ်ဒီး Class B လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲတကလုာ်အံၤ နီၣ်တွံၢ် သိလ့ၣ်တဖၣ် ထဲဒၣ်လၢအအိၣ်ဒီး သိလ့ၣ်အတယၢ်ဃာခဲလၢာ်ဟ်ဖိုၣ် 10,000 ပီၣ် မ့တမ့ၢ် စ့ၣ်န့ၣ်အန့ၣ်သ့ၣ် ဖဲလၢအနီၣ် Class B သိလ့ၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

Class A လဲးစုာ်တါပျဲအကလုာ်

ယုာ်ဒီးတါအာ်လီၤမၤဂါၤမၤကျဲၤ လၢအကြါးအဘုာ်န့ၣ်, Class A လဲးစုာ်တါပျဲ တကကလုာ်အံၤ ဖိးသဲစးလၢ သိလုနံ မ့တမ့ၢ် သိလုနံတွံၢ် အတါဟံၣ်ဖျိာ်ယုာ် တခါလၢလၢအဂီၢ်လီၤ.

CDL တါဂ့ၢ်တါကျိၤ

ဆူညါတါဂ့ၢ်တါကျိၤ ဘုာ်ဃးဒီး CDLs ဒီး CDL အတါလိာ်ဘုာ်တဖၣ်အဂီၢ်, ကွါဖဲ မံနံနံစိထံ ပှါနီနံသိလုနံလဲးစုာ်တါပျဲ လၢပနံာ်တါကၤတါမၤအဂီၢ် လံာ်တါနံကျဲ လၢအပုာ်ယုာ်ဒီး မံနံနံစိထံ ပှါနီနံကျဲဘး(စ) လံာ်ဟံးဃာ်အပူၤတက့ၢ်. တါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တါဒီးန့ၢ်အီၤသ့ ဖဲပှါနီနံသိလုနံဒီးသိလုနံ အတါမၤစၢၤတဖၣ် ဟံၣ်ယဲၤသန့ ဖဲ drive.mn.gov န့ၣ်လီၤ.

တါနီၣ် - နမ့ၢ်နီၣ်သိလုနံတကလုာ်လၢလၢ ဒ်တါမၤကစၢ်တဂၤ မ့တမ့ၢ် ပှါမၤတါဖိတဂၤ အသိးန့ၢ်, နကဘုာ်ထွဲဒီး ပနံာ်တါကၤတါမၤသိလုနံ အတါလိာ်ဘုာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တါလိာ်ဘုာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘုာ်ထွဲဒီး သိလုနံထဲတခါ ဒီးသိလုနံဟံၣ်ဖျိာ် လၢအတယၢ်ဃၢ ခဲလၢဟံၣ်ဖျိာ် အါန့ၢ်ဒီး 10,000 ပီၣ် (ဒ်အမ့ၢ် သိလုနံလၢ တါသ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်အဂီၢ်တဖၣ်), သိလုနံလၢတါစူးကါအီၤ လၢကစိာ်ဆုၢ် တါဘိာ်တါစၢၤတဖၣ် ဒီးတါဖိတါလံၤတဖၣ်, ဒီးသိလုနံလၢ ဘုာ်တါတ့အီၤ မ့တမ့ၢ် စူးကါအီၤ လၢပှါဒီးသိလုနံဖိအါန့ၢ်ဃိးဂၤ ပုာ်ယုာ်ဒီး ပှါနီနံသိလုနံဖိအဂီၢ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတါကနီၣ်သိလုနံသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လၢအဖိးသဲစးအဂီၢ်, နကဘုာ်အိၣ်ဒီး ကီၢ်အမဲရကၤ တါဝံစိာ်တီဆုၢ်ဝဲၤကျိၤ ဆူၣ်ချ့ပှါသမံသမိးမၤကွါတါဖိ အလံာ်အုာ်သး လၢအဖိးသဲစးန့ၣ်လီၤ. ဘုာ်သ့ၣ်သ့ၣ် နကဘုာ်လူၤဟံၣ်မၤထွဲစ့ၢ်ကီး တါဟံၣ်ပနီၣ်ဃာ် န့ၣ်ရံၣ်လၢနီၣ်သိလုနံအဂီၢ် ဒီးတါရဲၣ်သဲကတီၤသိလုနံ ဒီးတါသမံသမိးထံ အတါလိာ်ဘုာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဆူညါတါဂ့ၢ်တါကျိၤအဂီၢ်, ဆဲးကျိး မံနံနံစိထံကီၢ်စဲာ် ပၤကီၢ်တရံးအိၣ်ခိးကွါဟုာ်တါ (Minnesota State Patrol) ဖဲ 651-4056196 မ့တမ့ၢ် မံနံနံစိထံ တါဝံစိာ်တီဆုၢ်ဝဲၤကျိၤ တါနီၣ် သိလုနံပဒါး ဒီးပနံာ်တါကၤတါမၤသိလုနံဝဲၤဒါး (Office of Freight and Commercial Vehicle Operations) ဖဲ 651-215-6330 တက့ၢ်.

နလဲးစ့တါပျဲ လာကနီသိလ္လာအဂီၢ်

CDL လာပုလါအသးနံစါနံ 21 နံအဂီၢ်

ပုအိၣ်ဆိးဖဲ မုံနံနံစိထာ လါအသးနံစါနံ 21 နံတဖၣ် ဒီးန့ၣ်ဘၣ် CDL သ့န့ၣ်လီၤ. လဲးစ့တါပျဲအံၤ ကအိၣ်ဒီး တါတြီဃာ် လါလါဆိဆိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တါမါသီထီၣ်ကျဲ ဒီးတါလဲလီၢ်ကွံာ် လဲးစ့တါပျဲ

ပုနီသိလ္လာ လဲးစ့တါပျဲ လါအဘၣ်တါဟ့ၣ်လါအါ ဒီဖျိ မုံနံနံစိထာကီၢ်စ့ၣ်အံၤ အမုၢ်နံၤမုၢ်သီ ကလာ်ကွံာ် ဖဲန့ၣ်ဖျဲၣ်မုၢ်နံၤ ဒီးတါကဘၣ်မါသီထီၣ်အါ လွံၣ်န့ၣ်တဘျီ ဖဲန့ၣ်ပုၤထီၣ် 21 နံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. နလဲးစ့တါပျဲလာကတီၢ်ခဲအံၤ မ့ၢ်လါမါကွံာ်, ဟးဂီၤကွံာ်, မ့တမ့ၢ် ဘၣ်တါမါဟးဂီၤကွံာ်န့ၣ်, နကဘၣ်ပတံထီၣ် လဲးစ့တါပျဲ လါအလီၤပလီၢ်သးအဂီၢ်လီၤ. နလဲးစ့တါပျဲ မ့ၢ်လါမါန့ၣ်, နကဘၣ် ဟံဖျါထီၣ် တါအုၣ်သးဟံပနီၣ် လါအကြးအဘၣ် ဖဲတါဆါကတီၢ်မ့ၢ်ဘၣ်လါ တါကမါသီထီၣ်အါအခါန့ၣ်လီၤ. တါမါသီထီၣ်ကျဲ လဲးစ့တါပျဲ အပုပတံထီၣ် တါဖိတဖၣ်အံၤ ကဘၣ်ဖျိ မဲာ်ချဲတါထံၣ် အတါမါကွံာ်န့ၣ်လီၤ.

မံၤ မ့တမ့ၢ် လီၢ်အိၣ်ဆိးထံး အတါဆိတလဲ

နမ့ၢ်ဆိတလဲနမံၤ မ့တမ့ၢ် လီၢ်အိၣ်ဆိးထံး တချုးနလဲးစ့တါပျဲ သးနံတလာကွံာ် အခါန့ၣ်, နကဘၣ်ပတံထီၣ် လဲးစ့တါပျဲ လါအလီၤပလီၢ်သး (တါလဲလီၢ်ကွံာ်) လါအသီ 30 အတီၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်လါ တါလဲလီၢ်ကွံာ် တါနီၣ်လိသိလ္လာအတါဟ့ၣ်ပျဲန့ၣ်, နကဘၣ်မါသီထီၣ် နတါဟ့ၣ်ပျဲန့ၣ်လီၤ.

တါအိၣ်ဒီးလာသုးတါဖဲးတါမါအပုၤ

နမ့ၢ်မါဒီးတါဖဲးသုးတါဖဲးတါမါအပုၤ ဃုာ်ဒီးကီၢ်အမဲရကၤသုး ဒီးနမ့ၢ်အိၣ်ဒီး မုံနံနံစိထာ ပုနီသိလ္လာ လဲးစ့တါပျဲ ဖိးသဲစး လါအသးနံတလာ်ဒီးဘၣ် ဖဲန့ၣ်လီၤမါတါဖဲ သုးတါဖဲးတါမါအပုၤအကတီၢ်န့ၣ်, တါတလိၣ်ဘၣ်နၤလါ နကဘၣ်မါသီထီၣ် နလဲးစ့တါပျဲ ပါၤတုၤလါ တါပတုာ်ကွံာ်နၤ မ့တမ့ၢ် တါပျဲဟးထီၣ်ကွံာ်နၤ ဖဲနမါတါဖဲအံၤယံာ်ထဲလဲၣ်ဂ့ၤ တစ့န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးကမါလါတံာ်လါ တါကပါယာ် နတါနီၣ်သိလ္လာ အတါမါနီၣ်မါယါ အဂီၢ်, နကဘၣ်ဆုၤထီၣ် သုးအလာ်တါကွဲးနီၣ်ကွဲးယါတဖၣ်လာအဟံဖျါထီၣ် မုၢ်နံၤမုၢ်သီ လါ နကဲသုး ဆူ DVS အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်တါကွဲးနီၣ်ကွဲးယါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တါဆုၤထီၣ်အါလါ အ့ထါနဲးလီၤ မ့တမ့ၢ် တါဆုၤအါလါလံာ်ပရါ ဆူ ပုနီသိလ္လာ

မိန့်ခွင့်စီစဉ် ပြုနိုင်သည့် အလံာ်တန်ဖိုး

ဒီးသိလှ် အတံာ်မၤစၢၤတဖၣ် (Driver and Vehicle Services), 445 Minnesota Street, Suite 180, St. Paul, Minnesota 55101 သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး တံာ်သံကွၢ်န့ၣ်, ကိး DVS ဖဲ (651) 297-3298 တက့ၢ်.

နကဘၣ်မၤသီထီၣ် နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ဖဲတၢ်ပတၢ်ကွံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပျဲဟးထီၣ်ကွံာ်နၤ လၢသးအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ ဝံၤအလီၢ်ခံ တနံၣ်အတီၢ်ပူၤ ဒီဖျိ တၢ်ဟံၤဖျါထီၣ် နမိန့်ခွင့်စီစဉ် ပြုနိုင်သိလှ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ဒီး န DD214 တၢ်ပျဲဟးထီၣ်နၤလၢသး အလံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ် ကွဲးဃါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ဟဲအိၣ်ဆိးဖဲ မိန့်ခွင့်စီစဉ် ဃုာ်ဒီးလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢ ကီၢ်စဲၣ်အဂၤ ဒီးမၤဒဲးတၢ်ဖဲ သးတၢ်မၤအပူၤန့ၣ်, နကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်မၤဒဲးတၢ်လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ် လၢနသးခိၣ်ဒိၣ်စီအအိၣ် ဒ်သိးတၢ်ကပျဲပူၤလၢ တၢ်နီၣ်သိလှ်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ပျဲပူၤအံၤ ဘၣ်ထွဲစ့ၣ်ကိးဒီး ပုၤလၢအမၤဒဲးတၢ်ဖဲသးတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤ အမၤဝၤ, ပုၤအိၣ်ဃုာ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဒီးသန့ၤသး လၢအသးနီၣ်စၢ်န့ၢ် 26 နီၣ် ဖဲလၢအဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်တအိၣ်ဆိး ဖဲမိန့်ခွင့်စီစဉ် လၢတၢ်ကဲပုၤသးဖိအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

Peace Corps အပုၤမုာ်သးမၤကလီတၢ်ဖိ ဒီးကီၢ်စၢ်ဖိ အပုၤမၤတၢ်ဖိ လၢမၤသကိးတၢ်ဒီး ထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤ (Federal Foreign Service Employees)

နမ့ၢ်မၤတၢ်ဖဲ မိန့်ခွင့်စီစဉ်အချၢ ဒ်ပုၤမုာ်သးမၤကလီတၢ်ဖိ ဖဲ Peace Corps အပူၤ, မ့တမ့ၢ် နမ့ၢ် ကီၢ်စၢ်ဖိဝဲၤကျိၤ မ့တမ့ၢ် ခၢၣ်စးကရၢ အပုၤမၤတၢ်ဖိ ဒီးဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ် မူဟ့ၣ်ဒါနၤ ဆူထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤ လၢကီၢ်အမဲရကၤအချၢ ဒီးအိၣ်ဒီး မိန့်ခွင့်စီစဉ် ပြုနိုင် သိလှ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ဖိသဲးစး လၢအသးနီၣ်တလၢဒ်ဒီးဘၣ် ဖဲနစးထီၣ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် ဟံးန့ၢ်မူဒါအခါန့ၣ်, တၢ်တလိၣ်ဘၣ်နၤလၢ နကမၤသီထီၣ် နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ပၢ်တုၤလၢ နတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကတၢ်တစု ဖဲလၢနတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအံၤ ယံာ်ထဲလဲၣ်ဒၣ်လဲာ် န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးကမၤလီၤတံာ်လၢ တၢ်ကပၤဃာ် နတၢ်နီၣ်သိလှ် တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါအဂီၢ်, နကဘၣ်ဆုၤထီၣ် လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါတဖၣ် ဆူ DVS အအိၣ် လၢအဟံၤဖျါထီၣ် မုၢ်နံၤမုၢ်သီလၢ နတၢ်စးထီၣ်မၤတၢ် မ့တမ့ၢ် ဟံးန့ၢ်မူဒါန့ၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါ တဖၣ်အံၤ တၢ်ဆုၤအီၤလၢအ့ထၢၣ်နဲးလီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆုၤအီၤလၢလံာ်ပရၢဆူ - ပြုနိုင်သိလှ်ဒီးသိလှ် အတံာ်မၤစၢၤတဖၣ် (Driver and Vehicle Services), 445 Minnesota St., Suite 180, St. Paul, Minnesota 55101 သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢကနီၣ်သိလှ်အဂီၢ်

မိန့်နံနံစိထုပ် ပှါနီနံသိလှဲ အလံာ်တၢ်နံနံကျဲ

နကဘၣ်မၤသီထီၣ် နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ဖဲနတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံးန့ၢ်မ့ၣ်ဒါ ကတၢ်ကွံာ် ဝံၤအလီၢ်ခဲ တနံနံအတီၢ်ပူၤ ခီဖျါ တၢ်ဟံးဖျါထီၣ် နမိန့်နံနံစိထုပ် ပှါနီနံသိလှဲလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ဒီးနတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ အလံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဒါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပျဲပူၤအံၤ ဘၣ်ထွဲစ့ၢ်ကိးဒီး မါဝၤ, ပှါအိၣ်ယုၣ် မ့တမ့ၢ် ပှါဒီးသန့ၤသး လၢအသးနံနံစၢ်န့ၢ် 26 နံနံ ဖဲလၢအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဆိးဖဲမိန့်နံနံစိထုပ် ဖဲတၢ်မ့ၢ်သးမၤကလီၤအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ် လၢကကဲသုးအဂီၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

(Selective Service)

နသးနံနံမ့ၢ်အိၣ် 18 နံနံ ဒီး 26 နံနံအဘၣ်စၢၤ ဒီးမ့ၢ် ပှါအမဲရကၤထံဖိကီၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဆိးလၢထံကီၢ်အပူၤန့ၣ်, တၢ်ကဆဲးလီၤနမံၤဖဲ ကီၢ်အမဲရကၤ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ် လၢကကဲသုးအဂီၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ ဖဲနမ့ၢ်ပတံထီၣ် မိန့်နံနံစိထုပ် ပှါနီနံသိလှဲ ဒီးသိလှဲအတၢ်မၤစၢၤခဲ တမံလၢလၢအခါန့ၣ်လီၤ. နသးနံနံမ့ၢ်စၢ်န့ၢ် 18 နံနံန့ၣ်, DVS ကပတုာ်ဃာ် တၢ်ဆဲးလီၤမံၤဖဲ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ် လၢကကဲသုးအဂီၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အပူၤ ပၢ်တုၤလၢ နသးနံနံပှါထီၣ် 18 နံနံန့ၣ်လီၤ. "တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလၢတၢ်ဆဲးလီၤမံၤအဂီၢ်" ဖဲတၢ်ပတံထီၣ်အဆၢကတီၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လူၤဟီၢ်မၤထွဲ သုးအ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ် လၢကကဲသုးအဂီၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသဲးစး, ကီၢ်အမဲရကၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်တီ 50 အတၢ်ဟီၢ်ထွဲ, တၢ်နီၤဖး 453 န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ဖဲၣ်တၢ်အုၣ်သးဟံးပနီၣ်ခဲးတဖၣ်

နပတံထီၣ် မိန့်နံနံစိထုပ် တၢ်အုၣ်သးဟံးပနီၣ်ခဲး ဖဲဝဲၤဒါးတဖျါၣ်လၢလၢ အတူၢ်လီၢ် ပှါနီနံသိလှဲ လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လံာ်ပတံထီၣ်တဖၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်ဟံးဖျါထီၣ် လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဒါ လၢအကြၢၤအဘၣ် လၢခဲးလၢနကပတံထီၣ်အီၤအဂီၢ် (တၢ်ဟံးပတီၢ်, REAL, မ့တမ့ၢ် **တၢ်ဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်အုၣ်သး**) န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲန့ၣ်လီၤ နကအိၣ်ဒီး ခဲးထဲတကလုာ်န့ၣ်လီၤ. DVS တဟ့ၣ်လီၤ တၢ်အုၣ်သးဟံးပနီၣ်ခဲး ဆူပှါလၢအအိၣ်ဒီး ပှါနီနံသိလှဲ လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်နီၣ်လိသိလှဲအတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ ဖိးသဲးစး လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ကွဲးဖျါလီၤအပတီၢ် လၢအဟံးဖျါထီၣ်ဝဲ ပှါတဂၤအံၤ ကဟ့ၣ်ဃာ်ကွံာ် အတၢ်နီၣ်သိလှဲ ခွဲးယာ်လီၤဆီတဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်.

နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢကနီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ်

ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအဘူးအလဲတဖၣ်

လၢလံာ်တၢ်ကွဲးဖျါလၢလၢပှဲၤပှဲၤ လၢပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ, တၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ်ခး, ဒီးပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအဂၤ အဘူးအလဲတဖၣ်အဂီၢ် ထီဘိ ကွၢ်သယံၤအီၤဖဲ ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအဘူးအလဲ ([Driver Services Fees](#)) ကဘျဲးပၤ ဖဲ [DVS](#) ဟံၣ်ယဲၤသန့အလီၤတကျါ. တၢ်အလဲတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဆၢတံာ်လီၤအီၤခီဖျါ တၢ်ဘျၢသဲးစး ဒီးဒီးသန့ထီၣ်လၢတၢ်ဆီတလဲအသးအဖီခိၣ်လီၤ.

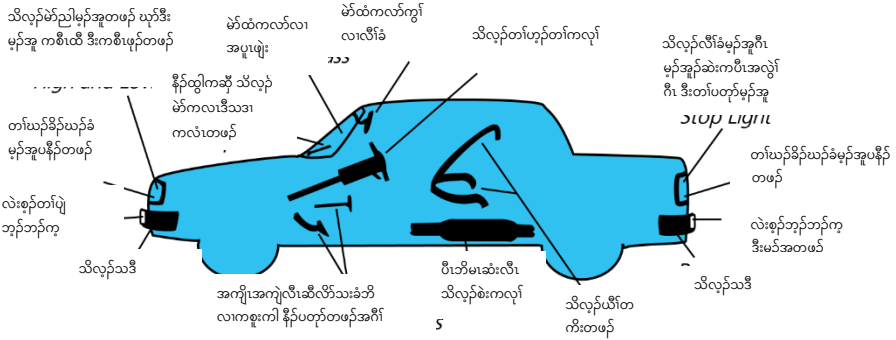
တၢ်မၤစၢၤလၢအချ့ (အကျါအကျဲလၢအချ့)

နမၤချ့ထီၣ် နပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ်ခး သ့ဝဲ လၢတၢ်ဟ့ၣ် အါထီၣ်အဘူးအလဲ \$20.00 န့ၣ်လီၤ. လံာ်ပတံထီၣ် လီၤလီၤဆီဆီတနီၤန့ၣ် တကြးဝဲ ဘၣ်ဝဲဒီး အကျါအကျဲလၢအချ့အတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်ဘၣ်, ဒီးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဟံပနီၣ်ဃာ်အီၤဘၣ်ဆၣ် ပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်မၤ ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ဒီးတၢ်အုၣ်ကီၤ ဟံပနီၣ်ခးတဖၣ် လၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်အုၣ်သး, လံာ်ပတံထီၣ်အဆိကတၢ် တခါလၢလၢ ဒီးဖဲတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအခါန့ၣ်လီၤ.

ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ်ခးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ကရဲၣ်ကျဲၤ အီၤ ဖဲတၢ်ဖံးတၢ်မၤမုၢ်န့ၣ် ၁၁ (3) သီအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤစူးကါတၢ်ဖိတဖၣ် ကြးဒီးန့ၣ် ခးလၢ UPS (United Parcel Service) လၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤမုၢ်န့ၣ် အသီ 10 အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

နသိလှဉ်

နသိလှဉ် ကဘဉ်အိဉ်ဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖဉ်အံၤန့ဉ်လီၤ

တချုးတၢ်နီဉ်သိလှဉ်တခါလၢလံာ် လၢကမ့ဉ်ကျဲပူၤအခါန့ဉ်, မၤလီၤတံာ်လၢ တၢ်အံၤအိဉ်ဒီး တၢ်ပိးတၢ်လီၤ လၢလၢပုၤပုၤ ဒီးကအိဉ်ဒီးစဲးဖိကဟဉ် လၢအဂ့ၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

မၤညီန့ဉ်နသးဒီးနသိလှဉ်တက့ၢ်. ဖးပုၤနီဉ်သိလှဉ်အလံာ်တၢ်နီဉ်ကျဲ ဒီးသ့ဉ်ညါလၢ ကဘဉ် စူးကါတၢ်ဖိတၢ်လံၤခဲလၢကံာ်ဒဲလဲဉ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ညီန့ဉ် သမံသမိးကွၢ် မ့ဉ်အူတဖဉ်, နီဉ်ထွါကဆီၣ် သိလှဉ်မိဉ်ကလၢဒီးသဒါကလံၤတဖဉ်, သိလှဉ်တၢ်ဟ့ဉ်တၢ်ကလုာ် ဒီးသိလှဉ်ပဉ်ဖဲး (ထါယၢဉ်) တဖဉ် ဒ်သိးကမၤလီၤတံာ်လၢ အကမၤတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤဘဉ်ဘဉ်အဂီၢ်တက့ၢ်. မၤလီၤတံာ်လၢ နကနၢ်ပာ် သိလှဉ်အသိနီဉ်ထီဉ် ဒီးတၢ်ဟ့ဉ်ပလီၤမ့ဉ်အူပနီဉ် အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျိၤအကျိၤ တက့ၢ်.

ဖဲန့ဉ်လီၤလၢသိလှဉ်ပူၤအခါန့ဉ်, သမံသမိးကွၢ် နခးဆ့ဉ်နီၤ ဒီးမိဉ်ထံကလၢ ဒ်သိးကမၤ လီၤတံာ်လၢ မ့ဉ်အလိဉ်ဘဉ်တၢ်ကျဲလီၤကျဲဘဉ်အဂီၢ်တက့ၢ်. မၤလီၤတံာ်လၢ ပုၤဒီးသိလှဉ်ဖိ တဖဉ် တၢ်ကပျဲဆ့ဉ်နီၤအီၤ ဖဲတၢ်လီၢ်လၢ အသုတမၤတံာ်တံာ် နတၢ်ကထံဉ်တၢ် မ့ဉ်တဖဉ် သုတတြီဃာ်နၤလၢ နတၢ်နီဉ်သိလှဉ်ဒ်ညီန့ဉ်အသိးအဂီၢ် တက့ၢ်. ကျဲလီၤကျဲဘဉ် ဒီးထီထီဉ် နလီၢ်ဆ့ဉ်နီၤယီၢ်တကိး ဒီးမၤလီၤတံာ်လၢ နပုၤဒီးသိလှဉ်ဖိကိးဂၤ ကမၤအီၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

သိလှၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်

နီၣ်ပတုၣ်တဖၣ်

သိလှၣ် ဒီးသိလှၣ်ပဒါးခဲလၢက ကဘၣ်အိၣ်ဒီး နီၣ်ပတုၣ် အကျိၤအကျဲ အစ့ၤကတၢၢ် ခံခါ ဒ်အမ့ၢ် နီၣ်ယီၤပတုၣ် ဒီးတၢ်ဟံပတုၣ်/ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူနီၣ်ပတုၣ်န့ၣ်လီၤ.

သိလှၣ်သဒိတဖၣ်

သိလှၣ်လၢပှၤလဲၤတၢ်ဖိအဂီၢ်ခဲလၢကအံၤ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး သိလှၣ်သဒိ အမဲၣ်ညါ ဒီးအလီၢ်ခံ န့ၣ်လီၤ. သိလှၣ်ပဒါးခံပျီတဖၣ် ဒီးသိလှၣ်မိၣ်လိၣ်တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး သိလှၣ်သဒိအမဲၣ်ညါ တဖၣ် ဒီးသိလှၣ်သဒိအလီၢ်ခံမ့ၢ်ဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ် မ့ၣ်အူန့ၣ်ဆဲးကပီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သိလှၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကလုာ်

နသိလှၣ်အံၤ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး သိလှၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကလုာ် လၢအမၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒါလွဲဖိ တဖၣ်, ပီၤအူဂူၤတဖၣ်, ဒီးမိကိလံသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တမ့ၢ်သိလှၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကလုာ်ဘၣ် ဒီးဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကစူးကါအီၤ ထဲဒၣ်လၢ ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလှၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. လၢတၢ်က ဟးဆဲး တၢ်ဘၣ်တီၢ်ဘၣ်ထံးအဂီၢ် စူးကါ နသိလှၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကလုာ် ဖဲတၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤ အလီၢ်တက့ၢ်. တဘၣ်ဆီၣ်သီၣ် သိလှၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကလုာ် လၢတၢ်တလိၣ်ဘၣ်အီၤအပူၤ တဂ့ၢ်. ဟးဆဲးတၢ်ဆီၣ်သီၣ် သိလှၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကလုာ် လၢတၢ်ပညိၣ်တဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤလၢနဟဲတုၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

သိလှၣ်မဲၣ်ညါ ဒီးသိလှၣ်လီၢ်ခံ မ့ၣ်အူတဖၣ်

သိလှၣ်ခဲလၢက လၢတပၣ်ဃုာ်ဒီး သိလှၣ်ယီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး သိလှၣ်မဲၣ်ညါ မ့ၣ်အူအလွဲၣ်ဝါ ခံဖျၢၣ်လၢအမၤတၢ်လၢ မ့ၣ်အူအကစီၤထီၤ ဒီးမ့ၣ်အူအကစီၤဖျၢၣ်အဂီၢ်, ဒီးသိလှၣ်လီၢ်ခံမ့ၣ်အူအလွဲၣ်ဂီၤတဖၣ် လၢအကပီၤထီၣ် ဖဲတၢ်ယီၤလီၤ နီၣ်ယီၤပတုၣ် အခါန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်အိးထီၣ် မ့ၣ်အူအကစၢ်ထီၣ်အခါန့ၣ်, သိလှိုင်မဲၣ်ညါမ့ၣ်အူအံၤ ကဘၣ် လုကပီၤထီၣ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်လၢသိလှိုင်မဲၣ်ညါ ဖဲကျဲမ့ၢ်အပူၤ အစီၤစုၤယံၤ အစ့ၤကတၢၢ် 350 ခိၣ်ယီၤန့ၣ်လီၤ.

ဆီတလဲ သိလှိုင်မဲၣ်ညါမ့ၣ်အူ လၢအဟးဂီၤတဖၣ်တက့ၢ်. လါနါလၢ အတဲၤဖးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤပျဲတၢ်စုၣ်စီၣ် ဒီးဖၣ်ကမ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကအိၣ်ဖှိၣ်သး ဖဲမ့ၣ်အူဖျၢၣ် အပူၤ လၢအဒုးကဲထီၣ် တၢ်ကပီၤလီၤစၢ် ဒီးမၤအါထီၣ် တၢ်ဆဲးကပီၤကပြုၤကပြီၤ လၢပုၤနီၣ်သိလှိုင်အဂၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

မၤကဆိ နသိလှိုင်မဲၣ်ညါမ့ၣ်အူတဖၣ် တလီၢ်လီၢ် ဒ်နမၤကဆိ **သိလှိုင်မဲၣ်ကလၢ ဒီသဒၤကလံၤ**အသိးတက့ၢ်. သိလှိုင်မဲၣ်ညါမ့ၣ်အူလၢအဘၣ်အအံၤ မၤစ့ၤလီၤ မ့ၣ်အူ တၢ်ကပီၤ 75 မျးကယၤအဂီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ.

ဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်လၢ သိလှိုင်မ့ၣ်အူမဲၣ်ညါ လုကပီၤတၢ်လၢအကြးအဘၣ်အဂီၢ်, မၤကွၢ်အီၤ အစ့ၤကတၢၢ် တနံၣ်တဘျီတက့ၢ်. သိလှိုင်မဲၣ်ညါမ့ၣ်အူဖျၢၣ်တနီၤ လိၣ်ဘၣ် ပီးလီၤဘၣ်စၢၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆီလီၤဟ်လီၤ လီၤလီၤဆီဆီန့ၣ်လီၤ. ဆူညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ် ကွၢ်သယဲၤဖဲ နပုၤနီၣ်သိလှိုင်အလံာ်တၢ်န့ၣ်ကျဲတက့ၢ်.

သိလှိုင်တနီၤန့ၣ် အိၣ်ဒီး သိလှိုင်မဲၣ်ညါမ့ၣ်အူလၢ အမၤစၢ်လီၤဂံၢ်သဟီၣ်, လၢအဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ မ့ၣ်အူဖျၢၣ်ကပီၤလၢမ့ၢ်ဆါခိၣ်ဂီၢ် လၢအကပီၤထီၣ်ဒၣ်အတၢ် ဖဲနနီၣ်သိလှိုင်လၢမ့ၢ်ဆါခိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. မ့ၣ်အူတၢ်ကပီၤတဖၣ်အံၤ မၤညီထီၣ်န့ၣ်ပုၤအဂၤ လၢကထံၣ်နသိလှိုင်အဂီၢ်လီၤ. သိလှိုင်လီၤခံမ့ၣ်အူ ဒီးတၢ်ပတုၣ်သိလှိုင်မ့ၣ်အူသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တကပီၤထီၣ်ဒၣ်အတၢ်ဘၣ်.

နသိလှိုင်မဲၣ်ညါမ့ၣ်အူတဖၣ်အံၤ တၢ်ကဘၣ်အိးထီၣ်အီၤ ဖဲမုၢ်လီၤန့ၣ်အကတီၢ် ဒီးတၢ်ကဘၣ်စူးကါအီၤ ပၢၢ်တုၤမုၢ်ဟဲထီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်စူးကါစ့ၢ်ကိးအီၤ ဖဲမူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး မူခိၣ်စူၤ, မူခိၣ်ဖီလီၤ, သူၣ်လီၤ, တၢ်စူၤမူခိၣ်ဖီလီၤ, မ့တမ့ၢ် ဘျဲၣ်လီၤအကတီၢ် ဒီးဖဲအဆၢကတီၢ် တကတီၢ်လၢလၢ လၢနထံၣ်ကျဲလၢမဲၣ်ညါ အစီၤစုၤအစ့ၤကတၢၢ် 500 ခိၣ်ယီၤတသ့အခါန့ၣ်လီၤ.

လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲဘျဲဘၣ်က့အတၢ်ကပီၤ

မ့ၣ်အူဖျၢၣ်အလွဲၢ်ဝါတဖျၢၣ်အံၤ ကဘၣ်လုကပီၤ လဲးစ့ၣ်ဘျဲဘၣ်က့ လၢသိလှိုင်အလီၢ်ခံ ဒ်သိးတၢ်ကထံၣ်အီၤ လၢမုၢ်န့ၣ်ခိၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ယုၣ်ခိၣ်ယုၣ်ခဲမ့ၣ်အူပနီၣ်တဖၣ်

တၢ်ယုၣ်ခိၣ်ယုၣ်ခဲမ့ၣ်အူပနီၣ်ခဲလၢ် ကဘၣ်မၤတၢ်ဒ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. နကဘၣ် စူးကါ တၢ်ယုၣ်ခိၣ်ယုၣ်ခဲမ့ၣ်အူပနီၣ်တဖၣ် ဖဲလၢနသိလ့ၣ်အလဲၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ နတီၣ်အီၤအလဲၣ်အံၤ မ့ၢ်ဒီသဒါ ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢနလီၢ်ခဲ လၢကထံၣ်နစုလၢ် ဒီးနစုဒုၣ် အတၢ်န့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

မ့ၣ်အူတၢ်ကပီၤ လၢတၢ်တြီၤအီၤတဖၣ်

မ့ၣ်အူတၢ်ကပီၤအလွဲၣ်လါအဲး, မ့ၣ်အူတၢ်ကပီၤကပြုၣ်ကပြီၤတဖၣ်, မ့ၣ်အူဖျၢၣ်ကပီၤ မျၢ်မျၢ် လၢတၢ်ပညိၣ်လီၤလီၤဆီဆီအဂီၢ်. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်တဘၣ်စူးကါအီၤလၢ သိလ့ၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤတဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်.

ထဲဒၣ် သိလ့ၣ်ခူၣ်မူခိၣ်ဖိတဖၣ်, ဒီးတၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢ တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤကျဲၣ်မုၢ်အဂီၢ်, ဒီးဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလ့ၣ် လၢတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤအီၤတဖၣ် ထီထီၣ်ဟ် မ့ၣ်အူတၢ်ကပီၤ အလွဲၣ် လါအဲး သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ထဲဒၣ်သိလ့ၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤအီၤတဖၣ်, ကိုဘး(စ)တဖၣ်, တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢ တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤကျဲၣ်မုၢ်အဂီၢ်, သိလ့ၣ်ပဒါးတွံၣ်တၢ်တဖၣ်, သိလ့ၣ်လၢ တၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်တဖၣ်, ဒီးစံၣ်ပှၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤအံၤ တၢ်ထီထီၣ်ဟ်အီၤဒီး မ့ၣ်အူကပီၤ ကပြုၣ်ကပြီၤတဖၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ထဲဒၣ် ကိုဘး(စ)တဖၣ်, တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအသးကွံၣ် မူခိၣ်ဖိ, ဒီးသိလ့ၣ်စိၣ်လံာ်ပရၢလၢဝဲပူၤတဖၣ်အံၤ တၢ်ထီထီၣ်ဟ်အီၤဒီး မ့ၣ်အူဖျၢၣ်ကပီၤမျၢ်မျၢ်တဖၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ပီၤဘိမၤဆဲးလီၤသိလ့ၣ်စဲးကလုၢ်တဖၣ်

သိလ့ၣ်ခဲလၢ်အံၤ တၢ်ကဘၣ်ထီထီၣ်ဟ်အီၤဒီး ပီၤဘိမၤဆဲးလီၤသိလ့ၣ်စဲးကလုၢ်တဖၣ် ဒ်သိးကပၤဃာ်သိလ့ၣ်လၢအကလုၢ်သီၣ် သတူၢ်ကလံာ် မ့တမ့ၢ် သီၣ်ယံာ်ယံာ်ထာထာ တဖၣ်အဂီၢ် လီၤဆီဒုၣ်တၢ် လၢတၢ်ကလုၢ်သီၣ်စူ မ့တမ့ၢ် တၢ်သီၣ်ပြီၤပြီၤပြးပြးတဖၣ် အဂီၢ်လီၤ. ညီန့ၢ်သမံသမိးကွၢ် ပီၤဘိမၤဆဲးလီၤသိလ့ၣ်စဲးကလုၢ် လၢခၢ်ဘိၣ်မိၣ်နီၣ်ဆဲး မ့ၣ်အူလုၢ်အတၢ်စ့ၢ်ထီၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

မဲၣ်ထံကလၢ်ကွၢ်လၢလီၢ်ခဲတဖၣ်

သိလ့ၣ်လၢပှၤလဲၤတၢ်ဖိအဂီၢ်ခဲလၢ် တၢ်ကဘၣ်ထီထီၣ်ဟ်အီၤဒီး မဲၣ်ထံကလၢ် ကွၢ်လၢလီၢ်ခဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သိလ့ၣ်ပဒါးလၢတၢ်ဒိးလဲအဂီၢ်တဖၣ် လၢတၢ်တတ့အီၤ

ဒ်သိးကဟ့ၣ်ပျဲတၢ်ကွၢ်သိလ့ၣ်မဲာ်ကလၢလၢလီၢ်ခဲတဖၣ်အဂီၢ် တၢ်ကဘၣ်ထီထီၣ်ဟ်အါထီၣ် မဲာ်ထံကလၢ လၢအကပၤန့ၣ်လီၤ.

သိလ့ၣ်ပဒၤခံပျီတဖၣ် လၢညီၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤလၢ တၢ်တွံၣ်တၢ်အဂီၢ်အံၤ တၢ်ကဘၣ်ထီထီၣ်ဟ်အါထီၣ် မဲာ်ထံကလၢ လၢအကပၤန့ၣ်လီၤ. မဲာ်ထံကလၢ လၢအကပၤအံၤ ကဒုးထံၣ်လီၤတံၢ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် ဖဲအတီၣ်ဃာ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ အမၤတံာ်တၢ်ထံၣ် လၢမဲာ်ထံကလၢလၢကွၢ်လီၢ်ခဲအခါန့ၣ်လီၤ.

သိလ့ၣ်လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤယီၢ်တကိးတဖၣ် ဒီးကလံၤထၢၣ်တဖၣ်

မၤလီၤတံၢ်လၢ လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤယီၢ်တကိးတဖၣ်အံၤ ကအိၣ်ကဆဲးကဆီၣ် ဒီးအိၣ်ဒီး အတၢ်အိၣ်သးလၢအဂ့ၤ ဒ်သိးပှၤဒီးလိသ့ၣ်ဖိကိးဂၤ စူးကါအီၤကသ့ၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ဖဲမံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်ပူၤန့ၣ်, သိလ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤယီၢ်တကိး တဖၣ်, ဒီးတၢ်စူးကါ လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤယီၢ်တကိးအံၤ မ့ၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤနီၢ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်သိလ့ၣ်

ကလံၤဒၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်တိာ်ဟ်လၢကမၤတၢ်ဒီး လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤယီၢ်တကိး တဖၣ် ဒ်သိးကဒိသဒါ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်တုၤအီၤလၢ ကပၤဃာ်ပှၤဒီးသိလ့ၣ်ဖိတဖၣ် ဒ်သိးတၢ်သုတဆီၣ်ဖျိးကွံာ်အီၤအဂီၢ်ဘၣ်.

ဟ်ကဆဲးကဆီၣ် နီၣ်ကၤလၢပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အမဲာ်ညါ ဒ်သိးအသုတအိၣ်ဒီး တၢ်ကမ့ၢ်ကမ့ၢ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤပြီၤလီၤပြီၤအဂီၢ်တက့ၢ်. ဖဲကလံၤထၢၣ်ကဖိထီၣ် သတူၢ်ကလၢအခါန့ၣ်, တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ နီၣ်ကၤလၢပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အမဲာ်ညါတဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်တၢ်ဖျိးသဖိ လၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တချုးနီၣ်သိလ့ၣ်လၢအအိၣ်ဒီး ကလံၤဒၤတဖၣ်အခါန့ၣ်, ဖးပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် အလံာ်တၢ်န့ၣ်ကျဲတက့ၢ်.

သိလ့ၣ်ပၣ်ဖဲးတဖၣ်

သိလ့ၣ်ပၣ်ဖဲးတဖၣ်အံၤ တီၣ်ဃာ်န့ၣ်သိလ့ၣ်အတယၢ်ဃၤ ဒီးကွးထုးဃာ် ကျဲမ့ၢ်ခိၣ် အမဲာ် ဘ့ၣ်ဘၣ် ကဘၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. သမံသမိးကွၢ် သိလ့ၣ်ပၣ်ဖဲးတဖၣ်ညီၣ်န့ၣ် လၢတၢ်ဘၣ်ကူး တဖၣ်, အဲးဖးထီၣ်သးတဖၣ်, တၢ်ဟးဂီၤလၢတယူတယီၤတဖၣ်, အလွၢကျိအလီၢ်တဖၣ်, အကဖိထီၣ်တဖၣ်, ဒီးအပူၤဖျိတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. စိာ်ဃုာ် သိလ့ၣ်ပၣ်ဖဲးအဘျဲၣ် လၢအဂ့ၤ တခါ ဒီးသမံသမိးကွၢ်အကလံၤတလီၢ်လီၢ်တက့ၢ်. သိလ့ၣ်ပၣ်ဖဲးတဖၣ်အံၤ တအိၣ်ဒီး တၢ်သဟီၣ်တွံၣ်တြျာ်တၢ် ဖဲလၢၢဖိပြီ မ့တမ့ၢ် မဲးကမ့ၢ်ကျဲမ့ၢ်တဖၣ်အပူၤ ဒ်သိး ကျဲကလၢဒါ မ့တမ့ၢ် ကျဲတံးအ့ၣ်တဖၣ်အလီၤဘၣ်.

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှံင် အလံင်တါနံင်ကျဲ

သိလှံင်ပင်ဖံးတဖင်အံၤ တါသ့င်ညါအီၤလၢ ကလံၤသဟီၣ် ၅၀လီၤကွံာ် 1 psi (အပီၣ်တဖင် လၢတစကွဲၤယါစုမုၢ်ဒိၣ်) ကိးလါဒီးန့ၣ်လီၤ. သမံသမိးကွၢ် နသိလှံင်ပင်ဖံး ကလံၤသဟီၣ် တလီၢ်လီၢ် ဒီးတဘၣ်နီၣ်သိလှံင်လၢအိၣ်ဒီး သိလှံင်ပင်ဖံးလၢ အကလံၤကဖိတလၢပှဲၤတဖင် နီတဘျီတဂ့ၤ.

- သိလှံင်ပင်ဖံး ကလံၤသဟီၣ်လၢတါဟ့ၣ်ကူၣ်ဟံၣ်အီၤ လၢအအိၣ်ဖဲ နသိလှံင် အပဲတြီ လၢပှါနီၣ်သိလှံင်တကပၤအကိပူၤ စးခိကျးစဲအလီၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲသိလှံင် ကစၢ် အလံင်နံင်ကျဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- သမံသမိးကွၢ် နသိလှံင်ပင်ဖံး တချူးနီၣ်နသိလှံင် မ့တမ့ၢ် ဖဲနနီၣ်တ့ၢ်လံၤအီၤဝံၤ အစ့ၤကတၢ် သၢန့ၣ်ရံၣ်တက့ၢ်.
- ထၢန့ၣ်လီၤ ကလံၤသဟီၣ်နီၣ်ထီၣ် ဖဲနသိလှံင်ပင်ဖံး နီၣ်တြီအဘိဖိအပူၤတက့ၢ်. နီၣ်ထီၣ်အံၤ ကဟံၣ်ဖျါထီၣ် psi လၢတါထီၣ်ဒွးဟံၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.
- ထီၣ်သတြီၤ psi လၢတါထီၣ်ဒွးဟံၣ်အီၤအံၤ ဒီး psi လၢတါထီၣ်န့ၣ်အီၤသ့ဖဲ စးခိကျးစဲလၢပဲတြီလၢပှါနီၣ်သိလှံင်အိၣ်တကပၤအလီၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲသိလှံင် ကစၢ် အလံင်တါနံင်ကျဲအလီၤတက့ၢ်. တဘၣ်ထီၣ်သတြီၤ psi လၢနသိလှံင် ပင်ဖံးအလီၤတဂ့ၤ.
- ဖဲတါထီၣ်ဒွးဝဲဒၣ် psi မ့ၢ်အါန့ၣ်ဒီးနီၣ်ဂံၢ်တါဟံၣ်ပနီၣ်န့ၣ်, ပှဲဟးထီၣ်ကလံၤ ပါတုၤလၢအနီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်လီၢ်သးတက့ၢ်. နီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်စ့ၤန့ၣ်, ထၢန့ၣ်အါထီၣ်ကလံၤ ပါတုၤလၢ အတုၤထီၣ်ဘးဆူ နီၣ်ဂံၢ်အကြးအဘၣ်တက့ၢ်.
- သမံသမိးကွၢ် သိလှံင်ပင်ဖံးတလီၢ်လီၢ် လၢတါလီၤဘူဟးဂီၤ ဒီးတါဘၣ်ဒိ ဘၣ်ထံး အတါဂ့ၢ်ကိတဖင်အဂီၢ်တက့ၢ်. သိလှံင်ပင်ဖံးအံၤ မ့ၢ်တါလၢ အတဖိးသဲစး ဖဲလၢသိလှံင်ပင်ဖံးအခိၣ်တဃာ်အယီၢ်အံၤ မ့ၢ်စ့ၤန့ၣ်ဒီး တစုမုၢ်ဒိၣ် တဆံဃုပူတပူအခါန့ၣ်လီၤ. အကျါအကျဲညီတဘိလၢ ကသမံသမိးကွၢ် တါလီၤဘူဟးဂီၤအဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ တါစူးကါ ဖဲနံၣ်စ့အဘၣ်တါမၤကွၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ဟံးန့ၣ် ဖဲနံၣ်စ့တဘၣ် ဒီးဖိၣ်ဃာ် အပြုၣ်ဟၣ်လ့ၣ်ခၢၣ် တါဂီၤခိၣ် လၢနစုမုၢ်ကျါ ဒီးစုမုၢ်ယုာ်(စုနံၣ်တါ) အဘၣ်စၢၤတက့ၢ်.
- ဃုထၢ နသိလှံင်ပင်ဖံးအခိၣ်တဃာ် လၢအဖျါဘူကတၢ်တတီၤ ဒီးထၢန့ၣ်လီၤ လ့ၣ်ခၢၣ်အခိၣ်သၣ်ဃံ (ဖဲနံၣ်စ့) ဖဲအပန့ၣ်ကျါတဖင်အကျါတခါအပူၤတက့ၢ်.
- လ့ၣ်ခၢၣ်အခိၣ်သၣ်ဃံ မ့ၢ်လီၤဘၢကွံာ် လၢနသိလှံင်ပင်ဖံး အခိၣ်တဃာ်အကဆူး န့ၣ်, နနီၣ်သိလှံင်လၢအအိၣ်ဒီး သိလှံင်ပင်ဖံးအခိၣ်တဃာ် လၢအဖိးသဲစး ဒီးအပူၤဖျဲးဒီးတါဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်လီၤ. သိလှံင်ပင်ဖံးအခိၣ်တဃာ် မ့ၢ်လီၤဘူန့ၣ်ဒီး

တၢ်အံၤန့ၣ်, နသိလ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ ကစၢၤတၢ်ဃာ်ကျဲၤမ့ၢ်
ဖဲတၢ်အိၣ်သးနးနးအကတီၢ်တဖၣ်အံၤ လီၤစ့ၤဝဲဖးဒိၣ်လံၤန့ၣ်လီၤ.

သိလ့ၣ်မဲၢ်ကလၢဒီသဒါကလံၤ ဒီးပဲတြီတဖၣ်

ဖဲန့ၣ်သိလ့ၣ်အခါန့ၣ်, နတၢ်ထံၣ် လၢသိလ့ၣ်မဲၢ်ကလၢဒီသဒါကလံၤတဖၣ် ဒီးပဲတြီ
တဖၣ်အံၤ တၢ်တဘၣ်အိၣ်နိးအီၤ ခိဖျါ တၢ်တဲၤဖးတဖၣ်, တၢ်အလွဲၢ်ဘၣ်အာတဖၣ်,
ထံသဝံ, ပစီၤထံ, ထံလီၤသကၢ မ့တမ့ၢ် မူခိၣ်ဖီဘၣ်. တၢ်တဘၣ်ဘျးလီၤကစဲၤ တၢ်ဖိ
တၢ်လံၤတဖၣ် လၢပုၤနီၣ်သိလ့ၣ် ဒီးသိလ့ၣ်မဲၢ်ကလၢဒီသဒါကလံၤ အဘၢၣ်စၢၤဘၣ်.

နသိလ့ၣ်

လံၢ်မံၤပနီၣ်တဖၣ် ဒီးစးခိကျးစဲတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပီးလီၤအဂၤ လၢအဘၢၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲအီၤ
ခိဖျါ ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဘျးသဲးအံၤ တၢ်ကျးလီၤဟ်အီၤဖဲ နသိလ့ၣ်မဲၢ်ကလၢဒီသဒါကလံၤ
အလီၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤပုၤဃုာ်ဒီး ကီၢ်စဲၣ် ဒီးထံလီၤကီၢ်ပူၤ တၢ်ဟးကသုၣ်ကသီ
ကရၢၢ် စးခိကျးစဲတဖၣ်, တၢ်ပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် အတၢ်သမံသမိးထံ လၢအဖိးသဲးစး
စးခိကျးစဲတဖၣ်, ဒီး EZpass အံၣ်လဲးတြီနံး တၢ်ဟံးန့ၢ်ဖျိဉ်ဃာ် ကျဲမုၢ်ခိသွဲးပီးလီၤတဖၣ်
န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်ဖျါဟီၣ်ခိၣ်ဖျါလီၤကျဲအကျါအကျဲ (GPS) ဒီးတၢ်န့ၣ်ကျဲတၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်
အကျါအကျဲအဂၤတဖၣ်အံၤ တၢ်ဟ်ထီၣ်အီၤဖဲတၢ်ပီးတၢ်လီၤဖီဉ်ဃာ်တၢ်အလီၤမ့တမ့ၢ်
ဟ်လီၤအီၤ ဖဲသိလ့ၣ်မဲၢ်ကလၢဒီသဒါကလံၤ အခိၣ်ထံးကတၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ခိဆၢလၢပီးလီၤ လၢပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ် ဒီးတၢ်ခိးကွၢ်သမံသမိး တၢ်ပူၤဖျး
ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ပီးလီၤအံၤ တၢ်ကဘၣ်ထီထီၣ်ဟ်အီၤ လၢမဲၢ်ကလၢကွၢ်လၢလီၤခဲလီၤလီၤ,
အဖီခိၣ် မ့တမ့ၢ် အဖီလၢတစဲးဖိ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

သိလ့ၣ်မဲၢ်ကလၢဒီသဒါကလံၤအံၤ တၢ်တတ့ၤအီၤ, တကးဘၢဃာ်အီၤ, မ့တမ့ၢ်
တမၤကဆီအီၤဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ အဒုးဆဲးကပီၤက့ၤအါထီၣ် မဲၢ်ကလၢ မ့တမ့ၢ်
အမၤစ့ၤလီၤ တၢ်ကပီၤလၢအကခိက်အီၤအဂီၢ်ဘၣ်.

ပဲတြီကဒုပီးလီၤတခါလၢလၢ လၢတၢ်ကျးထီၣ်ဟ်အီၤဖဲ သိလ့ၣ်ပဲတြီ
အကပၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပဲတြီလၢအလီၤခဲတဖၣ်အလီၤ ဖဲလၢအီၤကူး 1 သီ, 1985
ဝံၤအလီၤခဲတဖၣ် တၢ်ကဘၣ်မၢ်နီၣ်မၢ်ဃါအီၤ လၢအဟ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကပီၤဟဲခိက်န့ၣ်လီၤ
အမူးကယၤ ဒီးအဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဆဲးကပီၤက့ၤ အမူးကယၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကပီၤခိက်
န့ၣ်လီၤ မ့ၢ်စ့ၤန့ၣ် 50 မူးကယၤ, မ့တမ့ၢ် ဆဲးကပီၤက့ၤတၢ် အါန့ၣ် 20 မူးကယၤန့ၣ်,
တၢ်စူးကါအီၤထဲ သဲဒၣ်လၢ သိလ့ၣ်ပဒါခဲပျီ အမဲၢ်ကလၢလၢလီၤခဲအလီၤ, မ့တမ့ၢ်
သိလ့ၣ်မိၣ်လိၣ် အပဲတြီလီၤခဲ မ့တမ့ၢ် အကပၤတဖၣ်အလီၤ (လၢပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်

လီၤဆုၣ်နီၤအလီၢ်ခဲ), သိလုၣ်လံးမိၣ်စ့ၣ်အလီၤ မ့တမ့ၢ် သိလုၣ်လၢ ဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤ လၢတၢ်ခူၣ်လီၤပုၤသံအလီၤန့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ထွါသိလုၣ်မဲၣ်ကလၢဒိသဒါကလံၤတဖၣ် ဒီးတၢ်မၤကဘျၣ်လီၤ ထံလီၤသကၤ လၢပဲတြီၤလီၤတဖၣ်

သိလုၣ်လၢအိၣ်ဒီး သိလုၣ်မဲၣ်ကလၢဒိသဒါကလံၤအံၤ တၢ်ကဘျၣ်ထီထီၣ်ဟ် စ့ၣ်ကီးအီၤဒီး နီၣ်ထွါတဖၣ် လၢအမၤတၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကဘျၣ်လီၤ ထံလီၤသကၤ လၢပဲတြီၤလီၤတဖၣ်အံၤ တၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤ ဒ်သိးကပၤဃာ် ပဲတြီၤတဖၣ် ဒီးသိလုၣ်မဲၣ်ကလၢဒိသဒါကလံၤတဖၣ် ဒ်သိးအသုတအိၣ်ဒီး ထံသဝံ မ့တမ့ၢ် ပစီၤထံတဂ့ၤအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်တြီၤဃာ်သိလုၣ်ပၣ်ဖံးတဖၣ် မ့တမ့ၢ် သိလုၣ်အပၣ်ဒိသဒါတဖၣ်

သိလုၣ်လၢပုၤလဲၤတၢ်ဖိအဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ကဘျၣ်ထီထီၣ်ဟ်အီၤဒီး သိလုၣ်အပၣ် ဒိသဒါတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တြီၤဃာ်သိလုၣ်ပၣ်ဖံး အဂၤတဖၣ် ဒ်သိးကဒိသဒါဃာ် သိလုၣ်ပၣ်ဖံးလၢ ကစဲဘူးစဲထီဒီး ထံ, ဖၣ်ကမ့ၣ် ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီၤအဂၤ ဒီးဖျိးတဆ့ကွံာ် လၢကလံၤကျါအဂီၢ်လီၤ.

သိလုၣ်အသိအတၢ်မၤတၢ်လုၤတုၤလုၤတီၤအကျါအကျဲတဖၣ်

ဟ်ဃာ်နသိလုၣ် ဖဲတၢ်အိၣ်သးလၢ အကမၤတၢ်ဂ့ၤန့ၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်

- ပၤဃာ်နစဲးဖိကဟၣ် လၢတၢ်ကျဲၤလီၤဘၣ်လီၤ အကြးအဘၣ်တက့ၢ်.
- ပၤဃာ်သိလုၣ်ပၣ်ဖံးတဖၣ် ဒ်သိးကအိၣ်ဒီးကလံၤအကြးအဘၣ်တက့ၢ်.
- စူးကါသိလုၣ်အသိအကလုာ် လၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအီၤတက့ၢ်.

နီၣ်သိလုၣ်ပုၤဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လုၤတုၤလုၤတီၤ

- ရဲၣ်ကျဲၤ ဒီးဟ်ဖျိၣ်ဃုာ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်လဲၤတဘျီအပူၤတက့ၢ်.
- နီၣ်သိလုၣ်ပုၤဒီးတၢ်သးဆး, ဟးဆဲးတၢ်နီၣ်သိလုၣ် လၢအဒုးကဲထီၣ်တၢ်အုၣ်လိာ်ဆိးက့သ့ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်နီၣ်အီၤလၢအချ့, တၢ်မၤချ့ထီၣ်အီၤ ဒီးပတုာ်အီၤ ချ့သဒံး.
- ဃိထံသမံသမိး တၢ်နီၣ်သိလုၣ်အချ့အတၢ်ဟ်ပနီၣ်.
- ထူးကွံာ်တၢ်လၢအဃာတလၢ, ဟးဆဲးလၢ တၢ်ကတီၣ်ထီၣ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဃာ လၢတၢ်တလိၣ်ဘၣ်အီၤတဖၣ် လၢနသိလုၣ်ပူၤ.

- စူးကါပီးလီလာအပာယော် သိလှန်လဲတော်အချို့ဖဲကျဲမှ်ဖးဒိန်အဖီဒိန်.
- စူးကါသိလှန်ဂံယာန် နိန်ဂံဒိန်တဖန်.
- စူးကါ ကမျာ်တော်ဝံစိတ်တီဆုာ, စူးကါဃုာ်သကိးသိလှန်တခိန်ဃီ, ဒိးသကိးသိလှန်, ယိန်လှန်ယိာ် မ့တမှ် ဟးလာခိန် ဖဲတော်မအီမ့ာ်သ့တဘျီလော်လော်.

**မံနံနံစိထံ သိလွန်တင်လဲတင်ကွ၊ တင်ဘျာသဲစးတဖန် အံ၊ ဘန်ထွဲဒီး ပှါကီးဂါဒဲး
လာနီနိသိလွန် ဖဲကမျါကျဲမုါသ့တဖန်အံ၊ ဖဲကီဖဲပှါပှါနီနိလီ၊ တင်ဘျာသဲစး လာလာ
သ့တဖန်အံ၊ ဘန်ထွဲဒီး တင်ပှါယာ ဒီးတင်နီနိနိသိလွန်နီနိလီ၊**

လာကျဲမုါလာအလဲခဲလက်တဖန်အဖီခိနီနိ, သိလွန်အံ၊ တင်ကဘန်နီနိအံ၊ ဖဲကျဲမုါတတ
လာအထွဲတကပအလီ၊ မုတမုါလာ -

- တင်ကလဲတလာကွံမုတမုါနီကဟ်ကွံသိလွန်အဂါတခိနီလာအလဲတင်လာတင်လဲကျဲ
တခါခီလာ တင်လဲတလာကွံ အတင်ဘျာသဲစးတဖန်အဖီလ်အခါ၊
- ဖဲလာသိလွန်အကျဲအထွဲတတအံ၊ ဘန်တင်ပံးယာအီလာ သိလွန်ကလဲတင်ကွ၊တင်အဂီ
ဖဲတင်တထီအံ၊ မုတမုါ ဘိုထီအံအခါ၊
- ဖဲလာသိလွန်အကျဲအံ၊ ဘန်တင်နီဖးလီအံ၊ လာကျဲဖဲတင်တင်နီနိသါကျဲအခါ၊
- ဖဲလာသိလွန်အကျဲအံ၊ ဘန်တင်မါနီနိယာအံ၊ ယုဒီးတင်ပနီနိတဖန် ဒ်အမုါ
သိလွန်အကျဲထဲတကျဲဖဲအခါ၊
- ဖဲအလီအိဝဲလာ ကဘန်လူဟ်မထွဲ တင်သုးသိလွန်အကျဲ၊ ဖဲတင်လဲဘူးထီဒီး
သိလွန်တင်ဟွန်စိဟွန်ကမီဟ် လာအဘန်တင်ဟ်အံ၊ မုတမုါ ဟ်ပတုင်အံ၊ ဖဲသိလွန်
အကျဲပူအခါ (တင်သုးသိလွန်ကျဲ၊ တင်ဘျာသဲစး)၊

သိလွန်လဲတင်ချ့ အတင်ဟ်ပနီနိတဖန်

နနီနိသိလွန်ဒ်ချ့နီနိ, နဟွန်တင်ဆင်ကတီလာနီနိကစင်အဂီ ဒ်ပှါ လာကခီဆါမါဆါ
တင်အိဝဲသးတဖန် ဖဲကျဲမုါအပူ ဒီးနခိနီနိယာအဂီနီနိလီ၊ တင်လဲတင်ကွ၊တင် လာအချ့
န့အလီနီနိ မါအါထီတင်ကဲထီသးလာ တင်ဘန်တင်ဘန်ထံးသ့တဖန်အဂီလီ၊
ဒီးဖဲတင်ဘန်တင်ဘန်ထံး မုါကဲထီသး ဖဲသိလွန်လဲတင်ချ့တလာအခါနီနိ, ပှါတူါဘန်
တင်ဖဲ အတင်ဘန်ဒ်ဘန်ထံးသ့တဖန်အံ၊ နးဒီးန့အလီသ့ဝဲ ဒီးတင်သံတင်ပှါနီနိ
ကဲထီသးသ့ဒ်န့အလီနီနိလီ၊

မံနံနံစိထံ ဂံဒ်ခိထံးသိလွန်လဲတင်ချ့ တင်ဘျာသဲစး လိန်ဘန်ဝဲလာ နကဘန်
နီနိသိလွန် အသုတချ့န့ဒီး တင်အိဝဲသးလာအအိဝဲဟ်တဖန်အဖီလ်နီနိလီ၊ တင်အံ၊
ပှါယုဒီး မူခိနီကလံသီဂီ၊ သိလွန်အတင်လဲတင်ကွ၊ ဒီးကျဲမုါအတင်အိဝဲသးတဖန်
နီနိလီ၊

မိန့်နိဉ်စိထဉ် ပှးနီဉ်သိလှဉ် အလံာ်တၢ်နိဉ်ကျဲ

တၢ်နီဉ်သိလှဉ် ချ့န့ဉ်ဒီး သိလှဉ်လဲၤတၢ်ချ့တၢ်ဟ်ပနီဉ်အနီဉ်ထီဉ်အထူဉ်န့ဉ် မ့ဉ်တၢ်လၢအတဖိးသဲစးဘဉ်န့ဉ်လီၤ. သိလှဉ်လဲၤတၢ်ချ့တၢ်ဟ်ပနီဉ်နီဉ်ထူဉ်န့ဉ် မ့ဉ်သိလှဉ် လဲၤတၢ်ချ့ကတၢၢ် အတၢ်ဟ်ပနီဉ် ဖဲကျဲမ့ဉ်လီၤလီၤဆီဆီအလီၤန့ဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်သန့က့, သိလှဉ်လဲၤတၢ်ချ့ အတၢ်ဟ်ပနီဉ် ဖဲကျဲလၢအိဉ်ဒီးသိလှဉ်လဲၤတၢ်ကျိၤခံဘိ ဃုာ်ဒီး သိလှဉ် လဲၤတၢ်ချ့တၢ်ဟ်ပနီဉ်နီဉ်ထီဉ်အထူဉ် 55 mph မ့တမ့ဉ် အါန့ဉ်အန့ဉ်အဖီခိဉ်န့ဉ်, တၢ်နီဉ်ချ့ထီဉ်အီၤသ့ 10 mph ဖဲလၢပှးနီဉ်သိလှဉ်အံၤ ကျဲကျဲစးလဲၤတလၢကျဲ သိလှဉ်အဂၢၤတခိဉ် လၢအလဲၤတၢ်ဆူညါတပူၤဃီ လၢအပှးဒီးအဖိးသဲစးအခါန့ဉ်လီၤ.

ဖဲကျဲမ့ဉ်တနီၤအပူၤန့ဉ် တၢ်ဆီလီၤဟ် သိလှဉ်ကဘဉ်လဲၤတၢ်ချ့အစ့ၤကတၢၢ် တၢ်ဟ်ပနီဉ် သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. ဖဲမူခိဉ်ကလံၤသီဉ်ဂီၤ, သိလှဉ်အတၢ်လဲၤတၢ်ကျဲ ဒီးကျဲမ့ဉ် တၢ်အိဉ်သးညီန့ဉ်တဖဉ်အပူၤန့ဉ်, တၢ်အံၤမ့ဉ်တၢ်လၢအတဖိးသဲစး လၢတၢ်ကနီဉ်သိလှဉ် ကဘျးန့ဉ် တၢ်ဟ်ပနီဉ် နီဉ်ထီဉ်အထူဉ်အံၤန့ဉ်လီၤ.

မၤနီဉ်- နမ့ဉ်ဟ်ဘူၤထီဉ်ဆူ ကျဲကံာ်တၢ် လၢတၢ်နီဉ်သိလှဉ်အချ့ အတဖိးသဲစးဘဉ်န့ဉ်, နတအိဉ်ဒီး တၢ်ခွဲတၢ်ယာ်လီၤဆီလၢ ကျဲမ့ဉ်လၢစုထွဲတခီ လၢအဘဉ်ထွဲဒီး တၢ်နီဉ်သိလှဉ် အချ့လၢအဖိးသဲစးန့ဉ်ဘဉ်.

မိန့်နိဉ်စိထဉ် တၢ်နီဉ်သိလှဉ်အတၢ်ဟ်ပနီဉ် လၢလံာ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ဘဉ်ထွဲဒီး တၢ်နီဉ် သိလှဉ်အတၢ်အိဉ်သးလၢ တၢ်ဆိကမိဉ်ဟ်တဖဉ် မ့တမ့ဉ်လၢ သိလှဉ်တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲ တၢ်ဟ်ပနီဉ်တဖဉ် ဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်အဂၢၤတဖဉ်အခါန့ဉ်လီၤ -

- 10 mph - ဖဲကျဲဖိကျဲဆဉ်တဖဉ်အပူၤ**
- 30 mph - ဖဲခူပူၤဝဲပူၤ မ့တမ့ဉ် ဝဲဖိအကျဲမ့ဉ်တဖဉ်အပူၤ**
- 55 mph - ဖဲတၢ်လီၤအဂၢၤတဖဉ် လၢအတဘဉ်တၢ်ဟ်ဖျါလီၤတံာ်အံၤ**

ဖဲတၢ်ကျဲန့ဉ်အံၤအပူၤ

ဖဲကွဲဟီဉ်ကဝီၤအပူၤန့ဉ်, မၤစၢ်လီၤသိလှဉ်လဲၤတၢ်ချ့ ဖဲဖိသဉ်တဖဉ်အိဉ်ဝဲအခါတက့ၢ်. ဖဲတၢ်မၤလီၤ မ့တမ့ဉ် တၢ်သ့ဉ်ထီဉ်ဘိထီဉ်အလီၤန့ဉ်, မၤစၢ်လီၤသိလှဉ်လဲၤတၢ်ချ့ ဒီးနီဉ် သိလှဉ်လၢတၢ်ဟ်ပနီဉ်ပဒီအပူၤတက့ၢ်. ထီဘိန့ဉ် လူၤဟံာ်မၤထွဲ သိလှဉ်လဲၤတၢ်ချ့တၢ်ဟ်ပနီဉ် နီဉ်ထီဉ်အထူဉ်တက့ၢ်.

သိလှဉ်လဲၤတၢ်ချ့တၢ်ဟ်ပနီဉ်တဖဉ် ဒီးစ့အိဉ်လိးတဖဉ်

တၢ်ဃုာ်အိဉ်လိးနၤလၢ နနီဉ်သိလှဉ်ချ့န့ဉ်ဒီး သိလှဉ်လဲၤတၢ်ချ့တၢ်ဟ်ပနီဉ်နီဉ်ထီဉ်အထူဉ် သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. ဖဲတၢ်မ့ဉ်ထံဉ်န့ဉ်လၢ နနီဉ်သိလှဉ်ချ့န့ဉ်ဒီး သိလှဉ်လဲၤတၢ်ချ့တၢ်ဟ်ပနီဉ်နီဉ်ထီဉ် အထူဉ် 20 mph မ့တမ့ဉ် အါန့ဉ်အန့ဉ်အခါန့ဉ် တၢ်ကဃုာ်အိဉ်လိးအါထီဉ်န့ဉ်လီၤ.

တင်မိုင်ထံန့လါနနီၣ်သိလွန် ချ့န့ၣ်ဒီး 100 mph န့ၣ်, နတင်နီၣ်သိလွန်ခွဲးယာ်လီၤဆီအံၤ တင်ကဟံးန့ၣ်ကွံၣ် လါအစ့ၤကတၢၢ်ယုလါန့ၣ်လီၤ.

တင်မိုင်လီၤသိလွန်လဲတင်ချ

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တင်ကလိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လါ နကမိုင်လီၤ နသိလွန်လဲတင်ချ. ဖဲတင်နီၣ်သိလွန် အတင်အိၣ်သးအါမံၤန့ၣ်လီၤ. တင်အံၤမိုင်တင်အကါဒိၣ် ဒ်သိးနကတီၢ်နီၣ်လါ တင်နီၣ်ချ့ထီၣ် သိလွန်အံၤ မိုင်လီၤနတင်ထံန့ခိၣ်ယၢၤဝဲးဝဲး ဒီးမအါထီၣ် တင်ဘၣ်ယိၣ်လါ နကပၣ်ယုပၣ်ဂီၢ်ဖဲတင်ဘၣ်တီၢ်ဘၣ်ထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

နကဘၣ်နီၣ်ကဘျၢလီၤသိလွန် ဖဲန့မိုင်ဟဲဘူးထီၣ် မ့တမ့ၢ် ကလဲၤတလၢကွံၣ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလွန်လါတင်ပတုၣ်ဟ် ဖဲတင်မိုင်အိးထီၣ်ဟ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတင်ကပီၤမုၢ်မုၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. န့မ့ၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ်တင်သိၣ်တင်သီအံၤန့ၣ်, တင်ကယုအါထီၣ် စ့အိၣ်လိး လါတစ့ၤန့ၣ်ဒီး \$25 ဖဲတင်နီၣ်သိလွန်ချ့အတင်ယုအိၣ်လိးအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်ကဘျၢလီၤသိလွန်လါ ပုၤလါဖီၣ်ယာ် တင်ပနီၣ်, ပုၤဟးလါခိၣ်တဖၣ်, တင်ဒီတံၢ်ယာ်တင်တဖၣ် ဒီးမ့ၢ်အူလုၢ်ကပျီၤ မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်အူ ကပီၤဆဲးက့ၤတၢ် လါကျဲမုၢ်ခိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. မ့ခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤတဂ့ၤ ဒီးကျဲမုၢ် တင်အိၣ်သးလါအနးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မိုင်တင်အိၣ်သးအဂါတဖၣ်လါ တင်ကလိၣ်ဘၣ် ပုၤနီၣ်သိလွန်ဖဲတဖၣ် ကနီၣ်ကဘျၢလီၤသိလွန်အဂီၢ်လီၤ.

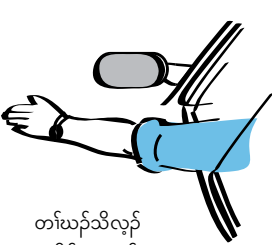
တင်နီၣ်သိလွန်ကဘျၢအံၤ တင်လိၣ်ဘၣ်အီၤ ဖဲန့လဲတင်လါ ကျဲလါအအံၣ် မ့တမ့ၢ် အက့ၣ်ကူ မ့တမ့ၢ် လဲၤဘူးထီၣ် ကျဲက့ၣ်သန့ၣ်, တင်လုၢ်ခိၣ်, မ့တမ့ၢ် တင်ခိၣ် လုၢ်မ့ၢ်အူကျဲၤအခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲတင်နီၣ်သိလွန်လါ လါဖီၣ် မ့တမ့ၢ် မဲးကမ့ၢ်အလီၤအခါန့ၣ်, နကဘၣ်နီၣ်ကဘျၢလီၤန့ၣ်လီၤ. လါနကပတုၣ်သိလွန် ဖဲလါဖီၣ် မ့တမ့ၢ် မဲးကမ့ၢ်အလီၤ အဂီၢ် ကဟံးန့ၣ်တင်ဆါကတီၢ်ယာ်န့ၣ်အလီၤ ဒီးညီလါကတလံာ်တပုၣ် ဖဲတင်ယုသိၣ်လွန် အခိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

သိလွန်လဲတင်ချတင်ပနီၣ်လါတီၤလီၤ

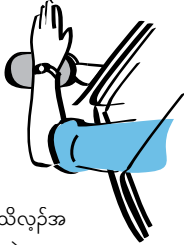
ပလီၤသး ဒီးလူၤပိာ်မၤထွဲ သိလွန်လဲတင်ချတင်ပနီၣ်တဖၣ်လီၤလီၤဆီဆီတဖၣ် ဒီး "တဘၣ်လဲတလၢကွံၣ်တဂ့ၤ (No Passing)" တင်ပနီၣ် လါတင်ဆီလီၤဟ်လီၤအီၤ ဖဲတီၤတဖၣ်အလီၤတက့ၢ်.

တၢ်ဟ့ဉ်တၢ်ပနီဉ်

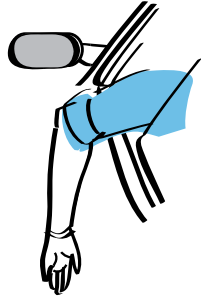
နမ့ၢ်ဘဉ်သးဆီတလဲ သိလ့ဉ်ကျိၤတဖဉ် မ့တမ့ၢ် ယဉ်သိလ့ဉ်အခိဉ်န့ဉ်, ဟ့ဉ်တၢ်ပနီဉ် ဒိဖျိတၢ်စူးကျါ တၢ်ဟ့ဉ်တၢ်ပနီဉ်ပီးလီ လၢတၢ်အၢဉ်လီၤဟံပနီဉ်အီၤ ဒ်သိးကဒုးသ့ဉ်ညါ ပှၤနီဉ်သိလ့ဉ်အဂၤတဖဉ် ဘဉ်ဃးနတၢ်ပညိဉ်အဂီၢ်တကျိၢ်. တၢ်ဟ့ဉ်ပနီဉ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ တၢ်ကဘဉ်စးထီဉ်အိးထီဉ်အီၤ အစ့ၤကတၢ် 100 ခိဉ်ယီၢ် တချုးနယဉ်တရံးနသိလ့ဉ်အခိဉ်န့ဉ်လီၤ. အိးထီဉ်ဃာ် တၢ်ဟ့ဉ်ပနီဉ်ဆူညါ ပၢ်တုၤ နယဉ်တရံးနသိလ့ဉ်ခိဉ် မ့တမ့ၢ် ဟံးန့ၢ်ကျဲအဂၤတကျိၤဝဲၤတစုတက့ၢ်.

တၢ်ယဉ်သိလ့ဉ် အခိဉ်ဆူအစ့ဉ်

တၢ်ယဉ်သိလ့ဉ်အခိဉ်ဆူအထွဲ

အိဉ်ပတုဉ်

စုလဉ် ဒီးစုအတၢ်ဟ့ဉ်ပနီဉ်တဖဉ်

လၢတၢ်ယဉ်တရံးသိလ့ဉ်အခိဉ် အတၢ်ဟ့ဉ်ပနီဉ် အမဲဉ်ညါ မ့တမ့ၢ် အလီၢ်န့ဉ်, တၢ်စူးကျါ စုလဉ် ဒီးစုအတၢ်ဟ့ဉ်ပနီဉ်တဖဉ် ဖဲမ့ၢ်တၢ်ကပီၤအိဉ်ဒီးဝဲအခါ သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. ဖဲနနီဉ် တၢ်သူထီဉ်ဘီထီဉ်သိလ့ဉ် မ့တမ့ၢ် သိလ့ဉ်လၢတၢ်တီဉ်တၢ်ဃၢတဖဉ်အခါ နတဘဉ် စူးကျါ စုလဉ် ဒီးစုအတၢ်ဟ့ဉ်ပနီဉ်တဖဉ်ဘဉ်, မ့ၢ်လၢ စုအတၢ်ဟ့ဉ်ပနီဉ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ပှၤနီဉ်သိလ့ဉ်အဂၤတဖဉ် ထံဉ်ဝဲတသ့အယိန့ဉ်လီၤ.

သိလ့ဉ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်အကျိၤတဖဉ်

သိလ့ဉ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်အကျိၤအံၤ မ့ၢ်ကျဲအကျိၤ ဖဲကျဲမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ကျဲမ့ၢ်ဒိဉ်အပူၤ လၢအလဲၢ် ဒ်သိးကဟ့ဉ်ပျဲ တၢ်နီဉ်သိလ့ဉ် မ့တမ့ၢ် သိလ့ဉ်ကျိၤဖးထီဉ် လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘဉ်ယိဉ် အဂီၢ်လီၤ. နအိဉ်ဖဲ သိလ့ဉ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်အကျိၤ ဖဲနမ့ၢ်နီဉ်သိလ့ဉ်လၢ ကျဲမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ကျဲမ့ၢ်ဒိဉ်တဘီလ်လ်အလီၤအခါန့ဉ်လီၤ. တဘျီတခိဉ်န့ဉ် သိလ့ဉ်ကျိၤသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ တၢ်တတိၤနီဉ်ဃာ်အီၤဘဉ်ဆဉ်, တၢ်မၤနီဉ်အီၤ မ့တမ့ၢ် တမၤနီဉ်အီၤသနက့န့ဉ်, သိလ့ဉ်ကျိၤ အံၤအိဉ်ဝဲဖဲန့ဉ် န့ဉ်လီၤ. နကဘဉ်နီဉ်သိလ့ဉ် ဖဲသိလ့ဉ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်အကျိၤ တကျိၤအလီၤ

လာတအိန်ဒီး တါနီဂ်ကွာ်ကူကွာ်ဃီ၊ ဆူအဂါတကျါ မ့တမ့ တါနီဂ်ဆဲးဖးအီ၊ ဖဲ တါမါနီဂ်အလီ၊ဘန်.

တါဆီတလဲသိလွန်ကျါတဖန်

လာတါကဃာ်သိလွန်အခိဂ်, ကနင်လီ၊ဆူသိလွန်လဲတါကျဲအဂါအပူ၊ မ့တမ့ လာကမာ တါနီဂ်သိလွန်အတါဟူးတါဂဲအဂါတဖန်အဂီဂ်န့ဂ်, အါစုအါဘျီ တါလိဂ်ဘန်အိဂ်ဝဲလာ နကဆီတလဲ သိလွန်လဲတါကျဲအဂါအဂီဂ်လီ၊ တါဆီတလဲသိလွန်ကျါအံ၊ ကဲထီဂ် တါလီ၊ဘန်ယိဂ်သ့ဝဲ ဒီးတါကဘန်မါအီ၊ လာတါပလီဂ်သးအပူန့ဂ်လီ၊ မါလီ၊တါလာ နကအိဂ်ဒီးတါလီ၊လီ၊ပျီ လာအပူ၊ဖျဲဒီးတါဘန်ယိဂ် လါနသိလွန် အကပ၊ အလီဂ်ခဲ မ့တမ့ အမဲဂ်ညါ တချူးလာ နနင်လီ၊ဆူ သိလွန်ကျါအဂါတကျါအါခါတက့၊ ဃာ်တရဲး နခိဂ် ဖဲသိလွန်ကျါလါနကနင်လီ၊အီ၊ ဒီးသမံသမိးကွာ် သိလွန်တဖန်တက့၊

နမ့ဒီးသန့ထီဂ်သး ထဲဒုဂ်လာ မဲကလါတဖန်န့ဂ်, ဘန်သ့ဂ်သ့ဂ် နတထံဂ်သိလွန်တဖန်လာ တါသနာ်လီ၊လီ၊ဆီဆီအလီ၊ လါဘန်တါသ့ဂ်ညါအီ၊ဒ်အမ့ "တါအိဂ်သဒါအနာ်တဖန် (blind spots)" န့ဂ်လီ၊

တါအိဂ်သဒါအနာ်တဖန်

တါအိဂ်သဒါအနာ်တဖန်အံ၊ မ့တါလီ၊လာ နသိလွန်အကပါအပ၊ ဖဲလာနတါထံဂ်စီအံ၊ အိဂ်ဒီးတါတံဂ်တါအလီ၊န့ဂ်လီ၊ နတထံဂ် ပု၊ဟးလါခိဂ်တဖန် မ့တမ့ သိလွန်အဂါ တဖန် လါနမဲကလါကွါလာလီ၊ခဲ မ့တမ့ မဲကလါကွါလာကပ၊ ဖဲအဝဲသ့ဂ်အိဂ်ဖဲ တါလီ၊သ့ဂ်တဖန်အံ၊အါခါန့ဂ်လီ၊ နသိလွန်အကွါအဂါ, ဒီးသိလွန်အကပ၊တျာ် လါအတြီယာ် သိလွန်ခိဂ်ဒုးအဂီဂ်အံ၊ ကဆါတံဂ် နတါအိဂ်သဒါအနာ် အလီ၊အကျဲ တဖန်န့ဂ်လီ၊ တါအိဂ်သးတဖန်ဒ်အမ့သိလွန်မဲကလါဒီသဒါ ကလဲ၊လာအဘန်အါ တဖန် ဒီးတါကပါကပြါသ့ဂ် တဖန်စ့ဂ်ကီးဒုးအိဂ်ထီဂ် တါအိဂ်သဒါအနာ်တဖန် တလီ၊တဖန် သ့ဝဲန့ဂ်လီ၊ တါအံ၊မ့တါအါခါဒိဂ်လာ နကသ့ဂ်ညါဘန် နတါအိဂ်သဒါ အနာ်တဖန်န့ဂ်လီ၊ တချူးနဆီတလဲ သိလွန်ကျါ မ့တမ့ ဃာ်သိလွန်အခိဂ်ဒီးဘန်န့ဂ်, ဃာ်နခိဂ်သ့ဂ်ယံလာအချ့ ဒ်သီးကကွါလီ၊တါ ပု၊ဟးလါခိဂ်တဖန် မ့တမ့ သိလွန်တဖန် လါအအိဂ်သဒါသးအဂီဂ်တက့၊ ဟးဆူးတါနီဂ်သိလွန် ဖဲပု၊နီဂ်သိလွန်အဂါ အတါအိဂ် သဒါအနာ်တဖန်အပူ၊တက့၊ ဟ်သ့ဂ်ဟ်သးလီ၊လီ၊ဆီဆီ လါတါအိဂ်သဒါအနာ်တဖန် ဖဲနနီဂ်သိလွန် ဘူးဒီးပနံဂ်တါကါသိလွန်တဖန်အါန့ဂ်တက့၊

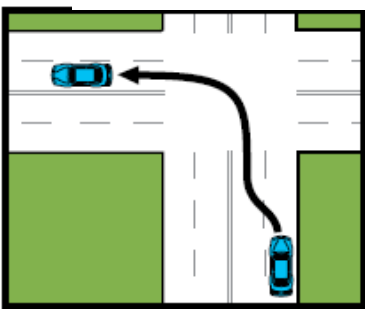
တၢ်ယုာ်သိလုာ်အခိဉ်တဖၣ်

တၢ်ယုာ်သိလုာ်အခိဉ် လၢအတကြၢးတဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒုးကဲထီဉ် သိလုာ်အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံး အါမးန့ဉ်လီၤ. န့ဉ်လီၤအီၤဆိဆိလၢတၢ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်အပူၤဆူသိလုာ်ကျိၤလၢအဘၣ် တချုးနတုၤဆူတၢ်လီၤလၢ နကယုာ်သိလုာ်အခိဉ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

- တချုးနယုာ်သိလုာ်အခိဉ်အခါန့ဉ် နီဉ်ကဘျၢလီၤသိလုာ်တက့ၢ်. ဟ့ၣ်တၢ်ပနီဉ်ဘၣ်ယး တၢ်လၢနဘၣ်သးမၤအီၤ အစ့ၤကတၢ် 100 မီဉ်ယီၢ် တချုးတၢ်ယုာ်သိလုာ်အခိဉ်အခါတက့ၢ်. တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပနီဉ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒုးသ့ၣ်ညါ ပှၤဟးလၢဒီဉ်တဖၣ်ဒီးပှၤနီဉ်သိလုာ်တဖၣ် ဘၣ်ယးတၢ်လၢနတီာ်ဟ် လၢနကမၤအီၤအဂီၢ်လီၤ.

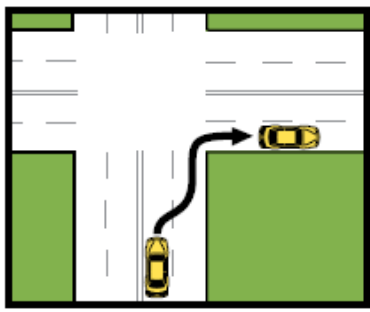
သိလုာ်တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲၤတၢ်ကျဲၤသဲးစးတဖၣ်

တၢ်ယုာ်သိလုာ်အခိဉ်ဆူအစ့ၣ်

တၢ်ယုာ်သိလုာ်အခိဉ်ဆူအစ့ၣ် မဲသမံသမိၤကျိၤသိလုာ်လၢနလီၢ်ခဲ ဒီးဟ့ၣ်နတၢ်ပနီဉ်ဝံးအခါန့ဉ်. သုးယီၤနသိလုာ်လၢအဘျးကတၢ်ဒီး တၢ်မၤနီဉ်ကျိၤအခါန့ဉ်သးတက့ၢ်. သိလုာ်ကျိၤတဖၣ်မၤတအိဉ်ဒီး တၢ်မၤနီဉ်ကျိၤတဖၣ်ဘၣ်န့ဉ်. သုးယီၤနသိလုာ်ဆူကျဲၤမၤခါန့ဉ်သး လၢအထွဲတက့ၢ်တက့ၢ် ကွၢ်လၢစ့ထွဲ ဒီးစ့ထွဲ တချုးနစးထီဉ်သိလုာ်အခိဉ်အခါတက့ၢ်. ဟ့ၣ်ကျဲလၢအထွဲတက့ၢ်. မဲတၢ်မၤလိာ်ဘၣ်အီၤအခါတက့ၢ်. ယုာ်တရံး နီဉ်ပာ်တရံးသိလုာ် လၢစုတဒီးတီအစီအစဉ် ဒီးမၤလၢပှၤတၢ်ယုာ်သိလုာ်အခိဉ်မဲတၢ်မၤနီဉ်ကျိၤအခါန့ဉ်သးအထွဲတက့ၢ်. သိလုာ်ကျိၤအခါကတၢ်တကျိၤအပူၤတက့ၢ်.

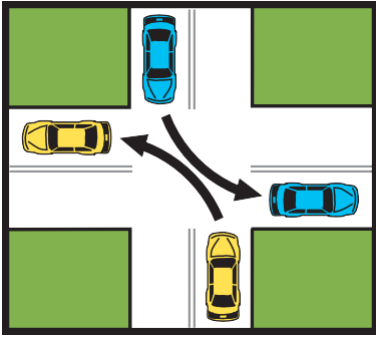
တၢ်ယုာ်သိလုာ်အခိဉ်ဆူအထွဲ

တၢ်ယုာ်သိလုာ်အခိဉ်ဆူအထွဲ မဲသမံသမိၤကျိၤသိလုာ်လၢနလီၢ်ခဲ ဒီးဟ့ၣ်နတၢ်ပနီဉ်ဝံးအခါန့ဉ်. သုးဘျးလီၤသးဆူ တၢ်ပနီဉ်တြီယာ် လၢအထွဲတက့ၢ်. ကွၢ်လၢစ့ထွဲ ဒီးစ့ထွဲ တချုးတၢ်မၤထီဉ်သိလုာ်အခိဉ်အခါတက့ၢ်. ဟ့ၣ်ကျဲလၢအထွဲတက့ၢ်. မဲတၢ်မၤလိာ်ဘၣ်အီၤအခါတက့ၢ်. ယုာ်တရံး နီဉ်ပာ်တရံးသိလုာ် လၢစုတဒီးတီအစီအစဉ် ဒီးမၤလၢပှၤတၢ်ယုာ်သိလုာ်အခိဉ် မဲသိလုာ်ကျိၤလၢအဘျးဒီး တၢ်ပနီဉ်တြီယာ်တက့ၢ်.

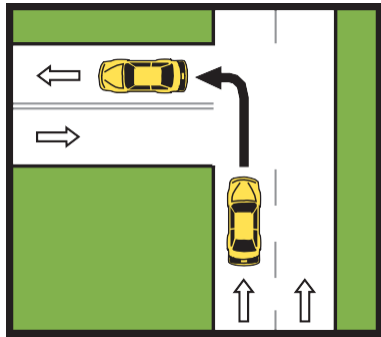

သီလှော်ကျိုအိုင်ဒီးတပ်ယာ်သီလှော်အခိင်ဆူအစုင် ခံဘိ

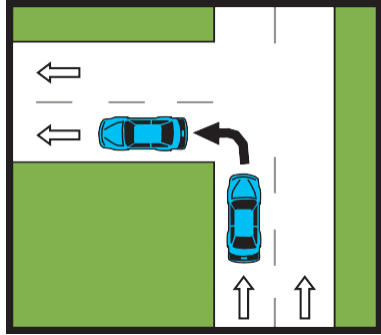
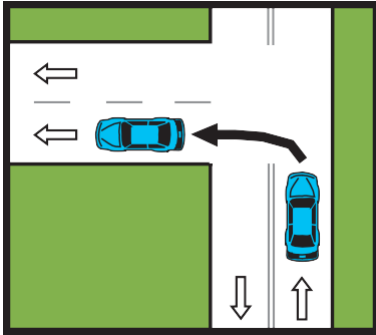

လၢသီလှော်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်ကျဲၤခံဘိ
ဆူသီလှော်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်ကျဲၤခံဘိ

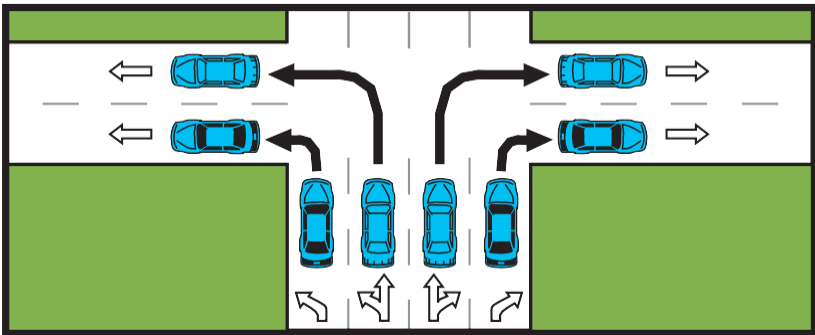
လၢသီလှော်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်တဘီၤစီၤ
ဆူသီလှော်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်ကျဲၤခံဘိ

လၢသီလှော်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်ကျဲၤတဘီၤစီၤ
ဆူသီလှော်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်ကျဲၤခံဘိ

သီလှော်ကျိုအိုင်ဒီးတပ်ယာ်သီလှော်အခိင်အါဘိတဖု်

သီလှော်ကျိုအိုင်ဒီးတပ်ယာ်သီလှော်အခိင်အါဘိတဖု် မ့ၢ်အိုင်ဒီး တၢ်ပနီၣ်တဖု် မ့တမ့ၢ် သီလှော်ကျိုတၢ်မၤနီၣ်
တဖု် လၢအဟ့ၣ်ပျဲ တယာ်သီလှော်ခိင်အကျိအိုင်ခံဘိ မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၢ်န့ၢ်, အိုင်ဖဲန့ၢ်သီလှော်ကျိုအေပူၤ
ဖဲန့ၢ်န့ၢ်သီလှော်အခိင်အါဘိတဖု်.

မုံနံနံစိထု ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် အလံာ်တၢ်နံၣ်ကျဲ

- ဖဲအိၣ်ခိးတၢ်လၢ ကယၣ်သိလ့ၣ်အခိၣ်အခါန့ၣ်, ဃာ်နသိလ့ၣ်ပၣ်ဖံး လၢအမဲာ်ညါ လီၤလီၤ ဒီးယီၣ်လီၤဟံဖဲ နီၣ်ယီၣ်ပတုၣ်အလီၤတက့ၢ်. နသိလ့ၣ်မ့ၢ်ဘၣ်တိၢ်ဘၣ်ထံး လၢအလီၢ်ခဲအခါ, တၢ်အိၣ်သးလၢကဆိၣ်ဖျိးကွံာ်နသိလ့ၣ် ဆူသိလ့ၣ် ဟဲနမဲာ်ညါန့ၣ် ကကဲထီၣ်သးစ့ၤန့ၣ်လီၤ.
- ဟ့ၣ်တၢ်ပနီၣ်ဆူညါ ပၢၢ်တုၤလၢ နစးထီၣ်ဃာ်နသိလ့ၣ်အခိၣ်တက့ၢ်.
- တဘၣ်ဃာ်နသိလ့ၣ်အခိၣ်သတူၢ်ကလၢာ် လၢသိလ့ၣ်ကျိၤ လၢအကမၣ်တဘီ အလီၤတဂ့ၤ.
- သမံသမိးကွၢ် သိလ့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တြီမၤတံာ်တံာ်တဖၣ် ဖဲကျဲလၢနတီၢ်ဟံအီၤ လၢနကန့ၣ်လီၤအီၤအဖီခိၣ်တက့ၢ်.
- ထီဘီန့ၣ် မၤလၢပျဲနတၢ်ဃာ်သိလ့ၣ်အခိၣ် ဖဲသိလ့ၣ်ကျိၤလၢအဘၣ်တက့ၢ်. (ကွၢ်တၢ်ဂီၤတက့ၢ်ဒိ ဖဲကဘျဲးပၤ 24 ဒီး 25.)
- သိလ့ၣ်လၢနမဲာ်ညါတခိၣ် မ့ၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပနီၣ်လၢ တၢ်ဃာ်သိလ့ၣ်အခိၣ် ဆူအစ့ၣ် တကပၤန့ၣ်, နီၣ်ကဘျၢလီၤသိလ့ၣ် ဒီးအိၣ်ကတဲာ်ကတီၤသးလၢ ကပတုၣ်အဂီၢ် တက့ၢ်.
- ဖဲတၢ်အိၣ်ခိးလၢကယၣ်သိလ့ၣ်အခိၣ်ဆူအစ့ၣ် ဖဲမ့ၢ်ဖိးအလွဲၢ်လါ ဃုာ်ဒီးသိလ့ၣ် ဟဲလၢမဲာ်ညါအခါန့ၣ်, ဃာ်ဃာ်နသိလ့ၣ်အခိၣ်ဖဲကျဲကတဲာ်အပူၤ ဖဲနနီၢ်ခိဖျါ ဃူဃူဒီး ကျဲတီၢ်နီၣ်တြီဃာ်န့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ တၢ်ကယၣ်သိလ့ၣ်အခိၣ် ဆူအစ့ၣ်အံၤ ကကဲထီၣ်သး ထဲဒၣ်ဖဲလၢ မ့ၢ်ဖိးအလွဲၢ်လါအံၤ ဆီတလဲသးဆူ အလွဲၢ်ဘီအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဃာ်သိလ့ၣ်အခိၣ် ဖဲမ့ၢ်ဖိးအလွဲၢ်ဂီၤအကတီၢ်

တၢ်ဃာ်သိလ့ၣ်အခိၣ်ဆူအထွဲ

ဖဲကျဲကတဲာ်အါဘီအပူၤန့ၣ်, နယၣ်သိလ့ၣ်အခိၣ် ဆူအထွဲသ့ဝဲ ဖဲမ့ၢ်ဖိးအလွဲၢ်ဂီၤအခါ န့ၣ်လီၤ. မၤလီၤတံာ်လၢ နကအိၣ်ဖဲသိလ့ၣ်ကျိၤလၢအဘၣ် ဒီးသိလ့ၣ်ကပတုၣ်သး အဂီၢ်တက့ၢ်. "တဘၣ်ဃာ်သိလ့ၣ်အခိၣ် ဖဲမ့ၢ်ဖိးအလွဲၢ်ဂီၤ (No Turn on Red)" တၢ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံဃာ်အီၤဖဲတၢ်တပျဲအီၤအခါန့ၣ်လီၤ. သမံသမိးကွၢ် ပှၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ် ဒီးသိလ့ၣ်တဖၣ် လၢသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤကျဲၤ ကိးတီၤဒဲး ဒံသိးကမၤ လီၤတံာ်လၢ နတၢ်လဲၤကျဲၤအံၤ ကအိၣ်ပျီအဂီၢ်တက့ၢ်. ပလီၤသးဘၣ်ဃး သိလ့ၣ်ဟဲလၢ နမဲာ်ညါ လၢအကယၣ်သိလ့ၣ်အခိၣ် ဆူအစ့ၣ်တကပၤအဂီၢ်တက့ၢ်. တဘျီတခိၣ်န့ၣ်,

သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲၤတၢ်ကျဲၤသံးစးတဖၣ်

မိန့်နိဉ်စိထဉ် ပုၤနီဉ်သိလဉ် အလံာ်တၢ်နီဉ်ကျဲ

သိလဉ်ဟဲလၢမံာ်ညါအံၤ ကအိဉ်ဒီး ပျီၤအလွဲၤလါ တချုးနမ့ဉ်ဖိးဆီတလဲသးဆူ အလွဲၤလါအခါန့ဉ်လီၤ.

တၢ်ဃာ်သိလဉ်အခိဉ်ဆူအစဉ်

မ့ဉ်ဘဉ်လိာ်သးဒီး တၢ်အိဉ်သး လီၤလီၤဆီဆီန့ဉ်, နဃာ်သိလဉ်အခိဉ် ဆူအစဉ် ဖဲကျဲမုာ်လၢ သိလဉ်လဲၤတၢ်ကျဲထဲတဘီၤစီၤ ဆူကျဲမုာ်အဂၤတဘီၤလၢသိလဉ်လဲၤတၢ်ကျဲထဲတဘီၤစီၤ ဖဲမ့ဉ်ဖိးအလွဲၤဂီၤကတီၢ် သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. တချုးနဃာ်သိလဉ်အခိဉ်အခါန့ဉ်, နကဘဉ်ပတုာ်ဆီ နသိလဉ်, မၤလီၤတံာ်လၢ ကျဲကတံာ်အံၤအိဉ်ပျီၤ, ဒီးဟ့ဉ်ကျဲဆူ ပုၤဟးလၢခိဉ်တဂၤလၢလၢ မ့တမ့ၢ် သိလဉ်တခိဉ်လၢလၢတက့ၢ်. ကျဲလၢနကဃာ်သိလဉ်အခိဉ်န့ဉ် တၢ်ကဘဉ်ဟ့ဉ်တၢ်ပျဲ သိလဉ်အတၢ်လဲၤတၢ်ကျဲ န့ဉ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဃာ်သိလဉ်အခိဉ် ဖဲမ့ဉ်ဖိးအလွဲၤဂီၤအခါ -

- ဟ့ဉ်ကျဲဆူသိလဉ် ဒီးပုၤလဲၤတၢ်ဖိတဖဉ်.
- ဖဲတၢ်မ့ဉ်ဆီလီၤဟ် "တဘဉ်ဃာ်သိလဉ်အခိဉ် ဖဲမ့ဉ်ဖိးအလွဲၤဂီၤ" တၢ်ပနီဉ် ဖဲကျဲကတံာ် အလီၤန့ဉ်, နကဘဉ်အိဉ်ခိး ပၢာ်တုၤလၢ မ့ဉ်ဖိးအလွဲၤလါထီဉ် လၢကဃာ်သိလဉ်အခိဉ် အဂီၢ်လီၤ.

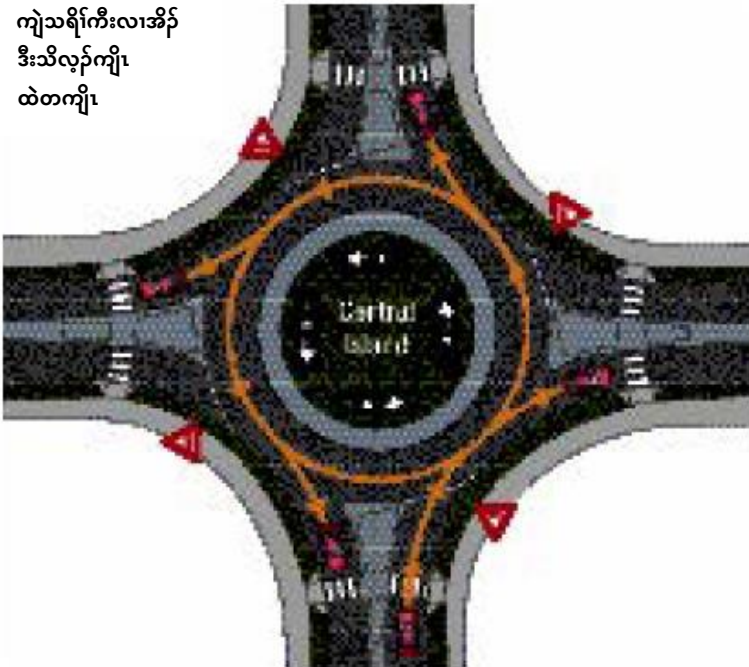
ကျဲသရိၢ်ကိးတဖဉ် (Roundabouts)

ကျဲသရိၢ်ကိးတဖဉ်အံၤ ဘဉ်တၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်အီၤ ဒ်သိးကမၤဂ့ၤထီဉ် သိလဉ်အတၢ်လဲၤတၢ်ကျဲ ဒီးဒုးအိဉ်ထီဉ် ကျဲကတံာ်လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘဉ်ယိဉ် ဒိဉ်န့ဉ်ဒီး ကျဲကတံာ်အိဉ်ဒီး တၢ်အိဉ်ပတုာ်လီၤလွံာ်တီၤန့ဉ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဟဲဘူးကတုၤဆူ ကျဲသရိၢ်ကိးအခါ -

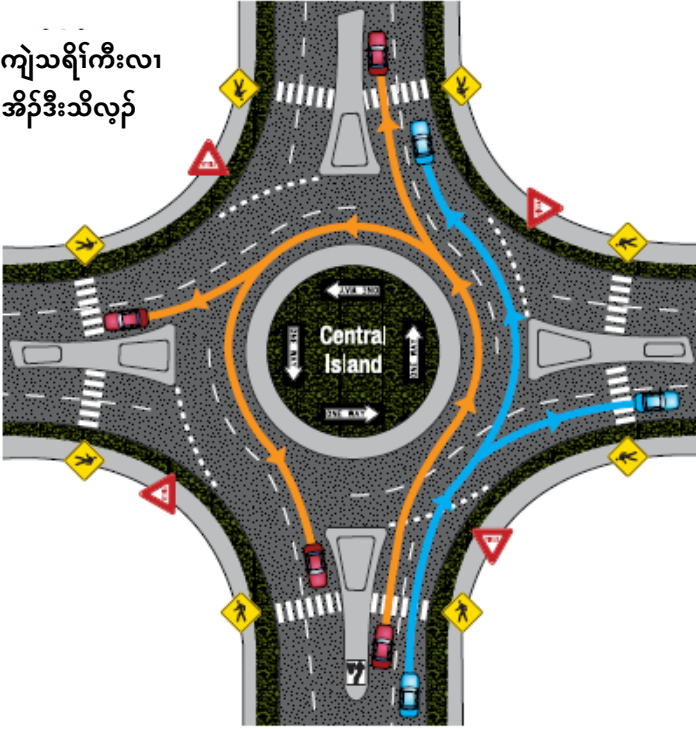
- ဖဲနဟဲဘူးထီဉ်ဒီး ကျဲသရိၢ်ကိးအခါ နီကဘုၤလီၤနသိလဉ်.
- ကျဲသရိၢ်ကိးလၢအိဉ်ဒီးသိလဉ်ကျိၤအါကျိၤ ဖဲကျဲကတံာ်တခါလၢလၢအပူၤန့ဉ်, န့ဉ်လီၤဆူ သိလဉ်ကျိၤ လၢအကြၢးအဘဉ် ဖဲနဟဲဘူးထီဉ်ဒီး ကျဲသရိၢ်ကိးအခါတက့ၢ်.
- ဟ့ဉ်ကျဲဆူ ပုၤဟးလၢခိဉ် ဒီးပုၤဒီးလုဉ်ယီၢ်ဖိ လၢအလဲၤခိဉ်ကျဲတဖဉ်တက့ၢ်.
- ပလီၢ်သးလၢ တၢ်ပနီဉ်တဖဉ် ဒီးတၢ်တံၤပနီဉ်ကျဲကစီၤတဖဉ် လၢအလိဉ်ဘဉ် မ့တမ့ၢ် ဩဉ်ဃာ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလီၤလီၤဆီဆီတဖဉ်တက့ၢ်.
- ဖဲတၢ်န့ဉ်လီၤဆူ ကျဲသရိၢ်ကိးအခါန့ဉ်, ဟ့ဉ်ကျဲဆူ သိလဉ်လၢအန့ဉ်လီၤဟ်တံာ်လဲၤ ဖဲကျဲသရိၢ်ကိးအပူၤတဖဉ်တက့ၢ်. တဘဉ်န့ဉ်လီၤဖဲ ကျဲသရိၢ်ကိးအပူၤ ပၢာ်တုၤလၢ သိလဉ်လဲၤတၢ်လၢစုစုတကပၤလီၤပျီတစုတက့ၢ်.
- ဖဲန့ဉ်လီၤဆူ ကျဲသရိၢ်ကိးဝံၤအလီၢ်ခဲန့ဉ်, နီဉ်သိလဉ် ဒ်န့ဉ်ရံဉ်လဲၤတၢ်ခိဉ်ခဲအသိး ပၢာ်တုၤလၢ နတုၤဃီၤဆူနတၢ်ဟးထီဉ်အလီၢ်တက့ၢ်.
- ဖဲကျဲသရိၢ်ကိးအပူၤန့ဉ်, တဘဉ်ပတုာ်, လဲၤတလၢ မ့တမ့ၢ် ဆီတလဲ သိလဉ်ကျိၤတဂ့ၤ.

- ဂွ်ဂီၢ်အူသိလုၣ် မ့ၢ်ဟဲဘူးထီၣ်န့ၣ်, ဟးထီၣ်ကွံာ်လၢ ကျဲသရိၣ်ကီးတဘျီဃီ ဝံၤဒီးဟံပတုာ် နသိလုၣ်တက့ၢ်.
- သိလုၣ်လၢအထီခဲလၢကဟံဖျိၣ် ထီၣ်န့ၣ် 40 ခိၣ်ယီၤ, အလဲခဲလၢကဟံဖျိၣ် လဲၣ်န့ၣ် 10 ခိၣ်ယီၤ မ့တမ့ၢ် သိလုၣ်အတၢ်ဟံဖျိၣ်သးတခါလၢလၢအံၤ လဲၤတလၢကွံာ် သိလုၣ်ကျိၤ. ဖဲအလိၣ်ဘၣ်ဝဲအသိးသ့ဝဲ ဒ်သိးကလဲၤဃီၤ ဒီးလဲၤခိၣ် ကျဲသရိၣ်ကီး ဖဲအစူးကျိဝဲအခါ ဃုာ်ဒီးတၢ်ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သး သိလုၣ်အဂၢၤသ့ၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.
- ဖဲကျဲသရိၣ်ကီးလၢအိၣ်ဒီးသိလုၣ်ကျိၤအါကျိၤတဖၣ်အပူၤ, သိလုၣ်လၢအထီခဲလၢကဟံဖျိၣ် ထီၣ်န့ၣ် 40 ခိၣ်ယီၤ, အလဲခဲလၢကဟံဖျိၣ် လဲၣ်န့ၣ် 10 ခိၣ်ယီၤ မ့တမ့ၢ် သိလုၣ်အတၢ်ဟံဖျိၣ်သး တခါလၢလၢခဲခိၣ် မ့ၢ်လဲၤခိၣ် ဒီးလဲၤခိၣ် ကျဲသရိၣ်ကီး ဖဲအဆၢကတီၢ် တကတီၢ်ဃီဃုာ်ဃုာ် မ့တမ့ၢ် ဘူးဘူးတံာ်တံာ် ပါၣ်တုၤလၢ အဘၣ်ထံးလိာ်သးသ့ဝဲအခါန့ၣ်, ပှၤနီၣ်သိလုၣ် လၢအထွဲတဂၤအံၤ ကဘၣ်ဟ့ၣ်သိလုၣ်ကျိၤ လၢအထွဲတကပၤ ဆူသိလုၣ် မ့တမ့ၢ် သိလုၣ်ဟံဖျိၣ်လၢအစ့ၣ်တကပၤ, ဒီးဖဲတၢ်မ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်န့ၣ် ကဘၣ်မၤကဘျာ်လီၤသိလုၣ် မ့တမ့ၢ် အိၣ်ပတုာ်န့ၣ်လီၤ.

ကျဲသရိၣ်ကီးလၢအိၣ်
ဒီးသိလုၣ်ကျိၤ
ထဲတကျိၤ

ကျဲသရိာ်ကီးလၢ
အိာ်ဒီးသိလ့ာ်

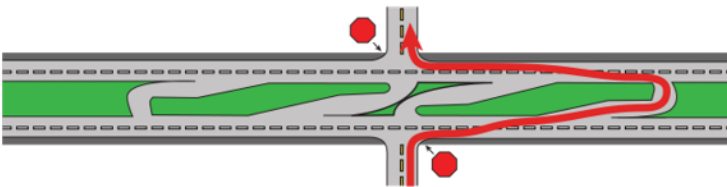

သိလ့ာ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ တၢ်ဘျၢသဲးတဖၣ်

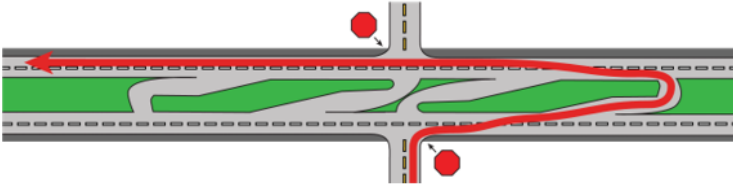
J-တၢ်ဃာ်သိလ့ာ်အခိာ်တဖၣ်

J-တၢ်ဃာ်သိလ့ာ်အခိာ်သ့တဖၣ်အံၤ ဘာ်တၢ်စူးကါအီၤ ဒ်သီးကမၤစ့ၤလီၤ တၢ်သံတၢ်ပှၤတဖၣ် ဒီးတၢ်ဘာ်ဒိဘာ်ထံးတဖၣ် လၢအဘာ်တၢ်ဒုးကဲထီာ်အီၤ ဒီဖျိသိလ့ာ်ဘာ်တၢ်ဘာ်ထံးလၢအကပၤ ဖဲကျဲမုာ်ဒိာ်အိာ်ဒီးသိလ့ာ်ကျိၤလွံာ်ကျိၤ လၢတၢ်နီၤဖးအီၤ သိလ့ာ်ကျိၤခဲကျိၤတဘိအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်လဲၤခိာ် ကျဲမုာ်ဒိာ်လၢတၢ်နီၤဖးအီၤ ဒီဖျိတၢ်စူးကါ J-တၢ်ဃာ်သိလ့ာ်အခိာ်တဖၣ်

တံာ်ဃာ်သိလှံအခိနံလါအစ့နံ ဆူကျဲမုါဒိနံလါတါနီဖးအါ၊
ခီဖျိတါစူးကါ ၂-တံာ်ဃာ်သိလှံအခိနံတဖာ်

ဖဲ ၂-တံာ်ဃာ်သိလှံအခိနံတဖာ် (ဘာ်တံာ်သ့ာ်ညါစွဲကီးအါ၊ ဒ်အမုါ ကျဲကံာ်တံာ်လါ အမ၊စု၊လါ၊တံာ်သဘံာ်ဘုာ်) အဖိခိနံန့ာ်, ပှ၊နီနံသိလှံ လါကျဲဖိကျဲဆာ်တကပ၊ လါအဟဲဘူးထီာ်ဒီး ကျဲမုါဒိနံလါတါနီဖးအါအံ၊ ထီာ် ကဘာ်ဃာ်သိလှံအခိနံ လါအထွဲန့ာ်လါ။

လါတံာ်ကလဲ၊ခီကံ ကျဲမုါဒိနံ မ့တမ့ါ ဃာ်သိလှံအခိနံလါအစ့နံ လါကျဲဖိကျဲဆာ်ပူ၊ အဂီ၊ ပတုာ်သိလှံ ဝံ၊ဒီးဃာ်နုာ်လါ၊သိလှံအခိနံလါအထွဲ ဆူကျဲမုါဒိနံအပူ၊တက့ာ်၊ နုာ်လါဖဲ သိလှံကျဲ၊လါတံာ်ပာ်ပနီနံဃာ်အါ၊ လါတံာ်ဃာ်သိလှံအခိနံလါအစ့နံအဂီ၊ လါအလဲ၊ဆူကျဲအိးထီာ်သးလါလါအခါသး ဒီးမ၊လါပူ၊ တံာ်ဃာ်တရံးသိလှံအခိနံဒ် ပ ပနီနံအသိးတက့ာ်။

ဖဲတံာ်ဃာ်သိလှံအခိနံလါအထွဲတကပ၊အခါန့ာ်, တံာ်ဟ့ာ်ပျဲနု၊လါ နကခီကံသိလှံကျဲ၊ ခံကျဲ၊လါကံ ဒီးနုာ်လါဆူ သိလှံကျဲ၊ လါတံာ်ဃာ်သိလှံအခိနံ လါအစ့နံအဂီ၊တဘျီဃီ ဖဲနမ၊အါ၊သုလါတံာ်ပူ၊ဖျဲးဒီးတံာ်ဘာ်ယိာ်အပူ၊ ဒ်သိးကမ၊စု၊လါ၊ တံာ်ဆါကတီာ် ဖဲသိလှံကျဲ၊လါ ကျဲမုါဒိနံလါတါနီဖးအါအပူ၊အဂီ၊န့ာ်လါ။

ဖဲနဃာ်တရံးသိလှံအခိနံ ဒ် ပ ပနီနံအသိးဝံ၊အလါခံန့ာ်, နကဘာ်ဟ့ာ်ကျဲဆူ သိလှံလါ အဟဲလါနမံာ်ညါ ဒီးအလါ၊မုါအိာ်န့ာ် ဟံပတုာ်နသိလှံ တချုးလါနနုာ်လါဆူ သိလှံကျဲ၊ လါကျဲမုါဒိနံလါတါနီဖးအါအခါတက့ာ်။

ကျဲမုါဒိနံလါတါနီဖးအါ

တံာ်လဲ၊ခီကံ ကျဲမုါဒိနံလါတါနီဖးအါလါစုာ်ပူ၊န့ာ် ကဲထီာ်တံာ်ဟူးတံာ်ဂဲ၊လါ အလါ၊ ဘာ်ယိာ်သ့ဝဲန့ာ်လါ။ တံာ်လါ၊တံာ်ကျဲ မုါအိာ်လါလါလါလါ ဖဲကျဲလါတါနီဖးအါခံဘိ အဘာ်စ၊န့ာ်, တံာ်အံ၊တံာ်တူာ်လိာ်အါ၊သု ဒ်သိးကခီကံဆိထဲတတံာ် ဒီးအိာ်ခိးဖဲတံာ်ခါသး ပါတု၊နသ့ာ်ညါလါ၊တံာ်လါ တံာ်အံ၊ပူ၊ဖျဲးဒီးတံာ်ဘာ်ယိာ် လါတံာ်ကခီကံကျဲမုါအဂါတတံာ်

မိန့်နိဗ္ဗိတိယံ ပုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂ အလံတင်္ဂါနိဗ္ဗိတိယံ

အခါ သွဝေနိဗ္ဗိတိယံ။ သိလ္လင်္ဂလဲတင်္ဂါကွတင်္ဂါ မှတ်တင်္ဂါနိဗ္ဗိတိယံဘုဂ္ဂိုလ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂ လဲတင်္ဂါ ကျမုဒ်ခိဗ္ဗိယံပလင်္ဂသွဝေ ဖဲအပူပူဖျဲဒီးတင်္ဂါဘုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂအခါနိဗ္ဗိတိယံ။ ဖဲတင်္ဂါလဲတင်္ဂါကွတင်္ဂါလဲ ကျမုဒ်ခိဗ္ဗိယံဒီးအိတဖျဲအလိနိဗ္ဗိတိယံ နိဗ္ဗိတိယံဖဲကျဲခါဒ်သး လဲအထွဲတကပတကဂ္ဂါ။ ဖဲတင်္ဂါဘုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂအခါလဲအစွဉ် ဖဲကျဲမုဒ်ခိဗ္ဗိတိယံလဲတင်္ဂါနိဗ္ဗိယံဒီးအိအပူပူအခါနိဗ္ဗိတိယံ၊ အကျဲတကဂ္ဂါ လဲအလိပလင်္ဂသးအံ၊ တင်္ဂါစူးကါအိသ့ ဒ်သိးတင်္ဂါလဲတင်္ဂါဘုဂ္ဂိုလ်အသိး ဘုဂ္ဂိုလ်ဆု မာလိတင်္ဂါလဲ တင်္ဂါလိကအိဗ္ဗိတိယံလဲပုဂ္ဂိုလ် လဲသိလ္လင်္ဂဟဲလဲအိဗ္ဗိတိယံ ဒ်သိးအသု တကဲထီဉ် တင်္ဂါမတင်္ဂါတင်္ဂါ ဖဲနိဗ္ဗိတိယံနိဗ္ဗိတိယံ ဖဲနိဗ္ဗိတိယံသိလ္လင်္ဂအခါပံအလိခိဗ္ဗိတိယံ တက့ဂါ။

တင်္ဂါဘုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂအခါ ဒ် U ပနိဗ္ဗိတိယံအသိး

တင်္ဂါဘုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂအခါ ဒ် U ပနိဗ္ဗိတိယံအသိးအံ၊ မှတ်တင်္ဂါဘုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂအခါလဲ 180 ဒိဉ်ကရဲဉ်၊ လဲအလိကင်ဒ် လံမဲဉ်ဖျါဉ် U အသိး လဲအသိးကဒါကွ၊ နတင်္ဂါလဲတင်္ဂါကွ ဆူလိခိဗ္ဗိတိယံ။ နတင်္ဂါဘုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂအခါ ဒ် U ပနိဗ္ဗိတိယံအသိး ဖဲလဲနမာအိ လဲတင်္ဂါအိဒီးတင်္ဂါမတင်္ဂါတင်္ဂါ သိလ္လင်္ဂအဂတဖျဲတသွဝေအခါဘုဂ္ဂိုလ်။ "တင်္ဂါတင်္ဂါတင်္ဂါပျဲလဲ တင်္ဂါဘုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂအခါ ဒ် U ပနိဗ္ဗိတိယံအသိး (No U-Turn))တင်္ဂါပနိဗ္ဗိတိယံသွဝေတဖျဲ"အံ၊ ဘုဂ္ဂိုလ်တင်္ဂါလဲအိ၊ ဖဲတင်္ဂါလိလဲတင်္ဂါတင်္ဂါတင်္ဂါပျဲတဖျဲအလိနိဗ္ဗိတိယံ။ တင်္ဂါဘုဂ္ဂိုလ် သိလ္လင်္ဂအခါ ဒ် U ပနိဗ္ဗိတိယံအသိးအံ၊ တင်္ဂါတင်္ဂါတင်္ဂါပျဲလဲကျဲမုဒ်ခိဗ္ဗိတိယံဒီး လဲသိလ္လင်္ဂ လဲတင်္ဂါလဲအခါအပူပူဘုဂ္ဂိုလ်။ တင်္ဂါဘုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂအခါ ဒ် U ပနိဗ္ဗိတိယံအသိးအံ၊ မှတ်တင်္ဂါလဲ တဖိးသဲစး လဲတင်္ဂါလိလဲအဘူးထီဉ်ဒီး တင်္ဂါလဲဒိဉ်တဖျဲ ဒီးဖဲတင်္ဂါကွကျဲတဖျဲအလိ ဖဲပုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂအဂတဖျဲ ထံဉ်ဖိနုလဲ 1,000 ဒိဉ်ယီတသွဝေအလိနိဗ္ဗိတိယံ။

ဖဲတင်္ဂါမုဒ်ခိဗ္ဗိတိယံလဲ ကမာဘုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂအခါအဂါ၊ ဖဲကျဲမုဒ်ခိဗ္ဗိတိယံအိဒီး သိလ္လင်္ဂကျဲခိဗ္ဗိတိယံ မုတမုဒ် အိနုဒ်အနုဒ်လဲအလဲတင်္ဂါလဲညါတပူပူအိဗ္ဗိတိယံ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သိလ္လင်္ဂအံ၊ ယုဒ်ယီသိလ္လင်္ဂအခါဆူ သိလ္လင်္ဂကျဲလဲအယံကတင်္ဂါတကျဲ ဒီးစူးကါ ကျဲကပတကဂ္ဂါတကပတစိတလိ ဒ်သိးကမာတင်္ဂါဘုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂအခါ ဒ် U ပနိဗ္ဗိတိယံအသိးသွဝေနိဗ္ဗိတိယံ။

တင်္ဂါလဲတင်္ဂါကွတင်္ဂါ ဖဲသိလ္လင်္ဂကျဲလဲအထွဲတကပတ

ဖဲတင်္ဂါနိဗ္ဗိတိယံ လဲကျဲမုဒ်ခိဗ္ဗိတိယံဒီးသိလ္လင်္ဂကျဲလဲကျဲလဲ လဲတင်္ဂါလဲဆူညါအဂါနိဗ္ဗိတိယံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂလဲ အလဲတင်္ဂါကဘုဂ္ဂိုလ်အံ၊ ဒ်သိးအသုတဒုးအိဉ်ထီဉ် သိလ္လင်္ဂအတင်္ဂါဘုဂ္ဂိုလ်

အဂီၢ်ကဘဉ်နီၣ်သိလွန် လၢအဘူးဒီး ကျဲမ့ၢ်အတၢ်တြီဃာ် မ့တမ့ၢ် အနၢ်ထံး လၢအထွဲ တကပၤ တသ့ဖဲအသ့န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်နီၣ်သိလွန်ဖဲကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်တဖဉ် လၢတၢ်နီၤဖးလီၤအီၤ အါန့ၢ်ဒီး သိလွန်ကျိတကျိၤ လၢအလဲတၢ်ဆူညါတပူၤဃီအခါန့ၢ်, နကြးနီၣ်သိလွန် လၢသိလွန်ကျိၤလၢအထွဲတကပၤ ဖဲကျဲမ့ၢ်အိၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လဲတၢ်ထဲဒၣ်လၢ သိလွန်ကျိၤလၢအစ့ၣ်န့ၢ်, ပှၤနီၣ်သိလွန်အံၤ ကဘဉ်ဟးထီၣ်လၢသိလွန်ကျိၤအပူၤ ဒ်သီးကဟ့ၣ်ပျဲ သိလွန်အဂၤတခိၣ် လၢကလဲၤ တလၢကွံာ်အီၤအဂီၢ် ဖဲတၢ်မၤအီၤလၢ တၢ်အိၣ်သးကဲထီၣ်သးအဖၤမ့ၢ်သ့ဝဲအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတပၣ်ဃုာ်ဒီး -

- ဖဲတၢ်လဲတလၢကွံာ်ဆူဘးဒီး မ့တမ့ၢ် တၢ်လဲတလၢကွံာ်သိလွန်အဂၤတခိၣ် လၢအလဲတၢ် ဆူညါတပူၤဃီအခါ.
- ဖဲအိၣ်ကတဲာ်ကတီၤသးလၢ ကဃာ်သိလွန်အိၣ်ဆူအစ့ၣ် ဆူကျဲကတဲာ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် ဆူကျဲမ့ၢ်လၢပှၤနီၣ်တကပၤ မ့တမ့ၢ် သိလွန်ကျိၤပူၤအခါ.
- ဖဲအိၣ်ကတဲာ်ကတီၤသးလၢ ကဟးထီၣ်ဖဲကျဲမ့ၢ်လၢသိလွန်လဲတၢ်လၢအချ့ ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ် လၢသိလွန်လဲတၢ်လၢတၢ်သဘျ့အပူၤ မ့တမ့ၢ် ကီၢ်ဖဲၣ်ဘၢၣ်စၢၤကျဲမ့ၢ်ဒိၣ် လၢကျဲမ့ၢ် အစ့ၣ်တခီပၤအခါ.
- ဖဲသိလွန်အံၤ မ့ၢ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူၤသိလွန်လၢအိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤအီၤအခါ.
- ဖဲအဘဉ်တၢ်နီၣ်လီၤအီၤ ဒီဖျိ ပှၤဘၢၣ်မူဘၢၣ်ဒါပၤသိလွန်တၢ်လဲတၢ်က့ၤပီးလီၤ, သဲစး အပှၤဘၢၣ်မူဘၢၣ်ဒါ မ့တမ့ၢ် ဖဲကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤလီၢ်အခါ.

တၢ်လဲတလၢကွံာ်

တၢ်လဲတလၢကွံာ် လၢအတကြးတဘဉ် ဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဘဉ်တီၢ်ဘဉ်ထံးအါမးလီၤ. ဖဲတၢ်လဲတလၢကွံာ် လၢမ့ၢ်န့ၢ်ဒီး, ဖဲတၢ်ကွံာ်တၢ်တဖျါဆ့ဆ့အခါ, ဒီးဖဲကျဲမ့ၢ်ဘျ့အခါန့ၢ်, ပလီၢ်အါထီၣ်န့ၣ်သးတက့ၢ်.

ဖဲတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖဉ်လၢ အဟ့ၣ်ပျဲ တၢ်လဲတလၢကွံာ် ဖဲကျဲမ့ၢ်လၢအိၣ်ဒီး သိလွန်ကျိၤခံကျိၤ လၢသိလွန်လဲတၢ်က့ၤတၢ်ခံကပၤလကဲအဖီခိၣ်န့ၢ်, နလဲတလၢကွံာ် သိလွန်လၢန့ၣ်ညါတခိၣ်လၢအစ့ၣ်တကပၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကလဲတလၢကွံာ်အဂီၢ် နတဘဉ်နီၣ်ချ့ထီၣ်န့ၣ်သိလွန် အါန့ၢ်ဒီးတၢ်ဟ်ပနီၣ်အီၤဘၢၣ်. ဘၢၣ်ဆၣ်သန့က့, သိလွန် လဲတၢ်ချ့ အတၢ်ဟ်ပနီၣ် ဖဲကျဲလၢအိၣ်ဒီးသိလွန်လဲတၢ်ကျိၤခံဘိ ဃုာ်ဒီး သိလွန် လဲတၢ်ချ့တၢ်ဟ်ပနီၣ်နီၣ်ထီၣ်အထူၣ် 55 mph မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၢ်န့ၢ်အဖီခိၣ်န့ၢ်, တၢ်နီၣ်ချ့ထီၣ်အီၤသ့ 10 mph ဖဲလၢပှၤနီၣ်သိလွန်အံၤ ကွံာ်ကျဲစးလဲတလၢကွံာ်

သိလွန်အဂတခိန် လာအလဲတဖ်ဆူညါတပူဃီ လာအပွဲဒီးအဖိးသဲစးအခါန့ဉ်လီၤ.
ဖဲနအိန်ကတံာ်ကတီၤသးလၢ ကလဲၤကတလၢကွံာ်အခါန့ဉ်, နကဘဉ်မၤလီၤတံာ်လၢ
တၢ်ဒုာ်စၢၤစၢၤအိန်လၢလၢလီၤလီၤ လၢနသိလွန် ဒီးသိလွန်ဟဲလၢမဲာ်ညါအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.
နကဘဉ်ကွံာ်စ့ၢ်ကီးလၢလီၤခဲံ ဒ်သိးကဆၢတံာ်လၢ ဖဲပုၤနီၣ်သိလွန်အဂတဖ် အိန်ကတံာ်
ကတီၤသးလၢ ကလဲၤတလၢကွံာ်နၤအဂီၢ်လီၤ. ဖဲပုၤနီၣ်သိလွန်အဂတဂၤ မ့ၢ်ဂုာ်ကျဲးစး
လဲၤတလၢကွံာ်နၤန့ဉ်, အိန်ဖဲနသိလွန်ကျိၤအပူၤ ဒီးတဘဉ်နီၣ်ချုထီၣ်နသိလွန်တဂ့ၤ.

စူးကါတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်လၢအစ့ၢ်တဒိပၤ တချုးနန့ဉ်လီၤဆူ သိလွန်ကျိၤလၢအစ့ၢ်
လၢကလဲၤတလၢကွံာ်တၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်. စူးကါတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ် လၢအထွဲတကပၤ ဖဲနလဲၤ
တလၢကွံာ်တၢ်ဝံၤအလီၢ်ခဲံ ဒီးတချုးနဟဲက့ၤန့ဉ်လီၤကဒါက့ၤဆူ သိလွန်ကျိၤ လၢအထွဲ
အခါတက့ၢ်. ဟဲက့ၤန့ဉ်လီၤကဒါက့ၤ ဆူသိလွန်ကျိၤလၢအထွဲတကပၤ ဖဲနမ့ၢ်ထံာ်သိလွန်
လၢနလဲၤတလၢကွံာ်အီၤတခိန်အံၤဒီတခိန်လၢ ဖဲနမံာ်ကလၢကွံာ် လၢလီၢ်ခဲံအပူၤ
သ့အခါတက့ၢ်. ဖဲတၢ်လဲၤတလၢကွံာ် သိလွန်လၢအဂတခိန်အခါန့ဉ်, နကဘဉ် ဟဲက့ၤ
န့ဉ်လီၤကဒါက့ၤဆူသိလွန်ကျိၤလၢအထွဲ တချုးလၢနဟဲဘူးထီၣ်ဒီး သိလွန်ဟဲ လၢမဲာ်ညါ
လၢ 100 ခိန်ယီၢ်အခါန့ဉ်လီၤ.

တဘဉ်ဂုာ်ကျဲးစးလဲၤတလၢကွံာ် သိလွန်အဂတခိန် ဖဲတၢ်လီၢ်လၢ တၢ်ဟံာ်လီၤဃာ်
"တၢ်တဘဉ်လဲၤတလၢကွံာ်အလီၢ် (No Passing Zone)" တၢ်ပနီၣ်အိန်အလီၢ် မ့တမ့ၢ်
ဖဲကျဲးမ့ၢ်ခါသး တၢ်တီၤနီၣ်ပနီၣ်ကျိၤအလွဲၢ်ဘီဒီဘီ အိန်လၢနအိန်တဒိပၤအခါတက့ၢ်.
တၢ်တီၤနီၣ်ပနီၣ်ကျိၤအလွဲၢ်ဘီဒီဘီ လၢအအိန်သဃဲၤခဲာ်ဘီအံၤ အဒိပညီမ့ၢ်ဝဲ တၢ်တဟ့ၣ်ပျဲ
တၢ်လဲၤတလၢကွံာ် လၢသိလွန်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ် နီတကပၤဘဉ်. တဘဉ်လဲၤတလၢကွံာ် -

- ဖဲကျဲးကျဲးကျိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်လူၢ်ဒီခိန် ဖဲနထံာ်ကျဲးလၢမဲာ်ညါဖျိဖျိဖျါဖျါ လၢ 700
ခိန်ယီၢ်တသ့အခါ.
- ဖဲအဘူးဒီး ကျဲးခိက်, ကျဲးန့ဉ်လီၤလၢတီၤဖိလံာ်, ဟီၣ်လံာ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ခိက်
လွန်မ့ၢ်အူကျိၤ လၢ ၁၀၀ ခိန်ယီၢ်အခါ.
- ဖဲနကဘူးကတုၤဃီဆူ သိလွန်လၢအဟဲဆူနအိန်
- လၢကျဲးကျဲးခါခါမံာ်လီၢ်သးအဖီခိန်အခါ.

တၢ်လဲၤတလၢကွံာ် လၢအထွဲတကပၤ

ပုၤနီၣ်သိလွန်အံၤ လဲၤတလၢကွံာ်သိလွန်အဂတခိန် လၢအထွဲတကပၤသ့ဝဲ ထဲဒုာ်
ဖဲတၢ်အိန်သး လၢလံာ်တဖ်အပူၤန့ဉ်လီၤ -

- ဖဲလၢပုၤနီၣ်သိလွန်အံၤ ကဘၣ်လဲၤတလၢကွၢ်ဆူဘးဒီး မ့တမ့ၢ် လဲၤတလၢကွၢ် သိလွန် အဂၤတခါၣ် လၢအထွဲတကပၤ ထဲဒၣ်ဖဲတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်လၢ၊ အဟ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢတၢ်သုးသးအံၤ ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ။ တၢ်နီၣ်သိလွန် ဒ်အံၤ သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်တဘၣ်နီၣ်အီၤ ဖဲလွန်ယီၢ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ် ကျဲကပၤတခီတကပၤ လၢတၢ်ဖူဘျးအီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ၊ တၢ်တဖူဘျးအီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ၊ မ့တမ့ၢ် ဖဲကျဲတၢ်ဖူဘျးအချၢ၊ မ့တမ့ၢ် ဖဲကျဲအကျိၤလၢတၢ်စူးကါအီၤအါကတၢ်အလီၤ နီတဘျီဘၣ်။
- ဖဲသိလွန်လၢ တၢ်ကလဲၤတလၢကွၢ်အီၤဆူဘးဒီးတခါၣ်အံၤ ဃၣ်သိလွန်အခါၣ် မ့တမ့ၢ် ကဃၣ်သိလွန်အခါလၢအစ့ၣ်အခါ။
- ဖဲကျဲမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ် လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဖူဘျးလၢတၢ်တြီၤမၤတံာ်တံာ်တအိၣ် လၢတၢ်တဟံးန့ၢ်ဟံာ်တၢ်လီၢ် ဒီးဖျိတၢ်ဟံာ်ပတုၣ်သိလွန် လၢအတြီၤဃာ် သိလွန်ကျိၤခဲကျိၤ မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်ခဲကျိၤ လၢကလဲၤတၢ်က့ၤတၢ် ကျဲခဲဒီးယၢ်ပၤအခါ။
- ဖဲကျဲမ့ၢ်လၢသိလွန်လဲၤကျဲထဲတကပၤဧိၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲကျဲလၢ အတြီၤဃာ်ဟံာ် သိလွန် လဲၤတၢ်တကပၤ၊ ဖဲလၢကျဲအံၤတအိၣ်ဒီး တၢ်တြီၤမၤတံာ်တံာ်တဖၣ် ဒီးအလဲၢ် အိၣ်လၢလၢပဲၤပဲၤ လၢသိလွန်ကလဲၤတၢ်လၢ သိလွန်ကျိၤခဲကျိၤ မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၢ် အဂီၢ်အခါ။

တၢ်သုးလီၤလီၢ်ခဲ

တၢ်သုးလီၤလီၢ်ခဲအံၤ တၢ်တဟ့ၣ်အီၤတၢ်ပျဲဖဲကျဲမ့ၢ်လၢသိလွန်လဲၤတၢ်လၢတၢ်သဘျ့အပူၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲသိလွန်လဲၤတၢ်ကျဲကျဲမ့ၢ်တဖၣ်အပူၤ မ့တမ့ၢ်လၢ ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလွန်အပူၤနီၣ်သိလွန် ဖဲမၤတၢ်အကတီၢ်အခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်သုးလီၤလီၢ်ခဲ ဖဲကမ့ၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤအံၤ ကဲထီၣ်တၢ်ဟံာ်ဒုၣ်ဟံာ်ကမၣ် တၢ်နီၣ်သိလွန် လၢတၢ်ဟံာ်ကဲတအိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပလီၢ်ပဒီ တအိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ။

နမ့ၢ်ဘၣ်သုးလီၤလီၢ်ခဲ ဖဲကျဲဖဲကျဲဆၣ်အပူၤ ဆူကမ့ၢ်ကျဲမ့ၢ်အပူၤန့ၣ်၊ သုးလီၤလီၢ်ခဲ ဖဲသိလွန်ကျိၤလၢအဘူးကတၢ်တကျိၤအလီၤ ဝံၤဒီးစးထီၣ်နီၣ်ယီၤသိလွန်ဆူမံာ်ညါတက့ၢ်။ နမ့ၢ်တသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်လၢတၢ်အံၤပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်၊ တဘၣ်သုးလီၤလီၢ်ခဲ ဖဲသိလွန်လဲၤတၢ်အကျိၤပူၤ မ့တမ့ၢ် လၢအလဲၤခိၣ်အီၤတဂ့ၤ။

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလုင် အလံင်တါနံင်ကျဲ

တချုးနသုးလီလီခဲနံင်, တါအံင်တါဟ့င်ကူင်ဟ့င်ဖးဝဲလါ တါကဟးကွင်သိလုင်ဝးဝး ဒ်သိးကမလီတါလါ တါတအိင်လါအလီခဲနီတမံအဂီင်နံင်လီ. တချုးနသုးလီလီခဲနံင်, ကွင်လါမဲင်ညါ, အကပ, ဒီးအလီခဲတက့. ဖဲနသုးလီခဲအဆါကတီ ကွင်ဒီးနသိလုင်လီခဲ ပဲတြီတက့. တဘင် ဒီးသန့ထီင်သးလါ မဲင်ကလါတဖင်အလီတဂ့. သုးလီခဲကယီကယီ ဆူသိလုင်ကျဲလါအဘူးကတါတကျဲတက့.

တါဟ်ပတုင်သိလုင်

သိလုင်အံင် တါမံင်ဟ်ပတုင်သယဲလီလါအကြါးအဘင်နံင်, အသိလုင်ပင်ဖဲဖဲကျဲနံင်ထံး တကပအံင် ကဘင်အိင်တယံန့ဒီး 12 စုမုဒိင် ဖဲကျဲနံင်ထံးအကပန့လီ. တါအံင် ဘင်တါဟ့င်ကူင်ဟ့င်ဖးအီလါ တါကယင်သိလုင်ပင်ဖဲအမဲင်ညါ ဆူကျဲနံင်ထံးတကပ မ့တမ့ ကျဲကပတခီတကပ, ဟ်လီသိလုင်ဖဲ တါဟ်ပတုင်ဃာ် ဒီး/မ့တမ့ စူးကျါဃာ် တါဟ်ပတုင်သိလုင်နီင်ယီပတုင်တက့. တါအိင်သး ဖဲလါသိလုင်အံင် မ့တပတုင်သး မ့တမ့ နီင်ယီပတုင်အံင် မ့တမ့တါဘင်နံင်, လါတါသုးသးဆူ သိလုင် လဲတါအကျဲအလီ သိလုင်အတါအိင်သးအံင် ကမၤစၤသိလုင်ဒ်သိးကတလုင်အသးဆူ ကျဲနံင်ထံးတကပ မ့တမ့ လါကျဲအချါန့လီ.

ဖဲတါလီလါလံင်သ့င်တဖင်အံင်န့င် တါတဟ့င်တါပျဲ တါဟ်ပတုင်သိလုင်ဘင် -

- ဖဲကျဲကဲတဲင်တဖင်အပူ.
- ဖဲခိင်ကျဲခိက် မ့တမ့ ကျဲဟးလါခိင်အလီ.
- ဖဲခိင်ကျဲခိက် လါကျဲကဲတဲင်အကပိကပ လါ 20 ခိင်ယီ.
- တါကပီမုင်မုင်, တါပတုင်အတါပနီင်, မ့တမ့ တါပါဃာ် တါဟ့င်ပနီင် သိလုင် အတါလဲတါက့ လါအအိင်ဖဲ ကမျါကျဲမုင်ကပ လါ 30 ခိင်ယီ.
- လုင်မ့င်အူကျဲ လါတါလဲခိက်လုင်မ့င်အူအဂီ လါအဘူးကတါ အကပိကပ 50 ခိင်ယီ.
- ထံပီဘိခိင်လါတါခးသံမ့င်အူအိင်တါအဂီအကပိကပ 10 ခိင်ယီ.
- တါဃုဆုင်ထီင်က့တါအလီ မ့တမ့ တါနီတါဘျး အကျဲကပ မ့တမ့ ကျဲဘးခိ ဖဲလါတါဟ်ပတုင်သိလုင်အံင် မ့အိင်နိုးသိလုင်အတါလဲတါက့အခါ.
- ဖဲကျဲနံင်လီအကတါ ကျဲမုင်ပူ.
- ဖဲတါတဘိလံင်လါအလီ.
- ဖဲကျဲမုဒိင် ဟိင်လံင်ကျဲအကပိကပ.

- ဖဲသိလွန်လၢတၢ်ဟံပတုာ်ဃာ်အီၤ ဖဲကျဲန့ၢ်ထံး မ့တမ့ၢ် ဖဲကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်အကနူၤထံး လၢသိလွန်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်တကပၤ (ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤဒဲအမ့ၢ် "တၢ်ဟံပတုာ် သိလွန်ခဲကထွါ").
- ဖဲကျဲန့ၢ်ထံး လၢတၢ်ဖူဃာ်အီၤလၢအလွဲၢ်ဘီ အကပၤ, မ့တမ့ၢ် ဖဲတၢ်ဟံလီၤဃာ် "တဘၣ်ဟံပတုာ်သိလွန် (No Parking)" တၢ်ပနီၣ်လၢအဖိးသဲစးအလီၢ်.
- လၢလံာ်ပရၢတလါအမဲာ်ညါ (ဒီးသန့ၤသးလၢ ဝုၢ်-လီၢ်ကဝီၤပဒိၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဖီခိၣ်).

တၢ်နီၣ်ဟးထီၣ် သိလွန်လၢတၢ်ဟံပတုာ်ဃာ်အီၤ

ဖဲနမ့ၢ်ပတုာ်မ့တမ့ၢ်ဟံပတုာ်သိလွန် ဖဲကျဲကပၤန့ၢ်, နတ ကြးအိးထီၣ် နသိလွန်ပဲတြီ နီတဘျၢ်ပၢ်တုၤလၢ နသမံသမိးကွၢ် ဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်လၢ တၢ်အံၤပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢတၢ်ကမၤအီၤအဂီၢ် ဒီးတမၤတံာ်တံာ် သိလွန်အဂၤအတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤဝံၤအခါန့ၢ်လီၤ. ကွၢ်သိလွန်အဂၤတဖၣ်, သိလွန်ယီၢ်တဖၣ်, လွၣ်ယီၢ်တဖၣ် ဒီးပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ် မ့ၢ်လၢ အဟဲဘျးထီၣ်လၢနသိလွန် ကပၤသ့ဝဲအဃိလီၤ. လၢတၢ်ကပျဲထီၣ် မ့တမ့ၢ် ပျဲစံာ်လီၤ. ပုၤဒီးသိလွန်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် နတကြးပျဲတၢ်အိးထီၣ်ဟံ ပဲတြီလၢသိလွန်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ် တကပၤ ယံာ်န့ၢ်ဒီးတၢ်ကြးအိးထီၣ်အီၤဘျၢ်.

မိမိနဲ့နိမိထုတ် ပုၤနီၣ်သိလုၣ် အလံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲ

တၢ်ဟံၣ်ပတုၣ်သိလုၣ်လၢတၢ်လုၢ်

မဲသိလုၣ်လၢတၢ်ဟံၣ်ပတုၣ်ဟံၣ်တခါ အခါနီၣ်မုၢ်ယုၣ်သးလၢတၢ်လီၤတံၢ်အလီၢ်အခါနီၣ်. သိလုၣ်ပၣ်ဖဲအံၤ တၢ်ကြးယုၣ်အီၤဆူကျဲအန့ၣ်ထံး မ့တမ့ၢ် ကျဲကပၤတစီတကပၤန့ၣ်လီၤ.

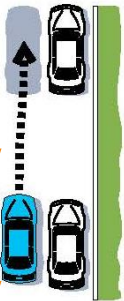
မဲသိလုၣ်လၢတၢ်ဟံၣ်ပတုၣ်ဟံၣ်တခါ အခါနီၣ်မုၢ်ယုၣ်သးလၢ တၢ်ဒီဒီအခါ. ဒီးကျဲအန့ၣ်ထံး မုၢ်အိၣ်န့ၣ်. သိလုၣ်ပၣ်ဖဲအံၤ တၢ်ကြးယုၣ်အီၤလၢအယံၤဒီး ကျဲအန့ၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ.

မဲသိလုၣ်လၢတၢ်ဟံၣ်ပတုၣ်ဟံၣ်တခါ အခါနီၣ်မုၢ်ယုၣ်သးလၢ တၢ်ဒီဒီအခါ. ဒီးကျဲအန့ၣ်ထံး မုၢ်တအိၣ်တၢ်န့ၣ်. သိလုၣ်ပၣ်ဖဲအံၤ တၢ်ကြးယုၣ်အီၤဆူ ကျဲကပၤတစီတကပၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်ပတုၣ်သိလုၣ်သးမဲ

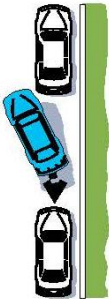
သိလုၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲတၢ်ကျဲသံးစးတဖၣ်

1 ပတုၣ်န့ၣ်သိလုၣ် ဒီးသိလုၣ်လၢအမံၣ်ညါတခါနီၣ်ယူယူဒီးဟံၣ်အီၤလၢအယံၤအိၣ်တခါနီၣ်တတၢ်တက့ၢ်.

2 ယုၣ်တရံး သိလုၣ်ပၣ်ဖဲလၢအထွဲတကပၤခဲလၢာ်. သုးလီၤလီၢ်ခဲကယီၤကယီၤတက့ၢ်.

3 အမုၢ်ပူၤဒီးသိလုၣ်လၢမံၣ်ညါတခါနီၣ်န့ၣ်. ယုၣ်တရံးသိလုၣ်ပၣ်ဖဲလၢအထွဲတကပၤခဲလၢာ် ဒီးသုးဆူလီၢ်ခဲဆူညါ ကယီၤကယီၤတက့ၢ်.

4 ယုၣ်တရံးသိလုၣ်ပၣ်ဖဲဆူအထွဲတကပၤခဲလၢာ် ဒီးထုးယီၤအီၤဆူကျဲန့ၣ်ထံးမဲတၢ်ခၢၣ်သးတက့ၢ်.

သိလှိုင်တင်လဲလဲတင်ကျဲကျဲတင်ကျဲကျဲတင်ကျဲကျဲတင်ကျဲကျဲ

တင်ဟံပတုင်သိလှိုင်ဖဲကျဲမုင်ဖးဒိင်အလီ

သိလှိုင်တဖင်လတင်ဟံပတုင်အီဖဲ ကီဖဲင် ကျဲမုင်ဒိင်တဖင် ဒီးကျဲမုင်ဖးဒိင်လတင်သိလှိုင်လဲတင် လတင်သဘျုအပူ လတင်ဂုင်တမံလင်လင်အဖီခိင်န့င် တင်ကဘင်သုးယံကွင်အီဆူကျဲမိင်ပှါ လတင်လဲတင်က့အီအပူန့င်လီ. တင်သုးကွင်သိလှိုင်အံမုင်တသ့ဘင်န့င်, စူးကါတင်မနီင် မယါလအဖျါလီတင်လီဆဲးတဖင် မ့တမုင် တင်ပနီင်တဖင် ဒ်သိးကဒီသဒါ နသိလှိုင် အတင်ဘင်ဒိဘင်ထံး ဒီးအတင်မဘင်ဒိပှါနီင်သိလှိုင်အဂတဖင်အဂီလီ.

သိလှိုင်လတင်ဟံပတုင်အီဖဲ ကျဲမုင်ဖးဒိင်အဖီခိင် လမုင်န့င်မိမ့တမုင် ဖဲတင်ဆါကတီ တကတီလင်လင် လအလိင်ဘင် မ့င်အူတင်ကပီအကတီန့င်, အစုကတင် ကဘင်အိင်ဒီး မ့င်အူအလွင်ဂါ မ့တမုင် အဘီပှါ လအမဲင်ညါ ဒီးသိလှိုင်အလီခဲမ့င်အူအလွင်ဂါ အစု ကတင်တဖျါ လတင်မကပီယာ်အီန့င်လီ. မ့င်အူခဲခါလင်အံ တင်ထံင်အီကဘင်သ့ လတင်ဒုင်စါစါစုအစုကတင် 500 ခိင်ယီန့င်လီ. စူးကါမ့င်အူ လတင်ဟံပတုင်သိလှိုင် အဂီတဖင် မ့တမုင် မ့င်အူလတင်ဟ့င်ပလီတင်ဘင်ယိင်အဂီတဖင် ဒ်သိးကဟ့င်ပလီ ပှါနီင်သိလှိုင်အဂတဖင်အဂီတက့. သိလှိုင်လတင်ဟံပတုင်ယာ်အီ အမဲင်ညါ မ့င်အူတဖင်န့င် တင်ကဘင်အိးထီင်ဟံအီလါ မ့င်အူကစီဖုင်န့င်လီ.

ပှါဒီးသိလှိုင်အတင်ပူဖျဲဒီးတင်ဘင်ယိင်

တင်အံမုင်ပှါနီင်သိလှိုင်အမူအဒါ ဒ်သိးကမလီတင်ဝဲလါ ပှါဒီးသိလှိုင်အဂတဖင် ကပူဖျဲဒီးတင်ဘင်ယိင်အဂီလီ. တဲလီတင်လါ ပှါဒီးသိလှိုင်ကိးဂါ ကထီထီင်ဟံ လီဆုင်နီယီတကိးအဂီတက့. မလီတင်လါ တင်ကထုးပံးယာ်ဖိသင်တဖင် ဖဲတင်ထုးပံးပှါဒီးလိသုင်ဖိအကျါအကျဲ လါအကြားဒီးဖိသင်အဂီတက့.

သိလှိုင်ယီတကိး တင်ကျဲကျဲတင်ကျဲကျဲ

ဖဲတင်ပူဖျဲပီးလီလါနသိလှိုင်ပူအကျါန့င်, သိလှိုင်ယီတကိးအံ ပါယာ်နသးသမူ ကသ့အဂုကတင်န့င်လီ. လါမံင်နံင်စိထံင်အပူန့င်, သိလှိုင်တဖင် တင်ကဘင် ထီထီင်ဟံအီဒီး သိလှိုင်ယီတကိးတဖင်, ဒီးတင်စူးကါသိလှိုင်ယီတကိးအံ မုင်တင်လိင်ဘင် နီနီန့င်လီ. သိလှိုင်ယီတကိးလါ တင်ကျဲကျဲကျဲဘင်အီ ဒီးတင်ထုးပံးယာ်အီအံ တင်ကဘင်သိးယာ်အီ ဒီဖျိ ပှါနီင်သိလှိုင်တဖင်တဖင် ဒီးပှါဒီးသိလှိုင်တဖင်ခဲလင် ဖဲတင်ဆုင်နီအလီခဲလင်အပူ ပုင်ယုင်ဒီးလီဆုင်နီလါလီခဲန့င်လီ. ပှါဘင်မူဘင်ဒါ

မိန့်ခွင့်စီထုတ် ပြုနိုင်သည့် အလံာ်တင်နံာ်ကျဲ

လၢတၢ်ဒုးလူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်ဘျၢသဲစးတဖၣ် ပတုာ်သိလ့ၣ်တဖၣ် ထဲဒၣ်လၢ တၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ် လီၤဆ့ၣ်နီၤယီၤတကိးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အဂီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်တထီၣ်တၢ် လီၤဆ့ၣ်နီၤယီၤတကိးဘၣ်န့ၣ်, ဟံာ်သ့ၣ်ဟံာ်သး တၢ်လၢလၢတဖၣ်အံၤတက့ၢ် -

- တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢ နကစူးကွံာ်သး မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဖဲသိလ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံး အကတီၢ်အံၤ အါန့ၢ်ဒီးညီန့ၢ် လွံာ်ဘျီန့ၣ်လီၤ.
- နမ့ၢ်လဲၤတၢ်လၢ သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်ချ့ 12 mph ဒၣ်လဲာ်န့ၣ်, နသံဝဲဒၣ်ဖဲသိလ့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးအကတီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- ဖဲသိလ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးအကတီၢ်န့ၣ်, လီၤဆ့ၣ်နီၤယီၤတကိးအံၤ ပၤပာ်ဃာ် ပုၤဒီးသိလ့ၣ်ဖိတဖၣ် ဒ်သိးအသုတဖျိးတဆ့ကွံာ် လၢသိလ့ၣ်အပူၤတဂ့ၤအဂီၢ်လီၤ. ပုၤလၢအဖျိးတဆ့ကွံာ် လၢသိလ့ၣ်အချၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ သံတမ့ၢ် တူၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိ ဘၣ်ထံးနးနး သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်တလိၣ်ဘၣ်နၤဒ်အဖိးသဲစးအသိး လၢနကထီထီၣ်ဟံာ် လီၤဆ့ၣ်နီၤယီၤတကိး ဖဲ -
- နနီၣ်သိလ့ၣ်လၢပုၤလဲၤတၢ်ဖိအဂီၢ် လၢအသးလီၤလီၤခဲ.
- နဆ့ၣ်နီၤဖဲ သိလ့ၣ်လီၤဆ့ၣ်နီၤညီန့ၢ်အလီၤ ဖဲလၢပုၤဒီးသိလ့ၣ်ဖိအဂၤတဖၣ် စူးကါကွံာ်လီၤဆ့ၣ်နီၤယီၤတကိးခဲလၢာ်
- နအိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်သးအလံာ်တၢ်ကွဲး လၢကသံၣ်သရၣ်အအိၣ် လၢအဟံာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဆ့ၣ်ချ့တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် လၢတၢ်တဘၣ်စူးကါ လီၤဆ့ၣ်နီၤယီၤတကိးအဂီၢ်.
- နနီၣ်သိလ့ၣ် လၢအမၤတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ လၢအပုၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟးထီၣ် ဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤ လၢသိလ့ၣ်ပူၤတလီၤလီၤ. တၢ်အံၤဘၣ်ထွဲဝဲ ထဲဒၣ်ဖဲလၢ နမ့ၢ်တနီၣ် သိလ့ၣ် ချ့န့ၢ်ဒီး တန့ၣ်ရံၣ် 25 မံးလၢာ်အခါန့ၣ်လီၤ.
- နနီၣ်သိလ့ၣ်ဆုၤလံာ်ပရၢလၢဝုၤပူၤ လၢကီၢ်အမဲရဲကၤ လံာ်တၢ်တၢ်မၤစၢၤ (U.S. Postal Service) အဂီၢ်.
- နနီၣ် မ့တမ့ၢ် နဒီးသိလ့ၣ်ပဒၢးခံပျီ ဖဲမၤတၢ်လၢ စံာ်ပွဲၤတၢ်မၤလီၤပူၤ.
- နနီၣ်သိလ့ၣ် လၢအဘၣ်တၢ်တၢ်တ့အီၤ တချုးဖဲ လၢယနူၤအါရံၤ 1 သီ, 1965 နံာ်န့ၣ်လီၤ.

စူးကါလီၤဆ့ၣ်နီၤယီၤတကိး လၢအကျိၤအကျဲအဘၣ်

နၤအံၤ ဖျါလီၤကဲလၢနကပူၤဖျိးဒီးတၢ်သံ ဖဲသိလ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးအကတီၢ် ဖဲနမ့ၢ်စူးကါဃုာ် ယီၤတကိးလၢအထုးဃာ် ခိၣ်ကံာ်ဒုၣ် ဒီးပျီခိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ယီၤတကိးလၢခိၣ်ကံာ်ဒုၣ်အဂီၢ်အံၤ တၢ်ကြၢးမၤဘၣ်လီၤအီၤ ဒ်သိးကထုးတၢ်ဃာ် နယီၤတဲာ်ခိၣ်ဃံတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ခိၣ်ကံာ်ဒုၣ်

အဖီခိင် ဂုၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်အံၤ တၢ်တဘၣ်သိးဃာ်အီၤ ဖဲၤလၢဖၤ မ့တမ့ၢ် နုၤလၢဖၤလၢအကပုၢ်အဖီခိင် နီတဘျီဘၣ်.

ပျီခိင်ယီၢ်တကိးအံၤ ကဘၣ်ထုးတံၢ်ဃာ် သးနါပုၢ် ဒီးပျီခိင်အခၢ်သး ဂုၤဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ထီထီၣ်ဟ် လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤယီၢ်တကိး လၢအကျိၤအကျဲလၢအဘၣ်န့ၣ်, တၢ်အံၤအတၢ် အိၣ်သးစ့ၤဝဲလၢ ကဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖန် ဖဲသိလွန်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံး ကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်အိၣ်ဖျဲၣ်သီ ဒီးဖိသၣ်ဆံး တၢ်ပူၤဖျဲးလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ တၢ်ကျၢၤသဲစး တဖန်

သိလွန်လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤလၢလီၢ်ခဲန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လီၢ်အပူၤဖျဲးကတၢၢ် လၢသိလွန်အါတက့ၢ်အပူၤ ဒီးတၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢ ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအီၤ လၢဖိသၣ်တဂၤလၢလံၤလၢ အသးနံၣ်စၢ်န့ၢ် 13 နံၣ် ကဆ့ၣ်နီၤဝဲအဂီၢ်လီၤ. ဖိသၣ်ဆံး လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤထုးဃး-လၢတၢ်ပူၤဖျဲး အဂီၢ်အံၤ တၢ်ကဘၣ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အီၤ ဒီဖျိ ကီၢ်စၢ်ဖျိၣ် ဒီးတၢ်ကဘၣ် ထီထီၣ်ဟ်အီၤ ဒ်ပုၤထုးထီၣ်အီၤအတၢ်န့ၣ်ကျဲအသိးလီၤ. **ဒီးဖိသၣ်ဆံးနံၣ်ကဘၣ်အိၣ် အစ့ၤကတၢၢ် 1 နံၣ် ဒီးအတယၢ်ဃာ်အစ့ၤကတၢၢ် 20 ပီၣ် န့ၣ်လီၤ.** ဘၣ်ဆၣ်သနၢ်က့, တၢ်န့ၣ်ကျဲတဖန်အိၣ်ဒ်အံၤလီၤ.

- ဖိသၣ်အိၣ်ဖျဲၣ်သီတဖန် ကဘၣ်ဒီးသိလွန် ဖဲဖိသၣ်ဆံး လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤထုးဃး လၢတၢ် ပူၤဖျဲးအဂီၢ် လၢအမဲၣ်ကွၢ်လၢလီၢ်ခဲ ပၢ်တုၤလၢ ကီၢ်အမဲၣ်ရကၤ အခဲဒ်မံၣ် လၢဖိသၣ် တၢ်ကူၤစါယါကျဲအဂီၢ် (American Academy of Pediatrics) ဟ်ပနီၣ်ဃာ်ဝဲ အသိး, ဒီးဖိသၣ်ဆံးသ့ၣ်တဖန် ကြးဒီးသိလွန်ဖဲ ဖိသၣ်ဆံး တၢ်ပူၤဖျဲးလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ လၢအမဲၣ်ကွၢ်လၢလီၢ်ခဲအလီၤ ပၢ်တုၤလၢ အသးနံၣ်အိၣ် အစ့ၤကတၢၢ် 2 နံၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဖိသၣ်လၢအနံၣ်ပုၢ်န့ၢ် 1 နံၣ် ဒီးအတယၢ်ဃာ်အိၣ် အစ့ၤကတၢၢ် 20 ပီၣ်တဖန်အံၤ ဒီးသိလွန်ဖဲလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤကစီၤထီဒီးအပျီၢ်ထီ လၢအကွၢ်လၢမဲၣ်ညါ ဃုာ်ဒီး ပျံၤထုးဃး လၢတၢ်ထီထီၣ်ဟ်အီၤဖဲ အပျီၢ်ခိင် မ့တမ့ၢ် လၢအပျီၢ်ခိင်အဖီခိင် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်ဆံးသ့ၣ်တဖန် ကြးစူးကါ လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤထုးဃး လၢအမဲၣ်ကွၢ်လၢမဲၣ်ညါ ပၢ်တုၤလၢ အတယၢ်ဃာ်န့ၢ် တၢ်ဟ်ပနီၣ် (ညီန့ၢ် 40-60 ပီၣ်, ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢ လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤအဖီခိင်) အခါန့ၣ်လီၤ.
- ဖိသၣ်လၢသးနံၣ်စၢ်န့ၢ် 8 နံၣ် မ့တမ့ၢ် အနီၢ်ထီအိၣ် 4 ခိၣ်ယီၢ် 9 စုမုၢ်ဒိၣ် လၢအနီၢ် ဒိၣ်န့ၢ် လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤထုးဃး လၢအမဲၣ်ကွၢ်လၢမဲၣ်ညါသ့ၣ်တဖန်အံၤ ကဘၣ်ဆ့ၣ်နီၤဖဲ လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤတီၣ်တခူမဲၣ်ကွၢ်လၢမဲၣ်ညါ ဖဲယီၢ်တကိးအိၣ်အလီၢ်, ဒီးကဘၣ်စူးကါ

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှဲင် အလံင်တါနံင်ကျဲ

ပှါနီင်ဒိုင် ယီင်တကိးလါခိင်ကံင်ဒုင်ဒီးပျိုင်ခိင်အဂီင်န့င်လီၤ. ယီင်တကိးလါပျိုင်ခိင် အဂီင်အံၤ ကဘာ်ထုးတံင်ဃာ်တံင် လါသးနါပှါ ဒီးပျိုင်ခိင် ၇၂၅၂၂န့င်လီၤ.

- ဖိသုင်ဆံး တဘာ်စူးကါထဲဒုင် သိလှဲင်ယီင်တကိး ပါတုၤလါ အသးနံင်အိင် 8 နံင် မ့တမ့ၢ် အနီၢ်အထီအိင် 4 ခိင်ယီင် 9 စ့မ့ၢ်ဒိုင်တစုဘာ်န့င်လီၤ.

ဖိသုင်ပှါဒီးသိလှဲင်ဖိအဂၤ အတံင်ပှါဖျဲးအဂီၢ် တါနံင်ကျဲတဖၣ်

- လါတံင်ကဒိသဒါနဖိအဂီၢ်, တဘာ်စူးကါ တံင်ပှါဖျဲးလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ လါအပုၣ်ဃုာ်ဖဲ သိလှဲင် အတံင်ဘာ်တိာ်ဘာ်ထံးအပူၤနီတဘျီတဂ့ၤ.
- ဖိသုင်လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤထုးဃံးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ညီန့ၢ်န့ၢ် ဘာ်တံင်ဟံးအီၤဒ်အမ့ၢ် အသးနံင် လက်ကွံာ် ဖဲတံင်ထုးထီၣ်အမုၢ်နံၤမုၢ်သီ ဃုနံင်အဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၢ်လီၤ. တံင်ထုးထီၣ် ခဲအံၤတနီၤန့ၢ် ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါဟံ
- တံင်ဆါကတီၢ်လက်ကွံာ် အမုၢ်နံၤမုၢ်သီ လီၤတံင်လီၤဆဲး ဖဲလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤလီၤန့ၢ်လီၤ. တံင်မ့ၢ် တကွဲးဟံးမုၢ်နံၤမုၢ်သီဘာ်န့ၢ်, လူၤဟီၢ်မၤထွဲ တံင်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး လါဃုနံင်အဂီၢ်တက့ၢ်.
- ဖိသုင်ဆံးလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ လါအမဲာ်ကွံာ်လါလီၢ်ခဲအံၤ တံင်တဘာ်ထီထီၣ်ဟံးအီၤ ဖဲကလံၤထာ်ၣ် လါအမၤတံင်အမံၣ်ညါ နီတဘျီဘာ်.
- ဖဲတံင်ဒီးသိလှဲင်အခါန့ၢ်, တံင်တဘာ်စိာ်ဃာ်ဖိသုင်လါ ပှါဒီးသိလှဲင် အခိင်ကံင်ဒုင်လီၤဘာ်.
- ဖိသုင်တဘာ်ဒီးသိလှဲင်ဖဲ သိလှဲင်ပဒါးလီၢ်ခဲ တံင်ဟံးတံင်ဖိတံင်လံၤအလီၢ် မ့တမ့ၢ် ဖဲသိလှဲင်အခဲထီတဖၣ်အပူၤဘာ်.

တဘာ်ဟံးတုၢ်ဖိသုင်တဖၣ်လါသိလှဲင်ပှါ လါပှါတအိင်ခိးကွံာ်အီၤ

နီတဘျီတဂ့ၤ

တဘာ်ဟံးတုၢ်ဖိသုင်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပှါနီၢ်ဒိုင်လါဘာ်ဒိဘာ်ထံးညီတဖၣ် လါသိလှဲင်ပှါထဲတဂၤ နီတဘျီတဂ့ၤ. တံင်အိင်သးတနီၤ လါအကဲထီၣ်သးသ့တဖၣ် ပုၣ်ဃုာ်ဒီး -

- ပှါဒီးသိလှဲင် လါတံင်တကွံာ်ထွဲအီၤတဖၣ် စးထီၣ်နီၣ်သိလှဲင် ဒီးပုၣ်ဃုာ်ပုၣ်ဂီၢ်ဖဲ တံင်ဘာ်တိာ်ဘာ်ထံးအကျါသ့ဝဲလီၤ.
- တံင်ကိာ်လါသိလှဲင်ပှါအံၤ တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဆူတံင်ဘာ်ယိၣ်ပတီၢ်သ့ဝဲလီၤ. ပှါဒီး သိလှဲင်တဖၣ် စူးကွံာ်သး မ့တမ့ၢ် တူၢ်ဘာ်တံင်ဘာ်ဒိဘာ်ထံးနးနး လါတံင်ကိာ် မ့တမ့ၢ် တံင်ခုၣ်အယိသ့ဝဲလီၤ.

- သိလွှာအံ၊ တာ်ဟ့ုာ်န့ုာ်အီ၊ မ့တမ့ာ် တာ်မဟးဂီ၊ န့ုာ်လီ၊ အီ၊ ဒီဖျိပုာ်တဂ၊ ဂ၊ လာအတဟ်သ့ုာ်ဟ်သးလာပု၊ အိာ်လာသိလွှာ်ပု၊ သ့ုာ်လီ၊
- ပု၊ တဂ၊ ဂ၊ မဟးဂီ၊ န့ုာ်လီ၊ သိလွှာ်ပု၊ ဒီးဃ့ုာ်စိာ်ဆုာ် မ့တမ့ာ် မ၊ ဒါာ်မ၊ ဆါ ပု၊ ဒီးသိလွှာ်တဖာ်သ့ုာ်လီ၊

တာ်ဟ်တ့ုာ်န့ုာ်သိလွှာ် လာတအိာ်ဒီးတာ်အိာ်ခိးက့ုာ်

တဘာ်က့ုာ် မ့တမ့ာ် ပု၊ ဟ့ုာ်တာ်ဖိတဂ့ု၊ ဝံာ်တံာ်ဃာ်န့ုာ်ပဲတြီတဖာ်လာသိး ဒီးလဲ၊ စိာ်ဃုာ်သိးခိးဒီးန့ုာ် တက့ုာ်၊ တဘာ်အိးထီာ်ဟ်သိလွှာ်ဒီးဟ်တ့ုာ်အီ၊ တဂ့ု၊ တဘာ်ဟ်တ့ုာ်သိးခိး ဖဲသိးခဲခဲအလီ၊ မ့တမ့ာ် ဖဲတာ်လီ၊ တတီ၊ လီ၊ လာသိလွှာ်ပု၊ တဂ့ု၊ တဘာ်ဟ်တ့ုာ် တာ်အိာ်ဒီးအလုာ်အပု၊ တဖာ် မ့တမ့ာ် တာ်ဖိတာ်လဲ၊ တခါလာ်လာ် လာအဖျါလာအိာ်ဒီးအလုာ်အပု၊ လာသိလွှာ်ပု၊ တဂ့ု၊

ဆာ်ဖိကီာ်ဖိအတာ်ပု၊ ဖျဲး

ပု၊ နီာ်သိလွှာ်တဖာ် အိာ်ဒီးမ့ဒါလာ ဆာ်ဖိကီာ်ဖိလဲ၊ တာ်လာသိလွှာ်ပု၊ တဖာ် အတာ်ပု၊ ဖျဲး အဂီ၊ ဒီးကြားပလီ၊ သ့ုာ်ပလီ၊ သး ဘာ်ဃးတာ်ဘာ်ယိာ်လာ တာ်ကဟ်တ့ုာ်ဆာ်ဖိကီာ်ဖိတဖာ် လာသိလွှာ်ပု၊ လာတအိာ်ဒီးပု၊ က့ုာ်ထွဲအီ၊ ဖဲတာ်ကီာ်ကတီ၊ န့ုာ်လီ၊ ဖဲတာ်ကီာ် မ့တမ့ာ် တာ်ခဲာ်နးနးအနံ၊ န့ုာ်၊ တာ်တြကြားဟ်တ့ုာ် ဆာ်ဖိကီာ်ဖိလာတာ်ဘုာ်အီ၊ တဖာ် လာသိလွှာ်ပု၊ ဘာ်၊ တာ်ကီာ်တာ်ခဲာ်ပတီ၊ နးနးသ့ုာ်တဖာ်အံ၊ ကဲထီာ်တာ်ဘာ်ယိာ်ဒိာ်နီ၊ မး လာဆာ်ဖိကီာ်ဖိ အဂီ၊ သ့ုာ်န့ုာ်လီ၊

ကလံ၊ ထာ်တဖာ်

ကလံ၊ ထာ်န့ုာ် မ့ာ်ဝဲ တာ်ဟ်ပတုာ်တာ်အကျိ၊ အကျဲ လာတာ်ထာ်န့ုာ်အါထီာ်အီ၊ န့ုာ်လီ၊ ကလံ၊ ထာ်တဖာ်အံ၊ ဘာ်တာ်တီာ်ဟ်အီ၊ လာ ကမ၊ တာ်ဒီး လီ၊ ဆုာ်နီ၊ ယီ၊ တကိး လာကဒီ သဒါ တာ်ဘာ်ဒိဘာ်ထံးတဖာ်အဂီ၊ လီ၊ တာ်အံ၊ တမ့ာ်တာ်အီ၊ လာကပ၊ ယာ် ပု၊ ဒီး သိလွှာ်တဖာ် ဒ်သိးအသုတဖျိးက့ုာ်အဂီ၊ ဘာ်၊ လာတာ်ပု၊ ဖျဲးအဂ့ုာ်အကျိ၊ တဖာ်အဂီ၊ ဖိသာ်လာသးနံာ်စာ်န့ုာ် 13 နံာ်တဖာ် ကြားဒီးသိလွှာ်ဖဲလီ၊ ဆုာ်နီ၊ လာလီ၊ ခဲန့ုာ်လီ၊

တာ်ဟ့ုာ်က့ုာ်ဟ့ုာ်ဖးတဖာ် လာကလံ၊ ထာ်အတာ်ပု၊ ဖျဲးအဂီ

က့ုာ်ကျဲးစးပ၊ ယာ် နနီ၊ ကစာ် ဒီးနီာ်ပာ်တရဲးသိလွှာ် အဘာ်စ၊ လာအစု၊ ကတါ 10 စုမု၊ ဒိာ်တက့ုာ်၊ ဟ်နစုတဖာ်ဖဲနီာ်ပာ်တရဲးသိလွှာ်အလီ၊ လာနာ်ရံာ်ပနီာ် 8 ဒီး 4 နာ်ရံာ်

သိလွှာ်တာ်လဲ၊ တာ်ကျဲးတကျဲးသဲးစးတဖာ်

မိခင်နိဂီထီန ပုၤနီၣ်သိလုၣ် အလံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲ

မ့တမ့ၢ် 9 ဒီး 3 န့ၣ်ရံၣ်တက့ၢ်. ဟးဆဲး န့ၣ်ရံၣ်ပနီၣ် 10 ဒီး 2 န့ၣ်ရံၣ်တက့ၢ်. ဟံထီၣ်နစုမ့ၢ်ကျါ လၢနီၣ်ပၣ်တရံးသိလုၣ်အလီၤတက့ၢ်.

ပုၤဒီးသိလုၣ်ဖိလီၤဆ့ၣ်နီၤလၢမဲာ်ညါန့ၣ် တၢ်ကဘၣ်သုးအိၤဆူအလီၤခဲ တသ့ဖဲအသ့န့ၣ်လီၤ. ဖးကွၢ် နပုၤနီၣ်သိလုၣ် အလံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲ တချုးနနီၣ်သိလုၣ် မ့တမ့ၢ် ဒီးသိလုၣ်လၢ တၢ်ထၢန့ၣ်ဟံ ကလံၤထၢၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.

ဆူညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဘၣ်ဃးတၢ်စူးကါ လီၤဆ့ၣ်နီၤယီၢ်တကိးတဖၣ်, ကလံၤထၢၣ်တဖၣ် ဒီးသိလုၣ်တၢ်ပူၤဖျဲးလီၤဆ့ၣ်နီၤတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤကွၢ်ဖဲ ကမျါတၢ်ပူၤဖျဲးဝဲကျိၤ သိလုၣ် တၢ်လဲၤတၢ်က့ၢ်အတၢ်ပူၤဖျဲးဝဲဒၢးဟံယဲၤသန့ ဖဲ ots.dps.mn.gov တက့ၢ်.

တဘၣ်စူးကွၢ်တၢ်တပီၢ်တဂ့ၢ်

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢတဖိးသဲးစး လၢနကစူးကွၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် လၢနသိလုၣ်အဖီခိၣ်ဆူ ကျဲမ့ၢ်တဖၣ်, သိလုၣ်တၢ်လဲၤကျိၤတဖၣ်, ဒီးကမျါ မ့တမ့ၢ် ပုၤနီၣ်တဂၤပၤ ဟီၣ်ခိၣ်လီၤအပူၤ ဘၣ်. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢတဖိးသဲးစး လၢတၢ်ကစူးကွၢ်, ဟံတ့ၢ်, ဟံလီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤ လၢအမၤဆါပုၤသး မ့တမ့ၢ် အလီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်, ပၣ်ဃုာ်ဒီး မိာ်ထူတဖၣ်, တၢ်ခးမ့ၢ်အူဖီတဖၣ်, တၢ်ကမ့ၢ်ကမ့ၢ်, မူခိၣ်ဖိ, ထံလီၤသကၤ, ယွၤခၢ်စိး, ထးတဖၣ်, ထးပနဲၣ်ဒိၣ်ခဲတဖၣ်, မ့ၣ်အူပျံၤ, ထးဒၢတဖၣ်, တၢ်တပီၢ်, လံာ်ကဘျိးပၤ, ဖၣ်ဆါ, တၢ်တပီၢ်, တၢ်အုၣ်သံတဖၣ်, တၢ်ဟံကဖု, တၢ်ဘၣ်အဘၣ်သီ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကမ့ၢ် လၢကျဲမ့ၢ်တဖၣ်, သိလုၣ်လဲၤကျဲတဖၣ် ဒီးကမျါ မ့တမ့ၢ် ပုၤနီၣ်တဂၤပၤ ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤတဖၣ်အလီၤ လၢတအိၣ်ဒီး အကစၢ် အတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲသိလုၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးအခါ တၢ်ကဘၣ်မၤတၢ်မနုၤလဲၣ်

နမ့ၢ်ပၣ်ဃုာ်ဖဲ သိလုၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးအကျါန့ၣ်, နကဘၣ်မၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လီၤလီၤဆီဆီ ဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်လၢတၢ်ပူၤဖျဲးအဂီၢ် ဒီးတၢ်လူၤဟံမၤထွဲ တၢ်ဘျၢသဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ -

- နကဘၣ်အိၣ်ပတုာ်. မ့ၢ်သ့န့ၣ်, နီၣ်ဃီၤနသိလုၣ်လၢ သိလုၣ်ကျိၤအချါ ဆူကျဲကပၤ တခီတကပၤအပူၤတက့ၢ်. ဟံပတုာ်ကွၢ်သိလုၣ်အစဲး ဒ်သိးကမၤစုၤလီၤ တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢ မ့ၣ်အူၣ်အိၣ်တၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
- ဒီသဒၢလီၤနနီၣ်ကစၢ်အသး ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးကဲထီၣ်သးအလီၤတက့ၢ်. ဟ့ၣ်ပလီၤပုၤနီၣ်သိလုၣ်အဂၤတဖၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၤ ခီဖျါတၢ်စူးကါ ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၤ မ့ၣ်အူတဖၣ်, မ့ၣ်အူကပျီၤထီၣ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် မ့ၣ်အူကပီၤမုာ်မုာ် တဖၣ်တက့ၢ်.

သိလွန်တင်လဲ၊တင်ကျဲတင်ကျဲသံစးတဖန်

- ပုၤတဂၤဂၤလၢအပၢ်ဃုာ်ဖဲ သိလွန်တင်ဘၣ်တိုၢ်ဘၣ်ထံးအပူၤအံၤ မ့ၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး မ့တမ့ၢ် စူးကွံာ်သးန့ၣ်, နကဘၣ်ကိးလီၤတဲစိဆူ ခၢ်စးကရၢလၢ အဒုးလူၤဟီၤမၤထွဲ တၢ်ဘျၢသဲစး လၢအဘူးကတၢ် မ့တမ့ၢ် 911 လၢအဆိအချ့တသ့ဖဲအသ့န့ၣ်လီၤ.
- နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အကြးအဘၣ်န့ၣ်, ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကူၤစါယါဘျၢဆိတက့ၢ်. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး မၤတၢ်လၢနမၤအီၤသ့ ဒ်သိးကမၤစၢၤ ပုၤလၢအဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဂၤ ဒ်သိးအိၣ်ကမ့ၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်ဘျၢသဲစးလိာ်ဘၣ်ဝဲလၢ နကဟ့ၣ်လီၤ တၢ်မၤစၢၤ လၢအကြးအဘၣ်လၢအပတီၢ်ထီၣ်ဘး ဆူပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ် သိလွန်အတၢ်ဘၣ်တိုၢ် ဘၣ်ထံးတဖန်အဂီၢ်လီၤ.
- နကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤ နမံၤ, လီၢ်အိၣ်ဆိးထံး, အိၣ်ဖျဲၣ်မုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီ ဒီးနသိလွန် တၢ်ဆဲးလီၤ မံၤနီၣ်ဂံၢ် ဆူပုၤလၢအပၢ်ဃုာ်ဖဲ သိလွန်တင်ဘၣ်တိုၢ်ဘၣ်ထံး အဂၤတဂၤ အအိၣ် ဒီးဆူတၢ်ဒုးလူၤဟီၤမၤထွဲတၢ်ဘျၢသဲစး အပုၤဘၣ်မ့ဘၣ်ဒါ လၢအဟဲဖဲ တၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်ဒုးန့ၣ်စ့ၢ်ကိး နပုၤနီၣ်သိလွန် လဲးစ့ၣ် တၢ်ပျဲ ဆူပုၤနီၣ်သိလွန်တဂၤဂၤလၢအယုကွၢ်အီၤ ဒီးဆူတၢ်ဒုးလူၤဟီၤမၤထွဲ တၢ်ဘျၢသဲစး အပုၤဘၣ်မ့ဘၣ်ဒါ လၢအဟဲဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢအပၢ်ဃုာ်ဖဲသိလွန်တင်ဘၣ်တိုၢ်ဘၣ်ထံးအပူၤအံၤ မ့ၢ်ဃုနတၢ်အုၣ်ကီၤ အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်, နကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤ နတၢ်အုၣ်ကီၤဒိပနံၢ်အမံၤ ဒီးအလီၢ်အိၣ်ဆိးထံး ဒီးနပုၤခၢ်သးအမံၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်အုၣ်ကီၤအဂ့ၢ်အကျိၤအံၤ တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤဆူ တၢ်ဒုးလူၤဟီၤမၤထွဲ တၢ်ဘျၢသဲစး အပုၤဘၣ်မ့ဘၣ်ဒါ လၢအယိထံသမံသမိး သိလွန်တင်ဘၣ်တိုၢ် ဘၣ်ထံးအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤဘၣ်န့ၣ်, နကဘၣ် ဟ့ၣ်လီၤအီၤ လၢ 72 န့ၣ်ရံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.
- သိလွန်တင်ဘၣ်တိုၢ်ဘၣ်ထံးအံၤ မ့ၢ်ကဲထီၣ်ထဲဒၣ်လၢ တၢ်ဖိတၢ်လံၤအတၢ်ဟးဂီၤန့ၣ်, တၢ်အံၤတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤလၢ တၢ်ကဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဒုးလူၤဟီၤမၤထွဲ တၢ်ဘျၢ သဲစး အပုၤဘၣ်မ့ဘၣ်ဒါအဂီၢ်ဘၣ်. နသိလွန်အံၤတၢ်စူးကါအီၤမ့ၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်, မၤပုၤက့ၤတွံၢ်က့ၤအီၤ လၢအဆိအချ့တသ့ဖဲအသ့တက့ၢ်.
- နမ့ၢ်မၤဟးဂီၤ တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် အါန့ၢ်ဒီးသိလွန်န့ၣ်, နကဘၣ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ကစၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အုၣ်ကီၤ

သိလွန်လၢဘၣ်တၢ်နီၣ်အီၤ ဖဲကမျၢၢ်ကျဲမုၢ်လီၤ အကစၢ်သ့ၣ်တဖန်အံၤ ကဘၣ်စိာ်ဃုာ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်အုၣ်ကီၤ ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မူဒါအတၢ်အုၣ်ကီၤ လၢအသိလွန်တဖန်

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှံင် အလံင်တင်နီင်ကျဲ

အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အုၣ်ကီၤအတၢ်အုၣ်သး လၢအဖိးသဲစးအံၤ တၢ်ကဘၣ်စိၣ်ဃုာ်အီၤ ဖဲသိလှံင်ပူၤ ကိးဆၢကတီၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤတူၣ်လီၤကၢ်လၢတၢ်ကဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်အုၣ်ကီၤအတၢ်အုၣ်သး ဖဲတၢ်ဒုးလူၤဟံၣ်မၤထွဲတၢ်ဘျၢသဲစး အပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ဃုကွၢ်အီၤအခါန့ၣ် ကကဲထီၣ် တၢ်ဟံးန့ၣ်ကွံာ် နပှါနီၣ်သိလှံင် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ဒီးသိလှံင် အတၢ်ဆဲးလီၤမံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်နီၣ်သိလှံင်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်ကွံာ်အီၤ ဒီဖျါလၢ တၢ်အုၣ်ကီၤတအိၣ်အခါန့ၣ်, ပှါနီၣ်သိလှံင်အံၤ ကဘၣ်ဖျါ လံာ်တၢ်ကွဲးဟံၣ်တၢ်ဒီးစဲး, လၢစ့ အိၣ်လိး ဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဟံၣ်လီၤအီၤ ဒီဖျါ ကွီၢ်ဘျီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢတၢ်ရၤလီၤ ဟံၣ်အီၤအမဲာ်ညါန့ၣ် ဟ့ၣ်အါထီၣ်အဘူးအလဲ \$30 လၢတၢ်က့ၤဟ့ၣ်ကဒါက့ၤတၢ်ပျဲအဂီၢ်, ပတံထီၣ်က့ၤ ပှါနီၣ်သိလှံင် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢအသီ, ဒီးဆှၢထီၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤ အလံာ်အုၣ်သး လၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤ ဒီဖျါတၢ်အုၣ်ကီၤဒီပနံာ်ဝဲၤလီၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၣ်သိလှံင်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်ကီၤအံၤ ကဲထီၣ် တၢ်ဟံးန့ၣ်ကွံာ် သိလှံင် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ဘ့ၣ်ဘၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ဆဲးလီၤမံၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပှါနီၣ်သိလှံင် အတၢ်နီၣ်သိလှံင် ခွဲးယာ် လီၤဆီအံၤ တၢ်ဟံးန့ၣ်ကွံာ်အီၤ ပၢ်တုၤတနံၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပှါတဂၤလၢ်လၢ် လၢအတၢ် ကမၢ် အိၣ်ဖျါ လၢအနီၣ်သိလှံင်လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်အုၣ်ကီၤအံၤ တၢ်ဃုအီၤစ့အိၣ်လိး ပၢ်တုၤ \$1,000 ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ထၢန့ၣ်အီၤလၢဃီာ်ပူၤ ပၢ်တုၤ အသီ 90 သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

သိလှံင်တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲၤတၢ်ကျဲၤသဲစးတးဖၣ်

သိလှံင်ယီၢ်တၢ်အုၣ်ကီၤ

တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါအတၢ်အုၣ်ကီၤ လၢပှါနီၣ်သိလှံင်ယီၢ်အဂီၢ် ဖဲကီၢ်စဲၣ်အပူၤအံၤ ကဘၣ် ပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်အဘူးအလဲလၢ တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အတၢ်ဟးဂီၤ ဒီးပှါအဂၤအတၢ်ဘၣ်ဒိ ဘၣ်ထံးလၢနသိလှံင်အယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်အုၣ်ကီၤ ဒီးတၢ်အုၣ်ကီၤ ဟ့ၣ်အဘူးအလဲလၢ ပှါနီၣ်သိလှံင် လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်ကီၤအဂီၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ဃုထၢအီၤ သ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်အုၣ်ကီၤအတၢ်ဒိသဒါအံၤ တၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤသ့စ့ၣ်ကိးလၢ တၢ်ဟးဂီၤ, တၢ်လီၤမၢ် ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်ကွံာ် သိလှံင်ယီၢ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ဆဲးလီၤမံၤလၢနသိလှံင်အဂီၢ်

သိလှံင်ခဲလၢ်လၢဘၣ်တၢ်န့ၣ်ပၢ်အီၤ ဒီဖျါပှါအိၣ်လၢ မံင်နံင်စိထံင်ပူၤတဖၣ် ဒီးဘၣ်တၢ်နီၣ်အီၤ လၢကမုၢ်ကျဲမုၢ်ပူၤတဖၣ်အံၤ ကဘၣ်ဆဲးလီၤမံၤ ဃုာ်ဒီး ကမုၢ်တၢ်ပူၤဖျဲးဝဲၤကျိၤ ပှါနီၣ်သိလှံင် ဒီးသိလှံင် အတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ဝဲၤဒ့န့ၣ်လီၤ. ဖဲနကဲထီၣ်ပှါအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်ဝဲၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်,

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှဲင် အလံင်တင်နံင်ကျဲ

နတင်ဆါကတီင်အိင်ပင်တုါအသီ 60 လါနကဆဲးလီါနသိလှဲင်မံ၊ ဖဲမံင်နံင်စိထံင်အပူါအဂီင် နှံင်လီါ.

လါတင်ကဆဲးလီါနသိလှဲင်မံအဂီင်၊ နကဘုင်ဟဲစိင် သိလှဲင်လံင်ခိင်သ့င် လါကတီင်ခဲအံါ မ့တမ့င် တင်ဆဲးလီါမံါခဲးက့ ဒီးနပှါနီင်သိလှဲင်လဲးစ့င်တင်ပျဲ မ့တမ့င် တင်အုင်သးဟံပနီင် ဖိးသဲးစးအဂါ ဆူနလီင်ကဝီါ ပှါနီင်သိလှဲင်ဒီးသိလှဲင် အတင်မါစါတဖှင် အတင်ဆဲးလီါမံါ ဝဲါဒါးခါးစး ဒီးဟ့င်အဘူးအလဲ ဒီးတင်ခိင်တင်သ့ လါအဘုင်ထွဲဒီး တင်ဆဲးလီါမံါ ဒီးတင်လဲလီင် လံင်ခိင်သ့င်အဂီင်ခဲလင် သ့ဝဲနှံင်လီါ.

ဖဲတင်ဆဲးလီါမံါဝဲါအါန့င်၊ လဲးစ့င်ဘုင်ဘုင်တဖှင်အံါ တင်မါသီထီင်အါဖဲအ့ထါင်နဲး၊ ဒီဖျိလံင်ပရါ၊ မ့တမ့င် လါနီင်ကစါ ဖဲတင်ဆဲးလီါမံါဝဲါဒါးခါးစးသ့ဝဲနှံင်လီါ.

တင်ဆဲးကျိးဆဲးကျါပီးလီါလါတအိင်ဒီးပျဲတဖှင်

ဖဲတင်နီင်သိလှဲင်အါန့င်၊ ပှါတဂါလင်လင် စူးကါတင်ဆဲးကျိးဆဲးကျါပီးလီါ လါတအိင်ဒီး ပျဲတဖှင် ဒ်အမ့င် လီါတဲစိစိင်စုင် လါကကွဲး၊ ကဖး မ့တမ့င် ကဆုါ အံင်လဲးထြီနဲး လံင်တင်ကွဲး တဖှင်အဂီင်တသ့ဘုင်. အံင်လဲးထြီနဲးလံင်တင်ကွဲးတဖှင်အံါ ပှင်ယုင်ဒီး အံမ့(လ) ဒီးတင်ကွဲးဆုါ လံင်ဖှင်တဖှင်, အံင်လဲးထြီနဲးလံင်တင်ကွဲးအံါ ပှင်ယုင်စုင်ကီးဒီး တင်ကွဲးဆုါလံင်တဘျီယီ ဒီးတင်ဘျးဖဲအ့ထါင်နဲးနှံင်လီါ.

တင်ပျဲပှါသ့င်တဖှင်အံါ ပှင်ယုင်ဒီး တင်စူးကါပီးလီါ လါကဒီးန့င်ဘုင် ဝုင်ဂီင်အူတင်မါစါ, တင်ဟံဖျါထီင် သိလှဲင်တင်ဘုင်တိင်ဘုင်ထံး မ့တမ့င် တင်မါကမုင်သဲးစး, မ့တမ့င် ဖဲလါ ပီးလီါအံါ တင်သူအါသ့ထဲဒ်လါတင်ကလုင် မ့တမ့င် လါတင်တစူးကါစုအကျါအကျဲ အါန့င်လီါ.

ပှါတဂါလါအလုင်သ့င်ခါပတင်တင်သိင်တင်သီ ခံဘျီ မ့တမ့င် အါန့င်အန့င် လါတင်စူးကါ တင်ဆဲးကျိးဆဲးကျါပီးလီါလါတအိင်ဒီးပျဲတဖှင် ဒ်သိးကကွဲး၊ ကဖး မ့တမ့င် ကဆုါ အံင်လဲးထြီနဲးလံင်တင်ကွဲး ဖဲသိလှဲင်လဲးတင်အါ မ့တမ့င် သိလှဲင်အံါအိင်ဖဲ တင်လဲးတင်က့ါ အါန့င်, တင်လိင်ဘုင်အါလါ ကဟ့င်အါထီင် စုအိင်လိး \$275 လါစုအိင်လိးလါကွီင်ဘျီင် ဟံပနီင်ယာ်အါ အဲင်ညါနှံင်လီါ.

တပ်ကျဲသဲစးတဖန် ဒီးတပ်ပုမုးအဂါအကျဲ၊ လာလတ်သ့တဖန်အံ၊ ဘဉ်ထွဲဒီး တပ်အိဉ်သးတဖန် လာအပတ်ဃာ်ဒီး သိလုဉ်အဂါတဖန် ဒီးပုဟးလာခိဉ်အဂါတဖန်န့ဉ်လီ။

တပ်ပတု

တပ်ပတုပနီဉ်အံ၊ လိဉ်ဘဉ်ဝဲလာ၊ နကပတုနသိလုဉ်န့ဉ်လီ။ ဖဲတပ်ပတုပနီဉ် လာအိဉ်ဒီး တပ်ပတုပနီဉ်ကျဲန့ဉ်၊ နကဘဉ်ပတုအံဖဲ တချးတပ်ပနီဉ်ကျဲန့ဉ်လီ။ ဖဲတပ်ပတုပနီဉ် လာအိဉ်ဒီး ပုဟးလာခိဉ်ကျဲခိဉ်န့ဉ်၊ နကဘဉ်ပတုအံ၊ တချးလာန့ဉ်လီဖဲ ခိဉ်ကျဲခိဉ်အလိ၊ အခါန့ဉ်လီ။ ဖဲနပတုဝံအခါန့ဉ်၊ ဟ့ဉ်ဆိကျဲဆူပုဟးလာခိဉ်တဖန်၊ ပုဒီးသိလုဉ်တဖန် ဒီးသိလုဉ်လဲတပ်လာ၊ နစုထွဲတခီပ၊ တချးနလဲဆူညါတက့။

နတပ်ထံဉ်စိကျဲကတံအံ၊ တပ်မုးအိဉ်နိးအါန့ဉ်၊ အိဉ်ကတံကတီသးလာ၊ နကပတုအါဆူညါ တဘျီ လာသိလုဉ်လဲတပ် မုတမု ပုဟးလာခိဉ်တဖန် ဖဲနကျဲပုအဂါတက့။

ဖဲတပ်အိဉ်သး လာလတ်တဖန်အံအပုန့ဉ် နကဘဉ်ပတုနသိလုဉ်န့ဉ်လီ -

- နချးနန့ဉ်လီဆူကျဲမု လာကျဲဖိကျဲဆဉ်၊ နီကစာ်တဂပသိလုဉ်ကျဲ၊ တပ်ပတုသိလုဉ် အလိ မုတမု လာတပ်ပသိလုဉ်အကျဲလီဘံအခါ။ ထီဘိန့ဉ် အိဉ်ပတု တချးနလဲခိဉ် ကျဲဟးလာခိဉ် မုတမု ခိဉ်ကျဲခိဉ် လာအဘျးစဲးလိာ်သးအခါ။
- ဖဲကျဲကတံ မုတမု ခိဉ်ကျဲခိဉ်လာအိဉ်ဒီး မုဉ်ဖိးလာ၊ အဟ့ဉ်ပနီဉ် မုဉ်အူအလွဲဂီ။ အိဉ်ခိးတုလာ၊ တပ်ဟ့ဉ်ပနီဉ်အံဆိတလဲသးဆူ အလွဲလါဒီးနတပ်လဲကျဲအံအိဉ်ပုပျီ တချးနလဲဆူညါတက့။
- ဖဲကျဲကတံ မုတမု ခိဉ်ကျဲခိဉ် လာတပ်တိနီဉ်ဃာ် မုတမု တပ်တတိနီဉ်ဃာ်အလိ ဖဲပုဟးလာခိဉ် မုတမု ပုဒီးလုဉ်ယိာ် ဟးထီဉ်လာကျဲန့ဉ်ထံး ဒီးလဲခိဉ်ကျဲအခါ။ အိဉ်ပတုဃာ် ပါတုလာ၊ ပုဟးလာခိဉ် မုတမု ပုဒီးလုဉ်ယိာ် လဲတလာကွံ နသိလုဉ်ကျဲတက့။
- ဖဲမုဉ်ဖိးအလွဲဂီ၊ ကပီမုဉ်မုဉ်။ ဟ်အါဒ်အမု တပ်အိဉ်ပတု အတပ်ပနီဉ်တက့။
- ဖဲသိလုဉ်တပ်လဲတပ်က့၊ တပ်ဟ့ဉ်ပနီဉ်လီဆိ လာသိလုဉ်ကနုလီဆူ ကျဲမုးဒိဉ် လာသိလုဉ်လဲတပ်လာတပ်သဘျူပုအဂါ ဖဲမုဉ်ဖိးအလွဲဂီအခါ။
- ဖဲတပ်လဲခိဉ်လုဉ်မုဉ်အူကျဲ ဃုာ်ဒီးတပ်အိဉ်ပတုအတပ်ပနီဉ်။
- ဖဲပုဟ်တပ်ပနီဉ် မုတမု ပိးလီလာအပာဃာ်သိလုဉ်အတပ်လဲတပ်က့၊ ဒုးန့ဉ်ဝဲလာနကအိဉ်ပတုအခါ။

မုံနံနံစိထာ် ပှါနီနံသိလုာ် အလံာ်တါနံကျဲ

- ဖဲတါလုာ်ထုးထီထီနံအါ ဒ်သိးကအိးထီနံ တါလဲးတါကုးကျါ လုာ်သ့ာ်တဖာ် ကလဲးတါလုာ်အဖီလံာ်အါ.

တါအိနံပတုာ် လုာ်ကိဘါး(စ)အဂီၢ်

ကိဘါး(စ)တဖာ်အံၤ တါထီထီနံဟ်အါဒီး မုံအူအလွဲာ်ဘီ ဒီးအလွဲာ်ဂီၤ လုာ်အကပီၤ ဆီတလဲသးမုာ်မုာ် ဒ်သိးကဟ့ာ်ပလီၢ် ပှါနီနံသိလုာ်တဖာ်လုာ် အဝဲသ့ာ်အိနံပတုာ် လုာ်တါကဟ်လီၤ မ့တမ့ာ် တီာ်ထီနံကိဖိတဖာ်အဂီၢ်နံလီၤ.

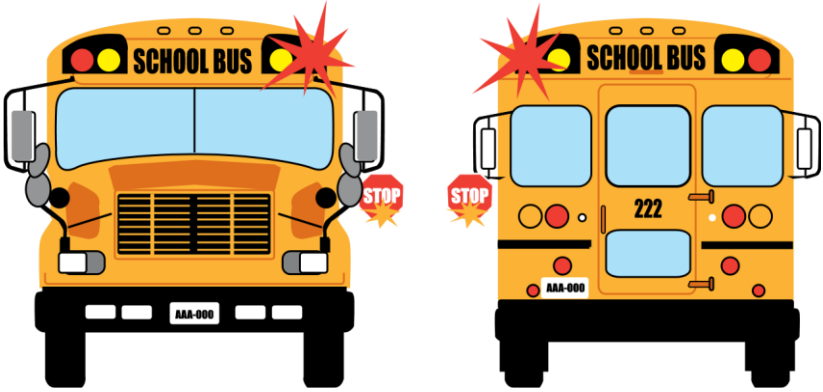
မုံအူအလွဲာ်ဘီကပီၤမုာ်မုာ်

မုံအူအလွဲာ်ဘီကပီၤမုာ်မုာ်အံၤ တါကအိးထီနံအါ တချုးကိဘါးအိနံပတုာ် အစ့ၤကတါၣ် 100 ခိာ်ယီၢ်အါ လုာ်သိလုာ်လဲးတါချ့ၤကအိနံပတုာ် 35 mph ယုာ်ယုာ် မ့တမ့ာ် စ့ၤန့ၢ်အန့ၢ်အါ, ဒီးတချုးလုာ်အပတုာ် အစ့ၤကတါၣ် 300 ခိာ်ယီၢ် ဖဲသိလုာ်လဲးတါချ့ၤအိနံပတုာ် 35 mph အါ နံလီၤ. တါအံၤမုာ်တါလုာ်သ့ာ်ခါပတုာ် တါဘျုးသဲးစး လုာ်ကလဲးတါလုာ် ကိဘါး(စ) လုာ်အထွဲ တကပီၤ ဖဲအဟ့ာ်ပနီၣ် မုံအူအလွဲာ်ဂီၤ မ့တမ့ာ် အလွဲာ်ဘီ ကပီၤမုာ်မုာ်အါနံလီၤ.

မုံအူအလွဲာ်ဂီၤကပီၤမုာ်မုာ်

မုံအူအလွဲာ်ဂီၤကပီၤမုာ်မုာ်အံၤ ဟ့ာ်ပလီၢ် ပှါနီနံသိလုာ်တဖာ်လုာ် ကိဘါး(စ)အံၤ ဟ်လီၤ မ့တမ့ာ် တီာ်ထီနံ ပှါကိဖိတဖာ်နံလီၤ. ဖဲကိဘါး(စ)အိနံပတုာ် ယုာ်ဒီးမုံအူအလွဲာ်ဂီၤ ကပီၤ မုာ်မုာ် ဒီးယုာ်ထီနံ အတါပတုာ်ပနီၣ်အါနံ, နကဘာ်အိနံပတုာ်နသိလုာ် စီၤစ့ၤဒီး ကိဘါး(စ) 20 ခိာ်ယီၢ်နံလီၤ. သိလုာ်ဟဲးလုာ်မဲာ်ညါ ဒီးပှါနီနံသိလုာ်အဟဲးလုာ် ဘါး(စ)အလီၢ်ခဲတဖာ် တဘာ်သးအသး ပါတုးလုာ် တါထုးကွံာ် တါပတုာ်ပနီၣ် ဒီးမုံအူအလွဲာ်ဂီၤအံၤ တကပီၤမုာ်မုာ် တစုနံလီၤ. တါဟ့ာ်နုာ်တါကမာ် လုာ်တါမာ်ကမာ်တဆံးတကွံာ်သ့ာ် ဖဲနမ့ာ်လုာ်သ့ာ်ခါပတုာ် တါဘျုးသဲးစးတဖာ်အံၤ တါလုာ်လုာ်နံလီၤ. တါဟ့ာ်တါကမာ် လုာ်တါလုာ်သ့ာ်ခါပတုာ်အံၤ အဂီၢ်နံ မ့ာ်ဝဲ စ့ၤအိနံလိးလုာ် တါအါနံဒီး \$500, ဒီးတါပံးန့ၢ်ကွံာ် နတါနီနံသိလုာ်ခဲးယာ်လီၤဆီ နံလီၤ.

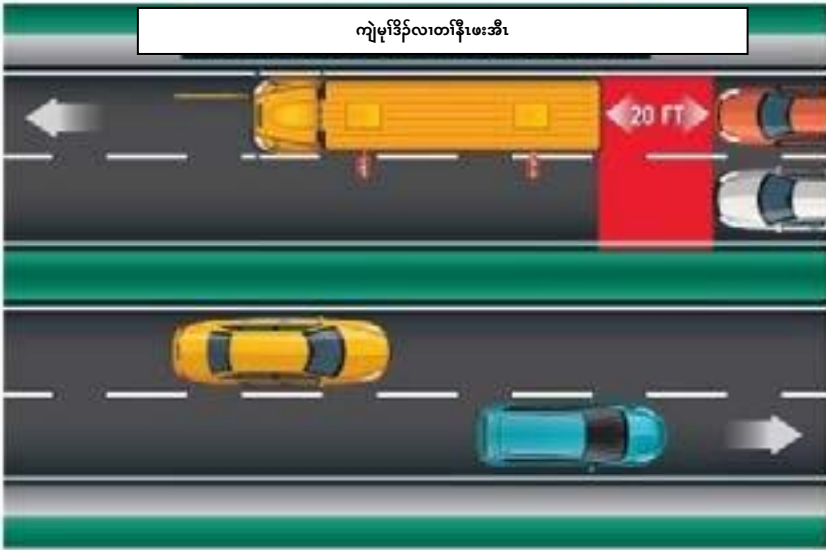

တၢ်လဲၤတလၢကွၢ် ကိုဘား(၈)

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲစး လၢကလဲၤတလၢကွၢ်ကိုဘား(၈) ဖဲမ့ၢ်အူလွဲၢ်ဂီၤကပီၤမ့ၢ်မ့ၢ် ဒီးယုၣ်ထီၣ် အတၢ်ပတုၣ်ပနီၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲကိုဘား(၈) မ့ၢ်အိၣ်လၢ သိလုၣ်ကျဲၤလီၤလီၤဆီဆီ ဝၢ်ဘားဒီအခါန့ၣ်, တၢ်တလိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လၢ နကအိၣ်ပတုၣ် ဖဲအမ့ၢ်အူလွဲၢ်ဂီၤ ကပီၤမ့ၢ်မ့ၢ်အခါဘၣ်. တၢ်ဒူးလူၤပိၣ်မၤထွဲတၢ်ဘျၢသဲစး အပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ မ့ၢ်ထံၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်သးလၢအနၢ်ဝဲလၢ ပှၤနီၣ်သိလုၣ်တကၢအံၤ လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ် တၢ်ဘျၢသဲစးအံၤန့ၣ်, ဖီၣ်ပှၤနီၣ်သိလုၣ်အံၤ ဖဲတၢ်လုၢ်သ့ၣ် ခါပတၢ် တၢ်ဘျၢသဲစးဝံၤလွံၢ်န့ၣ်ရံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်သ့လီၤ.

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလုင် အလံာ်တါနံင်ကျဲ

တါလဲၤသကိးတါလါကျဲ

တါဟ့ၣ်ပှါနီင်သိလုင်တါကမံင်သ့

ဖဲသိလုင်တါခိင်မုာ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတံာ် ကိုဘား(စ) တါယုာ်ထီၣ်တါပတုာ်ပနီၣ် တါဘျါသဲစး အါဘျီန့ၣ်, သိလုင်ကစါ မ့တမ့ၢ် ပှါဒီးလဲသိလုင်အံၤ အိၣ်ဒီးတါကမံင်လါ တါမၤကမံင် တါတဆံးတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့က့, သိလုင်ကစါ မ့တမ့ၢ် ပှါဒီးလဲသိလုင်အံၤ ဟ့ၣ်တါအုၣ်သးလါ ပှါအဂၤတဂၤနီၣ်သိလုင်တါခိင်အံၤ ဖဲတါလုာ်သ့ၣ်ခါပတံာ် တါယုာ်ထီၣ် တါပတုာ်ပနီၣ်အခါ မ့ၢ်သ့န့ၣ်, တါတဟံးန့ၢ်ပှါနီၣ်သိလုင် လါတမ့ၢ်သိလုင်ကစါ မ့တမ့ၢ် ပှါဒီးလဲသိလုင်တဂၤ အတါကမံင် လါတါလုာ်သ့ၣ်ခါပတံာ်တါသိၣ်တါသီအံၤ အဂီၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဖဲန့ပတံထီၣ် ပှါနီၣ်သိလုင်လဲးစ့ၣ်တါပျဲအခါန့ၣ်, နကဘၣ်ဟံဂါဟံကျါၤ ခီဖျါတါဆဲးလီၤမံၤ ဖဲလံာ်ပတံထီၣ်အလါလါ နန့ၢ်ပါဝဲဒဲဒဲလါနကအိၣ်ပတုာ် လါကိုဘား(စ)အဂီၢ် ဒီးန့သ့ၣ်ညါ တါဟ့ၣ်တါကမံင် လါတါလုာ်သ့ၣ်ခါပတံာ် တါဘျါသဲစးအံၤန့ၣ်လီၤ.

ကိုတါပှါဖျဲးပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါ

ဖဲန့မ့ၢ်ထံၣ် ကိုဖဲတါပှါဖျဲးပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါ မၤစၤကိုဖဲတါသကိးတဖၣ် လါကလဲၤခီကံကျဲမုာ် မ့တမ့ၢ် ကျဲမုာ်ဒိင်အခါန့ၣ်, နကဘၣ်အိၣ်ပတုာ်န့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်အိၣ်ပတုာ်စ့ၢ်ကီးလါ

ပျားနီဒ်ဒိဉ်လၢအမၤစၢၤတၢ်လဲၤခီၣ်ကျဲၤ လၢအစိၣ်ဃာ် တၢ်ပတုၣ်ပနီၣ် မ့တမ့ၢ် နီၣ်တယၢ်အခါ န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢကိတုၢ်ပူၤဖျဲးပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ မ့ၢ်တအိၣ်သန့ၣ်က့ၣ်န့ၣ်, တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဖိးသဲးစး လၢတၢ်ကနီၣ်ဒိသိလ့ၣ် ဖဲဖိသၣ်တဖၣ်လဲၤခီၣ်ကျဲၤအကျိၤအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤ မ့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤကမၣ်တၢ်ဘျၢသဲးစးတဆံးတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤ ဒိဘျီတဘျီ လၢတန့ၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤကမၣ်တၢ်ဘျၢသဲးစး လၢအနးန့ၣ်လီၤ.

ပျားနီၣ်တၢ်ပတုၣ်ပနီၣ်လၢကိဘၢး(စ)အဂီၢ်

ပျားနီၣ်တၢ်ပတုၣ်ပနီၣ်လၢကိဘၢး(စ)အဂီၢ်အံၤ မၤပတုၣ် မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ဒီးသိလ့ၣ်တဖၣ် လၢကျဲၤမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ကျဲၤမ့ၢ်ဒိၣ်အပူၤ ဒ်သိးကပျဲ ကိဘၢး(စ)တဖၣ် လၢကဟးထီၣ် လၢကိ တၢ်လီၢ်ကသ့ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပျားနီၣ်သိလ့ၣ်အံၤ တၢ်မ့ၢ်ဟ်ပတုၣ်အီၤ ဒိဖျိ ပျားနီၣ်တၢ်ပတုၣ်ပနီၣ် မ့တမ့ၢ် ပၤကီၢ်အခါန့ၣ်, အနီၣ်ဒိသိလ့ၣ်ဆူညါတသ့ ပၢ်တုၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲအီၤတစုန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကျဲၤဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကျဲၤလၢတၢ်ဆိဉ်သနးအဖီလၢ

တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကျဲၤဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကျဲၤလၢတၢ်ဆိဉ်သနးအဖီလၢတၢ်ဘျၢသဲစးအံၤ မၤစၢၤသိလ္လံၣ် လဲၤတၢ်က့ၢ်တၢ် ဘျၢဘျၢဆီၣ်ဆီၣ် ဒီးတၢ်ပူၤဖျဲးန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒီးသးန့ၣ်ထီၣ်သးလၢ တၢ်သ့ၣ်ညါဟံၣ်ကတၢ် ဒီးသးအတၢ်သ့ၣ်ညါအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ် တၢ်ဘျၢသဲစး တဖၣ်အံၤ ကဒုးကဲထီၣ် သိလ္လံၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ဖဲသိလ္လံၣ်ခံခိၣ်မ့ၢ်ဟဲတုၤဃီၤဆူ ကျဲၣ်တဲာ် လၢအဆၢကတီၢ်တကတီၢ်ဃီအခါ ဒီးမ့ၢ်ဖိး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ် မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်, ပုၤနီၣ်သိလ္လံၣ်လၢအစ့ၣ်တခိၣ်အံၤ ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကျဲၤဆူ ပုၤနီၣ်သိလ္လံၣ်လၢအထွဲတခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲသိလ္လံၣ်ခံခိၣ်မ့ၢ်ဟဲတုၤဃီၤဆူ ကျဲၣ်တဲာ် လၢအဆၢကတီၢ်တကတီၢ်ဃီအခါ ဒီးကျဲၣ်တဲာ် မ့ၢ်အိၣ်ဒီး သိလ္လံၣ်ပတုၣ်ခဲလၢကတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်ဖိး အလွဲၢ်ဂီၤ မျၢ်မျၢ်န့ၣ်, ပုၤနီၣ်သိလ္လံၣ် လၢအစ့ၣ်တကပၤအံၤ ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကျဲၤဆူ ပုၤနီၣ်သိလ္လံၣ် လၢအထွဲတကပၤန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤနီၣ်သိလ္လံၣ်လၢဘၣ်သးဃၣ်သိလ္လံၣ်အခိၣ် လၢအစ့ၣ်တကပၤန့ၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ် ကျဲၤဆူ သိလ္လံၣ်ဟဲလၢမံာ်ညါတဖၣ် ဖဲသိလ္လံၣ်အံၤအိၣ်လၢ ကျဲၣ်တဲာ်ပူၤအခါ မ့တမ့ၢ် ဟဲးဘူးတလၢ လၢအကဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးအတၢ်ဘၣ်ယိၣ် သ့ဝဲအခါန့ၣ်လီၤ.
- ဖဲပျၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်အလွဲၢ်လါ မ့ၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါလၢ သိလ္လံၣ်န့ၣ်လီၤဆူကျဲၣ်တဲာ် လၢကဃၣ် သိလ္လံၣ်အခိၣ်ဆူအစ့ၣ်သ့အခါန့ၣ်, ပုၤနီၣ်သိလ္လံၣ်အံၤ ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကျဲၤဆူ သိလ္လံၣ် အဂၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဟးလၢဒိၣ်တဖၣ် လၢအအိၣ်ဟဲဖဲ ကျဲၣ်တဲာ်ပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်ကျဲၤဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ်, ပုၤနီၣ်သိလ္လံၣ်နီၣ်သိလ္လံၣ်ဆူညါ ဖဲပျၢ်အတၢ်န့ၣ်လီၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- သိလ္လံၣ်ခံခိၣ် မ့ၢ်ဟဲတုၤဃီၤဖဲ ကျဲၣ်တဲာ် “T” လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ဟံပနီၣ်အခါန့ၣ်, သိလ္လံၣ်လၢအကဃၣ်အခိၣ်အံၤ ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကျဲၤဆူ သိလ္လံၣ်လဲၤတၢ်က့ၢ်တၢ် ခဲလၢန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မ့ၢ်ဟဲတုၤဃီၤဆူကမျၢ်ကျဲၤမ့ၢ် လၢနီၣ်ကစၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် သိလ္လံၣ်ကျိၤအခါန့ၣ်, နကဘၣ်ပတုၣ် ဒီးဟ့ၣ်ကျဲၤ ဆူပုၤဟးလၢဒိၣ်တဖၣ် ဒီးသိလ္လံၣ်လဲၤတၢ်က့ၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤနီၣ်သိလ္လံၣ် လၢသိလ္လံၣ်ကျိၤလၢအထွဲတကပၤအံၤ ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကျဲၤလၢအထွဲ ဆူကမျၢ်သိလ္လံၣ်ဘၢး(စ) ဒီးပုၤက့ၣ်ဘၢး(စ) လၢအကန့ၣ်လီၤဆူသိလ္လံၣ်ကျိၤ လၢသိလ္လံၣ်ပတုၣ်လီၢ် မ့တမ့ၢ် ကျဲၤကပၤတခီတကပၤအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤပုၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ကျဲၤလၢအထွဲတကပၤ ဆူကိၣ်ဘၢး(စ)တခိၣ်လၢလၢ လၢကန့ၣ်လီၤဆူ

မုံနံနံစိထာ် ပှးနီၣ်သိလ့ၣ် အလံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲ

သိလ့ၣ်ကျိၤ လၢကျဲကပၤတဒိတကပၤ၊ သိလ့ၣ်ကျိၤလၢဃာ်လၢအထွဲ၊ မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤအဂၤ ဖဲလၢကိၣ်ဘၢး(စ)အိၣ်ပတုၣ် ဒ်သိးကဟ်လီၤ မ့တမ့ၢ် ကတီၣ်ထီၣ် ပှးဒီးသိလ့ၣ်ဖိတဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ကိၣ်ဘၢး(စ)ကဘၣ်ဒုးန့ၣ် တၢ်ဃာ်သိလ့ၣ်အခိၣ် လၢအစ့ၣ် နီၣ်န့ၣ်ပနီၣ် ဒ်သိးကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် အတၢ်တီၢ်ဟ်လၢ ကနုၣ်လီၤဆူ သိလ့ၣ်ကျိၤလၢအထွဲအဂီၢ်လီၤ.

- ဖဲသိလ့ၣ်ခူၣ်လီၤပှးသံကျိၤ ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အသး ဒိဖျိတၢ်စူးကါ သိလ့ၣ်မဲာ်ညါ မ့ၣ်အူတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၤမ့ၣ်အူတဖၣ်အခါန့ၣ်, နကဘၣ်ဟ့ၣ်ကျဲဆူ သိလ့ၣ်ကျိၤဒိတကျိၤလၢဂံၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ဟ့ၣ်ကျဲလၢအထွဲ ဆူပှးဟးလၢခိၣ်တဖၣ် လၢအလဲၤဒီကဲကျဲ ဖဲကျဲကဲတဲာ် မ့တမ့ၢ် ခိၣ်ကျဲခိၣ် လၢတၢ်မၤနီၣ်ဃာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တမၤနီၣ်ဃာ်အီၤတက့ၢ်.

ဟ့ၣ်ကျဲလၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

ဖဲဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလ့ၣ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဆါဟံၣ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလ့ၣ်, သိလ့ၣ်မၤသံမ့ၣ်အူအိၣ်တၢ်, မ့တမ့ၢ် ပၤကီၢ်သိလ့ၣ် လၢအဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် မ့ၣ်အူအလွဲၢ်ဂီၤလၢအကပီၤမ့ၣ်မ့ၣ် ဒီးပီၤအူဂူၤ မ့တမ့ၢ် ဒၤလွဲ ကလုာ်သီၣ် လၢအဘူးထီၣ်ဒီးနသိလ့ၣ် ဖဲသိလ့ၣ်လဲၤတၢ်ကွၢ်တၢ်ခဲကျိၤအခါန့ၣ်, နကဘၣ် ဟံးန့ၣ်ကျဲလၢအထွဲဒီးအိၣ်ပတုၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်လဲၤတၢ် ဖဲကျဲလဲၤတၢ်ဆူညါအပူၤန့ၣ်, နကဘၣ် ဟံးန့ၣ်ကျဲကပၤ လၢအဘူးကတၢ်ဒီးနၤ ဒီးပတုၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တုၤဃီၤဖဲ ကျဲကဲတဲာ်အပူၤန့ၣ်, နကဘၣ်လဲၤတလၢကွံာ်အီၤ တချုးန့ၣ်အိၣ်ပတုၣ်န့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်အိၣ်ပတုၣ်ဒီး ပၢ်တုၤလၢ ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလ့ၣ်လဲၤတလၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးလူၤဟံးမၤထွဲတၢ်ဘျၢသဲစး အပှးဘၣ်မ့တုၣ်ဒါ မ့ၢ်ထံၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်သးလၢအနာ်ဝဲလၢ ပှးနီၣ်သိလ့ၣ်တဂၤအံၤ လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ် တၢ်ဘျၢ သဲစးအံၤန့ၣ်, ဖီၣ်ပှးနီၣ်သိလ့ၣ်အံၤ ဖဲတၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ် တၢ်ဘျၢသဲစးဝံၤလွဲၢ်န့ၣ်ရံၣ် အတီၢ်ပူၤန့ၣ်သ့လီၤ.

တၢ်တလိၣ်ဘၣ်နၤလၢ နကအိၣ်ပတုၣ် ဖဲလၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလ့ၣ်လၢအဟဲးဘူးဒီးနၤအံၤ အိၣ်လၢ သိလ့ၣ်ကျိၤလီၤလီၤဆီဆီ လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်အူဒုၣ်အဆၢ ဒ်အမ့ၢ် တီၢ်, တၢ်ဒုၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်တံၤပနီၣ်ကျဲအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လဲၤတလၢကွံာ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလ့ၣ်-သိလ့ၣ်ဟ့ၣ်တၢ်တိၢ်စၢၤမၤစၢၤ လၢတၢ်ဟ်ပတုၣ်ဃာ်အီၤတဖၣ်

ဖဲဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလ့ၣ်လၢအိးထီၣ်ဟ် မ့ၣ်အူကပီၤမ့ၣ်မ့ၣ်, ဒီးအိၣ်ပတုၣ် ဖဲကျဲမုၢ်လၢအိၣ်ဒီး သိလ့ၣ်ကျိၤခဲကျိၤ လၢလဲၤတၢ်ဆူညါ အဖီခိၣ် မ့တမ့ၢ် အကပၤအခါ, တၢ်ဆီတလဲ သိလ့ၣ်ကျိၤ

တၢ်ဘျၢသဲစး (Move Over Law) လိာ်ဘၣ်ဝဲလၢ နကဆိတလဲသိလ့ၣ်ကျိၤ လၢအယံၤကတၢၢ် ဒီးသိလ့ၣ်အံၤ ဖဲတၢ်မၤအီၤလၢတၢ်ပူၤဖျဲးအပူၤသ့ဝဲအခါန့ၣ်လီၤ. ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပၣ်ဃုာ်ဒီး - သိလ့ၣ်ပဒၢးတွံၢ်တၢ်တဖၣ်, တၢ်ဆါဟံၣ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလ့ၣ်တဖၣ်, သိလ့ၣ်မၤသံ မ့ၣ်အူအိၣ်တၢ်တဖၣ် ဒီးပၤကီၢ်သိလ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နသးသးဆူသိလ့ၣ်ကျိၤအဂၤမ့ၢ်တသ့ မ့တမ့ၢ် ဖဲကျဲၤမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ကျဲၤမ့ၢ်ဒိၣ် မ့ၢ်အိၣ်ဒီး သိလ့ၣ်ကျိၤထဲတကျိၤလၢနကလဲၤတၢ်အခါန့ၣ်, မၤစၢ်လီၤနသိလ့ၣ်လဲၤတၢ်ချ့ၤဒီးလဲၤတလၢအီၤလၢတၢ်ပလီၢ်သးအပူၤတက့ၢ်.

တၢ်အံၤဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်တနီၤ ဖဲတၢ်မ့ၢ်ဟဲဘူးထီၣ်ဒီး သိလ့ၣ်လၢအစဲးပတုၢ် မ့တမ့ၢ် သိလ့ၣ်လၢတၢ်စူးကါအီၤတသ့အခါ ဒီးတၢ်လဲၤတလၢ သိလ့ၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ပတုၢ်အီၤ ဒ်အမ့ၢ် သိလ့ၣ်ဟးတရံးကွၢ်တၢ်တဖၣ်, သိလ့ၣ်ဘျီမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ကျဲၤတဖၣ်, မ့ၣ်အူ/ထံဒီပနံၣ်သိလ့ၣ် တဖၣ်, တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ်, လံာ်တၢ်သိလ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တပီၢ် ဒီးတၢ်က့ၤ စူးကါက့ၤတၢ်ပိးတၢ်လီ သိလ့ၣ်တဖၣ် လၢအပတုၢ် ဃုာ်ဒီးတၢ်အိးထီၣ်ဟံ တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်မ့ၣ်အူၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟိံထွဲ သိလ့ၣ်မၤသံမ့ၣ်အူအိၣ်တၢ်တဖၣ်အံၤ

ထဲဒၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ် လၢအလဲၤတၢ် လၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်အိၣ်သး လၢဖိးသဲစးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲအီၤ လၢကလူၤဟိံထွဲ သိလ့ၣ်မၤသံမ့ၣ်အူအိၣ်တၢ် လၢအဒုးသိၣ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ကလုာ် လၢ 500 ခိၣ်ယီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တနဲၣ်လီၤန့ၣ် ခိဖျိ တၢ်ဒုးလူၤဟိံမၤထွဲတၢ်ဘျၢသဲစး အပူၤဘၣ်မူ ဘၣ်ဒါ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤသံမ့ၣ်အူအိၣ်တၢ်ဝဲကျိၤ အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါန့ၣ်, တဘၣ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ ထံပီၤဘိမၤသံမ့ၣ်အူအိၣ်တၢ်အဖီခိၣ်တဂ့ၢ်.

တၢ်ဟိံထွဲ သိလ့ၣ်အဂၤတဖၣ်အံၤ

တၢ်ဘျၢသဲစးလိာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢ နကပၤယၢ် တၢ်စီၤစုၤလၢနသိလ့ၣ် ဒီးသိလ့ၣ်လၢနမဲၣ်ညါ အဘၣ်စၢၤ လၢအပူၤဖျဲးန့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်သ့ပတုၢ် မ့တမ့ၢ် ဃုာ်သိလ့ၣ်အခိၣ်လၢတၢ်ကဟးဆဲး တၢ်ဘၣ်တိာ်ဘၣ်ထံးအဂီၢ်လီၤ. ဟံသ့ၣ်ဟံသး မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤ, သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ ဒီးကျဲၤမ့ၢ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် ဖဲတၢ်ဆါတဲာ် တၢ်ဟိံထွဲထီၣ်သိလ့ၣ်လၢညါတခိၣ်အံၤ အတၢ်အိၣ်စီၤစုၤ လၢအကြးအဘၣ်အခါတက့ၢ်. တၢ်စူးကါ သၢစဲးကီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤ ကမၤစၢၤန့ၣ်လၢနကပၤယၢ် တၢ်ဟိံထွဲအစီၤစုၤ လၢအပူၤဖျဲးအဂီၢ်လီၤ. (ကွၢ်ဖဲ "သၢစဲးကီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီ (Three-Second Rule)" ဖဲအဆၢဒိၣ် 6 တက့ၢ်.)

တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ တၢ်ပလီၢ်သးတအိၣ် ဒီးတၢ်ဟံကဲတအိၣ်

တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ တၢ်ပလီၢ်သးတအိၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံအစီပညီဒ်အမ့ၢ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပတုာ်သိလ့ၣ် လၢအဒုးကဲထီၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢ တၢ်သးသမူတဖၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဒီးပှါအဂၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အတၢ်ပူၤဖျဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ တၢ်ဟံကဲ တအိၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံအစီပညီဒ်အမ့ၢ်တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ဖဲလၢအိၣ်ဒီးတၢ် ပလီၢ်သးဘၣ်ဆၣ် ဒီးလၢတၢ်သ့ၣ်ညါအပူၤတဆိကမိၣ်ထံ တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ခိၣ်ခိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ် ဒီးတၢ်တကြၢးတဘၣ် လၢတၢ်နီၣ် သိလ့ၣ်အံၤ ဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပှါအဂၤ မ့တမ့ၢ် ပှါအဂၤအတၢ်စုလီၢ် ခိၣ်ခိၣ်, ပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်နီၣ်ချ့သိလ့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်နီၣ်ပြၢသိလ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်နီၣ်ချ့သိလ့ၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံအစီပညီဒ်အမ့ၢ်တၢ်ထီၣ် သကြီၤလိာ်သး မ့တမ့ၢ် တၢ်ပြၢလိာ်သး သိလ့ၣ် လဲၤတၢ်အချ့ လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အပူၤ ခီဖျိတၢ်နီၣ် သိလ့ၣ်တခိၣ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်တခိၣ် ဖဲလၢသိလ့ၣ်လဲၤတၢ်အံၤ မ့ၢ်ချ့မ့တမ့ၢ် တချ့န့ၢ်ဒီး သိလ့ၣ်အချ့တၢ်ဟံပနီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ် ဟံဒုၣ်ဟံကမၣ်န့ၤ လၢတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢတၢ်ပလီၢ်သး တအိၣ် ဒီးတၢ်ဟံကဲတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်, တၢ်ကလိာ်ဘၢလိာ်ကီၢ် န့ၤဖဲကီၢ်ဘျီၣ် လၢတၢ်မၤကမၣ် တၢ်ဘျါသဲစးတဆံး တက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ပတုာ်ခီဖျိ ပှါဒုးလူၤဟိာ်မၤထွဲတၢ်ဘျါသဲစးအခါန့ၣ်, ကဘၣ်မၤ တၢ်မနုၤလဲၣ် ဒီးမ့ၢ်လၢဟံတၢ်မနုၤလဲၣ်

တၢ်ဘၣ်ပတုာ်ခီဖျိ တၢ်ဒုးလူၤဟိာ်မၤထွဲတၢ်ဘျါသဲစး အပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါအံၤ ကဲထီၣ်တၢ်သး ဘၣ်တံာ်တံာ် အတၢ်လဲၤခီဖျိသ့ဝဲဘၣ်ဆၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါလၢ ကဘၣ်မၤ တၢ်မနုၤ ဖဲတၢ်ပတုာ် သိလ့ၣ်အခါန့ၣ် ကမၤစၢၤမၤလီၤတံာ် တၢ်ခီဆၢလိာ်သးဒီးပှါလၢအပၣ်ဃုာ်ခဲလၢာ် လၢအပူၤဖျဲး သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ထံၣ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူမ့ၢ်အူလၢနလီၢ်ခဲန့ၣ် -

- ဟံကယာ်လီၤနသး.
- နီကဘျါလီၤနသိလ့ၣ် ဒီးဒုးကပီၤထီၣ် နတၢ်ဃုာ်သိလ့ၣ်အခိၣ်မ့ၢ်အူပနီၣ်.
- ဖဲလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢအဆိအချ့တသ့ဖဲအသ့န့ၣ်, နီၣ်ဃီၤနသိလ့ၣ်ဆူ ကျဲကပၤတခီတကပၤ, မ့တမ့ၢ် ကျဲမ့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးသိလ့ၣ်ကျိၤအါကျိၤ ဒီးနအိၣ်ဘူးလၢ ကျဲကပၤတခီတကပၤလၢအစုၣ်တကပၤန့ၣ်, နီၣ်ဃီၤသိလ့ၣ်ဆူ ကျဲကပၤတခီတကပၤ လၢအစုၣ် ဖဲတၢ်ဟံပတုာ်သိလ့ၣ်အကျိၤ မ့ၢ်အိၣ်လၢလၢပဲၤပဲၤအခါတက့ၢ်.
- ဟးဆဲးတၢ်ပတုာ်သိလ့ၣ် ဖဲတၢ်လီၤ, ဖဲကျဲလဲၤတၢ်အက့ၢ်ကျိၤလီၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲသိလ့ၣ် လဲၤတၢ်အကျိၤအလီၤတက့ၢ်.
- တၢ်မ့ၢ်ပတုာ်န့ၤ ဖဲမ့ၢ်ခိးလီၤဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်, အိးထီၣ်နသိလ့ၣ်ပူၤမ့ၢ်အူတက့ၢ်.

- ပံးဃာ်ပဲတြီခဲလၢကံ, ဒီးအိၣ်လၢသိလ့ၣ်ပုၤ ဖဲလၢတၢ်မ့ၢ်တန့ၣ်လီၤန့ၣ် ဒီဖျိပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ အခါန့ၣ်လီၤ.
- ဟံးနစုတဖၣ်ဖဲ နီၣ်ပၣ်တရံးသိလ့ၣ်အလီၤ ဒ်သိးတၢ်ကထံၣ်အီၤညီညီအဂီၢ်တက့ၢ်.
- ဟံးသ့ၣ်ဟံးသးတၢ်လၢပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါကတိၤတၢ်ဒီးန့ၣ်တက့ၢ်.
- တဘၣ်မၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတကတီၢ်ဃီၤ မ့တမ့ၢ် ဃုက့ၢ်န့ၣ်ပုၤ နီၣ်သိလ့ၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် သိလ့ၣ်လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲး ဃါတဂ့ၤ, အိၣ်ခိးလၢပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ကန့ၣ်လီၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်စုကဝဲၤ မ့တမ့ၢ် ကျိလၢသိလ့ၣ်အပူၤန့ၣ်, ဒုးသ့ၣ်ညါ ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ဖဲနစးထီၣ်ကတိၤတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် အခါတက့ၢ်.

ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ကဃုၣ်ကွၢ် နတၢ်အုၣ်သးဟံးပနီၣ် (ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ, တၢ်ဂီၤခိၣ် ID, ဒီးအဂၤတဖၣ်) ဒီးတၢ်အုၣ်သးအတၢ်အုၣ်ကိၤန့ၣ်လီၤ. နဖီၣ်န့ၣ်လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါ သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တတုၤဘၣ်န့ၣ်, တဲဘၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အိၣ်တၢ်အလီၢ် တချုးလၢနဟံးန့ၢ်အီၤအခါတက့ၢ်.

ဖဲပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါကတိၤတၢ်ဒီးန့ၣ်တက့ၢ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် အဝဲသ့ၣ် ကတဲပလီၢ်န့ၣ်တၢ်, ဟ့ၣ်လံာ်တၢ်ကွဲးဟ့ၣ်ပလီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လံာ်ဖီတဲာ် လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး စ့အိၣ်လိး သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တတုၤလီၢ် ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအတၢ်ဆၢတဲာ်လၢကဟ့ၣ် လီၤန့ၣ်တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် လံာ်ဖီတဲာ်ဘၣ်န့ၣ်, တဘၣ်မၤယံာ်မၤနီၢ် နသးဒီဖျိတၢ်ကတိၤအါတၢ်ဒီးပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဂ့ၤ. နမ့ၢ်သးအိၣ် ဂုၢ်လီၢ်ဘီလီၢ် လံာ်ဖီတဲာ်အံၤန့ၣ်, နကအိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကတဲန့ၢ်ပၢၢ် နတၢ်ထံၣ် ဖဲကွီၢ်ဘျီပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်မ့ၢ်လိာ်ဘၣ်မၤလီၤတၢ် တၢ်သံကွၢ်ဘၣ်ဃး တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် မ့တမ့ၢ် လံာ်ဖီတဲာ်အဂီၢ်န့ၣ်, သံကွၢ်ပုၤဘၣ် မူဘၣ်ဒါ တချုးလၢတၢ်ကတိၤသကိးတၢ်အံၤကတၢ် အခါ ဒီးဟးဆွဲး တၢ်ဟးထီၣ်လၢနသိလ့ၣ်လီၤ ဖဲပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ဟးကွီၢ်လၢအယံၤအခါတက့ၢ်. တၢ်လီၤတူၢ်လီၤကၢ်လၢ တၢ်ကလူၤပိာ်မၤထွဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်လီၢ်လၢကလူၤပိာ်မၤထွဲ တၢ်ဒုး လူၤပိာ် မၤထွဲတၢ်ဘျါသဲစး အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအ တၢ်ကလုာ် ဒီးအတၢ်န့ၣ်ကျဲ လၢအဖိးသဲစး အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢတဖိးသဲစး ဒီးဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဖိၣ်ဃာ်သ့န့ၣ်လီၤ. ဖဲပုၤဒုးလူၤပိာ်မၤထွဲ တၢ်ဘျါ သဲစး ဖိၣ်ဃာ်န့ၣ်အခါန့ၣ် တဘၣ်ခိၣ်ဆၢအီၤတဂ့ၤ.

တၢ်ဒုးလူၤပိာ်မၤထွဲ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဘျါသဲစးအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအတုၤလီၤတီၤလီၤ လၢတၢ်ကဆီတလဲ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်သကံာ်ပဝးလၢတပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်, တၢ်မၤစ့ၤလီၤ တၢ်ဘၣ်တီၢ်ဘၣ်ထံးတဖၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး တဖၣ်, ဒီးတၢ်ပၤဃာ်သးသမူတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဒုးလူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်ဘျါသဲစး အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ မ့ၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်ပလီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကမၣ် လံာ်ဖီတဲာ် လၢတၢ်လူၤသ့ၣ်ခါပတၢ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအခါန့ၣ်, အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဒ်သိး ကတြီဃာ် သကံာ်ပဝးလၢအတဖိးသဲစး ဒီး/မ့တမ့ၢ် တပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်ဆူညါ ဒီးပၤဃာ်

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှ် အလံင်တါနံင်ကျဲ

သိလှ်လဲတါအကျဲ လါကပူဖျဲဒီးတါဘင်ယိင်အဂီင်လီၤ. တါဆဲးကျိးကတိၤသကိးတါ လါအတုၤလီၤတီၤလီၤ ဒီးဖျိဖျါဖျါ လါပှါလါအပင်ယုင်ခဲလင်အအိင်အံၤ ဒုးကဲထီင် တါပတုင်သိလှ် အတါလဲၤဒီဖျိ လါအပူဖျဲဒီးတါဘင်ယိင် သုဝဲန့င်လီၤ.

လါတါနံင်ကျဲလါထးတဖၣ်အမဲင်ညါ, နမ့ၢ်အိင်ဒီးကျိလါသိလှ်ပူန့ၣ်, ဟံဃာ်နစု လါနီင်ပင် တရဲဒးသိလှ်အလီၤ လါတါထံင်အီၤသ့အလီၤ ဒီးဖဲပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ဟဲဘူးထီင် အခါန့ၣ်, ဒုးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်လါ နအိင်ဒီးကျိဖဲသိလှ်အပူ, ဒီးတဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ် လါကျါအံၤ အိင်ဖဲလဲၣ် ဖဲနဟံဃာ်နစုလါနီင်ပင်တရဲဒးသိလှ်အလီၤအခါတက့ၢ်. တဘၣ်ဟံးန့ၢ်ကျိတဂ့ၢ်. လါတါပူဖျဲဒီး အဂီၢ် ပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါအံၤ ဟံးန့ၢ်ဃာ်ကျိ ပါတုၤတါကတိၤသကိးတါဝဲတစု သုဝဲန့ၣ်လီၤ.

ပှါနီင်သိလှ်အံၤ တကြါး -

- တါဟံးန့ၢ်တါ လါသိလှ်အပူ. နမ့ၢ်ဘၣ်ဟံးန့ၢ်တါဖိတါလံၤတခါ လါသိလှ်ပူန့ၣ်, တဲဘၣ်ပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါလါထးခိင် ဒ်သိးကတဲဖျါထီင် တါဖိတါလံၤလါ နကဘၣ်ဟံးန့ၢ်အီၤ ဒီးဟံးန့ၢ်အီၤ ဖဲပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါဟ့ၣ်န့ၢ်တါကလုာ်လါထးခိင်အခါတက့ၢ်.
- တါဟးထီင်လါသိလှ် လါတါတပလီၢ်သးအပူ မ့တမ့ၢ် တါလဲၤဃီၤဆူ ပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါ အအိင်. နမ့ၢ်ဘၣ်ဟးထီင်လါသိလှ်ပူန့ၣ်, တဲဘၣ်ပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါလါထးခိင် ဒ်သိး ကဃု ဟးထီင်လါသိလှ်ပူအဂီၢ်, ဒီးဟးထီင်ထဲဒၣ်ဖဲလါပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ဟ့ၣ်န့ၢ်တါကလုာ် လါထးခိင်အခါတက့ၢ်.

ဖဲတါပတုင်သိလှ်တခါလါလါအံၤ လီၤဆီလိာ်သး ဒီးသန့ၤထီင်သးလါ တါအိင်သးတဖၣ် အဖိခိင်အခါန့ၣ်, ပှါနီင်သိလှ်တဖၣ်အံၤ ညီန့ၢ်မုာ်လါဟံတါလါ ပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါ က -

- ကဟံးစုကွါမံာ် ပှါနီင်သိလှ်.
- ဟံဖျါထီင်အသး ဒ်အမ့ၢ် တါဒုးလူၤဟိာ်မၤထွဲတါဘျါသဲစး အပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါ.
- မၤန့ၢ် ပှါနီင်သိလှ် လဲးစ့ၣ်တါပျဲ မ့တမ့ၢ် တါအုၣ်ကီၤအတါအုၣ်သး.
- ဒုးသ့ၣ်ညါပှါတဂၤစုာ်စုာ် ဘၣ်ဃးတါဂ့ၢ်ခိင်သ့ၣ် လါတါပတုင်အီၤ ဒီးတဲန့ၢ်ပါ တါအိင်သး တဖၣ် လါတါဟ့ၣ်လီၤ တါကမၣ်လံာ်ဖျိတဲာ် မ့တမ့ၢ် တါဟ့ၣ်ပလီၢ်အဂီၢ်.
- သမံသမိးကွါ ပှါနီင်သိလှ် လဲးစ့ၣ်တါပျဲ အတါဟံဂါဟံကျါၤ ဒီးအမ့ၢ်အတီ ခံခါလင်.

တါအုၣ်သးဟံပနီၣ် အလံင်တကွါဒိလါလင်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တါတူၢ်လိာ်အီၤသ့ လါတါကဟံဂါ ဟံကျါၤ ပှါနီင်သိလှ် ဖဲတါပတုင်သိလှ်အခါန့ၣ်လီၤ -

- မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှ်လဲးစ့ၣ်တါပျဲ.
- လဲးစ့ၣ်တါပျဲ လါကီၢ်စ့ၣ်အဂၤတဘ့ၣ်.
- လဲးစ့ၣ်တါပျဲ တစိာ်တလီၢ်.
- ပှါမၤလိတါဖိ အတါဟ့ၣ်ပျဲ.
- ပှါသးဖိ ID.

- မိၢ်လၢဝဲၤဒၢး/ထံဂ့ၤကီၢ်ဂၤ ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ

ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢ တၢ်ကိးပတုၣ်အတၢ်အိၣ်သးအဖီခိၣ်န့ၣ်, ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအံၤ ဟ့ၣ်တၢ်ကမၢ် လံာ်ဖှိတံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်, မ့တမ့ၢ် ဖီၣ်န့ၢ်ပှၤလုၢ်သ့ၣ်ခါပတံာ်တၢ်ဘျၢသဲးအံၤ သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကမၢ်လံာ်ဖှိတံာ်အံၤ ကြးအိၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘျၢသဲး လီၤတံၢ်လီၤဆဲး ဒီးတၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတုၣ် အတၢ်ကွဲးဖျါန့ၣ်လီၤ. တၢ်တူၢ်လီၢ် တၢ်ကမၢ် လံာ်ဖှိတံာ် လၢပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအိၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ တၢ်ကမၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံးန့ၢ်မူဒါဘၣ်, တၢ်အံၤမ့ၢ်ဒၣ်ထဲ တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လီၢ် တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ကမၢ်လံာ်ဖှိတံာ် လၢတၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတံာ် ကိၢ်ထံအတၢ်အိၣ်သးအဂီၢ် ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်လၢလၢ ကဟံ ဖျါထီၣ်အသး ဖဲတၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတံာ် ကိၢ်မ့ၢ်အတၢ်အိၣ်သးအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကမၢ် လံာ်ဖှိတံာ်ခဲလၢအံၤ တၢ်ကဆုၢ်ဃီၤအီၤဆူ လီၢ်ကဝီၤ တၢ်စံာ်ညီၣ်တၢ်အလီၢ် လၢတၢ်စံာ်ညီၣ် ဒိကန့ၣ် အဂီၢ်လီၤ. ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ် စူးကါကိၢ်ဘျီၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢကဟံဖျါထီၣ် ကိၢ်မ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ကိၢ်ထံအတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ် ဃုာ်ဒီးတၢ်ဃုထၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်လဲလိာ် မၤတၢ် ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂၤ လၢတၢ်တူၢ်တၢ်ကမၢ်အလီၢ် ဖဲသဲးတၢ်အိၣ်သးတနီၤအပူၤ ဒ်အမ့ၢ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးလူၤဟံးမၤထွဲတၢ်ဘျၢသဲး အပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အံၤ တၢ်မုၢ်လၢလံာ်အီၤလၢ ကပၤဃာ် ကံာ်စီတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအပ တီၢ်ထီ ဖဲတၢ်ကိးပတုၣ်သိလ့ၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်သံကွၢ်သံဒီးတဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ် ဘၣ်ဃးဒီး ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ ဖဲတၢ်ကိးပတုၣ်သိလ့ၣ်အခါန့ၣ်, ပှၤနီၣ်သိ လ့ၣ်တဖၣ် ကြး ဆဲးကျိးပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ တၢ်ဒုးလူၤဟံးမၤထွဲ တၢ်ဘျၢသဲးခါစးကရၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလီၢ်အခိၣ် ခီဖျါတၢ်စူးကါ ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဖဲတၢ်ကမၢ်လံာ်ဖှိတံာ်အပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဃုာ်ပှၤဖျဲးကွံာ်သး လၢပၤကီၢ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအမဲာ်ညါ

တၢ်ဃုာ်ပှၤဖျဲးကွံာ်သး လၢပၤကီၢ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအမဲာ်ညါ လၢသိလ့ၣ်ပူၤန့ၣ် မ့တၢ်လၢ တဖီး သဲး ဒီးအလီၤဘၣ်သိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤလၢလၢ လၢအလုၢ်သ့ၣ်ခါပတံာ် တၢ်ဘျၢသဲးအံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်မၤကမၢ်သဲးအိၣ်အမ့ၢ် ဒီးတၢ်ထၢန့ၣ်အီၤဆူဃီၤပူၤသ့ဝဲ လၢတၢ်အါန့ၢ်ဒီး သၢနံၣ် ဒီးတၢ်သီ, စ့အိၣ်လိးလၢတၢ်အါန့ၢ် \$5,000 မ့တမ့ၢ် ခံခါလၢာ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ပှၤတဂၤဂၤမ့ၢ်သံ မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးန့ၣ်, ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢအဃုာ်ပှၤဖျဲးသးအံၤ တၢ်စံာ်ညီၣ်အီၤ ဒ်လၢလၢာ်အသိး သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ -

- ဖဲတၢ်ဟ့ၢ်ပူၤဖျးကွံာ်သး လၢပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအမဲာ်ညါအခါ တၢ်သံတၢ်ပုၤ မ့ၢ်ကဲထီၣ်သးန့ၣ်, ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အံၤ တၢ်စံာ်ညါအီၤလၢကလီၤဘၣ်လၢယီၣ်ပူၤ တအါန့ၢ် အနံၣ် 10, စ့အိၣ်လိးတအါန့ၢ် \$20,000 မ့တမ့ၢ် ခံခါလၢာ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- ဖဲတၢ်ဟ့ၢ်ပူၤဖျးကွံာ်သး လၢပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအမဲာ်ညါအခါ နီၣ်ခိတၢ်ဘၣ်ဒိ ဘၣ်ထံး မ့ၢ်ကဲထီၣ်သးနးနးကလဲာ်န့ၣ်, ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အံၤ တၢ်စံာ်ညါအီၤ လၢကလီၤဘၣ် လၢယီၣ်ပူၤ တအါန့ၢ် နံၣ်န့ၣ်, စ့အိၣ်လိး တအါန့ၢ် \$14,000 မ့တမ့ၢ် ခံခါလၢာ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- နီၣ်ခိတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး မ့ၢ်ကဲထီၣ်သး ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မုၢ်န့ၣ်, ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အံၤ တၢ်စံာ်ညါအီၤ လၢကလီၤဘၣ်လၢယီၣ်ပူၤ တအါန့ၢ် ယဲာ်န့ၣ်, စ့အိၣ်လိး တအါန့ၢ် \$10,000 မ့တမ့ၢ် ခံခါလၢာ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ပလီၢ်သးလၢပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

နီၣ်ခိတၢ်ဘၣ်ဒိ ဝဲပူၤကျဲၤမ့ၢ်လၢပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်, ဖဲခိခိၣ်ဝဲပူၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ကျဲၤမ့ၢ်ဖးဒိၣ် အခါမ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်, အိၣ်ပလီၢ်သးလၢပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ဟ့ၣ်လီၤခွဲးယာ် ဟံးန့ၢ်ကျဲၤ ဆူပုၤဟးလၢခိၣ် လၢအလဲၤခိၣ် ကျဲၤကဲတဲာ် ဒီး ခိၣ်ခိၣ်ကျဲၤတဖၣ် တက့ၢ်. ပလီၢ်သးလၢပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဖဲကျဲၤမ့ၢ်လၢတၢ်ဟံပတုာ်ယာ် သိလ့ၣ်တဖၣ် အပူၤ, ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ထံာ်စိကွၢ်တၢ်တဖျါဂ့ၤဂ့ၤ, ဒီးဖဲဖဲသ့တဖၣ်အိၣ်ဝဲ တကတီၢ် လၢလၢတက့ၢ်.

ပုၤဟးလၢခိၣ်အံၤ မ့ၢ်အိၣ်ဖဲ ခိၣ်ခိၣ်ကျဲၤလၢတၢ်တီၤနီၣ်ယာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တီၤနီၣ်ယာ်အလီၤန့ၣ်, အိၣ်ပတုာ် ဒီးအိၣ်ခိး တုၤလၢပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ် လဲၤတလၢကွံာ် နသိလ့ၣ်ကျိၤတက့ၢ်.

ပလီၢ်သးလၢပုၤဟးလၢခိၣ် လၢအမဲာ်ချံတထံာ်တၢ်တဖၣ် လၢအစိာ်ယာ် ဂ့ၢ်ဘိအလွဲၣ်ဝါ မ့တမ့ၢ် စၢၢ်ထးဂ့ၢ်ဘိ မ့တမ့ၢ် လၢအစူးကါ ထွံာ်န့ၣ်ကျဲၤတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ပုၤဟးလၢခိၣ် လၢအမဲာ်ချံတထံာ်တၢ်အံၤ မ့ၢ်အိၣ်ခိးတၢ် ဖဲခိၣ်ခိၣ်ကျဲၤအကပၤန့ၣ်, နတဘၣ်စူးကါ နသိလ့ၣ် ပီၤအူၤရှၢ မ့တမ့ၢ် မၤချ့ထီၣ်နစဲး မ့ၢ်လၢတၢ်အံၤ မၤတံာ်တၢ်ပုၤဟးလၢခိၣ် မ့တမ့ၢ် ထွံာ်န့ၣ်ကျဲၤသ့ဝဲအယိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲစး လၢကလဲၤတလၢကွံာ် သိလ့ၣ်အိၣ်ပတုာ်လၢပုၤဟးလၢခိၣ်ဖဲ အဂီၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲသိလ့ၣ်အဂၤတခိၣ် အိၣ်ပတုာ်အခါန့ၣ်, ယုၤကွၢ်ပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ် လၢအအိၣ်ဖဲ ခိၣ်ခိၣ်ကျဲၤအပူၤ ဒီးအိၣ်ကတဲာ်ကတီၢ်သးလၢ ကပတုာ်အဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ် ပုၤဟးလၢခိၣ် အခွဲးယာ်ဟံးန့ၢ်ကျဲၤတၢ်ဘျၢသဲစးတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤကမၣ်သဲစး တဆဲးတက့ၢ် လီၤ. တၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤ ခံဘျီတဘျီ လၢတနံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤကမၣ်တၢ်ဘျၢသဲစးလၢအနးန့ၣ်လီၤ.

ဒိဗ္ဗိတိယ

ဒိဗ္ဗိတိယလတံတိနိဗ္ဗိတိယအံၤ တဖၣ်အံၤ အိဉ်ဒီးပနိကျိအလွဲၣ်ဝါ လကျိပူၤ ဒီးအိဉ်ဒီးကျဲ တံပနိဉ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် မ့ၣ်အူကပီၤမုၢ်မုၢ်တဖၣ် ဒ်သိးကဟ့ၣ်ပလီၢ်နၤလၢ နဟဲဘူးထီၣ်ဒီး ဒိဗ္ဗိတိယအဂီၢ်လီၤ.

ဒိဗ္ဗိတိယလတံတိနိဗ္ဗိတိယအံၤ မ့ၢ်တံလီၢ်ဖဲလၢ ကျဲမုၢ်ကံတံလီၢ်သး ဒီးကျဲဟးလၢဒိဉ် ဒီးတံအံၤတအိဉ်ဒီး ပနိကျိအလွဲၣ်ဝါလတံခဲၣ်ဟံအံၤ ဖဲကျဲမုၢ်အပူၤဘၣ်. ဖဲတံပတံ လၢဒိဉ်ဒိဗ္ဗိတိယလတံတိနိဗ္ဗိတိယအံၤ မ့တမ့ၢ် တံတတိနိဗ္ဗိတိယအံၤအခါန့ၣ်, တဘၣ်တြီတံဟံ ဒိဗ္ဗိတိယဒီးနသိလ့ၣ်တဂ့ၤ.

ဒ်ပုၤဟးလၢဒိဉ်အသိးန့ၣ်, လူၤပိာ်မၤထွဲ သိလ့ၣ်တံလဲၤတံက့ၤတံဘျါသဲစး လၢအဘၣ် တံဒုးအိဉ်ထီၣ်အံၤ ဒ်သိးကပၤဟံနၤလၢတံပူၤဖျဲးအဂီၢ် ဒီးမၤစၢၤ ပုဂံနိဗ္ဗိတိယ လၢကထံၣ်နၤ အဂီၢ်တက့ၢ်.

- လူၤပိာ်မၤထွဲ မ့ၢ်ဖိးတံဟ့ၣ်ပနိဉ် ဖဲကျဲကံတံတဖၣ်အပူၤတက့ၢ်. ဖဲတံအိဉ်ဒီး "တံဟးလၢဒိဉ်" အတံဟ့ၣ်ပနိဉ်အခါန့ၣ်, အိဉ်ယံၤဒီးကျဲမုၢ် လၢစ့ၤဒိဉ်ယီၢ်တက့ၢ်.
- ဖဲ "တံဟးလၢဒိဉ်" အတံဟ့ၣ်ပနိဉ်ဖျါထီၣ်အခါန့ၣ်, ဟ့ၣ်လီၤခွဲးယံၤဟံးန့ၢ်ကျဲ ဆူသိလ့ၣ် တဖၣ် လၢအအိဉ်ဖဲကျဲကံတံတဖၣ်အပူၤတက့ၢ်.
- မၤလီၤတံနတံပညိၣ်လၢ တံကဒိဉ်ကျဲအဂီၢ်, ကွၢ်ယီၤဆူပုဂံနိဗ္ဗိတိယအိဉ် လၢမဲာ် သကိးမဲာ် ဒီးမၤလီၤတံလၢ ပုဂံနိဗ္ဗိတိယအံၤ ကဟ့ၣ်လီၤခွဲးယံၤဟံးန့ၢ်ကျဲဆူနအိဉ် တချုး နလဲၤဒိဉ်ကျဲအခါတက့ၢ်.
- ဖဲကျဲဟးလၢဒိဉ်တဖၣ်အိဉ်ဝဲအလီၢ် ဒီးတံစူးကါအံၤသ့အခါန့ၣ်, စူးကါအံၤတက့ၢ်.
- ဖဲတံလဲၤဒိဉ်ကျဲမုၢ် လၢတအိဉ်ဒီး ဒိဗ္ဗိတိယတဖၣ်အခါန့ၣ်, ဟ့ၣ်ကျဲဆူသိလ့ၣ်အိဉ် လၢကျဲမုၢ်ပူၤခဲလၢကံတက့ၢ်.
- မ့ၢ်သ့န့ၣ်, အိဉ်လၢသိလ့ၣ်ကျိၤတဖၣ်အချါ ဒီးဒုးအိဉ်ထီၣ်ကျဲလၢ သိလ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဖဲကျဲမုၢ်ပူၤတက့ၢ်.
- တံမ့ၢ်ဘၣ်ဟးလၢကျဲမုၢ်ပူၤန့ၣ်, ဟးလၢကျဲအစ့ၣ်တဒိဉ်ပ မ့တမ့ၢ် ဟံးန့ၢ်ကျဲလၢအိဉ်ဒီး တံကွၢ်မဲာ်လီၢ်သးဒီး သိလ့ၣ်ဟဲလၢမဲာ်ညါတက့ၢ်.

ဖဲတံဟးလၢဒိဉ် လၢမုၢ်နၤဒီအခါ မ့တမ့ၢ် ဖဲတံထံၣ်စိတံတဖျါဂ့ၤဂ့ၤအခါန့ၣ်, သိးဟံ တံကူတံသိးလၢအလွဲၣ်ဖျါဝါ ဃုာ်ဒီးတံဒီးကံၣ်ဒီးဝုၤအံၤဒီး ပိးလီၤလၢအကပီၤဆၢက့ၤမ့ၢ်အူ မ့တမ့ၢ် စိာ်ဟံမ့ၢ်အူကပီၤမုၢ်မုၢ် ဒ်သိးကမၤစၢၤပုဂံနိဗ္ဗိတိယတဖၣ် လၢကထံၣ်နၤအဂီၢ် တက့ၢ်. အိဉ်ကတံကတီၤသးလၢ ကဟးဆွဲးပုဂံနိဗ္ဗိတိယ လၢတထံၣ်နၤတဖၣ်တက့ၢ်. ပုၤဟးလၢဒိဉ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အိဉ်ဒီးခွဲးယံၤဟံးန့ၢ်ကျဲ ဖဲကျဲကံတံတဖၣ် ဒီးဒိဉ်ဒိဗ္ဗိတိယတဖၣ်

အပူၤ ဘၣ်ဆၢၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဖိတဖၣ် တထံၣ်န့ၢ်ကိးဘျီဒဲး လၢကပတုၣ် သိလ့ၣ်အဂီၢ်ဘၣ်. ဖဲမ့ၢ်ခိၣ်ကလံၤတၢ်အိၣ်သးညီၣ်န့ၢ်အခါဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်, မ့ၢ်အတၢ်ကပီၤကပြီၤ ဒီးတၢ်အိၣ်သးအဂၤတဖၣ် ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိလၢပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ် ကထံၣ်စိကျဲ လၢအမၢ်ညါအဂီၢ် ဒီးကထံၣ်ပှၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ် လၢဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ် လၢကအိၣ်ပတုၣ် အဂီၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လဲၤသကိးတၢ်လၢကျဲၤမ့ၢ်ပူၤ ဃုာ်ဒီးပှၤယီၢ်လ့ၣ်ယီၢ်တဖၣ်

လ့ၣ်ယီၢ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်လ့ၣ်ဧၤလီၤဧၤတဖၣ် လၢအဖိးသဲးစး ဖဲမံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်ကျဲၤမ့ၢ်တဖၣ်အပူၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်မ့ၢ်ဒါ ထဲသိးတုၤသိး ဒ်လ့ၣ်ဧၤလီၤဧၤအဂၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

လ့ၣ်ယီၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ ဒ်သိးကနီၤဖးလီၤ လ့ၣ်ယီၢ်အတၢ်လဲၤတၢ်ကျၢ လၢသိလ့ၣ်ညီၣ်န့ၢ် အတၢ်လဲၤတၢ်ကျၢအဂီၢ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်လၢတၢ်ကဟ်ပတုၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ်, ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ လၢကန့ၣ်လီၤ မ့တမ့ၢ် ဟးထီၣ်လၢကျဲၤမ့ၢ်ပူၤ မ့တမ့ၢ် ကအိၣ်ကတီၢ်သးလၢ တၢ်ဃုာ်သိလ့ၣ်အခါဒၣ်န့ၣ်, တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢတဖိးသဲးစး လၢကနီၣ်သိလ့ၣ် ဖဲလ့ၣ်ယီၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤအဖိခိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တချုးတၢ်လဲၤခီကံ လ့ၣ်ယီၢ်ကျဲၤအခါန့ၣ်, မၤလီၤတံၢ်လၢ တၢ်အံၤကပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ဟ့ၣ်လီၤခွဲးယာ်ဟံးန့ၢ်ကျဲ ဆူလ့ၣ်ယီၢ်လၢအဟဲဘူးထီၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ဖဲလ့ၣ်ယီၢ်ကျိၤလီၤပျီအခါန့ၣ်, ဟ့ၣ်တၢ်ပနီၣ် လၢနတၢ်တိာ်ဟ်လၢနကဃုာ်သိလ့ၣ်ခိၣ်အဂီၢ် ဝံးဒီးန့ၣ်လီၤဆူလ့ၣ်ယီၢ်ကျိၤ တချုးလၢနဃုာ် သိလ့ၣ်ခိၣ်အခါတက့ၢ်.

အိၣ်ဒီးတၢ်ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သး ဖဲတၢ်ကလဲၤတလၢပှၤယီၢ်လ့ၣ်ယီၢ်အခါတက့ၢ်. ဖဲတၢ်ကလဲၤ တလၢအခါန့ၣ်, တၢ်ဘျုးသဲးစးလိၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်အိၣ်စီၤစုၤကဘၣ်အိၣ် အစ့ၤကတၢ် သၢခိၣ်ယီၢ် လၢနသိလ့ၣ်ကပၤ ဒီးပှၤယီၢ်လ့ၣ်ယီၢ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကလဲၤတလၢ ပှၤယီၢ်လ့ၣ်ယီၢ် အခါန့ၣ်, မၤလီၤတံၢ်လၢ ပှၤယီၢ်လ့ၣ်ယီၢ်အံၤ သုတဟ့ၣ်တၢ်ပနီၣ် မ့တမ့ၢ် ဃုာ်အလ့ၣ်ယီၢ်ခိၣ် လၢအစ့ၣ်တကပၤအဂီၢ်တက့ၢ်. ဖဲတၢ်ကလဲၤတလၢပှၤယီၢ်လ့ၣ်ယီၢ်အခါန့ၣ်, ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အံၤ တၢ်ပျဲအီၤလၢ ကလဲၤခီကံကျဲၤမ့ၢ်ခါဒၣ်သး ဖဲအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အခါ ဖဲတၢ်တီၤနီၣ်ဃာ်အီၤ လၢတၢ်တဘၣ်လဲၤခီကံအီၤအခါဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

လှဲင်ယီင်အတါဘျါသဲစးတဖှ်

ပှါယီင်လှဲင်ယီင်သှဲင်တဖှ်အံင် တါလိင်ဘင်အီလဲ၊ ကလူပိင်မဲထွဲ လှဲင်ဧယီင်ဧါ အတါဘျါ သဲစးခဲလက်နံင်လီင်.

- ပှါယီင်လှဲင်ယီင်သှဲင်တဖှ် ကဘင်ယီင်လှဲင်ယီင်ဒ် လှဲင်ဧယီင်ဧါအတါလဲတါဆူညါအသိး ဒီးတဘင်ယီင်လှဲင်ယီင်ဆူညါလိင်သးဘင်.
- ပှါယီင်လှဲင်ယီင်သှဲင်တဖှ် ကဘင်ဟှဲင်တါပနီင် လါတါယင်လှဲင်ယီင်အခိင် ခဲလက်အဂီင် ဒီးကဘင်လူပိင်မဲထွဲ တါပါသိလှဲင်တါလဲတါက့၊ အတါပနီင်တဖှ်/တါဟှဲင်ပနီင်တဖှ် ဒီးပီးလိတဖှ်ခဲလက်နံင်လီင်.
- ပှါယီင်လှဲင်ယီင်လါအဟဲဘူးထီင်ဒီး တါပတုင်အတါပနီင်သှဲင်တဖှ်အံင် ကဘင်ယီင် ကဘျါလီလှဲင်ယီင် လါကအိင်ပတုင် တချူးလါအနုင်လီင်ဆူ ကျဲကဲတဲင် မ့တမ့ ခိင်ခိကျဲ လါအဘူးကတါအခါနံင်လီင်. သိလှဲင်လါကပိကပါမ့တါအိင်ဘင်နံင်, ပှါယီင်လှဲင်ယီင်အံင် ကဘင်ယင်အလှဲင်ယီင်ခိင် မ့တမ့ ယီင်တလါကွံင် ကျဲကဲတဲင် လါတအိင်ဒီး တါပတုင် လှဲင်ယီင်နံင်လီင်.
- ပှါယီင်လှဲင်ယီင်တဖှ် စူးကါစုလင် ဒီးစုအတါဟှဲင်ပနီင် ဒ်ပှါနီင်သိလှဲင်အဂါတဖှ်အသိး ဘင်ဆင် အဝဲသှဲင် ယူလီင်အစုထွဲစုမဲင်ညါ လါကဒုးနံင်ဖျါထီင် တါယင်လှဲင်ယီင်ခိင် လါအထွဲအဂီင်သ့ဝဲနံင်လီင်.
- ပှါယီင်လှဲင်ယီင်တဖှ် ကြူးလဲတါ ထဲဒင်ဖဲသိလှဲင်လဲတါက့၊ တါလါအချ့အစုထွဲ တကပါနံင်လီင်. ဘင်ဆင်သနင်က့, တါလီဘင်ယိင် လီလီဆီဆီတဖှ် ဒ်အမ့ ဟီင်ခိင် မဲးဖဲခိင်လါတယူတယိင်တဖှ်, တါကူင်လံင်ကူင်လံင်တဖှ်, တါပျါလီထံတဒီတဖှ် မ့တမ့ သိလှဲင်ကျိလါအအံင်တဖှ်အံင် ကလိင်ဘင် ပှါယီင်လှဲင်ယီင်ဖိတဖှ်လါ ကသူး အသးဆူ သိလှဲင်ကျိလါအခါသးသ့ဝဲနံင်လီင်. ပှါယီင်လှဲင်ယီင်တဖှ် ကဘင်နုင်လီင်ဆူ သိလှဲင်ကျိပူသ့ဝဲ ဖဲအကလဲတလါကွံင် သိလှဲင်အဂါတခိင် မ့တမ့ ဖဲကယင်လှဲင်ယီင်ခိင် ဆူအစုင်အခါနံင်လီင်.
- ပှါယီင်လှဲင်ယီင်တဖှ်အံင် တါပျဲအီလဲ၊ ကယီင်သယဲလှဲင်ယီင်ခိင် ဖဲအမ့တမါတံင်တံင် သိလှဲင်လဲတါက့တါ, ဒီးဖဲကျဲမ့လါတါတါနီင်ယင်အကျိလါအပူနံင်, ကဘင်ယီင်လှဲင်ယီင် ဖဲသိလှဲင်ကျိလါတကျိလါအပူနံင်လီင်.
- ပှါယီင်လှဲင်ယီင်တဖှ်အံင် တါဟှဲင်သဆင်ထီင်အီလဲ၊ ကသိးခိင်ကုင်ကျါတဖှ်နံင်လီင်.
- ပှါယီင်လှဲင်ယီင်တဖှ်အံင် တါလိင်ဘင်အီလဲ၊ ကထီထီင်ဟ် မ့အူ ဒီးတါကပီဆါမ့အူ လါအဖိးသဲစးတဖှ် ဖဲအယီင်လှဲင်ယီင်လါမ့နုင်ခါနံင်လီင်. လှဲင်ယီင်အံင် တါထီထီင်ဟ်အီ ဒီးမ့အူပျါ လါအထူးထီင်တါကပီမ့မ့အလွဲင်ဝါ တါဟှဲင်ပနီင် လါအမဲင်ညါ, မ့တမ့

မ့ၢ်အူဖျၢၣ် လၢထုးထီၣ်တၢ်ကပီၤမ့ၢ်အလွဲၤဂီၤ တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ် လၢအလီၤခံ, မ့တမ့ၢ် ခံလီၤလၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- လ့ၣ်ယီၤအံၤ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး လ့ၣ်ယီၤပၣ်ဖံး လၢအအိၣ်ဒီး ထးဒိၣ်ကမိၣ်ခံတဖၣ်, ထးဒိၣ်စူဖိ တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ကမိၣ်ကမဲၣ်အဂၤတဖၣ် လၢအဘၣ်တၢ်တ့အီၤ ဒ်သိးကမၤအါထီၣ် တၢ်သဟီၣ်လၢကတံၢ်တြၢၣ်တၢ်အဂီၢ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ယီၤလ့ၣ်ယီၤ ဖဲကျဲၤဟးလၢခိၣ် မ့တမ့ၢ် ဖဲခိၣ်ခိကျဲ လၢကျဲမ့ၢ်ခိၣ်အခါန့ၣ်, ဟ့ၣ်လီၤခွဲးယၢ် ဟံးန့ၢ်ကျဲ ဆူပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးဟ့ၣ်တၢ်ကလၢပနီၣ် တချုးကလဲၤတလၢအဝဲသ့ၣ် အခါတက့ၢ်. လီၢ်ကဝီၤပုၤန့ၢ်ဖိန့ၢ်ကမိၤတဖၣ် မ့ၢ်တဟ့ၣ်ပျဲအီၤဘၣ်န့ၣ်, နယီၤလ့ၣ်ယီၤ ဖဲကျဲဟး လၢခိၣ် လၢအအိၣ်ဖဲ ဝ့ၢ်ခိၣ်ဝ့ၢ်ပုၤလၢအိၣ်ဒီးပနံၣ်ကၤတၢ်မၤတဖၣ်အပူၤ တသ့ဘၣ်. လီၢ်ကဝီၤ ပုၤန့ၢ်ဖိန့ၢ်ကမိၤဖၣ် တြီဃာ်ဝဲ ပုၤယီၤလ့ၣ်ယီၤတဖၣ်လၢ အသ့တယီၤလ့ၣ်ယီၤ ဖဲကျဲဟးလၢခိၣ် မ့တမ့ၢ် ခိၣ်ခိကျဲတဘိလၢ်လၢ်အပူၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤယီၤလ့ၣ်ယီၤ လၢအယီၤလ့ၣ်ယီၤ ဖဲကျဲဟး လၢခိၣ် မ့တမ့ၢ် ခိၣ်ခိကျဲပူၤတဖၣ်အံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဒီးမူဒါခဲလၢ် လၢပုၤဟးလၢခိၣ် တဖၣ် အဂီၢ်လီၤ.

ဖဲ 2010 န့ၣ်, မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ် ပဒိၣ်အပုၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤ ဘျီဘၣ်ဂ့ၤထီၣ်က့ၤ တၢ်ဘျၢသဲစးတခါ ဒ်သိးကဘျါဆဲး တၢ်ကဲထီၣ်သးတဖၣ် ဖဲလၢလ့ၣ်ဧၤလီၤဧၤ လၢအအိၣ်ဒီး နီၣ်ပၣ်ရံးခံအံၤ တၢ်တထံၣ်သ့ၣ်ညါအီၤ ခိဖျိ တၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် ဖဲမ့ၢ်ဖိးအလီၤ, ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်အတၢ်ဆိတလဲ တကဲထီၣ်သးအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘျၢသဲစးအံၤ ဟ့ၣ်တၢ်ဃုထၢလၢပုၤယီၤလ့ၣ်ယီၤတဖၣ် ကလဲၤယီၤပီၤဆူကျဲၣ်တၢ်အပူၤ ဖဲတၢ်အိၣ်ခိးအဆၢကတီၢ် အကြးအဘၣ် ဝံၤအလီၤခံ, ဒီးဟ့ၣ်လီၤ သဲစးတၢ်တြီဆၢဒီသဒါ လၢတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လီၤအီၤ လၢတၢ်ဖိးတၢ်မၤအံၤအဂီၢ် ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢ တၢ်အိၣ်သး ယဲၣ်ထံၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ -

- လ့ၣ်ယီၤအံၤ ဘၣ်တၢ်ပတုၢ်ဃာ်အီၤ.
- မ့ၢ်ဖိးတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်အံၤ ဒုးန့ၣ်မ့ၢ်အူအလွဲၤဂီၤဆူညါ လၢအဆၢကတီၢ် တကြးတဘၣ်.
- မ့ၢ်ဖိးတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်အံၤ အတမၤတၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး မ့တမ့ၢ်, ဖဲလၢတၢ်မ့ၢ် ရဲၣ်ကျဲၤဟံၤအီၤ လၢကဆိတလဲ မ့ၢ်အူလွဲၤဆူအလါ ထဲဒၣ်ဖဲလၢ အထံၣ်သ့ၣ်ညါသိလ့ၣ် အခါန့ၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပနီၣ်အံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤတူၢ်လီၤကၢ် လၢကထံၣ်သ့ၣ်ညါလ့ၣ်ယီၤ.
- သိလ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကညီတဟဲပီၤဆူသိလ့ၣ်ကျိၤ လၢတၢ်ကလဲၤဒိကံၤအီၤ မ့တမ့ၢ် ကန့ၣ်လီၤအဂီၢ်, မ့တမ့ၢ်
- သိလ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအဟဲပီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အိၣ်ဒီးဖးယံၤ လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် လၢတဖျးမဲၣ်အတီၢ်ပူၤအဂီၢ်.

မံင်နံင်စိထံင် ပှးနီင်သိလှင် အလံင်တၢ်နီင်ကျဲ

တၢ်တြီဆၢဒီသဒါ လၢတၢ်အၢင်လီၤတူၢ်လိာ်အီၤအံၤ ဘၣ်ထွဲထဲဒၣ် တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ် အတၢ်ဟံၣ်ဒၣ်ဟံကမၣ် လၢတၢ်န့ၣ်လီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်လဲၤခိက်ကျဲက်တံၢ် လၢအဘၣ် တၢ်ပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲၤအီၤ ခိဖျိမ့ၢ်ဖိးတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ် လၢမ့ၢ်အူၣ်အလွဲၢ်ဂီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတဟ့ၣ်တၢ်တြီဆၢဒီသဒါလၢ တၢ်မၤကမၣ် ကိၣ်ထံ မ့တမ့ၢ် ကိၣ်မ့ၢ်သဲစးအဂၤ နီတမံၤဘၣ်. တၢ်အံၤကီၢ်ခဲဝဲလၢ တၢ်ကထံၣ်စိ ပှးလီၤလှင်သီတဖၣ် ဖဲသိလှင်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ် အကတီၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သးအဝဲသ့ၣ် ဖဲကျဲက်တံၢ်တဖၣ်, ဖဲကျဲဟးလၢခိၣ်တဖၣ်, ဒီးဖဲန့ၣ်လီၤ မ့တမ့ၢ် ဟးထီၣ် ကျဲဖိကျဲဆၣ် မ့တမ့ၢ် သိလှင်ကျဲအခါတက့ၢ်. ပလီၢ်သးလၢ လှင်သီၢ်အတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ လၢမုၢ်န့ၣ်ဒီတက့ၢ်.

တၢ်လဲၤသကိးတၢ်လၢကျဲမုၢ်ပှး

စဲးလှင်သီဖိတဖၣ်

"စဲးလှင်သီဖိ"န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံပနီၣ်အီၤ ခိဖျိ အတၢ်သ့လဲၤတၢ်လၢအချ့ ဒီးလဲၤတၢ်လၢ အချ့သ့ဝဲ 30 mph မ့တမ့ၢ် စုၤန့ၣ်အန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်လီၤလှင်သီအံၤ ညီန့ၣ်ဘၣ်ထွဲစ့ၢ်ကိးဒီး စဲးလှင်သီဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. စဲးလှင်သီဖိ တဖၣ်အံၤ တၢ်တဟ့ၣ်ပျဲအီၤလၢ တၢ်ကဒိးအီၤ ဖဲကျဲဟးလၢခိၣ်တဖၣ်, ကျဲလၢသိလှင် လဲၤတၢ် လၢတၢ်သဘျုတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် သိလှင်ကျဲၤတဖၣ် ဒီးကျဲလၢဘၣ်တၢ်တ့ၤအီၤ လၢပှးဟးလၢခိၣ်တဖၣ် ဒီးလှင်သီတဖၣ်အဖိခိၣ်ဘၣ်.

သိလှင်သီတဖၣ်

သိလှင်သီတဖၣ် ကဘၣ်လူၤပိၤမၤထွဲ သိလှင်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်ဘျုသဲစး ဒ်ပှးနီၣ်သိလှင် အဂၤတဖၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

သိလှင်သီတဖၣ်အံၤ အက့ၢ်အဂီၢ်ဆဲးန့ၣ်သိလှင်တဖၣ်အယိ, တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီလၢ တၢ်ကထံၣ်ကွၢ်ဒွဲးကွၢ် အလဲၤတၢ်ချ့ ဒီးအတၢ်အိၣ်စီၤစုၤ ဖဲလၢအဟဲဘူးထီၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

န့တၢ်ဟံထွဲအံၤစီၤစုၤ လၢသိလှင်သီၢ်အဂီၢ်အံၤ ကြၢးအိၣ်ဒ်သိးသိး မ့တမ့ၢ် အစီၤစုၤ ယံၤန့ၣ်ဒိး န့တၢ်ဟံထွဲသိလှင်အဂၤတဖၣ်အံၤ အတၢ်စီၤစုၤန့ၣ်လီၤ. ပှးနီၣ်သိလှင်သီၢ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် လဲၤခိဖျိဘၣ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်ကီလၢ ကပၤဃာ်သိလှင်သီၢ် လၢအကဲထီၣ် တၢ်ဝံၢ်ဝဲသး သ့န့ၣ်လီၤ. ဟ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သးအကျိၤအကျဲ လၢကမၤဆဲးတၢ်ဘၣ်ထံးလိာ်သးဒီး သိလှင်သီၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ဖဲန့မ့ၢ်အိၣ်ကတံၢ်ကတီၤသး လၢကဟံးန့ၣ်သိလှင်ကျဲၤ ဖဲသိလှင်သီၢ်အမံၤညါအခါန့ၣ်, ဟံးန့ၣ် တၢ်အိၣ်စီၤစုၤလိာ်သးဒီးသိလှင်သီၢ် လၢန့ၣ်သိလှင်အလီၢ်ခဲ ဒ်န့ကပျဲ တၢ်စီၤစုၤလၢသိလှင်အဂီၢ် အသိးတက့ၢ်.

သိလွန်ယီၤ မ့ၢ်ကွဲးစးၤ လဲၤတလၢကွဲးန့ၢ်န့ၢ်, ပၤယၢ်သိလွန်ဖဲန့ၢ်သိလွန်ကျိၤအပူၤ
ဒီးပၤယၢ်တၢ်လဲၤအချ့ၤ ဒီးပျဲၤ ပၤနီၣ်သိလွန်ယီၤလၢကလဲၤတလၢကွဲးန့ၢ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်အိၣ်ကတံာ်ကတူၤ ပၤနီၣ်သိလွန်ယီၤအကျဲန့ၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢတဖိးသဲးစး ဒီးအိၣ်ဒီး တၢ်လီၤ
ဘၣ်ယိၣ်န့ၢ်လီၤ. တဘၣ်ကွဲးစးနီၣ်သဲးသဲးသိလွန် လၢသိလွန်ယီၤအကပၤ ဖဲသိလွန်ကျိၤ
တကျိၤယီၤအပူၤ နီၣ်တဘျီတဂ့ၤ.

ဖဲတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးတဖၣ်ကဲထီၣ်သးအခါန့ၢ်, သိလွန်ယီၤတဖၣ် တအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိသဒါ
ဒ်သိလွန်အဂၤတဖၣ်အသိးဘၣ်. တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံး ဖဲခူပူၤပူၤကျဲၤနီၣ်ကဲတဖၣ်အပူၤန့ၢ်
မ့ၢ်သိလွန်ယီၤ ဒီးသိလွန်အတၢ်ဘၣ်ထံးလိာ်သး လၢအကဲထီၣ်သးညီၣ်နီၣ်အါကတၢ် န့ၢ်လီၤ.
တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံးကဲထီၣ်သးအါတက့ၢ် ဖဲလၢပၤနီၣ်သိလွန်တဖၣ် လီၤတူၢ်လီၤကၢ်
လၢကတ့ၢ်လီၤခွဲးယၢ်ဟံးန့ၢ်ကျဲၤ ဒီးဃုာ်သိလွန်အိၣ် ဆူအစ့ၣ် ဖဲသိလွန်ယီၤဟဲတခိၣ်အမဲာ်ညါ
န့ၢ်လီၤ.

ခွဲးယၢ်ဟံးန့ၢ်ကျဲၤတၢ်ဘျါသဲးစးတဖၣ်အံၤ ဘၣ်ထွဲဒီး ပၤနီၣ်သိလွန်ယီၤ ဃုာ်ဒီး
ပၤနီၣ်သိလွန်အဂၤတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

ပၤနီၣ်သိလွန်ယီၤတဖၣ် စူးကါ သိလွန်ကျိၤလၢအဟံးပနီၣ်ဃုာ်ဒီးသိလွန် ဒီးတၢ်စူးကါအီၤ
အဆၢကတီၢ် (high-occupancy vehicle lanes) အလိၤသ့ဝဲန့ၢ်လီၤ.

အံၣ်ထံးထြီၣ်န့ၢ်သိလွန် လၢတၢ်ဒီးအီၤလၢဟံးခိၣ်ဟံးဃၢၤတဖၣ် (NEV)

NEV န့ၢ် မ့ၢ်သိလွန်လၢအစူးကါ လီၤသဟီၣ်အဂံၢ် လၢအအိၣ်ဒီး သိလွန်ပၣ်ရံး သၢပၣ် မ့တမ့ၢ်
လွံၢ်ပၣ် ဒီးလဲၤတၢ်အချ့သ့ဝဲ အစ့ၤကတၢ် 20 ဘၣ်ဆၣ် တအါန့ၢ် 25 mph ဘၣ်. NEVs ကဘၣ်
အိၣ်ဒီးလံာ်ခိၣ်သ့ဝဲ ဒီးတၢ်ကဘၣ်ဆဲးလီၤဟံးအမံၤ ဒီး DVS န့ၢ်လီၤ. ပၤတဂၤလၢ်လၢ်
လၢအအိၣ်ဒီး Class D ပၤနီၣ်သိလွန်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအံၤ နီၣ် NEV သ့ဘၣ်ဆၣ် ကဘၣ်နီၣ်အီၤဖဲ
ကျဲၤလၢအိၣ်ဒီးသိလွန်လဲၤတၢ်အချ့တၢ်ဟံးပနီၣ် 35 mph မ့တမ့ၢ် စ့ၤန့ၢ်အန့ၢ်လီၤ. ဖဲတၢ်နီၣ်သိလွန်
အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွဲးအခါ တၢ်စူးကါ NEVs တသ့ဘၣ်.

ပနံၣ်ကၢတၢ်မၤသိလွန်တဖၣ်

ပနံၣ်ကၢတၢ်မၤသိလွန်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်သိလွန်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် သိလွန်ဟံးဖျိၣ် လၢအတယၢ်အါန့ၢ်ဒီး
26,000 ပီၣ် လၢအဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤ လၢကဝံစိာ်တီဆ့ၤ ပၤလဲၤတၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်
န့ၢ်လီၤ. သိလွန်ဘၢး(၈) ပၣ်ဃုာ်ဒီး ကိုဘၢး(၈) လၢအဒိၣ်ဆဲးပြဲသ့ၤခဲလၢာ် ဒီးသိလွန်ဆဲး
လၢအိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလံာ်ဘိးသ့ဝဲညါတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်စ့ၢ်ကီး ပနံၣ်ကၢတၢ်မၤသိလွန်တဖၣ်
န့ၢ်လီၤ.

တၢ်လဲၤသကိးတၢ်လၢကျဲၤပူၤ

တၢ်လဲၤတလၢကွံင် ပနံင်ကၢတၢ်မၤသိလုင်

တချုးတၢ်လဲၤတလၢကွံင် ပနံင်ကၢတၢ်မၤသိလုင်အခါန့ၣ်, မၤလီၤတၢ်လၢ နကအိၣ်ဒီး တၢ်လီၤ လီၤဟံလၢအပူၤဖျဲး လၢနသိလုင်ကပၤ, အလီၤခံ ဒီးအမဲၣ်ညါအဂီၢ်တက့ၢ်.

ဖဲကျဲၤမုၢ်ဒိၣ်လၢ အယူအလိၤန့ၣ်, တၢ်လဲၤတလၢကွံင် ပနံင်ကၢတၢ်မၤသိလုင်အံၤ ကဟံးန့ၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ် ယံာ်န့ၢ်ဒီး သၢ တၢ် ယဲးဖဲးကီး လၢတၢ်လဲၤတလၢကွံင် သိလုင်ဖိအဂီၢ်လီၤ.

ဟ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် လၢလၢပဲၤပဲၤ လၢကလဲၤတလၢကွံင် ပနံင်ကၢတၢ်မၤသိလုင်အဂီၢ် ဒီးဟဲက့ၢ်န့ၣ်လီၤကဒါက့ၢ်ဆူသိလုင်ကျိၤလၢအထွဲ တချုးလၢနဟဲးထီၣ်ဒီး သိလုင်ဟဲးလၢမဲၣ်ညါ လၢ 100 ခိၣ်ယီၢ်အခါတက့ၢ်.

နမ့ၢ်တီၢ်ဟံလၢ နကဟးထီၣ် မ့တမ့ၢ် လဲၤကွံင်ဆူကျဲၤအဂၤအခါန့ၣ်, တဘၣ်လဲၤ တလၢကွံင် ပနံင်ကၢတၢ်မၤသိလုင်တဂ့ၤ. လၢတၢ်လဲၤတလၢကွံင် လၢတပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၢ်န့ၣ်, အိၣ်ဖဲ ပနံင်ကၢတၢ်မၤသိလုင်အလီၢ်ခံ ပၢ်တၢ်လၢနတၢ်ယီၤဆူ ကျဲၤဟးထီၣ်အလီၢ်တက့ၢ်.

ဖဲတၢ်ထီၣ်ဘဲအလီၢ်န့ၣ်, ပနံင်ကၢတၢ်မၤသိလုင်အံၤ အါစုအါဘျီ ကကဘၢလီၤ ဒီးဒုးကဲထီၣ် တၢ်လဲၤတလၢကွံင်အီၤ ညီန့ၢ်ဒီး သိလုင်ဖိန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်လီၤဘဲအလီၢ်န့ၣ်, ပနံင်ကၢတၢ်မၤသိလုင် အတၢ်လဲၤသဟီၣ်အံၤ ကမၤအါထီၣ် အတၢ်လဲၤလၢအချ့န့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်ပျဲ တၢ်စီၤစုအါန့ၢ်အလီၢ် လၢတၢ်ကလဲၤတလၢကွံင်အီၤ အဂီၢ်လီၤ.

လဲၤတလၢကွံင်အီၤ လၢအဆိအချ့တသ့ဖဲအသ့ ဒီးတဘၣ်လဲၤသယဲးဟ့ၣ်တၢ်ဒီး ပနံင်ကၢ တၢ်မၤသိလုင်တဂ့ၤ. ဟဲက့ၢ်န့ၣ်လီၤကဒါက့ၢ်ဆူ နသိလုင်ကျိၤ ထဲဒၣ် ဖဲလၢနထံၣ်ဘၣ် ပနံင်ကၢ တၢ်မၤသိလုင်အမဲၣ်ညါ ဖဲနမဲၣ်ကလၢကွံင်လၢလီၤခံသ့ဝဲအခါတက့ၢ်. ပၢၤဃာ်နသိလုင် လဲၤတၢ် အချ့ ဖဲနလဲၤတလၢကွံင် ပနံင်ကၢတၢ်မၤသိလုင်ဝံၤအခါတက့ၢ်.

ဖဲပနံင်ကၢတၢ်မၤသိလုင် လဲၤတလၢနသိလုင်အခါန့ၣ်, နမၤစၢၤပုၤနီၣ်သိလုင်သ့ဝဲ ဒီဖျိ တၢ်သုးဃီၤသးဆူနသိလုင်ကျိၤအနၢ်ထံးကတၢ် ဒီးမၤစုၤလီၤ သိလုင်လဲၤတၢ်အချ့တဆဲးတက့ၢ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲပနံင်ကၢတၢ်မၤသိလုင် လဲၤတလၢတၢ်အခါန့ၣ်, တဘၣ်နီၣ်ချ့ထီၣ်နသိလုင်တဂ့ၤ. ဖဲနမ့ၢ်သကိးဘၣ် ပနံင်ကၢတၢ်မၤသိလုင် ဟဲလၢမဲၣ်ညါအခါန့ၣ်, နီၣ်နသိလုင်လၢအထွဲ အနၢ်ထံး ကတၢ် တသ့ဖဲအသ့ ဒ်သိးကဟးဆဲး တၢ်ဘၣ်တီၢ်ဘၣ်ထံးလၢအကပၤအဂီၢ် ဒီးဒ်သိးကမၤ စုၤလီၤ ကလံၤအူတၢ်တပျၢ်တပျီၤ လၢသိလုင်ခံခိၣ်အဘၢၣ်စၢၤအဂီၢ်တက့ၢ်. ကလံၤအူ တၢ်တပျၢ်တပျီၤအံၤ တမ့ၢ်ကဆိၣ်ဘူးလီၤသိလုင်ခံခိၣ်ဘၣ်, မ့မ့ၢ်တခီ ကဆိၣ်ယံၤထီၣ်သိလုင် တခိၣ် ဒီးတခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢပနံင်ကၢတၢ်မၤသိလုင် အကွံၢ်အဂီၢ်ဒိၣ်အယိၣ်န့ၣ်, တၢ်အံၤအါစုအါဘျီ ဖျါဝဲလၢ

မိန့်နံ့စိထာ် ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် အလံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲ

အလဲၤတၢ်ကဘၤန့ၣ်ဒီး အလဲၤတၢ်ချ့နီၣ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ. သိလ့ၣ်ဖိ ဒီးပနံၣ်ကတၢ်မၤသိလ့ၣ် အတၢ်ဘၣ်ထံးလိာ်သးအါမး ကဲထီၣ်သး ဖဲကျဲၣ်တၢ်အပူၤ မ့ၢ်လၢသိလ့ၣ်ဖိအပူၤနီၣ်သိလ့ၣ် တယာ်ကမၣ် ပနံၣ်ကတၢ်မၤသိလ့ၣ် လဲၤတၢ်အချ့ဒီးအတၢ်အိၣ်စီၤစ့ၤအသိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆီတလဲၤသိလ့ၣ်ကျိၤ လၢပနံၣ်ကတၢ်မၤသိလ့ၣ်တဖၣ်အမဲာ်ညါ

တၢ်ဆီတလဲၤသိလ့ၣ်ကျိၤ ဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤဟံးန့ၣ်ကျဲ လၢသိလ့ၣ်အဂၤတခိၣ်အမဲာ်ညါ ဘူးတလဲန့ၣ် ထီၣ်ဘဲၤဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် ဘၣ်ဆၣ် တၢ်အံၤပဲၤဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် လီၤဒီဒိၣ်တၢ် ဖဲ "တၢ်န့ၣ်လီၤသတူၢ်ကလၢာ် (cut off)" လၢပနံၣ်ကတၢ်မၤသိလ့ၣ် မ့တမ့ၢ် သိလ့ၣ်ပဒါးအမဲာ်ညါ အခါန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ချ့ချ့ လၢတကပၤဂ့ၤတကပၤဂ့ၤန့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နကတုၤဃီၤဖဲ တၢ်အိၣ်သဒါအန့ၣ်အယိ ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် တထံၣ်န့ၣ် ချးဆါချးကတီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. အထံၣ်န့ၣ် မ့ၢ်သ့ၣ်လဲာ်န့ၣ်, သိလ့ၣ်အံၤ တၢ်နီၣ်ကဘၤလီၤအီၤချ့ချ့ လၢကဟးဆဲး တၢ်ဘၣ်တီၢ်ဘၣ်ထံး အဂီၢ် တသ့ဝဲမ့ၢ်လၢ တၢ်ဆါကတီၢ်လိာ်ဘၣ်ဝဲအကတပုၤအသိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လဲၤသးကိးတၢ်လၢကျဲမ့ၢ်ပှၤ

တၢ်လူၤဟီၣ်ထွဲ ပနံၣ်ကတၢ်မၤသိလ့ၣ်အခံ

ပနံၣ်ကတၢ်မၤသိလ့ၣ်တဖၣ် လိာ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်အိၣ်ပတုၢ်အတၢ်စီၤစ့ၤအါန့ၣ်ဒီး သိလ့ၣ်ဖိ န့ၣ်လီၤ. သိလ့ၣ်လၢပှၤလဲၤတၢ်ဖိအဂီၢ်ညီၣ်န့ၣ် လၢအလဲၤတၢ် လၢ 55 mph အံၤ အိၣ်ပတုၢ်ဝဲ ဖဲ 130 တုၤ 140 ခိၣ်ယီၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. သိလ့ၣ်ပဒါးစိာ်ပနံၣ်ပီးလီ လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ဖိ တၢ်လံာ် ပဲၤပဲၤလၢအလီၤအံၤ ကလိာ်ဘၣ်ဝဲအါန့ၣ် 400 ခိၣ်ယီၢ် လၢကအိၣ်ပတုၢ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်လူၤဟီၣ်ထွဲ ပနံၣ်ကတၢ်မၤသိလ့ၣ် ဘူးတလၢန့ၣ် မၤစ့ၤလီၤ နတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢကထံၣ်ကျဲမ့ၢ် လၢတၢ်မိာ်ညါအဂီၢ်လီၤ. ပၤဃာ်တၢ်လူၤဟီၣ်ထွဲ အတၢ်စီၤစ့ၤလၢအပူၤဖျဲး ဒီးနီၣ်လိၤနီၣ်ဃီၤ နသိလ့ၣ် ဒ်သီးပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဖိထံၣ်န့ၣ် လၢမဲာ်ကလၢလၢအကပၤတဖၣ် ကသ့အဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်ပၤဃာ် တၢ်လူၤဟီၣ်ထွဲအတၢ်စီၤစ့ၤ လၢအပူၤဖျဲးအံၤ ကပျဲစ့ၢ်ကီးန့ၣ် တၢ်ဆါကတီၢ်လၢ နကခိၣ်ဆါတၢ် ဖဲပနံၣ်ကတၢ်မၤသိလ့ၣ် ဘၣ်ပတုၢ်သတူၢ်ကလၢာ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ပနံၣ်ကတၢ်မၤသိလ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီး မဲာ်ကလၢကွၢ်လၢကပၤ လၢအဒိၣ် လၢအကပီၤကဒါက့ၤ တၢ်ကပီၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်လူၤဟီၣ်ထွဲ ပနံၣ်ကတၢ်မၤသိလ့ၣ် လၢမ့ၢ်န့ၣ်ဒီအခါန့ၣ်, မၤကဒုလီၤ နသိလ့ၣ်မိာ်ညါ မ့ၢ်အူတဖၣ် ဒ်သီးကဟးဆဲး တၢ်မၤခံးသ့ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အမဲာ်ချ့အဂီၢ်တက့ၢ်. ဖဲပနံၣ်ကတၢ်မၤသိလ့ၣ် မ့ၢ်န့ၣ်လီၤဆူသိလ့ၣ်လဲၤတၢ်ကျဲၤတၢ်ကျိၤအခါန့ၣ်, တၢ်အံၤလိာ်ဘၣ် တၢ်ဆါကတီၢ် အါန့ၣ်ဒီး သိလ့ၣ်ဖိ လၢကလဲၤချ့ထီၣ် ဒီးတုၤဃီၤဆူတၢ်လဲၤလၢအချ့ညီၣ်န့ၣ် အဂီၢ်လီၤ. အိၣ်ကတၢ်ကတီၢ်သးလၢ ကနီၣ်ကဘၤလီၤ မ့တမ့ၢ် ဆီတလဲၤသိလ့ၣ်ကျိၤ

ဖဲတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤအခါ ဒ်သိးကဟ့ၣ်ပျဲ သိလ့ၣ်ပဒးလၢကန့ၣ်လီၤ ပူၤဖျဲးဒီတၢ်ဘၣ်ယိာ် အဂီၢ်တက့ၢ်.

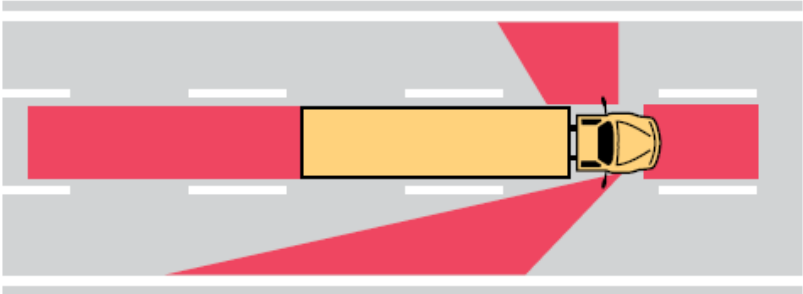
နမ့ၢ်အိၣ်ပတုၣ် ဖဲပနံၣ်ကၢတၢ်မၤသိလ့ၣ်အလီၢ်ခဲ ဖဲတၢ်ထီၣ်ဘၣ်အလီၢ်န့ၣ်, ဟ့ၣ်တၢ်အိၣ် စီၤစူၤလၢသိလ့ၣ်ပဒးကလီၤတလ့ၣ်လၢအလီၢ်ခဲတဆံးတက့ၢ် ဖဲအကစးထီၣ် လဲၤတၢ်အခါ တက့ၢ်. နီၣ်လိၤနီၣ်ဃီၤန့ၣ်သိလ့ၣ် ဖဲန့ၣ်သိလ့ၣ်ကျိၤလၢအစ့ၣ်တကပၤ ဒ်သိးကပျဲပူၤနီၣ်သိလ့ၣ် ကထံၣ်န့ၣ် ဖဲမဲာ်ကလၢလၢကအပၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

ပနံၣ်ကၢတၢ်မၤသိလ့ၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ဃာ်သိလ့ၣ်အခိၣ် လၢအတက့ၢ်လဲာ် တဖၣ်

ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလီၤတံာ် ပနံၣ်ကၢသိလ့ၣ်အတၢ်ဃာ်သိလ့ၣ်အခိၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. ပနံၣ်ကၢတၢ်မၤသိလ့ၣ်အခိၣ်န့ၣ် ဃာ်သိလ့ၣ်အခိၣ်ဆူအထွဲ လၢအတက့ၢ်လဲာ်တဖၣ် ဒီးတဘျီ တခီၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဟံၣ်လီၤတံာ်တၢ်လီၤဟံ လၢအထွဲတကပၤ တချုးအတၢ်ဃာ်အခိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. သိလ့ၣ်ဃာ်အခိၣ် အသိလ့ၣ်ပၣ်ရံးလၢအမဲာ်ညါ, ဒီးသိလ့ၣ်ဒ်ထီ အတၢ်လီၤဆီအိၣ်ဒ်အါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဟးဆွဲး တၢ်ဘၣ်တီၢ်ဘၣ်ထံးတဖၣ်အဂီၢ်, တဘၣ်လဲၤတလၢကွံာ် ပနံၣ်တၢ်မၤသိလ့ၣ်လၢအထွဲတကပၤ ဖဲလၢအဃာ်သိလ့ၣ်ခိၣ်လၢအထွဲသ့ဝဲအခါတက့ၢ်.

ပနံၣ်ကၢတၢ်မၤသိလ့ၣ် အ"တၢ်ထံၣ်သဒါအလီၢ်တဖၣ် (No Zones)"

နမ့ၢ်လူၤဟံာ်မၤထွဲ ပနံၣ်ကၢတၢ်မၤသိလ့ၣ်န့ၣ်, တဘၣ်နီၣ်သိလ့ၣ် ဖဲအ "တၢ်ထံၣ်သဒါ အလီၢ်တဖၣ်" တဂ့ၤ. တၢ်လီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်မဲာ်သဒါအလီၢ် လၢသိလ့ၣ် အမဲာ်ညါ, အကပၤဟ့ၣ် ဒီးအလီၢ်ခဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပူၤနီၣ်သိလ့ၣ်ပဒးတနီၤ ကွၢ်တၢ်ဖဲပူၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလီၢ် အမဲာ်ညါ ဒီးလၢအကပၤခဲခိၣ်ယၢ်ပၤလၢာ် လၢ 20 ခိၣ်ယီၢ်အတက့ၢ်ပူၤ တဖျါဘၣ် ဒီးကွၢ်တၢ်လၢ အလီၢ်ခဲ 200 ခိၣ်ယီၢ်တက့ၢ်ပူၤ တဖျါဘၣ်.

တၢ်လဲၤသးကိးတၢ်လၢကျဲမုၢ်ပှါ

အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်စူၤသးစူၤ ဖဲပနီၣ်ကၢတၢ်မၤသိလှၣ်တဖၣ်အကပိၤကပၤ

သိလှၣ်ပဒၢးတဖၣ် ဒီးဘၢး(စ)တဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်နီၣ်သိလှၣ်အတၢ်တြီၤဃာ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ဘျီတခီၣ် စူၤကါဝဲစဲးဖီကဟ့ၣ်ပီညါ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဟံပနီၣ်သိလှၣ်လဲၤတၢ်အချ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤသိၣ် ပီၤအူရူၤ, တၢ်နီၣ်သိလှၣ် လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်စူၤသးစူၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဝံၣ်စုဖဲသိလှၣ် လဲၤတၢ်ကတီၤအံၤ တမၤချ့ထီန့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ဘၣ်ဆၣ် ဒုးကဲထီၣ် တၢ်မၤတံာ်တံာ် လၢအလီၤ ဘၣ်ယိၣ် ဒီးတၢ်ဘၣ်တိၢ်ဘၣ်ထံးတဖၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လဲၤခိက်လှၣ်မ့ၢ်အူကျဲတဖၣ်

တၢ်လဲၤခိက်လှၣ်မ့ၢ်အူကျဲတဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လီၤလီၤဆီဆီ လၢတၢ်ဘၣ်တိၢ် ဘၣ်ထံး ကကဲထီၣ်သးအဂီၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢလှၣ်မ့ၢ်အူအဒိၣ်အသ့ၣ် ဒီးအတယၢ်ဃၢ အယိန့ၣ်, သိလှၣ်ဒီးလှၣ်မ့ၢ်အူအတၢ်ဘၣ်တိၢ်ဘၣ်ထံးအါတက့ၢ်အံၤ ကဲထီၣ်တၢ်သံတၢ်ပှါ လၢပှါနီၣ်သိလှၣ်ဖိအဂီၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအဂ့ၢ်တမၤ လၢပှါနီၣ်သိလှၣ်ဖိ တဖၣ် အဂီၢ် ဒ်သိးကဟ့ၣ်ဟံသးအါထီၣ် လှၣ်မ့ၢ်အူတဖၣ် ဒီးစဲးဖီကဟ့ၣ် လဲၤတၢ်လၢ အကျိၤတဖၣ် ဖဲအလဲၤဘူးထီၣ် ဒီးလဲၤခိက် လှၣ်မ့ၢ်အူကျဲတဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ပိးလီဟ့ၣ်ပလီၢ်တၢ်လဲၤခိက်လှၣ်မ့ၢ်အူကျဲတဖၣ်

ကမုၢ်တၢ်လဲၤခိက်လှၣ်မ့ၢ်အူကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါအီၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် ပိးလီတဖၣ် ဒ်သိးကဒုးသ့ၣ်ညါပှါနီၣ်သိလှၣ် ဖဲလှၣ်မ့ၢ်အူကျဲၤအိၣ်တၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီးကျဲမုၢ်တၢ်တီၤနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟံဖျါထီၣ်ဝဲလၢ န့ဟဲဘူးထီၣ်ဒီး တၢ်လဲၤခိက်လှၣ်မ့ၢ်အူကျဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပနီၣ်အိၣ်လၢ လှၣ်မ့ၢ်အူကျဲကပၤတဖၣ်အံၤ ကဟံဖျါထီၣ် လှၣ်မ့ၢ်အူကျဲအိၣ်ပဲၤဘီန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့မ့ၢ်ဟဲဘူးထီၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခိက်ကျဲအခါန့ၣ်, သမံသမိးကွၢ်လှၣ်မ့ၢ်အူကျဲလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒီးအိၣ်ကတံာ်ကတီၤသး လၢကအိၣ်ပတုာ်အဂီၢ် ဖဲန့ထံာ်တၢ်တီၤပနီၣ်တဖၣ်အံၤအခါတက့ၢ်.

မ့ၢ်အူကပီၤမုၢ်မုၢ်တဖၣ်, ဒၤလွဲတဖၣ် ဒီးတြဲၤတဖၣ်အံၤ ဟံဖျါထီၣ်ဝဲလၢ လှၣ်မ့ၢ်အူ မ့တမ့ၢ် စဲးဖီကဟ့ၣ်လဲၤတၢ်လၢအကျိၤတဖၣ်အံၤ ဟဲဘူးထီၣ်ဝဲလဲၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့မ့ၢ်ထံာ်တၢ်အိးထီၣ်ဟံ မ့ၢ်အူ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပံးဃာ်တြၢ်တဖၣ်အခါန့ၣ်, တဘၣ်လဲၤခိက် လှၣ်မ့ၢ်အူကျဲၤ တဖၣ်တဂ့ၢ်. ပတုာ်န့သိလှၣ် အစ့ၤကတၢ် 10 ခိၣ်ယီၢ် လၢသိလှၣ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ် တြဲၤအကပၤ တက့ၢ်. တၢ်အံၤပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢတၢ်ကလဲၤခိက်အဂီၢ် ဖဲလှၣ်မ့ၢ်အူလဲၤတလၢကွံာ်အခါ ဒီးနကဘၣ်လဲၤခိက်အီၤ လၢတၢ်တဘၣ်အိၣ်ပတုာ် တုၤအတလၢကွံာ် လှၣ်မ့ၢ်အူကျဲ 10 ခိၣ်ယီၢ်

မုံနံနံစိထာ် ပှါနီနံသိလှာ် အလံာ်တါနံကျဲ

နံနံလီၤ. ဖဲတါလဲၤခီကံတနီၤန့ၣ်, ပှါနံတါပတုာ်ပနီၣ်တဂၤ ကပၤဆှါရဲၣ်ကျဲၤ တါလဲၤတါက့ၤ ဖဲလှာ်မ့ၣ်အူ မ့တမ့ၢ် စးဖီကဟံၣ်လဲၤတါလၢအကျိၤတဖၣ်ဟဲဘူးထီၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. လူပိာ်မၤထွဲ ပှါနံတါပတုာ်ပနီၣ် ဒ်နုလူၤဟံၣ်မၤထွဲ တါဟ့ၣ်ပလီၢ်ပိးလီၤအသိးတက့ၢ်.

သိလှာ်လီၤဆီတဖၣ် ဖဲတါလဲၤခီကံလှာ်မ့ၣ်အူကျိၤတဖၣ်

သိလှာ်တနီၤ ဒ်အမ့ၢ် သိလှာ်မိၣ်လိၣ် လၢပှါလဲၤတါဖိအဂီၢ်တဖၣ်, ဘား(စ)တဖၣ်, ဒီးသိလှာ် ပဒါး လၢအိၣ်တဖၣ်အံၤ တါလိၣ်ဘၣ်အီၤလၢ ကအိၣ်ပတုာ် ဖဲလှာ်မ့ၣ်အူကျိၤမဲာ်ညါကိးတီၤဒဲး ဖဲလှာ်မ့ၣ်အူအိၣ်ဂ့ၤတအိၣ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. တဘၣ်လဲၤတလၢကွံာ် သိလှာ်တဖၣ်အံၤတဂ့ၤ. တါအံၤ မ့ၢ်တါတဖိးသဲစး လၢတါကလဲၤတလၢကွံာ် သိလှာ်တခိၣ်လၢလၢ ဖဲတါလဲၤခီကံလှာ်မ့ၣ်အူကျဲ အကပၤ 100 ခိၣ်ယီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တါလဲၤခီကံလှာ်မ့ၣ်အူကျဲ လၢအပူၤဖျဲး

လှာ်မ့ၣ်အူ လဲၤတါက့ၤတါအါန့ၢ်တခိၣ် ဟဲဝဲတဘျီဃီလၢ ခံခီယံၤပၤလၢကံသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲလှာ်မ့ၣ်အူ အလီၢ်ခံကတါတကဆူးလဲၤတလၢကွံာ်အခါန့ၣ်, တဘၣ်လဲၤခီကံလှာ်မ့ၣ်အူကျဲ ပါတုၤနုလီၤတါလၢ လှာ်မ့ၣ်အူခိၣ်တခိၣ် သုတဟဲဃီၤ လၢလှာ်မ့ၣ်အူကျိၤအဂၤတကျိၤ တစုတက့ၢ်.

ကွၢ်လီၤတါ လှာ်မ့ၣ်အူတဖၣ် လၢခံခီယံၤပၤလၢကံ ဖဲတါလဲၤခီကံလှာ်မ့ၣ်အူကျဲတတီၤလၢလၢ ဖဲလၢ တါဟ့ၣ်ပလီၢ်ပိးလီၤအိၣ်ဂ့ၤတအိၣ်ဂ့ၤအခါတက့ၢ်.

ဖဲသိလှာ်လဲၤတါက့ၤတါ မ့ၢ်အိၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ် ဖဲတါလဲၤခီကံကျဲဝါဘးခီ ခံခီယံၤပၤလၢကံ အခါန့ၣ်, အိၣ်ခိး ဖဲလှာ်မ့ၣ်အူကျဲအကပၤ ပါတုၤနုလီၤတါလၢ နလဲၤခီကံဆူဝါဘးခီ လၢတအိၣ်ဒီးတါပတုာ်ဖဲလှာ်မ့ၣ်အူကျဲအဖိခိၣ်တစုတက့ၢ်.

တဘၣ်နီၣ်ယုာ်သိလှာ်လၢ လှာ်မ့ၣ်အူမဲာ်ညါ လၢကတုၤဃီၤဆူ ကျဲခီကံဝါဘးခီအဂီၢ် နီတဘျီ တဂ့ၤ. လှာ်မ့ၣ်အူတဖၣ် အိၣ်ပတုာ်ချ့ဒ်သိး သိလှာ်တဖၣ်တသ့ဘၣ်. နမ့ၢ်တယာ်ကမၢ် လှာ်မ့ၣ်အူလဲၤတါအချ့ ဒီးနုသိလှာ်မ့ၢ်အိၣ်ကတံထီသးန့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နကဘၣ်တါဘၣ်ထံး သံကွံာ် မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးနးန့ၣ်လီၤ. တဘၣ်ဆီတလဲၣ်ယာ် ဖဲနုသိလှာ်အိၣ်ခိးတါ လၢကလဲၤခီကံတါအခါတဂ့ၤ. နသိလှာ်အံၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒီး တါမၤဆူၣ်ထီၣ်စါလီၤဂံၢ်သဟီၣ်လၢစုန့ၣ်, မၤစါလီၤအီၤတချူးန့ၣ်လီၤဆူ ကျဲခီကံအခါတက့ၢ်.

ပှါဒီးသိလှာ်ယီၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟဲဘူးထီၣ်ဒီး တါလဲၤခီကံလှာ်မ့ၣ်အူကျဲ ဃုာ်ဒီးတါပလီၢ်ပိး န့ၣ်လီၤ. တဘၣ်ယၣ်သးလၢကျဲကပၤ လၢကဒီးန့ၢ်တါလဲၤခီကံအနာ် လၢအဂ့ၤန့ၢ်အလီၢ်အဂီၢ်

တဂ့ၤ. တၢ်ဃာ်သးလၢကျဲၤကပၤအံၤ ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢ နကန့ၢ်လီၤဘၣ်ဆူ သိလ့ၣ် ဟဲလၢ မံၣ်ညါအကျိၤအပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

လ့ၣ်မ့ၢ်အူအံၤ တၢ်ထီထီၣ်ဟံၣ်အီၤဒီး မ့ၢ်အူလၢကပီၤကပြုၤတဖၣ် ဒီးပီၤအူဂ္ဂၤလၢ အသီၣ်ဒိၣ် သန့ၣ်က့, အတၢ်စီၤစုၤ ဒီးအတၢ်လဲၤလၢအချ့အံၤ ကီၤလၢတၢ်ကတယၢ်ကွၢ်အီၤ လီၤခီၣ်ဒၣ်တၢ် လၢမုၢ်နၤခီၣ်န့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒိၣ်တသ့ၣ်ခံတသ့ၣ် လၢတၢ်ကလဲၤခီၣ်က လ့ၣ်မ့ၢ်အူကျဲၤ ဖဲနထံၣ်စိ လ့ၣ်မ့ၢ်အူ သ့ဝဲအခါန့ၣ်, အိၣ်ပတုၣ်တက့ၢ်. အိၣ်ခိးလၢလ့ၣ်မ့ၢ်အူကလဲၤတလၢကွၢ် တချုးလၢနလဲၤခီၣ်က လ့ၣ်မ့ၢ်အူကျိၤတက့ၢ်.

နတကြးပတုၣ်သိလ့ၣ် ဖဲလ့ၣ်မ့ၢ်အူကျဲၤပူၤနီၣ်တဘျီဘၣ်.

ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် အကျိၤ အကျဲ (ENS) လၢတၢ်လဲၤခီၣ်က လ့ၣ်မ့ၢ်အူ ကျဲလၢကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်ပူၤ

တၢ်လဲၤခီၣ်ကလ့ၣ်မ့ၢ်အူကျဲ လၢကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်ပူၤ

ကိးတီၤဒဲးန့ၣ်အိၣ်ဒီးဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် အကျိၤအကျဲ (ENS) တၢ်ပနီၣ် လၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ် လီၤတဲစိနီၣ်ဂံၢ် လၢတၢ်ကကိးအီၤသ့ 24 န့ၣ်ရံၤ, 7 သီ, 365 သီအတီၢ်ပူၤ လၢတၢ်ကကိး

ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် ဖဲလ့ၣ်မ့ၢ်အူကျဲအိၣ်တၢ်အလီၢ် န့ၣ်လီၤ. ENS တၢ်ပနီၣ် လၢအလွဲၤလၢအဲးအံၤ အိၣ်ဖဲ တၢ်လဲၤခီၣ်က လ့ၣ်မ့ၢ်အူကျဲ တၢ်ပနီၣ်

အလီၢ် မ့တမ့ၢ် ဖဲတၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤထးဒၤ လၢအဘူးဒီး လ့ၣ်မ့ၢ်အူကျဲၤန့ၣ်လီၤ. ENS န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲလၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် လၢတၢ်ကဘၣ်ဟံၣ်ပတုၣ်လ့ၣ်မ့ၢ်အူ ခီၣ်ဖျါတၢ်တြီၤ

မၤတံာ်တံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤအဂၤတခါလၢလၢ ဖဲကျဲခိၣ်အဖီခိၣ်အဂီၢ်လီၤ. ခီၣ်ဖျါ

တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် DOT နီၣ်ဂံၢ်လၢတၢ်ပနီၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်, ပုၤကွၢ်ထွဲပၤဆုၤတၢ်တဖၣ် သ့ၣ်ညါ

လီၤတံာ် ကျဲခိၣ်ကလ့ၣ်မ့ၢ်အူကျဲအိၣ်တၢ်အလီၢ် ဒီးဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ လ့ၣ်မ့ၢ်အူလၢ အလဲၤတၢ် ဖဲတၢ်လဲၤကျဲအံၤ လၢကအိၣ်ပတုၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဃာ် လ့ၣ်မ့ၢ်အူလဲၤတၢ်အချ့မ့ၢ်ဂ့ၢ် သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

ကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်ပူၤ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလီၢ်တဖၣ်

ကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်ပူၤ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလီၢ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လီၢ်တဖၣ် ဖဲလၢတၢ်တ့ထီၣ်ကျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤကတီၤကျဲ အိၣ်တၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. စဲးဖိကဟ့ၣ်တဖၣ် မၤတၢ်လၢာ် မုၢ်နၤ လၢာ်မုၢ်ဆါ ဒီးအသးသးသ့ မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဂၢၢ်သ့န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤတၢ်လၢကျဲမုၢ်ပူၤတဖၣ်

မိန့်နိဉ်စိထဉ် ပှးနီဉ်သိလှဉ် အလံာ်တၢ်နီဉ်ကျဲ

ကဟ်ပနီဉ်ဃာ်တၢ်လီၢ်တဖဉ် ဃုာ်ဒီးတၢ်ပနီဉ်တဖဉ် ဒီးကျဲမုၢ်အတၢ်တိၤနီဉ်တဖဉ် ဒ်သိး ကနီဉ်ကျဲ သိလှဉ်လဲၤတၢ်ကွၢ်တၢ်အဂီၢ်လီၤ. ပှးနီဉ်သိလှဉ်ဖိတဖဉ် ကဘဉ်နာ်ပာ် ဒီးခီဆၢ တၢ်နီဉ်ကျဲတဖဉ်အံၤန့ဉ်လီၤ.

သ့ဉ်နီဉ်လၢ ကအိဉ်ပှဲဒီးတၢ်သ့ဉ်စူၤသးစူၤ ဒီးမုၢ်လၢဟ် တၢ်စဲၤခဲ လီၤဆီဒုဉ်တၢ် တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်တၢ်အါအဆၢကတီၢ်တဖဉ်တက့ၢ်. မၤကဘျာ်လီၤန့ဉ်သိလှဉ်, ပလီၢ်သးလၢ ပှးမၤတၢ်ဖိတဖဉ် ဒီးတၢ်ပိးတၢ်လီၤတဖဉ်, ဒီးလူၤဟိံမၤထွဲ ပှးနီဉ်တၢ်ပနီဉ်တဂၢၢ်လၢလၢ အတၢ်နီဉ်ကျဲတဖဉ်တက့ၢ်. တၢ်လီၤတူၢ်လီၤကၢ် လၢတၢ်ကလူၤဟိံမၤထွဲ ပှးနီဉ်တၢ်ပနီဉ် ဖဲတၢ်ဖဲတၢ်မၤလီၢ်အံၤ ကကဲထီဉ် တၢ်လုာ်သ့ဉ်ခါပတၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီ ဒီးစ့အိဉ်လိးသ့ဉ်န့ဉ်လီၤ.

တၢ်နီဉ်ကဘျာ်လီၤသိလှဉ် အတၢ်ဟ်ပနီဉ်တဖဉ်အံၤ ဘဉ်တၢ်ကျးလီၤဟ်အီၤ ဖဲတၢ်ဖဲ တၢ်မၤလီၢ်အါတီၤအပူၤန့ဉ်လီၤ. တၢ်မုၢ်တကျးလီၤဟ် တၢ်နီဉ်ကဘျာ်လီၤသိလှဉ် အတၢ်ဟ်ပနီဉ် ဘဉ်န့ဉ်, လူၤဟိံမၤထွဲ သိလှဉ်လဲၤတၢ်အချ့အတၢ်ဟ်ပနီဉ်တက့ၢ်. တၢ်တလူၤဟိံမၤထွဲ သိလှဉ်လဲၤတၢ်အချ့ အတၢ်ဟ်ပနီဉ် ဖဲတၢ်ဖဲတၢ်မၤအလီၢ်န့ဉ် ကကဲထီဉ် တၢ်လုာ်သ့ဉ်ခါပတၢ် တၢ်သိဉ်တၢ်သီ ဒီးတၢ်စံဉ်ညီဉ်လၢကျိဉ်လၢစ့သ့ဉ်န့ဉ်လီၤ. ပလီၢ်သးလၢပှးမၤတၢ်ဖိတဖဉ် ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖဉ် ဒီးရဲဉ်ကျဲမၤဘဉ် နသိလှဉ်ကျိၤအတၢ်အိဉ်သး ဒ်သိးကပၤဃာ် တၢ်စီၤစုၤလၢအပူၤဖျဲးအဂီၢ်တက့ၢ်.

"တၢ်န့ဉ်လီၤဟံးန့ဉ်ကျဲလၢခဲ- တၢ်န့ဉ်လီၤဟံးန့ဉ်ကျဲဒ်စံး(ပ)အသိး"

တၢ်န့ဉ်လီၤဟံးန့ဉ်ကျဲဒ်စံး(ပ)အသိးအံၤ မုၢ်တၢ်နီဉ်သိလှဉ် အတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲအသီတခါ လၢအလိဉ်ဘဉ် သးတၢ်ဆီတလဲ လၢပှးနီဉ်သိလှဉ် လၢဘဉ်တၢ်သိဉ်လိအီၤ ဒ်လုာ်လၢအိဉ်ဝဲ အသိး လၢကန့ဉ်လီၤဟံးန့ဉ်ဆီကျဲ ဆူသိလှဉ်ကျိၤအဂၢၤတကျိၤ ဖဲအမုၢ်ဟ်သ့ဉ်ဟ်သးဘဉ်ဝဲလၢ အသိလှဉ်ကျိၤကကတၢ်အခါန့ဉ်လီၤ. တၢ်န့ဉ်လီၤဟံးန့ဉ်ဆီကျဲအံၤ ဒုးကဲထီဉ် သိလှဉ်အိဉ်ခိး လဲၤတၢ်အကျိၤထီ, တၢ်ဘဉ်တီၢ်ဘဉ်ထံးအါထီဉ် ဒီးတၢ်သ့ဉ်ဒိဉ်သးဖျိး လၢကျဲမုၢ်ပူၤအတၢ် အိဉ်သးတဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

တၢ်နီဉ်သိလှဉ်အကျိၤအကျဲအသီ လၢတၢ်ကလူၤဟိံမၤထွဲအဂီၢ်န့ဉ် မုၢ်ဝဲ ဖဲန့ထီဉ် "တၢ်ပံးဃာ် သိလှဉ်ကျိၤ လၢမံဉ်ညါ" တၢ်ပနီဉ် ဒီးဖဲသိလှဉ်အိဉ်ခိးတၢ်အကျိၤထီထီဉ်အခါန့ဉ်, အိဉ်ဟ်ဒီး ဖဲန့သိလှဉ်ကျိၤပူၤ ပာ်တုၤလၢ တၢ်န့ဉ်လီၤဟံးန့ဉ်ကျဲတစုတက့ၢ်. မုၢ်ဝံၤန့ဉ်, ဟ့ဉ်သကိးကျဲ

ဒီးပုၤနီၢ်သိလ့ၣ်အဂၢၤတဖၣ် တဂၢၤတဝီၤ ဒ်သိးကန့ၢ်လီၤဟံးန့ၢ်ကျဲၤ လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်
ဒီးလၢအဘျုးအဆီၤအဂီၢ်တက့ၢ်. ဖဲသိလ့ၣ်လဲၤတၢ်က့ၢ်တၢ်မ့ၢ်အိၣ်အါတလၢ ဒီးမ့ၢ်ကဘျုးန့ၢ်,
တၢ်အံၤပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်န့ၢ်အလီၢ် လၢပုၤနီၢ်သိလ့ၣ်တဖၣ် ကအိၣ်ဖဲအသိလ့ၣ်ကျိၤပူၤ
ပၢ်တုၤ တၢ်ဟ့ၣ်သကိးကျဲၣ်အလီၢ်ဒၣ်ဝဲ လၢတၢ်န့ၢ်လီၤဟံးန့ၢ်ကျဲၤသ့တစုန့ၢ်လီၤ. တၢ်န့ၢ်လီၤ
ဟံးန့ၢ်ကျဲၣ်ဒံး(ပ)အသိးအံၤ ဒုးကဲဘျုး ပုၤနီၢ်သိလ့ၣ်ဖိတဖၣ် ဒီဖျိ -

- တၢ်မၤစ့ၤလီၤ သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်ချ့အတၢ်လီၤဆီလိာ်သး လၢသိလ့ၣ်ကျိၤခံကျိၤအဘၢၣ်စၢၤ.
တၢ်ဆီတလဲၤသိလ့ၣ်ကျိၤ ဖဲသိလ့ၣ်လဲၤချ့ဒ်သိးသိးယၣ်ယၣ်အံၤ ညီၣ်န့ၢ်အလီၢ် ဒီးပူၤဖျဲး
ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်န့ၢ်အလီၢ်န့ၢ်လီၤ.
- တၢ်မၤစ့ၤလီၤ သိလ့ၣ်အိၣ်ခိးလဲၤတၢ်အကျိၤ ကိးမံၤကိးကပၤဒဲး လၢ 40%.
- တၢ်မၤစ့ၤလီၤ တၢ်ကတံာ်ကတူၢ် ဖဲတၢ်ဆီတလဲၤသိလ့ၣ်ကျိၤ ဖဲကျဲၤမ့ၢ်ဒိၣ် လၢသိလ့ၣ်လဲၤတၢ်
လၢတၢ်သဘျုးအပူၤ, လီၤဆီဒၣ်တၢ် ဖဲပူၤပူၤပူၤလီၢ်ကဝီၤန့ၢ်လီၤ.
- တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါလၢ တၢ်တက့ၢ်မံာ်တၢ် ဒီးတၢ်ထဲသိးတုၤသိး လၢသိလ့ၣ်ကျိၤ
ခဲလၢာ်အံၤ လဲၤတၢ်လၢအချ့ဒ်သိးသိးအဖီခိၣ်.
- တၢ်မၤစ့ၤလီၤ တၢ်သ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျိးအတၢ်အိၣ်သး ဖဲကျဲၤမ့ၢ်ပူၤ.

မ့ပ်နီတဖန်တပ်နီတဖန်, မ့ပ်ပနီတဖန်, ဒီးကျဲမ့ပ်တပ်တီနီတဖန် လာအလီပလီသးဒီး ထံလီကီပုတပ်တီတဖန်. တပ်သ့တဖန်အံ တပ်ညီဟ်အံလောကဟ့လီ တပ်နီကျဲ လာအလီတပ်လီဆဲး ဒ်သိးကမမၤစၢၤန့ၤ လာနကနီဒ်သိလ့ၣ်လာအပူၤဖျဲးဒီး တပ်ဘၣ်ယိာ် အဂီၢ်လီၤ. မၤလီမၤဒီးအီၤ ဒ်သိးနကသ့ညါဟ်ပနီၣ် ဒီးနုာ်ပာ် သိလ့ၣ်လဲၤတပ်က့ၤတဝ် အတပ်နီတဖန်, မ့ပ်ပနီတဖန်, ဒီးကျဲမ့ပ်တပ်တီနီတဖန်တက့ၢ်.

တပ်နီတဖန်

ကျဲမ့ပ်တပ်နီတဖန်အံၤ စူးကါ တပ်အဒိတဖန် ဒီးတဂီၤတဖန် ယုာ်ဒီး လံာ်တပ်ကွဲး အတပ်နီကျဲတဖန် ဒ်သိသိးန့ၣ်လီၤ. တပ်နီတပ်အကွဲးအဂီၤတဖန် ဒီးအလွဲၤတဖန်အံၤ တပ်ဒုးဘၣ်ထွဲယုာ်အီၤဒီး တပ်သိၣ်တပ်သီ ဒ်သိးကဟ့ၣ်န့ၤ တပ်ထံၣ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃး တပ်နီအံၤ အစိပညီအိၣ်ဒ်လဲၣ် တချုးနလဲၤဘူးထီၣ်လၢနကဖးအီၤအခါဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တပ်နီအလွဲၤအစိပညီတဖန်

တပ်ဖိၣ်ဂၢ်တပ်သိၣ်တပ်သီ

- အလွဲၤဂီၤ - တပ်တြီဃာ်တဖန် ဒီးတပ်ဟ့ၣ်တပ်ကလုာ်တဖန်
- အလွဲၤဝါ - မၤဒ်တပ်ဘျါဟဲဝဲအသိး

တပ်ဟ့ၣ်ပလီ

- အလွဲၤဘီ - တပ်ဟ့ၣ်ပလီတဖန်
- အလွဲၤဘီလါ - တပ်ဟ့ၣ်ပလီတဖန် ဒီးတပ်ပာ်ဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတဖန် ဖဲပုၤဟးလၢခိၣ် ဒီးလ့ၣ်ယီၢ်အတပ်လဲၤခိၣ်တဖန် ဒီးဖဲကိၣ်လီၢ်ကဝီၤတဖန်အပူၤ
- အလွဲၤဘီဂီၤ - တပ်ဟ့ၣ်ပလီတဖန် ဒီးတပ်ပာ်ဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတဖန် ဖဲတပ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ် ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ

လာတပ်ဂ့ၢ်တပ်ကျဲၤအဂီၢ်

- အလွဲၤလါ - တပ်နီကျဲတဖန် ဒီးတပ်ဒုးသ့ညါတဖန်
- အလွဲၤလါအဲး - ဟ်ဖျါထီၣ် တပ်တံၢ်မၤမၤစၢၤ လာပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဖန်အဂီၢ်
- အလွဲၤဂီၤဃဲး - ဟ်ဖျါထီၣ် တပ်စံၣ်စိၤတဲၤစိ, လုာ်လံာ်ထူၤသန့ ဒီးတပ်သ့ၣ်ဖုံသးညီ အလီၢ်တဖန်

အက့ာ်အဂီၤညီန့ာ်တဖာ်

နာ်ဘာ်ဃိး

နာ်ဘာ်

နာ်ဘာ်ဒ်

နာ်ဘာ်ခံ

နာ်ဘာ်ယဲာ်ကနူၤ

တါကံာ်တံာ်ပနီာ်

တါကဝါကျါၤ

တါဖိာ်ဂါတါသိာ်တါသီတါပနီာ်တဖာ်

တါဖိာ်ဂါတါသိာ်တါသီတါပနီာ်တဖာ်အံၤ နံာ်လီၤပှးနီာ်သိလ့ာ်ဖိတဖာ် လၢကလူၤဟံာ်မၤထွဲ သိလ့ာ်တါလဲၤတါက့ၤအတါဘျုးသဲးစး လီၤလီၤဆီဆီတဖာ်န့ာ်လီၤ. နကဘာ်လူၤဟံာ်မၤထွဲ တါပနီာ်သ့ာ်တဖာ်အံၤ လၢတါကနီာ်သိလ့ာ် လၢအပူၤဖျဲးဒီးတါဘာ်ယိာ် ဒီးဖိးမံဒီးတါသိာ်တါသီအဂီၤလီၤ. နမ့ာ်တလူၤဟံာ်မၤထွဲ တါပနီာ်သ့ာ်တဖာ်အံၤန့ာ်, တါဟ့ာ်န့ၤ တါနီာ်သိလ့ာ် တါကမာ်လံာ်ဖိတံာ် လၢအဟံာ်လီၤစ့အိာ်လိးသ့ာ်န့ာ်လီၤ.

တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, မ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီးကျဲမ့ၢ်တၢ်တၢ်နီၣ်တဖၣ်

တၢ်အိၣ်ပတုၢ်

အိၣ်ပတုၢ်အီၤတက့ၢ်. အိၣ်ပတုၢ် ပၢ်တုၤလၢ၊ ပုၤဟးလၢအိၣ်တဖၣ် ဒီးသိလ့ၣ်အိၣ်ဒီးခွဲးယၢ်ဟံးန့ၢ်ကျဲတဖၣ် တအိၣ်ဖဲကျဲကံၢ်တၢ်ပူၤ တစုတက့ၢ်. ဝံၤဒီးလဲၤဆူညါလၢတၢ်ပလီၢ်ပဒီအပူၤတက့ၢ်.

တၢ်ဟ့ၣ်ကျဲ

နီၣ်ကဘၢလီၤ မ့တမ့ၢ် အိၣ်ပတုၢ် ဖဲတၢ်မ့ၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤအခါ. ဟ့ၣ်လီၤခွဲးယၢ်ဟံးန့ၢ်ကျဲ ဆူသိလ့ၣ်အဂၢၤတဖၣ် ဒီးပုၤဟးလၢအိၣ် ခဲလၢကံၢ်, ဒီးအိၣ်ခိးပၢ်တုၤ အပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ် လၢကလဲၤတၢ် အဂီၢ်တက့ၢ်.

တဘၣ်န့ၣ်လီၤတဂ့ၤ

တၢ်ပနီၣ်အံၤမ့ၢ်ကွၢ်မဲၣ်လၢနအိၣ်န့ၣ်, တဘၣ်န့ၣ်လီၤ သိလ့ၣ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ် ကျဲမ့ၢ်အဝဲန့ၣ်တဂ့ၤ.

ကျဲကမ့ၢ်

န့ၣ်လီၤဘၣ်ဖဲ သိလ့ၣ်ဟဲလၢမဲၣ်ညါအကျိၤန့ၣ်လီၤ. န့ၣ်လဲၤတၢ်ဖဲတၢ်လဲၤကျဲလၢအကမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တဘၣ်ယၣ်သိ လ့ၣ်အခိၣ်ဆူအစ့

တဘၣ်ယၣ်သိ လ့ၣ်အခိၣ်ဆူအထွဲ

တဘၣ်ယၣ်တ န့ၣ်သိလ့ၣ်အခိၣ် ၆ U ပနီၣ်အသိး

တဘၣ်ဟံပတုၢ် ယၢ်သိလ့ၣ်

တၢ်ကစီၤကျိၤအလွဲၢ်ဂီၤ လၢအိၣ်ဒီးတၢ်တၢ်တစ့ၤအလွဲၢ်ဂီၤတၢ်ပနီၣ်အံၤ ဟံဖျါထီၣ်ဝဲလၢ နတဘၣ်မၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လီၤလီၤဆီဆီအံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်ချ့ တၢ်ဟံပနီၣ်

သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်ချ့ တၢ်ဟံပနီၣ် အတၢ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟံဖျါထီၣ် သိလ့ၣ် လဲၤတၢ်ချ့အါကတၢၢ် လၢနကတၢၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် ဖဲကျဲမ့ၢ်နီၣ်တတီၤန့ၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်ချ့ ၅၀ကတၢၢ် တၢ်ဟံပနီၣ်တဖၣ်အံၤ ညီန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟံပနီၣ်ယၢ်အီၤ ဖဲကီၢ်မိၣ်အဘၢၣ်စၢၤ ကျဲမ့ၢ်လၢသိလ့ၣ် လဲၤတၢ် လၢတၢ်သဘူၤအပူၤ လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ဖီၣ်ပံးအီၤလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သိန့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်လၢ မ့ခိၣ်ကလဲၤသိၣ်ဂီၤ တဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် ကျဲမ့ၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢတဂ့ၤဘၣ်န့ၣ်, တဘၣ်နီၣ်သိလ့ၣ် ကဘၢန့ၢ်ဒီး သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်ချ့အစ့ၤကတၢၢ် လၢတၢ်ဟံပနီၣ်အီၤတဂ့ၤ.

တဘဉ်လဲၤတလၢကွံာ်တဂ့ၤ

မၤနီၣ်ဃာ် တၢ်တဘဉ်လဲၤတလၢကွံာ်အလီၢ် လၢအခီၣ်ထံးကတၢၢ်.

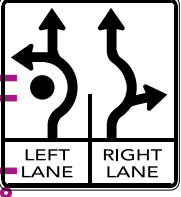
သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤကျဲထဲတဘီၣ်ဒီး

သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ ဖဲသိလ့ၣ်ကျိၤလၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါလီၤတၢ်အီၤအံၤ ကလဲၤတၢ်ဒ်ပျါအတၢ်နီၣ်ကျဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

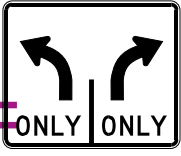
နီၣ်သိလ့ၣ်လၢအထွဲ

နီၣ်သိလ့ၣ်လၢအထွဲ ဖဲသိလ့ၣ်ကျိၤတၢ်ပနီၣ်အကီၤ, တၢ်နီၣ်ဖးသိလ့ၣ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤတံာ်တၢ်လၢမံာ်ညါတက့ၢ်.

ကျဲသရိၣ်ကီၤတဖၣ်

ဖဲနမ့ၢ်ဟဲဘူးထီၣ်ဒီး ကျဲသရိၣ်ကီၤလၢအိၣ်ဒီး သိလ့ၣ်ကျိၤအါကျိၤအါန့ၣ်, န့ၣ်လီၤဆီဆီ ဖဲသိလ့ၣ်ကျိၤလၢအကြးအဘဉ်တက့ၢ်. တၢ်ပနီၣ်လၢတၢ်စူးကါသိလ့ၣ်ကျိၤအဂီၢ်အံၤ ထီတီၣ်ဒုးန့ၣ် သိလ့ၣ်ကျိၤလၢတၢ်စူးကါအီၤသ့ လၢတၢ်ဃာ်သိလ့ၣ်အခီၣ် လၢအလီၤဆီ လိာ်သးတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဖဲတၢ်အဒိအံၤအပူၤ, လၢတၢ်ကဃာ်သိလ့ၣ်အခီၣ်ဆူအထွဲအဂီၢ်, န့ၣ်လီၤ ထဲဒၣ်ဖဲသိလ့ၣ်ကျိၤလၢအထွဲ ဒီးလၢတၢ်ကဃာ်သိလ့ၣ်အခီၣ်ဆူအထွဲအဂီၢ်, န့ၣ်လီၤထဲဒၣ်ဖဲသိလ့ၣ်ကျိၤလၢအစ့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်ပနီၣ်ဟံၣ်ဖျါဝဲလၢ နလဲၤလီၤလီၤသ့ လၢသိလ့ၣ်ကျိၤတကျိၤဘဉ်တကျိၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်စူးကါသိလ့ၣ်ကျိၤ တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်

တၢ်ကဘဉ်ဃာ်သိလ့ၣ်အခီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါလီၤတၢ်အီၤ လၢသိလ့ၣ်ကျိၤတကျိၤအဂီၢ်လီၤ.

သိလ့ၣ်လဲၤတၢ် ဖဲသိလ့ၣ်ကျိၤအထွဲတကပၤန့ၣ် လဲၤဆူညါ မ့တမ့ၢ် ဃာ်သိလ့ၣ်အခီၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တဘဉ်ဃာ်သိလ့ၣ်အခီၣ် ဖဲမ့ၢ်ဖိးအလွဲၢ်ဂီၤကတီၢ်တဂ့ၤ

အိၣ်ခိးလၢမ့ၢ်ဖိးအလွဲၢ် ကဆီတလဲၤသးဆူအလွဲၢ်လၢ တဈျါန့ၣ်ဃာ်သိလ့ၣ်ခိၣ်တက့ၢ်.

မိုင်နံနံစိထာ်ပှါနီၣ်သိလှၣ်အလံာ်တၢ်န့ၣ်ကျဲ

ထဲဒၣ်သိလှၣ်ကျိၤလၢအခၢၣ်သး

လၢတၢ်ပညိၣ်လၢတၢ်ကယုၣ်သိလှၣ်အခိၣ် လၢအစ့ၣ်အစီၣ်, သိလှၣ်ကျိၤအခၢၣ်သးအံၤ ဘၣ်တၢ်လဲၤဃုာ်သကိးအီၤ ခီဖျိသိလှၣ်လဲၤတၢ်က့ၢ်တၢ် ခီဖီယၢ်ပလၢာ်န့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ကဘျၢလီၤသိလှၣ် လၢမံာ်ညါ

တၢ်နီၣ်ကဘျၢလီၤသိလှၣ် အတၢ်ဟံပနီၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံပနီၣ်အီၤလၢမံာ်ညါန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်မၤစၢ်လီၤ န့ၣ်သိလှၣ်လဲၤတၢ်ဗျုတက့ၢ်.

သိလှၣ်ကျိၤလၢတၢ်တြီၤဃာ်အီၤ

န့ၣ်ဘၣ်ဒ်တၢ်မျၢဝါဆ့ၣ်အသိးအတၢ်ပနီၣ်အံၤ ဟံဖျါထီၣ်ဝဲလၢ သိလှၣ်ကျိၤလီၤလီၤဆီဆီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံဃာ်အီၤ လၢတၢ်စူးကါလီၤလီၤဆီဆီအီၤ မ့တမ့ၢ် လၢသိလှၣ်လီၤလီၤဆီဆီ အဂီၢ်လီၤ. သိလှၣ်ကျိၤအံၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ဟံပနီၣ်ဃာ်အီၤလၢ သိလှၣ်ဖိလၢအိၣ်ဒီး ပှါဒီးသိလှၣ် ခဲၣ်မၤ မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၢ် မ့တမ့ၢ် လၢဘၢး(၈), ပနံာ်ကတၢ်မၤသိလှၣ်, မ့တမ့ၢ် လှၣ်ယီၢ်ကစူးကါဝဲအဂီၢ်လီၤ.

ပှါက့ၣ်တၢ်ဟံပတုာ်ဃာ်သိလှၣ်အလီၢ်

တၢ်ဟံပတုာ်ဃာ်သိလှၣ်အလီၢ် လၢတၢ်ထီထီၣ်ဟံအီၤဒီး "ပှါက့ၣ်တၢ်ဟံပတုာ်ဃာ်သိလှၣ်အလီၢ်" တၢ်ပနီၣ်လၢအလှဲၢ်လါအဲးအံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံဃာ်အီၤလၢ သိလှၣ်လၢအဟံဖျါထီၣ် က့ၣ်လဲးစ့ၣ် တၢ်ပျဲဘၣ်ဘၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် က့ၣ်တၢ်ဟံပတုာ်သိလှၣ်အတၢ်ပျဲအဂီၢ်လီၤ. ဖဲက့ၣ်တၢ်ဟံပတုာ်ဃာ် သိလှၣ်အလီၢ်တဖၣ်အံၤ မ့ပှါ မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်တအိၣ်အခါန့ၢ်, သိလှၣ်လၢအဟံဖျါထီၣ် က့ၣ်တၢ်ဟံပတုာ်သိလှၣ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲဘၣ်ဘၣ် လၢအဖိးသဲးစးအံၤ ဟံပတုာ်ဃာ် သိလှၣ်ဖဲတၢ်သန့ၣ် ဒီးဟံးန့ၢ်တၢ်ဟံပတုာ်ဃာ်သိလှၣ်အလီၢ်ညီန့ၢ် လၢသိလှၣ်ခိမိၣ်အဂီၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် အတၢ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟ့ၣ်ပလီၢ်နၤလၢ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ကဲထီၣ်သးလၢမံာ်ညါသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢနနီၣ်ကစၢ်အတၢ်ပှါဖျဲး ဒီးပှါအဂၤတဖၣ်အတၢ်ပှါဖျဲးအဂီၢ်, န့ၣ်ညါဟံပနီၣ်အီၤကဘၣ်သ့ၣ် ဒီးခီဆၢအီၤန့ၣ်လီၤ တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် အတၢ်ပနီၣ်အါတက့ၢ်န့ၣ် မ့ၢ်အလွဲၢ်ဘီလီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် အတၢ်ပနီၣ် လၢပှါဟးလၢခိၣ် မ့တမ့ၢ် လှၣ်ယီၢ်အတၢ်လဲၤခီကံာ် ဒီးက့ၢ်ဟီၣ်ကဝီၤအဂီၢ်အံၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကမ့ၢ်ဝဲ အလွဲၢ်ဘီ မ့တမ့ၢ် အလွဲၢ်ဘီလါ လၢကပီၤကပြီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် အတၢ်ပနီၣ်ညီန့ၢ်တနီၤန့ၢ် ဘၣ်တၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါအီၤ လၢလၢာ်န့ၣ်လီၤ.

မိုင်ပနီၣ်တဖၣ်, မိုင်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီးကျဲမ့ၢ်တၢ်တၢ်န့ၣ်တဖၣ်

တၢ်လဲၤခိၣ် လ့ၣ်မ့ၣ်အူကျဲတဖၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, ကျဲမ့ၢ်တၢ်တိၤနီၣ်တဖၣ်, တြၢၤတဖၣ်, ဒီးမ့ၢ်အူအလွဲၢ်ဂီၤကပီၤမ့ၢ်မ့ၢ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဃာ်အီၤ ဖဲတၢ်လဲၤခိၣ် လ့ၣ်မ့ၢ်အူကျဲအါတက့ၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကျဲမ့ၢ်တၢ်တိၤနီၣ်တဖၣ်အံၤ ပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ပတုၢ်ကျိၤ, "X", ဒီးလံာ်မဲာ်ဖျါာ် "RR" လၢတၢ်ကွဲးလီၤဟံၣ်အီၤဖဲ ကျဲလၢတၢ်ကလဲၤခိၣ် အမဲာ်ညါန့ၣ်လီၤ.

X အက့ၢ်အဂီၤတၢ်ပနီၣ်အံၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်လဲၤခိၣ် လ့ၣ်မ့ၢ်အူကျဲန့ၣ်လီၤ.

လ့ၣ်မ့ၢ်အူကျဲမ့ၢ်အိၣ်အါန့ၣ်တဘိန့ၣ်, တၢ်ပနီၣ်လၢ တၢ်ကဲာ်တဲာ်ပနီၣ်အဖီလာ်အံၤ ကဟံၣ်ဖျါထီၣ် လ့ၣ်မ့ၢ်အူကျဲအနီၣ်ဂံၢ်န့ၣ်လီၤ.

မံာ်နံာ်စိထာ်ပုၤနီၤသိလုာ်အလံာ်တၢ်န့ၢ်ကျဲ

"တၢ်ပျဲပူၤဖျဲး (exempt)" အတၢ်ပနီၤအံၤအစီပညီ မ့ၢ်ဝဲပုၤနီၤဘၢး(စ) ဒီးသိလုာ်ပဒးလၢညီန့ၢ်ဘၣ်တၢ်လိာ်ဘၣ် အီၤလၢ ကအိၣ်ပတုာ် ဖဲတၢ်လဲၤခိက် လုာ်မ့ၢ်အူကျဲတဖၣ် လဲတလၢကွံာ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ပတုာ်သ့ဝဲန့ၢ်လီၤ. ပုၤနီၤသိလုာ်တဖၣ် ကဘၣ်ကွံာ်ဒီးတၢ်လၢခိၣ်ယၢ်ပၤ လၢလုာ်မ့ၢ်အူတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်လဲၤခိက် လုာ်မ့ၢ်အူကျဲတဖၣ်

တၢ်ပနီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟ့ၣ်ပလီၢ်ပုၤနီၤသိလုာ်တဖၣ်လၢ တၢ်လဲၤခိက် လုာ်မ့ၢ်အူကျဲ အိၣ်လၢမာ်ညါန့ၢ်လီၤ. နီၣ်ကဘျၢလီၤ. ကွံာ်တၢ်ခိၣ်ယၢ်ပၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒီးအိၣ်ကတံာ်ကတီၤသးလၢ ကအိၣ်ပတုာ်အဂီၢ်တက့ၢ်. သ့ၣ်နီၣ်လၢ လုာ်မ့ၢ်အူန့ၢ် အိၣ်ပတုာ်ချ့ၤတသ့ဘၣ်.

ကိုဟီၣ်ကစီၤ

တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် တၢ်ပနီၤအလွဲၤဘီမ့တမ့ၢ်န့ၢ်ဘၣ်ယံၢ်ကနူၤ အလွဲၤဘီလၢ ကပြုၢ်ကပြီၤအံၤဟံၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢက့ၢ် မ့တမ့ၢ် ကိုဒိၣ်ခိကျဲလၢတၢ်အၢၣ်လီၤ. ဟံၢ်ပနီၤအံၤအိၣ်လၢမာ်ညါ န့ၢ်လီၤ. ပလီၢ်သးလၢဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးအိၣ်ကတံာ် ကတီၤသးလၢ ကပတုာ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ကိုတၢ်လဲၤခိက်ကျဲ

ပလီၢ်သးလၢဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲခိၣ်ခိကျဲအပူၤ ဒီးအိၣ်ကတံာ်ကတီၤသးလၢ ကအိၣ်ပတုာ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ပုၤနီၤသိလုာ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကျဲ ဆူပုၤဟးလၢခိၣ်ဖိတဖၣ် ဖဲခိၣ်ခိကျဲအပူၤန့ၢ်လီၤ. ကိုတၢ်လဲၤခိက်ကျဲပုၤနီၤ လၢအအိၣ်ဒီးပျါလၢအဖီလၢန့ၢ် မ့ၢ်တၢ်မၤနီၤညါန့ၢ်လီၤ.

ပုၤဟးလၢခိၣ်အတၢ်လဲၤခိက်ကျဲ

တၢ်ပနီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ န့ၢ်လီၤပုၤနီၤသိလုာ်တဖၣ်လၢ ကပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သး ပုၤဟးလၢခိၣ်လၢအလဲၤခိက်ကျဲမ့ၢ် တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. နီၣ်ကဘျၢလီၤ ဒီးအိၣ်ကတံာ် ကတီၤသးလၢကအိၣ်ပတုာ် လၢပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ဟ့ၣ်လီၤခွဲးယံာ် ဟံးန့ၢ်ကျဲ ဆူပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ်လၢအလဲၤ ခိက်ကျဲဖဲကျဲကတံာ်တဖၣ် ဒီးခိၣ်ခိ ကျဲတဖၣ်အပူၤတက့ၢ်. ပုၤဟးလၢခိၣ်အတၢ်လဲၤခိက်ကျဲ တၢ်ပနီၤသ့ၣ်ဒီးပျါလၢ အဖီလၢန့ၢ် မ့ၢ်တၢ်မၤနီၤညါန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ပနီၤသ့ၣ်တဖၣ်, မ့ၢ်ပနီၤသိလုာ်တဖၣ်, ဒီးကျဲမ့ၢ်တၢ်တၢ်န့ၢ်တဖၣ်

မုံနံနံစိထာ်ပှါနီၣ်သိလှၣ်အလံာ်တၢ်န့ၣ်ကျဲ

တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, မ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီးကျဲမ့ၢ်တၢ်တီၢ်န့ၣ်တဖၣ်

တၢ်တဘၣ်လဲၤတလၢကွၢ်အလီၢ်

တၢ်ပနီၣ်အံၤအိၣ်ဖဲကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်အိၣ်ဒီးသိလှၣ်လဲၤတၢ်ကွၢ်တၢ် ကျဲခဲဘိလၢအစ့ၣ် တကပၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဟ့ၣ်ပလီၢ် တၢ်တဘၣ်လဲၤတလၢကွၢ်အလီၢ်စးထီၣ် သးန့ၣ်လီၤ.

သိလှၣ်လဲၤတၢ်ကဘျၢအတၢ်ပနီၣ်

တၢ်ပနီၣ်အံၤ တၢ်ကဘၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤဖဲသိလှၣ်လၢ အလဲၤတၢ်ချ့ 30 mph မ့တမ့ၢ် စ့ၤန့ၣ်အန့ၣ်ခဲလၢာ်အလီၢ်, ဒ်အမ့ၢ် စံာ်ပဲၤဖဲစိကဟၣ်ပိးလိတဖၣ်, လှၣ်ဧၤလီၤဧၤ လၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတွံၢ်အီၤတဖၣ် စူးကါကမျၢၢ်ကျဲမ့ၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. ရဲၣ်ကျဲၤမၤဘၣ် နသိလှၣ်လဲၤတၢ်အချ့ မ့တမ့ၢ် အိၣ်ကတဲာ် ကတီၤသးလၢကဆိတလဲ သိလှၣ်ကျိၤ တဖၣ်ဖဲနထံၣ်တၢ် ပနီၣ်အံၤအခါတက့ၢ်.

လှၣ်ဧၤလီၤဧၤလၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတွံၢ်အီၤ

ပလီၢ်သးလၢ လှၣ်ဧၤလီၤဧၤလၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတွံၢ်အီၤ လၢအလဲၤတၢ်ကဘျၢ ဖဲကျဲမ့ၢ်ပူၤ တက့ၢ်. နီၣ်ကဘျၢလီၤနသိလှၣ် ဒီးလဲၤတလၢကွၢ်အီၤ ကယီၤကယီၤတက့ၢ်. လှၣ်ဧၤလီၤဧၤ လၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတွံၢ်အီၤအံၤတၢ်လိာ်ဘၣ် အီၤလၢကအိၣ်ဒီးမ့ၢ်အူမ့တမ့ၢ်မ့ၢ်အူဒၢ လၢတၢ် ထံၣ်စိအီၤလၢ 500 ခီၣ်ယီၤသ့ဝဲ စးထီၣ်လၢမ့ၢ်လီၤန့ၣ်, မ့တမ့ၢ် ဖဲတၢ်လီၤကဒုကတီၢ်, မ့ခီၣ်ကလဲၤတမ့ၢ်တလၢကတီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကတီၤတအိၣ်လၢလၢပဲၤပဲၤအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကျဲကတဲာ် တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်

ခိၣ်ခိကျဲ

ကျဲကတဲာ်အိၣ်လၢမံာ်ညါန့ၣ်လီၤ. အိၣ်ကတီၤသးလၢကဟ့ၣ်ကျဲတက့ၢ်.

ကျဲဖိကျဲဆၣ်

သိလှၣ်တဖၣ် ကဟဲဝဲလၢနစုစ့ၣ်တခီပၤန့ၣ်လီၤ. ပလီၢ်သးလၢ သိလှၣ်လၢအကန့ၣ်လီၤဆူကျဲမ့ၢ်ခိၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ကျဲကတဲာ် T ပနီၣ်အိၣ်လၢမံာ်ညါ

ကျဲမ့ၢ်လၢနလဲၤအီၤအံၤ တယံာ်ဘၣ်န့ၣ် ကကတၢ်ကွံာ်လီၤ. အိၣ်ကတဲာ်ကတီၤသး လၢ ကယုၣ်သိလှၣ်အခိၣ် လၢအထွဲ မ့တမ့ၢ် အစ့ၣ်တက့ၢ်. ဟ့ၣ်ကျဲဆူသိလှၣ်လၢအလဲၤခိၣ်ကျဲတက့ၢ်.

ကျဲကတဲာ် Y ပနီၣ်အိၣ်လၢမံာ်ညါ

ကျဲလၢမံာ်ညါအံၤ နီၤဖးလီၤသးဆူတၢ်လဲၤကျဲလီၤလီၤဆိဆိ ဘံာ်န့ၣ်လီၤ. အိၣ်ကတဲာ်ကတီၤသး လၢသိလှၣ်လၢအလဲၤခိၣ်တၢ် လၢနကျဲပူၤ ဒီးအိၣ်ကတဲာ်ကတီၤသးလၢကယုၣ်သိလှၣ်အခိၣ် တကပၤ မ့တမ့ၢ် လၢအဂၤတက ပၤတက့ၢ်.

မံင်နံင်စိထံင်ပုၤနီၣ်သိလုၣ်အလံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲ

တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, မ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီးကျဲမ့ၢ်တၢ်တိၤနီၣ်တဖၣ်

ကျဲက့ၣ်ကျီၤ

ကျဲက့ၣ်ကျီၤအိၣ်ဝဲမဲ ကျဲလဲၤတၢ်လၢတၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပနီၣ်အံၤ မ့ၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် သိလုၣ်လဲၤတၢ်ချ့အတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ် န့ၣ်, နီၣ်ကဘၢလီၤဒဲသိလုၣ်လဲၤတၢ်ချ့လၢတၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါအီၤ အသိးတက့ၢ်.

ကျဲသရိၣ်ကိး

မဲန့ၣ်တုးထီၣ်ဒီး ကျဲသရိၣ်ကိးအခါန့ၣ်, နီၣ်ကဘၢလီၤသိလုၣ် ဒဲသိလုၣ်လဲၤတၢ်ချ့လၢတၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်ဟ့ၣ်ဖးအီၤအသိး ဒီးအိၣ်ကတဲာ်ကျိၤသးလၢကအိၣ်ပတုာ် မဲတၢ်မ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤအခါတက့ၢ်.

ကျဲက့ၣ်ကူတၢ်လၢမံာ်ညါ

ကျဲမ့ၢ်လၢမံာ်ညါအံၤ အိၣ်ဝဲက့ၣ်က့ၣ်ကူန့ၣ်လီၤ. နီၣ်ကဘၢလီၤအီၤ ဆူသိလုၣ် လဲၤတၢ်ချ့ လၢအပူၤဖျဲး ဒီးဒဲတၢ်ဟံၣ်ဖျါအီၤအသိးတက့ၢ်.

သိလုၣ်လဲၤတၢ်က့ၣ်တၢ်ကျဲခံာ်အိၣ်လၢမံာ်ညါ

နကဟးထီၣ်လၢသိလုၣ်အလဲၤကျဲထဲတဘီၤဒီးန့ၣ်လီၤဆူ သိလုၣ်လဲၤတၢ် က့ၣ်တၢ် ကျဲခံာ်လၢမံာ်ညါန့ၣ်လီၤ. နီၣ်သိလုၣ်လၢအထွဲတကပၤတက့ၢ်.

ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်လၢတၢ်နီၤဖးအီၤ စးထီၣ်သး

ကျဲမ့ၢ်အံၤ နီၤဖးလီၤအသးန့ၣ်လီၤ. နီၣ်သိလုၣ်လၢအထွဲတကပၤတက့ၢ်.

တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, မ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီးကျဲမ့ၣ်တၢ်တီၢ်နီၣ်တဖၣ်

ကျဲမ့ၣ်နီၤဖးလီၤသးကတၢၢ်

ကျဲမ့ၣ်လၢတၢ်နီၤဖးအီၤ ကကတၢၢ် လၢမံၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်ကျဲခံၣ်အံၤ တၢ်နီၤဖးအီၤလၢကျဲခၢၣ်သးတၢ်တီၢ်တခူၤတြီၤယာ် တဖၣ်လၢကံၤဘၣ်.

သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ် လၢမံၣ်ညါ

ဖဲကျဲကံၤတံာ်ဆူညါတတီၢ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးမ့ၣ်ပနီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘၣ်သိလ့ၣ်ခိၣ်အလီၢ် အိၣ်လၢမံၣ်ညါ

ကျဲမ့ၣ်လၢမံၣ်ညါ ဆီတလဲၤအတၢ်လဲၤကျဲ ဒိၣ်ဒိၣ်အါအါန့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ကဘၢလီၤအီၤဆူ သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်ချ့လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တက့ၢ်.

တၢ်လဲၤခီၣ် အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်

တၢ်လဲၤခီၣ်အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်အံၤ ဟ့ၣ်ပလီၢ် ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သး ဆၣ်ဖဲကီၢ်ဖိတဖၣ်, ပုၤကညိတဖၣ်, ဒီး သိလ့ၣ်လၢအလဲၤခီၣ်ကျဲမ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကျဲမ့ၣ်လၢအဘျ့.

ကျဲမ့ၣ်မံၣ်ဘျ့ဘၣ်ဘျ့ ဖဲအဘၣ်စီၣ်အါအါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပနီၣ်အံၤ အါစုအါဘျီ အိၣ်ဖဲတီၢ်တဖၣ် ဒီးတီၢ်ကျဲဒီတဖၣ်အကပန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လျှၢ်ခိၣ်လီၤဘံၣ်ဆိခိၣ်

ကျဲမ့ၣ်လၢမံၣ်ညါန့ၣ် လီၤဘံၣ်ဆိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. မၤလီၤတၢ်လၢ နသိလ့ၣ်နီၣ်ယီၢ်ပတံာ်တဖၣ်အံၤ ကမၤတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤ တချုးလၢ နလဲၤဆူညါတက့ၢ်.

တပ်နီတဖန်, မှပ်ပနီတဖန်, ဒီးကျဲမုတ်တပ်နီတဖန်

သိလှည့်ကျိကတော်

သိလှည့်ကျိကတော် ကကဲထီတက့ထဲ တကျိန့လီ. ဖဲတံအဒီအံအပူန့. သိလှည့်လဲတံလဲ သိလှည့်ကျိအထွဲ တကပအံ ကဘဉ်န့လီဟံးန့ကျဲ ဖဲသိလှည့်ကျိလဲအစုန့လီ. သိလှည့်ကျိအထွဲ တကပ သိလှည့်တဖန် ကဘဉ်ဟ့န့ကျဲန့လီ.

သိလှည့်န့လီဟံးန့ကျဲအလီ

သိလှည့်တဖန် ကန့လီဟံးန့ကျဲ ဖဲကျဲလဲန့လဲအံအပူန့လီ. အိန်ကတံကတီသးလဲ ကဟ့ပျဲသိလှည့်တဖန် လဲကန့လီဟံးန့ကျဲအဂီတက့.

သိလှည့်ကျိလဲတံထာန့အါထီအံ

သိလှည့်လဲတံကျဲအံ ကအိန်ဒီးသိလှည့်ကျိဆူညါတကျိန့လီ. သိလှည့်လဲတံလဲအသီတဖန် တဘဉ်န့လီဟံးန့ကျဲဘဉ်.

တံကစီဖုန်အိန်လဲမဲဉါ

တဘဉ်လဲဆူညါ ဖဲလဲန့သိလှည့်အံ အကစီမုတ်ထီန့ဒီး တံကစီအထီ လဲအဘဉ်တံဟံပနီဃာအံ ဖဲတံပနီအလီအခါ မ့တမ့ဘဉ်ဒီး န့သိလှည့်အိန်ကတံထီသးသ့ဝဲန့လီ.

တံလဲအအံ

တံလဲမဲဉါအံ အိန်ဒီး သိလှည့်ကျဲန့လီ.

တံသ့ထီဉ်ဘီထီဉ်အတံပနီတဖန်

တံပနီအလွင်ဘီဂီ ဃုဒီးလဲမဲဉ်ဖျဉ်လဲအသ့တဖန်အံ ဘဉ်တံဂီအံဖဲတံသ့ထီဉ်ဘီထီဉ် ဒီးတံဖဲတံမဲအလီကစီတဖန်န့လီ. ဖဲန့ထီဉ်ဘဉ် တံပနီအလွင်ဘီဂီအခါန့, နီဉ်ကဘုလီသိလှည့်တက့.

တံပနီသ့တဖန်အံ ဟ့ပလီ ပုနီသိလှည့်ဖဲလဲ သိလှည့်ကျိလဲတံထာန့အံ, ကျဲလဲသဲကွဲတဖန် ဒီးကျဲမုတ်တံဖဲတံမဲလဲအလီဘဉ်ယိဉ်အံတဖန်န့လီ.

မံၣ်နီနိတဖှ်ပုၤနီနိသိလုၣ်အလံာ်တၢ်နီနိကျဲ

ပီၤဒၢတဖှ်, ဖျၢၣ်စူတဖှ်, ပီၤဘိတဖှ်, မျၢၤလၢကဝီၤ မျၢၤမုၢ်တဖှ်, ဒီးပျံၤဖျၢၣ်အလွၢ်ဘီၤဂီၤ ဒီးအလွၢ်ဝါ အတၢ်တြီၤ ဃာ်တဖှ်အံၤ ဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤ ဒ်သိးကပၤဃာ် သိလုၣ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ် လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ် လီၤကဝီၤ အချၢ မ့တမ့ၢ် လီၤကဝီၤလၢတၢ်လီၤ ဘၣ်ယံၣ်လၢတၢ်ပနီနိသိလုၣ်လီၤ. နကထံၣ်ဘၣ် ပုၤစိာ်ဃာ်အလွၢ်ဘီၤဂီၤတၢ်ပနီနိတဖှ်, နီတယၢ်တဖှ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပတုၣ်ပနီနိတဖှ် လၢအဟ့ၣ်လီၤ တၢ်နီနိကျဲ ဖဲတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ လီၤကဝီၤတဖှ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. လူၤတီၢ်မၤလွဲတၢ်နီနိကျဲထီဘိတဖှ်.

ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ပုၤလၢအစိာ်ဃာ်တၢ်ပနီနိနီၢ် တယၢ်တကၤ အိၣ်လၢမံာ်ညါန့ၣ်လီၤ. နီနိသိလုၣ်လၢတၢ်ပလီၤပဒီအပူၤတက့ၢ်.

ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖှ် ခဲၣ်သဲကတီၤမၤတၢ် လၢကျဲမုၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. နီနိကဘျၢလီၤသိလုၣ် ဒီးကျဲလီၤကျဲဘျၢဘၣ်က့ၤ သိလုၣ်ကျိၤ လၢအကယံၤဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖှ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်နီနိကဘျၢလီၤသိလုၣ် တၢ်ပနီနိသ့ၣ်တဖှ်အံၤ အါစုအါဘျီန့ၣ် တၢ်ပနီနိဃာ်အီၤ ဖဲတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ လီၤကဝီၤတဖှ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤနီနိသိလုၣ်လၢ အလုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ် သိလုၣ်လဲၤတၢ်ချ့အတၢ်ဟံၣ်ပနီနိ လၢတၢ်ဟံၣ်ပနီနိဃာ်အီၤ ဖဲတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ လီၤကဝီၤတဖှ်အပူၤ ဖဲလၢပုၤမၤတၢ်ဖိတဖှ် ဖဲးတၢ်မၤတၢ်အါန့ၣ်, တၢ်ကစံာ်ညါအီၤလၢ စုအိၣ်လိး \$300 န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံာ်စိၤတဲစိ, လုၢ်လၢာ်ထူသန့ ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဖဲးညါအလီၢ် တၢ်ပနီနိတဖှ်

တၢ်ပနီနိအလွၢ်ဂီၤဃဲးသ့ၣ်တဖှ်အံၤ ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်စံာ်စိၤတဲစိၤအတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖှ်, ဖီကရၢၢ်တဖှ်, ဒီးတၢ်သ့ၣ်စၢ်ဆၢသးစၢ်ဆၢအလီၢ်အဂၤတဖှ်န့ၣ်လီၤ.

မိန့်နိပ်စိထပ်ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလံာ်တၢ်နိၣ်ကျဲ

ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်

တၢ်ပနီၣ်အလွဲၤလါအဲးတဖၣ် ကဒုးန့ၣ်န့ၣ် တၢ်မၤစၢၤတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် လီၤတဲစိတဖၣ်, သိလ့ၣ်အသိ, တၢ်အိၣ်တၢ်အိ, တမံၤဟံၣ်ဒွဲဆဲးတဖၣ်, တၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်အိၣ်ဘျးလီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

NEXT RIGHT

တၢ်နိၣ်ကျဲ ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်

တၢ်ပနီၣ်အလွဲၤလါတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဟးထီၣ်တဖၣ်, ဝုၢ်အတၢ်ဒုၣ်စၢၤတဖၣ်, ကိၢ်စိၣ်ဘၢၣ်စၢၤ သိလ့ၣ်ဆိ တၢ်လဲၤကျိၤတဖၣ်, ကျဲမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် သိလ့ၣ်ကျိၤအမံၤတဖၣ် ဒီးလ့ၣ်ယီၤကျိၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကျဲအကျိၤတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်

ကျဲအကျိၤတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်အံၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်သိလ့ၣ်ကျဲအ ကလုာ် လၢအလီၤဆိလိာ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကိၢ်စိၣ်အဘၢၣ်စၢၤ ကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်သဘျုး

ကိၢ်အမဲၤရကၤ ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်

မိန့်နိပ်စိထပ် ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်

ကိၢ်ရ့ၣ် ကျဲမ့ၢ်

ကိၢ်ရ့ၣ် ကျဲမ့ၢ်

တၢ်ပၤဃာ်သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်

မ့ၣ်ဖိးတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်စူးကါဖဲ ကျဲခိကံတဖၣ် ဖဲလၢသိလ့ၣ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ် အါအလီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မၤဂ့ၢ်ထီၣ် သိလ့ၣ်အတၢ်ပုၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဒီးတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤဒ်အလီၤအိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. မ့ၣ်ဖိးတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တမၤတၢ်ဘၣ်န့ၣ်, နီၣ်သိလ့ၣ်ဖဲကျဲကံတံာ်အပူၤ ဒ်နကနီၣ်အိၤ ဖဲကျဲကံတံာ်လၢ တၢ်တပၤဃာ်အိၤအပူၤအသိး တက့ၢ်.

တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, မ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီးကျဲမ့ၢ်တၢ်တၢ်နီၣ်တဖၣ်

မံာ်နံာ်စိထာ်ပုၤနီၤသိလုာ်အလာ်တၢ်နံာ်ကျဲ

သိလုာ်ကျဲကတၢ်ထီသး ဖဲကျဲကတၢ်အပူၤ

ပုၤနီၤသိလုာ် တဘၣ်န့ၣ်လီၤဝဲဆူ ကျဲကတၢ်လၢဘၣ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤပၤဆုၤအီၤ ခီဖျိမ့ၢ်ဖိး တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်အပူၤ ပၢ်တုၤလၢအသိလုာ်လဲၤတလၢကွံာ် ကျဲကတၢ် တကတီၢ်ဃီ၊ တပယုာ်ဃီ ဒီးလၢလၢပုၤပုၤ လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်မၤယံာ်မၤနီၣ် ဒီးတၢ်တြီတံာ်တံာ် သိလုာ်လဲၤခိက်တၢ်သ့ဝဲတစုန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤတဘၣ်ထွဲဒီး သိလုာ်အတၢ်လဲၤတၢ်ကျဲၤ ဖဲလၢ -

- ဘၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤအီၤ ခီဖျိပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤသိလုာ်အတၢ်လဲၤတၢ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် သဲစးပုၤဘၣ်မ့ဘၣ်ဒါအခါ၊
- တၢ်သးလီၢ်ကျဲၤ ဒ်သိးကဟ့ၣ်ပျဲၤ ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလုာ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤဟံာ် လၢအအိးထီၣ်ဟံာ်အမ့ၢ်အူတၢ်ကပီၤတခိၣ် ကလဲၤတလၢကွံာ်တၢ်၊ မ့တမ့ၢ်
- တၢ်ယုာ်သိလုာ်အခိၣ် လၢအကဟ့ၣ်ပျဲၤ သိလုာ်အတၢ်လဲၤခိက်ကျဲကတၢ်တံာ် လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်အခါ.

မ့ၢ်အူၣ်တၢ်ကပီၤအလွဲၢ်ဂီၤဂၢ်ဂၢ်အခိၣ်ပညီမ့ၢ်ဝဲ "အိၣ်ပတုာ်" န့ၣ်လီၤ.

အိၣ်ပတုာ် ဒီးအိၣ်ခိးလၢမ့ၢ်အူကဆိတလဲၤအလွဲၢ်တက့ၢ်. အိၣ်ပတုာ် ဖဲတၢ်အိၣ်ပတုာ်အတၢ်ပနီၣ်ကျိၤ တချုးခိၣ်ခိၣ်ကျဲ အမဲာ်ညါ, မ့တမ့ၢ် တချုးလၢတၢ်န့ၣ်လီၤ ကျဲကတၢ်အခါတက့ၢ်.

ဖဲတၢ်အိၣ်ပတုာ်ဝဲၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်, နယုာ်သိလုာ်ခိၣ်ဆူအထွဲ ဖဲကျဲကတၢ်လီၤပျီအခါ ဒီးဖဲတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲၤသိလုာ်ကလဲၤတၢ် လၢကျဲအကျိၤအံၤအခါ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်ဟံာ်ပနီၣ်ဃာ် "တဘၣ်ယုာ်သိလုာ်အခိၣ်ဖဲမ့ၢ်အူအလွဲၢ်ဂီၤကတီၢ်" အတၢ်ပနီၣ် ဖဲကျဲကတၢ်အလီၤန့ၣ်, နကဘၣ် အိၣ်ခိး ပၢ်တုၤလၢ မ့ၢ်အူအလွဲၢ်ဆိတလဲၤသးဆူအလွဲၢ်လၢတစုန့ၣ် လီၤ. ဖဲတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် ဘၣ်လိာ်သး အခါန့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နယုာ်သိလုာ်အခိၣ်ဆူအစ့ၣ် လၢသိလုာ်ကျဲလၢတၢ်လဲၤကျဲထဲတဘီၤခါ ဆူသိလုာ်တၢ်လဲၤကျဲထဲတဘီၤခါ ကျဲကတၢ်အပူၤ ဖဲမ့ၢ်ဖိးအလွဲၢ်ဂီၤအခါသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တချုးတၢ်ယုာ်သိလုာ်အခိၣ် အခါန့ၣ်, နကဘၣ်အိၣ်ပတုာ်, မၤလီၤတၢ်လၢကျဲကတၢ်အံၤအိၣ်ပျီပျီ, ဒီးဟ့ၣ်ကျဲဆူပုၤဟးလၢခိၣ်တဂၢ်လၢလံာ် မ့တမ့ၢ် သိလုာ်လၢအဂၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ပျဲၤ သိလုာ်လဲၤတၢ်ကျဲတၢ် ထဲဒၣ်ဖဲသိလုာ်အကျိၤလၢ နကဘၣ်သိလုာ်အခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပျီအလွဲၢ်ဂီၤအခိၣ်ပညီမ့ၢ်ဝဲ "အိၣ်ပတုာ်" န့ၣ်လီၤ.

နကဘၣ်အိၣ်ပတုာ် ဖဲတၢ်အိၣ်ပတုာ်အတၢ်ပနီၣ်ကျိၤ ဖဲခိၣ်ခိၣ်ကျဲအမဲာ်ညါ, မ့တမ့ၢ် တချုးတၢ်န့ၣ်လီၤဆူ ကျဲကတၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲပျီအလွဲၢ်ဆိတလဲၤသးဆူအလီၤအခါန့ၣ်, နလဲၤတၢ်လၢကျဲအကျိၤ လၢအဒုးန့ၣ်ဖျါအီၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဟံာ်တၢ်ကပီၤအလွဲၢ်ဂီၤမ့ၢ်ဖျါဒ်တၢ်အိၣ်ပတုာ်အတၢ်ပနီၣ်အသိးတက့ၢ်. ဟံာ်ပတုာ်နသိလုာ်, ဟ့ၣ်ကျဲဆူသိလုာ်တဖၣ် ဒီးပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ် လၢအန့ၣ်လီၤဆိဆူကျဲကတၢ်တံာ်ပုၤ လၢနမဲာ်ညါ, ဒီးလဲၤဆူညါ ဖဲကျဲကတၢ်အိၣ်ပျီပျီအခါတက့ၢ်.

တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, မ့ၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီးကျဲမ့ၢ်တၢ်တၢ်နီၣ်တဖၣ်

မှာဖွေမှု မှတ်တမ်း ပျက်အလွှဲဘီဂါဂါအစီပညီမုဝဲ "ပလီသး" နှံ့လီ.

မှာဖွေမှု တာဟံ့ပနီအံ၊ ကဆိတလဲသးဆူ အလွဲဂီ၊နှံ့လီ.

ဖဲနအိန်ပတုာ်လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်သ့ဝဲအခါန့ၣ်, တဘၣ်န့ၣ်လီၤဆူ ကျဲက်တဲာ် တဂ့ၤ. နအိန်ပတုာ်လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ် မ့ၢ်တသ့အခါန့ၣ်, လဲတလၢကွံာ် ကျဲက်တဲာ် လၢတၢ်ပလီသးအပူၤတက့ၢ်. နမ့ၢ်အိန်ခိးတၢ်ဖဲ ကျဲက်တဲာ်အပူၤ လၢကယုာ် သိလ့ၣ်အခါအခါ ဒီးမ့ၢ်ဖိးပနီအံ မ့ၢ်ဆိတလဲအလွဲဘီ ဆူအလွဲဂီ၊အခါန့ၣ်, မၤလၢပဲၤ တၢ်ယုာ်သိလ့ၣ်အခါ လၢအဆိအချုဖဲအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်အခါတက့ၢ်. တဘၣ်သးဆူလီၤခဲတဂ့ၤ.

တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, မ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီးကျဲမ့ၢ်တၢ်တီၢ်န့ၣ်တဖၣ်

မ့ၢ်ဖိး မ့တမ့ၢ် ပျၢ်အလွဲၣ်ဘီကပီၤမ့ၢ်မ့ၢ် အခီပညီမ့ၢ်ဝဲ
"ပလီၤသး" န့ၣ်လီၤ.

လဲၤတလၢကွဲၣ်ကျဲကံာ်တံာ် လၢတၢ်ပလီၤသးအပူၤန့ၣ်တက့ၢ်. ဟ့ၣ်လီၤခွဲးယာ် ဟံးန့ၢ်ကျဲ ဆူသိလုၣ်တဖၣ် ဒီးပုၤဟးလၢခီၣ်တဖၣ် လၢအခီၣ်ဟံဖဲကျဲကံာ်တံာ် အပူၤ တက့ၢ်. သိလုၣ်လၢ အယုၣ်အခီၣ်လၢအစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် အယုၣ်တရံးအခီၣ် ၆ U ပနီၣ်ဆူအစ့ၣ်အံၤ ကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤခွဲးယာ်ဟံးန့ၢ်ကျဲ ဆူသိလုၣ်လၢအဟဲ လၢမံာ်ညါဝဲဘးခီ လၢအဘူးတဖၣ် လၢအဒူးကဲထီၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် သတူၢ်ကလံာ် သ့အဂီၢ်လီၤ.

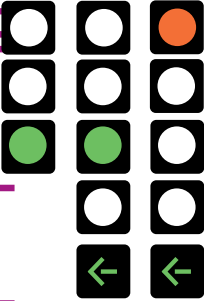

မ့ၢ်ဖိးအလွဲၣ်လါ.

နးထီၣ်လဲၤခီကံာ် ကျဲကံာ်တံာ် လၢအဆိအချ့ဖဲအလီၤပျီအခါသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဟ့ၣ်ကျဲဆူ သိလုၣ်တခီၣ်လၢလံာ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဟးလၢခီၣ်တဂၢၤလၢလံာ် ဖဲကျဲကံာ်တံာ်အပူၤတက့ၢ်. ဖဲတၢ်ယုၣ်သိလုၣ်အခီၣ်ဆူအစ့ၣ်အခါန့ၣ်, ဟ့ၣ်ကျဲဆူသိလုၣ်ခဲလၢမံာ်ညါတက့ၢ်. ဖဲတၢ်ယုၣ်သိလုၣ်အခီၣ်ဆူအစ့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် အထွဲမ့ၢ်ဂ့ၢ်အခါန့ၣ်, ဟ့ၣ်ကျဲဆူပုၤ ဟးလၢခီၣ်လၢအလဲၤခီကံာ်ကျဲ လၢန့ၣ်သိလုၣ်အမံာ်ညါတက့ၢ်.

ပျၢ်အလွဲၣ်လါအခီပညီမ့ၢ်ဝဲ နယုၣ်သိလုၣ်အခီၣ်ဆူကျဲ
အကျိၤ လၢပျၢ်န့ၣ်ဃီဝဲအပူၤ လၢပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်
သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

နတၢ်ယုၣ်သိလုၣ်အခီၣ်အံၤ တၢ်ကြး "ဒီသဒၢဟ်"အီၤ လၢသိလုၣ်ဟဲလၢမံာ်ညါ မ့တမ့ၢ် သိလုၣ်ခီကံာ်ကျဲန့ၣ်လီၤ.

ပုၤဟးလၢခီၣ်အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်

လၢပုၤဟးလၢခီၣ်အဂီၢ် တၢ်အိၣ်ပတုၣ် ဒီးတၢ်လဲၤဆူညါ အတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ် အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤဟးလၢခီၣ်တဖၣ် ကဘၣ်လူၤဟီၤမၤထွဲ တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢပုၤဟးလၢခီၣ် မ့တမ့ၢ် "ဟးလၢခီၣ်" အတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ် မ့ၢ်အိၣ်ဖျါန့ၣ်, ပုၤဟး လၢခီၣ်တဖၣ် ကြးဟ်သ့ၣ်ဟ်သးလၢ တၢ်အံၤမ့ၢ်အပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢတၢ် ကလဲၤခီကံာ် ကျဲကံာ်တံာ်အဂီၢ် တချုးအလဲၤခီကံာ်ဝဲအခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲအတုၤဃီဝဲဆူ ကျဲကံာ်တံာ်အပူၤအခါန့ၣ်, ပုၤဟးလၢခီၣ်တဖၣ် လဲၤဟးဆူညါ ဆူကျဲအဝဲဘးခီ သ့ၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ယုၣ်ထီၣ်စု မ့တမ့ၢ် "တဘၣ်ဟးလၢခီၣ်" အတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်ကပီၤမ့ၢ်မ့ၢ် အခါန့ၣ်, ပုၤဟးလၢခီၣ်တဖၣ် တကြးစးထီၣ်လဲၤခီကံာ် ကျဲကံာ်တံာ်ဘၣ်.

ပုၤဟးလၢခီၣ် လၢအခီၣ်ဟံဖဲကျဲကံာ်တံာ်ပူၤတဖၣ် လဲၤခီကံာ်ကျဲဆူညါ ဆူကျဲအဝဲဘးခီ လၢခီၣ်ခါညီန့ၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ယုၣ်ထီၣ်စု မ့တမ့ၢ် "တဘၣ်ဟးလၢခီၣ်" အတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ် ဂၢ်ဂၢ်အိၣ်ဖျါ အခါန့ၣ်, ပုၤဟးလၢခီၣ်တဖၣ် တကြးလဲၤခီကံာ် ကျဲကံာ်တံာ်ဘၣ်. ပုၤဟးလၢခီၣ် လၢအခီၣ်ဟံဖဲ ကျဲကံာ်တံာ်ပူၤတဖၣ်ကြးလဲၤ ဃီဝဲဆူတၢ်လီၤလၢအပူၤဖျဲးဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢအဆိအချ့ တသ့ဖဲအသ့န့ၣ်လီၤ.

မံၣ်န့ၣ်စိထၣ်ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလံာ်တၢ်န့ၣ်ကျဲ

တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်စူးကါသိလ့ၣ်ကျဲၤ အတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟ့ၣ်ပျဲသိလ့ၣ်ကျဲၤတဖၣ်လၢ တၢ်ကစူးကါအီၤ ဒီဖျိ သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်လၢအကျိၤလီၤ ဆီတဖၣ် ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်လီၤဆီအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲ သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်ပနီၣ် ဒီးအတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ် လၢအဘၣ်ထွဲတဖၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

ပျုၤလီၤဆိုးအလွဲၤလါဂၢၢ်ဂၢၢ် အစီပညိမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲန့ၣ်လၢ နကနီၣ်သိလ့ၣ် ဖဲသိလ့ၣ်ကျဲၤလၢပျုၤအလွဲၤလါအဖီလၢ န့ၣ်လီၤ.

X ပနီၣ်အလွဲၤဘီဂၢၢ်ဂၢၢ်အံၤ အစီပညိမ့ၢ်ဝဲ နကြးအိၣ်ကတံာ်ကတီၤသးလၢ နကသုးဃီၤ ဆူသိလ့ၣ်ကျဲၤ အဂၤတကျိၤ လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤ သိလ့ၣ်ကျဲၤ အတၢ်ဆီတလဲအံၤ ဘၣ်တၢ်မၤအီၤ ဖဲသိလ့ၣ်ကျဲၤလၢ X ပနီၣ်အလွဲၤဘီ ဂၢၢ်ဂၢၢ် အဖီလၢန့ၣ်လီၤ. X ပနီၣ်အလွဲၤဘီဂၢၢ်ဂၢၢ်အံၤ တၢ်ကဒုးန့ၣ်ဖျါအီၤဆူညါ, ဒီးလၢ အဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ်အခါ နအိၣ်လၢသိလ့ၣ်ကျဲၤအံၤအပူၤတသ့လၢဘၣ်.

X ပနီၣ်အလွဲၤဘီကပီၤမုၢ်မုၢ်အံၤ အစီပညိမ့ၢ်ဝဲနစူးကါသိလ့ၣ်ကျဲၤလၢ X ပနီၣ်အလွဲၤဘီ ကပီၤမုၢ်မုၢ်အဖီလၢ လၢတၢ်ကဃၣ်သိလ့ၣ်အခိၣ်ဆူအစ့ၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်ပလီၢ် ပဒီးသး မ့ၢ်လၢ သိလ့ၣ်ဃၣ်အခိၣ်ဆူအစ့ၣ် လၢသိလ့ၣ်ကျဲၤအဂၤန့ၣ် စူးကါသိလ့ၣ်ကျဲၤ တဘီဃီသ့ဝဲအ ဃီန့ၣ်လီၤ.

ပျုၤလီၤဆိုးအလွဲၤဘီဂၢၢ်ဂၢၢ်အံၤ အစီပညိမ့ၢ်ဝဲ နကြးအိၣ်က တံာ်ကတီၤသး လၢက သုးဃီၤဆူ သိလ့ၣ်ကျဲၤအဂၤတကျိၤ ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်န့ၣ်လီၤ. ကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်သဘျုး သိလ့ၣ်ကျဲၤ လၢပျုၤလီၤဆိုးအလွဲၤဘီဂၢၢ်ဂၢၢ်အဖီလၢအံၤ ကပံးဃာ်သးန့ၣ်လီၤ.

ပျုၤလီၤဆိုးအလွဲၤဘီကပီၤမုၢ်မုၢ် အစီပညိမ့ၢ်ဝဲ နစူးကါ ကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်သဘျုးသိလ့ၣ်ကျဲၤ လၢပျုၤလီၤဆိုးအလွဲၤဘီကပီၤမုၢ်မုၢ်အဖီလၢ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲသိလ့ၣ်ကျဲၤအံၤအပူၤန့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ပလီၢ်ပဒီးသးတက့ၢ်.

X အလွဲၤဂီၢ်ဂၢၢ်ဂၢၢ်အံၤ အစီပညိမ့ၢ်ဝဲ နနီၣ်သိလ့ၣ် ဖဲသိလ့ၣ်ကျဲၤလၢ X အလွဲၤဂီၢ်ဂၢၢ်ဂၢၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်အဖီလၢတသ့ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်လီၤဆီ

သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်လီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်မ့ၢ်ဖိးတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်ဖဲ လၢတၢ်ကန့ၣ်လီၤဆူ ကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်သဘျုး ပူၤအဂီၢ် လၢအမၤစၢၤပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤ သိလ့ၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤဟံးန့ၣ်ကျဲန့ၣ်လီၤ. ဒ်မ့ၢ်ဖိးတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ် ဝဲကျဲကတံာ်အလီၤ အသးန့ၣ်, မ့ၢ်ဖိးအလွဲၤဂီၢ်, အလွဲၤဘီ ဒီးအလွဲၤလါသ့ၣ်တဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ သိလ့ၣ်တဖၣ်လဲၤတၢ်သ့အခါဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်သ့ ထဲဒၣ် တခိၣ်ဝံၤတခိၣ် ဖဲမ့ၢ်ဖိးအလွဲၤလါအခါန့ၣ်လီၤ.

သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်တခိၣ်ဝံၤတခိၣ် ဖဲမ့ၢ်ဖိးအလွဲၤလါအခါ

ဘၣ်တၢ်စူးကါဃုာ်အီၤဒီး သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်လီၤဆီ လၢသိလ့ၣ်ကန့ၣ်လီၤဆူ ကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်သဘျုးပူၤအဂီၢ် လၢကျဲလီၤဘဲအလီၢ် ဒ်သးကဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်သ့ တခိၣ်ဝံၤတခိၣ် ဖဲမ့ၢ်ဖိးအလွဲၤလါအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, မ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီးကျဲမ့ၣ်တၢ်တၢ်နီၣ်တဖၣ်

ကျဲမ့ၣ်တၢ်တၢ်နီၣ်တဖၣ်

ကျဲမ့ၣ်တၢ်တၢ်နီၣ်တဖၣ်အံၤ နီၣ်ကျဲ ဒီးပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤ သိလွန်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤန့ၣ်လီၤ.

ပနီၣ်ကျဲၤအလွဲၣ်ဝါတဖၣ်

ပနီၣ်ကျဲၤအလွဲၣ်ဝါတဖၣ်အံၤ နီၣ်ဖးသိလွန်ကျဲၤတဖၣ်

လၢအလဲၤတၢ်လၢကျဲမ့ၣ်ကျဲၤဆူညါတပူၤဃီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ပနီၣ်ကျဲၤလၢအအိၣ်ဒီး အလွဲၣ်ဝါတံာ်အံၤ ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ပုၤနီၣ်သိလွန်တဖၣ် ဆီတလဲသိလွန်ကျဲၤသ့ဝဲ ဖဲကျဲလၢ တၢ်တၢ်နီၣ်အံၤအိၣ်ဝဲအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပနီၣ်ကျဲၤလၢအအိၣ်ဒီး အလွဲၣ်ဝါတံာ်ဖုၣ်န့ၣ်အလီၢ် ဒီးတီၣ်န့ၣ်အလီၢ်အံၤ ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢ သိလွန်ကျဲၤအံၤကတၢၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- ပနီၣ်ကျဲၤအလွဲၣ်ဝါဒီဘိအံၤ ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်တဖၣ်သဆၣ်ထီၣ်လၢ တၢ်ကဆီတလဲ သိလွန်ကျဲၤ ဖဲကျဲလၢ တၢ်တၢ်နီၣ်တကလုာ်အံၤအိၣ်ဝဲအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပနီၣ်ကျဲၤအလွဲၣ်ဝါ ဒီဘိအံၤ မၤနီၣ်မၤဃါစ့ၢ်ကိး ခိၣ်ခိၣ်ကျဲတဖၣ်, တၢ်ပတုၣ်ပနီၣ်ကျဲၤတဖၣ် ဖဲကျဲကံာ်တံာ် တဖၣ်အလီၢ်, တၢ်ဟံၤပတုၣ်ဃာ်သိလွန်အလီၢ်တဖၣ်, ဒီးကျဲမ့ၣ်အန့ၣ်ထံးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ပနီၣ်ကျဲၤအလွဲၣ်ဝါဒီဘိခံကျဲၤအံၤ ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်တြီဃာ်တၢ်ဆီတလဲ သိလွန်ကျဲၤ တဖၣ် ဖဲကျဲလၢ တၢ်တၢ်နီၣ်တကလုာ်အံၤအိၣ်ဝဲအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပနီၣ်ကျဲၤအလွဲၣ်ဝါဒီဘိ အိၣ်ဃုာ်ဒီး လုၣ်ဃီအတၢ်ပနီၣ် လၢကျဲမ့ၣ်အကပၤအံၤ ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲ ကျဲလၢဘၣ်တၢ်ဟံၤပနီၣ်ဃာ်အီၤ ထဲဒၣ်လၢလုၣ်ဃီ အတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လုၣ်ဃီတဖၣ် ကဘၣ်လဲၤတၢ်လၢတၢ်လဲၤကျဲၤ ဒ်သိလွန်အတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

ပနီၣ်ကျဲၤအလွဲၣ်ဘိတဖၣ်

ပနီၣ်ကျဲၤအလွဲၣ်ဘိတဖၣ်အံၤ နီၣ်ဖးလီၤကျဲၤ လၢသိလွန်အဟဲကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်လီာ်သးတဖၣ် အဂီၢ်လီၤ.

- ပနီၣ်ကျဲၤအလွဲၣ်ဘိဒီဘိ ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်တြီဃာ်တၢ်ကလဲၤတလၢကွၢ် ဖဲကျဲလၢ တၢ်တၢ်နီၣ်အံၤအိၣ်ဝဲအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လဲၤတလၢကွၢ် ဖဲတၢ်ဘၣ်လဲၤတလၢကွၢ် အလီၢ်ကဝီၤန့ၣ် မ့ၣ်တၢ်လၢအတဖိးသဲစးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပနီၣ်ကျဲၤ လၢအအိၣ်ဒီး အလွဲၣ်ဘိတံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ တၢ်လဲၤတလၢကွၢ် ဖဲတၢ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအိၣ်ဝဲအလီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပနီၣ်ကျဲၤအလွဲၣ်ဘိဒီဘိ အိၣ်ဖျါဖဲ သိလွန်ကျဲတကပၤ,

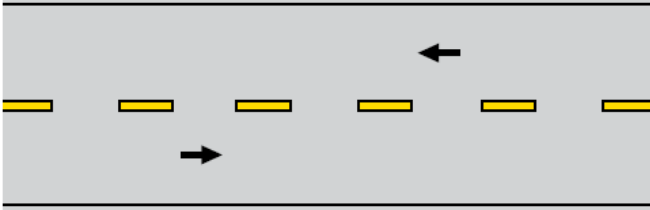
- ဖဲလၢပနိကျိၤအိၣ်ဒီး အဒိၣ်တဲာ်တဖၣ် အိၣ်ဖျါဖဲ အဂၤတကပၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်လူၤတိာ်မၤထွဲ တၢ်တိၤနီၣ် လၢအအိၣ်ဖျါဖဲ အသိလ့ၣ်
လဲၤတၢ်ကျိၤတကပၤန့ၣ်လီၤ.
- ပနိၣ်ကျိၤအလွဲၤဘီဒီဘိ ဖဲသိလ့ၣ်ကျိၤခဲနီၣ်ပၤလၢအံၤ ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ
တၢ်တြီဃာ်တၢ်လဲၤတလၢကွံာ် လၢသိလ့ၣ်လဲၤတၢ်အကျိၤခဲကပၤလၢအံၤန့ၣ်လီၤ.
ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်လၢ သိလ့ၣ်ကျိၤခဲနီၣ်ပၤလၢအံၤ တၢ်တြီဃာ်အီၤလၢ
ကလဲၤခီၣ် ပနိၣ်ကျိၤဒီဘိလၢတၢ်ခၢၣ်သး လၢကလဲၤတလၢကွံာ် သိလ့ၣ်အဂၤတဖၣ်
အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်တိၤနီၣ်သိလ့ၣ်ကျိၤတဖၣ်

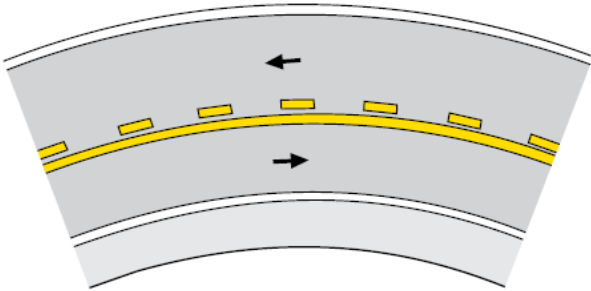
ကျဲမ့ၢ်တၢ်တိၤနီၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်စူးကါအီၤလၢ တၢ်ကဟ်လီၤဆီ သိလ့ၣ်ကျိၤ လၢတၢ်ဟ်
ပနိၣ်ဃာ်အီၤ လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလီၤလီၤဆီဆီတဖၣ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် သိလ့ၣ်အကလုာ်
လီၤလီၤဆီဆီ တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

မံာ်နံာ်စိထံာ်ပုၤနီၤသိလုာ်အလံာ်တၢ်နံာ်ကျဲ

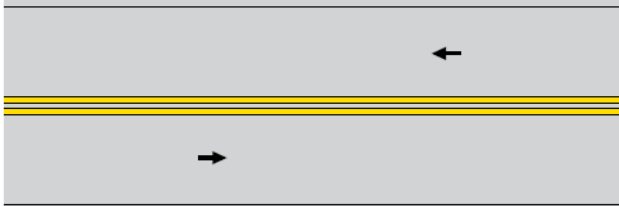
တၢ်ပနီၤတဖၣ်, မ့ၢ်ပနီၤတဖၣ်, ဒီးကျဲမ့ၢ်တၢ်တၢ်နီၤတဖၣ်

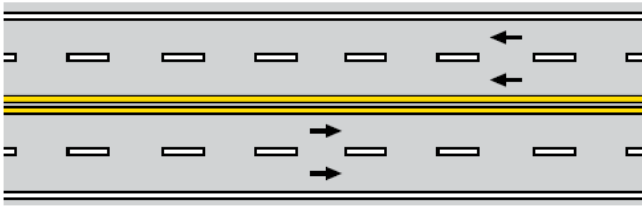
ကျဲမ့ၢ်အိၣ်ဒီးသိလုာ်လဲၤတၢ်ကျဲၤခဲကျဲၤ, ဃုာ်ဒီးသိလုာ်လဲၤတၢ်ကျဲၤတၢ်ခဲၤခိၣ်ယၢ်ပၤလၢာ်. သိလုာ်တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲၤလၢအဘၣ်တၢ်နီၤဖးအီၤ, ဒီးဖျိပနီၤကျဲၤအလွဲၤဘီၣ်ဘီၣ်အံၤ, ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢ, သိလုာ်လဲၤတၢ်ကျဲၤတၢ်ခဲၤခိၣ်ယၢ်ပၤလၢာ်လဲၤတလၢတၢ်သ့ဝဲန့ၢ်လီၤ.

ကျဲမ့ၢ်အိၣ်ဒီးသိလုာ်လဲၤတၢ်ကျဲၤခဲကျဲၤ, ဃုာ်ဒီးသိလုာ်လဲၤတၢ်ကျဲၤတၢ်ခဲၤခိၣ်ယၢ်ပၤလၢာ်. သိလုာ်လဲၤတၢ်ကျဲၤတၢ်လၢအဘၣ်ဒီးပနီၤကျဲၤအလွဲၤဘီၣ်ဘီၣ်အံၤ, တၢ်တြီၤဃာ်အီၤလၢ, ကလဲၤတလၢကွံာ်တၢ်န့ၢ်လီၤ.

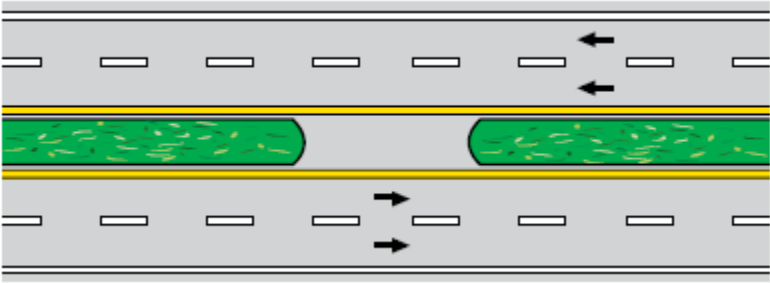

ကျဲမ့ၢ်အိၣ်ဒီးသိလုာ်လဲၤတၢ်ကျဲၤခဲကျဲၤ, ဃုာ်ဒီးသိလုာ်လဲၤတၢ်ကျဲၤတၢ်ခဲၤခိၣ်ယၢ်ပၤလၢာ်. သိလုာ်လဲၤတၢ်ကျဲၤတၢ်ခဲၤခိၣ်ယၢ်ပၤလၢာ်အံၤ, တၢ်တြီၤဃာ်အီၤလၢ, ကလဲၤတလၢကွံာ်တၢ်န့ၢ်လီၤ.

ကျဲမ့ၢ်အိၣ်ဒီးသိလုာ်ကျဲၤလွဲၤကျဲၤ, လၢအဘၣ်တၢ်နီၤဖးအီၤ, တကပၤခဲကျဲၤ, ဒီးဖျိပနီၤကျဲၤအလွဲၤဘီၣ်ဘီၣ်အံၤ, တဘၣ်လဲၤခိၣ်ပနီၤကျဲၤအလွဲၤဘီၣ်ဘီၣ်အံၤလၢတၢ်ကလဲၤတလၢကွံာ်အဂီၢ်တဂ့ၢ်.

မိမိတို့အတွက် သိလျှင်အလံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲ

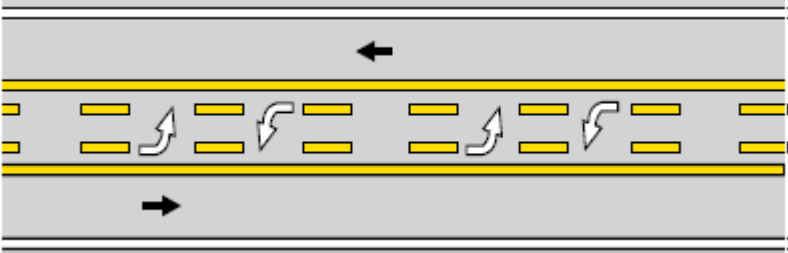
ကျဲမ့ၢ်အိၣ်ဒီးသိလျှင်ကျဲၤအါကျဲၤ ဃုာ်ဒီး သိလျှင် လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်ခံၣ်ယၢ်ပၤလၢာ် လၢအဘၣ်တၢ်နီၣ်ဖးအီၤ ဒီဖျိတၢ်နီၣ်ဖးတြီၤဃၢာ်. ဖဲကျဲမ့ၢ်အန့ၣ်တံးအကိပုၤတကပၤန့ၣ် တအိၣ်ဒီးကျဲကပၤ တခီတကပၤဘၣ်.

သိလျှင်ကျဲၤတဖၣ်လၢတၢ်ဃုာ်သိလျှင်ခိၣ်အဂီၢ်

သိလျှင်ကျဲၤတဖၣ်လၢတၢ်ဃုာ်သိလျှင်ခိၣ်အဂီၢ် လၢအဘူး ဒီးကျဲကတံာ်တဖၣ်အံၤ နီၤဖးလီၤ တၢ်ဃုာ်သိလျှင်အ ခိၣ်အစ့ၣ်မ့တမ့ၢ်အထွဲလၢသိလျှင်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်လီၤလီၤန့ၣ်လီၤ. ပျၢ်အလွၢ်ဝါလၢဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကွဲးဃုာ်လံာ်မာ်ဖျၢၣ် "ထဲဒၣ်" အံၤဟံၣ်ဖျိထီၣ်ဝဲလၢ ပုၤနီၣ်သိလျှင်တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဖဲသိလျှင်ကျဲၤလၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဃာ်အပူၤဖဲအဃုာ်သိလျှင်အခိၣ် ဆူကျဲလဲၤဒီကတၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. နသိလျှင်မ့ၢ်အိၣ်ဖဲ သိလျှင်ကျဲၤဒ်အံၤန့ၣ်, နကဘၣ် ဃုာ်သိလျှင်အခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဃုာ်သိလျှင်အခိၣ် သိလျှင်ကျဲၤတနီၣ် အိၣ်ဒီးပျၢ်အါဘီ လၢအဟ့ၣ်ပျဲန့ၣ်ဒ်သး နကဃုာ် သိလျှင်အခိၣ် လၢစ့ၣ်မ့တမ့ၢ် အထွဲ, မ့တမ့ၢ် လဲၤဆူညါအဂီၢ်လီၤ. လၢတၢ်တဟ့ၣ် သဆၣ်ထီၣ် ပုၤနီၣ်သိလျှင်တဖၣ် ဒ်သးအသုတဆီတလဲသိလျှင်ကျဲၤ ဘူးဒီးကျဲကတံာ်အဂီၢ်, တၢ်ဃုာ် သိလျှင်အိၣ် သိလျှင်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်နီၣ်ဖးလီၤအီၤ ဒီဖျိ ပနီၣ်ကျဲၤ အလွၢ်ဝါဒီဘီ လၢသိလျှင်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဃုာ်သိလျှင်အခိၣ် သိလျှင်ကျဲၤကျဲၤခၢၣ်သး

သိလျှင်ကျဲၤလၢကျဲၤခၢၣ်သး လၢသိလျှင်ကျဲၤအလဲၤတၢ်ဆၢညါလီာ်သး အခၢၣ်သးအံၤ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဃာ်အီၤလၢထဲဒၣ်တၢ်ဃုာ်သိလျှင်အခိၣ်လၢ အစ့ၣ်အဂီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. သိလျှင်ကျဲၤဒ်အံၤတဖၣ် တၢ်တၢ်နီၣ်ဃာ်အီၤ ဒီဖျိပနီၣ်ကျဲၤအလွၢ်ဘီဒီဘီ ဒီးပနီၣ်ကျဲၤတၢ်လၢအလဲၤသးယၢ်လီာ်သး တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပနီၣ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤတဘျီတခိၣ်တၢ်တၢ်နီၣ်ဃာ်အီၤဒီး ပျၢ်အလွၢ်ဝါလၢကျဲၤမ့ၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ. သိလျှင်လဲၤတၢ်လၢတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤကျဲၤ ခံၣ်ယၢ်ပၤလၢာ်တဖၣ် စူးကါသိလျှင်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒ်သးကဃုာ်သိလျှင်အခိၣ်ဆူသိလျှင်ကျဲၤမ့တမ့ၢ်ကျဲၤဆူဟံာ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ကျဲမ့ၢ်အိၣ်ဒီးသိလျှင်ကျဲၤသါကျဲၤ လၢသိလျှင်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်ခံၣ်ယၢ်ပၤလၢာ်. သိလျှင်ကျဲၤလၢအခၢၣ်သးအံၤဘၣ်တၢ်ဟံၣ်အီၤလၢ သိလျှင် လၢအဃုာ်အခိၣ်လၢအစ့ၣ်တကပၤ လၢသိလျှင်လဲၤတၢ်က့ၤ တၢ်ခံၣ်ယၢ်ပၤလၢာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, မ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်, ဒီးကျဲမ့ၢ်တၢ်တၢ်နီၣ်တဖၣ်

သိလုင်ကျိၤလၢတၢ်နီင်လဲၤနီင်က့ၤအီၤသ့တဖၣ်

သိလုင်ကျိၤလၢတၢ်နီင်လဲၤနီင်က့ၤအီၤသ့တဖၣ်အံၤ မၤစၢၤ သိလုင်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ် ဖဲတၢ်ကရီၤ ကဒးအကတီၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်နီၤဖးလီၤအီၤ ခီဖျိပနီကျိၤအလွဲၢ် ဘီတံာ်ခံဘိန့ၣ်လီၤ. နလဲၤခီကိပနီကျိၤတဖၣ်အံၤသ့ ထဲဒၣ် ဖဲလၢတၢ်ဟ့ၣ်ပနီင် ဖဲသိလုင်ကျိၤလၢ နဘၣ်သးန့ၣ်လီၤအဖီခိၣ်အံၤအိၣ်ဒီးပျၢ် အလွဲၢ်လါအခါ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပနီင်ဟ့ၣ်ပျဲန့ၣ်လီၤ နကန့ၣ်လီၤ အခါန့ၣ်လီၤ.

သိလုင်ကျိၤလၢတၢ်ဒီးသကိးသိလုင်တခိၣ်ဃီအဂီၢ်

သိလုင်ကျိၤလၢတၢ်ဒီးသကိးသိလုင်တခိၣ်ဃီအဂီၢ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံပနီင်ဃာ်အီၤလၢ သိလုင် အိၣ်ဒီး ပှၤဒီးသိလုင် ခံဂၤ မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်အန့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်မၤနီင် ဃာ်အီၤ ခီဖျိ နၢၣ်ဘၣ်ဒ်တၢ် မျၢ်ဝါဆ့အတၢ်ပနီင်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဃာ်ဒီး "ထဲဒၣ်တၢ်ဒီးသကိး သိလုင်တခိၣ်ဃီအဂီၢ်" တၢ်ပနီင်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ညီန့ၣ်အိၣ်ဖဲ ကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်သဘျူအပူၤ အစ့ၣ်တခီပၤ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်တၢ်နီၤဖးအီၤလၢသိလုင်ကျိၤအဂၤတဖၣ် ခီဖျိ ပနီကျိၤ အလွဲၢ်ဝါ မ့တမ့ၢ် အလွဲၢ်ဘီ အတၢ်ဟံဖျိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်အတၢ်မၤနီင်တဖၣ်

ကျဲမုၢ်လီၤတၢ်တီၢ်နီင်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်စူးကါအီၤသ့ ဒ်သိးကဟ့ၣ်ပလီၢ်ပှၤနီင်သိလုင်တဖၣ် ဘၣ်ဃးတၢ် အိၣ်သး လီၤလီၤဆီဆီတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် "ကွီဟီၣ်ကဝီၤအိၣ်လၢမဲာ်ညါ" န့ၣ်လီၤ.

သိလုင်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ အပှၤဘၣ်မ့ၣ်ဘၣ်ဒါတဖၣ်

တၢ်ဒုးလူၤဟီၢ်မၤထွဲတၢ်ဘျူသးစး အပှၤဘၣ်မ့ၣ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် ဒီးပှၤအဂၤတဖၣ် လၢအနဲၣ်ကျဲ သိလုင်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ တဘျီတခိၣ်တဖၣ်. ဖဲပှၤဘၣ်မ့ၣ်ဘၣ်ဒါအိၣ်ဝဲအခါ, လၢတၢ်လူၤဟီၢ်မၤထွဲ သိလုင်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်ပနီင်တဖၣ်, မ့ၣ်ပနီင်တဖၣ်, ဒီးကျဲမုၢ်တၢ်တီၢ်နီင်တဖၣ်အလီၢ်န့ၣ် လူၤဟီၢ်မၤထွဲ ပှၤဘၣ်မ့ၣ်ဘၣ်ဒါ အစုတၢ်ဟ့ၣ်ပနီင်တဖၣ်တက့ၢ်.

သိလုင်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအပှၤဘၣ်မ့ၣ်ဘၣ်ဒါအါတက့ၢ် ဟ့ၣ်ပနီင်ပှၤနီင်သိလုင်တဖၣ်လၢ ကအိၣ်ပတုာ် ခီဖျိတၢ်ယုာ်ထီၣ်ဒုးန့ၣ်စုညါသး ဆုသိလုင်အအိၣ် ဒီးအူသဖျိၣ် မိကိလံ လၢအယံာ် န့ၣ်လီၤ. ပှၤဘၣ်မ့ၣ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် ဟ့ၣ်ပနီင်ပှၤနီင်သိလုင်တဖၣ်လၢ ကစးထီၣ်လဲၤတၢ် မ့တမ့ၢ် ကလဲၤတၢ်ဆူညါ ခီဖျိတၢ်မၤ ဟူးအစု ဒီးတၢ်သဖျိၣ်မိကိလံလၢအဖုၣ် အါဘျီန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကဝီၤစ့ၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်, ပှၤဘၣ်မ့ၣ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် ဟ့ၣ်တၢ်ပနီင်ဒီးမ့ၣ်အူကပီၤမ့ၣ်မုၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

6 တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်

အဆၢဒိၣ်

လံာ်အဆၢအံၤ ဟ့ၣ်လီၤတၢ်နီၣ်ကျဲ ဘၣ်ဃးတၢ်ကဘၣ်နီၣ်သိလ့ၣ် ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်
ဖဲတၢ်အိၣ်သးအါမၤအပူၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စူးကျိ SIPDE အကျိၤအကျဲ

တၢ်လၢနမၤအီၤတမံၤလၢ်လၢ်န့ၣ် တဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢ ပှၤအဂၤကထံၣ်နၤအဂီၢ်ဘၣ်. မဲာ်ချံတဖၣ်
လၢနဒီးသန့ၤသးလၢအီၤသ့န့ၣ် မ့ၢ်ထဲဒၣ် နနီၣ်ကစၢ်မာ်ချံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အိၣ်ဒီး
တၢ်လဲၤခီဖျိတဖၣ် မၤလိမၤဒိတၢ်ပလီၤသ့ၣ်ပလီၤသးဘၣ်ဃး တၢ်လၢအကဲထီၣ်သး ဖဲအကဝိၤကပၤ
အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဒူးအိၣ်ထီၣ် အတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ် ခီဖျိတစူးကျိၤအကျိၤ
အကျဲ လၢဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤ ဒ်အမံၤ SIPDE န့ၣ်လီၤ.

SIPDE န့ၣ် မ့ၢ်အကျိၤအကျဲ 5 ပတီၢ် လၢဘၣ်တၢ်စူးကျိၤအီၤ ဒ်သိးကမၤတၢ်တယာ်ကွၢ်တၢ်
လၢအကြးအဘၣ် ဒီးတၢ်ကစူးကျိၤအီၤလၢ အကျိၤအကျဲလၢအဘၣ် ဖဲသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်
အတၢ်အိၣ်သးလီၤဆီတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

- **S**can (ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးတၢ်) • **I**dentify (ဟံပနီၣ်) • **P**redict (တယာ်ကွၢ်) • **D**ecide (ဆၢတဲာ်)
- **E**xecute (မၤအီၤ)

ပကဆိကမိၣ်ပဲာ်ထံနီၣ်ဖး တၢ်အပတီၢ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးတၢ်

ကွၢ်ဃုတၢ်လၢမာ်ညါ, လၢကပၤ ဒီးလၢလီၢ်ခံ လီၤတံာ်လီၤဆဲး ဒ်သိးကဟးဆွဲး တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်
လၢကဲထီၣ်သးသ့တဖၣ် တချုးကဲထီၣ်သးအခါဒၣ်လဲာ်တက့ၢ်. နကွၢ်ဃုတၢ်လီၤတံာ်ထဲလဲၣ်,
ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ် ဒီးတၢ်ဒုၣ်စၢၤအိၣ်ထဲလဲၣ်အံၤ မၤဟါမၤကွံာ် မ့တမ့ၢ် မၤစ့ၤလီၤ တၢ်ဘၣ်တီၢ်
ဘၣ်ထံးအသဟီၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဟံသ့ၣ်ဟံသးလၢ တၢ်ကဃုထံၣ်န့ၣ် တၢ်ဃုပူၤဖျဲးအကျိၤ
လၢတၢ်စူးကျိၤအီၤသ့ ဖဲကျဲကဲတၢ်တဖၣ်, တၢ်ပူၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤ အလီၢ်ကဝီၤတဖၣ်, ကွီတဖၣ်
ဒီးတၢ်ဆၢတၢ်ပူၤဟီၣ်ကဝီၤ ကပီၤကပၤတက့ၢ်. *ကွၢ်ဃုတၢ်လၢ -*

- သိလ့ၣ်ဟဲလၢမာ်ညါ လၢအဃုာ်သိလ့ၣ်ခိၣ် လၢနမာ်ညါသ့.
- သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်ကွၢ်တၢ် လၢအစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် အထွဲ, ပုာ်ဃုာ်ဒီး လ့ၣ်ယီၢ်တဖၣ်
ဒီးပှၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ်.
- သိလ့ၣ်ဟဲဘူးထီၣ်လၢလီၢ်ခံ.
- ကျဲတၢ်အိၣ်သး လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်.

ဟ်ပနီၣ်

ဟ်လီၢ်ဟ်ကျဲ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်သဘံၣ်ဘုၣ် လၢကဲထီၣ်သးသ့တဖၣ်.

- သိလ္လင်္ဂတဖၣ်, သိလ္လင်္ဂယီၢ်တဖၣ်, လ္လင်္ဂယီၢ်တဖၣ်, ပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် သိလ္လင်္ဂအဂၤတဖၣ်အံၤ ဟဲန့ၣ်လီၤဆူန့ၣ်သိလ္လင်္ဂကျိၤပူၤ ဒီးဒုးအါထီၣ် တၢ်ဘၣ်တိၢ်ဘၣ်ထံး အတၢ်ကဲထီၣ်သး သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- ဖိသုၣ်တဖၣ် ဒီးဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢတၢ်တက့ၢ်ထွဲအီၤတဖၣ်အံၤ တၢ်တယၢ်ကွၢ်အီၤတသ့ဘၣ် ဒီးသုးအသးလၢအချ့ၤ လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖုၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအအိၣ်ဂၢၢ်တဖၣ်, တၢ်လီၤဆၢၣ်တဖၣ်, ထးဒူၣ်တၢ်တဖၣ်, တီၤတဖၣ်, ကျဲမ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, တပိၣ်ဂၤတဖၣ်, မ့တမ့ၢ် သ့ၣ်ထူၣ်တဖၣ်အံၤ သုးသးဆူန့ၣ်သိလ္လင်္ဂကျိၤပူၤတသ့ဘၣ်ဆၢၣ်လုၢ်ဘၢ နတၢ်နီၣ်သိလ္လင်္ဂ အကျိၤအကျဲသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တယၢ်ကွၢ်

ဟ်သ့ၣ်ဟ်သး တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် အချ့ၤ တၢ်ဒုၣ်စၢၤ, ဒီးလဲၤတၢ်အကျိၤ ဒ်သိး ကဆိကမိၣ်ဟ်စၢၤတၢ်လၢတၢ်အံၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးန့ၣ်ကသ့ဒ်လဲၣ်တက့ၢ်. သိလ္လင်္ဂဖိလၢအဟဲန့ၣ်လီၤဆူ နသိလ္လင်္ဂကျိၤတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်န့ၣ်ဒီး သိလ္လင်္ဂလၢအလဲၤယံၤဒီးန့ၣ် မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဂၢၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဆၢတံာ်

ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢ နတၢ်တယၢ်ကွၢ်အဖိခိၣ်န့ၣ်, ဆၢတံာ်လၢ နကမၤတၢ်မနုၤတဖၣ် ဖဲတၢ်အိၣ်သး မ့ၢ်ဆိတလဲၣ်သးချ့ၤအခါတက့ၢ်. နကဘၣ်မၤတၢ်ဆၢတံာ် တဘိယုၢ်ယီ ဒ်သိးကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီး သိလ္လင်္ဂလဲၤတၢ်ကွၢ်တၢ် အတၢ်အိၣ်သးလၢ အဆိတလဲၣ်သး တပယုၢ်ယီတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

မၤအီၤ

မၤတၢ်လၢနဆၢတံာ်အီၤတက့ၢ်. လၢတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဒုၣ်စၢၤ ဒီးမၤစၢၤလီၤ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး အဂီၢ် -

- ဒုးသ့ၣ်ညါနအိၣ်ဖဲတၢ်လီၤအဝဲန့ၣ် ဃုာ်ဒီး မ့ၣ်အူတၢ်ကပီၤတဖၣ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် ပီၤအူရွၢၤ အကလုာ်တက့ၢ်.
- ကျဲၤလီၤကျဲၤဘၣ်က့ၤ နသိလ္လင်္ဂလဲၤတၢ်ချ့ၤလၢအကြးအဘၣ်တက့ၢ်.
- ကျဲၤလီၤကျဲၤဘၣ်ကံၤ နတၢ်အိၣ်အလီၢ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် တလဲၤတၢ်အကျိၤတက့ၢ်.

သၢဖဲးကီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ

တၢ်စူးကါ "သၢဖဲးကီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ"အံၤ မ့ၢ်အကျိၤအကျဲတဘိလၢ ကမၤစၢၤပၤယၢ် တၢ်ဒုၣ်စၢၤလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢနဒီး သိလ္လင်္ဂလၢနမံာ်ညါတခိၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤ ဘၣ်ထွဲဒီး သိလ္လင်္ဂအထီၣ်ညါန့ၣ် လၢတၢ်နီၤအီၤဖဲ တၢ်အိၣ်သးလၢတၢ်ဆိကမိၣ်ဟ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဃုထၢတၢ်ပနီၣ်အလီၢ်ဂၢၢ်ဂၢၢ်တတီၤ ဖဲန့ၣ်ညါကျဲကပၤ ဒ်အမ့ၢ် လီၤတဲစိမ့ၣ်အူပျံၤတီၢ်၊ တၢ်ပနီၣ်ထူၣ်၊ သ့ၣ်ထူၣ် မ့တမ့ၢ် တီၤတက့ၢ်.

ဖဲသိလုာ်လၢန့ၣ်ညါတခိၣ် လဲၤတလၢကွံာ် တၢ်ပနီၣ်အလီၢ်ဝံၤအခါန့ၣ်၊ စးထီၣ်ဂံၢ် နီၣ်ဂံၢ် - "တကထိတၢ၊ တကထိခံ၊ တကထိသၢ" တက့ၢ်. န့မ့ၢ်လဲၤတလၢကွံာ် တၢ်ပနီၣ် အလီၢ် တချုးန့ၣ်နီၣ်ဂံၢ်ဝံၤအခါန့ၣ်၊ နလူၤဟံၣ်ထွဲအခံ ဘူးတလၢန့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ကဘၢလီၤကယီၤကယီၤ ပၢ်တုၤလၢနတုၤဃီၤဆူ တၢ်လူၤဟံၣ်ထွဲ အတၢ်ဒုၣ်စၢၤ ဒီးအချုၤ လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တစုတက့ၢ်. ဖဲကျဲမ့ၢ်တၢ်အိၣ်သးမ့ၢ်နးအခါ မ့တမ့ၢ် န့မ့ၢ်နီၣ်သိလုာ် လၢအထီၣ်န့ၣ်ဒီး သိလုာ်အညီၣ်တၢ်ထီၣ်အိၣ်အသိးအခါန့ၣ်၊ မၤအါထီၣ် နတၢ်လူၤဟံၣ်ထွဲ တၢ်ဒုၣ်စၢၤ ဆူတၢ်ဂီၢ်နီၣ်ဂံၢ် လွံၢ် မ့တမ့ၢ် ယဲၣ်စးကီးတက့ၢ်.

သိလုာ်လၢန့ၣ်လီၤခံတခိၣ် မ့ၢ်လူၤဟံၣ်ထွဲန့ၣ်ဘူးတလၢန့ၣ်၊ နီၣ်ကဘၢလီၤ တဆံးတက့ၢ် ဒီးဟ့ၣ်ပျဲးအီၤလၢကလဲၤတလၢကွံာ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်ပတုာ်အတၢ်ဒုၣ်စၢၤ

တၢ်ဒုၣ်စၢၤလၢနကဘၣ်ဟံၣ်ပတုာ် နသိလုာ်အံၤ ဆၢတံာ် တၢ်လူၤဟံၣ်ထွဲအတၢ်ဒုၣ်စၢၤ လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် သ့ဝဲဘၣ်ဆၣ် နတၢ်ပတုာ်အတၢ်ဒုၣ်စၢၤနီၣ်နီၣ်န့ၣ် ကဒီးသန့ၤ ထီၣ်သးလၢ တၢ်အိၣ်သးအါမံၤအဖီခိၣ်၊ ပၣ်ဃုာ်ဒီး -

- တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ ပုၤနီၣ်သိလုာ် ကထံၣ် ဒီးဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးဘၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ် လၢမံၤညါ.
- တၢ်ဆၢကတီၢ်အပူၤ လၢတၢ်ကသ့ၣ်ညါဘၣ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် တုၤတၢ်စူးကါ နီၣ်ယီၢ်ပတုာ် ကဲထီၣ်သး ကဲထီၣ်သးဖဲ ¼ စးကီး
- မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်.
- နသိလုာ်ပၣ်ဖံးအခိၣ်တဃာ်အယီၢ် အတၢ်အိၣ်သး.
- နနီၣ်ယီၢ်ပတုာ် အကလုာ် ဒီးအတၢ်အိၣ်သး.

တၢ်နီၣ်သိလုာ်လၢမ့ၢ်န့ၣ်

ညီၣ်န့ၣ်သိလုာ်လဲၤတၢ်က့ၢ်တၢ်အိၣ်စ့ၤလၢမ့ၢ်န့ၣ် သန့ၣ်က့ၢ်၊ သိလုာ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၢ် အတၢ် ဘၣ်တီၢ်ဘၣ်ထံး ဖဲမိန့်နိဉ်စိထုာ်အပူၤ ဘူးကထီၣ်ဘး တတ်ဃုာ်ဃုာ်အံၤ ကဲထီၣ်သး ဖဲတၢ်ခံးလီၤဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးကမၤစၢၤမၤလီၤတံာ်လၢ နတုၤဃီၤဆူတၢ်လီၢ်လၢ နကလဲၤအီၤ ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အဂီၢ်၊ မၤလီၤသိလုာ်ကျိၤဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤတဖၣ် ဒီးတၢ်လဲၤကျဲ တဖၣ် တချုးတၢ်စးလဲၤအီၤအခါတက့ၢ်. မၤလီၤတံာ်လၢ နသိလုာ်မ့ၢ်အူတဖၣ် ကမၤတၢ်မၤ ဒီးနသိလုာ်မံၤကလၢဒီသဒါကလံၤ ကကဆ့ကဆ့ ဒီးသုတအိၣ်ဒီး တၢ်လီၤတူၢ်လီၤကံာ်အဂီၢ် တက့ၢ်.

သိလုၣ်မဲာ်ညါမ့ၢ်အူတဖၣ်

ဖဲနမ့ၢ်အိၣ်ဘူးဒီးသိလုၣ်ဟဲလၢမဲာ်ညါ လၢ 1,000 ခိၣ်ယီၤပူၤအခါ, မ့တမ့ၢ် လူၤဟီၣ်ထွဲသိလုၣ် အဂၤတခိၣ် ဖဲတၢ်ဒုၣ်စၢၤ 200 ခိၣ်ယီၤ မ့တမ့ၢ် စ့ၤန့ၢ်အန့ၢ်အခါန့ၣ်, နသိလုၣ်မဲာ်ညါမ့ၢ်အူ တဖၣ်အံၤ ကဘၣ်အိၣ်လၢအကစီၤဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. သိလုၣ်မဲာ်ညါမ့ၢ်အူတဖၣ်အံၤ တၢ်ကဘၣ် အိးထီၣ်အီၤ လၢမုၢ်လီၤန့ၣ် ဒီးစူးကါအီၤ ပၢၤတုၤ မုၢ်ဟဲထီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်စူးကါ စ့ၤကိးအီၤ ဖဲမုၢ်ခိၣ်ကလံာ်တၢ်အိၣ်သးတဖၣ် လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး မုၢ်ခိၣ်စ့ၤ, မုၢ်ခိၣ်ဖီလီၤ, သ့ၣ်လီၤ, ထံလီၤသကၤဖျၢၣ်လီၤ, မ့တမ့ၢ် ဘျၢၣ်လီၤအဆၢကတီၢ် ဒီးဖဲနတထံၣ်စိတၢ်လၢကျဲမဲာ်ညါ လၢတၢ်ဒုၣ်စၢၤ အစ့ၤကတၢ် 500 ခိၣ်ယီၤ တဘျီလၢလၢအခါန့ၣ်လီၤ.

တဘၣ် "နီၣ်သိလုၣ်ချ့" န့ၢ်ဒီးသိလုၣ်မဲာ်ညါမ့ၢ်အူထံၣ်တၢ်သ့တဂ့ၤ. နဟံပတုာ်သိလုၣ် ဖဲတၢ်ဒုၣ်စၢၤလၢ နသိလုၣ်မဲာ်ညါမ့ၢ်အူ မၤကပီၤထီၣ်တၢ်အတက့ၢ် ဖဲကျဲမုၢ်ပူၤကဘၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. လၢသိလုၣ်အါတက့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်, တၢ်ဒုၣ်စၢၤအံၤ တအါန့ၢ်ဒီး 350 ခိၣ်ယီၤ ဖဲတၢ်အိးထီၣ် မ့ၢ်အူကစီၤထီၣ်အကတီၢ်ဘၣ်.

ဖဲတၢ်နီၣ်သိလုၣ် လၢတၢ်ခိးတၢ်န့ၢ်အခါန့ၣ်, နကဘၣ်သဂၢၢ်ဒီး တၢ်ကပီၤကပြုၤကပြီၤ လၢသိလုၣ် ဟဲလၢမဲာ်ညါ အသိလုၣ်မဲာ်ညါမ့ၢ်အူအအိၣ် မ့တမ့ၢ် သိလုၣ်မဲာ်ညါမ့ၢ်အူ အတၢ်ဆဲး ကပီၤဆၢက့ၤ ဖဲနမဲာ်ကလၢကွၢ်လီၤခံအပူၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တထံၣ်တၢ် ဒီဖျိတၢ်ကပီၤကပြုၤ ကပြီၤအသိန့ၣ်, စူးကါ ပနီၣ်ကျဲၤအလွဲၤဝါ လၢကျဲမုၢ်အန့ၢ်ထံး ဒ်တၢ်ပနီၣ်အသိးတက့ၢ်. တၢ်ကပီၤ ကပြုၤကပြီၤ လၢအကဲထီၣ်သး ဒီဖျိ သိလုၣ်မဲာ်ညါမ့ၢ်အူ လၢနလီၤခံအဂီၢ်န့ၣ်, စူးကါ တၢ်ကွၢ် လီၤခံမဲာ်ကလၢ "မၤစၢ်လီၤတၢ်ဆဲးကပီၤက့ၤတၢ်" မ့တမ့ၢ် ကျဲၤလီၤကျဲၤဘၣ်က့ၤ နမဲာ်ကလၢ ညီၣ်တက့ၢ်.

တၢ်နီၣ်သိလုၣ်ဖဲကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်သဘျ့အပူၤ

ကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်သဘျ့တဖၣ်အံၤ အိၣ်ဒီးသိလုၣ်ကျဲၤအါကျဲၤ ဒီးကျဲၤမုၢ်လၢတၢ်နီၤဖးအီၤတဖၣ် ဃုာ်ဒီးတၢ်န့ၢ်လီၤအတၢ်ဟံပနီၣ် လၢကျဲမုၢ်အဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအတအိၣ်ဒီး တၢ်ပတုာ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် သိလုၣ်လဲၤဒီကတၢ်တဖၣ်အသိး,တၢ်ပျဲန့ၢ်လၢနကလဲၤတၢ်လၢအယံၤ လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ပတုာ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၢ်လီၤဆူကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်သဘျ့အပူၤ

တၢ်န့ၢ်လီၤတစ့ၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ကျဲမုၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤထဲတဘျီဇိၤလၢအဖျၢၣ် လၢအဟ့ၣ် ဒုးန့ၢ်လီၤသိလုၣ် ဆူကျဲမုၢ်လၢသိလုၣ်လဲၤတၢ်လၢတၢ်သဘျ့အပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်န့ၢ်လီၤတစ့ၤ တဖၣ်အကတၢ်န့ၣ်, နကထံၣ်ဘၣ် သိလုၣ်ကျဲၤလၢတၢ်နီၣ်ချ့ထီၣ်သိလုၣ်အဂီၢ် လၢအဟ့ၣ်ပျဲန့ၢ်

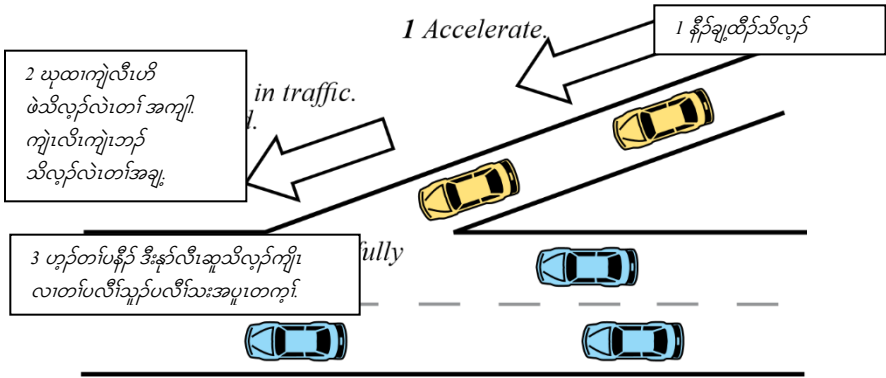
တၢ်နီၣ်သိလုၣ် အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်

မံင်နံင်စိထင်ပှါနီင်သိလှ်အလံင်တင်နံင်ကျဲ

လါနကထီင်ချုထီင်နသိလှ် ဒ်သိးနကနင်လီဟံးန့ကျဲလါအပူါဖျဲးဒီးတင်ဘင်ယိင် ဃုင်ဒီးသိလှ် အဂါတဖင်လါအအိင်ဟံဖဲ ကျဲမုါဖးဒိင်သဘျုအံအပူါန့င်လီါ.

လါတင်ကဟးဆဲး တင်မါတံင်တင်သိလှ်လဲါတင် မ့တမ့ါ "တင်နင်လီါ" လါပှါနီင်သိလှ်အဂါ တဖင် အမဲင်ညါ ဖဲတင်နင်လီါဟံးန့ကျဲအခါအဂီါ, ကျဲကျဲးစါး ကျဲလဲါကျဲဘင် နသိလှ်လဲါတင်ချု ဒ်သိးကဃူဖိးလိင်သးဒီး သိလှ်လါအအိင်ဟံဖဲကျဲမုါဖးဒိင်သဘျုပူါအဂီါတက့ါ. နကဘင် ဟ့င်ကျဲဆူ သိလှ်အဂါတဖင် ဖဲနနင်လီါဟံးန့ကျဲအခါန့င်လီါ.

စူးကါတင်ယင်သိလှ်အခိင်အတင်ဟ့င်ပနီင် ဒ်သိးကဒူးသ့ညါ ပှါနီင်သိလှ် အဂါ တဖင် ဘင်ဃးနတင်တိင်ဟံတက့ါ. ဃုကွင်ကျဲအိးဟိထီင်သး ဖဲသိလှ်ကျိလဲါ အဘူး ကတင်တကျိါအပူါ ဒီးနင်လီါဟံးန့ကျဲ ဖဲသိလှ်လဲါတင်ကျဲတင်အပူါ ဖဲနနင်လီါအီါသ့ Mအခါတက့ါ.

မ့တမ့ါလါတင်တင်လိင်ဘင်အိင်နီါနီါဘင်ဒီး, တဘင်အိင်ပတုင်ဖဲ ကျဲနင်လီါတစွါ မ့တမ့ါ သိလှ်ကျိါလဲါတင်နီင်ချုထီင်သိလှ်အပူါတဂ့ါ.

သိလှ်ကျိါလဲါတင်နီင်ချုထီင်သိလှ် မ့ါတအိင်အခါ ဒီး တင်မ့ါဟံပနီင်ဃုင် "တင်ဟ့င်ကျဲ" အတင်ပနီင် ဖဲတင်နင်လီါတစွါအလဲါမ့ါအိင်န့င်, လူါဟိင်မါထွဲ တင်ပနီင်တက့ါ. အိင်ပတုင် ဖဲတင်မ့ါလိင်ဘင်အီါအခါတက့ါ. နဘင်နင်လီါဆူ ဖဲသိလှ်လဲါတင်အကျိါပူါတဂ့ါ.

တင်ဟ့င်ပနီင်လီါဆီ လါကျဲနင်လီါတစွါဆူ ကျဲမုါဖးဒိင်သဘျုပူါအဂီါ

တင်ဟ့င်ပနီင်လီါဆီ လါကျဲနင်လီါတစွါအဂီါတဖင်အံါ ဘင်တင်စူးကါအီါ ဖဲတင်နင်လီါ တစွါ ဆူကျဲမုါဖး ဒိင်သဘျုအါဘိ ဖဲခူဝင်လီါကဝီါအပူါ ဒ်သိးကမၤစ့ါလီါ သိလှ် တင်အိင်ကတင်တဖင်, တင်ဘင်တိင်ဘင်ထံးတဖင်, ဒီးဒ်သိးကမၤညီထီင် တင်နင်လီါ ဟံးန့ကျဲ ဖဲကျဲမုါဖးဒိင်သဘျုပူါအဂီါလီါ.

တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်လီၤဆီတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်သိလ္လင်္ဂတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ အတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်, လၢတၢ်ဟံလီၤအီၤဖဲ ကျဲန့ၣ်လီၤတစ့တတၢ်အလံာ် လၢညီန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ထီၣ်အီၤ ဖဲတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ အါအါဂီၢ်ဂီၢ်အန့ၣ်ရံၣ်ဆၢကတီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အူအလွဲၣ်ဂီၤ, အလွဲၣ်ဘီၣ် ဒီးအလွဲၣ်လါတဖၣ်ဟံဖျါထီၣ် ပုၤနီၣ်သိလ္လင်္ဂတဖၣ် လဲၤဆူညါသ့အခါဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲစးလၢတၢ်ကလဲၤတလၢကွံာ်မ့ၢ်အူအလွဲၣ်ဂီၤန့ၣ်လီၤ. သိလ္လင်္ဂလဲၤတၢ်သ့ ထဲဒၣ် တခါခိၣ်ဝံၤတခါခိၣ်ဖဲမ့ၢ်ဖိးအလွဲၣ်လါအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၣ်သိလ္လင်္ဂ အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်

သိလ္လင်္ဂလဲၤတၢ်ချ့ လၢကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်သဘျုး ပုၤ ဒီးတၢ်စူးကါသိလ္လင်္ဂကျိၤ

ပၤမၤသိလ္လင်္ဂလဲၤတၢ်ချ့ဒ်သိး သိလ္လင်္ဂကပိၤကပၤအတၢ်လဲၤတၢ်ချ့ဃုာ်ဃုာ် ဖဲတၢ်မၤအီၤသ့အဆၢကတီၢ် ဘၣ်ဆၣ် တဘၣ်လဲၤချ့န့ၣ်ဒီး သိလ္လင်္ဂလဲၤတၢ်ချ့တၢ်ဟံပနီၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ဟံပနီၣ်ဃာ်အီၤ နီတဘျီတဂ့ၤ. နနီၣ်သိလ္လင်္ဂ မ့ၢ်ကဘျးန့ၣ်ဒီး သိလ္လင်္ဂအဂၤန့ၣ်, နီၣ်အီၤ ဖဲသိလ္လင်္ဂကျိၤလၢအဘျးကတၢ်ဒီး ကျဲမ့ၢ်အထွဲတကပၤတက့ၢ်. နမ့ၢ်ဘၣ်ဆီတလဲ သိလ္လင်္ဂကျိၤတဖၣ် လၢကလဲၤတလၢကွံာ် သိလ္လင်္ဂအဂၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ကဟးထီၣ်လၢ ကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်သဘျုးအပူၤန့ၣ်, ဟ့ၣ်တၢ်ပနီၣ်လၢနတၢ်ပညိၣ်အဂီၢ် ဒီးမၤလီၤတံာ်လၢ နသိလ္လင်္ဂကျိၤလီၤပျီတချးန့ၣ်လီၤအီၤအခါတက့ၢ်.

တၢ်စူးကါ ကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်သဘျုး မ့တမ့ၢ် ကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်လၢသိလ္လင်္ဂလဲၤတၢ်ချ့ ကျဲကပၤတခီတကပၤ ခီဖျိဘး(စ)တဖၣ်

ကမ့ၢ်သိလ္လင်္ဂဘး(စ) ဒီးပုၤက့ၢ်ကွဲၣ်ဘး(စ)သ့တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်အီၤ လၢကစူးကါ ကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်သဘျုး မ့တမ့ၢ် ကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်လၢသိလ္လင်္ဂလဲၤတၢ်ချ့ ကျဲကပၤတခီတကပၤန့ၣ်လီၤ. ဘး(စ)လၢတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤအီၤ လၢကစူးကါ ကျဲကပၤတခီတကပၤအံၤ တၢ်နီၣ်အီၤသ့ ထဲဒၣ်ဖဲလၢသိလ္လင်္ဂလဲၤတၢ်က့ၤတၢ်လၢကျဲမ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လဲၤတၢ်ချ့အံၤ ၅၃န့ၣ်ဒီးတန့ၣ်ရံၣ် 35 မံးလၢအခါန့ၣ်လီၤ. ဘး(စ)လၢတၢ်နီၣ်အီၤဖဲကျဲကပၤ တခီတကပၤ အပူၤနီၣ်သိလ္လင်္ဂတဖၣ်အံၤ တဘၣ်နီၣ်အီၤချ့န့ၣ်ဒီး သိလ္လင်္ဂလဲၤတၢ်က့ၤတၢ်လၢကျဲမ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ် တန့ၣ်ရံၣ် 15 မံးလၢ ဒီးတဘၣ်ချ့န့ၣ်ဒီး တန့ၣ်ရံၣ် 35 မံးလၢ နီတဘျီဘၣ်. ဘး(စ)လၢတၢ်နီၣ်အီၤဖဲကျဲကပၤတခီတကပၤ အပူၤနီၣ်သိလ္လင်္ဂတဖၣ်အံၤ ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကျဲဆူ သိလ္လင်္ဂတၢ်န့ၣ်လီၤဟံးန့ၣ်ဃုာ်ကျဲ, တၢ်န့ၣ်လီၤ, ဒီးတၢ်ဟးထီၣ် ဒီးကဘၣ်ဟ့ၣ်ကျဲဆူ သိလ္လင်္ဂအဂၤတဖၣ် ဖဲကျဲကပၤတခီတကပၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တါနိလီဟံးန့ဃုာ်ကျဲအတါပနီနိတဖာ်

တါကွဲးပနီနိ ဒီးတါစူးကါသိလုနိကျဲအတါပနီနိတဖာ် ဖဲကျဲမုာ်ဖးဒိနိသဘျုအပူအံး
ဟ့ဃုာ်ပလီပုနီနိသိလုနိတဖာ်ဘာ်ဃး သိလုနိအတါဘာ်တိာ်ဘာ်ထံးတဖာ်, သိလုနိပတုာ်သး
တဖာ်, မ့တမုာ် သိလုနိတါလဲတါကွဲးတါအိနိသးအဂါ လါမဲာ်ညါန့ဃုာ်လီ.

တါကွဲးပနီနိသ့ဃုာ်တဖာ်အံး တါကအိးထီဃုာ်အီ ဖဲကီာ်စိနိနိလီ AMBER (ကီာ်အမဲရကါ
ပုလီမာ် - တါရုလီတါကလုာ် လါဂုာ်ဂီာ်အူတါခီဆါအဂီာ် (America's Missing:
Broadcast Emergency Response)) တါဟ့ဃုာ်ပလီ လါတါကခီဆါ တါဃုာ်စိာ်ဆူဃုာ်
ဖိသုဃုာ်အါန့ဃုာ်လီ. တါပနီနိတဖာ်အံး ကဟ်ဖျါထီဃုာ် တါဂုာ်တါကျဲ နိအမုာ် သိလုနိ
အတါဟ်ဖျါန့ဃုာ်လီ. ပုနီနိသိလုနိ လါအထံဃုာ်ဘာ်သိလုနိလါ အဘာ်လိာ်သးဒီး တါဟ်ဖျါ
အံး မ့တမုာ် ပုလါအိနိဒီးတါဂုာ်တါကျဲအဂါ ဘာ်ဃးဖိသုဃုာ်လါအလီမာ်တဂါအံး
တါကဃုာ်အီလါ ကဘိးဘာ်သ့ဃုာ်ညါ ပုနုးလူဟိာ်မာ်ထွဲတါဘျုးသဲစးန့ဃုာ်လီ.

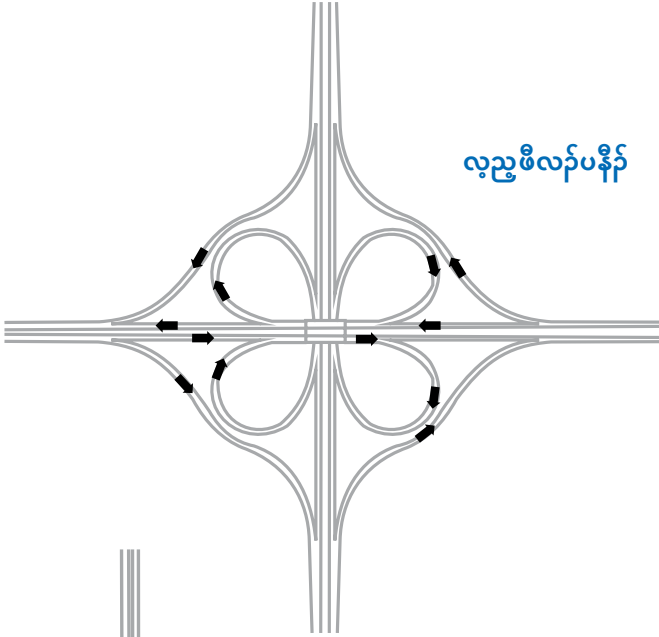
သိလုနိကျဲလါအဟ်ပနီနိဃာ်ပုနီဒီးသိလုနိ ဒီးတါစူးကါအါအဆါကတိာ် တဖာ်

သိလုနိကျဲသ့ဃုာ်တဖာ်အံး မုာ်ဝဲလါတါကစူးကါအီ ထဲဒုဃုာ်သိလုနိဃိာ်, ဘါး(စ), ဒီးသိလုနိလါ
အစိာ်ပုနီဂါ မ့တမုာ် အါန့ဃုာ်အန့ဃုာ်န့ဃုာ်လီ.

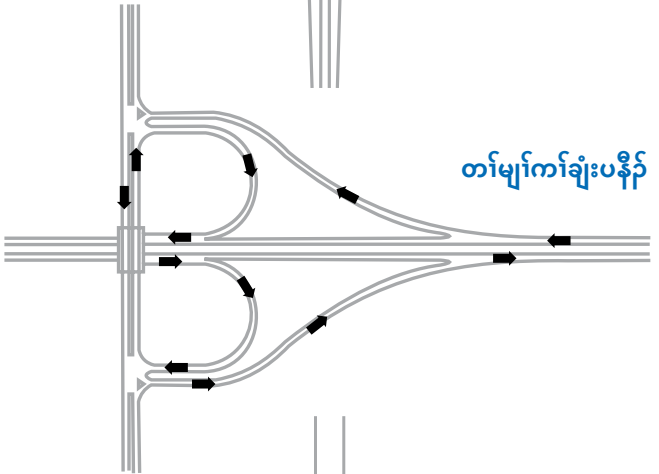
တါဆီတလဲသိလုနိကျဲ ဖဲကျဲမုာ်ဖးဒိနိသဘျုအပူ

တါဆီတလဲသိလုနိကျဲအလီအံး မုာ်တါဘျုးစဲးဃုာ် ကျဲမုာ်ဖးဒိနိသဘျု ဆူကျဲမုာ် မ့တမုာ်
ကျဲမုာ်ဖးဒိနိသဘျုအဂါ ခီဖျါတါန့ဃုာ်လီတစ့အါတါန့ဃုာ်လီ. သိလုနိကျဲလါတါဘျုးစဲးဃုာ်အီ
အံး ဟ့ဃုာ်ပုနုးလါနကဟးထီဃုာ်လါကျဲမုာ်တဘိအပူ ဒီးနိလီဆူအဂါတဘိ လါအပူဖျဲးဒီး
တါဘာ်ဃိာ် လါတအိနိဒီးတါမာ်တံာ်တံာ် သိလုနိအတါလဲတါကွဲးဘာ်န့ဃုာ်လီ.

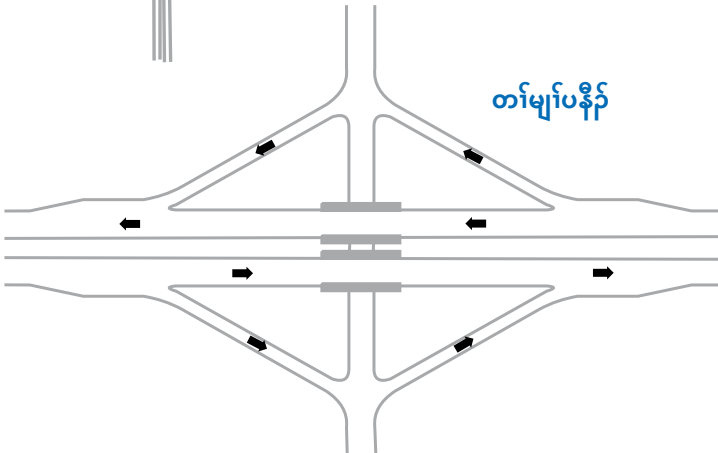
တၢ်န့ၢ်သိလ့ၤ အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်

လုၤညးဖိလၢာ်ပနီၣ်

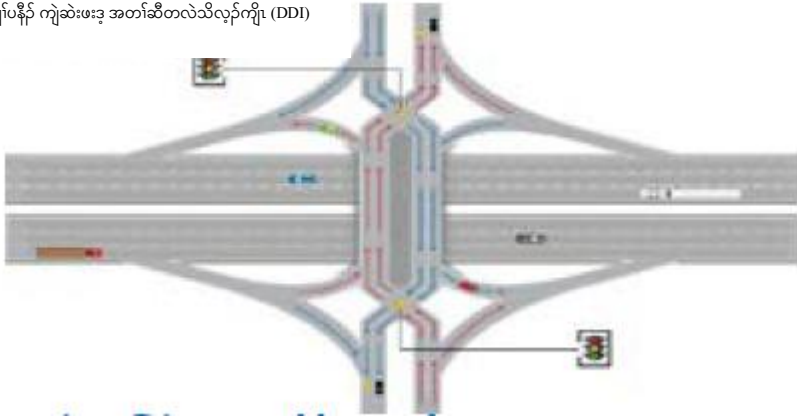

တၢ်မျၢၢ်ကၢ်ချးပနီၣ်

တၢ်မျၢၢ်ပနီၣ်

တံင်မျှါပနီင် ကျဲဆဲးဖးဒု အတံင်ဆီတလဲသိလုင်ကျဲ (DDI)

တါနီင်သိလုင် အတံင်အိင်သးတဖင်

တံင်မျှါပနီင် ကျဲဆဲးဖးဒု အတံင်ဆီတလဲသိလုင်ကျဲ (Diverging Diamond Interchange)

တံင်မျှါပနီင် ကျဲဆဲးဖးဒု အတံင်ဆီတလဲသိလုင်ကျဲအံ၊ မှ်ဝဲဖဲသိလုင်ကျဲတဖင် လဲခီက လီင်သး ဖဲတီအကတါတကပလုင်စုင် ဒ်သိးကမလီါမာ်ကွံင် တံင်ယုင်သိလုင်အခိင် ဆူအစုင် လါအဘုင်လဲခီက သိလုင်ကွင်ဆာင်မာ်လီင်သးအဂီါလီါ. လါတံင်ယုင်သိလုင် အခိင် ဆူအစုင်ကုင်သနာင်အလီါန့င်, ပှါနီင်သိလုင် ဆီတလဲသိလုင်ကျဲ ဆူအစုင် လါကနုင်လီါဝဲအဂီါလီါ. တံင်ဆီတလဲသိလုင်ကျဲတဖင်အံ၊ မဂ့ုထီင် သိလုင် အတံင်လဲ တံင်က့ါ ဒီးအတံင်ပှါဖျဲးဒီးတံင်ဘုင်ယိင် ဒီးမဂ့ုထီါသိလုင်အတံင်စဲါခဲ ပါ်တုါ 60 မျးကယါ န့င်လီါ.

တံင်မျှါပနီင် ကျဲဆဲးဖးဒု အတံင်ဆီတလဲသိလုင်ကျဲ အတံင်ပှါဖျဲးဒီးတဘုင်ယိင် တံင်န့င်ဘျဲး တဖင်အံ၊ ပုင်ယုင်ဒီး -

- တံင်သဘံင်ဘုင်အလီါစ့ါ.
- တံင်သဘံင်ဘုင်အလီါတဖင်အံ၊ ဘုင်တါနီါဖးလီါအီါ လါတံင်ဆီတလဲသိလုင်ကျဲအပူါ.
- တံင်ထံင်စိတါဒုင်စါဂ့ုန့င်အလီါ ဖဲတံင်ယုင်သိလုင်အခိင်အခါ.
- ကီဝဲဒိင်မးလါတံင်ကနုင်လီါကမုင် ကျဲတစ့ါတဖင်.
- ပှါဟးလါခီင်အတံင်လဲခီကကျဲဖျင်န့င်အလီါ.

တါနီင်သိလုင် ဖဲတံင်မျှါပနီင် ကျဲဆဲးဖးဒု အတံင်ဆီတလဲသိလုင်ကျဲအပူါ

သိလုင်ကျဲကံတံင် အိင်လါတီအကတါ ခံကပလုင်အယိ လါတံင်ကယုင်သိလုင်အခိင် လါအစုင်ကုင်သနာင်အလီါန့င်, ပှါနီင်သိလုင် ဆီတလဲသိလုင်ကျဲ ဆူအစုင် လါကနုင်လီါဝဲ

အဂီၢ်လီၤ. ပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ် လဲၤခိၣ်တၢ်လၢဖဲအခၢၣ်သး ဒီးဟးလၢသိလ္လင်္ဂကျိၤတဖၣ် အခၢၣ်သး ဃုာ်ဒီးတၢ်တြီၤဃာ်ဒိသဒါ လၢခိၣ်ယၢ်ပၤလၢနံၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ပတုၣ်, တၢ်ဟံပတုၣ် ဒီးတၢ်သးလီၤလီၢ်ခံ

မ့တမ့ၢ်လၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်အိၣ်သးဘၣ်န့ၣ်, တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢ တဖိးသဲစး လၢကပတုၣ် မ့တမ့ၢ် ကဟံပတုၣ် သိလ္လင်္ဂ ဖဲကီၢ်စၣ်အဘၢၣ်စၢၤကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်သဘျုးအပူၤဘၣ်. သိလ္လင်္ဂအသိ လၢကွံာ် န့ၣ် တၢ်တဟံပနီၣ်အိၣ်ဒီးအမ့ၢ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူဘၣ်.

တၢ်မ့ၢ်ကဲထီၣ်သးဒ်အံၤန့ၣ်, နဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ကမၣ်လံာ်ဖျိတဲာ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်ဘၣ်ပတုၣ်သိလ္လင်္ဂဖဲကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်သဘျုးအပူၤ ခိဖျိလၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်အိၣ်သးအယိန့ၣ်, ဟံသ့ၣ်ဟံသး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢလၢာ်တဖၣ်အံၤတက့ၢ် -

- ဟံပတုၣ်ဃာ်နသိလ္လင်္ဂ ဖဲကျဲကပၤတခီတကပၤ လၢအယံၤဒီး သိလ္လင်္ဂအကျဲမိၢ်ပုၢ် တသ့ဖဲအသ့.
- အိးထီၣ်နီၣ်ကျၢၢ်ဘၢ သိလ္လင်္ဂအခံ ဒီးအခိၣ် မ့တမ့ၢ် စၢဃာ်တၢ်ကံးညာ်အလွဲၢ်ဝါ လၢကွဲၤလွဲၤလီၤ အတၢ်ဖိအလီၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲပဲတြီၤစုဖီၣ်လီၤတက့ၢ်.
- နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး မ့ၢ်အူလၢာ်ပလီၢ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်, စူးကါအံၤတက့ၢ်.
- နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး မ့ၢ်အူလၢာ်ကပျီၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆဲးကပီၤက့ၤမ့ၢ်အူတဖၣ်န့ၣ်, ဟံလီၤအံၤဖဲ နသိလ္လင်္ဂအလီၢ်ခံ တၢ်ဒုၣ်စၢၤ 1၀၀ တုၤ 5၀၀ ခိၣ်ယီၢ် ဖဲကျဲမုၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အနၢၣ်ထံး လၢအထွဲ တကပၤတက့ၢ်.
- မ့ၢ်သ့န့ၣ် အိၣ်ဘူးဒီးနသိလ္လင်္ဂတက့ၢ်. နမ့ၢ်ဘၣ်ဟံတုၣ်ကွံာ် နသိလ္လင်္ဂန့ၣ်, တဘၣ်ဟးလၢခိၣ် ဖဲကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်အလီၤ လၢတၢ်ဟံပနီၣ်ဃာ်အံၤလၢ သိလ္လင်္ဂလဲၤတၢ် က့ၤတၢ်အဂီၢ် အလီၢ်ကဝီၤပူၤတဂ့ၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲစး ဒီးလီၤဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲစးလၢကသးလီၤလီၢ်ခံ မ့တမ့ၢ် ဃုာ်သိလ္လင်္ဂအခိၣ် ဖဲကျဲမုၢ် ဖးဒိၣ်သဘျုးအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘျုးသဲစးအတၢ်ပျဲပူၤအံၤ ဘၣ်ထွဲဒီး ပုၤနီၣ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ သိလ္လင်္ဂတဖၣ် ဒီးသိလ္လင်္ဂလၢတၢ်ဘျီကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအနီၣ်သိလ္လင်္ဂသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ သးလီၤလီၢ်ခံ မ့တမ့ၢ် ဃုာ်သိလ္လင်္ဂအခိၣ် ဒ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်အံၤအသိးသ့ဝဲ လၢကမၤလၢပဲၤ အမူအဒါတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသိလ္လင်္ဂတဖၣ် လၢကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်သဘျုးအပူၤ

နမ့ၢ်ထံာ်ဘၣ်မ့ၢ်အူကပီၤမ့ၢ်မုၢ် ဖဲတၢ်ဆါဟံာ်သိလ္လင်္ဂ, သိလ္လင်္ဂမၤသံမ့ၢ်အူအိၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ပၤကီၢ်သိလ္လင်္ဂအလီၤ ဖဲကျဲကပၤတခီတကပၤန့ၣ်, နမ့ၢ်သးယံၤထီၣ်နသးဆူ သိလ္လင်္ဂကျိၤ အဂၤတက့ၢ် ဖဲတၢ်မၤအံၤလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိ သ့ဝဲအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၣ်သိလ္လင်္ဂအတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်

မံင်နံင်စိထံင်ပှါနီင်သိလုင်အလံင်တါနံင်ကျဲ

နသုးယံထီင်နသးဆူ သိလုင်ကျဲအဂါတကျဲ၊ လါအပူ၊ဖျဲးဒီးတံင်ဘင်ယိင် မှဲတသ့ဘင်နံင်၊ နီင်ကဘျါလီသိလုင်တကျဲ.

နမ့ထံင်ဂုဂါအူသိလုင် လါတံင်အိင်ထီင်ဟ် မှဲအူ ဒီးပီအူရူ၊ လါနလီခံနံင်၊ သုးနသးဆူ ကျဲနံင်ထံး လါအဘူးကတံင်တကပ၊ ဒီးအိင်ပတုင်တကျဲ. တဘင်ယိင်ပတုင်နီင်ယိင်ပတုင် မ့တမ့ တဘင်ယုင်ဖုးနသိလုင်ခိင် ဆူပု၊ဂါအသိလုင်ကျဲအပူ၊တဂု. သုင်နီင်လါ နကစူးကါ တံင်ယုင်သိလုင်အခိင်အတံင်ဟ့င်ပနီင်တကျဲ.

အိင်ပတုင်ယံ ပါတု၊လါ ဂုဂါအူသိလုင် လဲ၊တလါကွံင်န၊ လီတံင်လီဆဲးတစုတကျဲ. တချူးနနီင်ချူထီင်ကုးနသိလုင်အခါနံင်၊ ပလီသးလါသိလုင်အဂါတဖင် လါအလူပိင်ထွဲ ဂုဂါအူသိလုင်အခံတကျဲ.

အိင်ဖဲသိလုင်မသဲမှဲအူအိင်တံင်အလီခံ တံင်ဒုင်စါအစု၊ကတံင် 500 ခိင်ယိင်တကျဲ.

တံင်ဟးထီင်လါ ကျဲမုါဖးဒိင်သဘျုအပူ

တံင်အံ၊ကဲထီင်တံင်မ၊စါ၊ လါကသုင်ညါဘင် တံင်လီလါနကဟးထီင်ဖဲကျဲမုါဖးဒိင်သဘျုအပူ၊ တချူးလါနနီင်သိလုင်အခါနံင်လီ.

ပလီသးလါတံင်ပနီင်တဖင် လါအဟ်ဖျါထီင်တံင်ဂု၊တံင်ကျဲ၊ဘင်ယးဒီး တံင်ဟးထီင်အကျဲ၊ လါမဲညါတဖင်တကျဲ.

ဖဲနမ့ဟဲဘူးထီင်ဒီး တံင်ဟ့င်ပနီင်ဘင်ယး ကျဲဟးထီင်လါနတိတ်ဟ်အီ၊အခါနံင်၊ ဆီတလဲ သိလုင်ကျဲ၊ ဒီးနံင်လီဆူ သိလုင်ကျဲ၊လါတံင်နီင်ကဘျါလီသိလုင်အဂါ ဖဲနမ့အီ၊သ့လါ အပူ၊ဖျဲးဒီးတံင်ဘင်ယိင်အခါတကျဲ. တံင်အံ၊ကြားဟ့င်လီ၊နတံင်ဆါကတီ၊ လါကနီင်ကဘျါ လီသိလုင် တချူးလါနဟဲတု၊ဆူ တံင်ဟးထီင်ကျဲတစွါအခါနံင်လီ. တံင်အံ၊ကြားမ၊စါ၊န လါ နကဟးဆဲး သိလုင်လဲ၊တံင်ချူလါအကဲထီင်တတြီမ၊တံင်တံင်တဖင်စုင်ကီးနံင်လီ.

နမ့လဲ၊တလါကွံင် နကျဲဟးထီင်နံင်၊ လဲ၊ယီဆူညါ လါအဂါတတီ၊တကျဲ. တဘင်သုးလီ၊ လီခံ မ့တမ့ ယုင်တရဲးသိလုင်အခိင် ဒ် U ပနီင်အသိး ဆူကျဲဟးထီင်လါနဘင်သးအီ၊ အအိင်တဂု.

တံင်ဘင်တံင်ဘင်ထံးတဖင်

နမ့ပင်ယုင်ပင်ဂါ ဖဲတံင်ဘင်တံင်ဘင်ထံးလါအအိင်ဒီး တံင်ဘင်ဒိဘင်ထံးနံင်၊ အိင်ဖဲနအိင်တံင် အလီတကျဲ.

နမ့အီ၊မုါသ့နံင်၊ ကိး 911 မ့တမ့ တံင်ဒုးလူပိင်ထွဲတံင်ဘျါသဲစးကရ၊ အဘူးကတံင် လါတံင်မ၊စါ၊အဂါတကျဲ.

တံင်ဘင်တံင်ဘင်ထံးအံ၊ မ့ကဲထီင်ထဲဒင် တံင်ဖိတံင်လံ၊အတံင်ဟးဂီ၊နံင်၊ သုးကွံင်နသးဆူ တံင်လီလါအပူ၊ဖျဲးဒီးတံင်ဘင်ယိင်တကျဲ. တဘင် ဟးထီင်ကွံင်လါသိလုင်အချု၊ ပါတု၊လါ

နသုးကွံာ်နသးဆူ တၢ်လီၤလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢအယံၤဒီးသိလုၣ်လဲၤတၢ်က့ၤ တၢ်တစုတဂ့ၤ.

လဲၤလီၤ ပုၤနီၣ်သိလုၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ဒီးတၢ်အုၣ်ကီၤအဂ့ၢ်အကျိၤ ဃုာ်ဒီး ပုၤနီၣ်သိလုၣ်အဂၤတဂၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤနီၣ်သိလုၣ်အဂၤတဖၣ်တက့ၢ်. ကွဲးနီၣ်ဃာ် သိလုၣ်လၢအပၣ်ဃုာ်အဂၤတခိၣ် အလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲဘၣ်နီၣ်ဂံၢ်တက့ၢ်. နလဲၤလီၤ သိလုၣ်တၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ် အနီၣ်ဂံၢ်တဖၣ် သ့ဝဲစ့ၣ်ကီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤန့ၣ်, ကိးဃုတၢ်မၤစၢၤ လၢပုၤဒုးလူၤဟံၤမၤထွဲ တၢ်ဘျုးသဲးစး အအိၣ်တက့ၢ်.

တၢ်နီၣ်သိလုၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးဒံဝဲဒံဝီ

ပုၤနီၣ်သိလုၣ်အတၢ်သးဒံဝဲဒံဝီ မ့တမ့ၢ် တၢ်သးစၢ်ဆၢတအိၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ဘၣ်တိၢ်ဘၣ်ထံး တၢ်အိၣ်သးအခိၣ်သ့ၣ် ဖဲမံင်နံင်စိထံင်အပူၤ လၢအဒုးကဲထီၣ် တနံၣ်အတီၢ်ပူၤ တၢ်ဘၣ်တိၢ် ဘၣ်ထံး 25 မျးကယၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤနီၣ်သိလုၣ်လၢအသးဒံဝဲဒံဝီတဖၣ်အံၤ လီၤတူၢ်လီၤကံာ်လၢ ကဟံသ့ၣ်ဟံသး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီလၢကဲထီၣ်သးသ့ဝဲကျဲမ့ၢ်ပူၤ ဒီးကခိဆၢသိလုၣ် တၢ်လဲၤ တၢ်က့ၤ အတၢ်အိၣ်သး ကဘျုးန့ၢ်အလီၤ လၢအမၤစၢၤလီၤ အတၢ်န့ၢ်လီၤဟံးန့ၢ်ကျဲ လၢအပူၤဖျဲးဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ပုၤနီၣ်သိလုၣ်အတၢ်သးဒံဝဲဒံဝီအခိၣ်သ့ၣ် အိၣ်သၢကလုာ်န့ၣ်လီၤ -

- တၢ်ထံၣ် - ကွံာ်တၢ်လၢကျဲမ့ၢ်အချုတက့ၢ်.
- စဲးဖိၣ်ကဟံ/နီၢ်ခိနီၢ်ကစၢ် - တဟံထီၣ်စုလၢနီၣ်ပၣ်တရံးသိလုၣ်အလီၤ.
- တၢ်ပလၢာ်သ့ၣ်ညါတၢ် - "တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိးကမးအါ"

တၢ်သးဒံဝဲဒံဝီ လၢသိလုၣ်အပူၤတဖၣ် ပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်စူးကါလီၤတဲစိ, တၢ်စူးကါ GPS, တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်, အိၣ်တၢ်အိၣ် ဒီးအိတၢ်ထံတၢ်နီၣ်, တၢ်ရဲၣ်ကျဲမၤဘၣ်ကွဲၤလ့ၤလီၤ, တၢ်ကတိၤသကိးတၢ်ဒီး ပုၤဒီးသိလုၣ် အဂၤတဖၣ်, ဒီးတၢ်ကွံာ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤတဖၣ် ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲနကွံာ် ကျဲမ့ၢ်အခါဒၣ်လဲာ်န့ၣ်, တၢ်သကံာ်ပဝးဒ်အမ့ၢ် တၢ်ကွံာ်သိလုၣ်ဘၣ်တိၢ်ဘၣ်ထံး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိကမိၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ဒၣ်လဲာ်အံၤ ဆိတလဲနတၢ်သးစၢ်ဆၢ လၢနတၢ်နီၣ်သိလုၣ် မ့ၢ်ဒါတဖၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အဂီၢ်, မၤလီၤတံာ်လၢ နကဟံသ့ၣ်ဟံသး တၢ်နီၣ်သိလုၣ်မ့ၢ်ဒါတၢ်ဖိးတၢ်မၤ လၢလၢပုၤပုၤ ကိးဆၢကတီၢ်ဒီးအဂီၢ်တက့ၢ်. ပုၤနီၣ်သိလုၣ် အသကံာ်ပဝးလီၤလီၤဆီဆီ လၢတဖိးသဲးစး ဖဲမံင်နံင်စိထံင် ကျဲမ့ၢ်ပူၤအိၣ်ဝဲတနီၣ်, လီၤဆီဒၣ်တၢ် -

တၢ်နီၣ်သိလုၣ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်

မံင်နံင်စိထံင်ပှာနီင်သိလုင်အလံင်တင်နီင်ကျဲ

- တင်စူးကါလီတဲစိစိစု မှတမ့ါ ဒီဖူထာင်ပီးလါတအိင်ဒီးအပျဲ၊ လါတင်ဆုါလံင်တင်ကွဲးဖုင်၊ အံမ့(လ)၊ မှတမ့ါ တင်ဘျးစဲနင်အ့ထာင်နး ဖဲတင်နီင်သိလုင်အခါ ပင်ယုင်ဒီး တင်အိင်ပတုင် ဖဲမ့ါဖီးအမဲင်ညါအခါ.
- ပှာနီင်သိလုင်လါအသးနံင်စိန့ါ 18 နံင် လါအအိင်ဒီး တင်နီင်လိသိလုင်အတင်ဟ့င်ပျဲ မှတမ့ါ လဲးစုင်တင်ပျဲ လါအိင်ဒီးတင်အိင်သးလီၤဆီတဖုင် လါအစူးကါ လီတဲစိစိစု ဖီင်ယာင်ဝဲ လါအစုလီၤ မှတမ့ါ တဖီင်ယာင်ဝဲလါအစုလီၤ မှတမ့ါလါအကိး 911 ဖဲဂ့ါဂီၤအူတင်အိင်သး အခါ.
- အသးယာ် ကွဲးဒီခိင်တဖုင် မှတမ့ါ ကွဲးဒီနံင်တဖုင် လါဘင်တင်စူးကါအီၤဖဲနံင်ကု ခံကပၤလင် အလီၤ တဘျီယီ ဒ်သးကဒိကနံင် ကွဲးလုလီၤ မှတမ့ါ ပီးလီလါအဒုးအိင်ထီင်တင်ကလုင်အဂၤ.

တင်နီင်သိလုင်လါတင်သ့င်ဒိင်သးဖျိုးအပူၤ

ပှာလါအနီင်သိလုင် လါတင်သ့င်ဒိင်သးဖျိုးအပူၤအံၤ အိင်ဒီးတင်ဟံင်သ့င်ဟံင်သး လါပှာနီင်သိလုင် အဂၤတဖုင်အဂီၢ် စုၤဝဲဒုင်န့ါလီၤ. အဝဲသ့င်ဟံင်ဖျါထီင် တင်သ့င်ဒိင်သးဖျိုး ဒီးတင်သးတစူၤ ဖဲအနီင်သိလုင်အခါ တမ့ါအကဲထီင်သး ဒီဖျါလါပှာနီင်သိလုင်အဂၤ အတင်ဟူးတင်ဂဲၤတဖုင် ဘင်ဆင် မ့ါဝဲဒုင်လါအနီင်ကစါ အတင်ဟံင်သ့င်ဟံင်သးအသိန့ါလီၤ.

တင်နီင်သိလုင်လါတင်သ့င်ဒိင်သးဖျိုးအပူၤအံၤ ညီန့ါပင်ယုင်ဒီး တင်နီင်သိလုင်ချ့န့ါဒီး သိလုင်လါအကပိၤကပၤတဖုင် လါအကဲထီင် တင်သကဲာ်ပဝးတဖုင် ဒ်အမ့ါ တင်လူၤပိာ်ထွဲ ဘူးတလါ၊ တဆီတလဲသိလုင်ကျါတလီၤလီၢ် ဒီးလါတင်သတူၢ်ကလံာ်အပူၤ၊ အါစုအါဘျီ တဟ့င်တင်ဟ့င်ပနီင်၊ တင်လဲၤတလါကွံာ် သိလုင်အဂၤတဖုင် လါကျဲကပၤတခီတကပၤ၊ ဒီးကွဲးဟ့ကွဲးကျိင် မှတမ့ါ မၤပျဲမၤဖုး ပှာနီင်သိလုင်လါအကပိၤကပၤတဖုင်န့ါလီၤ.

နမ့ါဟံင်သ့င်ဟံင်သးဘင် နနီၢ်ကစါတင်သကဲာ်ပဝး ဖဲတင်ကွဲးဖျါအံၤအပူၤန့ါ၊ နကြား ကုင်ကျးစားထဲးဂံာ်ထဲးလါ လါကဟံင်ကယာ်လီၤနးဖုး ဖဲတင်နီင်သိလုင်အခါန့ါလီၤ. တင်အံၤမ့ါတင်အဂါဒိင်လါ တင်လဲၤသကိးတင်လါကျဲမ့ါပူၤန့ါလီၤ. တင်နီင်သိလုင်ပူၤဖျိုးဒီး တင်ဘင်ယိင်အံၤ လိင်ဘင်ဝဲ ပှာနီင်သိလုင်ခဲလင် အတင်သံင်စူးဆဲးလါ ဒီးတင်စုလီၤယုင် မၤသကိးတင်န့ါလီၤ.

နမ့ါကွဲးဆာင်မဲာ်ဘင်ဒီး ပှာနီင်သိလုင်လါအိင်ဒီးတင်သ့င်ဒိင်သးဖျိုးန့ါ တဘင်တါတင် ဒီးအီၤတဂ့ၤ. ဟးထီင်ကွံာ်လါပှာအဝဲန့ါအသိလုင်ကျါပူၤ၊ ဟးဆဲးတင် ကွဲးလိာ်သး မဲာ်သကိးမဲာ်၊ ဒီးတဘင်ဟ့င်ပျဲတင်အိင်သးလါ ကနးထီင်အါထီင်အဂီၢ်တဂ့ၤ.

တင်ထံင်စိတင်လါအိင်ဒီးတင်တြီမၤတံာ်တံာ်

တင်အံၤမ့ါတင်လါတဖိးသဲစး လါကထာန့ါလီၤတင်ဖိတင်လံၤအါအါဂီၢ်အဂီၢ် မှတမ့ါ ပှာနီင်သိလုင် အိင်အါန့ါသါဂၤ လါသိလုင်လီၢ်ဆုင်နီၤမဲာ်ညါအလီၤ ဖဲလါတင်ဖိတင်လံၤတဖုင် မှတမ့ါ

ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မၤတံာ်တၢ် နတၢ်ထံင်လၢသိလုင်မံင်ညါ မ့တမ့ၢ် အကပၤ မ့တမ့ၢ် ကဲထီၣ် တၢ်တံာ်တၢ်နတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢကပၤဃာ်သိလုင်အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဝံတၢ်စိာ် လၢအဟဲဖျိးထီၣ်လၢသိလုင်အချၢ

တၢ်ဝံတၢ်စိာ်အံၤ တဘၣ်ဟဲဖျိးထီၣ်အါန့ၣ် သၢနီၣ်ယီၢ် လၢသိလုင်တခိၣ်လၢလၢ အသိလုင်ပၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် သိလုင်ဒၢသဒၢအမိၢ်ပုၤအမံာ်ညါဘၣ်.

တၢ်ဝံတၢ်စိာ်အံၤ မ့ၢ်ဟဲဖျိးထီၣ် လွံၢ်နီၣ်ယီၢ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်အန့ၣ် ဖဲသိလုင်တခိၣ်လၢလၢ အလီၢ်ခဲန့ၣ်, တၢ်ကဘၣ်စၢဃာ် တၢ်ပနီၣ်နၢၣ်ဘၣ်လွံၢ်ကနူၤဃူ အလွံၢ်ဂီၤ, အလွံၢ်ဘီ မ့တမ့ၢ် အလွံၢ်တဃုာ်သ့ၣ် အစၢၤကတၢ် 16 စုမ့ၢ်ဒိၣ် ဖဲတၢ်ဝံတၢ်စိာ်အံၤအထိးနါန့ၣ်လီၤ. ဖဲမ့ၢ်နၤခီန့ၣ်, မ့ၣ်အူစိာ်စ့ၣ် မ့တမ့ၢ် မ့ၣ်အူဒၢ လၢတၢ်ထံင်အီၤဖဲ ဖဲတၢ်ဒုၣ်စၢၤ 500 နီၣ်ယီၢ်အံၤ တၢ်ကဘၣ် စၢဃုာ်အီၤ ဖဲတၢ်ဝံတၢ်စိာ် အထိးနါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၣ်သိလုင်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်

သိလုင်လၢပုၤလဲၤတၢ်ဖိအဂီၢ်အံၤ တၢ်ဘၣ်စိာ် တၢ်ဝံတၢ်စိာ်တဖၣ် လၢအတလၢကွံာ် တၢ်တဒိဃာ်အကျိၤ လၢအစ့ၣ်တကပၤတဖၣ် ဒီးတဘၣ်အါန့ၣ် ဃုစုမ့ၢ်ဒိၣ် ဖဲတၢ်တဒိဃာ် အကျိၤ လၢအထွဲတကပၤတဖၣ်ဘၣ်.

သိလုင်ဟံၣ်တဖၣ် ဒီးသိလုင်တွံာ်တဖၣ်

နမ့ၢ်ထုး သိလုင်ဟံၣ် မ့တမ့ၢ် သိလုင်တွံာ် လၢနသိလုင်အလီၢ်ခဲန့ၣ်, နကဘၣ်ပၤဃာ်တၢ် တလူၤတိာ်ထွဲသိလုင်အဂၤ လၢတၢ်ဒုၣ်စၢၤ 500 နီၣ်ယီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်စိာ်ဃုာ် တၢ်ဝံတၢ်စိာ်န့ၣ်, သိလုင်တွံာ်အတယၢ်ဃၢ 10 တုၤ 15 မျးကယၢအံၤ ကအၣ်အိၣ်ဃူဃူ ဖဲနီၣ်ဘျးလၢသိလုင်တွံာ် ဒီးသိလုင်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်မ့ၢ်တီၣ်ထီၣ် တၢ်ဝံတၢ်စိာ်လၢအဘၢၣ်န့ၣ်, သိလုင်တွံာ်အဒါအံၤ ကြၢးအိၣ်ဃူဃူန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်နီၣ်သိလုင် အခိၣ်ထံးကတၢ် ၅ၤမံးလၢဝံၤအလီၢ်အံၤန့ၣ်, အိၣ်ပတုာ် ဒီးသမံသမိးကွၢ် နီၣ်ဘျး, သိလုင် ပၣ်ဖဲးတဖၣ်, မ့ၣ်အူတၢ်ကပီၤတဖၣ် ဒီးတၢ်ဝံတၢ်စိာ်တက့ၢ်. မၤကဒိးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဖဲတၢ်အိၣ်ပတုာ်အလီၢ်ကိးတီၤဒဲးတက့ၢ်.

လဲၤတၢ်လၢကဘၢန့ၢ်အလီၢ်တက့ၢ်. သိလုင်တွံာ်အါတက့ၢ်အိၣ်ဒီး သိလုင်ပၣ်ရဲး လၢအဆံး လၢအတရဲးချ့န့ၢ်ဒီး နသိလုင်ပၣ်ရဲးတဖၣ် လၢအဒုးကဲထီၣ် သိလုင်ပၣ်ရဲး ကိာ်ထီၣ် ဒီးကဲထီၣ်သိလုင်တွံာ် အသိလုင်ပၣ်ဖဲးတၢ်ဟးဂုၤဟးဂီၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

သ့ၣ်နီၣ်လၢ နီၣ်ယီၢ်ပတုာ်ဖဲနသိလုင်အလီၢ်အံၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်တတ့အီၤလၢ ကပၤဃာ် သိလုင်တွံာ် အတၢ်ဝံတၢ်စိာ်လၢအဃၢအဂီၢ်ဘၣ်. တပတုာ်သတူၢ်ကလၢ ဖဲတၢ်နီၣ်သိလုင်ချ့ချ့, အခါအံၤ ဃုာ်ကဒါကွံာ် သိလုင်တွံာ် ဒီးသိလုင်ဖိအမိၢ်ပုၤခဲခိၣ်လၢကဲသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ချ့ထီၣ်အီၤ လၢတၢ်ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သးအပူၤ ခီဖျါတၢ်စူးကါ ဂံယၢနီၣ်ဂံၢ်ဆံး ဖဲအလီၢ် အိၣ်ဝဲအခါတက့ၢ်. ပၤဃာ်တၢ်လူၤပိာ်ထွဲ အတၢ်ဒုၣ်စၢၤ လၢလၢလီၢ်လီၢ် ဒ်သိးကဒိသဒၢ

မုံနံနံစိထန်ပုနီနိသိလုနအလံာ်တါနိနကျဲ

တါလိဂ်ဘဂ်ဟ်ပတုာ် သတူာ်ကလံာ်အဂီၢ်တဖၣ်တက့ၢ်. ဖဲတါလဲၤတလၢကွံာ်သိလုန အဂၤတဖၣ်အခါန့ၣ်, သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်နသိလုနတံၢ် လၢထီၣ်န့ၢ်အလီၢ် ဒီးဟ်သ့ၣ်ဟ်သးလၢ နတၢ်သ့တၢ်ဘဂ်လၢကနီၣ်ချ့ထီၣ်သိလုနအံၤစ့ၤလီၤဝဲန့ၣ်တက့ၢ်.

ကလံၤ ဒီးမုခိၣ်စူထံအံၤ ကဒိဘဂ်မၤဟူးနတၢ်သ့တၢ်ဘဂ်လၢ ကနီၣ် ဒီးကပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲၤ သိလုန လၢအဘၣ်ထုးတယၢ်ဃၢအါန့ၢ်ဒီးညီၣ်န့ၣ်လီၤ. တါထုးသိလုနတံၢ် မ့တမ့ၢ် ဟံာ်သိလုန ဖဲတါအိၣ်သးလၢအဘၣ်စီၣ် ဒီးကလံၤအူတၢ်ဆူၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်, နီၣ်ကဘျၢလီၤသိလုန အါန့ၢ်ဒီး ညီၣ်န့ၣ်ကနီၣ်ကဘျၢလီၤအီၤ ဖဲမုခိၣ်ကလံၤတါအိၣ်သးဒ်အံၤအခါတက့ၢ်.

ဟ့ၣ်ပျဲတၢ်ဒုၣ်စၢၤယံၤယံၤ လၢတၢ်ကယၣ်သိလုနအခိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. သိလုနတံၢ်လၢ အထီတဖၣ်အံၤ ကယၣ်သးဆူကျဲန့ၣ်ထံး ဘူးန့ၢ်ဒီးနသိလုနန့ၣ်လီၤ.

ဖဲနဘၣ်တံၢ် တါတယၢ်ဃၢအါန့ၢ်ဒီးညီၣ်န့ၣ်အခါန့ၣ်, ဟ်သ့ၣ်ဟ်သး နသိလုန တါမၤခုၣ်လီၤ အကျါအကျဲ တက့ၢ်. နသိလုနဖဲဖိကဟၣ်အံၤ ကကီၢ်တလၢဖဲမုခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤ လၢအကလၢ, ဖဲသိလုနလဲၤတါချ့ ဒီးဖဲတါလူၢ်ခိၣ်အလီၢ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

သိလုနတံၢ်အတါလိဂ်ဘဂ်တဖၣ်

တါထီၣ်တါဒူးတဖၣ် -

အစၢၤထီၣ်ကတၢ် - 45 ခိၣ်ယီၢ်

အလဲၢ်ကတၢ် - 8 ခိၣ်ယီၢ် 6 စုမုၢ်ဒိၣ်

အကစၢၤထီၣ်အါကတၢ် 13 ခိၣ်ယီၢ် 6 စုမုၢ်ဒိၣ်

အအစၢၤထီၣ်တဖၣ် -

သိလုနလီၢ်ခဲမုၢ်အူတဖၣ် - ခဲဖျါၣ်, အလွဲၢ်ဂီၤ

တါကပီၤဆၢကွၢ်တဖၣ် - ခဲခါ, အလွဲၢ်ဂီၤ

လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲဘုၣ်ဘဂ်လၢလီၢ်ခဲ, တဘုၣ်, အလွဲၢ်ဝါ

သိလုနတံၢ်အတါပတုာ် ဒီးတါဃုာ်သိလုနအခိၣ် အတါဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ် အံၤတါကဘၣ် စူးကါအီၤ ဖဲတါနီၣ်သိလုနလၢမုၢ်နၤဒီး ဒီးဖဲလၢတၢ်ပတုာ် ဒီးတါဃုာ်သိလုနအခိၣ် တဘျီလၢလၢန့ၣ်, တါဟ့ၣ်ပနီၣ် လၢသိလုနတံၢ်တါတခိၣ်အလီၢ်အံၤ ပုၤနီၣ်သိလုနအဂၤတဖၣ် တထံာ်အီၤဘၣ်. တါဟ်ပနီၣ်အလဲၢ် 102 စုမုၢ်ဒိၣ် (8 ခိၣ်ယီၢ်, 6 စုမုၢ်ဒိၣ်) လၢသိလုနဟးလီၢ်ကွဲတဖၣ်အဂီၢ်အံၤ တပာ်ဃုာ်ဒီး တါဘျးစဲးတဖၣ် လၢအတထီၣ်န့ၢ်ဒီး သိလုနမံာ်ကလၢကွၢ်လီၢ်ခဲလၢတါချ့ ဖဲသိလုနဟးလီၢ်ကွဲအံၤ ဘၣ်တါဆီၣ်အီၤဆူညါလၢနီၢ်ကစၢ်အါန့ၣ်လီၤ. သိလုနတံၢ်အံၤ တဘၣ်ထီၣ်န့ၢ်ဒီး သိလုနတံၢ်တါအမံာ်ကလၢကွၢ်လီၢ်ခဲ လၢတါချ့ဘၣ်.

ဟံာ်သိလုန A, B မ့တမ့ၢ် C အကလုာ်တဖၣ်အံၤ တဘၣ်ထီၣ်န့ၢ်ဒီး 45 ခိၣ်ယီၢ်ဘၣ်. တါကစၢၤထီၣ် ညီၣ်န့ၣ်အတါဟ်ပနီၣ် လၢသိလုနထဲတကဆူးအဂီၢ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲ 40 ခိၣ်ယီၢ်န့ၣ်လီၤ.

မုံနံနံစိထာပုရ်နီၣ်သိလုၣ်အလံာ်တၢ်န့ၣ်ကျဲ

သိလုၣ်တွံၣ်ခဲလၢ် ဃုာ်ဒီးသိလုၣ်တယၢ်ဃၢဟ်ဖျိၣ် 3,000 ပီၣ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၢ်အံၤ တၢ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီး နီၣ်ယီၢ်ပတုာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သိလုၣ်ဟးလိာ်ကွဲၣ်ခဲလၢ်အံၤ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲဘျုးဘျုး လၢအဖျါလီၤတံၢ် ဃုာ်ဒီး အတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ လၢကတီၢ်ခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပူၤဖျါထးသွဲၣ်ပျံၤအံၤ တၢ်ကဘၣ်ထီထီၣ်ဃာ်အီၤဂၢၢ်ဂၢၢ် ဖဲသိလုၣ်တွံၣ်အလီၤ ဒီးတၢ်ကဘၣ် စၢးဃံးထီၣ်အီၤ ဆူသိလုၣ်တၢ်စူးကါအီၤလၢ တၢ်တွံၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သိလုၣ်ဟးလိာ်ကွဲၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်

သိလုၣ်ဟးလိာ်ကွဲၣ်ဖျိၣ်အိၣ်ပညီမ့ၢ်ဝဲ သိလုၣ်ဟ်ဖျိၣ် လၢတဘၣ်အါန့ၢ် သိလုၣ်သၢခိၣ် လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး သိလုၣ်ပဒၢးခံၣ်ပျီ မ့တမ့ၢ် သိလုၣ်ပဒၢးတွံၣ်တၢ် လၢဘၣ်တၢ်ထီထီၣ်အီၤဒီး တံၣ်သိလုၣ်တွံၣ် လၢအဘၣ်တၢ်ဘျးဃာ်အီၤဒီး သိလုၣ်တွံၣ်န့ၣ်လီၤ. သိလုၣ်တွံၣ်အံၤ စိာ်ဃုာ် ပီးလီလဲတၢ်လၢထံကျါ, သိလုၣ်ယီၢ်တဖၣ်, စဲးလုၣ်ယီၢ်ဖိတဖၣ်, သိလုၣ်ယီၢ်လၢတၢ်ဒီးအီၤ ဖဲကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်အချၢတဖၣ်, သိလုၣ်တၢ်ဒီးအီၤလၢမုၢ်ခိၣ်ဖိအကျါတဖၣ်, သိလုၣ်ဟးလၢဟီၣ်ခိၣ် တဘျုးတဆှိအလီၤခဲလၢ်, ဖျါဒိသိလုၣ်ဖိတဖၣ်, ဒီးတၢ်ဒီးကသ့ၣ်ပီးလီ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

နသးနံၣ်ကဘၣ်အိၣ် 18 နံၣ် လၢကနီၣ်သိလုၣ်ဟးလိာ်ကွဲၣ်ဖျိၣ်အံၤအဂီၢ်လီၤ. သိလုၣ်ပဒၢး ခံၣ်ပျီ မ့တမ့ၢ် သိလုၣ်ပဒၢးတွံၣ် အတယၢ်ဃၢဟ်ဖျိၣ်အံၤ ကဘၣ်ပျဲဒီး မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်ဒီး သိလုၣ်လၢ ဘၣ်တၢ်တွံၣ်အီၤခဲလၢ် အတယၢ်ဃၢဟ်ဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ.

သိလုၣ်ဟးလိာ်ကွဲၣ်ဖျိၣ်အံၤ တဘၣ်ထီန့ၢ်ဒီး 70 နီၣ်ယီၢ်ဘၣ်.

သိလုၣ်ဟးလိာ်ကွဲၣ်ဖျိၣ်အံၤ တၢ်တဘၣ်နီၣ်အီၤဖဲ ခိၣ်တံၢ်ခူပူၤဝုၣ်ပူၤလီၢ်ကဝီၤ ဇွဲတီၤ လၢမုၢ်တနံၤ တုၤ မုၢ်ယၢ်နံၤ ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ် ဂီၤခီ 6 န့ၣ်ရံၣ် တုၤ 9 န့ၣ်ရံၣ် ဒီးဟါခီ 4 န့ၣ်ရံၣ် တုၤ 7 န့ၣ်ရံၣ်အတီၢ်ပူၤဘၣ်.

တၢ်နီၣ်သိလုၣ်ဖဲတၢ်ဂီၢ်ခါ - သိလုၣ်အတၢ်ပူၤဖျါဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်

မၤစီကွံာ်မုၢ်ခိၣ်ဖိ ဒီးထံလီၤသကၤ လၢနသိလုၣ် နီၣ်ကျါဘၢသိလုၣ်အခိၣ်, အပဲတြီၤတဖၣ် ဒီးအမ့ၢ်အူဖျါတဖၣ် တချုးနီၣ်အီၤတက့ၢ်.

- မၤလီၤတံၢ်လၢ နနီၣ်ထွါသိလုၣ်မဲာ်ကလၢဒီသဒၢကလံၤအံၤ ကပၣ်ဃုာ်ဒီး ကံၣ်ဖျိၣ်ထံမၤလီၤကဘျုး ထံလီၤသကၤအဂီၢ်တက့ၢ်.
- နီၣ်ကွံာ်သိလုၣ်လၢကျဲမုၢ်ပူၤ - ယီၢ်ကွံာ်နီၣ်ယီၢ်ပတုာ် ဖဲနနီၣ်သိလုၣ်ကဘျုးအခါ ဒ်သိးကမၤကွံာ် ကျဲအမဲာ်ဖဲဒိၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
- ကျဲလီၤဘၣ်လီၤနသိလုၣ်လဲတၢ်အချုး ဒ်ကျဲမုၢ်တၢ်အိၣ်သးအိၣ်ဝဲအသိးတက့ၢ်.

တၢ်နီၣ်သိလုၣ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်

- ဟးဆဲးတင်စူးကါ ပီးလီလါအပါယာ် သိလုင်လဲဲတင်အချ့၊ ဖဲကျဲမုင်လါအဘျဲတဖှ်အပူတက့င်၊ နသိလုင်မုင်အိင်ကတင်ထီသး ဖဲထံလီသကါ မ့တမ့ မုခိင်ဖိတဖှ်အလီန့င်၊ ဂုင်ကျဲးစား နီင်ဟးထီင်နသိလုင် ဒီဖျိ "တင်နီင်ဟူး" အီလါအမဲင်ညါ ဒီးလီခဲတက့င်၊ ပါယာ်သိလုင်ပင်ရံး လါအမဲင်ညါတဖှ်လီလီ၊ ဒီးနီင်ဃီဆူညါ ဝံဒီးဆူလီခဲကယီကယီ လါအယံတသ့ဖဲအသ့ လါတအိင်ဒီး တင်ဃာ်တရံး သိလုင်ပင်ဖဲန့င်တက့င်၊ ဖဲသိလုင်ပင်ဖဲတပဃာ်တင်နံင်အခါန့င်၊ နီင်ချ့ထီင်အီကယီကယီတက့င်၊ နသိလုင်မုင်စးထီင်လီတလံင် မ့တမ့ နသိလုင်ပင်ဖဲ မုင်တရံး အသးန့င် စူးကါနီင်ယီပတုင် ဒီးမတင်အံ၊ ဆူအဂါတကပါတက့င်။

ဂုင်ဂီင်အူတင်အိင်သး ဖဲမုခိင်ဖိလီကတီင် ဒီးတင်ပတုင်ဃာ် အတင်သိင် တင်သီ တဖှ်

ဖဲမုခိင်ဖိမုင်လီအါအါဂီင်အဂီင်န့င်၊ ဝှ်အပှါဘာ်မူဘာ်ဒါတဖှ် ဘိးဘာ်ရလီ၊ ဂုင်ဂီင်အူ တင်အိင်သး ဖဲမုခိင်ဖိလီကတီင်န့င်လီ၊ ဖဲတင်မပျီကွံင် မုခိင်ဖိဝံအခါန့င်၊ တင်စးထီင် တင်ဟ်ပတုင်သိလုင် အတင်သိင်တင်သီလီလီဆီဆီတဖှ်သ့ဝဲန့င်လီ။

လူပိင်မထဲ ဂုင်ဂီင်အူတင်အိင်သး ဖဲမုခိင်ဖိလီကတီင် အတင်ဟ်ပတုင်သိလုင် တင်သိင်တင်သီ တဖှ် ဒ်သိးကဟးဆဲး တင်တွံင်ကွံင်သိလုင် ဒီးစ့အိင်လိးတဖှ်အဂီင်တက့င်။

တင်လဲဲသကိးတင်လါကျဲမုင်ပူ၊ ဃာ်ဒီးသိလုင်မပျီမုခိင်ဖိတဖှ်

တင်နီင်သိလုင်အတင်အိင်သးတဖှ်

ဖဲကျဲမုင်တဖှ်အံ၊ ဘာ်တင်ကးဘာ်ဃာ်အီလါမုခိင်ဖိ မ့တမ့ ထံလီသကါအခါန့င်၊ ပလီင်သး လါသိလုင်မပျီမုခိင်ဖိတဖှ် အမုင်အူကပီမုင်မုင် အလွဲင်ဝါ၊ အလွဲင်ဘီ ဒီးအလွဲင်လါအဲး တက့င်။

တဘာ်အိင်ကတံင်ကတူး သိလုင်မပျီမုခိင်ဖိ နီတဘျီတဂ့၊ လဲဲတလါသိလုင်မပျီမုခိင်ဖိ ဖဲနထံင် သိလုင်ဒီတခိင်မုင်သ့အခါတက့င်။

အိင်ဖဲသိလုင်မပျီမုခိင်ဖိအလီခဲ လါတင်ဒုင်စါဘာ်ဘျိးဘာ်ဒါ ဒ်သိးကဟးဆဲး တင်ဖိတင်လံ လါအဟဲဖျိးတဆုတဖှ်၊ မုခိင်ဖိ၊ ဒီးထံလီသကါ လါအဟဲဘာ်ဒီနသိလုင်သ့တက့င်။

အိင်ပလီင်ပဒိသးလါ မုခိင်ဖိလါကလံကျဲ၊ မ့တမ့ "မုခိင်ဖိတင်အူသဖျိ" တင်အိင်သး လါအလီဘာ်ယိင်တဖှ်တက့င်၊ သိလုင်မပျီမုခိင်ဖိတဖှ်အံ၊ ဒုးကဲထီင် မုခိင်ဖိ တင်အာ် အူသဖျိ လါအဟဲတဒါကျဲမုင် ဒီးဟဲတဒါ တင်နီင်သိလုင်အတင်လီဘာ်ယိင်တဖှ် သ့ဝဲန့င်လီ။

သိလုင်မပျီမုခိင်ဖိတဖှ် ဒီးစးဖိကဟာ်လါအမပျီတင်အဂါတဖှ်အံ၊ အါစုအါဘျီန့င် လဲဲတင်လါကဘျာ်န့င်လီ၊ ဖဲဟံင်ဃီအိင်အလီကဝီတဖှ်အပူန့င်၊ သိလုင်တဖှ်အံ၊ သုးလီလီခဲ ဒ်သိးကဃာ်အခိင်အဂီင် သ့ဝဲန့င်လီ။ ဟ့င်တင်လီ တင်ကျဲ ဒ်သိးပှါနီင်သိလုင်စးဖိကဟာ်သ့ဝဲတဖှ်အံ၊ ကမါအတင်ဖဲးတင်မပူဖျဲးဒီး တင်ဘာ်ယိင်အဂီင်တက့င်။

တၢ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်သံ ဖဲတၢ်ဂီၢ်ခါ

ပၤပာ် တၢ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်သံပီးလီတစူာ် ဖဲနသိလ္လုာ်ပူၤတက့ၢ်

တၢ်နီၤသိလ္လုာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်

လၢတၢ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်အဂီၢ်, တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်လၢ ကဟံာ်ဖျိာ် တၢ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်သံ ဖဲတၢ်ဂီၢ်ခါ အပီးလီတစူာ် ဒ်သိးတၢ်ကဟံာ်အံၤဖဲ သိလ္လုာ်တခိၣ်လၢလၢ လၢနနီၣ်အံၤအပူၤ အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူာ်ဟ့ၣ်ဖးအီၤတနီၤန့ၣ် ပၣ်ဃုာ်ဒီး -

- ဘီၣ်တြိာ်.
- မဲး မ့တမ့ၢ် အံၤသ့အဒါ.
- ကူၤသိးလၢအကလၢၤ ဒီးခိၣ်ဖဲခိၣ်ဖျိာ်.
- နီၣ်တယၢ်အလွဲၣ်ဂီၤ လၢနသိလ္လုာ် ကွဲၤလုၤလီၤအ့ၤရယၢ်ဘီအဂီၢ်.
- ယၣ်လုး မ့တမ့ၢ် ထၢၣ်လၢတၢ်မဲၤလၢအကိပူၤ.
- တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂီၢ်န့ၢ်ဘါလၢတၢ်တ့ၢ်အိၣ်အီၤချ့, ထံအိ, ဒီးတၢ်တယၢ်ဒါအကလီ.
- တၢ်တွံၢ်သိလ္လုာ်ပျံၤထး ဒီးသိလ္လုာ်ပၣ်ဖဲပျံၤထးတဖၣ်.
- ကျဲမ့ၢ်မ့ၢ်အူကပျီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကပီၤဆၢက့ၤမ့ၢ်အူတဖၣ်.
- မ့ၢ်အူပျံၤစးထီၣ်သိလ္လုာ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်.
- ပနဲတၢ်တဖၣ် ဒီးမ့ၢ်ဒွဲးတဖၣ် မ့တမ့ၢ် လၢမ့ၢ်တဖျါၣ်.
- ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ကူၤစါယါဘျါဆိပီးလီ.

နသိလ္လုာ်ဖဲမ့ၢ်ပတုာ်ကွံာ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်မၤမနုၤလဲၣ်

နသိလ္လုာ်ဖဲမ့ၢ်ပတုာ်ကွံာ် ဖဲနလဲၤတၢ်က့ၤတၢ်လၢတၢ်ချံာ်ကျါအခါန့ၣ်, အိၣ်ဘူးဒီးနသိလ္လုာ် တက့ၢ်. တၢ်သံတၢ်ပျံၤ ဖဲတၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဖီလၢအံၤ အါတက့ၢ် ကဲထီၣ်သး ဖဲပူၤဟးထီၣ်လၢသိလ္လုာ်အချါ, အကျဲလီၤမၢ်, ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ချံာ်ယံာ်ယံာ်အခါန့ၣ်လီၤ. ဟံကယးလီၤသး, အိၣ်ခိးလၢတၢ်မၤစၢၤကဟဲတုၤဃီ, ဒီးမၤတၢ်အပတီၢ်လၢလၢ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အါအါတသ့ဖဲအသ့တက့ၢ် -

- အိၣ်ဒီးနတၢ်လီၤဘၣ်ယိာ်တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်မ့ၢ်အူတဖၣ်.
- ဘံထီၣ် နီၣ်တယၢ်အလွဲၣ်ဂီၤ ဖဲနကွဲၤလုၤလီၤတၢ်အလီၤ.
- ဟံဖျါထီၣ် နီၣ်တယၢ်တဖၣ် ဒီးမ့ၢ်အူကပျီၤတဖၣ် ဖဲနမၤအီၤမ့ၢ်သ့အခါ.
- တၢ်မ့ၢ်ဟံာ်ဘာ် တၢ်ကူၤတၢ်သိး, ယၣ်လုးတဖၣ် ဒီးတၢ်ပူၤဖျဲးလၢတၢ်သံပီးလီၤအဂၢၤတဖၣ် လၢနီၣ်ကျါဘၢ သိလ္လုာ်အခံန့ၣ်, ဟဲစိာ်န့ၣ်အီၤလၢသိလ္လုာ်ပူၤတက့ၢ်.
- ပၤပာ်သိလ္လုာ်အမ့ၢ်အူလုၤပီၤဘီ ဒ်သိးသ့တအိၣ်ဒီး မ့ၢ်ခိၣ်ဖီ ဒီးတၢ်ကမ့ၢ်ကမ့ၢ်တဖၣ်အဂီၢ် တက့ၢ်.

မံင်နံင်စိထံင်ပုၤနီင်သိလုင်အလံာ်တၢ်နီင်ကျဲ

- အိးထီၣ်သိလုင်စဲး ဒီးတၢ်မၤကိၢ်ထီၣ်သိလုင် ပၢၢ်တုၤလၢ သိလုင်အံၤအကလၢထီၣ် လၢအကြး အဘၣ်တစု, ဒီးပံးကွံာ်အီၤတက့ၢ်. မၤတၢ်အံၤတဘျီဝံၤတဘျီ ဖဲသိလုင်အသိအိၣ်ဒဲးဝဲအခါ, မ့တမ့ၢ် ပၢၢ်တုၤလၢ တၢ်ဟဲမၤပူၤဖျဲးန့ၤတစုတက့ၢ်. တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢ တၢ်ကအိးထီၣ် သိလုင်စဲး တန့ၣ်ရံၣ်တဘျီ လၢအမံးနံးတဆံဃာ်ဃာ် ဒ်သိးကသ့ၤ လီၤဆၣ်ဒဲးအဂံၢ် ဒီးမၤ ကလၢထီၣ် သိလုင်အကိၢ်ပူၤအဂီၢ်လီၤ.
- တၢ်မ့ၢ်ချံၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်ဒဲးလဲာ်ဘၣ်ဆၣ် အိးထီၣ်ဟံသိလုင်ပဲတြီအစုၤကတၢ်တဘျီ တဖံၣ်တတံ ဒ်သိးကပျဲၣ်လီၤကလံၤဆ့ၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. ပုၤဒီးသိလုင်ဖဲသိလုင်လၢတၢ်အိးထီၣ်ဟံ စဲးအပူၤတဖၣ် အံၤ တူၢ်ဘၣ် ခၣ်ဘိၣ်မိၣ်နီၢ်ဆဲး(ဒ)အစုၣ်သ့ဝဲ ဖဲကလံၤန့ၣ်လီၤဟးထီၣ်တလၢတပျဲၤအခါန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢသိလုင်ပူၤအကျါအစုၤကတၢ်တဂၤ ကဘၣ်အိၣ်စီၣ်မံာ်စီၣ်နါ ကိးဆၢကတီၢ်ဒဲးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပၤမၤဃာ်တၢ်ပလီၢ်သး ဒီးတၢ်သးစၢ်ဆၢ

တၢ်ဘျးသူတီၤသး မ့တမ့ၢ် တၢ်မံစိၢ်မံခ့ဖဲ ဖဲတၢ်နီၣ်သိလုင်အခါန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ညီၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤ အသး လၢအလီၤဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဒိသဒဲးအီၤအဂီၢ်, မၤလီၤတၢ်လၢနကဟံးန့ၣ် တၢ်အိၣ်ဘျး အိၣ်သါ အါအါ တချုးလၢနစးထီၣ်လဲၤတၢ်လၢတၢ်လီၢ်ယံၤအခါတက့ၢ်. တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢလၢာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤသ့ ဘၣ်ဆၣ် တအိၣ်ဒီးအတၢ်ကဲဘျုး ယံာ်ယံာ်ကလဲၤဘၣ် -

- အိၣ်ပတုၢ် အါစုၤအါဘျီ ဒ်န့ၣ်လိၣ်ဘၣ်အီၤအသိး - အစုၤကတၢ် 100 မံးလၢ တဘျီ မ့တမ့ၢ် ခံန့ၣ်ရံၣ်တဘျီ. ဟးထီၣ်လၢသိလုင်ပူၤ ဒီးဟးလၢခိၣ်, ထုးဖျၢ်ဆၢထူၣ်ပျါ, မၤကလၢထီၣ်သ့ၣ် ဒီးအိၣ်ဘျးအိၣ်သါ. အိၣ်တၢ်အိၣ် မ့တမ့ၢ် အိၣ်တၢ်ထံတမံမံၤ.
- နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးပုၤဒီးသိလုင်ဖဲတဖၣ်န့ၣ်, ကတိတၢ် ဒ်သိးမဲာ်ကသပူၤအဂီၢ်. မၤပုၤတဂၤဂၤ နီၣ်သိလုင် ဖဲနမ့ၢ်စးထီၣ်တူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ဘျးနသးအခါ.
- နမ့ၢ်လဲၤတၢ်ထဲတဂၤဇိၤန့ၣ်, ဒိကန့ၣ်ကွဲၤလုလီၤ မ့တမ့ၢ် သးဝံၣ်တၢ်သီၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်.
- မ့ၢ်ခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤမ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်, အိးထီၣ်သုးလီၤပဲတြီတဘျီတစဲးဖဲ ဒ်သိးကမၤဂ့ၤထီၣ် ကလံၤအတၢ်န့ၣ်လီၤဟးထီၣ်အဂီၢ်. တဘၣ်ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢ ကသံၣ် "မၤသပူၤမဲာ်" တဖၣ်အဖီခိၣ်တဂ့ၤ.
- တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တမၤတၢ်မၤဘၣ်န့ၣ်, အိၣ်ပတုၢ်လၢတၢ်တန့ၤန့ၣ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် ဟံပတုၢ်ဃာ်သိလုင် လၢအယံၤဒီးကျဲမ့ၢ် ဒီးအိၣ်ဘျးအိၣ်သါတက့ၢ်. နမ့ၢ်အိၣ်လၢ သိလုင်ပူၤ န့ၣ်, တံာ်တၢ်ဃာ်ပဲတြီနီၣ်တံာ်ခံတဖၣ် ဒီးသုးလီၤပဲတြီတဖၣ်တဆံးတက့ၢ် ဒ်သိးကဒုးန့ၣ်လီၤ ကလံၤဆ့ၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်လီၤတလံာ်တပုၣ်

ဖဲနနီၣ်သိလုၣ်လၢကျဲလၢအဘျုးပုၤအခါန့ၣ်, နီၣ်ကဘျၢလီၤ ဒီးပၤယၢ် တၢ်ဒုၣ်စၢၤလၢ အပူၤဖျဲးဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢသိလုၣ်လၢမဲာ်ညါ ဒီးနသိလုၣ်အဘၢၣ်စၢၤတက့ၢ်.

တဘၣ်စူးကါပီးလီၤလၢအပၤယၢ် သိလုၣ်လဲၤတၢ်အချ့ ကျဲမုၢ်အမဲာ်ဖဲခိၣ်ဘျုးအခါတဂ့ၢ်.

သိလုၣ်တၢ်လီၤတလံာ်တပုၣ်အံၤကဲထီၣ်သး ဖဲလၢသိလုၣ်ပုၣ်ဖဲအတၢ်တပယၢ်တၢ် လၢကျဲမုၢ်အမဲာ်ဖဲခိၣ် စ့ၤလီၤဝဲအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ မ့ၢ်ကဲထီၣ်အသးန့ၣ်, ဟံနသးဂၢၢ်ဂၢၢ်, တဘၣ်ခိၣ်ဆၢက့ၢ်တၢ်အါတလၢ မ့တမ့ၢ် ယီၢ်လီၤနီၣ်ယီၢ်ပတုၣ်တဖၣ်တဖၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်တဂ့ၢ်. လၢန့ၢ်အလီၢ်, ထုးထီၣ်နနီၣ်လၢနီၣ်ယီၢ်ချ့ထီၣ်အလီၢ် ဒီးယီၢ်လီၤဖဲနီၣ်ယီၢ်ပတုၣ် ပၢၢ်တုၤလၢ နယၢ်သိလုၣ်အခိၣ်ဖဲကျဲအကျိၤလၢဘၣ်သးယၢ်အီၤသ့တစုတက့ၢ်.

နီၣ်ယီၢ်ပတုၣ်လၢတအိၣ်ဒီးသိလုၣ်ပုၣ်ရံးတံာ်သး (Anti-Lock Braking)

သိလုၣ်တနီၤ အိၣ်ဒီးအံၣ်လဲးတြိနံး နီၣ်ယီၢ်ပတုၣ်လၢတအိၣ်ဒီးသိလုၣ်ပုၣ်ရံး တံာ်သးအကျိၤ အကျဲ လၢအကမၤစၢၤပၤယၢ်သိလုၣ် ဖဲတၢ်ယီၢ်ပတုၣ်အီၤအခါန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး နီၣ်ယီၢ် ပတုၣ် လၢတအိၣ်ဒီးသိလုၣ်ပုၣ်ရံးတံာ်သးန့ၣ်, တဘၣ်ယီၢ်တံာ်အီၤ ဒ်နယီၢ်နီၣ်ယီၢ်ပတုၣ် အသိးတဂ့ၢ်. လၢန့ၢ်အလီၢ်, ယီၢ်လီၤဖဲခိၣ်ယီၢ်လုၣ် ဒီးကၢၤယၢ်သိလုၣ်ဆူညါ ပၢၢ်တုၤလၢ နကၢၢ်ယၢ်အီၤန့ၢ်တစုတက့ၢ်. နမ့ၢ်တသ့ညါလီၤတံာ်လၢ နသိလုၣ်အံၤအိၣ်ဒီးနီၣ်ယီၢ်ပတုၣ် လၢတအိၣ်ဒီးသိလုၣ်ပုၣ်ရံးတံာ်သးအခါန့ၣ်, ဖးနသိလုၣ်အကစၢ်အလံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲ လၢတၢ်နီၣ်လီၤလီၤလီၤဆီဆီတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်နီၣ်သိလုၣ်ဖဲမ့ၢ်ခိၣ်စူး ဒီးဘျုးလီၤအါအါဂီၢ်ဂီၢ်အခါ

နမ့ၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ် လီၤကလံၤမ့ၢ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဘျုးလီၤန့ၣ်, နီၣ်ကဘျၢလီၤသိလုၣ်, ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သးအါထီၣ်, ဒီးအိၣ်ကတံာ်ကတီၤသးလၢ ကအိၣ်ပတုၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. မၤအါထီၣ် နတၢ်လူၤဟံထွဲအတၢ်ဒုၣ်စၢၤတက့ၢ်. လၢတၢ်ဘျုးသဲးစးအဖီခိၣ်န့ၣ်, နသိလုၣ်မဲာ်ညါ မ့ၢ်အူတဖၣ်အံၤ တၢ်ကဘၣ်စူးကါအီၤ ဖဲနထံာ်တၢ်လၢမဲာ်ညါ လၢတၢ်ဒုၣ်စၢၤအါန့ၣ် 500 ခိၣ်ယီၢ်တသ့အခါ ဒီးဖဲမ့ၢ်ခိၣ်စူး, မ့ၢ်ခိၣ်ဖီလီၤ, ထံလီၤသကၤဖျၢၣ်လီၤ, ဒီးသ့ၣ်လီၤအခါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤစ့ၤလီၤ တၢ်ကပီၤဆဲးကပြုၢ်အဂီၢ် ဟံအီၤလၢအကစီၤဖုၣ်တက့ၢ်.

နထံာ်တၢ်ဒုၣ်စၢၤလၢမဲာ်ညါ လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် မ့ၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်, နီၣ်ယီၤနသိလုၣ် ဆူၣ်ကျဲမုၢ်ကပၤ ဒီးအိၣ်ပတုၣ် ပၢၢ်တုၤလၢနထံာ်စိတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်တစုတက့ၢ်.

သိလုင်တါလီၤကျဲလၢကျဲစ့စီင်အဖီခိင် (Hydroplaning)

ဖဲသိလုင်လဲၤတါအချ့ 35 mph မ့တမ့ၢ် စုနုာ်အနုာ်အခါ, သိလုင်ပင်ဖဲအါတက့ၢ် က "ဒုးဖျိးကွံင်" ထံလၢကျဲမုာ်အမံင်ဖဲခိင် ဒ်သိးသိလုင်ပင်ဖဲတဖၣ် ကတုၤလီၤဖဲကျဲမုာ်ခိင် အဂီၢ်လီၤ. ဖဲသိလုင်လဲၤတါ ချ့န့ၢ် တါအံၤအခါန့ၢ်, ထံအိၣ်ဖျိၣ်သးဖဲ သိလုင်ပင်ဖဲအဖီလၢ ဒီးစိကဖီထီၣ်အီၤလၢကျဲမုာ်မံင်ဖဲခိင်အဖီခိင်သ့ဝဲ ဒီးတါအံၤဘၣ်တါကိးအီၤလၢ "သိလုင်တါလီၤကျဲလၢကျဲစ့စီင်အဖီခိင်" န့ၣ်လီၤ.

ဖဲန့ၣ်သိလုင်ပင်ဖဲလီၤကျဲလၢကျဲစ့စီင်အဖီခိင်အခါန့ၢ်, အတတုၤလီၤဖဲကျဲမုာ်ခိင်လၢက့ၢ်တါအံၤမုာ်ကဲထီၣ်အသးန့ၢ်, နယီၢ်ပတုာ်, မၤချ့ထီၣ်, မ့တမ့ၢ် ဆီတလဲၤသိလုင်လဲၤတါအကျဲတသ့လၢက့ၢ်. ဖဲန့ၣ်သိလုင်ပင်ဖဲမုာ်လီၤကျဲဖဲကျဲစ့စီင်အဖီခိင်အခါန့ၢ်, ထုးထီၣ်န့ၣ်လၢသိခိၣ်ယီၢ်လၢအလီၤတက့ၢ်.

ဖဲတါနီၣ်သိလုင်ချ့ညီနုာ်လၢကျဲမုာ်ဖးဒိၣ်အပူၤအခါ, သိလုင်တါလီၤကျဲလၢကျဲစ့စီင်အဖီခိင်အံၤ တါအိၣ်သးစ့ၤလၢကကဲထီၣ်သး ဖဲန့ၣ်သိလုင်အံၤ တါမုာ်ထီထီၣ်ဟ်အီၤဒီးသိလုင်ပင်ဖဲလၢအဂ့ၤတဖၣ် လၢအအိၣ်ဒီးအခိၣ်တဖၣ်လၢအယီၢ်တဖၣ် လၢအကဟ့ၣ်ပျဲထံကဖျိးထီၣ်ကွံင်အခါန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သနၢ်က့, သိလုင်တါလီၤကျဲလၢကျဲစ့စီင်အဖီခိင်အံၤ ကဲထီၣ်သးသ့ ဖဲသိလုင်လဲၤတါချ့ဒဲလဲၣ်ဂ့ၤအကတီၢ် ဖဲလၢကျဲမုာ်အဖီခိင်ထံအံၤမုာ်ယီၢ်နုာ်ဒီး သိလုင်ပင်ဖဲအခိၣ်တဖၣ်ယီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲမ့ၣ်စ့ၤဒိၣ်ဒိၣ်အခါန့ၢ်, သိလုင်ဖဲညီနုာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ စးထီၣ်တုၢ်ဘၣ် သိလုင်တါလီၤကျဲလၢကျဲစ့စီင်အဖီခိင် ဖဲ 35 mph သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

လၢတါကဒိသဒါ သိလုင်တါလီၤကျဲလၢကျဲစ့စီင်အဖီခိင်အဂီၢ်န့ၢ်, ပၤယာ်န့ၣ်သိလုင်ပင်ဖဲတါအိၣ်သးလၢအဂ့ၤ ဒီးနီၣ်ကဘျၢလီၤအီၤ ဖဲန့ၣ်သိလုင်လၢကျဲမုာ်ဘၣ်စီၣ် အဖီခိင်အခါတက့ၢ်.

တါနီၣ်သိလုင်ဖဲကျဲလၢအအိၣ်တဖၣ် ဒီးတါလုာ်ခိၣ်တဖၣ်အလီၤ

န့ၣ်မုာ်ဟဲဘူးထီၣ်ဆူကျဲက့ၣ်သနၢ် ဖဲကျဲလၢအအိၣ်တဖၣ်အလီၤ, မ့တမ့ၢ် ဖဲလီၢ်ကဝီၤလၢတါတပျီၣ်တဖၣ် ဒီးသ့ၣ်ထုၣ်တဖၣ် အိၣ်သဒါနတါထံၣ်စိ ကျဲမုာ်လၢမံင်ညါအခါန့ၢ်, နစူးကါပီၤအူၤလၢကဟ့ၣ်ပလီၢ် ပှါနီၣ်သိလုင်အဂၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပှါဟးလၢခိၣ်တဖၣ်လၢနအိၣ်ဖဲကျဲမုာ်ပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တါတဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအီၤလၢ နကလီၤဆူကျဲလီၤဘဲ ဃုာ်ဒီးန့ၣ်သိလုင်ဂံယာ်အိၣ်ဖဲဂံသဟီၣ်လၢတါဘၣ်စၢၤ န့ၣ်ဘၣ်. ဖဲတါလုာ်ခိၣ်လီၤဘဲတဖၣ်အလီၤန့ၢ်, သမံသမိးကွံာ်နတါထီၣ်သိလုင်လဲၤတါချ့မံထၢၣ်တလီၢ်လီၢ်တက့ၢ်. သိလုင်လဲၤတါကချ့ထီၣ် ဖဲန့ၣ်တအိၣ်လၢနီၣ်ယီၢ်ချ့ထီၣ်အလီၤအခါဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တါနီၣ်သိလုင်အတါအိၣ်သးတဖၣ်

တၢ်ပိၢ်ဖးတဖၣ်

"တၢ်ပိၢ်ဖး"အံၤ မ့ၢ်သိလွန်ပၣ်ဖဲပိၢ်ဖး လၢအဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢနကပၤဃာ် နသိလွန် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တချုးတၢ်ပိၢ်ဖးကဲထီၣ်သးအခါန့ၣ်, နကနၢ်ဟူဘၣ် တၢ်သီၣ်ဒိၣ်နီၣ်မး မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးဘၣ် နီၣ်ပၣ်တရံးသိလွန်ယူထုးတၢ်ဆူအစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူအထွဲန့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်လဲၤဒီဖျါဘၣ် တၢ်ပိၢ်ဖးန့ၣ်, ဖိၣ်ဃာ်နီၣ်ပၣ်တရံးသိလွန်ဃံးဃံး, နီၣ်ဃီၤသိလွန်ဆူမဲၣ်ညါ လိၤလိၤ, ဒီးထုးထီၣ်နီၣ်လၢနီၣ်ယီၢ်ချ့ထီၣ်အလိၤ ကယီကယီတက့ၢ်. တဘၣ်ယီၢ်နီၣ်ယီၢ်ပတုၣ် ပၢ်တုၤလၢနပၤဃာ်သိလွန်န့ၣ်တစုတက့ၢ်.

နီၣ်ဃီၤသိလွန်လၢကျဲမ့ၢ်အကပၤ ဖဲတၢ်လီၢ်လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယီၣ် အဘူးကတၢ်တက့ၢ်.

နီၣ်ပၣ်တရံးသိလွန်တမၤတၢ်

နသိလွန်ပၣ်ဖဲလၢမဲၣ်ညါတဖၣ် မ့ၢ်တလဲၤတၢ် ဒ်နဃာ်နီၣ်ပၣ်တရံးသိလွန်အသိးန့ၣ်, ထုးကဖိထီၣ်နီၣ် လၢနီၣ်ယီၢ်ချ့ထီၣ်အလိၤတက့ၢ်. တၢ်မ့ၢ်တလိၣ်ဘၣ်အီၤလၢကဟးဆွဲး တၢ်ဘၣ်တီၢ်ဘၣ်ထံးအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်, တဘၣ်ယီၢ်ပတုၣ်သိလွန်တက့ၢ်.

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နသိလွန်အံၤ ကလဲၤတၢ်ဃူဃူလၢအနီၢ်ကစၢ် ဒီးလဲၤတၢ်ဆူညါလိၤလိၤ ဖဲနနီၣ်ကဘျၢလီၤအီၤအခါသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ဘၣ်ယီၢ်ပတုၣ်အီၤန့ၣ်, ယီၢ်အီၤကယီကယီ တက့ၢ်. နမ့ၢ်ယီၢ်ပတုၣ်သတူၢ်ကလၢ် မ့တမ့ၢ် ကုၣ်ကျဲစးဆိတလဲၣ်ဂံၢ်ယၢ်န့ၣ်, သိလွန် လဲၤတၢ်ချ့ အတၢ်ဆိတလဲၣ်အံၤ ကဒုးကဲထီၣ်သိလွန်တၢ်တဂၢ်တကျၢၤ ဒီးတၢ်ကၤအီၤ တန့ၢ်လၢကံဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ယီၢ်ပတုၣ်တမၤတၢ်

နီၣ်ယီၢ်ပတုၣ်ဒိၣ်ယီၢ်လၢ လၢအန့ၢ်လီၤကယီကယီ ဖဲတၢ်ယီၢ်အီၤအခါန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ပနီၣ် တခါလၢ သိလွန်နီၣ်ယီၢ်ပတုၣ်အံၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တမၤတၢ်လၢကံဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ မ့မ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤနးနးန့ၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်မ့ၢ်အူကြၢၤကပီၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ယီၢ်ပတုၣ် ဒိၣ်ယီၢ်လၢအံၤ မ့ၢ်န့ၢ်လီၤတဘျီဃီခဲလၢကံန့ၣ်, ကုၣ်ကျဲးစး ယီၢ်ဆဲးဖိုး ဒိၣ်ယီၢ်လၢ ဒ်သိးကဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဆိၣ်သနးဂံၢ်သဟီၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်အံၤ မ့ၢ်တမၤတၢ် ဘၣ်န့ၣ်, ကုၣ်ကျဲးစးစူးကါ နဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ/တၢ်ဟံၣ်ပတုၣ်ဃာ်သိလွန်နီၣ်ယူပတုၣ် ကယီကယီတက့ၢ်. တၢ်ယူပတုၣ်သိလွန်သတူၢ်ကလၢ်အံၤ ဒုးကဲထီၣ်သိလွန်အတၢ်လီၤတလံာ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တီၢ်နီၣ် - ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ/တၢ်ဟံၣ်ပတုၣ်ဃာ်သိလွန် နီၣ်ယူပတုၣ်အံၤ မၤဃုာ်တၢ်ထဲဒၣ်ဒီး နီၣ်ပတုၣ် လၢလီၢ်ခဲ တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ကျဲမ့ၢ်တၢ်အိၣ်သး မ့ၢ်ဟ့ၣ်ပျဲၤန့ၣ်လၢ နကလီၤတၢ်လီၤဘံ တုၤအပတုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, ဆိတလဲ နသိလွန်ဆူ ဂံၢ်ယၢ်လၢအဆံးတက့ၢ်. ဆိတလဲဂံၢ်ယၢ်ဆူအဆံးဆူညါ ဖဲနနီၣ်ကဘျၢလီၤအီၤ အခါ ပၢ်တုၤလၢနနီၣ်ဃီၤဆူကျဲကပၤ ဒီးပတုၣ်အီၤသ့တစုတက့ၢ်.

တၢ်န့ၣ်သိလုၣ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်

ကျဲကစီၤလၢကံာ်

နသိလုၣ်ပၣ်ရံးတဖၣ် မ့ၢ်လီၤတၢ်ကွၢ်ဆူ ကျဲကပၤတခီတကပၤန့ၣ်, တဘၣ်ဂ့ၢ်ကျဲးစး ယၣ်ကဒါက့ၤအခိၣ်ဆူကျဲကစီၤအဖီခိၣ်တဂ့ၤ. နီၣ်အီၤဖဲကျဲကစီၤအလီၤ ဒီးပျၢ်လီၤ သိခိၣ်ယီၢ်လုၣ်ကယီၤတက့ၢ်. ဖဲန့ၣ်ကဘျၢလီၤအီၤဝံၤအခါန့ၣ်, ယၣ်က့ၤသိလုၣ် အခိၣ်ဆူကျဲကစီၤအလီၤတက့ၢ်. မ့ၢ်ဝံၤန့ၣ် နီၣ်ချ့ထီၣ်က့ၤအီၤတက့ၢ်.

ပလီၢ်သးလၢတၢ်ဟံတဖၣ်

ဒ်သိးကမၤစ့ၤလီၤတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢ တၢ်ဘၣ်ထံးလိာ်သးဒီး တၢ်ဟံအဂီၢ် တၢ်လၢနမၤအီၤသ့ အိၣ်တနီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံတဖၣ်အံၤ ဟူးဂဲၤပျၢ်ဆါအါကတၢ် ဖဲမ့ၢ်လီၤန့ၣ်တုၤမ့ၢ်ဆ့ၣ်ဝါ န့ၣ်ရံၣ်တၢ်ဆါကတီၢ်တဖၣ်အတီၢ်ပူၤအယိ နကြးပလီၢ်သ့ပလီၢ်သး လီၤဆီဒိၣ်တၢ် ဖဲတၢ်နီၣ်သိလုၣ်လၢတၢ်ဆါကတီၢ်အံၤအခါန့ၣ်လီၤ. သမံသမိးကွၢ်ကျဲမ့ၢ်ကပၤဖဲမ့ၢ်နၢၤဒီ ဒ်သိးကမၤကွၢ် နသိလုၣ်မဲၣ်ညါမ့ၢ်အူ အတၢ်ကပီၤဆါက့ၤ လၢအဖျါဖဲတၢ်ဟံအမဲၣ်ချ့တဖၣ် အဂီၢ်တက့ၢ်. နမ့ၢ်ထံၣ် တၢ်ကပီၤဆါက့ၤဒ်အံၤ လၢကျဲမ့ၢ်ကပီၤန့ၣ်, နီၣ်ကဘျၢလီၤသိလုၣ် တက့ၢ်. ဆိၣ်သိၣ်ပီၤအူဂူၤ ဒီးအိၣ်ကတဲာ်ကတီၢ်သးလၢ ကပတုၢ်အဂီၢ် တက့ၢ်. ထီၣ်န့ၣ် ကွၢ်ယုတၢ်ဟံအါန့ၣ်တဒုတက့ၢ်. ဖဲတၢ်ဟံလဲၤခိၣ်သိလုၣ်ကျဲတဖၣ် ညီၣ်ကဲထီၣ် ဖဲခိၣ် တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အခါန့ၣ်, တၢ်ဟံတဖၣ် တဘျီတခီၣ် ဟးဝုၤတီၤဖဲဝုၤတဖၣ် ဒီးဝုၤဒိၣ် ဝုၤသွါတဖၣ်အပူၤဒၣ်လဲာ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံတဖၣ် ခိၣ်ကျဲဖဲတၢ်လီၢ်တတီၤလၢလၢ လၢအဆါကတီၢ် တကတီၢ်လၢလၢ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

သိလုၣ်ဟဲလၢမဲၣ်ညါ ဖဲနသိလုၣ်ကျဲအပူၤ

သိလုၣ်မ့ၢ်ဟဲလၢနမဲၣ်ညါ ဖဲနသိလုၣ်ကျဲအပူၤန့ၣ်, သးယီၤနသးဆူအထွဲတက့ၢ်. တဘၣ်စူးကါ သိလုၣ်ကျဲလၢအစ့ၣ် လၢကဟးဆဲးသိလုၣ်အဂီၢ်တဂ့ၤ. ပုၤနီၣ်သိလုၣ်ယၣ်ကဒါက့ၤ အသိလုၣ်ခိၣ် ဖဲသိလုၣ်ကျဲလၢအဘၣ်တကပၤ ဝံၤဒီးတုၤယီၤဖဲန့ၣ်ပူၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

သိလုၣ်မ့ၢ်ဟဲယီၤဒီးဆူနမဲၣ်ညါန့ၣ်, ယၣ်နသိၣ်အခိၣ်ဆူအထွဲ ဖဲတၢ်မ့ၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤလၢ ကဟးဆဲးတၢ်ဘၣ်တီၢ်ဘၣ်ထံးအခါတက့ၢ်. တၢ်ဆိၣ်သိၣ်ပီၤအူဂူၤ ဒီးတၢ်မၤကပီၤထီၣ် နသိလုၣ်မဲၣ်ညါမ့ၢ်မ့ၢ်မ့ၢ်အံၤ မၤစၢၤ ပုၤနီၣ်သိလုၣ်လၢအမံၤခဲ မ့ၢ်တမ့ၢ် အသးဒိဝုၤဒိဝုၤ တဂၤ လၢကပလီၢ်က့ၤအသးသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

သိလုၣ်လၢကံာ်ကျဲးစးလဲၤတလၢကွၢ်န့ၣ်တဖၣ်

ပုၤနီၣ်သိလုၣ်အဂၤတဂၤ အဲၣ်ဒီးလဲၤတလၢကွၢ်န့ၣ် ဖဲကျဲမ့ၢ်အိၣ်ဒီးသိလုၣ်ကျဲၤမဲၣ်ကျဲၤ ယုာ်ဒီး သိလုၣ် လဲၤတၢ်က့ၤတၢ် ခိၣ်ယီၢ်ပလၢအလီၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤနီၣ်သိလုၣ် မ့ၢ်တယာ်ကမ့ၢ် သိလုၣ်ဟဲလၢမဲၣ်ညါအလဲၤတၢ်ချ့ မ့ၢ်တမ့ၢ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်အဂၤတခါအဖီခိၣ် အလဲၤတလၢကွၢ်န့ၣ်

မ့ၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်, နၤဒီးပုၤနီၣ်သိလ္ၚာ်အဂၤ ခံၣ်လၢကံၤအံၤ အိၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်မၤတၢ်တမံၤမံၤ လၢကဒိသဒါတၢ်ဘၣ်တိၢ်ဘၣ်ထံးအဂီၢ်လီၤ.

သိလ္ၚာ်လၢအလဲၤတလၢတၢ်တခိၣ်အံၤ မ့ၢ်ဘူးကနုၤလီၤဟံးန့ၢ်ကဒါကျဲၤ သိလ္ၚာ်ကျိၤ လၢအထွဲတကပၤအခါန့ၣ်, နီၣ်ကဘျၢလီၤသိလ္ၚာ် ဒီးဟ့ၣ်ပျဲပုၤနီၣ်သိလ္ၚာ် ဒ်သိးကလဲၤ တလၢကွံာ်နၤ လၢအဆိအချ့ၤ တသ့ဖဲအသ့အဂီၢ်တက့ၢ်. သိလ္ၚာ်ကလဲၤတၢ်တခိၣ်အံၤ မ့ၢ်ဘၣ်က့ၤန့ၣ်ကဒါကျဲၤန့ၣ်, နီၣ်ချ့ထီၣ်န့ၣ်သိလ္ၚာ် ဒ်သိးကမၤလီၤတံၢ်လၢ ကျဲတၢ်ဒုၣ်စၢၤအိၣ် လၢလၢပျဲပျဲၤ လၢသိလ္ၚာ်အံၤ ကက့ၤန့ၣ်ဖဲသိလ္ၚာ်ကျိၤလၢနလီၤခံအဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်ဘၣ်တိၢ်ဘၣ်ထံးကဲထီၣ်သးမ့ၢ်သ့ ဒီးကျဲကပၤတခီတကပၤ လၢအထွဲအံၤ မ့ၢ်လဲၤလၢ နသိလ္ၚာ်အဂီၢ်န့ၣ်, သးဃီၤနသးဆူအထွဲချ့ၤဒီးဟ့ၣ်ပျဲသိလ္ၚာ်ကလဲၤတလၢ တၢ်တခိၣ် လၢကနုၤလီၤဆူန့ၣ်သိလ္ၚာ်ကျိၤပူၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်န့ၣ်သိလ္ၚာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် သိလ္ၚာ်စဲးပတုာ် ဖဲလ္ၚာ်မ့ၢ်အူကျိၤတဖၣ်အဖီခိၣ်

နသိလ္ၚာ်စဲးမ့ၢ်ပတုာ် ဖဲလ္ၚာ်မ့ၢ်အူကျိၤတဖၣ်အလီၤ ဒီးလ္ၚာ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဟဲဘူးထီၣ်န့ၣ်, ဟးထီၣ်ကွံာ်လၢသိလ္ၚာ်ပူၤတက့ၢ်. လၢတၢ်ကဟးဆဲး တၢ်ဘၣ်တိၢ်ဘၣ်ထံးဆူၣ်ဆူၣ် ခီဖျီ တၢ်ကတၢ်ခီလၢတၢ်ဘၣ်ထံးလီၤသးတဖၣ်အဂီၢ် ပၤဃာ်တၢ်ဒုၣ်စၢၤလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢလ္ၚာ်မ့ၢ်အူကျိၤတဖၣ်တက့ၢ်. ဟးယံၤထီၣ်ဒီး လ္ၚာ်မ့ၢ်အူကျိၤလၢအဆိအချ့ၤ လၢ 45 ဒိၣ်ကရံၣ်အန့ၣ် ဆူသိလ္ၚာ်ဟဲတကပၤတက့ၢ်.

သိလ္ၚာ်ကျဲလၢထံဒိၣ်ဘၢတဖၣ်

ထံဒိၣ်ဘၢအံၤ ကဲထီၣ်သးသ့ ဖဲထံကျိဖိတဖၣ် ဒီးထံကျိဖးဒိၣ်တဖၣ် ယွၤလီၤတလၢကွံာ် အကၢၢ်ခိၣ်တဖၣ်အခါ, ဖဲတမၢ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တံထီတဖၣ်ပိၤဖးအခါ, ဖဲထံယွၤလီၤလၢ မ့ခိၣ်ဖိတီၣ်တီၣ်တဖၣ်အအိၣ် မ့တမ့ၢ် ဖဲမ့ခိၣ်စူၤဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်တဘျီလၢလၢအခါန့ၣ်လီၤ. ထံဒိၣ်နိယွၤအံၤ တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤသ့ဖဲ ကျဲမ့ၢ်တဖၣ်, တိၤတဖၣ် ဒီးတလီၤလီၤဖုၣ်တဖၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. မ့ခိၣ်စူၤဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ထံဒိၣ်ထီၣ်အံၤ ယွၤလီၤဝဲချ့ၤဒီးလၢတၢ်ပလီၤသးအပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်သးဖဲမ့ခိၣ်စူၤဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဝံၤ စၢၤမနဲး မ့တမ့ၢ် စၢၤန့ၣ်ရံၣ်ဝံၤအလီၤခံ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- တဘၣ်နီၣ်သိလ္ၚာ်ဖဲထံဒိၣ်တၢ်အလီၤတဖၣ်တဂ့ၤ. နမ့ၢ်ထံၣ်ကျဲမ့ၢ်လၢထံဒိၣ်ဘၢအီၤ လၢမံၤညါန့ၣ်, ဃာ်တရံးသိလ္ၚာ်အခိၣ် ဒီးဃုာ်ကျဲလၢအဂၤတဘၣ် ဒ်သိးနကလဲၤဆူ တၢ်လီၤလၢနကလဲၤအီၤအဂီၢ်တက့ၢ်.
- လီၤဆီဒိၣ်တၢ် ဖဲမ့ၢ်နၤခီန့ၣ်, အိၣ်ပလီၤသး ဖဲတၢ်ထံၣ်တၢ်တဖျါအါအါအခါတက့ၢ်.
- သ့ၣ်နီၣ်လၢ, ထံအယိာ် 6 စုမ့ၢ်ဒိၣ်အံၤ ကတုၤဃီၤဖဲပုၤလဲၤတၢ်ဖိသိလ္ၚာ်အါတက့ၢ်အသးနါပျဲ လၢအဒုးကဲထီၣ် တၢ်ပၤအီၤတန့ၢ်လၢကံၤ မ့တမ့ၢ် စဲးပတုာ်ကွံာ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်သိလ္ၚာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်

မုံနံနံစိထံပုနီနံသိလုနံအလံာ်တါနံကျဲ

- ထံယုလီလါအယိာ်ခံခိာ်ယိာ်အံ၊ ဆူဖျိးကွံာ်သိလုနံအါတကွံာ်သုဝဲ ပာ်ယုာ်ဒီး SUV သိလုနံတဖာ် ဒီးသိလုနံပဒါးခိပျီတဖာ်န့ာ်လီ၊
- ထံမုာ်ဖျါဒိာ်ဒိာ်ဖိလါတါကလဲါခိာ်အဂီာ်ဒါာ်လဲာ်န့ာ်, တဘာ်ကုာ်ကျဲးစါး လဲါခိာ်ကျဲမုာ်လါ ထံဒိာ်ဘါအါတဘိတဂု၊ ထံအံဟံသဒါ တါလီါဘျါပတီါသုဝဲ, မုတမုာ် ဖဲတါအိာ်သး လါအနးန့ာ် ထံဒိာ်ဘါတါအံ၊ မါဟးဂီါ သိလုနံကျဲ ခိဖျိတါဆူဖျိးကွံာ် ကျဲမုာ်အမဲာ်ဖဲခိာ်ယိာ်ဒါသုဝဲန့ာ်လီ၊
- ကျဲအဂါမုာ်တအိာ်ဘာ်န့ာ်, လဲါယီါအါဆူတါလီါလါအကစါထီ ဒီးအိာ်ခိးလါ ထံကလီါစုါအဂီါတကွံာ်၊

တါလီါဘျါဆူထံဖိလံာ်

သိလုနံအါတကွံာ်န့ာ် ကထိာ်ဖိဖဲထံအဖိခိာ် လါ 30 တုါ 60 စဲးကီးန့ာ်လီ၊ နသိလုနံ မုာ်လီါတဲာ်ကွံာ် ဖဲထံယိာ်အပူါန့ာ်, ကုာ်ကျဲးစါးမါတါခဲလါာ် လါကဟးထီာ်လါသိလုနံအချ့ တကတီါယီါတကွံာ်, မုာ်သ့န့ာ်, ဟးထီာ်လါသိလုနံပူါဖဲပဲတြီါအိးထီာ်သးတဖာ် တချုးလါ ထံတုါယီါဆူပဲတြီါအါတကွံာ်၊

နသိလုနံမုာ်စးထီာ်လါဘျါကွံာ်န့ာ်, တဘာ်ပျံါတါဖုးတါတဂု၊ သိလုနံပဲတြီါသ့ာ်တဖာ်အံ၊ တါအိးထီာ်အါတသ့ ပါာ်တုါလါ ထံကံာ်သဟီာ်လါသိလုနံပူါအံ၊ ပျဲါသိးဒီးကံာ်သဟီာ် လါသိလုနံချ့တစုန့ာ်လီ၊ ဖဲထံနုာ်လီါဆူသိလုနံပူါပျဲါပျဲါအါန့ာ်, တါအိးထီာ်ပဲတြီါတဖာ်သုဝဲ ဖဲတါဘာ်ဒါဘာ်ထံး မုာ်တအိာ်နီတမံါအါန့ာ်လီ၊

သိလုနံစဲးအတယါာ်ယါအံ၊ ကဒုးလီါဘျါဆိ သိလုနံမံာ်ညါန့ာ်လီ၊ ပုါဒီးသိလုနံအလီါ လါသိလုနံလီါခဲအံ၊ ကအိာ်ဒီးကလံါ ဖဲနရဲာ်ကျဲါနုတါပူါဖျိးအတါမါရဲာ်ကျဲါ ခိာ်သ့ာ် အါန့ာ်လီ၊ ပုါအဂါမုာ်အိာ်လါသိလုနံပူါန့ာ်, ဆါတဲာ်အတါအိာ်သးတဖာ် ဒီးကုာ်ကျဲးစါး ဟးထီာ်လါသိလုနံပူါ တပူါယီါတကွံာ်၊

မုာ်အူအိာ်တါ

နမုာ်ဟံသ့ာ်ဟံသးဘာ် မုာ်အူလုာ် လါနသိလုနံနီာ်ကျါာ်ဘါ သိလုနံမံာ်ညါအဖိလံာ်န့ာ်, နီာ်ယီါဆူကျဲါမုာ်ကပ၊ မါပတုာ်ကွံာ်သိလုနံစဲး ဒီးဟးထီာ်လါ သိလုနံပူါတကတီါယီါတကွံာ်၊ တဘာ်စူးကါထံလါ ကမါသံမုာ်အူအဂီါတဂု၊ နီါနီါတါအံါမါအါထီာ် မုာ်အူလုာ်န့ာ်လီ၊

ကီါတလါ

သိလုနံအါတကွံာ်န့ာ်အိာ်ဒီး နီာ်ကါါအနီာ်ထီာ်တဖာ် မုတမုာ် မုာ်အူတဖာ် လါအဟံဖျါထီာ် စဲးအတါကီါန့ာ်လီ၊ တါဟူးတါဂဲါတဖာ် ဒ်အမုာ် တါနီာ်သိလုနံဖဲ သိလုနံတါလဲါတါက့၊ အိာ်ပတုာ် ဒီးလဲါဆူညါ ဖဲတါကီါအနံ၊ တါနီာ်သိလုနံဖဲတါလီါဘံါအလီါတဖာ်, ဒီးတါတွံာ်သိလုနံ တွံာ်အံါ ဒုးကဲထီာ်နသိလုနံစဲးလါကကီါနံါဒီးအလီါန့ာ်လီ၊

ဖဲနသိလုၣ်စဲးကိၣ်ထီၣ်အခါန့ၣ်, ပံးကွံာ်သိလုၣ်ပီးလီၤ လၢတၢ်တလိၣ်ဘၣ်အီၤတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် ကလံၤချံာ်တက့ၢ်. တၢ်ကိၣ်မ့ၢ်ဒိၣ်တလၢဒံးဆူညါန့ၣ်, တၢ်အိးထီၣ် တၢ်မၤ ကလၢထီၣ်သိလုၣ်အံၤ ကမၤစၢၤအူထုးထီၣ်ကွံာ် ကလံၤကိၣ်လၢနစဲးလိၤန့ၣ်လီၤ. အကျါအကျဲတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တမၤတၢ် ဒီးစဲးမ့ၢ်ကိၣ်ထီၣ်သတူၢ်ကလၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် ထံၣ်သဝံ မ့ၢ်ဟဲထီၣ်လၢ စဲးအပူၤန့ၣ်, နီၣ်ဃီၤဆူကျဲမ့ၢ်ကပၤ, ပတုာ်သိလုၣ်, ဒီးပတုာ်ကွံာ်သိလုၣ်စဲး တကတီၢ်ဃီတက့ၢ်.

တၢ်န့ၣ်သိလုၣ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်

သိလုၣ်မံာ်ညါမ့ၢ်အူဟးဂီၤ

နသိလုၣ်မံာ်ညါမ့ၢ်အူ မ့ၢ်ဟံာ်ကွံာ်သတူၢ်ကလၢ်န့ၣ်, ကျဲးစးစူးကါ တၢ်ဟံာ်ပတုာ်ဃာ်သိလုၣ် အမ့ၢ်အူတဖၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် အမ့ၢ်အူတဖၣ်, မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်ဃာ် သိလုၣ်ခိၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီးလၢတၢ်အံၤအကျါတခါ ကမၤတၢ် ဒီးဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်. တၢ်ကပီၤလၢလၢပဲၤပဲၤ ဒ်သိးကနဲၣ်ဃီၤဆူကျဲမ့ၢ်ကပၤအဂီၢ်လီၤ. နသိလုၣ်မံာ်ညါမ့ၢ်အူ မ့ၢ်လီၤဟံာ်ကွံာ် ဖဲကျဲမ့ၢ်လၢသိလုၣ်လဲၤတၢ်အါ မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်ဒိၣ်ကပီၤဃာ်မ့ၢ်အူအခါန့ၣ်, နီၣ်ကဘၢလီၤ ဒီးပၤဃာ်နသိလုၣ်ဖဲ ကျဲမ့ၢ်ပူၤ ပၢာ်တုၤလၢ နသးကွံာ်အီၤဆူ ကျဲကပၤ တခီတကပၤ လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် သ့တစုတက့ၢ်. နသိလုၣ်မ့ၢ်အူမ့ၢ် လီၤဟံာ်ကွံာ် ခဲလၢာ် လၢတၢ်ခံးကျါ, ဖဲကျဲလၢပုၤတအိၣ်နီတဂၤအခါန့ၣ်, နီၣ်ကဘၢလီၤ ဒီးပၤဃာ် နသိလုၣ်ဖဲ တၢ်လဲၤကျဲအပူၤ ပၢာ်တုၤလၢ နနီၣ်ဃီၤအီၤဆူကျဲကပၤတခီတကပၤ လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်သ့တစုတက့ၢ်.

နီၣ်ထွါသိလုၣ်မံာ်ကလၢဒိသဒၢကလံၤ ဟးဂီၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် သတူၢ်ကလၢ် နီၣ်ကျၢာ်ဘၢ သိလုၣ်မံာ်ညါ

နနီၣ်ထွါသိလုၣ်မံာ်ကလၢဒိသဒၢကလံၤအံၤ မ့ၢ်ဟးဂီၤသတူၢ်ကလၢ် ဖဲမူခိၣ်စူၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် မူခိၣ်ဖီလီၤအခါန့ၣ်, နီၣ်ကဘၢလီၤအီၤ ဒီးအိးထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် အမ့ၢ်အူ တဖၣ်တက့ၢ်. သိလုၣ်အဂၤတဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်လၢနလီၢ်ခဲန့ၣ်, တဘၣ်နီၣ်ကဘၢလီၤအီၤဆူညါဆူညါ တဂ့ၢ်. နီၣ်ဃီၤသိလုၣ်ဆူကျဲမ့ၢ်ကပီၤ ဒီးသးဃီၤဆူတၢ်လီၤလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢအဆိအချ့ တသ့ဖဲအသ့တက့ၢ်.

နီၣ်ကျၢာ်ဘၢ သိလုၣ်မံာ်ညါ မ့ၢ်အိးထီၣ်သး သတူၢ်ကလၢ် ဒီးမၤတံာ်တၢ်နတၢ်ထံၣ်စိတၢ် အခါန့ၣ်, နကွၢ်ဖိတၢ်ဖျါဖဲ တၢ်လီၢ်လၢ နီၣ်ကျၢာ်ဘၢ သိလုၣ်မံာ်ညါ ဒီးနီၣ်ကၤအဘၢာ်စၢၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတၢ်မၤအီၤမ့ၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်, ထုးလီၤပဲတြီၤ ဒီးပိာ်သန့ၤထီၣ်သး လၢတၢ်ကကွၢ်တလၢကွံာ် နီၣ်ကျၢာ်ဘၢသိလုၣ်မံာ်ညါအန့ၣ်ထံးအဂီၢ်တက့ၢ်. အိးထီၣ်မ့ၢ်အူ ဟ့ၣ်ပလီၢ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်, နီၣ်ကဘၢလီၤ, ဒီးဃုထၢာ်သိလုၣ်ကျါ လၢအပူၤဖျဲးဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢနကနီၣ်ဃီၤအီၤဆူကျဲကပၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

သိခိၣ်ယီၤလုၣ်ကတၢ်ထီသး

နသိခိၣ်ယီၤလုၣ်အံၤ မ့ၢ်ကတၢ်ထီသးန့ၣ်, နမၤတပျၢ်ကွံာ်အိၣ်သ့ဝဲ ခိဖျိတၢ်ကွဲးဃီၤ နနီၣ်မ့ၢ် လၢခိၣ်ယီၤလုၣ်အဖီလၢာ် ဒီးတၢ်ထုးထီၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တမၤတၢ်ဘၣ်န့ၣ်, ယီၤလီၤ နီၣ်ယီၤပတုၣ် ဒီးသုးဃီၤဆူ ဂံၢ်သဟီၣ်လၢတၢ်ဘၣ်စၢၤဒီးတၢ်အံၤ ကမၤလီၤဖျၢ်ကွံာ် သိလုၣ်စဲး န့ၣ်လီၤ. ဆူညါ, ဃုထၢသိလုၣ်ကျိၤလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဒီးနီၣ်ဃီၤအိၣ် ဆူကျဲကပၤ တခီတကပၤ တက့ၢ်. ကျဲကပၤတခီတကပၤအံၤ တၢ်မ့ၢ်တဒါလီၤ ဟံကျဲ ဘၣ်န့ၣ်, အိးထီၣ် နမ့ၢ်အူဟ့ၣ်ပလီၢ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် ဒီးနီၣ်ဃီၤနသိလုၣ်ဆူညါလီၤလီၤ ပၢ်တုၤလၢ နနီၣ်ဃီၤအိၣ် ဆူကျဲကပၤတခီတကပၤ လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်သ့ တစုတက့ၢ်.

သိလုၣ်တၢ်ဘၣ်တီၢ်ဘၣ်ထံးလိာ်သးဒီးလီၤမ့ၢ်အူတၢ် မ့တမ့ၢ် လီၤမ့ၢ်အူဒၢ

နမ့ၢ်အိၣ်ဘူးဘၣ်ဒီး လီၤမ့ၢ်အူတၢ်, မ့ၢ်အူပျံၤ, မ့တမ့ၢ် လီၤမ့ၢ်အူဒၢန့ၣ်, နကြး -

- အိၣ်လၢနသိလုၣ်ပူၤ ဒီးကိး 911.
- ဟးထီၣ်လၢသိလုၣ်ပူၤ ထဲဒၣ်ဖဲလၢမ့ၢ်အူအိၣ်တၢ်အခါ.
- နမ့ၢ်ဘၣ်ဟးထီၣ်လၢ တၢ်ချါန့ၣ်, ဖုယံၤထီၣ်လၢသိလုၣ်လၢခိၣ်ခံကပၤလၢာ်ဃုဃု, ဒီးဟးတံၢ်တၢ်ရှၢ်ခိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. ဖဲနဟးယံၤထီၣ်ဒီး တၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ်အခါတက့ၢ်.
- ထီဘီန့ၣ် ဆိကမိၣ်တယာ်ကွၢ်လၢ မ့ၢ်အူပျံၤ ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်အံၤ အိၣ်ဒီးလီၤမ့ၢ်အူ ဂံၢ်သဟီၣ်တက့ၢ်.

ခၢ်ဘိၣ်မိၣ်နီၣ်ဆဲး(၃) တၢ်စုၣ်တၢ်ပျၢ် ဒီးတၢ်ပူၤဖျဲးအတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ်

ခၢ်ဘိၣ်မိၣ်နီၣ်ဆဲး(၃)အံၤ မ့ၢ်ကံသဝံလၢအမၤသံတၢ်သ့, အနၢအနါတအိၣ် ဒီးအလွဲၢ်တအိၣ် လၢအဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်အိၣ် ခိဖျိသိလုၣ်စဲးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲနပဲၤတြီၤမ့ၢ်ပံးဃာ်သးအခါန့ၣ်, တၢ်အံၤဟဲအိၣ်ဖျိၣ်ဖဲနသိလုၣ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲနတၢ်ဟံသိလုၣ်အလီၢ် ဖဲနသိလုၣ်စဲးပတုၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကူၤစါအကျိၤအကျဲထဲတဘိၣ်လီၤ လၢခၢ်ဘိၣ်မိၣ်နီၣ်ဆဲး(၃) တၢ်စုၣ်တၢ်ပျၢ်အဂီၢ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲကလံၤဆံလၢအဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

ခၢ်ဘိၣ်မိၣ်နီၣ်ဆဲး(၃)အစုၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါပနီၣ်ဆိတဖၣ် ပၢ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဘံးသးသတူၢ် ကလၢာ်, ခိၣ်သၣ်ဃံဆါ, ခိၣ်မူၤ, ဒီးသးကလံာ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်လဲၤခိဖျိဘၣ်တၢ်ဆါပနီၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်, အိးထီၣ်ပဲၤတြီၤတဖၣ်, ပတုၣ်ကွံာ်သိလုၣ်စဲး, ဒီးဟးထီၣ်လၢ သိလုၣ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံ ပတုၣ်ဃာ်သိလုၣ်အလီၢ် လၢအဆိအချ့ တသ့ဖဲအသ့တက့ၢ်. နမ့ၢ်ဆိကမိၣ်လၢ သိလုၣ်မ့ၢ်အူလုၢ် ယွၤလီၤန့ၣ်, လဲၤသမံသမိးမၤကွၢ် သိလုၣ်မ့ၢ်အူလုၢ်အကျိၤအကျဲတက့ၢ်.

မံင်နံင်စိထံင်ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလံာ်တၢ်နံၣ်ကျဲ

ခၢ်ဘိၣ်မိၣ်နီၣ်ဆဲး(ဒ)အစ့ၣ်အပျၢ်အံၤ ကဲထီၣ်သးအါတက့ၢ် ဖဲတၢ်ဂီၢ်ခါအလါတဖၣ်
 ဖဲလၢတၢ်ပံးဃာ်သိလ့ၣ်ပဲတြီတဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ချ့ၣ်အကတီၢ်န့ၣ်,
 ခၢ်ဘိၣ်မိၣ်နီၣ်ဆဲး(ဒ)အံၤ အိၣ်ကတၢ်ထီသးဖဲ တၢ်ဟံပတုၢ်သိလ့ၣ်လီၤအပူၤသ့ဝဲ
 ဖဲလၢတၢ်မ့ၢ်အိးထီၣ်ဟံ တၢ်ဟံပတုၢ်သိလ့ၣ်လီၤအခါဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ခၢ်ဘိၣ်မိၣ်နီၣ်ဆဲး(ဒ)
 စ့ၢ်န့ၣ်လီၤဖဲဟံၣ်လၢအစဲဘူးသးအပူၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ခၢ်ဘိၣ်မိၣ်နီၣ်ဆဲး(ဒ) ဒုးကဲထီၣ်
 ပုၤတဂၤအတၢ်သးသပုၤ လၢစ့ၤမံးနံးအတီၢ်ပူၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- ဟးဆဲးတၢ်နီၣ်ထီဃာ်သိလ့ၣ်စဲး ဖဲတၢ်ဟံပတုၢ်သိလ့ၣ်အလီၢ်.
 တၢ်လီၢ်လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဒိၣ်န့ၢ်အလီၢ် လၢတၢ်ကမၤကလၢထီၣ်သိလ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ
 ဟံၣ်မဲၣ်ညါသိလ့ၣ်ကျိၤန့ၢ်လီၤအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ဟးဆဲး တၢ်ဆ့ၣ်နီၤဖဲ သိလ့ၣ်အပူၤ ဖဲတၢ်အိးထီဃာ်သိလ့ၣ်စဲးအါတက့ၢ်.
- တဘၣ်နီၣ်သိလ့ၣ် လၢတၢ်သုးတံၢ်ဃာ်သိလ့ၣ်ပဲတြီခဲလၢဃံးဃံးတဂ့ၤ.
- ဖဲသိလ့ၣ်အိၣ်ကတၢ်ထီသး ဖဲမူခိၣ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ကဟံအလီၤန့ၣ် ဟးဆဲး
 တၢ်အိးထီဃာ်သိလ့ၣ်စဲးတက့ၢ်.
- မၤလီၤတံၢ်လၢ နသိလ့ၣ်မ့ၢ်အူလ့ၣ်အဘိအံၤ သုတစ့ၢ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ်
 အိၣ်ကတၢ်ထီသးအဂီၢ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်ပျဲကလံၤဆ့ၣ်နီၤလီၤဆူ သိလ့ၣ်ပူၤ တဘျီဘၣ်တဘျီ
 ဒိဖျိတၢ်ထုးလီၤပဲတြီတဖၣ်တက့ၢ်.

တၢ်နိဗ္ဗာန်သိလ္လင်္ဂ ဖဲမံၣ်နိဗ္ဗာန်စိထံာ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လီၤဆီန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်မၤကဘၣ် တၢ်ဘျၢသဲစး လီၤလီၤဆီဆီ မ့တမ့ၢ် လီၤတူၣ်လီၤကော်လၢ ကတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဒီး တၢ်လိာ်ဘၣ် လီၤလီၤဆီဆီတဖၣ်န့ၣ်, နဘၣ်ဟ့ၣ်ယၣ်ကွၢ် နတ်နိဗ္ဗာန်သိလ္လင်္ဂ အခွဲးယာ်လီၤဆီတဖၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

မံၣ်နိဗ္ဗာန်စိထံာ်ကမ္မၢ်တၢ်ပူၤဖျဲးဝဲၤကျိၤအံၤ ပၤယာ်နတ်နိဗ္ဗာန်သိလ္လင်္ဂအတၢ်မၤနီၣ်မၤယါ လၢအပၣ်ယုာ်ဒီး တၢ်ဂံၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယး တၢ်နိဗ္ဗာန်သိလ္လင်္ဂ ဒီးလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ အတၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ်တဖၣ် ဖဲမံၣ်နိဗ္ဗာန်စိထံာ် ဒီးကီၢ်စံၣ်အဂၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ် နးနး ဒီးကဲထီၣ်ဝဲၤကဲထီၣ်က့ၤအံၤ ဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ယၣ်ကွၢ် နတ်နိဗ္ဗာန်သိလ္လင်္ဂခွဲးယာ်လီၤဆီ မ့တမ့ၢ် တၢ်တြီၤယာ် လၢတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ, တၢ်ဆၢကတီၢ်, ဒီးသိလ္လင်္ဂအကလုာ် လၢနနီၣ်အီၤသ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပတုာ်ကွၢ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ

နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအံၤ တၢ်ပတုာ်ကွၢ်အီၤသ့ ခီဖျါ တၢ်တြီၤယာ်တစိာ်တလီၢ်, တၢ်ဟံးန့ၢ်ကွၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိကတီၢ်ကွၢ်အီၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်မၤကမၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီးနလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအံၤ တၢ်မ့ၢ်ဟံပတုာ်အီၤန့ၣ်, ကမ္မၢ်တၢ်ပူၤဖျဲးဝဲၤကျိၤကေဆုၤန့ၢ်န့ၣ် တၢ်ပတုာ်ကွၢ် အတၢ်ဘိးဘၣ် သ့ၣ်ညါ ဒီးတၢ်ကွဲးရဲၣ်လၢ တၢ်ကကွၢ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤအဂီၢ် အတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်သးတနီၤ လၢအကဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ယၣ်ကွၢ် တၢ်နိဗ္ဗာန်သိလ္လင်္ဂခွဲးယာ်လီၤဆီ သ့တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤဟံးအီၤ ဒ်လၢလၢာ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တြီၤယာ်တစိာ်တလီၢ်

နတ်နိဗ္ဗာန်သိလ္လင်္ဂလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအံၤ တၢ်တြီၤယာ်အီၤတစိာ်တလီၢ်သ့ဝဲ ဖဲ -

- နမ့ၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ် သိလ္လင်္ဂတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်ဘျၢသဲစး တဘျီဝဲၤတဘျီ.
- နမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဖဲကီၢ်ဘျီၣ်ပူၤ လၢတၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ်တၢ်ဘျၢသဲစး ပၣ်ယုာ်ဖဲ သိလ္လင်္ဂတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထံး လၢအဒုးကဲထီၣ် တၢ်သံတၢ်ပုၤ, နီၢ်ခိၣ်နီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး, မ့တမ့ၢ် တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အတၢ်ဟးဂီၤဒိၣ်ခိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်.
- နမ့ၢ်စူးကါ မ့တမ့ၢ် ပျဲပူၤတဂၤလၢလၢကစူးကါ နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ တဖိးသဲစးအဂီၢ်. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲး လၢကဟ့ၣ်ပျဲပူၤတဂၤလၢ လၢကစူးကါ နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲအဂီၢ်လီၤ.

- နမ့်မာကမာ သိလှော်တင်လဲတင်ကွဲ တင်ကမာသဲစး ဖဲကီစဲဒဲအဂတဘွာ် လာတင်စံဉ်ညီဉ်တြီဃာ်တစိတ်လီၤ ဖဲမံနံဉ်စိထာ်အပူၤ.
- နဘာ်တင်စံဉ်ညီဉ်နၤဖဲကွီၤဘျီဉ် လၢနတကြးတဘာ်ဒဲသဲစးအသး လၢတင်ကနီဉ် သိလှော်အဂီၢ်.
- နမ့ၢ်လီၤတူၢ်လီၤကော်လၢ ကဟံဖျါထီဉ် ဆူဉ်ချ့တင်အိဉ်သး လၢအဒုးကဲထီဉ် တင်ဆိ ကတီၢ်ကွံာ် နတင်နီဉ်သိလှော်ခွဲးယာ်လီၤဆိတဖဉ်.
  - နမ့ၢ်လီၤတူၢ်လီၤကော်လၢကပတုာ်သိလှော် လၢကွီဘား(စ)လၢအယုာ်ထီဉ်ဟံ တင်ပတုာ်ပနီဉ် ဒီးအမ့ၢ်အူအလွဲၢ်ဂီၤကပီၤမ့ၢ်မ့ၢ်အဂီၢ် ဖဲနမ့ၢ်မာမာတင်ကမာသဲစး ဒဲအံၤဝဲၤ ယဲၢ်နံဉ် အတီၢ်ပူၤ.
  - တင်ထံဉ်န့ၢ်လၢ နစိာ်ယုာ် လဲးစ့ဉ်တင်ပျဲလၢအယီၤအဘျဉ် မ့တမ့ၢ် တင်ဆိတလဲဟံအီၤ.
  - နမ့ၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ် လံာ်ပတံထီဉ်အိဉ်လံာ်အိဉ်လီတၢ် လၢလဲးစ့ဉ်တင်ပျဲ မ့တမ့ၢ် တင်အုဉ်သး ဟံပနီဉ်ခးအဂီၢ်.
  - နမ့ၢ်လဲၤဒီးစဲး ပုၤနီဉ်သိလှော်လဲးစ့ဉ်တင်ပျဲတင်ဒီးစဲး လၢပုၤတဂၤလၢအဂီၢ်, မ့တမ့ၢ် ဟ့ဉ်ပျဲ ပုၤတဂၤလၢ လၢကဒီးစဲးလၢနဂီၢ်.
  - နမ့ၢ်အိဉ်လံာ်အိဉ်လီဟံပနီဉ်လီၤနသး လၢပၤကီၢ် ပုၤဘာ်မ့ဘာ်ဒါ အမဲဉ်ညါ
  - နမ့ၢ်လီၤတူၢ်လီၤကော်လၢကပဲဆူကွီၤဘျီဉ် မ့တမ့ၢ် ဟ့ဉ်စ့အိဉ်လိး လၢတင်လုာ်သ့ဉ် ခါပတၢ် တင်သိဉ်တင်သီ ဘာ်ထွဲဒီးသိလှော် ဖဲတင်လိဉ်ဘာ်နၤလၢနကမၤအီၤအခါ.
  - နမ့ၢ်ဘာ်တင်စံဉ်ညီဉ်နၤလၢ တင်မၤကမာတင်တဆဲးတက့ၢ် လၢတင်လုာ်သ့ဉ်ခါပတၢ် မံဉ်နံဉ်စိထာ် သိလှော်တင်လဲတင်ကွဲတင်ဘျါသဲစးအဂီၢ်.
  - နမ့ၢ်လီၤတူၢ်လီၤကော်လၢ ကဟ့ဉ်လီၤ ဖိသဉ်တင်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤအဘူးအလဲ.
  - နမ့ၢ်စူးကါ မ့တမ့ၢ် ဟ့ဉ်ပျဲပုၤတဂၤလၢလၢကစူးကါ လဲးစ့ဉ်တင်ပျဲ, တင်ဟ့ဉ်ပျဲ, မ့တမ့ၢ် ID ခး လၢကလဲၤပုၤညါသူးတဖဉ် လၢပုၤတဂၤလၢလၢအသးနံဉ်စၢ်န့ၢ် 18 နံဉ်အဂီၢ်, မ့တမ့ၢ် လဲၤပုၤသံးလၢပုၤတဂၤလၢလၢအသးနံဉ်စၢ်န့ၢ် 21 နံဉ်အဂီၢ်.
- နသးနံဉ်စၢ်န့ၢ် 21 နံဉ် ဒီးကွီၤဘျီဉ်ဆၢတံာ်ဝဲလၢ နနီဉ်သိလှော် ဖဲတင်အိဉ်သးအကတီၢ် မ့တမ့ၢ် ဖဲအိဉ်သးဝံၤအကတီၢ်.
- နမ့ၢ်ဟ့ဉ်ကီၢ်စဲဉ် မ့တမ့ၢ် ပုၤနီဉ်သိလှော်လဲးစ့ဉ်တင်ပျဲ အပုၤခၢဉ်စး လၢခဲးလၢစ့တအိဉ် လၢလၢပျဲပျဲ. (တၢ်တြီဃာ်တစိတ်လီၤအံၤ တင်ကပတုာ်ကွံာ်အီၤ ဖဲခဲးလၢစ့တအိဉ် လၢလၢပျဲပျဲ မ့တမ့ၢ် အဘူးအလဲလၢအဘာ်ထွဲ တမံၤလၢလၢအံၤ တင်ဟ့ဉ်လီၤခဲလၢာ် ဝံၤအလီၢ်ခဲန့ဉ်လီၤ.)
- နမ့ၢ်ဘာ်တင်စံဉ်ညီဉ်လၢ နဟ့ၢ်န့ၢ်သိလှော်အသိ.

မံင်နံင်စိထံင်ပှါနီင်သိလှဲအလံင်တါနံင်ကျဲ

ဖဲတါတြီဃာ်တစိ်တလီၤအဆါကတီၢ်ကတါနံင်, နတါနီၢ်သိလှဲခွဲးယာ်လီၤဆီအံၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တါကျဲဟ့ၣ်လီၤကျဲန့ၤသ့ဝဲ ဖဲနတုၤထီၣ်ဘးဒီးတါလိၣ်ဘၣ်ခဲလၢ် အခါန့ၣ်လီၤ. တါလိၣ်ဘၣ်တခါန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တါဟ့ၣ်အဘူးအလဲ လၢတါဟ့ၣ်ကဒါကျဲအီၤ အဘူးအလဲန့ၣ်လီၤ. နလဲးစ့ၣ်တါပျဲအမုၢ်န့ၣ်မ့ၢ်သီ မ့ၢ်တလၢကွံၣ်ဖဲတါတြီဃာ်တစိ်တလီၤ အဆါကတီၢ်အခါ မ့တမ့ၢ် နမံၤ မ့တမ့ၢ် လီၤအိၣ်ဆိးထံး မ့ၢ်ဆီတလဲအသးန့ၣ်, နကဘၣ်ပတံထီၣ် လဲးစ့ၣ်တါပျဲအသီ ဒီးဟ့ၣ်အဘူး အလဲလၢအကြါးအဘၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တါဟံးန့ၢ်ကွံၣ်

နလဲးစ့ၣ်တါပျဲအံၤ တါဟံးန့ၢ်ကွံၣ်အီၤသ့, ဖဲ -

- နမ့ၢ်ဂ့ၢ်လိၣ်လၢကမၤတါသမံသမိးမၤကွၢ် ဒ်သိးတါကဆါတံၣ်လၢ မ့ၢ်န့ၣ်လၢ သံး မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်မူၤဘျိး အတါလုၢ်ဘၢစိကမီၤအဖီလၢ် မ့တမ့ၢ် နမ့ၢ်တဖျိတါမၤကွၢ်အံၤအခါ.
- တါမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ်လၢ တါမၤသံဘၣ်ပှါကညီ မ့တမ့ၢ် တါမၤကမၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်သဲးစး အတါဟူးတါဂဲၤအဂၤ ဖဲတါနီၢ်သိလှဲအခါ.
- တါမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ်လၢ နနီၢ်သိလှဲဖဲ ကသံၣ်မူၤဘျိး မ့တမ့ၢ် သံးအတါလုၢ်ဘၢစိကမီၤ အဖီလၢ်အခါ.
- တါမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ်လၢ တါမၤကမၢ်တါအါအါသီသီ ဖဲနစူးကါသိလှဲအခါ.
- တါမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ်လၢ နနီၢ်သိလှဲချ့ချ့န့ၢ်ဒီး 100 mph.
- တါမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ်လၢ တါယုၣ်ပှါဖျဲးသး လၢပၤကီၢ်ပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါအခါ.
- တါမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ်လၢ တါလီၤတူၢ်လီၤကံၢ် လၢနကအိၣ်ပတုၢ်, ဟံပနီၢ် နနီၢ်ကစၢ်, ဒီးဟ့ၣ်လီၤတါမၤစၢၤ ဖဲနမ့ၢ်ပၣ်ဃုာ်ဖဲ သိလှဲအတါဘၣ်တါဘၣ်ထံး လီၤဆီဒဲတါ လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး တါသံတါပှါ မ့တမ့ၢ် မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ပှါဂၤအနီၢ်ခိနီၢ်ကစၢ်အခါ.
- တါမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ်လၢ နလံၣ်တါလီတါ လၢတါဆိၣ်လီၤသးအဖီလၢ်, ဆဲးလီၤမံၤဖဲလံၣ်တါကွဲးနီၢ်ကွဲးဃါလၢအဖိးသဲးစး တဘျီလၢလၢ လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး တါဂ့ၢ်တါကျိၤ ဘၣ်ဃးဒီး တါန့ၢ်ပှါဘၣ်လၢအဖိးသဲးစး မ့တမ့ၢ် တါနီၢ်သိလှဲ, မ့တမ့ၢ် ဟံဖျါထီၣ်တါဂ့ၢ်တါကျိၤလၢအတတီတလီၤ ဆူကမ့ၢ်တါပှါဖျဲးဝဲၤကျိၤ မ့တမ့ၢ် အပှါဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အအိၣ် ဘၣ်ဃးဒီးတါဂ့ၢ်တါကျိၤတဖၣ်အံၤအခါ.
- နမ့ၢ်အာၣ်လီၤတါကမၢ် မ့တမ့ၢ် ဟ့ၣ်စ့တါအုၣ်ကီၤ လၢတါလုၢ်သ့ၣ်ခါပတံၣ် မံင်နံင်စိထံင် သိလှဲတါလဲၤတါကျဲတါဘျါသဲးစး မ့တမ့ၢ် တါသိၣ်တါသီ သါဘျီ လၢတါနံင်အတီၢ်ပှါ လၢအလိၣ်ဘၣ် တါအိၣ်လၢဃာ်ပှါ လၢတါစံၣ်ညီၣ်အဖီခိၣ်အခါ.
- တါမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ်လၢ လၢတါမၤကမၢ်သဲးစး ဖဲကီၢ်စံၣ်အဂၤတဘျီ လၢဘၣ်တါစံၣ်ညီၣ် လၢတါကံးန့ၢ်ကွံၣ် နလဲးစ့ၣ်တါပျဲ ဖဲလၢတါမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ် မဲမံင်နံင်စိထံင်အခါ.

မိန့်နိဗ္ဗိတိတပုဂ္ဂိုလ်သိလ္လင်္ဂအလံာ်တါနိဗ္ဗိတကျဲ

နတါနိဗ္ဗိတသိလ္လင်္ဂအခွဲယာ်လီၤဆီတဖၣ်

- တါမ့ၢ်စံာ်ညီၣ်န့ၤ လၢတါမၤကမာ်သဲစးတဆံးတက့ၢ် လၢတါနိဗ္ဗိတသိလ္လင်္ဂ တအိဉ်ဒီး တါထံာ်သ့ၣ်ညါအပူၤကွံာ် လၢသိလ္လင်္ဂကစၢ်အံၤ တအာ်ဒီးတါဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး တါအုဉ်ကီၤအခါ.
- တါအိဉ်ဒီးသိလ္လင်္ဂလၢတအိဉ်ဒီး တါဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတါအုဉ်ကီၤ ဒီးတါထံာ်န့ၢ်အီၤ လၢတါနိဉ်အီၤ မ့တမ့ၢ် တါဟ့ၣ်ပျဲပုၤအဂၤတဖၣ်နိဉ်အီၤ ဃုာ်ဒီးတါသ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ် လီၤတံာ်လီၤဆဲးလၢ သိလ္လင်္ဂအံၤ တအိဉ်ဒီးတါအုဉ်ကီၤအခါန့ၢ်လီၤ.
  - တါမ့ၢ်စံာ်ညီၣ်န့ၤလၢ တါမၤကမာ်တါဘျုးသဲစးလၢအနး လၢတါလီၤတူၢ်လီၤကံာ်လၢ ကပတုာ်သိလ္လင်္ဂလၢကိဘး(စ) လၢယုာ်ထီၣ်ဟံာ်တါပတုာ်ပနိဉ် ဒီးမ့ၢ်အူအလွဲၤဂီၤ ကပီၤမျာ်မျာ်အခါ.
  - တါမ့ၢ်စံာ်ညီၣ်န့ၤလၢ နဆါအိဉ် မ့တမ့ၢ် နအိဉ်ဒီး ကသံာ်မူဘျီးလၢတါတြီဃာ် ဖဲတါနိဉ်သိလ္လင်္ဂအခါ.

ဖဲတါဟံးန့ၢ်ကွံာ်အဆၢကတီၢ်လၢကံာ်ကွံာ် အခါန့ၢ်, နတါနိဉ်သိလ္လင်္ဂ အခွဲယာ် လီၤဆီတဖၣ်အံၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တါကဟ့ၣ်လီၤက့ၤ, ဖဲလၢတါဟ့ၣ်လီၤက့ၤ အတါလိာ်ဘၣ် လၢတါပတုာ်ကွံာ်အတါဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအပူၤတဖၣ် တုၤထီၣ် ထီၣ်ဘးအခါန့ၢ်လီၤ. နကဘၣ်ဒုးနဲၣ်ဖျါ တါအုဉ်သးဟံပနိဉ်အကြးအဘၣ် ဖဲနဒီးစဲး လံာ်တါကွဲးဟံတါဒီးစဲး မ့တမ့ၢ် တါနိဉ်သိလ္လင်္ဂအတါဒီးစဲး မၤကွံာ်အခါ န့ၢ်လီၤ. နကဘၣ်ပတံထီၣ် လဲးစ့ၣ်တါပျဲလၢအသီ ဖဲနတါမၤကွံာ်အတါလိာ်ဘၣ် တဖၣ် တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအခါန့ၢ်လီၤ.

လဲးစ့ၣ်တါပျဲ အိဉ်ဒီးတါတြီဃာ်

လၢတါအိဉ်သးတနီၤအဖီလၢန့ၢ်, လဲးစ့ၣ်တါပျဲအိဉ်ဒီးတါတြီဃာ်အံၤ တါဟ့ၣ်လီၤအီၤ ဆူ ပုၤလၢတါဟံးန့ၢ်ကွံာ် မ့တမ့ၢ် တါဟံပတုာ်ကွံာ် အတါနိဉ်သိလ္လင်္ဂခွဲယာ်လီၤဆီအခါ န့ၢ်လီၤ. တချုးတါဟ့ၣ်လီၤ လဲးစ့ၣ်တါပျဲအိဉ်ဒီးတါတြီဃာ်အခါန့ၢ်, တါကဘၣ်တုၤ ထီၣ်ဘး ဒီးတါလိာ်ဘၣ် လီၤလီၤဆီဆီတဖၣ် ပာ်ဃုာ်ဒီး တါမၤလၢပဲၤ တါအိဉ်ဒီး အဆၢကတီၢ် လၢတါလိာ်ဘၣ်အီၤနီၢ်နီၢ်န့ၢ်လီၤ. တါမ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၤ လဲးစ့ၣ်တါပျဲ အိဉ်ဒီး တါတြီဃာ်န့ၢ်, တါဟံပနိဉ်ဝဲလၢ -

- နကလဲၤတါက့ၤတါ ဆူတါမၤလီၢ်.
- နကလဲၤတါက့ၤတါ ဆူတတါကူစါယါဘျါ ကသံာ်မူဘျီး မ့တမ့ၢ် တါဟ့ၣ်ကူၣ်ကတီၢ် သကိးတါ.

မံင်နံင်စိထံင်ပှါနီင်သိလှဲအလံင်တါနံင်ကျဲ

- နကနီင်သိလှဲလၢ ဖိသုင်လၢဒီးသန့သးလၢနၤ, ဒီးပှါဒီးသန့သးလၢနၤအဂၤ လၢအအိင်ဆိးလၢနဟံင်ပှါ လၢဆူင်ချ့ တါကူင်ဘုင်ကူင်သ့ မ့တမ့ တါအိင်နံင်ဂံ န့ၤဘါ အတါလိင်ဘုင်တဖၣ်အဂီၢ်.
- နကလဲတါက့ၤတါ ဆူတီထီၣ်ကိဝံၤကိ လၢနဆဲးလီၤဟံမံ.

နတါနီင်သိလှဲအလံင်တါနံင်ကျဲ

တါဆိကတီၢ်ကွံင်

နလဲးစ့ၣ်တါပျဲအံၤ တါဆိကတီၢ်ကွံင်အီၤသ့ ဖဲနမ့ၢ်အိင်ဒီးတါခွဲးတါယာ်ဖိးသဲစး လၢကဖိၣ်ယာ် လဲးစ့ၣ်တါပျဲ လၢဘုင်တါဟ့ၣ်လီၤနၤအခါန့ၣ်လီၤ. နလဲးစ့ၣ်တါပျဲအံၤ တါဆိကတီၢ်ကွံင်အီၤသ့ ဖဲ -

- နအိင်ဒီး နီၢ်ခိ မ့တမ့ၢ် နီၢ်သးက့ၣ် လၢအဒုးကဲထီၣ် တါတသ့တဘုင် လၢတါကနီၣ် သိလှဲ ပှါပျဲဒီးတါဘုင်ယိၣ်အဂီၢ်အခါ.
- နတဖျိတါဒီးစဲးမၤကွၢ် လၢဘုင်တါယုထီၣ်အီၤလၢအဖိးသဲစး ဒီဖျိ ကမ့ၢ်တါပှါပျဲ ဝဲၤကျိၤ ဒ်သိးကဆၢတံာ် နတါသ့တါဘုင်လၢ ကနီၣ်သိလှဲပှါပျဲဒီးတါဘုင်ယိၣ်အခါ.
- နဟ့ၣ်လီၤ တါဂ့ၢ်တါကျိၤကမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တါဂ့ၢ်တါကျိၤဟ့ၣ်တါန့ၢ်ပၢ်ကမ့ၢ် ဘုင်ဃး နလဲးစ့ၣ်တါပျဲ အလံင်ပတံထီၣ်အခါ. (နလဲးစ့ၣ်တါပျဲအံၤ တါကဆိကတီၢ်ကွံင်အီၤ လၢအသီ 60 မ့တမ့ၢ် ပၢ်တုၤလၢ တါဟ့ၣ်လီၤတါဂ့ၢ်တါကျိၤ လၢအဘုင်အခါ ဖဲလၢ အဆၢကတီၢ်ယံဝဲတခါခါန့ၣ်လီၤ.)
- နမၤကမ့ၢ်တါဘျါသဲစး လၢတါဆိကတီၢ်ကွံင် နလဲးစ့ၣ်တါပျဲအံၤ မ့ၢ်တါဟ့ၣ်တါကမ့ၢ် အဖိးသဲစးအခါ.
- နတကြါးဝဲဘုင်ဝဲဒီး လဲးစ့ၣ်တါပျဲ လၢမံင်နံင်စိထံင် တါဘျါသဲစးအဖီလံာ်အခါ.

တါတကြါးဝဲဘုင်ဝဲဒီး ပှါနီင်သိလှဲလဲးစ့ၣ်တါပျဲ လၢပနံင်ကၢ တါမၤအဂီၢ်

နဘုင်ဟ့ၣ်ဃုင်ကွံင် ပှါနီင်သိလှဲလဲးစ့ၣ်တါပျဲ လၢပနံင်ကၢတါမၤအဂီၢ် အခွဲးယာ်လီၤဆီ သ့ဝဲ ဖဲနမ့ၢ်မၤကမ့ၢ် တါနီင်သိလှဲအတါကမ့ၢ် လီၤလီၤဆီဆီအခါန့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ဖဲ မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှဲလဲးစ့ၣ်တါပျဲ လၢပနံင်ကၢတါမၤအဂီၢ် လံာ်တါနံင်ကျဲ လၢတါဂ့ၢ်တါကျိၤဘုင်ဃး ပှါနီင်သိလှဲလဲးစ့ၣ်တါပျဲ လၢပနံင်ကၢတါမၤအဂီၢ် အတါလိင်ဘုင်တဖၣ်တက့ၢ်.

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲးစး လၢကနီၣ်သိလ့ၣ်ဖဲ မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်ကျဲမ့ၢ်တဖၣ်အပူၤ ဖဲအိၣ်ဒီးနီၣ်ခိ
ဂံၢ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တံၢ်တံၢ် ဒီဖျိသံး မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်မူၤဘျးအဂၢၤအခါန့ၣ်လီၤ.

သံး ဒီးတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်

တၢ်အိၣ်သံး ဒီးတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိနးနးတခါ ဖဲမံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်ပူၤ ဒီးလၢထံကီၢ်ဒီဘျး
အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်သံး ဒီးသိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်ဘၣ်တံၢ်တံၢ်ထံးနးနးကလဲၣ် အဘၢၣ်စၢၤ
အတၢ်ဘၣ်ထွဲလီၤသးဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျၢၤကျၢၤအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သံးအံၤ ပၣ်ဃုာ်ဖဲ တန့ၣ်
အတီၢ်ပူၤ တၢ်သံတၢ်ပှၢ် ဖဲမံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်ကျဲမ့ၢ်အပူၤ သၢပူၤတပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘၣ်တံၢ်တံၢ်ထံး လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး ပှၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အိၣ်ဒီးနီၣ်ခိဂံၢ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တံၢ်တံၢ်အံၤ
မၤသံပှၢ်ကညီ လၢတၢ်ထီၣ်ဃူပတီၢ်အိၣ်ဝဲ တန့ၣ် 240 ဂၤ ဖဲမံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်အပူၤ ဒီးမၤဘၣ်ဒီ
ဘၣ်ထံး ပှၢ်အဂၤလၢအကထိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၢ်လၢအသံအါကတၢ် ဖဲတၢ်ဘၣ်တံၢ်တံၢ်ထံး
လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်အိၣ်သံးန့ၣ် မ့ၢ်ပှၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အိၣ်ဒီးနီၣ်ခိဂံၢ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တံၢ်တံၢ်န့ၣ်လီၤ.
ပှၢ်ဟံၣ်ခွါသ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်အါန့ၣ်ဒီး ပှၢ်အဂၤတဖၣ် ဖဲတၢ်သကံၢ်ပဝးလၢ
အကဲထီၣ်တၢ်သံတၢ်ပှၢ်သ့အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကသံၣ်မူၤဘျးတဖၣ် ဒီးတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်

တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အိၣ်ဒီးကသံၣ်မူၤဘျးအတၢ်မၤတံၢ်တံၢ်အံၤ လီၤဘၣ်ယိၣ် ဒ်သိး တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်
အိၣ်ဒီးသံးအတၢ်မၤတံၢ်တံၢ်န့ၣ်လီၤ. မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ် တၢ်ဘျၢသဲးစး ငြီဟံၣ်ဝဲ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်
ဖဲအိၣ်ဒီးနီၣ်ခိဂံၢ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တံၢ်တံၢ်အကတီၢ် ဒီဖျိ ကသံၣ်မူၤဘျးလၢတၢ်ငြီဟံၣ် မ့တမ့ၢ်
ဒုးမူၤပှၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်မူၤဘျးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပၣ်ဃုာ်ဒီး ကသံၣ်ကသီလၢ
တဖိးသဲးစးတဖၣ်, ကသံၣ်လၢကသံၣ်သရၣ်ဟ့ၣ်လီၤတဖၣ်. ဒီးကသံၣ်အဂၤလၢ တၢ်လဲၤ
ပှၢ်အီၤ လၢနီၣ်ကစၢ်သ့ (တၢ်ဘၣ်သမ့ၢ်ကသံၣ်တဖၣ်) ဃုာ်ဒီး ဟံၣ်ဃီတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်
န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်မူၤဘျးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒုးကဲထီၣ် တၢ်မိၣ်မံၣ်သး ဒီးမၤတံၢ်တံၢ် ပှၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်
အနီၣ်ခိ ဒီးနီၣ်သးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် ဒ်သိးကနီၣ်သိလ့ၣ် ပှၢ်ဒီးတၢ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်
ဒီးဒ်သိးကဒိၣ်ဆၢ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

မုံနံနံစိထာပုရနိဉ်သိလုဉ်အလံာ်တါနံနကျဲ

ကသံဉ်ကသီဖိးသဲစးတဖဉ် လာအဒုးကဲထီဉ် နီခိဂံာ်စါတါဘဉ်တံာ်တံာ် လာအနီဂကစါ တသ့အံၤ ဒုးအိဉ်ထီဉ် တါမူလလာအဂံာ်ဆူဉ်သ့ဝဲ ဖဲတါမုာ်ကျဲဉ်ကျီဉ်ဟုာ်အီၤဒီးသံးအခါန့ဉ်လီၤ. တါသိဉ်တါသီလလာပူၤဖျဲးကတါနံနံမုာ်ဘဉ် တါဘဉ်ကျဲဉ်ကျီဉ်ဟုာ် ကသံဉ်မူၤဘျိးတဖဉ် ဒီးတါနီဉ်သိလုဉ်နီတဘျီတဂ့ၤန့ဉ်လီၤ. တါစူးကါကသံဉ်မူၤဘျိးအံၤ ဒုးကဲထီဉ် သိလုဉ် တါလဲၤတါက့ၤ အတါဘဉ်တီၤဘဉ်ထံး လာအကဲထီဉ် တါသံတါပုာ်, တါဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး ဒီးတါစုလီၤခိဉ်ခိဉ် အတါဟးဂုၤဟးဂီၤသ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. တါအံၤ ဒုးကဲထီဉ် တါဖိဉ်ဃာ်, တါဃုအိဉ်လိးတဖဉ် ဒီးတါစံဉ်ညီဉ်လါကလီၤဃိာ်ပူၤသ့ဝဲန့ဉ်လီၤ.

တါပၤဃာ် ဒီးတါစူးကါ ကသံဉ်ကသီလလာဘဉ်တါဟ့ဉ်လီၤဆူ ပုၤနီဉ်သိလုဉ် ဒီဖျိ ကသံဉ်သရဉ်အံၤ တါဟ့ဉ်ပျဲအီၤ ဖဲကသံဉ်သရဉ် ဒုးသ့ဉ်ညါ ပုၤနီဉ်သိလုဉ်လၢ တါအံၤ တဒိဘဉ်မၤဟူး တါနီဉ်သိလုဉ်အတါသ့တါဘဉ် လၢပူၤဖျဲးဒီးတါဘဉ်ယိဉ်အခါန့ဉ်လီၤ. ပလီၤသ့ဉ်ပလီၤသးလၢ တါဟ့ဉ်ပလီၤအလံာ်မံၤပနီဉ် လၢကသံဉ်ဖိဉ်ကသီဖိဉ် ဒီးကသံဉ်ကသီ တဖဉ်လၢအဖိးသဲစး ဒီးကသံဉ်သရဉ်အတါနံနံလီၤ ဘဉ်ဃးဒီးတါဒိဘဉ်မၤဟူး လၢကဲထီဉ်သးသ့တဖဉ်တက့ၤ.

တဘဉ်မၤဘူးကသံဉ်ဖိဉ်ကသီဖိဉ်လၢအတဖိးသဲစးတဖဉ်တဂ့ၤ. တဘဉ်အိဉ်ကသံဉ်ဖိဉ် ကသီဖိဉ် လၢအမၤလီၤမၤ တါဘျိးသ့ဉ်တီၤသးတဖဉ်တဂ့ၤ - တါမၤဘျါ တါဘျိးသ့ဉ်တီၤသး ထဲတမံၤဒီးန့ဉ် မုာ်ဝဲတါအိဉ်ဘျိးအိဉ်သါန့ဉ်လီၤ.

သံးအတါဒိဘဉ်မၤဟူး လၢတါနီဉ်သိလုဉ်အတါသ့တါဘဉ်တဖဉ် အဖိခိဉ်

သံးန့ဉ် မုာ်တါလၢအမၤကယာ်လီၤသးတခါ လၢအမၤကဘျါလီၤ နီခိအတါဟူးတါဂဲၤတဖဉ် ဒီးမၤစ့ၤလီၤတါနီဉ်သိလုဉ်အတါသ့တါဘဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ. သံးသဟီဉ်အိဉ်လၢသ့ဉ်ကျါန့ဉ် ဘဉ်တါကိးအီၤလၢ "သံးဂံာ်သဟီဉ်အတါဟံဖိဉ်သး" န့ဉ်လီၤ. သံးဂံာ်သဟီဉ်အတါဟံဖိဉ်သး အါန့ဉ် အခီပညီမုာ်ဝဲ နီခိဂံာ်စါတါဘဉ်တံာ်တံာ်အသဟီဉ်အါန့ဉ်လီၤ. တါနီဉ်သိလုဉ် အတါသ့တါဘဉ် လီၤစ့ၤ ဖဲတါအိဉ်သံးတခွဲးဝံၤအလီၤခိန့ဉ်လီၤ.

တါဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးအကလုာ်တဖဉ်

သံးမၤဘဉ်ဒိ ထူဉ်ပျါန့ဉ်အခါသးအတါဖိးတါမၤ အကျါအကျဲ ဒီးမၤစါလီၤ တါသ့တါဘဉ် လၢကနီဉ်သိလုဉ် ပူၤဖျဲးဒီးတါဘဉ်ယိဉ်အဂီၢ်လီၤ. လံာ်တါနီၤဖးလၢလံာ်အံၤ ဟံဖျါထီဉ် တါဟူးတါဂဲၤ လီၤလီၤဆီဆီသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး ဒီဖျိတါအိဉ်သံးအယိဒဲလဲဉ်န့ဉ်လီၤ.

တၢ်တယၢ်ကွၢ်တၢ်

ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢအအိၣ်သံးတဖၣ်အံၤ တယၢ်ကမၣ် အနီၣ်ခိၣ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တံၢ်တၢ်အပတီၢ် န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကနီၣ်သိလ့ၣ်ချ့တလၢ, တယၢ်ကမၣ် အတၢ်ပတုၣ် တၢ်ဒ့ၣ်စၢၤ, လီၤတူၢ်လီၤကာ်လၢ ကသိးလီၤဆ့ၣ်နီၤယီၢ်တကိး, ဒီးပးပုၤနီၣ်လၢ ကနီၣ်သိလ့ၣ် ပဲၤဒီးတၢ်ဒိသဒါလီၤက့ၤသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်

မံၣ်ချံၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အတက့ၢ် ၅ၤလီၤဝဲ လၢအမၤစၢ်လီၤတၢ်ထံၣ်တၢ် လၢအန့ၣ်ထံး န့ၣ်လီၤ. ဖဲသးသဟီၣ်အတၢ်ဟ်ဖျိၣ်သးအါအါန့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်ကွၢ်တၢ်ဖျါကဒု သ့စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခိဆၢက့ၤအဆၢကတီၢ်

တၢ်ခိဆၢက့ၤတၢ်အဆၢကတီၢ် ကဘျၢလီၤန့ၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီး နီၣ်ခိၣ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တံၢ်တၢ်အံၤ ခိဆၢက့ၤ သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်, ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အဂၤ ဒီးပှၤဟးလၢခိၣ်ဖိတဖၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် ဒီးဖဲတၢ်အိၣ်သး လၢအကဲထီၣ်သး ဖဲကျဲၤမုၢ်လၢအကပိၤကပၤတဖၣ် ချ့ချ့တသ့ဘၣ်.

တၢ်ဃုာ်နီၣ်ပၣ်တရံးသိလ့ၣ်

ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အိၣ်ဒီးနီၣ်ခိၣ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တံၢ်တၢ်အံၤ ဃုာ်နီၣ်ပၣ်တရံးသိလ့ၣ် အါတလၢ အဒုးကဲထီၣ် သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်က့ၣ်က့ၣ်ကူကူ ဒီးဖျိးကွံာ်လၢကျဲၤမုၢ်အချၢ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါ

ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အိၣ်ဒီးနီၣ်ခိၣ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တံၢ်တၢ်အံၤ တဟ်သ့ၣ်ဟ်သး တၢ်ကလုာ်တဖၣ် ဒီးမံၣ်ချံၣ်တၢ်ထံၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဟ်ဝဲအခိပညီလၢအကြးအဘၣ် တသ့ဝဲဘၣ်.

တၢ်ဒုးဘၣ်လိာ်ဖိးဒု ဒီးတၢ်အိၣ်ဃုာ်အိၣ်ဃိး

ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အိၣ်ဒီးနီၣ်ခိၣ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တံၢ်တၢ်အံၤ တအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ ကဟ်ဖျိၣ်ဃုာ် တၢ်အိၣ်ဂၢၢ်ဂၢၢ် ဃုာ်ဒီးတၢ်လဲၤတၢ်အချ့ ဒီးတၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးဘၣ်.

တၢ်သးစၢ်ဆၢ

ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲလၢ ကအိၣ်ဒီးတၢ်သးစၢ်ဆၢ တၢ်ကလိၣ်ဘၣ် မၤတၢ်အါမံၤ လၢတၢ်ကနီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢပှၤကဘၣ်သ့ၣ်ညါအီၤဘၣ်ဃးဒီးသံး

ဘံယၢ် 12 အိၣ်စးတခွး, စပံးထံ ယဲၢ်အိၣ်စးတခွး, သံးကျဲၣ်ကျီထံညီန့ၣ်တခွး, တၢ်ထံ လၢဘၣ်တၢ်တုၤအီၤဒီးစပံးထံ ခွဲအိၣ်စးတခွးအံၤ ညီန့ၣ်ပၣ်ဃုာ်ဒီး သံးအသဟီၣ်ပဲၤသိး

မုံနံနံစိထာပုဒ်နိဗ္ဗာန်သိလ္လာအလံာ်တါနံနံကျဲ

ယာ်ယာ် နံနံလီၤ. ဘာ်ဆာ်သနာ်က့, တါအံၤမ့ၢ်တါအကါဒိာ် ဒ်သိးကသုာ်ညါလၢ သံးကျဲာ်ကျီထံအံၤ ဘာ်သုာ်သုာ် ပာ်ယုာ်ဒီးသံးသဟီာ်အါန့ၢ်ဒီး သံးကျဲာ်ကျီထံညီန့ၢ်သ့ဝဲ ဒီးသံးအိာ်စးတတ်, ဒီးသံးလၢဘံယာ်အပူၤအံၤ လီၤဆီလိာ်သး 40 မျးကယၤ သ့ဝဲ နံနံလီၤ.

တါကတိၤ "တူၢ်တါန့ၢ် (proof)" အံၤဟံဖျါထီာ် သံးအဂံၢ်သဟီာ် ဒီးပဲၤသိးဒီး သံးလၢအပာ်ယုာ်ဖဲ တါမူၤတါဘျးအပူၤအမျးကယၤခံဘျီန့ၢ်လီၤ. အဒိ, သံးဝံာ်စကံာ် တူၢ်တါန့ၢ် 80 တကိအံၤ ပာ်ယုာ်ဒီး သံးမျးကယၤ 40 နံနံလီၤ.

တါဆၢကတိၢ်လၢနအိသံးအယံာ်အံၤ ဒိဘာ်မၤဟူး သံးဂံၢ်သဟီာ်အတၢ်ဟံဖျိာ်သး နံနံလီၤ. နမ့ၢ်အိသံးညီန့ၢ် အါန့ၢ်ဒီးတခွဲ, ဖဲတနာ်ရံာ်အတီၢ်ပူၤန့ၢ်, နသံးဂံၢ်သဟီာ် အတၢ်ဟံဖျိာ်သး အံၤ ကဟဲအါထီာ်ဝဲနံနံလီၤ. လၢပုၤတဂၤဒီးတဂၤအကျါန့ၢ်, သံးအတၢ်ဒိဘာ်မၤဟူးအံၤ လီၤဆီလိာ်သးသ့ဒိာ်မးနံနံလီၤ.

တါအိာ်သး ဒ်အမ့ၢ် သးနံာ်, မုာ်ခွါ, နီၢ်ခိတယၢ်ယၢ, သးတၢ်တူၢ်ဘာ်, တါအိာ်ဟံတါအိာ် တါအီ, မဲးထာ်ဘီလံးစာ်, ဒီးတၢ်ဟဲလီၤစၢၤတဖာ်အံၤ အိာ်ဒီးတါဒိဘာ်မၤဟူး လၢသံး ဘာ်ဒိဘာ်ထံး ပုၤတဂၤစုာ်စုာ်ထဲလဲာ်နံနံလီၤ. ဘာ်သုာ်သုာ် သံးကဒိဘာ်မၤဟူးနၤ လီၤလီၤ ဆီဆီ ဖဲတါအိာ်သးလီၤလီၤဆီဆီအပူၤ ခိဖျိတါအိာ်သးထီာ်ထီာ်လီၤလီၤ ဒ်အမ့ၢ် သးတၢ်တူၢ်ဘာ်, တါအိာ်ဟံတါအိာ်တါအီ, ဒီးတၢ်မဲစါမဲခွဲဒ်လဲာ်နံနံလီၤ.

ပုၤဟံမုာ် ဒီးပုၤဟံခွါသုာ်တဖာ်အံၤ သံးအတၢ်ဒိဘာ်မၤဟူးအီၤ အိာ်လီၤဆီလိာ်သးနံနံလီၤ. ညီန့ၢ်န့ၢ် ပုၤဟံခွါတဖာ် ကအိာ်ဒီးယုာ်ညာ်ထံာ်ရှုလၢအအါ လၢတပျဲ တါထူးန့ၢ်သံးဂံၢ်သဟီာ် ဆူသ့ဝဲကျါပူၤ ချသဒိး ဒ်နီၢ်ခိအသိအသိဘာ်. ပုၤလၢအိာ်ဒီးနီၢ်ခိအသိအါန့ၢ်ဒီး ပုၤအဂၤတဂၤ လၢအနီၢ်ခိတယၢ်ယၢ ပဲၤသိးသိးန့ၢ်, ကတုၤယီၤဆူ သံးဂံၢ်သဟီာ်အတၢ်ဟံဖျိာ်သးအါထီာ် ဖဲတါအိာ်သးပဲၤသိးသိးအါန့ၢ်လီၤ.

အကျါအကျဲထဲတဘိဒိၤ လၢကမၤစုၤလီၤ နသံးဂံၢ်သဟီာ်အတၢ်ဟံဖျိာ်သးန့ၢ် မ့ၢ်တါအိာ်ဒီးတါန့ၢ်လီၤ. သံးဂံၢ်သဟီာ်အံၤ ညီန့ၢ်စုၤလီၤကွံာ်ဝဲ ဖဲတနာ်ရံာ်တခွဲး အတကွီာ် ယာ်ယာ် ဘာ်ဆာ် တါအိာ်သးအါမံၤအိာ်ဝဲ လၢအလုာ်ဘၢ တါပၤယာ်သံးထဲလဲာ်နံနံလီၤ.

နီၢ်ခိမၤလီၤမံၤကွံာ် သံးသဟီာ် 95 မျးကယၤ ခိဖျိတါထၢန့ၢ်ယါယုာ်အီၤဒီးအိာ်စံာ်ကွံာ် ခိဖျိသ့ဝဲနံနံလီၤ. သံးဂံၢ်သဟီာ်လၢအိာ်တုာ်တဖာ်အံၤ တါမၤလီၤမံၤကွံာ်အီၤ ခိဖျိ တါကသါ, တါကပၤကဝါလီၤ, ဒီးတါဆံာ်ဆါန့ၢ်လီၤ. တါအိာ်ခိာ်ဖံာ်, တါမၤတၢ်ဟူးတါဂဲ, ဒီးတါလုာ်ထံချံာ်အံၤ တမၤအါထီာ် တါထၢန့ၢ်ယါယုာ်အိာ်စံာ်ကွံာ်အပတီာ်ဘာ်.

မၤတၢ်ဃုထၢလၢအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်စ့ၤတဖၣ်

တၢ်အိၣ်သးလၢတၢ်ရဲတံၢ်လၢသးကိးအဂီၢ် တၢ်လီၤလီၤအံၤ ဒူးကဲထီၣ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် လၢအိၣ်ဒီး နီၣ်ခိၣ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တံၢ်တၢ်အကတီၢ်လီၤ. သနူအကျါအကျဲ လၢအပူၤဖျးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒ်အံၤလီၤ - နမ့ၢ်ကအိၣ်သးန့ၣ်, တဘၣ်နီၣ်သိလ့ၣ်တဂ့ၤ, ဒီးနမ့ၢ်ကနီၣ်သိလ့ၣ်န့ၣ်, တဘၣ်အိၣ်သးတဂ့ၤ. တၢ်ဃုထၢကျဲအဂၤတနီၤ လၢတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် ဖဲအိၣ်ဒီးနီၣ်ခိၣ်စၢ် တၢ်ဘၣ်တံၢ်တၢ်အကတီၢ်အဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ -

- ဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါ ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဂၤ.
- တၢ်ကိးထံၣ်စံၣ်.
- တၢ်ကိးတံၤသကိး.
- မံတ့ၢ်ဖဲတံၤသကိးအဟံၣ်.
- ဟံးန့ၢ်ကွံာ်သိလ့ၣ်အနီၣ်တံၢ်ခိၣ်တဖၣ် ဖဲတံၤသကိးတဂၤ

အိၣ်ဒီးနီၣ်ခိၣ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တံၢ်တၢ်အကတီၢ်အခါ.

မ့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်သးအံၤ မၤစၢ်လီၤ တၢ်တယာ်ဆၢတံၢ်တၢ်အသိန့ၣ်, တၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်လၢ ကမၤတၢ်ဆၢတံၢ် ဖဲနတမူၤသးအခါ ဘၣ်ဃးနကဟးဆွဲး တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် ဖဲအိၣ်ဒီးနီၣ်ခိၣ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တံၢ်တၢ် လၢခံဒ်လဲၣ်အဂီၢ်လီၤ.

မံၣ်န့ၣ်စိထၣ် DWI တၢ်ဘျၢသဲးစး

ပှၤတဂၤလၢအိၣ်ဒီး သးဂံၢ်သဟီၣ်အတၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်သး 0.08 မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၣ် (ပှၤလၢနီၣ် ပနံၣ်ကၢတၢ်မၤသိလ့ၣ်အဂီၢ် 0.04) လၢအနီၣ်သိလ့ၣ် မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဖဲသိလ့ၣ်လၢ တၢ်ဟံ ပတုာ်ဃာ်အီၤအပူၤန့ၣ်, တၢ်ဖိၣ်အီၤသ့ လၢတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် ဖဲအိၣ်ဒီးနီၣ်ခိၣ်စၢ်တၢ်ဘၣ် တံၢ်တၢ် အခါ (DWI) သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒူးလူၤဟံၣ်မၤထွဲတၢ်ဘျၢသဲးစး အပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ အုၣ်အသးလၢ တၢ်အိၣ်သးအံၤ ဒူးကဲထီၣ်ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢ ကမၤကမၢ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်ကမၢ်တဖၣ် မ့ၢ်သ့န့ၣ်, ပှၤတဂၤအံၤ တၢ်ဖိၣ်အီၤလၢ DWI ဖဲသးဂံၢ်သဟီၣ် အတၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်သးပတီၢ်အံၤစ့ၤဝဲ 0.04 ဒၣ်လဲာ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘျၢသဲးစးအံၤ ဘၣ်ထွဲစ့ၤကိးဒီး တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ ကျဲမ့ၢ်ခိၣ်အချၢ တၢ်နီၣ်လိာ်ကွဲ သိလ့ၣ် ဒီးချံသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၤကိးလီၤ.

မိန့်ခွင့်စီစဉ်ပေးနိုင်သလိုအလံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲ

တၢ်ပျဲလၢတၢ်ဆိကမိၣ်ဒုးဘၣ်ထွဲအိၣ်သ့/တၢ်ဃုကွၢ်တၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်စီဟ့ၣ်ကမီၤ တၢ်ဘျၢသဲစး

တၢ်ဒုးလူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်ဘျၢသဲစး အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအိၣ်ဒီး တၢ်မၤသးလၢကဲထီၣ်သးသ့ ဒ်သိးကန့ၣ်ဝဲလၢ ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အံၤအိၣ်ဒီးနီၣ်ခိၣ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တံာ်တံာ် ဒီးနီၣ်သိလ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ပၤယၢာ်သိလ့ၣ်လၢအနီၣ်ကစၢ်အခါန့ၣ်, ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အံၤ တၢ်လိာ်ဘၣ်အိၣ်လၢ ကဒီးတၢ်သမံသမိးမၤကွၢ် အသ့ၣ်, အတၢ်ကသါ, မ့တမ့ၢ် အဆံၣ်ထံန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မၤကမၢ် တၢ်ဘျၢသဲစး လၢကဂ့ၢ်လိာ် တၢ်ဒီးသမံသမိးမၤကွၢ်သးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်လၢကမၤကွၢ် တၢ်သမံသမိးမၤကွၢ်န့ၣ် ကကဲထီၣ် တၢ်ဟံးန့ၢ်ကွၢ် တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ခွဲးယာ်လီၤဆီ တနံၣ် တုၤ ဃုနံၣ် ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢ တၢ်မၤကမၢ်တၢ်ဘျၢသဲစး အိၣ်လၢတၢ်မၤနီၣ်မၤပၤပုၤခါ အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘျၢသဲစးအံၤ ဘၣ်ထွဲစ့ၢ်ကီးဒီး တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢ ကျဲမုၢ်ခိၣ်အချၢ တၢ်နီၣ်လိာ်ကွဲ သိလ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်နီၣ်ချံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးလူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်ဘျၢသဲစး အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ကမၤန့ၣ်အူတၢ်သမံသမိးမၤကွၢ်ပီးလီ လၢကျဲမုၢ်ခိၣ်အချၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကွၢ်တၢ်ကသါ တချုးတၢ်ဖိၣ်ပုၤန့ၣ် မၤစၢၤပုၤဘၣ်မူ ဘၣ်ဒါလၢကဆၢတံာ် သံးအသဟီၣ်အိၣ်လၢနီၣ်ခိၣ်ပူၤထဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပီးတၢ်လီတခါအံၤ ထဲဒၣ်တၢ်ကစူးကါအိၣ် ဒ်တၢ်ဟံပနီၣ် နသံးဂံၢ်သဟီၣ်အတၢ် ဟံဖိၣ်သး အပတီၢ်အဂီၢ် ဒီးတၢ်အစၢတဖၣ်အံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံပနီၣ်လၢတၢ်စူးကါအိၣ် ဖဲကွီၢ်ဘျီၣ်အဂီၢ်လၢ. တၢ်မ့ၢ်ဖိၣ်န့ၣ်, တၢ်ကလိာ်ဘၣ်န့ၣ်လၢ နကဒီးတူၢ်တၢ်မၤကွၢ်သ့ၣ်, တၢ်ကသါ, မ့တမ့ၢ်ဆံၣ်ထံ လၢတၢ်စူးကါအိၣ်ဒ်တၢ်အုၣ်သးအဂီၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးလူၤပိာ် မၤထွဲတၢ်ဘျၢသဲစး အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအံၤ ကမၤန့ၣ်မၤတၢ်မၤကွၢ်တခါသ့ဝဲ ဖဲ -

- တၢ်ဖိၣ်န့ၣ်လၢ DWI အခါ.
- နဂ့ၢ်လိာ်လၢ ကမၤကွၢ် တၢ်မၤကွၢ်တၢ်ကသါ တချုးတၢ်ဖိၣ်ပုၤအခါ.
- နမၤကွၢ် တၢ်မၤကွၢ်တၢ်ကသါ တချုးတၢ်ဖိၣ်ပုၤအခါ ဒီးတဖျိဝဲအခါ.
- နပုၤဃုာ်ဟံဂီၢ် ဖဲတၢ်ဘၣ်တီၢ်ဘၣ်ထံး လၢအဘၣ်ထွဲဒီးသံး လၢအဒုးကဲထီၣ် နီၣ်ကစၢ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး, တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဟးဂီၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်သံတၢ်ပုၤအခါ.

တၢ်မၤကွၢ်တၢ်ကသါ တချုးတၢ်ဖိၣ်ပုၤအံၤ ကဲဘျုးကဲဖိၣ်လၢ ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ် လၢဖျါဝဲလၢ အမူ ဘၣ်ဆၣ် အတမူၤအခါန့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်ကသီတနီၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဆါပနီၣ် လၢအလီၤပလိာ်သးဒီး ပုၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မူတၢ်ဘျးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးလူၤပိာ် မၤထွဲ တၢ်ဘျၢသဲစး အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ကဃုဒီးန့ၢ် ဆူၣ်ချ့တၢ်ဝဲစၢၤမၤစၢၤ လၢပုၤနီၣ် သိလ့ၣ်ဖိ လၢ အဆိးကွဲတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

မံင်နံင်စိထံင်ပုၤနီၣ်သိလုၣ်အလံာ်တၢ်နံၣ်ကျဲ

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကမၢ်တဖၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကမၢ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဟံးန့ၣ်ကွံာ် ပုၤနီၣ်သိလုၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢအဘၣ်ထွဲဒီးသံးအံၤ ပုၣ်ယုာ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်လီၤကဒါက့ၤလဲးစ့ၣ် အဘျးအလဲ \$680, တၢ်ပတံထီၣ် ပုၤနီၣ်သိလုၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ဒီးကလိၣ်ဘၣ်စ့ၣ်ကိး တၢ်ဆဲးလီၤမံၤဖဲ ပိးလီၤ ဘျးစဲးယုာ်ဒီးတၢ်နီၣ်ထီၣ်သိလုၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (Ignition Interlock Device Program) န့ၣ်လီၤ. လၢပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ် အတၢ်စံၣ်ညီၣ်သိၣ်ဃီၣ်တဖၣ်အမဲာ်ညါန့ၣ်, တၢ်မၤကမၢ်သဲစးတခါလၢလၢအံၤ အိၣ်ဒီးကိၣ်မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကမၢ် လၢအလီၤဆီတဖၣ် ဒီးသန့ထီၣ်သးလၢ တၢ်ဖိၣ်ပုၤအတၢ်အိၣ်သး, တၢ်နီၣ်သိလုၣ် အတၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတုာ် လၢအပူၤကွံာ်တဖၣ် ဒီးတၢ်မၤကမၢ်ကိၣ်မ့ၢ် အတၢ်မၤနီၣ်မၤယါတဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကမၢ်အံၤ ကနးန့ၣ်အလီၤ ဖဲပုၤနီၣ်သိလုၣ် -

- အိၣ်ဒီး အပူၤကွံာ်တၢ်ဖိၣ်အီၤလၢ DWI.
- အိၣ်ဒီးသံးဂံၢ်သဟီၣ်အတၢ်ဟံးဖိၣ်သး 0.16 မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်အန့ၢ်.
- အိၣ်ဒီးဖိသုာ်လၢ အသးနံၣ်စၢ်န့ၢ် 16 နံၣ်ဖဲသိလုၣ်ပူၤ ဖဲတၢ်ပတုာ်အီၤအခါ.
- သးနံၣ်စၢ်န့ၢ် 21 နံၣ်.
- ဂ့ၢ်လိာ် တၢ်မၤကွံာ်တၢ်ကသါတချုးတၢ်ဖိၣ်အီၤအခါ.

ပုၤနီၣ်သိလုၣ်လၢ ဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤ လၢအအိၣ်ဒီး သံးဂံၢ်သဟီၣ်အတၢ်ဟံးဖိၣ်သးဖဲ 0.08 မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်အန့ၢ်, မ့တမ့ၢ် အဂ့ၢ်လိာ် တၢ်ကဒီးမၤတၢ်မၤကွံာ် ဒ်သိးတၢ်ကဆၢတံာ် သံးဂံၢ် သဟီၣ်အတၢ်ဟံးဖိၣ်သးအံၤ ဒီးန့ၣ်ဘၣ် တစါတလီၤ လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢနွံၣ်သီအဂီၢ် သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ. ဖဲ နွံၣ်သီအကတၢ်န့ၣ်, ပုၤတူၤကိၣ်အပုၤနီၣ်သိလုၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအံၤ တၢ်ကဟံးန့ၣ် ကွံာ်အီၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကမၢ်တၢ်တဘျီ

- တၢ်ဟံးန့ၣ်ကွံာ် အစ့ၤကတၢ် အသီ 90 (အသီ 30 ဖဲပုၤတဂၤအံၤ မ့ၢ်အၢၣ်လီၤ အတၢ်ကမၢ်လၢ DWI အခါ).
- တၢ်တဟ့ၣ်အီၤ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ ပါတုၤလၢ တၢ်ဟံးန့ၣ်ကွံာ်အဆၢကတီၢ် 15 သီပူၤကွံာ်, ဒီးပါတုၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ် တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအခါ. တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲအံၤ တမ့ၢ်တၢ်ယုထၢတခါ လၢပုၤနီၣ် သိလုၣ်လၢအိၣ်ဒီး သံးဂံၢ်သဟီၣ်အတၢ်ဟံးဖိၣ်သး 0.16 မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်အန့ၢ်အဂီၢ်ဘၣ်.
- တၢ်ဆဲးလီၤမံၤဖဲ ပိးလီၤဘျးစဲးယုာ်ဒီးတၢ်နီၣ်ထီၣ်သိလုၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်ယုထၢတခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၣ်သိလုၣ်ဖဲအိၣ်ဒီးန့ၣ်ခိၣ်စၢ်ခိၣ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ကတီၢ်

- တၢ်အိၣ်လၢဃိၣ်ပူၤ အသီ 90 ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိး \$1,000.

တၢ်မၤကမၢ်တၢ်ခဲၣ်တၢ်ဘျီ

- တၢ်ဟံးန့ၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ အစ့ၤကတၢၢ် တနံၣ် ဖဲတၢ်မၤကမၢ်တၢ်ခဲၣ်တၢ်ဘျီအံၤ ကဲထီၣ်သး ဖဲတၢ်မၤကမၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ်တၢ် အနံၣ်တဆံအတီၢ်ပူၤအခါ.
- တၢ်ကလိၣ်ဘၣ်လၢ ကဆဲးလီၤမံၤဖဲ ပီးလီၤဘျးစဲးဃုာ်ဒီး တၢ်နီၣ်ထီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤ အဂီၢ်.
- တၢ်အိၣ်လၢဃိၣ်ပူၤ တနံၣ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိး \$3,000.
- တၢ်ကဟံးန့ၣ်ကွံၣ် သိလ့ၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲဘၣ်ဘၣ်. **တၢ်မၤကမၢ်သၢဘျီတၢ်ဘျီ**
- တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ဃုာ်ကွံၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢအစ့ၤကတၢၢ် သၢနံၣ် ဖဲလၢတၢ်မၤကမၢ် သၢဘျီတၢ်ဘျီအံၤ ကဲထီၣ်သး ဖဲတၢ်မၤကမၢ်ခဲၣ်တၢ်ဘျီအံၤ အနံၣ် 10 အတီၢ်ပူၤအခါ.
- တၢ်ကပတုၢ်ကွံၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ.
- တၢ်ကလိၣ်ဘၣ် တၢ်သမံသမိးမၤကွၢ် လၢအဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤ လၢတၢ်မၤကမၢ် ကွီၢ်မ့ၣ် သဲးစးအဂီၢ်.
- တၢ်ကလိၣ်ဘၣ်လၢ ကဆဲးလီၤမံၤဖဲ ပီးလီၤဘျးစဲးဃုာ်ဒီး တၢ်နီၣ်ထီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်.
- တၢ်အိၣ်လၢဃိၣ်ပူၤ တနံၣ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိး \$3,000.
- သိလ့ၣ်အံၤ တၢ်ကစံၣ်ညီၣ်ဟံးန့ၣ်ကွံၣ်အီၤ ဒီးလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲဘၣ်ဘၣ်အံၤ တၢ်ကပတုၢ်ကွံၣ်အီၤ.
- တၢ်လီၤလၢဃိၣ်ပူၤ, ကျိၣ်စ့အုၣ်သးအစ့ၤကတၢၢ် ဒီးအံၣ်ထဲးတြီနံး တၢ်ဃိထံသမံသမိး မၤကွၢ်.

ပီးလီၤဘျးစဲးဃုာ်ဒီးတၢ်နီၣ်ထီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

ပီးလီၤဘျးစဲးဃုာ်ဒီးတၢ်နီၣ်ထီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ မၤဂ့ၤထီၣ် ကမုၢ်ၢ် အတၢ်ပူၤဖျဲး ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဒီဖျိ တၢ်ကွၢ်ထွဲသမံသမိး ပုၤမၤကမၢ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပီးလီၤဘျးစဲးဃုာ်ဒီးတၢ်နီၣ်ထီၣ်သိလ့ၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ထီထီၣ်ဟံးအီၤ ဒီးဘျးစဲးလိာ်သးဒီး တၢ်နီၣ်ထီၣ်သိလ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကစးထီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ်, ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အံၤ ကဘၣ် အူန့ၣ်လီၤ ကလံၤ ဖဲပီးလီၤဖဲအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပီးလီၤမ့ၢ်ဃုာ်ထံၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ သံးဂံၢ်သဟီၣ် အတၢ်ဟံးဖျိၣ်သးဖဲ 0.02 မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်အန့ၣ်အခါန့ၣ်, ပီးလီၤအံၤ ကတြီဃာ်သိလ့ၣ်လၢ တၢ်ကစးထီၣ်အီၤအဂီၢ်လီၤ.

မံၣ်န့ၣ်စိထၣ်ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်အလံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲ

ပှၤအိၣ်သံးမၤကမၣ်တၢ်ဖိအဆိကတၢ်တၢ်ဘျီ လၢအအိၣ်ဒီး သံးဂံၢ်သဟီၣ် အတၢ်ဟံၣ်ဖျိ 0.16 မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၢ်အံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ဃုထၢလၢ ကက့ၤကံၤကျဲးစၢးဒီးန့ၢ်က့ၤ အတၢ်နီၣ် သိလ့ၣ် ခွဲးယၢ်လီၤဆီတဖၣ် ဒိဖျိ တၢ်ဟံၣ်ဖျိမၤသကိးတၢ်ဖဲ ပီးလီၤဘျးစဲ ဃုာ်ဒီးတၢ်နီၣ်ထီၣ် သိလ့ၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ဟံၣ်ပတုၣ်ကွံာ် အလဲးစ့ၣ် တၢ်ပျဲ ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လီၢ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီ ဒ်အမ့ၢ် "တၢ်ဒုးကဲထီၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲသ့ဝဲလၢ ကမ့ၢ်ဖိအတၢ်ပူၤဖျဲးအဂီၢ်" သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ကလိၣ်ဘၣ်အီၤလၢ ကဆဲးလီၤမံၤဖဲ ပီးလီၤဘျးစဲ ဃုာ်ဒီးတၢ်နီၣ်ထီၣ်သိလ့ၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်ဆၢကတီၢ် သၢနီၣ် တုၤဃုန့ၣ် ဒ်သိး ကဒီးန့ၢ်က့ၤ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် ခွဲးယၢ်လီၤဆီ လၢလၢပျဲပျဲအဂီၢ်လီၤ.

DWI တၢ်မၤကမၣ်တၢ်အၢအၢသီသီ

တၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၤလၢ DWI တၢ်မၤကမၣ်တၢ်အၢအၢသီသီသ့ဝဲ ဖဲတၢ်မ့ၢ်ဖိၣ်န့ၤလၢ - DWI လွံၢ်ဘျီတဘျီ ဖဲအနံၣ် 10 အတီၢ်ပူၤ, အိၣ်ဒီး တၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢအပူၤကွံာ် လၢ DWI တၢ်မၤကမၣ်တၢ်အၢအၢသီသီအခါ, ဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၤလၢ တၢ်မၤကမၣ်ကွီၢ်မ့ၣ် လၢသိလ့ၣ်အတၢ်မၤဘၣ်ဒိသံပှၤကညီ ဖဲသံးဒီးကသံၣ်မူၤဘျး အတၢ်လုာ်ဘၢအဖီလၢ် အခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကမၣ်လွံၢ်ဘျီတဘျီအံၤ ကဲထီၣ်ဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်ဃုာ်ကွံာ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢလွံၢ်န့ၣ် ဒီးပၢ်တုၤလၢ တၢ်ကူၤစါယါဘျီမၤဂ့ၢ်ထီၣ်အခါ ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်က့ၤလဲးစ့ၣ် အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ် တုၤထီၣ်ဘးအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကမၣ်ကွီၢ်မ့ၣ်သဲးစး အတၢ်ဟ့ၣ် တၢ်ကမၣ် လၢ DWI တၢ်မၤကမၣ်တၢ်အၢအၢသီသီအံၤ ပုၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်စံၣ်ညီၣ် ထၢန့ၣ်လီၤ ဃိာ်ပူၤ ပၢ်တုၤ နွံန့ၣ် ဃုာ်ဒီးတၢ်ပျဲပူၤအိၣ်ဒီးတၢ်လူၤဟံၣ်ထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ယဲးန့ၣ် ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိး \$14,000 သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ပှၤသးန့ၣ်တပျဲအိၣ်သံး - တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤတသ့အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ

သးန့ၣ်လၢအဖိးသဲးစး လၢကပှၤ ဒီးအိၣ်သံး ဖဲမံၣ်န့ၣ်စိထၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ 21 န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲးစးလၢ ပှၤသးန့ၣ်စၢ်န့ၣ်ဒီး 21 န့ၣ်တကၤ ကနီၣ်သိလ့ၣ် ဖဲလၢ အနီၢ်ခိၣ်ပူၤအိၣ်ဒီး သံးသဟီၣ်လၢတၢ်မၤကွၢ်ဖျါအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၤလၢ တၢ်မၤကမၣ်သဲးစးအံၤန့ၣ်, တၢ်ကတြီၤဃာ်နတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ခွဲးယၢ်လီၤဆီ လၢအသီ 30 န့ၣ်လီၤ. တၢ်စံၣ်ညီၣ် ခံဘျီတဘျီအံၤ ကကဲထီၣ် တၢ်တြီၤဃာ်နတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် ခွဲးယၢ်လီၤဆီတဖၣ် လၢအသီ 180 န့ၣ်လီၤ.

ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢပနံၣ်ကၢတၢ်မၤအဂီၢ်

ဒီးသံးဒီး ကသံၣ်မူၤဘျီးတဖၣ်

နကဘၣ်ဟ့ၣ်ဃုာ်ကွံာ် နပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢပနံၣ်ကၢတၢ်မၤအဂီၢ် လၢအစ့ၤ ကတၢ် တနံၣ် ဖဲတၢ်မၤကမၣ်တၢ်တၢ်တဘျီ ဖဲ -

- နမ့ၢ်နီၣ်ပနံၣ်ကၢတၢ်မၤသိလ့ၣ် ဖဲနသံးဂံၢ်သဟီၣ်အတၢ်ဟ်ဖျိၣ်သးအိၣ် 0.04 မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၢ်အခါ. နသံးဂံၢ်သဟီၣ်အတၢ်ဟ်ဖျိၣ်သးအံၤ မ့ၢ်စ့ၤန့ၢ် 0.04 ဘၣ်ဆၣ် တၢ်မၤကွၢ်အီၤမ့ၢ်ဖျါန့ၢ်, တၢ်ကဟ်ပတုၢ်နၤလၢတၢ်မၤ လၢ 24 န့ၣ်ရံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.
- နမ့ၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်တခိၣ်လၢလၢ ဖဲနသံးဂံၢ်သဟီၣ်အတၢ်ဟ်ဖျိၣ်သးအံၤအိၣ် .08 မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၢ်အခါ.
- နမ့ၢ်ဂ့ၢ်လီၢ် တၢ်မၤကွၢ်သ့ၣ်, တၢ်ကသါ, မ့တမ့ၢ် ဆံၣ်ထံ ဖဲတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်တခိၣ်လၢလၢ အခါ.
- နမ့ၢ်အိၣ်လၢ ကသံၣ်မူၤဘျီးလၢတၢ်တြီၢ်ဃာ်အီၤ အတၢ်လုၢ်ဘၢအဖီလၢအခါ.
- နမ့ၢ်ဟးထီၣ်ကွံာ်လၢ တၢ်ဘၣ်တံၢ်ဘၣ်ထံးအတၢ်ကဲထီၣ်သး လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး သိလ့ၣ် လၢ နနီၣ်အီၤအခါ.
- နမ့ၢ်စူးကါသိလ့ၣ်တခိၣ်လၢလၢ လၢကမၤကမၣ်တၢ်အါအါသီသီအခါ.

တၢ်မၤကမၣ် တၢ်ဘျၢသဲစးမ့ၢ်ကဲထီၣ်သး ဖဲလၢနနီၣ် ပနံၣ်ကၢတၢ်မၤသိလ့ၣ် လၢဘၣ် တၢ်ကွဲး ဟ်ပနီၣ်ဃာ်အီၤလၢ တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အခါန့ၢ်, နကဘၣ် ဟ့ၣ်ဃုာ်ကွံာ် နပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢပနံၣ်ကၢတၢ်မၤအဂီၢ် လၢအစ့ၤ ကတၢ် သၢနံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကမၣ်တၢ်ခဲဘျီတဘျီန့ၢ် ကကဲထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဃုာ်ကွံာ် နပုၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢပနံၣ်ကၢတၢ်မၤအဂီၢ် တစီၤသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်စူးကါ ပနံၣ်ကၢတၢ်မၤသိလ့ၣ် လၢကမၤကမၣ်တၢ်အါအါသီသီ လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီး ကသံၣ်မူၤဘျီး လၢတၢ်တြီၢ်ဃာ်အီၤအံၤ ကကဲထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဃုာ်ကွံာ် နပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢပနံၣ်ကၢတၢ်မၤအဂီၢ် တစီၤသးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီး ပနံၣ်မၤတၢ်မၤ လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲတဖၣ် ဒီးဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အီၤလၢ အနီၣ်သိလ့ၣ်လၢပုၤလဲတၢ်ဖိအဂီၢ် ဖဲအိၣ်ဒီးနီၣ်ခိၣ်စၢ်တၢ်ဘၣ်တံၢ်အကတီၢ်န့ၢ်, တက့ၤဒီးန့ၢ်က့ၤ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ လၢပနံၣ်မၤတၢ်မၤသိလ့ၣ်အဂီၢ် ဖဲတၢ်ပတုၢ်ကွံာ်အီၤအကတီၢ်ဘၣ်.

တၢ်ဘျၢသဲစးအဂၤတဘဉ် ဘဉ်ထွဲဒီး

သးဒီးကသံဉ်မူၤဘျးလၢတၢ်တြီဃာ်အီၤတဖဉ်

ညါဖိတဖဉ်

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲစး လၢကနီဉ်သိလုဉ် ဖဲအိဉ်ဒီးညါဖိတဖိတၢ်လံၤ, ညါဖိအဂံၢ်စၢ် လၢတၢ်အိဉ်အီၤသ့, တၢ်အိဉ်တၢ်အီၤလၢဘဉ်တၢ်တုအီၤလၢညါဖိ, ကံပီးလီၤအယီၤလၢဒုးကဲထီဉ် ညါဖိဂံၢ်သဟီဉ်တဖဉ်, မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်ကသီကံပီးလီၤ tetrahydrocannabinols အတၢ်လုာ်ဘၢအဖီလံာ်အခါန့ဉ်လီၤ.

တၢ်စူးကါ

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲစး လၢပုၤတဂၤကစူးကါ ညါဖိအဖီ, ညါဖိတၢ်ဖိတၢ်လံၤ, ညါဖိအဂံၢ်စၢ် လၢတၢ်အိဉ်အီၤသ့, တၢ်အိဉ်တၢ်အီၤလၢဘဉ်တၢ်တုအီၤလၢညါဖိ, ကံပီးလီၤအယီၤလၢဒုးကဲထီဉ်ညါဖိဂံၢ်သဟီဉ်, မ့တမ့ၢ် ပနံဉ်ပီးလီၤတခါလၢလံာ် လၢအအိဉ်ယုာ်ဒီး ကံပီးလီၤလၢအယီၤလၢဒုးကဲထီဉ်ညါဖိဂံၢ်သဟီဉ် ဖဲသိလုဉ်အပူၤ ဖဲလၢသိလုဉ်အံၤအိဉ်လၢ ကျဲမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် လၢကျဲမ့ၢ်ဖးဒိဉ်အပူၤအခါန့ဉ်လီၤ.

တၢ်ပၤယာ် ဒီးတၢ်အိးထီဉ်ဟ်တၢ်အဘိဉ် တၢ်ဘျၢသဲစး

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲစး ပုၤတဂၤလၢအနီၢ်ကစၢ်သိလုဉ်အပူၤအံၤ ကအိဉ်ဒီး ညါဖိအဖီ မ့တမ့ၢ် ပနံဉ်ပီးလီၤ, ညါဖိအဂံၢ်စၢ် လၢတၢ်အိဉ်အီၤသ့, တၢ်အိဉ်တၢ်အီၤလၢ ဘဉ်တၢ်တုအီၤ လၢညါဖိ, မ့တမ့ၢ် ကံပီးလီၤအဂၤတခါလၢလံာ် လၢအပဉ်ယုာ်ဒီး အယီၤလၢဒုးကဲထီဉ် ညါဖိဂံၢ်သဟီဉ် လၢအဘဉ်တၢ်ထုးထီဉ်ဟ်အီၤ လၢတၢ်ဆါအီၤအဘိဉ်အချၢ, တၢ်အဘိဉ်အံၤ ဘဉ်တၢ်အိးထီဉ်အီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်စဲတံာ်အံၤအိးထီဉ်အသး, မ့တမ့ၢ် တၢ်ထုးထီဉ်ဟ်အီၤ လၢအဘိဉ်အချၢတနီၤ ဖဲသိလုဉ်အံၤ အိဉ်လၢကျဲမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ကျဲမ့ၢ်ဖးဒိဉ်ပူၤအခါန့ဉ်လီၤ. တၢ်အံၤဘဉ်တၢ်ဟ့ဉ်ပျဲအီၤလၢ တၢ်အဘိဉ်အံၤ ကအိဉ်ဖဲနီဉ်ကျၢာ်ဘၢ သိလုဉ်အံၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲသိလုဉ်ပူၤတၢ်လီၤအဂၤတတီၤ လၢပုၤနီဉ်သိလုဉ်ဖိ ဒီးပုၤဒီးသိလုဉ်ဖိတဆ့ဉ်နီၤအီၤ ဖဲသိလုဉ်အံၤတအိဉ်ဒီးနီဉ်ကျၢာ်ဘၢ သိလုဉ်အံၤအခါန့ဉ်လီၤ. တၢ်ပၤယာ်တၢ်ဘိဉ် ဖဲတၢ်ဟ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအလီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၤန့ဉ်လီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤအလီၤ ဖဲသိလုဉ်အပူၤန့ဉ် တၢ်တဟ့ဉ်ပျဲအီၤဘဉ်.

ဖဲသိလုဉ် ကစၢ် မ့ၢ်တအိဉ်လၢသိလုဉ်ပူၤအခါန့ဉ်, တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲစးလၢ သိလုဉ်ကစၢ် ကဟ်ဃာ် မ့တမ့ၢ် ပျဲဝဲလၢ တၢ်ကဟ်ဃာ် ညါဖိအဖီ မ့တမ့ၢ် ပနံဉ်ပီးလီၤ, ညါဖိအဂံၢ်စၢ် လၢတၢ်အိဉ်အီၤသ့, တၢ်အိဉ်တၢ်အီၤလၢဘဉ်တၢ်တုအီၤလၢညါဖိ, မ့တမ့ၢ်

မံင်နံင်စိထင်ပုၤနီင်သိလုင်အလံာ်တၢ်နံင်ကျဲ

ကံဖိးလီၤအဂၤတခါလၢ်လၢ် လၢအပုင်ဃုာ်ဒီး အယီၤလၢဒုးကဲထီၣ်ညါဖီၣ်ဂံၢ်သဟီၣ်
လၢသိလုင်ပူၤ ဖဲလၢအဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ဟ်အီၤ လၢတၢ်ဆါအီၤအဘိၣ်အချၢ, တၢ်အဘိၣ်အံၤ
ဘၣ်တၢ်အိးထီၣ်အီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်စတံာ်အံၤအိးထီၣ်အသး, မ့တမ့ၢ် တၢ်ထုးထီၣ်ဟ်အီၤ
လၢအဘိၣ်အချၢတနီၤ ဖဲသိလုင်အံၤအိၣ်လၢကျဲမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်အပူၤအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒါလၢတၢ်အိးထီၣ်ဟ်အီၤ

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲးစး လၢကအိၣ်သံး မ့တမ့ၢ် ကအိၣ်ဒီးသံးပလီၤကိတဖၣ်လၢ
တၢ်အိးထီၣ်ဟ်အီၤ ဖဲသိလုင်အပူၤ ဖဲအအိၣ်ဖဲ ကမျၢၢ်ကျဲမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်
အပူၤအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲးစးစ့ၢ်ကိး လၢကဟ့ၣ်ပျဲ ပုၤနီင်သိလုင်အိၣ်သံး,
မ့တမ့ၢ် ကအိးထီၣ်သံးပလီၤကိတခါလၢ်လၢ် လၢသိလုင်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကသံၣ်မူၤဘျိးလၢတၢ်တြီဃာ်အီၤ ဖဲသိလုင်ပူၤတဖၣ်

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲးစးလၢ ကစူးကါ, ဟ်ဃာ် မ့တမ့ၢ် ဆါကသံၣ်မူၤဘျိးလၢ တၢ်တြီဃာ်အီၤ
ဖဲသိလုင်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

လံာ်တဆါအံၤ ကမၤမၤၤန့ၣ်လၢ နကဟ်လီၢ်ဟ်ကျဲ တၢ်တိၤစၢၤမၤၤတဖၣ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ
လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ဖဲ မံၣ်န့ၣ်စိထံာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဟ့ၢ်ယဲၤသန့ တၢ်တိၤစၢၤမၤၤတဖၣ်

အ့တၢ်န့ၣ်တၢ်တိၤစၢၤမၤၤတဖၣ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ တၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤသ့ဖဲ drive.mn.gov
န့ၣ်လီၤ. အအံၤမ့ၢ်တၢ်အဒိတခါ ဘၣ်ဃးတၢ်လၢနမၤအီၤသ့န့ၣ်လီၤ -

- ရဲၣ်ကျဲၤ မ့တမ့ၢ် က့ၤရဲၣ်ကျဲၤမုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီလၢ တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ် မ့တမ့ၢ် Class D တၢ်ဒီးစဲး.
- သမံသမိးကွၢ်လၢ မ့ၢ်နတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ခွဲးယာ်လီၤဆီအံၤ အသးနံၣ်လါအိၣ်ဒီးအဂီၢ်.
- ဟ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဆါကွံာ်သိလ့ၣ်.
- မၤသီထီၣ် နသိလ့ၣ်တၢ်ဆဲးလီၤမံၤ.
- ဃုဝဲၤဒၢးလၢအဘူးကတၢၢ်ဒီးန့ၣ် အတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ.
- စဲးကျဲးထုးထီၣ် ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲအလံာ်တၢ်နီၣ်ကျဲ.
- ဒီလိးဟံးန့ၣ်လံာ်အဒိတဖၣ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲတဖၣ် ဒီးတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ် ဒီးတၢ်န့ၣ်ပၤဘၣ် သိလ့ၣ်.
- ဃုကွၢ်ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကွံာ်တဖၣ် ဒီးတၢ်မၤလိတၢ်ဒီသဒါလီၤက့ၤသးအလီၢ် လၢတၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လီၢ်အီၤ.
-

ဝဲၤဒၢးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖၣ်

ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ ဒီးသိလ့ၣ်အတၢ်တိၤစၢၤမၤၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤသ့ဖဲ
တၢ်လီၢ်အါန့ၣ် 200 လၢကီၢ်စဲၣ်ဒီဘ့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲၤဒၢးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤ
တၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤသ့လၢ 24/7 န့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်လီၤကွၢ်ဖဲ drive.mn.gov မ့တမ့ၢ် ကိး 651-297-2005 တက့ၢ်.

တၢ်ဆဲးကျိးတဖၣ်

အံၤမု(လ) - dvs.driverslicense@state.mn.us

တၢ်ရဲၣ်ကျဲတၢ်နီၣ်သိလှန်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်အဂီၢ် (ထဲဒၣ်ခူပူၤဝှံပူၤ)	651-284-1234
ဝဲၤဒၢးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖၣ်	651-297-2005
ပှါနီၣ်သိလှန်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ	651-297-3298
CDL တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ	651-297-5029
တၢ်သမံသမိးထံ ပှါနီၣ်သိလှန်	651-296-2025
တၢ်ဘျးစဲးဃုာ်ဒီး တၢ်နီၣ်ထီၣ်သိလှန်	651-296-2948
တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်အုၣ်ကီၤ အတၢ်လူၤပိာ်မၤထွဲ	651-296-2025
လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲဘျးဘၣ် လၢဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ကွၢ်အီၤတဖၣ်	651-297-5034
သိလှန်တၢ်ဆဲးလီၤမံၤ ဒီးလံာ်ခိၣ်သ့ၣ်	651-297-2126
လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲဘျးဘၣ် လီၤဆီတဖၣ်	651-297-3166
ပှါစူးကါတၢ်ဖိ အတၢ်မၤစၢၤ လၢတၢ်န့ၢ်ဟူအဂံၢ်စၢ်အဂီၢ်	
ပှါကိးတၢ်ဖိတဖၣ် (TTY/TDD)	651-282-6555

ကီၢ်စဲၣ်အဂၤအတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤတဖၣ်

ကီၢ်စဲၣ် ပၤကီၢ်တရံးအိၣ်ခိးကွၢ်ဟ့ၣ်တၢ် အဂ့ၢ်အကျိၤ

လီၤတဲစိကျိၤ	651-201-7100
MnDOT ကျဲမုၢ်အတၢ် အိၣ်သးတဖၣ်	511 မ့တမ့ၢ် န့ၢ်လီၤကွၢ်ဖဲ www.511mn.org
MnDOT သိလှန်စိာ်ပနံၣ်ပီးလီၤဝိး အတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤတဖၣ်	651-215-6330

ပှါစူးကါတၢ်ဖိ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ

ပၤကီၢ်ခိၣ် ဝဲၤဒၢး	651-296-3353
လီၤတဲစိကလီၤကျိၤ	800-657-3787
Minnesota Relay (လၢပှါအိၣ်ဒီး တၢ်န့ၢ်ဟူအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤအဂီၢ်)	800-627-3529

ဟ့ၣ်ယဲၤသန့ - <https://www.ag.state.mn.us/Office/ContactUs.asp>

ပှၤဟ့ၣ်တၢ်ဖးတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ

လၢ "တၢ်ဃုထၢန့ၣ်လီၤ" လၢတၢ်ကဆဲးလီၤမံၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖးအဂီၢ် ဖဲတၢ်ပတံထီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤသီထီၣ်က့ၤ ပှၤနီၣ်သီလ့ၣ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ်ခး အလီၢ်န့ၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃး လၢပှၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိတဖၣ် လၢအဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ကဲထံဖိကီၢ်ဖိ အလံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါ (ကီၢ်အမဲရကၤ လံာ်ခီကီၢ်, ကီၢ်အမဲရကၤ အိၣ်ဖျဲၣ်လံာ်အုၣ်သး, ထံဖိကီၢ်ဖိလံာ်အုၣ်သး, အဂၤတဖၣ်) တဖၣ်အံၤ တၢ်ကဆၢဃါဒၣ်တၢ် ဆူဘျီၣ်ဒိၣ်ထးန့ၣ်ရွဲၣ် ဝဲၤဒၢး (Office of Secretary of State) လၢကဆဲးလီၤန့ၣ်ပှၤတဂၤအံၤအမံၤ လၢကဟ့ၣ်တၢ်ဖး အဂီၢ်လီၤ.

ပှၤတဂၤအံၤ မ့ၢ်ပတံထီၣ် လံာ်တၢ်အုၣ်ကီၤသး ဖဲမံၣ်န့ၣ်စိထံာ်အပူၤ လၢအပူၤကွံာ်န့ၣ်, DVS တအိၣ်ဒီး လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါ လၢအဝဲသ့ၣ်စူးကါတုၢ်အီၤ လၢအုၣ်သးဟံပနီၣ်အဂီၢ်လၢက့ၢ်ဘၣ်.

ပှၤတဂၤအံၤ ဆုၤထီၣ် လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါ လၢအဟံဖျါထီၣ် တၢ်ကဲထံဖိကီၢ်ဖိသ့ဝဲ ဒ်သီး ကစးထီၣ် ပှၤဟ့ၣ်တၢ်ဖးတၢ်ဆဲးလီၤမံၤအကျိၤအကျဲၤ လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အသီအဖီလၢ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. DVS တဆုၤတၢ်ဂ့ၢ်ထၢဖိၣ် ဆူဘျီၣ်ဒိၣ်ထးန့ၣ်ရွဲၣ်ဝဲၤဒၢးအအိၣ် ဖဲလၢပှၤပတံထီၣ် တၢ်ဖိ ဆုၤထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤ တချုးလၢ လါအီကထိဘၣ် 1 သီ, 2023 အခါန့ၣ်လီၤ.

ပှၤတဂၤအံၤ မ့ၢ်တအဲၣ်ဒီးဆဲးလီၤမံၤလၢ ကဟ့ၣ်တၢ်ဖးအဂီၢ် ဖဲဆုၤထီၣ် တၢ်ကဲထံဖိကီၢ်ဖိ အလံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါ ဆူ DVS အအိၣ်ဝဲအခါန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဃုထၢလၢ သုတပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ် ဃုာ်ဒီးဘျီၣ်ဒိၣ်ထးန့ၣ်ရွဲၣ်ဝဲၤဒၢးန့ၣ်လီၤ. ဆူညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃး တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖးအဂီၢ်အံၤ တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤသ့ဖဲ - <https://www.sos.mn.gov/elections-voting/register-to-vote/> န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျီၣ်လီၤ က့ၢ်ဂီၤဒွဲ, မံၤချံၤ ဒီးထံၣ်ဂျါ

တၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျီၣ်လီၤတၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢအယံလၢ ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်န့ၣ်တၢ်လၢ ပှၤဂၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပှၤတဂၤန့ၣ် မၤစၢၤပၤဃာ်ပှၤသးသမူ ဒီးဘျီက့ၤလၢတၢ်ဆူးတၢ်ဆါသ့ဝဲ ပှၤ 75 လၢ အတၢ်ဆၢတံာ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လိာ်ဘၣ်အိၣ်အါဒိၣ်နီၢ်မး - ပှၤအဂၤလၢအကထိတဖၣ် အိၣ်ခိးဝဲလၢ တၢ်ကကွဲးဆိတလဲ လၢကပၤဃာ်အသးသမူ မ့တမ့ၢ် ကန့ၢ်အါထီၣ် တၢ်ဆၢကတီၢ် လၢကအိၣ်မူအဂီၢ်လီၤ.

န့ၣ်လံာ်ပတံထီၣ်လၢ မံၣ်န့ၣ်စိထံာ်လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ်ခးအဂီၢ်အံၤ ပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်နီၤဖးဖဲလၢ နဟံဖျါထီၣ် နတၢ်ဘၣ်သးလၢ ကကဲထီၣ်ပှၤဟ့ၣ်မၤဘျီၣ်တၢ်ဖိ ဖဲနစူးကွံာ်သးအခါသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမၤတၢ်အံၤသီးနတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ် လၢနကတဲဖျါထီၣ် နတၢ်ဆၢတံာ်ဃုာ်ဒီးနပှၤဟံၣ်ဖိန့ၣ်လီၤ. ဃုာ်ဒီး အမိၢ်ပာ်

မံင်နံင်စိထံင် ပှါနီင်သိလှံင်အလံင်တင်နံင်ကျဲ

အတင်ဟ့င်ပဲန့င်, ပှါနီင်သိလှံင်လါအသးနံင်စါန့ 18 နံင်ဒံင်လံင်န့င် ဟ့င်လါအသးဒ်ပှါဟ့င် မါဘျဲင်တင်တဂါအသးသ့ဝဲန့င်လါ.

က့င်ဂါဒွဲတဖင်အံင် တင်ဟ့င်မါဘျဲင်အီသ့ ပင်ယုင်ဒီး သးဖျါင်, ပသိင်တဖင်, သျှင်, ကလ့င်, ကပျိင်တဖင် ဒီးပှိင်တဖင်န့င်လါ. က့င်ဂါဒွဲတဖင်အံင် တင်ဟ့င်လါအီသ့ ပှါဒီးန့င်တင်ဖိတဖင် အအိင် ဒီးသန့ထီင်သးလါ ဆျှင်ချ့ဂ့င်အူတင်အိင်သး, တင်အိင်ခိးဆါကတီင်ယံင်, တင်လါစါ အတင်ဘင်လိင်သး ဒီးဟီင်ကဝါအတင်လါစါအဖိခိင်န့င်လါ. မဲင်ချဲဒီဖျါင်လင်တဖင် မ့တမ့င် မဲင်ချဲအဖဲဆံင်အံင် တင်ဟ့င်မါဘျဲင်အီသ့ ဒ်သးကမါစါမါဂ့ထီင် မဲင်ချဲတင်ထံင်အဂီင် သ့ဝဲ န့င်လါ. ထံင်ရှု, ယံင် ဒီးသးဖျါင်နီင်တြိတဖင်အံင် တင်စူးကါအီလါ တင်ကွဲးကါဂ့ထီင်က့ နီင်ခိတဖင် လါကဘျိဂ့ထီင်က့ ဖဲးဘျဲင်လါအဟးဂါ, သးဖျါင်တင်လါတူင်လါကံင် ဒီးအဂါ တဖင်အဂီင်လါ. တင်ဟ့င်မါဘျဲင်အကျဲအကျဲအံင် တဒီသဒါ တင်အိးထီင်တလါလါ ပှါကက့ပှါသံစိင်ဖဲတင်န့င်လါပှါအခါဘင်. လါပှါဟ့င်မါဘျဲင်လါတင်ဖိ မ့တမ့င် အဟံင်ဖိ ယီဖိ အဂီင် တင်အဘူးအလဲတအိင်နီတမံင်ဘင်. န့င်လါကွဲးဖဲ DonatelifeMN.org လါလံင်ညိင်သိင်ဒိင်လါလါပဲပဲ လါတင်ဟ့င်မါဘျဲင်လါ တင်ကူင်ဘင်ကူင်သ့အဂ့င်အကျဲ တဖင်အဂီင်တက့င်.

ဆူညါတင်ဂ့င်တင်ကျဲဘင်ယး တင်ဟ့င်မါဘျဲင်လါ က့င်ဂါဒွဲတဖင် မ့တမ့င် ထံင်ရှုတဖင်န့င်, ဆဲးကျိး [LifeSource](http://LifeSource.org) ဖဲ 1-888-5-DONATE (1-888-536-6283) မ့တမ့င် န့င်လါကွဲးဖဲ LifeSource.org.

ဆူညါတင်ဂ့င်တင်ကျဲဘင်ယး တင်ဟ့င်မါဘျဲင်လါ နမဲင်ချဲဒီဖျါင် မ့တမ့င် မဲင်ချဲအဖဲဆံင်န့င်, ဆဲးကျိး [Lions Gift of Sight](http://Lionsgiftofsight.umn.edu) ဖဲ 1-866-88-SIGHT (1-866-887-4448) မ့တမ့င် န့င်လါကွဲးဖဲ Lionsgiftofsight.umn.edu တက့င်.

ဆူညါတင်ဂ့င်တင်ကျဲဘင်ယး တင်ဟ့င်မါဘျဲင်လါထံင်ရှုအဂီင်, ဆဲးကျိး အမဲရကါ ပှါဟ့င်မါဘျဲင်တင်ဖိ အတင်တိစါမါစါ ဖဲ 1-877-365-DON8 (1-877-365-3668) မ့တမ့င် န့င်လါကွဲးဖဲ Americandonorservices.org

လံာ်ရဲာ်ထံး

တၢ်နီာ်သိလ့ာ်လၢတၢ်သ့ာ်ဒိာ်သးဖျိးအပူၤ 148

ကလံၤဒၢတဖၣ်..... 81

သံး ဒီးတၢ်နီာ်သိလ့ာ် 169

ဆၢဖိကီၢ်ဖိအတၢ်ပူၤဖျဲး 82

လ့ာ်ယီၢ်တဖၣ် 104

တၢ်အိၣ်သဒၢအန့ာ်တဖၣ် 63

သိလ့ာ်ဟံာ်တဖၣ် ဒီးသိလ့ာ်တံာ်တဖၣ် 149

ခၢာ်ဘိာ်မိာ်နီာ်ဆဲး(ဒ) 162

တၢ်နီာ်သိလ့ာ်လၢ တၢ်ပလီၢ်သးတအိၣ် ဒီးတၢ်ဟံာ်ကဲတအိၣ် 95

တၢ်ဝံတၢ်စိာ် လၢအဟဲဖျိးထီၣ်လၢသိလ့ာ်အချၢ..... 149

တၢ်ဆီတလဲသိလ့ာ်ကျိၤတဖၣ် 63

ဖိသၢာ်ဆံး တၢ်ပူၤဖျဲးလီၢ်ဆၢာ်နီၤ 80

ပနံာ်ကၢတၢ်မၤသိလ့ာ်တဖၣ် 105

တၢ်ဘၣ်တိာ်ဘၣ်ထံးတဖၣ် 146

တၢ်အိသံး ဒီးတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်	169
ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်လဲၣ်စ့ၣ်တၢ်ပျဲ	
တၢ်အိၣ်ဒီးလၢသးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအပူၤ	46
တၢ်ပတံထီၣ်လၢ	33
ဟဲစိာ် တၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ်	33
တၢ်တကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီး ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်လဲၣ်စ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢပနီၣ်ကၤ တၢ်မၤအဂီၢ်	168
ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်လဲၣ်စ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢပနီၣ်တၢ်ကၤတၢ်မၤအဂီၢ်	44
ကသံၣ်မူၤဘျးတဖၣ် ဒီးတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်	169
ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူၤသိလ့ၣ်တဖၣ်	93
တၢ်အၢၣ်လီၤမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤတဖၣ်	44
အဘူးအလဲတဖၣ်	49
တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ် နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ	20
တၢ်ဟ့ၣ်ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢပှၤဖျိထီၣ်တၢ်မၤလိပတီၢ်တဖၣ် အဂီၢ် (GDL) အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ	35, 37
နတၢ်နီၣ်လိသိလ့ၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲ	35
ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်လဲၣ်စ့ၣ်တၢ်ပျဲ တၢ်နီၤဖးအကလုာ်တဖၣ်	23

မံၤဆီတလဲသး.....	26
Peace Corps အပူၤမုၢ်သးမၤကလီတၢ်ဖိ ဒီးကီၢ်စၢဖျိၣ် အပူၤမၤတၢ်ဖိ လၢမၤသကိးတၢ်ဒီး ထံဂ့ၤကီၢ်ဂၤ	47
နလဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်သးလီၤဆီ	37
တၢ်မၤသီထီၣ်က့ၤ ဒီးတၢ်လဲလိာ်ကွံၣ်	46
တၢ်ဟံးန့ၢ်ကွံၣ်.....	166
တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဒီးစဲးမၤကွၢ်.....	29
တၢ်တြီာ်တစိာ်တလီၢ်.....	164
မံၢ်ချဲတၢ်ထံၣ် အတၢ်မၤကွၢ်.....	29
ပူၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်အီၤ လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲတသ့ဘၣ်န့ၣ် မ့ၢ်မတၤတဂၤလဲၣ်	22
မတၤတဂၤ တလိာ်ဘၣ် မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ် လဲးစ့ၣ်တၢ်ပျဲဘၣ်လဲၣ်.....	21
လံာ်တၢ်ကွဲးဟံတၢ်ဒီးစဲး.....	28
တၢ်ဃုာ်ပူၤဖျဲးကွံာ်သး လၢပၤကီၢ်ပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအမဲာ်ညါ	98
တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ဖဲကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်သဘျ့အပူၤ.....	139
ကျဲမုၢ်ဖးဒိၣ်ပူၤ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလီၢ်တဖၣ်	111
တၢ်အုၣ်သးဟံပနီၣ်ခး.....	24, 48

ပီးလီဘျးစဲးဃုာ်ဒီးတၢ်နီၣ်ထီၣ်သိလ့ၣ်..... 176

တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ဖဲအိၣ်ဒီးနီၣ်ဒိဂံၢ်စၢ်တၢ်ဘၣ် တံာ်တၢ်အကတီၢ်..... 107

J-တၢ်ဃုာ်သိလ့ၣ်အခိၣ်တဖၣ် 69

သိလ့ၣ်ကျိၤတဖၣ်

    တၢ်ဆီတလဲသိလ့ၣ်ကျိၤတဖၣ် 63

    တၢ်တိၤနီၣ်သိလ့ၣ်ကျိၤတဖၣ် 132

    တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်စူးကျိၤသိလ့ၣ်ကျိၤ အတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်..... 130

    သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်ကွၢ်တၢ်အကျိၤတဖၣ်..... 62

သိလ့ၣ်ယီၢ်တဖၣ် 104

စဲးလ့ၣ်ယီၢ်ဖိတဖၣ်..... 104

တၢ်ဟံၣ်ပတုာ်သိလ့ၣ် 75

တၢ်လဲၤတလၢကွံာ်..... 72

ကျဲၤမုၢ်တၢ်တိၤနီၣ်တဖၣ်..... 114

ပုၤဟးလၢခိၣ်တဖၣ် 63

လဲၤခီၣ်လ့ၣ်မ့ၣ်အူကျဲၤတဖၣ်..... 109

တၢ်ဆဲးလီၤမံၤလၢနသိလ့ၣ်အဂီၢ်..... 85

တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကျဲဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကျဲလၢတၢ်ဆီၣ်သနံးအဖီလၢ်	92
ကျဲသရိၣ်ကိးတဖၣ်	67, 117
တၢ်ပူၤဖျဲးလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ	80
ကိုဘား(စ)တဖၣ်	53
ကိုတၢ်ပူၤဖျဲးပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ	90
လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤယီၢ်တကိး	54
တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပနီၣ်	62
တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်	114
သိလ့ၣ်လဲၤတၢ်ချ့ အတၢ်ဟံပနီၣ်တဖၣ်	59
တၢ်ပတုၣ်	87
သိလ့ၣ်အတၢ်ဘၣ်ထံးလိာ်သး	32, 105
သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ တၢ်ဘျုးသဲစးတဖၣ်	59
မ့ၣ်ဖိးတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တဖၣ်	126
ဃုာ်သိလ့ၣ်အခိၣ်တဖၣ်	64
သိလ့ၣ်အတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်	51

ဖဲတၢ်ပတုၣ်ခိဖျိ ပှၤဒုးလူၤတိၢ်မၤထွဲတၢ်ဘျၢသဲစးအခါန့ၣ်, ကဘၣ်မၤ တၢ်မနုၤလဲၣ် ဒီးမုၢ်လၢ်ဟံၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်	95
တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ဖဲတၢ်ဂိၢ်ခါ	151
တၢ်န့ၣ်လီၤဟံးန့ၣ်ကျဲၣ်ဒံး(ပ)အသိး	112